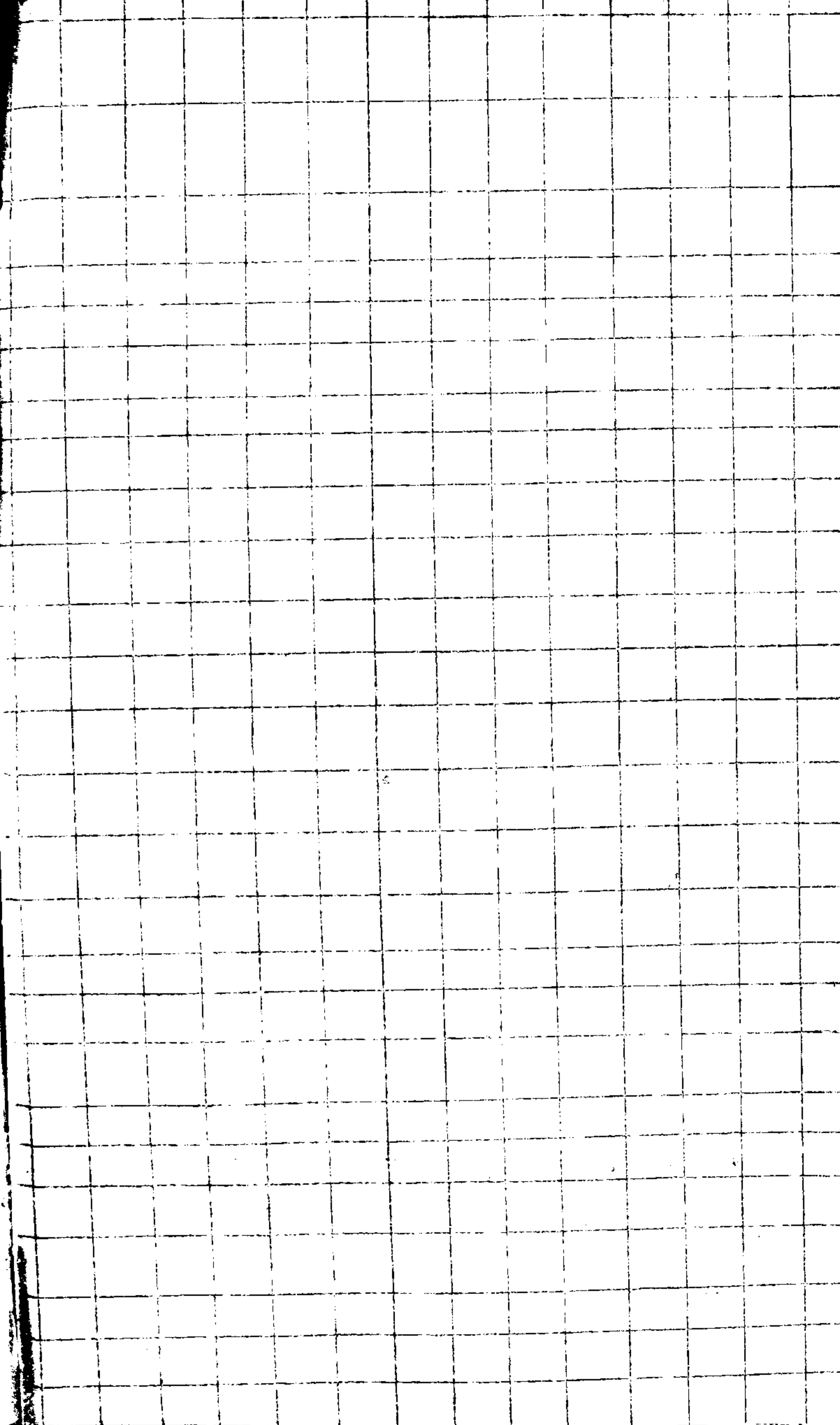

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

339

**Collection of Prof. Muhammad Iqbal Mujaddidi
Preserved in Punjab University Library.**

پروفیسر محمد اقبال مجددی کا مجموعہ
پنجاب یونیورسٹی لائبریری میں محفوظ شدہ

سلسلہ مطبوعات نمبر ۱۸۰
غلام محمد نور محمد تاجران

کتاب

پانچویں جلد

حکمت تقویٰ
حق غلام محمد نور محمد
محفوظ ہے

مصنفہ

بیوت پناہ پنجاب لنگاہ جامع مقبول و مقبول کاوی و فروع و اصول عارف باطنیہ
پولیس فوجیہ محمد اعظم شاہ رقتہ اللہ تعالیٰ رحمۃ واسعہ
فتح جناب مولوی محمد شاہ صاحب مغنی سماعت و موعظ
کریک

قیمت جلد

ایک روپیہ آٹھ آنہ
علم

غلام محمد نور محمد تاجران کتاب

نہال زبیر گنجیازہ - شیخ
ماسٹر بازار امیر کدلی پور

تاریخ اعظمی

29217

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

زینت صفحات دفتر ادب و ایجا و وزینت طبقات سفر عالم کون و ساد و بنا مالک ملکیت کہ و بیومیت
 بقا لازمہ وقت اوست و قیومیت ایشیا کی از صفات او یگانہ ایست کہ تا بیخ از زینت ابدیش بیگانہ است
 از نسبت غرہ و سلخ و از بہار فضل او بسیط غیر ایک گل نہ یعنی است چہ عرب پر عجم چہ کشمیر و بلخ
 نظم و زینتیش بشکافد گلہای اسرارہ نہ موزون مصرعی بے معنی خارہ
 کتاب قدرت اور المعنی بہ بود سر و جیبان یک ایف بیہ سکان مکونات را کہ سیر بجا نعمت
 وجود سر سبز بہار افضل جو دانہ چہ یاری او ای شخی از شکر و سپاس قطان علویات را کہ بار بار
 محفل انس تماشا بیان مجلس قدس اندر ہواے ادراک نشان ہویش حیرت و کشتنگی معنیاس راہ
 روان بادیہ سلوک کہ در شہود وحدت زندہ و مردہ اند ہرگز بے بحقیقت دانش بندہ اند نظم
 در بیخ پردہ نیست نباشد ہویتو بہ عالم پر است از تو و خالیست جایتو بہ ہر غنچہ از حمد تو جزویت
 در بغل بہ ہر خار میکند بزبان شایتو بہ در مشت خاک من چہ بود لایق تثار بہ ہم از تو جان ستنام تو
 سازم بندیتو بہ غیر از نیاز و عجز کہ در در کہ تو نیست بہ این مشت خاک تیر چہ دار و سزا بتو بہ نسا
 نور و شمامہ فیض و سر ز تثار ہو او از ان خاکبوس بارگاہ روضہ قدسیہ و در شہرستان ظہور سرمایہ
 محتاجان نزدیک دور جوہر آئینہ قدم گوہر خزینہ گرم قافلہ سالار فرج رسالت نیر سیارہ اوج
 جلال چہرہ پر داز شاہد وحدت مسیلہ بر از عالم کثرت سرمایہ یکسان ضراعت کیش سر شکن
 گردنکشان کفر اندیش بیت محمد کہ نبی دعوی تحت تاج ہ نہ شاہان آفاق بستد خراج بہ
 چہ گویم ز باغ جمالین خیر بہ چہ جویم ز بحر کمالش خیر بہ کہ خورشید بر گے ز لبان اوست بہ
 فلک یک جا بے ز عمان اوست بہ ہر باد و بام و در مدینہ با مدافین او از ہجوم مقبتان انوار خورشید

پیشانی
 مانع
 رشتہ

زارت ہر شام از جوش خون آسمان فرافتن کو چہ باز از شفق آثار در عرض حال بجمال صطرا
 متہ خیر ما ... سر سیرلی مع افتد تا ابد سلطان تویی بدور دیار قم فاندز حساب فرمان تو
 بیرون از کونین استن تویی بد قالیہ روح مار در دو عالم جان تویی بد مخزن اسرار گنج علم
 حشر تویی بد اسع و بیجا تہ و النجم والرحمان تویی بد مرہجہ نہ بر دل رشتم کہ در دم بید و آہ سینہ نجر مخرج
 مار احریم در بان تویی بد صلوات اللہ وسلامہ علیہ علی آہ الطیبین الطاہرین و اہل بیتہ و عترتہ و اصحابہ
 اجمعین بہ تخصیص کہ ان چار کن کہین مین یعنی حضرات خلفاء راشدین کہ از کمال اتجاہ عین یکدیکر یورند
 و از غایت غیرت عین غیرت را دور نمودند از اتفاقات صدق این دعوی آنکہ سر اسم ہر چہ چار خلیفہ
 بر حق کہ چشم کونین اند حرف عین ست زیرا کہ نام اصل حضرت صدیق اکبر عبد اللہ است و از جناب سرور
 اہل تحقیق آن رفیق شفیق مخاطب غنیست عینیت حضرت ثلاثہ محتاج بہ بیان نیت لیسال قمیہ کہ
 ہمین چارتن نائب سرورند بد ہمین چارتن خاص نمیرند بد ہمین چارتن والی ملک مین بد ہمین چارتن
 خلق را رہبرند بد شدہ از حد چشم اغیار کور بد کہ این چارتن عین یکدیکر یورند بد رضی اللہ عنہم و رضوا
 عنہم لفظ ہم ہر اسی بو بکر تو بر اوج خلافت آفتاب بدوی بدوران عمر اسلام را صد جناب بد کردہ قرآن
 ترا عثمان بخون دل خضاب بد در صف گردنکشان تیغ علی مالک قباب بد تا قیامت بہر نور دیدہ ان زہا کبا
 گزین و آسمان از دیدہ خون بار بار است بد صلوة و سلاما نعیم بر کاتبنا الی یوم النہاد اما بعد این مجموعہ
 ایست در بیان احوال عجوبہ صنایع خالق قدیر زہیاترین نقوش نگارستان تقدیر یعنی بلکہ کشمیر جنت
 نظیر کہ باتفاق عامہ ارباب سیاحت و کاہ اصحاب و اہل بیت در نہرست صفاء امنیت و لطافت جو
 از اکثر بلاد عالم ممتاز بلکہ بی ابناست بعضی حالات آنرا در زمان سابق مورخان ہنود و قرناہی بیان
 بقلم سے آوردند و بر آن خدمت از سرکار سلاطین و ظالیم سے بردند تواریخ آنها موسوم بہ ازہ نزل
 چون بسبب فساد احوال سلاطین کشمیر و ظالیم آنها موقوف شدہ دست از تخریر آنها باز داشتند
 و بعضی مسلمین قدری از تواریخ آنها بزبان فارسی بطرز ترجمہ بزنگاشت سند و نامان خود با
 و واقعات را اجمالاً بضمط و آوردند از انجملہ خدمت ملا حسین قاری علیہ الرحمۃ و کرامت
 ساختہ و بعد آن جیدر بلا کجی دورہ تخریر احوال کشمیر پر داختہ تا کہ شاہ بہادر شاہ اول بدو
 کوی خود ستانی را نواختہ و منوریات و قایع و در وادار را از قلم انداختہ و دوسہ قرن
 دیگر گذشتہ بعضی ارباب کمال کتب مطبوعہ را در نظر داشتہ تا عہد قدیم خود بنم نمودہ سا
 درین باب نیز قرار دادہ قریب بہمان عہد بنزدی ہم بجمال جمال انحصار ساختہ نوشتہ چون

وکی اجماع
 در بیان احوال کشمیر
 در زمان سابق مورخان ہنود و قرناہی بیان
 بقلم سے آوردند و بر آن خدمت از سرکار سلاطین و ظالیم سے بردند تواریخ آنها موسوم بہ ازہ نزل

کتاب

این نسخ حاوی احوال حضرت اہل کمال مشرور و جانبدارین قرینہا حواشی و وقایع عجیبہ و دی
نمودہ بنحی طراحتی محمد اعظم ولد خیر الزمان خان رسید کہ در قے چند در احوال این بلکہ و پسند
مشمولہ وقایع کلیہ کہ در ہر وقت ظہور کردہ اجمالاً بتوید رساز

حضرات صوفیہ و علماء و عرفای ہر خمد بصفہ تخریر بگذرانند امور کلیہ کہ درین و روان درین بلکہ
ساختہ است ایجاز امر قوم سازد و نیز مذکور است شعرا و ارباب سخن در قرون اخیرہ کہ در این
نسخہ ضبوط ہو و حتی المقدور بزرگوار و تا برای متنبعان حالات یادگاری باشد و ارباب

عبثت را تذکارے ہو و چون شروع این رسالہ در سال ہزار و یکصد و چہل و ہشت روداد
تا بخشیش بنام واقعات کشمیر اتفاق افتاد و منہ المبدد و الیہ المعاد امر متشرع پر محضرن
فیض ست پرت کشمیر ہوتا و در جہان باوثبات کشمیر ہوا شد سال شروع واردات کشمیر ہوا

شہرت
پر کما

بانام کتاب اتفاقات کشمیر ہوا افتتاح این رسالہ واقع شد در زمان سعادت اختران بادشاہ
سکندر جاہ واری مملکت آرای سلطنت خورشید کلاہ نواز زندہ لولے صاحبقرانی فروز زندہ
چراغ کشورستانی چہرہ پرواز شاہ عدل و احسان طراوت بخش گلشن برو امتنان مرجع و ملی کی

سلاطین ہفت کشور خاقان جوان بخت روشن اختر مہر سپہر داور سی و چہارہ سازی بحر محیط
فیض بخششی و مہاجر نوازی ابو الفتح ناصر الدین محمد شاہ بادشاہ غازی خلد امڈ ملکہ و سلطانہ و
اخانت علی العالیین برہ و عدلہ و احسانہ و ہذا دینار لایر و فانیہ صلاح لاصناف البہریہ شامل

ترتیباً این رسالہ بدین منطقت مقدمہ و سہ قسم و خاتمہ مقدمہ در بیان احوال و
صفات این شہر قسم اول در حالات ارباب حکومت کہ پیش از دور ظہور اسلام درین ملک
حکمرانی کردند قسم دوم در حالات سلاطین کہ بعد سطوع فروغ اسلام سلطنت رسیدند

و از کشمیر برخاستند قسم سوم در ذکر سلاطین دو دمان علیہ چغتائیہ کہ متصرف این شہر
شدند خاتمہ در بیان بعض عجائب و غرائب کہ خاصہ این شہر است حرہا نقد عن النوائب
مقدمہ در احوال صفات کشمیر بطریق اجمال مخفی نماند کہ کشمیر ولایتی است قریب حاق وسط

تایم ہمام واقع شدہ چہ اول آن جاہت کہ عرضش سی و سہ درجہ است طولش از جزائر خالداں صد
پنج و درجہ باین جہت آنرا داخل بلاد خراسان بیشمارند عرصہ آن ولایت طولانی افتادہ از جمیع
جوانب مملوت بروایح جبال گردوں شمال کوہستان جنوبی او بجانب ہلی و زمین شمالی بطرف
بدشتان مہوب خراسان بجانب غریبیش مہوب و اضعی است کہ مشہور بہ پہلی است و الحال محل افتاد

اقوام افاغنه است و طرف شرقی منتهی میشود و میبادی را ضعیف تر است و مساحت طول آن ولایت
آنچه هموار است از حد شرقی تا جانب غربی قریب ۱۰۰ فرسخ است عرض آن هزار جانب جنوبی تا حد شمالی
بسیار فرسخ در نفس آن دشت هموار که در میان کوهسار واقعند هزاران هزار قریب معمور است مشحون
چون چاهار خوشگوار و آب شیر و لاله از زبان مردم علم چنانست که در تمام آن ولایت سوار کوهستان مامون
در ازمنه سابقه چند هزار قریب محل عمارت زراعت بود و به خودت نوازل که بجای خود قدری مرفوم خواهد شد
اکثری نمائده از شواهد صفای آب هوای این دیار است که حسن منظر و لطف شمال خوبان آنجا در است
سختی آن قدیم فرس مثل شده در کوه و دشتش از احوال درختان میوه دار و شکر بار است و اثمارش بجا
خوب و پاکیزه و مرغ سازگار اما چون پیشین سخی آرد و بر بنهای عظیم میبارد در بعضی میوه های مثل ترنج
و میوه های دیگر در خرابا و تیره و موز و جامن و پیاله نمیشود لکن از بلاد گرم سیر که نزدیک نقل میکنند در وسط
آن مامون بر یک فرسخ از طرف شرقی و غربی تا کوه شهری در زبان سلاطین سابقه خیل عمارت و آبادی دشت
در نفس شهر بصورت بغداد شهری عظیم جاری است که مقدار آبش زیاده تر از دجله بغداد میگردد و عجب آنکه چنان
آب قوی است از یک چشمه بر میخیزد و منبع اصلی آن در پیر ناگست که در لطافت و گواری آب ضرب المثل
اولوالباب طالب کلیم گفته است انتخاب کرده ام از گرم و سرد و زکاره اشک چشم خوش آب چشمه
وزنک اند و بعد از آن از بیابان متعدد مدیده و اکنه قریبه و بعیده و جو بیارها که از کوه دو می آید
جدا شده بان نه می پیوندند و میگویند در زبان سابق بر سر آن نه قریب سی جسر کشی زنجیر بسته بود
در راه کتاده هفت جسر در سرنگر که مرکز ولایت و محل حکام و قدیم الایام بوده تا القنای دور
سلاطین کشمیر موجود بوده است و این آب بعد از آن که از حد کشمیر میگذرد و از راه پنجاب طرف ایشاوران
بالای ملتان میگذرد و بدریا های دیگر متصل میشود و بسندی چون دهمه آب است میگویند و از زمین
طهه بدریا می بیاید و از قایق حکمت آبی آنکه معارض و حکم و القینا فیها و اسی شامحات قلاع
حکمه و حصون مغممه از ریاست جبال پیرامون آن غرضه صبح الحال کشید که اهل آن سزین بان
حصون از شیون تعرضی عادی همیشه مامون بودند و بی آنکه مردم آنجا موافق و متفق باشند که
با با وجود کثرت افواج و شدت اقتدار تصرف این ملک به نیت معظم از جهانی با ولایت طریقت
یکه بصورت خراسان آن را به نیت بغایت شواریکه از پرگنه گو بیامه که بره کلمت می رود و به بدشان
دوم بره از کوه صعب و قریب تر است آنجا همان افعال از طریق بر پشت دو آب میسر میشود و مردم آنجا
که باین کار معهود شده اند از ابد و نش گرفته بچند روز بجای میسر مانند که به چای با توان کرد در آن صوب

درین زمان این کتب را
در دست اندازید

هندوستان در بر همین منوال بلکه از آن سخت تر بوده است قدری در زمان سلاطین کشمیر اکثر بعد تصرف پادشاهان
چغنائیه نیمه یوپی صاف هموار شد و طریقی که بصوب تربت افتاده از آن دوره آسان تربت و راه تربت خود
خالی از صعوبت نیست چند روزه راه علف بسیار است که طبیعت هر روز و سواران را عبور از آن دشوار
که چهار پایان تلف میشوند این هر دو راه بکاشغور و ختن و لاله و لاله دریا چین و چین و چین و چین است
و نوران میرسد از ما بین جنوب و شرق بر طرف دکن هم را به نقل میکنند اما معمول بلکه معلوم نیست درین
محدودند که تمام اراضی مسطوره اش بر چهار قسم منقسم میشود زراعت آبیت یا المی یا باغ گلزار باشد
یا میوه زار یا میدانهای هموار سبزه که دور مننه یا نسن و لاله و دریا چین و بنفشه و انواع گلهاء و در کنار
رودخانهها کوهپهات مورین مقدار زمین از جهت رطوبت زراعت نمیشود و این صوب بصورت گلزار
عشرگاه اول روزگار مانده است آن خود یکی از لطائف اوست حرارت هوای کشمیر در تابستان در کمال
لطافت است چنانکه احتیاج مردود در اکثر اوقات نمیشود و بریل دوم نسیم میوزد که شمیم آن نفوس روح
بشام ساکنان آرد و از شام لطافت شمیم آن علی الا ستم از نکبت صبا چون دم روح انداخته صفت
چیا وارد و در بهار و خزان او راق از باران از آن درستان سرایان بلابل و غنادل بزبان حال کن
بگویی لغظام و هی زیمیم خوانان عماره که از شعری قدیم و ملازم سلاطین سامانیه در ایران در سه صد
هجری بود تقریب گفته است بیت جهان ز برف اگر چندگاه سیمین بود و ز مرد آمده گرفت جای
توده سیم و نگار طمانه کشمیر بان بوقت بهار و بناغ کرد همه نقش خویشین تسلیم به ملاعرنی که از
شعری متأخرین است و ذکرش می آید حسب حال گفته است بیت هر سوخته جانیکه بکشیم در آید
گر مرغ کباب است که بال پر آید و یکس از سلاطین گفته است بیت کشمیر گوز شک پری خانه چین
القصبه پشتیت که بر روی زمین است و شعری عالم قسیمی که بنظم نثر در تعریف این شهر است اینها
پیرد اخته اند معلوم نیست که عشر عشیری در حق غیر آن بلد بجز بیان آورده باشند و هوای متانی او
در نهایت اعتدال به حضرت اختلاف چنانکه با وجود کثرت برف پوستین متحد نمیشود بلکه بر وقت
آن حرارت غریزی مزاج طبعی او در جلوه می آرد چون تاب مشعله خورشید عالمتاب شد طبایع آن سکنه
زبده صنایع حاجت آتشاده می افتد سیت گردون بنار دارد و طعم مشوش است و امروز روز و
و خرگاه آتش است و در کشمیر چین روزی گاه گاه میشود مولانا شرف الدین علی یزدی باوصف آنکه
بکشمیر نرسید است داستانی در تاریخ خود در اوصاف کشمیر که از مردم شنید بصفحه بخرید کشید و حد
میرزا حیدر که چندی تمصرف این ملک گردیده و خود دیده را در کتاب خود برقم رسانیده رتبه از آن

از هزاره ها بود
استخوانی با کتیبه

درین نسخه مکتوب میشود اینست از هوای بهار او مخوامی فتقحت فیته من زو فرجی ظاهرو از شمیم
جانفزیایش آیت یخرج الحجی من المیت باهر سینه صحرای او آبروی از چمن حبت برده و از از بار
اشجاره و گلستان ارم پزیده و انهار عباده او در حدائق معجزات یاوز تجرئی من تحتها الانهار و اوده
و گلهای آتشین او طعنه بر آتش خلیل زده سپیت اطرف باغ قدش قامت طول کشید و بر روی گل
بچمن آتش خلیل کشید و سوسن باغی هزار زبان گلهای کوهی انجود روی طعنه زده و طاعنی خوانده
و سوسن کوهی سر زبان طعنه کت ده میگوید سپیت درین چمن چه زنی طعنه ام بخود روی و چنانکه
پرورشتم میدهند و میرویم و گلها را که از باران رحمت سیراب و در زمین بارفت بی اسباب سرزده
و در نظر اولوالباب شگفته اورا چه نسبت با گل باغبان باشد مصراع خود رسته فکر باشد و برشته گر
گل سوری که دامن عصمت از خار اغیار پاک ساخته از روی چه اعتبار سپیت بهر یک گل صد جهای
خار میاید کشید و چون بدل خاری خلد ناچار میاید کشید و هرگز به چشم اعتبار برتر گس خود بین نظر
نباید کرد که چون چشم میدردان از اشک عاری با قدرح خالی در نظر اولوالباب را آید بغفت خود ازین
نخالت سر بالا نتواند کرد و معذرا گلهای باغی بخون جگر و دم پرورش یافته و پرده عصمت او هم دیده
و از غنچه عفت برآمده و از دست هرنا اهل بدست هرنا محرمی و شکر و ان شده و اوراق بیوفای را از
بے برگ نوای در و پای خلایق ریخته را باغی یکساله رخ که مهر افزاید نیست و در مهر و وفا چنانکه
می باید نیست و در باغ زمانه گل بے هست ولی به آن گل که از بوی می آید نیست و وقایه های جبال او
از بس سرسبزی سر بر فلک فراخته و دامن کوههای او از غایت نزاهت پای طراوت را از چمن حدائق
در دامن لطافت کشیده و لطافت آبه که از جبال فروریز و نغله در عالم انداخته را باغی آبش چون
هر طرف گشته روان به خاکش زمین جنت آورده نشان به گلنا روی ست ناز بوی کلیم و بادش با
نغمه روح روان به حاصل انجوا آنکه در نزاهت و سرسبزی باغ و صحاری جبال و لطافت هوا می شود
اربعه در کمال اغتدال چون کشمیر بماند و دیده نشد بلکه شنیده ز گشته سپیت در چشم
کرده عالمی را به مثل تو کس ندیده و نه از کسی شنیده و در شهر و اعمال آن ۱۲۱۱۱۱
از چوب ساج که اکثر از اقا و پنج آشیانه است و هر آشیانه شتمنا به بیروت و جزایر و ایوانها و عمارات
و محارجات مطبوع طباغ هر چند در بیان آن سعی نموده آید میسر نمیشود و نمایش آن از بیرون بدست
که هر کس او را نظر آید اول انگشت تحیر بدندان تعجب گیر و در غرایبان حیران ماند اما در آن آن معده
بیرون نیست مگر باوق و کوچهای شهر تمام فرسنگ تراشیده کرده اند و اهل در فیه هر کس که از آن فرزند خو

۲۲ الفکر که از او کشنی توان کرد باشد

کار میکنند و جمعیت آن شهر کثرت شهرهای کلان برابری میکنند و از فوکه سیب و ناس شبانی و بروتوت و گیلان و آلو بالون تمام فوکه میباشد اما سیب و نارخ خوب میشوند و فوکه دیگر مثل انگور و غناب نار و خوبانی و شفتالو و فندق و از عجایب حوال یکی آنست که در کشمیر توت بسیاری باشند چونکه از برگ آن ابرشیم میگیرند از آن خون اورسم نیت بلکه عیب دیگر میوه در وقتش بجدی بسیار میشود که رسم خرید و فروخت کمترین باغدار و غیر باغدار برابرند در باغات او دیوار نمیشد و از گرفتن فوکه کسی را منع کردن رسم نیت مخفی نماند که تا اینجا کلام میرزا جدید است نهجی که در آن وقت بود نوشته میوهها که در وقت ایشان نبود و در سلطنت سلاطین تیموریه سببی حکام خصوص ظفرخان به پیش رسید و بجدی وافر شده بهایم و دو اب امیر است چه جای انسان و ابرشیم مستعمل از توت که نوشته اند الحان بجهت ظلم حکام موقوف شده و آن توت که خاصه کشمیر بود بسبب فورا قیام توت دیگر که بهتر از آن شد است نیز بر رسم خورده و عمارات قدیم بطرز می که خدمت میرزا نوشته اند تخصیص عمارات سلاطین بکیفیت سابق نمانده و صورت بازار با بقالیه عطاریه و صرافیه و بازاره در وقت ایشان کمتر بود و صباغی که بازاره نگریز است کمتر و متفرد نبود و بعد آن میرور و سهر طرح جدید گرفت از تجارها بنا بر ظهور نور اسلام و غلبه دین نسخ الاحکام نام و نشانی نمانده مگر در موضع مارتند و یکدیگر جای دیگر علامتی چند ویران برای غیر اهل خیرت تا حال موجود است همه عجایب و غرائب این شهر با تفصیل برگزینات در خاتمه این کتاب مرقوم میشود انشاء تعالی با جمله اختصاص کشمیر در لطافت آب هوا و نزهت مصفا از جمیع بلا معموره عالم محتاج با ثبات نیت امن و آرام ارزانی غلات هم بهمین وجه بود هر چند از چند کسب سبب بر آن نعمت مردم خودش رو لفته و فساد آورده امن و آرام و ارزانی رخت ازین شهر بدر برده گو یا مصدق این آیه کریمه شده **وَضْرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقًا مِّنْ غَدَاةٍ مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ مَّكْفُوفَةً بِالْعَمَلِ فَآذَنَّا فِيهَا قَدْحًا مِّنَ الْحَرِّ فَجَسَسَ كُلُّ سِمَاءٍ مِّنْهَا نَارًا يَصْنَعُونَ** گردیده است انا از فضل جزیل خالق الی عدیل رجا و انقست که عاقبت متوطنان این شهر به عفو و رحمت کردگار مقرون گرد و جناب ابوالفقر حضرت بابا نصیب که از اجله مشایخ این شهر اند و راول رساله منقبت خلفای اربعه بتقریب رباعی در احوال این بلده و ساکنانش مرقوم فرموده اند و آنرا منسوب بجناب شیخ الشیوخ شهاب الحق والدین السهروردی قدس سره نموده انشاء تعالی مقرون بصدق خواهد بود آن رباعی اینست رباعی کان الکشمیر اکینها جنات عدن یللمومنین بدقت انشاء علی بابها و داخلها کان من الامینین -

ساکنان کان من الالین پدید میآید و در خصوص این دیار از فضل و بزرگوار و نفس پیران بزرگوار طرف
 میدرسد و از آن چون رسمی از احوال محل کشمیر قوم کلک بیان شد وقت آنست که شرعی باجماع می
 حالات سلاطین آنجا به طریق ایجاز رود و احوال اجهای هند و سبب امتداد قرون بعد و سوره عدم ترتب
 فائده در غایت اجمال نوشته شد بعد آنکه نوبت ظهور اسلام رسید تفصیل حالات را که مستملک و قانع غریبه
 است ضروری خصوص احوال حضرات سادات مشایخ که بعد شیوع اسلام بظهور آمدند و علت غایب
 تحریر این کتاب است قسم اول در ابتدای بنای این صوبه و سلطنت بعضی راجها که درین شهر مکر
 کردند و مورخان هند و نگارندگان کارخانه است بود در تصانیف خود چنین آورند که کشمیر پیش از
 عمارت سنی سرنام سنی نام زمینست سرحدی کلانرا گویند گویا عالم آب بود و مجا بر آمدن انداخت
 و در میان آب جلد بیونام و یوکی آدم خواهر سکونت در زبده علم تسلط و تغایب از اوقات اطراف
 جوانب آن سیر کرده هر جا چیزی می یافت برود و خورده میران کرده می آمدند برین منوال
 گذشت اتفاقا کشف نام عابدی اسپر نارنج که عقیده اکثر هندو و سیره بر ساست و قوی زیارت معابد
 میرفت بکوهی سمیر نام رسید آنولایت را خراب یافت و در تحقیق و تفحص سبب آن شتافت مردم
 اطراف گفتند که جلد بیونام دیولیت در میان سنی سر که از آنجا بر آمده مردم را نمی گشت و بلاک
 می سازد و کشت بر حال آن مردم بدرد آمد و هزار سال در موضع نوبون که مکانی مشهور نزدیک
 سیره پوست عباد کرد و مها دیو که باطل است هندو پروردگار را گویند از کثرت عباد و برانست
 برحم آمد و دعا او را پر سید او است غایب دفع شر جلد بیو کرد و مها دیو و دشمن و بر سهارا که از کانی
 باقتدار از مها دیو نذبحش فرستاد و دشمن تا صد سال با جلد بیو جنگ کرد بنا بر شد آب
 کثرت سیلاب و ستبر و نیافت آخر الامر حیا نگین در نواحی باره موالد الحثی از کوه را کندی
 آب بهم رسانید زمین سطح شد آن دیورا بدست آورده بجان کشت مکانی بسج آن مکانی
 شد ظاهر گردید و سخی بکشت میر شد زیرا که میر نام زبان کتب بود با اختلاف است که کثرت
 از آن بشن منور بر بهمان از اطراف جوانب بنا و کستان آورده و آن زمان که کثرت
 عمارت ساخت و طرح آبادی از هر قسم انداخت اکثر عقیده آنست که بعد از سیلاب و طوفان
 حضرت نوح پیغمبر علیه السلام واقع شد از آن وقت باز کشمیر عمارت یافتند و کثرت
 این مردم بر زمین قبائل اولاد و ذریات بهر سائیده از باب جمعیت شد و آنرا و همواره مشغول بنا
 و ریاضات خالق البریات بطریق آیین خود بودند و میل بر بنا و تمتعات فانیه می نمودند و شایان

پدیدهای آنها گفته است بدیت سرکشگان کوی بتانز اتومی مراد مقصد یکیت کعبه و انرا اگر
 صداند چون ذریات و احفاد آنها بوفور رسید و کار کبشر خلقت کشید بحکم لوالا السلطان لاکل
 بعضیهم بعضا محتاج سردار که حاکم قضایای آنها باشد گردیدند مشورت و صلاح پرسی بعد کار
 بسیار و قیل و قال بی شمار بر اجه جو بنابر انسال جوع آوردند راجه سپر خود را به کشمیر تعیین نمودند حاکم
 مستقل گردانید و پنجاه پنج کس از آنها بطناً بعد بطن حکومت کرده اند زمان حکومت این پنجاه پنج
 نفر تا پنج نویسان سنه و هزار و سیصد و نوزده سال می نویسد اما تفصیل اسمی آنها را اصلاً در رازده
 تنگ کسی از مورخان سنه و مسلمین نوشت پس حکومت بکوتان پانڈوان که از ساکنان این شهر
 بودند رسید ایام سلطنت اینها بقول همان احوال نویسان دو هزار و سیصد سال بعد در زمان پانڈوان
 آبادی کشمیر غایت رسید کسی بر پانڈوان غالب گردید و اقتدار و شدت قوت آنها هنوز بر استخوان
 عام و ارکست کارهای عجب از آنها بظهور آید از حیطة طاق بشری میرد چون دور حکومت آنها گذشت
 باز نوبت حکمرانی بر اجهای دیگر انتقال یافت کسی از ارباب این نواحی در میان این از سنه ضبط اسمای
 راجه فکر در چه جای کوران پانڈوان که در هیچ تاریخی نام آنها نرغم و ذکر نیست القصد چون از میان راجه
 مطور نوبت حکومت بر اجه او گذشت رسید از آن باز ضبط اسمای اینها نمودند و ابته ای تحریر حالات راجه
 از راجه او گذشتند و بکنند بضم همزه و او ساکن در فتح کاف فارسی نون مستخرج بر نون ثانی نوزده و اول
 موقوف نزد بعضی منسوب بر اجهای چو در بعضی از راجه ایست که در این شهر میزند و شهر اقریه
 مشهور است متصل کبر آباد چون بعد از انقضای در پانڈوان کشمیر ملوک و طوالت شدند او را از مسکن
 خود بر آورده بکومت نشاندند و بسیار هم در آن شهر سال حکمرانی نمود چون بر آید در اجه کرشن
 کار فرمای متهر که با نوقت پای تخت هند بود متوجه گردید او گذشت و در چند تنگ و دهنوده
 بعد محاربات بسیار از دست راجه کشن کشته شد و راجه در امور راجه او گذشت با اتفاق این
 کشمیر بعد فوت پدر حکومت یافت مدتی به حکومت پرداخته و بهر هاستی لوای سر کشی از اوخته
 اکثر راجه از تسلط و غلبه او متروک شده بتقریب عروسی راجه قندهار از دست جاودان باش
 راجه کرشن بقتل رسید چون پس کشته شد بعد از مردن دمودر رانی جسوتی نام زن نمود
 با مروری راجه کرشن به حکومت رسید جسوتی بفتح بهم بر زمین زده و داد مفتوح و تاسه کسوه
 بر یازده سر انجام محارم ملک لوی نمود و در انصرام امور مملکت کارهای مردانه فرموده چون
 حامله از راجه دمودر بود بعد از انقضای مدت معلوم پس آورد و دیال گند نام بشوره ارکان دولت بعد

او گویند

بلوغ بحکومت رسید چندی بنیکنامی و نظم و نسق گذرانید و آخری دور را اصحاب اعیان از هر جانب کشی
 کردند و فتنه بطول انجامید تا آنکه بر دست قومی از بقیه پانڈوان که درین شهر موجود بودند کشته
 شد پس نقضای عهد سلطنت آن طبقه باز فلک حکام طائفه پانڈوان که درین شهر باقی مانده بودند شدند
 مدتی مدیدی و بهمت نفر از نسل پانڈوان نبوت لوائے حکومت برافراختند اما تخریب احوال ایشان
 مورخین نپذیراقتند تا آنکه نبوت بر اجداد لوانم شخصی از طبقه راجه رسید که اجداد او بر سریر ملک اتنی
 نشست ایام ظلم کوتاه نموده قلعه لولورا آبادان فرموده و لولو کو بضم لام بو او زده و فتح لام ثانی برگشته
 مشهور در کمارج که در آنوقت شهرک و آشوب و غموره بود دست به حکومت و رعیت پروردگدانت
 گتری بر برده در گذشت میگویند که در عهد او در لولو کو بیت لک و هشتاد هزار و چهار صد خانه بود
 راجه شن نام پیش بعد فوت او حاکم شد و در اندک تی و برق حکومت چید رفت راجه کلانت در پیش
 بحکومت نشست کالبد بجاف عربی لام زده و کاف دوم فارسی نون زده و وال مفتوح در ای زده
 کاکاپور که بنده مورده اممورست و بای تحت نمود این زمان بهر دو مکان از دیوات مشهور بنا کرده او
 در اندک مانے ایام حیاتش کوتاه شد پیش راجه سندر بادل سین مضموم و نون زده و وال
 مفتوح و رای زده بر سریر سلطنت نشست و در ایام حکومت و موضع آبادان کرد یکے موضع
 سودوم شور و ت نام وقف محتاجان تحت غیر از یکد فتر اولاد نداشت این و خست و عقل
 حسن جمال اقام کمال شهر آفاق بود اداره احوالش تقریباً تمام بود اگر کسی که جواسر فرود نموده بود
 بایران و توران رسیده همین اسفند بار که در آنوقت فرمانروای ایران دیار بود و خواست گداری
 حکیم جاماپت از سال نمود راجه سندر بعد از عنای مختربانقائیل معتاد و راه حکم بر این
 ایران ساخت بهمین اسفند بار چند سال طول عیش و عشرت با منگود در سلطه بنواخت آخر الامر
 غداری و تغلب لولوانم شیر برادر زن مملکت خود را در باشت بعد چند سال لولوانم سندر رسید
 چون سمرقند حیات راجه سندر که فرزند تی نداشت قطع گشت حکومت به پادشاه
 راجه کو در تراج و تحت حکومت رانی یافت لیکه از ارباب با تراج نداشت بر لولوانم
 گوهر پوره مشهور بشیر و آباد کرده دست این هر دو موضع به فدا بخشید و در آن وقت راجه سندر
 نام پیش لیکه یافت جوی سرن آورده دست برگشته آودن از ان آب آبادان شد و آثار نیکنامی
 رعیت پروردگدانت مدید یادگار بود ایام سلطنت را بسیار به شورش و گذرانید و کمال
 نیکنامی با جمل و عود در گذشت راجه جناس پیش برده حکومت خورده به دستور پروردگدانت

شهرت

شهرت

تاریخ

تاریخ

جلو

بسروده در پرگنه کاج و موضع آباد کرد و هر دو را اجالوز نام نهاد و در گذشت حسن بن محمد بن
مفتوح و کاف زده بزبان قدیم پدر را گویند و در بذل عطابی نظیر بود و راجه شیخی نیز آن پیش بعد از
نهم مقام شد و در پرگنه کوتهار موضع شوانگس نام در پرگنه دی آبادان ساخته در ایام حکومت بصبط
سقی پر و اخته با جیل معهود پدر و دو عالم فانی نمود راجه اشوک نام برادر زاده او که پسر شکونت
تصرف ملک کرد و موضع کلپ پتوت را آباد کرده قلعه سیر تعمیر کرده اوست مشهور است که شش کک
خانه در زمان او آنجا معمور بود چون فرزند وی شد و طوائف هند و مذاهب مختلفه شایع کرده هر جا
تغلب نمود اکثر ولایت کشمیر ویران گشت راجه مذکور از دست متغلبان عاجز شده در قلعه لار از قلا
اختیار نموده و عبادت مشغول شد فرد کافر و ترساجه بود و گبر مرغ و جمله را در سوی آن سلطان الغ
راجه حکیم کشمیر راجه اشوک چند گاه جلوس کرده رفع ظلم نمود و از سر نو آبادی کشمیر صورت پذیرفت
فن کیمیاگری دیگر علوم نادره میدانت حتی که در ساعتی از پندی مواضع را طی نموده بجهت عبادت اعیان
ناباره سوله میرسد ایام حکومت استقلا تمام بسزوده پاره از هندوستان نیز تسخیر نموده از ان
سز زمین مردم اهل حرفه بولایت کشمیر رسانید تا زمان او در کشمیر بندوبست کار خانات ملکی بود ابتدا
تعیین خدمات از محترمان اوست بیکه راجهت و او دست امور بلکه مقرر نمود که عبارت از دیوانست
دوم برای ضبط بیت المال که متعارف بنجان سامان سوم بجهت محافظت اسلحه که در روضه قورخانه است
چهارم از برای سرداری سپاهیان که کشتی است پنجم برای استصواب طلب مشورت یعنی وزارت
ششم برای تقسیم خیرات که الحال در صدر گویند هفتم برای سزاوی سپاهیان که تعینت این راجه
در دستوری و راستی عدل احسان رعیت پروری بی مثل بود و حکایت عورتیکه از خیرات خواسته او
قبول نموده آن زن بصورت دیوی ظاهر شد تکلیف گوشت آدم کرد راجه بقتل او راضی نشد خود
تسلیم کرد و بعد امتحان صدق اوست باز داشته بشارت او مشهور است اکثر معابد و ستانه با بکمال
و تکلف دیگر اکثرتاریت گاه هندو بنا کرده او راجه در زمان او لاد راجه اشوک فرمان فرمای ملک
عبادت نزد مشهور بود میگوبند و بر همین با او دو چاره شد از وی طلب چیزی نمودند راجه گفت تا
از بهشت غسل کرده نیایم دست بکاری نه گم گفتند آب بهت را هم آنجا پیدا کنم و ساعت چنین
کردند می بیند که ریای بهت در پیش راجه است قبول ناکرده جوان شد و گفت مساره بهت بسیار شمل
سحری کردید گفتند اگر بر میگرددی ترا دعای بد کنیم تا بصورت ماری خوای شد از راه بیم جان راضی شد برهنه
گفتند تا آنچه گفتیم بر میگردد مگر آنکه کس باشد که تمام فلان کتاب که در میان خواص اشیا و دجیه است

یک روز پیش شما بخواند و شمار بشنوازد باز آدمی شوید و الاماره شده رفتید کسی بهم نرسید که آن کتاب تمام در یک روز در پیش لاجه خواند راجه مار شده ماند و مو در او در نام کر پوه مشهور در بجای پت بلند و رز و یک شهر افتت آباد کرده اوست گویند که آن بار در انجاست که گایے مردم آنرا می بینند و العده علی الراوی و اند اعلم پس از سه برادر شرکت حکومت رانده اند -

راجه اشک پر گنه شکوه بنا کرده اوست ساکن آنجا بود بعضی با بجای شکوه که ذکر کرده مشهور در پر گنه لاری که نزدیک شهر نوشته اند و مردم راجه اشک که تمام پوره آباد کرده او هم و انجاست بود سوم راجه کشکالسن پوره مسکن اوست الحال از شهرت برآمده سه ده متفرقه است و چون بنوبت بعد آباد شد تا فته اند راجه ابراهیم که در تصرف ملک یافت این هم گویند قصبه ابر پوره در پر گنه با نکل آباد کرده اوست در عهد او چند نام بر مسمی که صاحب تصنیف بود از آنجا آمده بر ممانرا به حجت و برهان معلوب ساخته از اکثر عبادت بت پرستی و غیره مانع شد و در این بعد فوت راجه ابراهیم این منقعه شده راجه کشکالسن نام شخصی از قبیله دیگر مملکت گرفت تا فتح املق آمد بود سی و چهار سال از ولایت کشمیر داشت پس نیت او خلیفان بجمال فاه میگذاشتند و زمین عدل نیک سختی او چندین کس از نسل او بر راجه رسیدند چنانچه در بیان خواهد آمد اول راجه پهلوان که پنجاه و سه سال ششماه حاکم رعیت پرورد او در و کان مروت و احسان بود و بعد آن پسرش راجه اندر حجت نام داشت سی و شش سال بعد او گستر می گذارید پس از او راجه بر او ان نام پسرش مدت سی سال منصرف ولایت کشمیر اطراف هند بود چون در آن حکومت بیفتند راجه ابراهیم پسرش تاج حکومت یافت با مروت صاحب سخن بود و در علم کویست و سخن تمام داشت و با صنایع علوم و صنایع شعر و سخن داشت جمال منور مدت حکومت او سی و پنج سال بود و اهل بیعی گذشت راجه اندر کن پسرش قائم مقام شد بغایت بیدار و کرد در عهد او ساحری طلسم ساخت که او همه را می دید و او را که می بیند ازین راه در خانه های مردم در می آمد و زنا کرد و میرفت چون پای این خبر برادرش رسید و فرمود تمام معبد ها را بنهد ویران ساخت و آن ناپاک بیباک از حکومت برانداخت و در آن وقت پسر که بن بعد نزل برادر حکومت شدت بزنجم باو سکون زیادی زد و شکر او را در راه و در قصبه چکدر که داخل مراجعت میبود و آن قصبه آباد کرده است و قصبه کوچکی در پوتال کابل که از چکدر منجر قصبه شمشیر زیوان کردید باعث خرابی تمام ملک شد و نتیجه بیدار و ظلمت و بود قوی آمد در عهد او و مدت حکومت او سی و نه سال نه ماه اجمال آن قصبه را حوال حضرت ایش

کتاب
اشک

کتاب

خليفة الرحمن مقرب مذکور زبون اشارت تعالی نوشته شود و **راجہ سدرہ** در وقت حادثہ پدیر ہمراہ شیر مادر بود و در موضع بجا رہ رسیده و از ان حادثہ محفوظ مانده بعد از حادثہ مردم جمع شدہ آوردند و میرتبہ حکومت رسانیدند بر خلاف پدیر ہمت را صرف احسان و رعیت پروری نمود و خود را بر السنہ خاص عام ساخت پس از حکومت شصت سال زمینان خلق غائب شدہ رفت **راجہ اوت پلاس** پسر راجہ سدرہ بجای نشست قدم بہ قدم بہاورد و در ادب و سخاوت و رعیت پروری بدرجہ کمال او بہرین پور آباد کردہ اوست حالایرنیل مشہورست کہ یکے از مواضع معوقہ است سی سال ہفت ماہ حکومت کرد و در گذشت **راجہ بہرن کل** پسر اوت پلاس بجای نشست و نامت شصت سال حکومت راند **راجہ کشکل** پسر بہرن کل شصت سال سلطنت داشت ہمت و اوقات را بر تعمیر آبادی ملک گماشت **راجہ بہر کل** پسر بہرن کل تاج حکومت بہ سر نہاد لکن خونریزی و سفاک بود و انواع جور و ستم واقفان محن از دست او برد و زن رسید و در حین کندی جوی گندکول سنگے برآمد و بیچ چارہ برخواست مروی معتبر گفت اگر آن معصومہ دست بر آن سنگ نہدی بجا کرد و ہر قدر کہ زمان دست بکشد آن سنگ رسانیدند بجا نشدین تقریب ستم خونریزی بسیار کرد و مردم را بہ ہمت عدم عصمت رنجانید و قتل رسانید سورخان در شمار مقتولان مبالغہ زیاده نوشتند قصہ بعد قتل و خونریزی بسیار زن کوزہ گری دست خود بان سنگ رسانیدہ بجا کرد و آب وان ساخت قام ظلم و تعدی آن سفاک نہ بہر تبہ ایست کہ بقید شریک آید بلکہ شریک را نشاید آخر ہا برای تخمیر برآمدہ بہ تقریب کہ در تواریخ مشہورست تا سکاں پسر رسیدہ و انواع بلا و واقفان ولایات مسخر نمودہ وقت مراجعت از ان طرف کہ کوستان از بالای بلندی پاسے فیلے فرید و در حین افتادن فیل وازی کشید کہ بطبعش خوش آمد بفرمود تا صدیل زن ان بلندی بنوبت بنوبت بریراند اختند کہ با و از آہنا خوش شد آن موضع ہنوز بہستی درخ مشہورست مخفی نماند کہ حکایت رفتن راجہ بہر کل تقریب دیدن صورت راجہ سنگاں پسر بہند و از انجا بکشتی نشستن و تصرف جزائر کردہ راجہ آنجا را تقبل آوردن کسی از سورخان ہند قلم نیارودہ واقع از مبالغہ خالی نیست عاقبت کار کہ ظلمش بحال رسیدہ بود مرغی صعبی گرفت کہ علاج احد مفید نیامدہ از راہ لاعلاجی آتش افروخت و خود را در آن بسوخت مدت حکومتش ہفتاد سال بود فلغیر **علاء القوم الظالمین** بیت آتش سوزان نکند با سپندہ آنچه کند و در دل نہد و مندر **راجہ نہنگ** پسرش جای پدیر گرفت

اوت پلاس

بشکل

کندران

و بر خلاف پدر او عدل و احسان و در نیکی و داد گسری بکشت و مرتب رعیت پروری را پیروی و دو
 در عهد او جوگی نماند بکوتی نام که در فن جادو و ساحری بنیظیر بود و هم رسید با انواع ریاضت مشغول
 گردید باغوی ارباب غناد و سحر جادو و مال اچه بر دوزن فرزندش ابجان کشت غیر از یک نماند
 که حال بود زنده نگذاشت شصت سه سال ایام حکومت اچه مینویسند راجه نام که کشت نام پسر
 از زن راجه زنیک که حامله بود متولد شد حکومت این ولایت بنام او تقریر یافته با اتفاق ارکان دولت
 جریان امور سلطنت پادشاهی بود سی سال پادشاهی کرد راجه کسانند پسر راجه اشد کنت بعد او
 رسید تا مدتی حکومت اندوخت راجه و کنت پسرش برسد حکومت استقرار یافت مروی و انا بود
 و انا یا نرا بغایت اکرم و اعزاز مینمود و در فنون علوم و زبان سنسکرت موسیقی اشته پیچاه و دو سال حکومت
 کرد و گذشت راجه مر نام پسرش قائم مقام شد و سلطنت با اتفاق یافت و مدت شصت سال
 بعد احسان گذرانید راجه اچ نام پسرش بعد از او بر سر سلطنت نشست مدت شصت سال
 رعیت پروری و حکومت و رحمت گزین شد راجه کومانند پسر راجه اچ پسر پسر نهاد و بهر جا
 معابد و تبحانه های بسیار ساخته از انجمله و میره مشهور بالائی کوهی الان آنرا تخت سلیمان گویند
 علی بنیاد و علیه الصلوة و السلام بنا کرده اوست از زبان بعضی اسلاف مسیحیت که یکیا تخت حضرت
 سلیمان برین کوه نشست لهذا تخت سلیمان موعوم شود در بعض کتب مرقوم است که تخت
 سلیمان پیغمبر علیه السلام اکثر اوقات در جبال خراسان سیر داشت که تشریح داخل خراسان است
 و العلم عند اقد راجه مسطور شصت سال نشست و زود او حکومت داد و در گذشت راجه کورن
 پسرش حاکم شد و تا مدت پنجاه هشت سال حکمرانی و جهاد مانی گذرانید راجه اچه در عهد پسر
 یانده پسر راجه نر اند حاکم شد چون کور چشم بود او را زبان هندی انده میفکند و عهد از یکا طنی
 را وظلم و تعدی عشق و فحش بسیار کشید و جیاهی چشم و زخمایش نبود چون طلب و تقوی با نده گذرانید
 مردم اطراف بقتل این لایبت قائم برداشتند و ارکان دولتش با مردم سپاه اتفاق
 قتل حاکمی دیگر کردند آن کور چشم چون این را شنید با چند کس مغرب نمود و قتل
 آورد و راجه آنجا اورا شاخته بند نمود و بهما تجاوز گذشت پهلج هشت سال حکومت کرده بود
 از راجه اگنده سوم نادر اجه انده بیت و یکت اجه تا مدت یکمزار و چهارده سال نه ماه پادشاه
 بودند تا مدت این کور چشم بظلم و با این سلطنت از سنل میبارفتند و اهل کشمیر اتفاق نمود یکی
 از اجداد راجه بکر حاجیت را از ملک انوه بر نایابت نام آورده حکومت این ولایت نشانی اند

شده کتبت

مستوفی او

گویا شد

بجده

راجه از زبان

شده کتبت مستوفی او

شیرتاب اوت

راجه پسر نایب ارباب تاندرت سی و دو سال پادشاهی نمود و باعث آبادی و رعیت پروری شد
 و ظلمات و ستمکاری سلجوقانده را بنور عدل و اداری مبدل ساخت و مدتی عام و خاص باقی
 احسان بنواخت چون رحلت نمود راجه جلوک نام پسرش بر تخت نشست و عدل و احسان
 بهتر از پدر نمود پس از مدت بدیت و دو سال که با و اداری بجمال گذرانیده رحلت کرد و راجه
 سنجیر پسرش حکومت یافت با اتفاق زینش که او را کشتن نام داشت رعیت پروری نوعی نمود
 که مافوق آن متصور نبود بناگاه در صحن چمن مزرعات کثرت یافت و غیر موسم چنان شد
 که محصولات ناپخته زوی بجم بهاد و فخط عظیم در شهر روی داد و مضمون اکل البعض بعضهم نظمو
 رسیدن خرمن اندوه و انبار انبار غم ال شهر بر خود گرفته و هزاران نقد و جنس لعل و جواهر که داشت
 به قحطان صدقه داد و با وصف آن اصلاح قحطانست که خود را بسوزد زینش مانع آمدند
 با اتفاق همان زن پاکدامن بدعا و زاری نوعی ملتجی و متضرع شد که تیر و عاهد فاجات رسیده
 دعای کاف و مضطر بحدیث نبوی صلی الله علیه و سلم استجاب هر صبح در پیش هر کس دو کبوتر حاضر شد
 و بهر نوعی که میخواهند دفع جوع خود مینمودند وقت چمن غله با برکت شد آن مع العیسر روی
 نمود و از استدر اجات و بگرا مرع عجیب نقل کردند که در موضع آبی در خهاتاناید و فی الحال سبز شد
 بار و گشت و العهد علی الروات مدت سی سال حکومت را نده امر ناگزیرش پیش آمد چون از نزل
 او کسی نماند راجه سنجی را به حکومت برداشتند او از اکابر بزرگه های شهر و از نزل به اجهای عمده
 بود و غیر از نزل راجه مذکور سنجی را تا مدت است سال حکومت کرد و راجه بچند نام پسرش جانشین
 شد و وزیر خود خدمت نام را بسبب تقصیر میزد کرد و از احوال دموه خان عجب حکایت نوشتند چون
 حالی از مبالغه و غراب بنیت تخریر می آید وزیر مذکور همیشه میگفت که تخت نصیب من است
 راجه پاره سعایت مردم و پاره بید کور است نیز مع شعی زاید با و میرسانیدند بهانه جسته بعد ضبط
 نمانان وزیر پاره ابدار کشید مدتی بر دار بود بر چمن بر آمد و چمن وزیر پاره ابدار کشیده نگاه کرد
 نوشته بودند که پادشاه خواهد شد تعجب بر برهن رود او که الحال چه صورت پادشاهیت بهر حال
 بعد چندی بر همان آمده اعضا او را جمع نموده کلان تر آنها دعا کرده نده شده زرقه زرقه به
 سلطنت نشست بعضی نام سنجی قریبان هنوز یاد این قصه را تکذیب نموده نوشتند که
 بعد کشته شدن وزیر مزبور بر دار راجه مسطوره در سنی بهر سیده بهمان در گذشت چون فرزندی
 نداشت ایمان دولت یکی از اولاد وزیر مزبور را سلطنت برداشتند راجه امیری را می نام داشت

سخت

بسیار بعدالت و احسان سلوک با مروان کرد و انصراف مهمات ملکی به حسن تدبیر و راستی نمود پس
از مدت میل او تبرک پاوشاهی شده پوست آهوی پوشیده بدر رفت تمام این قصه در اصل تاریخ
تذکورت و از اعتماد عقل دور و با مجده مدت حکومت راجه بچندرسی هفت سال بود از زبان راجه
تانات تا این راجه شش نفر بودند بعد به بنیره راجه نونده جد شیر حکومت رسید گوپال ششم نام
داشت مشهور میگوید این راجه میگوید مورخان کشمیر در احوال و عجیب و غریب تعلیم آوردند
از جمله اینکه اوائل حال آواره دشت او باره و اقتلال بود بحالت غربت و کمال گرفتاری در ملک
رسید در آنوقت راجه زاده های عالم برای خواستگاری دختر راجه خطا که شهر حسن و جمال بود
حضور داشتند تاجی مرصع بر سر راجه میگویند در صف نعال پریشان حال نگران داشت
در همان اثنا باران بوفور تمام تقاطر نمود و همه را ازین سبب نزد رسید ناگاه درین بارش
از میان آنجماعه ابری مخصوص بر سر راجه میگویند سایه گستر شد و موجب تعجب حاضران گردید دختر
راجه خطا چون اینحال دید از میان آن همه راجه زاده ها میگویند پس اینست که کار کنان
پدرش ب حکومت راجه کشمیر سزاوار گردید و در عهد خود منع کشتن جانوران کرد و بسیاران و
را وظیفه مقرر نمود تا طمع در کشتن جانوران نکند گو یا عمل باین شعر کرد و شعر ترک حیوانی بیونان
جان بخشیدنت بد خویش را محروم میداری ازین دوکت چرا میگویند که راجه قصد تخمیر
هندوستان نمود تا بسورت متصرف شد آنجا در کشتیها نشسته و قصد جزایر کرد تا مدت
سی چهار سال بعد از احسان حکومت راجه عجایب و غرائب بسیار بظهور آورده در گذشت
مورخان در احوال ملک گیری و سیر بر و بحر او با العنان نوشتند که قابل شکر بلکه اعتماد بیت العنا
علیهم پیش راجه سربسین بهشت نشست تا مدت سی سال حکومت راجه تمام مملکت پدر خود را
بجیطه ضبط در آورده و برخت این راجه سزا و سپر مانند کی هران راجه و دیگر پورن مان راجه هران
به حکومت نشست پورن مان وزارت اختیار کرد و در میان اینها چیزهای عجیب و غریب
گذشت راجه هران مدت سی سال دو ماه حکومت کرد و در گذشت چون از سلطنت
نماند اهل کشمیر رجوع بر راجه بکرماجیت که پادشاه او حین مالوه بود آوردند او کسان خود و سنا
کشمیر را در ضبط خود در آورده و بعد از مدتی مدید بر همین جا برگشت نام از کشمیر بخدمت راجه بکرماجیت
رفت راجه بعد چندی بر همین واقف ناساخته فرمان حکومت کشمیر بر سینه بوی تقوین نمود
و حضرت کرد و بر همین معنوم دار بطن رسید بدستور فامان فرمان بان در میان چون و بنام

نسخه جلد ششم
گوپال دت

احسان

کشمیر

مطلع شدند بخدمت برهمن مجموع نمودند و سریر حکومت بودی مسلم داشتند رعیت پروری ملک فی
 سید کرد تا ایام حیات بکرماجیت حاکم بود چون خبر فوت راجه رسید برهمن رخت به بنارس کشید
 هر چند که راجه پسر در برین پسر راجه بکرماجیت معذرت خواست ملک بودی گذاشت قبول خاطرش
 بیفتاد و رفت مدت حکومتش چهار سال نه ماه بود پسر در برین بن پور بابر سریر سلطنت نشست
 میخواست او چنین پامی تخت راجه بکرماجیت را تصرف آرد و باین قصد برآمده بود که خبر فوت راجه رسید
 بعد از آن ولایت دیگر گرفته و پنجاب را تصرف خود آورده و در شمیر آمده نشست بعد دو سال که لشکر خود
 همه زید باز تصرف کشمیر و ستان کرد و بر اجهای بسیار تسلط نمود و در او صین مالود رفته تخت
 بکرماجیت را خاطر آورد همیشه به منت اقلیم لرگیر و پادشاه در پهن در بند اقلیم و گری
 چون پسرش سلطنت نام منسوب بجوگن ای او دید مخالفان نیز تر کنش خالی کرده او را غلام سلطنت
 بر سریر و تخت پدر نشاند نفوذین شهر بوسه کرد و باز مراجعت بطن نمود و بجا قصد بنای
 پامی تخت داشت مورخان بنود نوشتند که با تاره غیبی رونق کوه ماران خط کشید دیدن
 چهار کرده بفرمود که معماران بنای عمارت آبادانی در اینجا سازند گویند کسی خوش ملک خانه تعمیر
 نمود سوای عمارت امر او را و سایر مردم که از حیطة شمار بیرون بود چنین آوردند که در آن
 عهد چون کشمیر و تعمیر آبادی کثرت خانهها بسج جانان میدادند نامش سرنگر بنا و بسبب
 حادثات متواتره و آفات متکثره خصوصاً واقعه زلج که محل خود مرقوم ملک حیرت سلک میگردد
 اکثر اطراف و بویری است و در آن همه معمور گویا که بالکل بر هم خورد و بسبب استغایب ملک
 جهان نمیتوان کرد اعتماد بران به الا نفس شهر سهری سری نگر که در تعمیر مجدد و آباد ماند همان شهر است
 که ایوم معمور و مشهور است حاکم نشین آب بهت در میان دارد اگر چه اطرافش منهدم شده است
 لیکن اصل شهر بجای است اقصیه راجه مذکور بجهت طغیان آب بهت که اطراف سری نگر خراب شده
 سداوه بیره که دیرانه بود بر پا کرد و پیل عظیم بنا نمود مدت سلطنت راجه شصت سال بود چون
 ایام جانش با خبر رسید پسرش راجه جید شیر بر سریر سلطنت نشست سی و سه سال و سه ماه
 حکومت کرده دست از تصرف حیات خویش بیفتاد و در راجه پنجم پسرش حکومت نشست
 تا مدت سه سال تصرف لایت کشمیر بود چون از میان برفت حکومت برادرش راجه زناوت
 درین لایت جاری بود و دیرا تحسرت میگفتند بغایت شجاع و باجود و هیرات خرم از جود تو
 نان بر سر خوان دگران و روزی از ابر خود گر چه صرف در ریاست دارالشفا مرضا ختم

خیال

در نشست

اوست و غیر این آثار خیر میگذاشت عمرش صد سال رسید بود و معنی نمائند که ظهور موفور النور
 حضرت سید الاولین و آخرین علیه الصلوٰۃ والسلام در زمان او بود و هجرت نبوی صلی الله علیه و سلم که بعد
 تاریخ عربیت بعد و صد و پنجاه هجرت سال زایم راجه زیادت و اقله چون عمرش با حشر
 رسید راجه بازن خود با اتفاق لشکر و غاری و آرد که دیگر که اثره از ایشان بیافتد و رفت
 خود عابد و زاہد بود شکر بند و که در عشق است پرستند و هر صبح دعای میفرستند و پسرش را جگر کرات
 بر سر سلطنت پیشرفت شفق و رحمت پیدا نموده بر طایفه خلق اندر تمام بر آباد داشت از خدا
 خواست که کسی در عهد او نمیدریند بوقوع آمد نمود و راجعیده اینست چون بعد حکم به سوختن خود
 میکرد و بعد از سوختن بگنگا فرستادند آب گنگا اعضای سوخته وی نگرفت و بسیار هجرت
 تا حال به اوست العلم عزرائد و العبدۃ علیہ الراوی سیت سهر حید قلزم عشق بر یک به اوست
 و اتم در هر سر خیا لیه از شوق او میباید و وقت ایالت او چهل دو سال بود بعد از آن
 بر او شش راجه بالادون نام میدانند نیز گویند اثر با که بفرمودن و شش چهره سید سید اسماعیل با اوست
 مشهور شد در اندک مدت تمام ولایت کشمیر را گرفتند استقامت فتنه تخمیر و لایتنه نمودند چون
 بر آید سید در آید بود نه هزار و نه صد و نه که سید کی یکس که گویند تصدق داد و تبر سید بود
 تخمیر خطا و ختن عرض شکر دیده بود صد کس که راجه زیاده گرفت و بیت و پنجه از اسپ کل بود و بنا بر
 سببی مغزیت مزبور و موقوفه نمود و در کمال راجه زیاده نام که در بای تخت خود ساخته بود
 شهر کی آبادان بود و شهرت و سمیت با به سواد میگردد و عهد حکومتش و اگر آن زمان بود
 روزیکه راجه زیاده شش کردند از دو و در پنج و در یکس که گویند بقرآن سواد بسیار یافتند
 کرد و جاتی شش کل شش چهره شش کل و در تمام مجلس را روشن ساخت و موفور اسباب سر و در جیب
 نشاطی در آن بزم انداخت نظم نرفوت تمام است که آن بزم گاه در آن خوش میمان گنجی بکار
 رخ میکشان غیرت الله از آن است ساجیان از شکر سید را در آن زمان بود اگر سید در آن
 کینه کی گرفته از این او چپا سید و در وقت حکومتش پنجاه سال بود و در آن
 بوقوع آمد چون به بالغه نوشتند خریان از این سال است سید را از آن است
 و احسان بود و نیست او سید کلامش از این سید که در بغایت محبت می بود و بسیار
 روزگارش که در عدل است و نیست بر روی بوقوع آمد در آن سال از آن است که
 چون اکثر حکایات از قادی و نقلیه و است خریان از غیر کلام فایده ندیدند آن است سال

ویناوت

دعوات

ویناوت

ویناوت

دشت ماه حکومت کرد و در گذشت راجه راجه باجیت نام برادرش بعد از آن جا گرفت و بسیار
 شکر و ظلم پیشه بود و لاجرم بمرضی سخت گرفتار آمده بود و برفت بیت بشارت و بطلوان که ظالم چون
 چنان آخر پتوی چون گشت افتادنتی از خویش در جانش راجه للتاوت نام برادرش بخت
 بنیاد عدالت رعیت پروری نمود و پورا که در آن وقت ولایتی بود پای تخت ساخته و بسیار
 آباد فرمود و خراب کرد و برادر خود را بتمیر آورده و در هندوستان پنجاب کرده هر جا راجه مقابلش
 مغلوب محکوم ساخته بولایت دیگر میرفت میگویند که کجرات کلان بندر سورت و بنارس دکن و
 بنگاله سراندر پست استخیر نموده بعد از آن بولایت رفته با والی بنجار جنگ کرده و غالب شد و بخت
 و ختن رفته از راه تبت بکشمیر آمد و عمارت عالی ساخت و موضع پر سپور ساخته اوست در
 آنجا یک ستون از یک تخت سنگ پنجاه و چهار گز قائم نمود است از ولایات تخته و هدید بسیار
 بود و کمیگری را آشتان شده با تمام او طلائی ساخت و خرج عمارت لوازم سلطنت میکرد و هر
 عمارت را کم از کم تو لچه طلا صرف میشد چون راجه بنگاله عهد شکنی کرده بکشمیر آورده گشت که
 راجه بنگاله بلباس فقیری آمده در شهر سری نگر اقامت نمودند پس از مدتی دست تصرف راجه کشمیر را
 شکست شهر را آتش کشیدند و همه را بسیار در آن نموده اند آخر بای عمر للتاوت با جمعی کثیر
 طرف شمال کشمیر گوشه گیری رفته از آنجا پیغام فرستاد با لفظل بن جو ابان سلطنت حکم از این
 یک از پسران من را بجای راجه اختیار کن بسیار کند پس کلان گویانند که گویانند که دولت حکومت التاوت
 سی و شش سال هفت ماه بود در کیفیت زمان التاوت مردم را تسلط کثیری میگویند که از کمال
 انفعال خود را زنده سوخته پسرش خزان بسیار که نظم جمع نموده بکارهای بد صرف کرده تا مدت و از
 سال حکومت کرده در گذشت و راجه شکر بن پسرانند بجای او بخت شش هفت سال
 حاکم بود از انتقال در راجه پر بسیت بن للتاوت تاج و تخت یافت و در سال حاکم بود بعد
 از آن راجه اجانند سلطنت یافت و تا چهار سال حکومت کرد و راجه رکنگان بن سکمانند
 سه سال بود پس راجه اندانند سلطنت رسید و آخرین راجهای کار کوییت مدت حکومت او
 دو سال بود مجموع ایام حکومت کار کوییتان که هفت نفر بود در اول تا آخر دولت سال پنجاه
 بیت روز بود تا سنه و صد و بیست و نه هجری بعد از آن بجماران انتقال یافت اول بهار راجه
 اودیت در مابین سکھو تا سبعی وزیر خود سودر مابیر تخت نشست و مخالفان از پای فرانداخت رعایت
 قومی در بمرعی داشت و خزان حکام ماضی و ظروف طلا و نقره و چینی و ظروف مس ریزه ریزه کرده

گویند

اونتی در

صرف محتاجان نموده خوردن آن با سنها کرده میدانت مدت حکومتش بیست و هشت سال
 و سه ماه و سه روز بود چون در گذشت راجه سوورما بر سریر کامرانی نشست بعد از تسخیر ممالک
 جمعیت تمام بهمرسانید و عرض لشکر دید صد هزار سوار و نه لک پیاده و سی صدیل داشت از راه
 و متور حرکت کرده از گجرات نادر کن متصرف گردید باز به کشمیر آمده بتعمیر عمارات مشغول شد
 آخریه بدکاری بدنامی شهرت یافته در جنگ گاهی تیری لهرش رسید کارش را تمام ساخت
 بیست هر که بدی کرد و بیدار شد او سید خویش گرفتار شد مدت حکومتش بیست و سه سال
 هفت ماه و نوزده روز بود راجه گوپال فرمان موجود بجایش نشست پر با کردیونام وزیر نظام
 داشت تمام خزاین راجه را در باند پور که آباد کرده او بود دستار و لکوز نام خویش خود را که شاهرخ
 خطاب داده بود حاکم آن قصبه گردانید شاهرخ بجایش آمده و قابو یافته بدربارها کشت ساخت راجه
 به بیمار صفا در گذشت مدت حکومتش ده سال بود راجه سنگت که از برادر او یعنی او بود و در حقیقت
 برادرش نیت بر تخت نشست و همگی ده روز حکومت نمود پس از سنگت مادر راجه گوپال سلطنت
 رسید چون نظر بر کردت مزاج بعد دو سال خود را مخلوع ساخته راجه پاره بن پر حجت در ماید تار بن
 راجه حاکم شد و یکسال حکومت کرد و در گذشت راجه حکم در ماین پر حجت بوصیت پدر سلطنت
 و در میان این دو برادر جنگها شده و مدت حکومتش دو ماه بود بعد از آن راجه شودر ماین پر حجت حکومت
 رسید چون بد عمل بود مخلوع شده گرفتار حکم ماین پر حجت شد سبب اینکه سکه امروا کرد
 که باعث سلطنتش بود به تقصیر کشت طائفه و انگریزان جمع شده او را قتل آوردند و در وقت
 پاس مور با هست که خرام پنهان خیر نیل است مکانات پاره است حکومت بود مازاد اول
 دو سال دو ماه و هجده روز با سه سال بود راجه سنگت که در ماین پر حجت حکومت شد و در گذشت
 او سه سال بود پس راجه المت بن راجه پازنه به حکومت نشست مروی بیگان فعال بود و در
 تحقیق تشریح بدن شکم مردوزان بسیاری درید و برای امتحان سعادت شمیر نمود و در
 واقف نظم بجای میگرد و مدت حکومتش دو سال یکماه بود و بعد از او شودر ماین پر حجت
 نشست درین نوبت یکماه حاکم بود آخرین ملوک نماند ان شمار شد که حکومت کرد و در گذشت
 یازده نفر بودند هشتاد و سه سال چهار ماه بود بعد از ایشان سلطنت بخاندان دیگر انتقال نمود
 راجه شش کردیونام مقرب از قربان راجه و در ماین پر با کردیونام و تاج بانگ
 یافت و بر تخت نشست و سافراست عدالت بود راه دزدی در عهد و میر تیر بند شد از ماین

دکانها شبانه و امیگذاشتند و مسافران با مال و متاع و شولایع و معابر مامون بود و غرور راهی صورت
 و شیبیل معاملات و عمارت و غراب از وی منقولست مدت حکومتش چهار سال بود چون بنا بر ناپایداری
 و بیایند از ترک حکومت کرد ز راست میون ام دیور اولی عهد خود ساخت بعد عزل و از سلطنت راجه
 سنکر ام دیور پنجمش بر تخت حکومت یافت مدت حکمرانی وی ششماه و هفت روز بود بعد از آن
 راجه دیور و گنت بعد آمد و یکسال چهار ماه حکومت کرد راجه کچم کپت بن بر و گنت بجای
 پدر نشست تا بنا بر بدعای مبرضه صعب سخت گرفتار آمد در باره موله در گذشت و مدت حکومت
 هشت سال و ششماه بود راجه ایمن بجای پدر تخت و افسر یافت و پای تخت وی لته پور که
 در آنوقت عمارت و شهرت داشت بود و اختیار حکومت بدست مادرش جلدرانی نام بود چون
 سرداری از شهر پور سپور باشکر گران بر لانی آمده با مر اورانی با جمعیت افواج و خزانه حاضر شد و فتح
 نمایان نمود مدت حکومتش چهارده سال بود و آخر بارانی از راه شامت بغش پسند کور را نوعی کشت
 که کسی ندانست مصراع و ای فرزند می کرینان خصم باشد مادرش پس راجه بنده گنت
 بجای پدر نشست بدین حادثه پدید و رانی دوش سر و گشته بر آبدی آخرت مشغول شد حکومت
 او یکسال یکماه نوز بود بعد از آن پر بهون بر اویش بر تخت حکمرانی نشست بعد از مدتی از دست
 رانی او هم گشته شد بیست و هفت ای بر او را و در هر خورد و خونت میخچ چون ترا خون بر او در همچو شیره
 مادر چ مدت حکومت او دو سال بود راجه ایمن بن ابمن حکومت رسید چهار سال و سه ماه حاکم
 و در آن بعد از آن به حکومت نشست زیر مدار الهام او نرسنگ نام چوپانی تربیت یافته او بود بگره راجه
 نام برادر راجه رانی را امر او در راجه تخت نشاندند نرسنگ نیز بر راجه ایمنیانی هلاک ساخت و باز
 تقرب یافت راجه راجه بر رانی باغی شده لانی با مدار و اعانت نرسنگ بر راجه راجوری غالب
 آمده بعد از آن سنکر ام بن اوی لاج بر او زاده خود را دیوید ساخت بیست و سه سال و ششماه
 حکومت کرد و از آن پیش کرتارانی و وازده نفر و مدت شش و چهار سال است کوز حکومت کرد
 پس راجه سنکر بن اوی لاج سلطنت رسید و نرسنگ نام وزیر خود ساخت و درین اثنا
 همبر نام نرسنگ آمده با نرسنگ جنگید و صلاح و ولایت راجه انداخت راجه مبرض بدبھی در گذشت
 حکومتش بیست و چهار سال و دو ماه بود پس سهرج بن سکر لاج بجای پدر نشست از هر باینهای
 مردم آسودند و بیست و دو سال حکومت کرد و ممالک خود و راجهای اطراف در ضبط خود
 نگه داشت پس راجه اننت بن سهرج تخت پدر رسید و زمانی راجه بلوهرت رسید بود

بروه گیت
 ابسن
 ویدارانی

عمومی بکوه راج غالب و بلوچت متصرف شد راجه با عانت باور آتش سبت اندک شید یکی کس
خلاص نشد چون فتح کرد لشکر آن بود و شمشیرش کور ز کرمی مردم انعام داد حکومت او پنجاه و سه سال
بود آخر با عبادت مشغول شده تخت حکومت خود به پسر خود کلش نام داد و او مرشد مفسد و خزان
پل سپاه شخصی متصرف شد لکر کوٹ و سیالکوٹ و نیلاب را گرفته بود و در عهد او آب بهت بهت
بسیار رخ بسته که لشکر آن می گذشت مدت حکومت او بیست و شش سال بود راجه اسکندر بن
کلش بجای پدر نشست بی بی تخت محله ناشوان به اساحت نجی مل از ولایت آمده محله ناشوان را
بسوخت راجه توبی که از زن داشت خود را هلاک نمود مدت حکومت او همگی بیست و دو روز بود راجه
پهرش بن کلش بعد از آن به حکومت نشست از هر چهار طرف حویله زنجیر حیرت آورده بود تا ظلم
دست به جرم زدند و خود بداد مظلومان برسد در دیوانخانه اش هزار مشعل و فانوس روشن شد سیصد
و شصت زن داشت و هر شب با یک عجت میداشت سبب بلاست بسیار سعادت
بیشتر که در طبعش بود مردم باز نیک مقدار با ابله فریب و امنوده او را مفسد ساختند و در ده سال حکومت
کرد و در گذشت راجه بابل با استیلاب و انگریزان سلطنت نشست در عیت پروردگار بسیار
دارالشفا قرار داد و او و یه و اغذیه بر آ علیان همیا میداشت در مجمع عید و غیره با ایشان
سپاهی را متادی بیساخت ده سال چهار ماه و دو روز حکومت کرد بعد از آن راجه در
که نویسنده راجه باجل بود و وزارت رسید در تخت نشست امرای راجه باجل را در
نگه چند نام یکی از امرای راجه باجل از لار بلوچان آمده و او را مخلوط ختم و فتح نمود مدت حکومت
او یک شب بگذرد بود راجه اس بن کل مل برادرش بود راجه که از مادر جدا بود و در کنگه پادشاه
نشست از غراب آنکه یکیش با نر و سه راجه بیچار طمع سلطنت نمودند راجه باجل در راجه بود که
هر دو قبل رسیدند و راجه اسن حکومت رسید چون مردم را تر و داد بود برادر واقعی راجه باجل
از بلوچت آوردند اسن راجه مقاومت نموده نزدیک باره موله محاربه طرفین روی آوردند
غالب مغلوب یکدیگر شده فرعه حکومت بنام راجه کبهاجر بن راجه اسن
منارعت نمود و بعد از محاربت قومی باز حکومت یافتند و کبهاجر بن راجه اسن
غالب و راجه اسن اکت درین بین کبهاجر به هم تیری رسیدند در گذشت سلطنت کبهاجر
راجه جی سنگه منتقل گزید اوست مشهور بر زمین سیم و یو که اکثر تواریخ فرسای ابتدای حکام کشمیر بنام
کردند حکومت راجه کبهاجر بن راجه اسن به اجناسین کرد یعنی مانند کلش بیست نام بر زمین

اشک

شهر

شهر

کلش

نوشتند

سوم چند

پرسی مانو

۱۲ عین اطلاق

راجهای کشمیر از زبان هندی نوشت و راز تریگنی نام نهاد ابتدا از راجه آگند کرده تا راجهی سنگ
 احوال اجهای کشمیر که در مدت سه هزار و پانصد و نود و شش سال گذشتند تا تاریخ پانصد
 سی و پنج هجری نبوی صلی الله علیه و سلم نوشت بعد از انقضای این قرون و ولایت نگر کوٹ
 راجه و شش چند نام در رعیت پروری مغرب نوازی مسکین دوستی و سپاه شناسی بیدار
 چون ازین عالم فانی ایام رحلتش فریشتد پس خود پلچند نام را بر سریر سلطنت نشاند فقط
 و اول قرب او نظر بر بے پرواہی و سفاهت او التجا به پادشاه ہند و وہلی برده انواع محن بر
 سر او آورده اند طرفین محاربات استمانہ بہ کار بردند آخر پلچند پای قرار بر فرار نهادہ التجا
 بوالی کشمیر زیہ سہم دیو معروف بہ جی سنگہ کہ سابقہ راہ مراسلات در میان بود آورده با
 سوار مع اہل خیال بملازمت زیہ سہم دیو رسید لایت لار مع مصافات بجا گیری او برای سہ
 سالاری نگہداشت چون مردم مغل جنگ سہم دیو از ولایت آمدند با تفاق پلچند متوجہ جنگ
 و جدال شد پلچند رشی تبدیل لباس نموده بہ لشکر مغل درآمد بر سردار ایشان رسیدہ و بر بالین
 وی خطی گذاشتہ مضمون خط آنکہ اسی غافل سایش طلب کل چند سہ سالار سہم دیو مسلح
 بر سر تو رسیدہ بنا بر رعایت توره سپاہگری بر حال تو رحم نموده کہ ترا زنده گذاشتہ بر گشت
 ملک گیری چگونه بگیری اگر این نصیحت بشنوی بہتر ورنہ سم اسپہمہ آتش غضب سوزان
 بر سرداران تہابی تر و دہیاست سردار مغلان خبردار شدہ طرح صلح انداختہ رفت و تا
 مدت بیت پوشش سال یازدہ ماوشش روز حکومت کرد پلچند با وصف اقتدار نظر بر حقوق
 راجہ غایت اطاعت می نمود حکومت با و مسلم داشت راجہ زیہ سہم دیو در سال پانصد
 پنجاہ و ہشت وفات یافت ہر چند پلچند بر رعایت حقوق راجہ زیہ سہم دیو رایت مملکت
 پسرش پرسی نات برافراشت و استقلال پادشاهی بودادہ اما چون خبر فوت راجہ با طرف
 تابع مردم بکبلہ و کشتوار و تبت و جموں سر مخالفت بر آوردند و پای اطاعت از دامن انقیاد
 و فرمان بری بیرون بردند طابع را منقص می ساخت بتاریخ پانصد و شصت و سہ پلچند
 ازین دار بفرار قدم بیرون کشید و راجہ پرسی مانو در سفاہتہای خود بماند نہ سال و ششماہ و روز
 پادشاهی کرد و در تاریخ پانصد و شصت پسرش و ننتہ دیو بحکومت نشستہ ایام دولتش نیک
 و دور و ز پای تختش موضع و تہ پورہ بود آنجا تعمیر دیر بنا نمود کہ هنوز با وجود ویرانی آثار
 علامت آنہا موجود است و در تاریخ پانصد و ہفتاد و ہفت ازین عالم رحلت گزین شد پسرش یو مہ دیو

به حکومت و ایالت رسید بصورت سالی چند حکومت را نیز بخلاف مرصعی خلایق که از قاضی
هرمهم بدر قانده بودند تا مدت نه سال چهار ماه و هفتاد روز حکومت را در کلی از اول عسفا تا او
چنین شد آوردند که روزی بگیری بر آید بود و عکس بر خود در آب بر آید خنده کرد از آن طرف هم
خنده بر قاعده انعکاس ظاهر گردید و عکس بر آب نیز و انگشتی از انگشتش بر آب
افتاد چون بخانه خویش بازگشت مقرر بانس استغفار نمود و نقل کرد که در آن وقت من
آب بخاطری بر آب کشیدم تا انگشتی را از آنجا طلب نمودم و علی بن ادریس با صد و هشتاد و هشت
دست از حیات فانی افشاند پیش نه پیر و پو تاج و تخت یافت و در آن وقت صد ساله داشت
مروم چون که صاحب لوبخ و نذاعت او نمودند از تعلب بر محفوظ ماند چون بر همان راه
نمود و صاحب قدرت را ساخت آنها قدرت یافته طمع تحت تاج مکر و نازم چون متفق شده
غلبه کرده بر همان راه پایه اصل رسانند که اصل بنا که ای بود و پیر و سال نیزه بود حکم
رازی کردند و تاریخ ششصد و چهار یک اعلیش در رسید اجبه جکی و پسرین و پسر بر سلطنت
مقرر شد عامه عایا از خلق و گرامی و شاکر بودند و بعضی سپاه مروم از آن است اصل یافت امر او
سروران لشکر طمع فاسد را جبهه از شهر بر آورند بعد چندی با شاکر و پسر نو و باز اجوت نمود
و حکم الهی بر مخالفان غالب بود همه اشریت از بهر دست و نیم مملکت حکومت یافت و در او دولت
شهره آفاق بود بحسب تقدیر پدم نام حکیم که آن عهد شهر بود و از راه حرام می گفای یافته زار
داده را جبهه اکت است تا بالنتش چهار سال و ده ماه بود و تاریخ ششصد و هشتاد و هشتاد
رسید رخت حیات بر کشید و پسر وی را زین و پیر جانشین شد در آن وقت من چندان
نیکم بود که چند سپه سالار بود و در آن زمانه حواله چندان ایالت و ایالت کشید و در
و ساله چند قناعت گند را در انداجا که در آن وقت بود و در آن زمانه چند کلمه تاریخ
شش صد و سی هفت نگذشت پسر و بلاد چند جا زمین شد لیکن از بهر یوازیم پدم و
سلسله فتنه متخفن شد و پدم محاصره نمود و از زمین نامدسته رنجاک بیاید بود
پاپوش منقش بر بدیه پدم آورده تماشا می آن شعوان و که با گاه بیاید از عقب ساربان
جد ساخته پدم راه دوزخ گرفته راجه متقل شده اکثر کوهن را طبع متفاد خود کرد و چنانچه در آن
قوم و امثال آنها در عهد و زراعت گشتی و بار بار می نمودند و درین اثنا بلاد چندین کجین که راه
نگر گوی بود از دست دشمنان بسته آمد پناه بوالی کشید آورده پرگنه از غیره و جازایان خود

پلاو چند روز بروز تسلط یافته و با برهمنان که از دست راجه متالم بودند ساختن با جمله راجه
 بیت و سه سال چهار ماه حکومت کرد و در سال ششصد و چهل و یک قضا کرد و مقام در پرگنه و پور بونا
 کرده اوست یکی راجوروم راجو همگی حکومتش بیت سه سال سه ماه و بیت هفت روز پیش
 سنکرام دیو بر سر سلطنت نشست در ایالت می پلاو چند صاحب اختیار بشیر شد و سوراج نام
 برادر سنکرام اورا اغوا نموده در قصد راجه سنکرام برادر خود افتاده راجه بعد از دو بسیار برادر خود را کرده بعد از
 کشت بلدی که محله مشهورست و موضع سنکرام بنا کرده اوست پلاو چند در سه ششصد و پنجاه بقضای
 خود بر و سنکرام چند پیش سراری یافت کلین نام یکی از خویشانش سرکشی کرده و شهر را ویران
 ساخته راجه غالب مدد راجه راجور که دوستش بود ملتی شد و بجایت او خود را مستقل ساخت و در
 حکومت او شانزده سال و ده روز بود تا پنج ششصد و پنجاه هفت باو اصل برنش وید پیش راجه نام
 دیو بجای پدر نشست مخالفان پدر را قتل رسانید و بر تپه راجه نام یکی از مغربان خود را و نیز
 موضع ناپر جوکنا را ابالیدر ساخته اوست چون فرزند می داشت چهلین نام برهن پسر براب فرزند
 برداشت او را و لیعهد خویش ساخت در گذشت مدت حکومتش بیت و یک سال و یک ماه و دوازده
 روز بود و تا پنج ششصد و پنجاه هفت در رسید و چهلین نام کور قائم مقام شد چون بست نسل
 و گدا طبع بلند پرواز بود امور سلطنت را سر انجام نتوانست داد و کجیل نام ساحری طلسم دان بشهر درآمد
 اقامت طلبات بر و نموده تمام شهر را به تسخیر خود آورد و خلق را پادشاهی و انداخت قطع
 هیچ سود نکند تربیت ناقابل اگر چه بزتری از خلق جهان تقدارش بود نیز خرم نشووزم بالان هرگز
 خوار خشکی که نشانی بر دیوارش بود مدت حکومت راجه سیزده سال سه ماه و دوازده روز بود و در
 راجه های مذکور سنکرام چند ولد پلاو چند سرخیل سردار لشکر بود و در تا پنج ششصد و پنجاه هفت
 پسر خود را چند قائم مقام و جانشین خود ساخت و در تا پنج ششصد و نو و یک بجی دیو ازین
 بیقرار بیرون رفت پسر سیه دیو که سردار پرگنه چین پاره بود حکومت نشست گویند
 سنکرام چند از پرگنه لار با یغرایده در سری نگر بجنگ می آید و در قتل رسانید سیه دیو بعد از ان
 حاکم شد و کجیل ساحر را از شهر اخراج نمود و در عهد و بگناه دختر فاحشه پدر را حبس نموده جرمانه میگرفتند
 روز راجه از مطربه او کلی نام نرانه او میشود و نهایت خوش شده فرمود هر چه خواهی طلب در رفع
 این بدعت خواسته راجه ازین بدعت باز ماند آخر با اعمال بد مبتلا شده و مدت حکومتش چهارده
 سال و پنجاه بیت روز بود و تا پنج هفت و پنج رخت حیات بر کشید پیش سیه دیو بجای او موقر

گشت ایام سلطنت او نوزده سال سه ماه و پنج روز بوده است سپه سالار او را امیر چند بود و در عهد
پادشاهی او ششمین نام مردیکه از اولاد سلاطین سواد و کبر بود و اکنون مشهور است سلطان شمس الدین تولا
کشمیر آمده باعث آمدنش این بود که جدا او فوراً شاه نام مرد صاحب کرامت و خوارق و عبادت بود
و مرجع مردم به وزی گفت که ایام رب الجلیل من در رسید که از فرزند تو پسر میشوید ششمین نام پسر
ولایت کشمیر باشد و از نسل او چند کس بر تخت خواهند نشست ششمین مذکور بر کرامات جدا خود اعتماد
نموده در باره موله با اهل عیال خود سکونت کرد چون خبر سکونت او بر اجه رسید حکم نمود که تقریباً دو ماه
و یک سکونت کند و حاصلات آنرا در وجه کفاف خود صرف نماید مصرع عدو شود سبب رزق خود
خدا خواهد داد و جدا سلاطین اسلام که در کشمیر بنوبت پادشاهی کردند دوست که بنوبت به تفصیل مرقوم
میشود و نیز در عهد او شنگه چاک که جد چکات از ولایت وارد با اهل عیال شده در کشمیر سکونت
کرد و در شب عجب حکایات است که عقل آنرا با اعتماد نمیدارد و العلم عذرا از جمله واقعات عظیمه
که در عهد او بطور آمد آمدن رنجوست که از نسبت آمده در ملک کشمیر قرار گرفت اعدای پدرش را
نموده بودند درین ولایت آمده التجار برانچند سه سال را راجه نمود و رانچند جای بودند او که کس
پرگنه لاریقین فرمود مدتی در عزلت و قناعت می آسود و دیگر مشکله ترین حادثات که بر کشمیر
مردم کشمیر در آنوقت نازل شد آمدن زولجوست واقع زولجوست معروف به ذوالقدر فلان مردم
کشمیر چون که فرزان بسیار کردند و از جاده جیاد آدمیت قدم بیرون نهادند بلای آسمانی ایضا
آسمانی روی نمود و زولجوست نام ترکی از ولایت ترکستان از راه باره موله ایضا و هزاره کشمیر
که در سفاکی و خونریزی دادیدیا کی میدادند ظاهراً از زرقه مسوبان ملاکون خان بود سپهسالار
چو آتش و گفتارشان چون جنگ و دیدارشان عقوبت او ارشان و فیروز در باره
آمدند سیر ملک گیری و نبرد می زخم داشت سکنه این ولایت صغیر کبیران و مرد و سکنه
کم کرده و راجه با وزیر او در فکر تدبیر و بحیر در مانده اند چون چاره ندانست راه گریز از ایشان
و اکثری کشته و رنجت رفتند زولجوست و در مجبور آمدن فرمود که بمیلا حله
در نهان و اطفال را اسیر نمایند و غله را بسوزند و عمارت را در بران و منبهم سازند و تمام
نظم بر او از اسپان و کرد سپاه بدنه خورشید تابنده روشن نه ماه بدیه جنبش را آمدن در زمان
گفتی بخوابد پرید آسمان بود و فغان ساکنان از غم آسمان در گذشتند تا آنکه نام و نشان خود را
ازین شهر برشته و پنج و بن نباتات اشجار هم نگذاشتند شهریکه از قرون آباد و معمور و سیاه بجا بود از آن

و اما در گردید پیت صوت صیت جلال ملک چهار گرفت به خدمت سلطان قهر تیغ
 سیاست کشید و اگر ناز قهر و غضب تا ایام بر دست ساری این شهر که مدت هشتماه باشد در دست
 بود چون داشتند از دست آن شد مردم ترک لباسی که منع حریر و نماید و خوردنی که موجب
 نفس باشد نیافتند و فکر مراجعت اند و در مردم اسیر کیفیت راه و روش از کشید بجانب
 پرسیدند و اینها از راه بانگ که به پر و تیغ سیر دلالت نمودند چون در پای کوه رسیدند
 ما انکم من مصیبه تمنا کسبت ایدیکم و فرمان و انقوتننه آیه آسمان در گریه شد و با و بوم
 به کافات شدت و زید پرف و در الهم مرتبه بارید که تمام شکر زیر برف پاک شد و همه خاک یکسان
 نمودن که یک کس بر آبخار سرگزشت آهنا زنده نماید نظم هزار موی سر سگناه به هزاران سر
 سروران شد نیا و به هر نیم جو نقره کمان قنار و به بی خرمن از گران شد تبا و مردم شهر بعد حصول
 اطلاع از علت آن ثیا طبع با مید انگاری از قبایل اندکی از عمارات و زراعات شاید بحال
 مانده باشد از اطراف و جزایر که در تمام مردم از خرابی دیدند بوی ز آبادی نشیدند بعد از مدت
 چایجا اهد از الوف مد و در شهر قرار گرفت پس نزد نهایی میدنی الحمله شهر به آبادی آورد تا میل سلطه
 سلطان زین العابدین معروف بد شاه انتری مشهور و تا هنگام عهد یوسف شاه محمود تر گردید لیکن
 بحال اصله نرسید با مجله در طاوثره و لجه خلق که گریخته بودند از انجمله رنج و رنجند بود که جانب گشتو
 اختیار قرار نموده اند به مراجعت چون رنج و دید که مردم حال حال جان فلیچها ساخته متصرفان
 کینه بدگیری طاعت نماز و قصد ملک گیری نمود چون جمعیت رنجند که در قلع ولایت لاریان
 در متحصن بودند بیشتر بسیار از اردن خواهانت بر آمد جلد گرسه کرده و در می تبیل فو
 در آهوه علم با در کال نیت بدرون قلع میرایان و در میان آن آلات حرب میگذاشت
 در می با جمعی از سپاه قبا یانند را رنجند گشت و آن چند سپه سالار ان عیان سنجید
 متصرفان ولایت کشیدند و در سال مقصد سیت تیغ بحری جلو نمود چون بیگانه این
 بود مدار او علمایت را لازم شد و در رنجند خواهر روان چند را به عقد کاج در آورد و روان
 چند را انعام رعایت نمود و با خود متحقق ساخت و هر گاه لازم تبت در جاگیر او مقرر نمود
 سردار لشکر خود ساخت او را از دست و خیال پدر کشتی بر انداخت سپه بود که در هر جرم ز و جوجا
 کشتوار فرار نموده بود و با مید سلطنت موردنی باز معاد و فرمود چون رنگ تقدیر بر خلاف
 مدعا و بد با طاعت رنجند که از آن بود و خواهانت فرود آورد و طاقت مقاومت هم نشد از راه

بویغ

شکرستان

لا علاجی قرار ندادند باز به کشتن او رفت و در پنج یا شش روز از آن پنج که مدت چهار هزار
سال و صد و کسری از آباوی کشته گشته احوال اجمالی در قلم آمد بجهت اینکه راقم این حکایات را در تفصیل
علاوات را بهیچا که همه ذکر کند در دو روز و سوم قدیم بر خلاف شمار شرح و اسلام شروع داشت و اکثر حکایات
بمبالغه بی اندازه مذکور بود چندان فائده محتمله منظر نبود و لهذا اکثر بجز مدت حکومت هر کلام
اقا و که امر سلطنت بوجود در تاج شاه زینت یافت و باعث مبداء اسلام درین شهر عهد او
اگر عنان قلم تجزیه حالات سلاطین بزرگان دین از علماء و سادات و مشایخ و متقیین که درین شهر
بظهور آمدند بجانب شرح بطامفیدی بر خلاف تواریخ دیگر احوال کرد و از مرعات وظیفه تاریخ نویسی
بعید نیست محضی نماید که در عهد تاج شاه اگر چه تمام مردم یک ملت کفر داشتند اما تعدد و اختلاف
مشارب متنوع و کثرت مذاهب بسیار بود یکی از مذاهب عقیده دیگر می نمود تاج شاه درین امر متوجه
هر چند تامل فرمود و بنا بر فطانت رای ارزانت تا سیر صواب نمای هیچ دینی از ادیان این ولایت قبول
خاطرش نیفتاد و چند آنکه مردم هر طائفه بوجوب کمال حریص بالیوم فرجین اوله ملت مذریب را بجا این
تاویلات و مزارع تفصیلات تراوان در معرض بیان می آوردند اما پسند محبت عالیست که این
شب روز در تحقیق و تفحص ادیان مطلق بود و آنچه ازین علم می آسود دست عابد اول میریای بخلق البریای
و محبت صدق طویرت را بر حصول این تویم و وصول آیین مستقیم بجا داشت اکثر شب بسوزد که
در عجز و نیاز بر روز رسانید ناگاه حکیم سعادت از بی درزش بختند که سر که صبح بگاه اول در نظرش
آید این طالب صادق حیران به ملت دین او گردید آتش عجب حالتی بر او گذشت بجمال شوق
رازم گوید مترجم این کلام بود و نظم یارب شبه انخواه بود روز و یکاگر شرح فلاح است سوز
نه بسوزم امشب از سوای عشق به من تمام طاقت فوفاقی عشق به تسبیح انجا بر نظر خود گشته
بجمال جانکاهی دل بر فضل غایت آبی است از نظر او بر دست قیامت بر باد نشا و دهی
که بزرگ عالمقداری فرشته زیاده بر مسلامی سکین با کمال سکین با آنکه بسیار نماز
بر قانون دین سینه مصطفی به عجز علی ما جیها الصلوة والسلام او ای ما
کنز این طریق برگزیده را دیده بسیار پسندید بلا نیست آن که از آنانی بر او این کرد و دنیا
بدریافت خدمتش به عجز و دیده بعد اوستی لوازم ادب خدمت از حقیقت این و آیین بر سید
آن جنات آن ملت مصطفی علیه السلام فرمود بعد توضیح بسیار شرح و ایجاز عقداست اسلام
و فرخ لقیقین زین اسلام زوده و باز بجزات حضرت سید البریات غیر الکائنات علیه السلام

بمانند شمع
سکه از سینه

در روز و یکاگر شرح فلاح است سوز
نه بسوزم امشب از سوای عشق به من تمام طاقت فوفاقی عشق به تسبیح انجا بر نظر خود گشته

والتسلیما برای عزیمت شاه مذکور میان فرمود تا بصفای پاکی اعتقاد و سعادت اسلام مشرف
 و همان لحظه اهل بیت خود را هم باین سعادت رسانید بیت از افتخار کرامت صبح سعادت و مید
 دعوت اسلام را وقت اجابت رسید و در روز دیگر روان چند و سروران سلطنت و عامه خلایق
 فوج فوج بر دست حق پرست آن قدوه کرام بشرق اسلام تشریف کرامت یافتند اسم مبارک آنجا
 قدوة الواصلین امام العارفين مرجع الاسلام کاسر الاصلنام حق آگاه موبدالدين حضرت بابا بلیک
 قدس القدره الاقدس که با مرشد بزرگوار خود بر وایت متواتره مشهور بطبی مکان از وطن بر آمده همان
 در همانجا حاضر شد در بعض کتب دیده شد که با مرشد بحجت اشاعت اسلام پیش ازین ایام در زمان سیه
 بکشمیر انتظاری این امر خطیر داشتند هر تقدیر در تعیین مرشد آنجناب اختلاف اکثری از ارباب تواریح آنجناب
 را منسوب بجناب حضرت شیخ الشیوخ شهاب الحق و الملته والدين السهرردی قدس سره میکنند بلکه
 متنبای آنحضرت می اندجعی از متوسلان فرزندان معنوی شاه نعمت الله ولی که از منسوبان مخصوص
 حضرت شیخ الشیوخ ست می نویسند اما احترام محمد اعظم رقم انجورف میگوید که واقعه حضرت شیخ الشیوخ
 در سال شمس و سی و دو متفق علیه او ظهور حضرت بابا بلیک شاه در سال هفصد بیت و پنج در کشمیر
 اتفاق افتاده بود یکصد سال در میان فاصله است برین تقدیر بر توسل ایشان بلا واسطه با جناب طاهر
 بعید مینماید و العلم عند الله تعالی بعد تقدیر اسلام ریخو شاه و تبعه و حکم پیر بزرگوار خانقاهی کن
 در بابا بناوه این اول خانقاه است که در کشمیر بنا یافته و تعیین مواضع چند برای مطبخ و اخراجات
 دیگر مقرر نمود تا پادشاهی کشمیر باین بر پا بود فقرا و محتاجان بسیار بهره ور در آنجا خوار بودند
 از نعمت محله مدین آنجناب بیل لنگر میگویند دیگر برای جمعه جماعت خود مسجدی جامع بنا نموده
 می اند خود در جایکه حال مقبره مبارک سید السادات حضرت میر و بیسی با ست می بود حویله بس بلند و
 مکلف داشت سنگها که آنرا دیوره کنه زبان کشمیری گویند در آن خانه و خانقا خارج رفته بود که الحال هم آن
 سنگها از نه خاک بر می آیند خانقاه حال ظاهر اینامی نوم است بعد از آن آن مسجد جامع مزبور بسوخت و
 بجای آن مسجد خورد و بنا نمودند که سنگهای آن مسجد در آن نمایانست مشهور مسجد ریخو شاه که الان هم آباد
 است پنج وقت نماز مردم در آن بقعه دائم میخوانند مدت حکومت ریخو شاه دویم سال بوده
 در تاریخ هفصد بیت هفت شربت کل نفس واقعه الموت چشیده از دار الفنا بدار البقا رحلت
 گزین شد زهی زیت و زهی رحلت که بموجب من سن سنه حسته ثواب و امی همراه برده و
 و دنیا و سنت اسلام درین شهر مستحکم نموده بخدای خویش پیوسته قبرش بطرف جنوب خانقاه پیرو

درینجا

می کشند

صفحه از حضرت باباست رشتی از احوال حضرت شیخ الانام سراج الاسلام مرقوم میشود
تخفی نماز که جناب حضرت بابا را بعضیها شاه بیل موسوم کردند و بعضی پادشاه بلال میگویند
عالم بودند لقبون علوم صورت و معنی و سیاحت بسیار کرده و بظاهر و باطن تفرید و تخرید داشته
میگویند شریف الدین نام اصلی ایشان ^{است} اجماع عرفای وقت بودند و در تخرید و تفرید و توکل نادره
روزگار مشهور که میفرمودند که حقیقتی مراقبت داده است که بی قوت و سبب نقیض بگذراهم و همین
بدن بی انقطاع روح بدار بقا بروم و همین بدن تا تو اتم تا ابد الابد محافظت کرد اما هر سه امر چون موافق
سنت نبوی نیست مرتکب شوم اقامت اطاعت سنت نزد من بهتر از هزار کرامت و عبادت
خلاف سنت است در احتیاط ماکولات مراعات اوقات کمال مبالغه می فرمود در سال هفتصد و
و هفت بدار الجنان رحلت نمود و از کمال تواضع عقب قبر برین خود مولانا احمد علامه قدس سره
جای من مقرر فرمود وقت تخریر این احوال حضرت بابا تاریخ وصال جناب سناظر این احقر که از
پرونده های جوار ایشان است بچینند حاصل آن چون کسی تا حال تاریخ آنحضرت قلم نیاورده بجهت دعا
خود توسلاً و تشفعاً قلم آورد تا تاریخ سال تاریخ وصال حضرت شاه بدلیل قدس گفت حاصل آن
رضی الله تعالی عنه کمال الرضا و جزاه عنایه خیر او قبر حضرت بابا بیل در بای بیت بهائیت مشرف
تربت سنگی در است و قبر مولانا پیش روی آن جناب بعضی عقده ای در آن است
ست از ملفوظات آنجناب است آنکه انا اول خالص زمان سالم بدوی ^{عزیز} آن جناب
مستزاد گذارند که برسد ایضا فرمودند که از حرام چنان دور باید بود که از مادر که از شیر میبوید
چنانکه از مردار بازار از حلال قدری بید تناول کرده و مخصوص از مردار متقی تا از بعضی سال بر سر
کند از شبهه حرام نتواند گرفت حضرت شیخ منظر کرامات بحر کمالات بود این ایها کتب و دست
حقوق آن پیر بزرگوار همی بر تمام مردم کشید ثابت و لازم است که اوستی شمه از آن بدعا و شفا کند
و چون شاه که باعث اسلام فرقه انام است به حکم سابقیت برسم با او در دعا و شفا و شفا
الت بقون الت بقون اولک المقربون و بعضی تواریخ و بید شد که این ریختن شاه از جناب
مخاطب سلطان صدرالدین شد مخفی نماز بعد ریختن شاه حلیا او و خسته از آن در آن زمان
برادر سهیم بود این را که در خطر از زو و زو بود از آن که باید بعد کالج او در آمد ملک
و رعیت پروری میکرد و سپهسالار لشکر خود و شخص مقرر است که همی بر ذکر اثر لاف و دیگر چیز
کا کاپور که از سران آن عهد بود و جیدان پسر ریختن رضاعیت همی بر کوبت این که از سنت او

دیوست تربیت رضاعیت از سیمہ بٹ مذکور یافتہ درین اثنا ترک کی بجائے و ششم آوردن نام از
 سیر پور بولایت کشمیر در آمدہ خلل در حکام این ولایت انداخت درین عہد در ولایت کشمیر در
 سرکس فرستے یافتہ باستقلال حکومتی داشتند کوتاہ ترین از راه نیک اندیشی و پیش بینی برای مردم
 پرگنہ جات نامجات نوشت کہ در صورت با اتفاتی ہم نہریت دشمن کامیت و ہم باعث خرابی
 عیال و اطفال بدنامی چنانچہ درین نزدیکی از دست زدو چو گذشت آنچه گذشت بعد ازین باید کہ
 یکدیگر قوم مخالف اصدہ جنگ ازین ملک اریم و دیگر بصورتی کہ ایام بسر میروند مسلمت و
 ہمہ ملک در رفتنہ او کجین و خود را کشتن و آبروی خود را کھنقن کار مردان بیت ہمہ مردم مستعد
 اطراف از او باش و اشرف بعد اصفا سے این کنکاش اتفاق نموده جنگ جدال ترکان مسطور را نیز
 بصلح ازین شہر بیرون کردند و کوتاہ ترین او دین دیورا کہ وقت آمدن ترکان از راه بی حسی و بیشری
 بود از نسبت باز آوردن این عزت و تمکین نیافت کہ قبل ازین شت و اکثر امور مملکت باستند
 شہمیر سراجام سے یافت خصوصاً در اخراج ترکان کہ کوتاہ ترین بصواب و تدبیر
 آورد و مصراع نہر زن زنت نہر مرد مردہ درین اثنا در تاریخ مفصلہ چہل و دو ہجری
 گردش گردون جام جیات او دین دیورا گون ش مجموع حکومتش پانزودہ سال دو ماہ و دو روز
 بعد از ان کوتاہ ترین بطرف اندر کوٹ رفتہ با اتفاق ہر دو برادر مذکور خود پاوشای میگرد و درین
 شہمیر حرف جد بزرگوار خود یاد آمد و مقصد ملک نمود و بہ کوتاہ ترین تکلیف تزویج فرمود وی نظر
 کوٹکی رضاعیت او از قبول ان ابا کہ شہمیر شکر کشتہ کردہ و مردم کار را با خود متفق ساختہ کوتاہ
 زور اندر کوٹ بند ساخت و برادرش را دن چند بقضای خود در گذشت و سیمہ بٹ کا پوری
 کہ صاحب جاہ و ششم بود الطاعت نمیکرد بیان کشت و بشہر آمد چون از حسن سلو کشت مردم رفت
 بودند بی تردد و مطیع و متقا و گشتند کوتاہ ترین بقلید از مردم در اندر کوتاہی بود شہمیر اورا باک
 تمام راضی بہ نکاح خود نمود در راہ بیرنگی کہ موجب غیرت و عبرتت موت کوتاہ ترین بہ وقوع
 و مرد مشہورست کہ عند الفجر خود را بخیر کشت بیت از انقلاب عجب ار کہ چرخ ازین
 فسانہ ہزاران ہزار آرد یاد و نیز مشہورست کہ چون در مجلس عروسی کہ بسیار زینت
 آراستہ بودند در آمد کار و بر شکم خود زودہ رودہ ہار آرد در پیش رو شہمیر انداخت و گفت
 کہ قبولیت من اینست وہمان ساعت جان بحق تسلیم نمود و العلم عند اللہ المعبود در آنوقت
 گویا بر زبان حال خطاب شاہ خاٹب باین بیت مناسب کرد بلیت آنقدر باش کہ تا از سر جان

برخیزم چون نجم خان ام ای بنده نواز آمده به برگزیده خالق قدیر شمشیر حکیم خالق قدیر بی تردید و
تثویر در تاریخ مهند و چهل سوم هجری سلطنت شدت خود را به سلطان شمس الدین عقب
ساخته مدت سال پنجاه حکومت کرد و بد سلاطین کشمیر که زیاده از دو صد سال تمام و استقلال
کامران و کار فرما بودند و بد و بست و سلطنت و ترویج دین ملت نمودند دست در سه مهند
چهل هفت ساقی اجلیش جام شراب حسرت چینه و نفس نقیبه بود ای از جمعی را لیک خواند
لاشه خود را خوا بان عقب وی دو پسر ماند یکی سلطان جمشید دوم سلطان علی شیر مشهور سلطان
علاء الدین جمشید بعد واقعه پد جلون تحت سلطنت فرمود یک سال دو ماه حکومت را بد
از ان برادرش علی شیر خروج کرد و محاربات رو داد آخر الامر سلطان جمشید در قریه زین پوره
که محاربه در میان بود از دست برادر خود کشته شد در سنه مهند و چهل هشت در عهد سلطنت او
خلاص من و پلاسمن و یاسمن سه برادر بودند که در روز ظهور اسلام اعلام مجاهده برسم ریشیان
افراخته اند و بجمال یاصنت و عباد خود را از سایر صلی ممتاز ساختند از سه برادر که کلان کمال
خلاص من بوده عمر بسیار یافت و هرگز بر راه حرمین هوانشتافت و یکموی پیش او سفید شد
بعده پلاسمن که عیش قریب بعبر برادر بود و اندکی موسفید کرد و بدستور برادر مستقیم الحال گذراند
بعده یاسمن که هم موی سفید کرد و هم بکمر داشت موفق قصه مشهور از دست زندی نام لولی
قریب خورد و بلیت این بار غم عشق که برداشته ایم و خفا که اگر گو بود از کمر افتد و آخر الامر
باز تاب شد و نندیرا هم جذب کرده بر راه حق آورد سلطان علاء الدین که علی شیر نام داشت
بعد کشتن برادر در سال مزبور بر سر سلطنت کامگاری شست علاء الدین پوره آبا و کرده او
چون زیاده بر پدر فرصت یافت بر راه سلاح اسور شافت قدری تعمیر آبادی شهر که از عهد زین بود
بویرانی داشت نمود در سنه مهند پنجاه هشت بیماری در گذشت هم تبرش در محله علاء الدین
و قبر و چند عدد و نماز بقاصد پنج شش گز کلخن تمام و سجزی ستانی نام محله است های حسرت و محله
عبرت شده و مدت حکومتش و از ده سال و شش ماه بوده است کل فخر ایقده الملت
اصد رفت سلطان شهاب الدین پسر سلطان علاء الدین به فوت پسران و از جمله از برای
نماز بر تخت نشست که پیش از جلون زمان پسر عالی خوار لاف بنگاه قریب نکا رفت بود
و از مجذوبه کامله و پیل شیر خورد و بشارت سلطنت یافته بود که آن مجذوبه که عاده
است و در ذوق همراه داشت چه در او از شرف اول آن مجذوبه این هر دو کس را با ستور جا

علاء الدین جمشید در قریه زین پوره کشته شد در سنه مهند و چهل هشت در عهد سلطنت او خلاص من و پلاسمن و یاسمن سه برادر بودند که در روز ظهور اسلام اعلام مجاهده برسم ریشیان افراخته اند و بجمال یاصنت و عباد خود را از سایر صلی ممتاز ساختند از سه برادر که کلان کمال خلاص من بوده عمر بسیار یافت و هرگز بر راه حرمین هوانشتافت و یکموی پیش او سفید شد بعد پلاسمن که عیش قریب بعبر برادر بود و اندکی موسفید کرد و بدستور برادر مستقیم الحال گذراند بعد یاسمن که هم موی سفید کرد و هم بکمر داشت موفق قصه مشهور از دست زندی نام لولی قریب خورد و بلیت این بار غم عشق که برداشته ایم و خفا که اگر گو بود از کمر افتد و آخر الامر باز تاب شد و نندیرا هم جذب کرده بر راه حق آورد سلطان علاء الدین که علی شیر نام داشت بعد کشتن برادر در سال مزبور بر سر سلطنت کامگاری شست علاء الدین پوره آبا و کرده او چون زیاده بر پدر فرصت یافت بر راه سلاح اسور شافت قدری تعمیر آبادی شهر که از عهد زین بود بویرانی داشت نمود در سنه مهند پنجاه هشت بیماری در گذشت هم تبرش در محله علاء الدین و قبر و چند عدد و نماز بقاصد پنج شش گز کلخن تمام و سجزی ستانی نام محله است های حسرت و محله عبرت شده و مدت حکومتش و از ده سال و شش ماه بوده است کل فخر ایقده الملت اصد رفت سلطان شهاب الدین پسر سلطان علاء الدین به فوت پسران و از جمله از برای نماز بر تخت نشست که پیش از جلون زمان پسر عالی خوار لاف بنگاه قریب نکا رفت بود و از مجذوبه کامله و پیل شیر خورد و بشارت سلطنت یافته بود که آن مجذوبه که عاده است و در ذوق همراه داشت چه در او از شرف اول آن مجذوبه این هر دو کس را با ستور جا

عطای حصہ شیر و شارت وزارت داوہ و فرمودہ کہ علامت صحت این اخبار آلت که آخته حی سالی
 کہ برہ شیر نیافتہ بود پیش از رسیدن بخانه خواهد مرد بالجملة چون بعد واقعہ پدر عالیقدر بر سر یہ
 سلطنت و تخت پادشاهی نشست عہدہ وزارت را بر ذمہ سردور فوق لبست و دشتہ ارواں رفتہ
 امور ملکی پیش قدم بود اکثر امور روم سلطنت مقدمات باج و خراج او مقرر کردہ است کہ تا
 دو سال سلاطین چغتایہ باقی بود مخفی نماند کہ سلطان شہاب الدین نوعی ملک انی نمودہ و نسبت و ربط
 دفع قلع و تخمین قباغ فرمود کہ مورخان ماضی حال بنا بر خوف تہمت مبالغہ نویسی اغراق گو
 دست از تحریر آن باز داشتند و علم را از تفصیل آن نگاہ داشتند بواسطہ ظہور امور بد بود
 صدہ حالات غریبہ عہد او از غراب عجیب و زکار بودہ است نوزدہ سال حکومت کرد و برگز
 چار کہ اختلال بر رفته بود اصلاح کلی نمود و سرکشانرا بقتل آوردہ این تاریخ نوشتند کہ بعد تسلی امر
 ضبط کشمیر از راہ بارہ سولہ پنجاہ ہزار سوار پنج لاک پیادہ بر آمد و سیکھی و متور و سواد کبر را گرفت
 و نغان و کابل اینروز تصرف آورد و بدشتانرا تسخیر نمود از اینجا بہ تبت کہ در پادشاہ کا شغریوں
 بعد از جنگها عظیمہ کہ مردم کاری بکار آمد تبت را بجز تصرف خود در آورد و بعد از ان کشتوار و نگار
 گرفتہ متوجہ ہند شد فیروز شاہ در ایام پادشاہ دہلی بود شکر کشی کردہ با سلطان محاربا و جنگها
 عظیم شود طرفین در شجاعت و لادری تقصیر نکردند یکے بر دیگری غالب شد از
 کشمیر سلطان شہاب الدین آل طرف از ان فیروز شاہ مقرر شد برین صلح مراجعت کشمیر
 این حکایت را اکثر تواریخ بقلم آوردند الا صاحب تاریخ دہلی کہ در حالات فیروز شاہ است
 این قصہ کردہ بہر صورت بعد مراجعت در شہاب الدین پورہ پای تخت خود قرار داد و آتی
 مسجدی کلان جامع بنا کردہ ہنوز بامی مسجد مذکور بحالت اما آثار پای تخت چیزی موجود
 سلطان انہدام تیانہ با بسیار نمودہ تیانہ بجبارہ کہ کلان تر بود و شیر و بران ساختہ تذلیل کفر
 کفر نمودہ در تاریخ ہند و متا و لشکر اجل بٹہرستان جو سلطان سوی آوردہ در خلد بلدیہ
 کنار دریا بہت ناوہا بگاہ بمانت ثانی الحال مزار سلطان زین العابدین در جوار آن بنایافتہ و بر قبر شہاب
 الدین گنبدی مرتفع بنا شد کہ الان جمیع اطراف مزار بزرگ عمارت مردم آمدہ جز جای گنبد نماند
 کی طرف گنبد افتادہ ذکر عارفہ کاملہ للہ مجذوبہ ظہور شد فر زمان سلطان علاء الدین بود
 اوراں گرفتار قید عقد شخصہ شد بہاں مانداری در افتادہ در میان اٹا اورا جذبہ الہی بود او
 در انقطاع و انزوای ہندو چندی بسر خفای میگذاشت کسی از خویش میپوئد بے بحالت باطنی

ان مجذوبه در دمنده نسیب و اتفاقاً روزی سبوی پر آب بر سر شوریده خود بخانه می آورد و شوهر که
 گاهی بر حرکتش اعراضی داشت آن سبور را به چوبی شکست و آب بر سر آن مجذوبه خانه تراب معلق ماند
 زانه همان آب همه کوزه های خانه را پر کرد و باقی را در صحرا می انداخت و تالابی عظیم ساخت ازین حرکت
 هنرینی یافت ناری از خانداری بر تافت مرجع مردم شد و ازین تنگدلی اسرار جبری چون نزد
 عربان دیگر بیان بر برف باران بی خورید و خواب دل بیاب و چشم پر آب سیر بیابان میکرد و شمس بیخورد
 لطف جان نتوان یافت زیرا که درین پادویه باشد خطر سه چند دور زان سلطان شهاب الدین
 از عالم در گذشت کیفیت در حلت آن مجذوبه و نحوه مختلف است مسلمین هم در مذکور کتاب بسیارند
 مشهور است که در جاهیکه الحال کعبه مسجد جامع بجا رفته وقت اتفاقش رسید و درین انتقال نفس
 بدن غصری مثل صبح با عدلن پریده و غیر از شعله که هزار و دویست و سی و پنج سال از دنیا شد
 این هم مذکور است که دو کوزه سفالی طلبید گفت الی ان سنو میشویم و آن دو کوزه را با لایق
 نهاده خود در میان آن آمده چون کوزه را بر داشتند او را بای می یافتند و قفسه خود را در میان آن
 رایان ارشاد حضرت قطب بانی علی ثانی رضی الله عنه نزد او را باب تحقیق ثابت شد و در میان
 و برکات که در زمان سلطان شهاب الدین کشمیر امشرفی و مختصر ساختند است که جناب قریب
 و گاه ربانی عارف بهمانی سید حسین بهمانی را از آن دیگر از سادات کرام که قرابت نام
 با چنانچه شد با حضرت علی ثانی به جهت تحقیق از او در حال سیرت و ملت شاه کشمیر شنیدند
 آوردند کیفیت این مذکور در صفحات آینده است و حاضر تو هم میشوید سلطان قطب الدین
 سلطان شهاب الدین در سنه هفتم و هفتاد و چهارم بر سر سلطنت شدند و او را بخت
 را با لکن مروی فدا حق است در جمله که مشهور به قطب الدین پوره آبی تحت توار او در سنه
 لطف و احسان بر سر خلافت بود آنچه بنا و با وجود نقل مکی این کمالات علمی بسیار داشت
 اکثر شعر میگفت از اشعار او است رباعی ای بگردش رویت عالمی پروانه و وزارت
 شوریست در هر خانه چون بچند می آشنای بخوم خون بکاره اشعار احوال
 قطب سکین اگر گنای میکند عیدش کین بدیست نیز اگر گنای بیکه در کین
 سال پادشاهی کرد در سنه هفتصد و شصت و شش در آن سال لکن سلطان شهاب الدین
 جامع کلان مشرف به جوهار که الان از آنجا برین پدید می آید و قطب الدین نیز در آن
 اتفاق افتاد در میان سنه از طرف قبا در زمان احوال سکین در آن سال شرف پادشاهی

قبر شاه که بر باندگی واقعت از برکات و عطیات خاصه الهی که در زمان میمنت اقتزان او ظاهر
 بکشمیر شد قدم سعادت لزوم جناب کتاب لایت انتاب سیادت مرتبت قطب الاولیا محبوب ربانی
 حضرت سید محمد نیت نور آمد مرقد که در شهر و رسته مفضل و متاد و یک نزول اجلال در
 کشمیر حجت نظیر فرموده بودند تاریخ مقدم شریف او مقدم شریف او چنانچه جناب حضرت سید
 محمد خاوری که ذکرش درین اوراق می آید این ابیات شیرین تر از نبات در باب قدم آنحضرت
 سید ذات گفته اند قطع میرسد علی شه بهمان سیر اقلیم سبعة کر و نکوه شد مشرف زمقدم
 کشمیر و آن شهر از هدایت جوید سال تاریخ مقدم او را بیابی از مقدم شریف او به تحقیق است
 که از رفقا و ساوا و خدمه قریب مفضل کس همراه آنجناب بودند و خاص عام این ولایت ابار نشاد
 هدایت رہنما نمودند و فرود گشت جناب آنحضرت در محله علامه الدین پوره در رباطی که در اینجا بود شد و بر
 خمس الاوقات بر لب ریاضت صفا مربعی که الحال خانقاه فیض پناه آراسته بودند و آنجا نماز میخواند
 و سلطان با خلاص دست خدمت خدام عالی مقام میرسد آداب اردت و محبت بجای می آورد
 نصح و نصایح از آن جناب شنیده بکاری بر و چنانچه عقد و خواهر که بنا بر جهالت معاصیه نگار
 آورده بود بر هم زد چون علم شریعت محیی صلی الله علیه و سلم در اینجا هنوز که تراشت و مسلمان
 کمتر و احکام اسلام و شریعت هنوز بخوبی شایع شده بود و سلطان هم بسال کفره می پوشید
 آنرا با مرونی حضرت سید ترک داد او امر آنحضرت را بدل جان بجا آورد جناب حضرت سید
 و تنگاه قطب الاولیا شاه قطب الدین از راه کمال لطف کرم کلاه مبارک عطا فرموده بودند
 آداب قبول آن بجا آورده در تاج خود تعظیماً و تکرماً نهاد و این سنت و برکت تا آخر سلطنت
 فتح شاه در اولاد ایشان بود فتح شاه آنرا در کفن خود پیچید و بر خدمت مولانا آنی که در
 فتح شاه علامه عارف روزگار بود گفت که برکت و سلطنت از زیر زمین بر بعد آن پادشاهی
 قطب الدین خلج پذیرفت تا رفته رفته بگذر رسید که انتقال بقوم چکان نمود چنانچه این مذکور است
 بتقریب شد و عاجل خود میشود و در تواریخ قدیمه قدم مبارک آنحضرت را در مفضل و متاد
 یکجا حجت در شناد و شش نوشته اند اما کسے قائل نیت با اینکه آنجناب پنج شش سال در کشمیر
 توقف کرده باشند پس عقل حکم میکند به تعدد قدم چنانچه مشهور است که سه سال این بلده را از مقدم
 مشرف کردند سیر سه باره رجب سکون آنحضرت مؤید اینست که در این ایام و در حمید الدین
 قریب آن عهد بود در تاریخ نمود این معنی را نوشته علی بحال لای صفحہ در جای که این وقت حجره خاوری

مقدس

محمد آنی

مرقد

ست اکثر اوقات سکونت میفرمودند و میگویند نه تجلی ذاتی در آن مشرف بودند چون قصد
رحلت ازین شهر فرمودند بالتماس سلطان قطب الدین مولانا محمد قاری که همراه بودند حکم اقامت
فرمودند چون سواد کبیر رسیدند ای آیتها النفس المطمئنه ارجعی الی ربک بگویش سید مرغ روح
ولایت بخش ایشان بسایه عشرت شد پرواز نموده انا لله وانا الیه راجعون سنه هفصد و ششاد و شش
ششم ذی الحج چون وقت انقطاع نفس سبم الله الرحمن الرحیم بر زبان مبارک انزه بودند و همین
تاریخ شد شیخ محمد سرانی که از صلحای بلغار وقت بود چنین گفت قطعه تاریخ منجز عارفان
شه سمدان که در مشغ معرفت بشگفت به منظر نوح حق که رویش را به عاقبت از جهان بیان
بهفت به عقل تاریخ سال رحلت او رسید ما علی ثانی گفت به در میان مردم کشمیر و آل طالقان
و والی بهکلی که سلطان محمد بود بجهت و فن نزاع شده هر طرفه بجان خود میخواست بعد غسل و جاززه
شیخ قوام الدین بدخشی که از مهران خاص و ملازمان با اختیصاص بود گفت از هر قوم کسی که تابوت
مبارک را تواند برداشت بان طرف برنده هر کدام سعی کرده بودند و کسی نتوانست برداشت مگر شیخ
قوام الدین که تنها متحمل شد بنابر آن ملازمان نفس مبارک از راه سواد کبیر و کوهستان چار نخلستان برد
و پنجم شهر جمادی الاخری دفن نمودند و آنجا زیارتگاه عالم و عالمیان ساختند و علمی که از حضرت
شیخ محمد از کافی تبرکات وقت اجازت یافته بودند و چند بار در حریم همراه حضرت میر رسیدند
کشمیر وقت سفر لدی ماکریرا علم لدی فرموده بودند چون دافعه ناگزیر آنحضرت شد ملک یوی
گنای سعی کرده باتفاق لدی ماکریرا اعلم به تمیز آورند و بر صفت که الحال حجره خاص است گذاشتند و سلمی
قطب الدین و اکثر اعیان برای زیارت بر آن صفت می آمدند و در عرض راه کتابخانه آنحضرت باز مانده
برای آوردن مولانا احمد بالتماس سلمی این فرستادند و اگر کمالات طهری و باطنی حضرت امیر
از غایت شهرت احتیاج ندارد بلکه کمال جرات کیفیت بنای خانقاه معلی را در مهران شرح و ابدا و اد
دورین کتاب هم در مواقع خود مرقوم میشود و از آن باز که عباد گناه غسل الاوقات آنجا شد
وزیارتگاه خاص مقام است و تا حال مکرر بتجدید نباشد و تعمیر یافته از نوادگان آنجا
بلیت بر زمین کنشان کف پای تو بودم سالها قبله صاحب نظران خواهد بود به نسب
حضرت امیر کبیر بدین موجب جناب امیر کبیر این میر شهاب الدین این میر سید محمد ابن سید
علی ابن سید یوسف ابن سید شرف الدین ابن سید محب الدین ابن سید محمد ثانی ابن سید محمد
ابن سید عبدالقادر ابن سید محمد اول ابن سید علی حسن ابن سید حسین ابن سید جعفر الحویان

ابن سید

سید عبدالقادر زاهد ابن حسین ابن امام ہمام زین العابدین علی ابن الحسین العید الشہید رضی اللہ تعالیٰ عنہم
چون مقصد اصلی از تسوید این رسالہ ذکر حضرات سادات عظام و مشائخ کرام است مناسب است کہ حتی المقدور
بذکر ایشان زینت بخش این مسطور صدق و ستور گردد و در مسجلاً علی آن جمع کہ ہستند نشاہ نشان بد بخواند
و غم خوردہ و رویشان بد خواہی کہ کمال قدر ایشان دانی بد و ریاب ز حال خلفای ایشان بد حضرت سادات
عالیہ درجات کہ در زمان سلطان کشمیر زینت بخش منہد ہایت بودند اجمالاً مرقوم میشود مقرب بارگاہ ربانی
حضرت میر حسین سامانی بعضیہا سمانی میگویند کہ شہریت در ایران ہروی الاصل بچوہ از سبب فتنہ و
افتادہ می تواند بود کہ در سامانہ کہ قضیہ ایت از نواحی بلخی جا گرفتہ باشد از نہجت ملقب سامانی شدہ چنانچہ
سادات سامانہ مشہورند و لیکن روایت سمانی معتبر ترست جناب حسین مسطور و سید تاج الدین
از فرزند ان سید محمد پیر اورزادہ حضرت میر شہاب الدین الہ باجد حضرت سید علی ہمدانی از ہام
حضرت علی ثانی بہ جهت تحقیق راہ و حالات کشمیر تعلقات آن در زمان سلطنت سلطان شہاب الدین
منجوبہ کشمیر شدہ بودند حضرت امیر کبیر نمود در غوری ماند چون جناب حسین کشمیر وارد شدہ بالذات
عیال متعلقان بسیار در این دیار رسید سکونت اختیار فرمودند مشہورست کہ بر سر کویہ پیر نیال سبب
ماندہ شد چون محل فرود آمدن منزل ساختن در آنجا محل نبود بستگی کہ با اسم پیر نیال مشہورست سوار شد
آن سنگ چون اسپارہوار رسید و ایندیجا کہ الحال آن سنگ طی منزل کردہ رسید بخوف شہر آن
در ہماجا گذاشتہ فرود آمد و بر لب بای و غلیو دردی کہ بگولہ گام موسوست رسید چون منشا
روح افزا و صحرائی لکشا بودہ ہماجا سکونت اختیار فرمود فرزند ارجمندش حضرت حسین نام داشت
حیدر برادر زاوہ اش زینتر حضرت امیر عقب فرستادہ بودند چون کشمیر را از تصرف امیر تیمور خلا
یاقتند صورت احوال بہ حضرت امیر نوشتند و بر طبق آنجناب سیادت نشان نیز قدم فرمود
بالجملہ خدمت میر حسین در موضع گولہ گام سکونت فرمودند و عالمی از فیوض ظاہری با
استفید نمودند آب آتش در تصرف کشمیر حضرت بود و کرامات بیغایات ظہوری نمود
المترتاضین حضرت شیخ نور الدین از موضع گولہ گام بہ جهت تحقیق سلوک باطنی و کسب فیوض کبری
آن قطب لایباب میرفتند روزی بہت استراحت حضرت سید ملاقات میرت نظر خود از خوا
آنجناب رسانید و جواب یافتہ رفتند میر حسین سید نیز منظر کرامات و عطیات پروردگار بودند
و نیز گوارہ در موضع گولہ گام آسودند سیادت و ہدایت آیین حسین الدین عطای از سادات
عالیہ درجات بودند و منظر جذبات و کرامات ہمراہ حضرت علی ثانی کشمیر ازین فرمودند و بسبب

سید تاج الدین در سلطنت از او تمیز شد و در وقت تاج کشمیر قادیان و در ملک شہر پاملان پور سکونت یافت و در آنجا مدفون شد کہ تذکرہ آنجا

۱۱۱۱ شعبان ۸۲۵ھ جان بحق سپرد سال و صلش از روی حبطنی بد زبدرہ خاندان آل نبی ۱

بعد رحلت آنحضرت در همین شهر سکونت نمودند و چند کس از سادات و اهل ازل بیت همراه
داشتند در موضع چهل پیر گنه که باور پاره از اطراف باره موله قریب بموضع کجیها در مدفون شدند و ساکن
بسیار در آن مزار فالق الاقوار موجودند مکان عین و محل نوبت اکثر ارباب باطن فتوحات بسیار
در آن موطن یافته اند قدوه اصحاب حال حضرت سید کمال سید عالیشان بودند در رفاقت
حضرت امیر کبیرت لطف آوردند صاحب کتبی ذکر احوال قوی الحیالات با هم سیدال اشواق بجهت تعلیم حکام
شرعی و تربیت سلطان قطب الدین در کشمیر توقف فرمودند در محله قطب الدین پوره آسوده اند
اسوه اوتاد و ابدال حضرت سید کمال ثانی نیز در همراهان حضرت امیر بودند و بجهت تامل بیان شهر
سکونت نمودند در موضع ناید کهی مدفون اند در گائیشان عجب عجبی و معنی دارد قطب ارباب
یقین حضرت محمد لالدین محدث از رفقای تربیت یافتگان حضرت امیر و علامه و گائ
و برگزیده پروردگار بود بالتماس سلطان قطب الدین بجهت تعلیم آداب دین درین شهر بهشت آیین
از حضرت امیر سکونت مخلص شد همایم حیات فیض بخش کائنات بود بعد رحلت در محله آرد شد و در
بیت آسود و اکابر دیگر هم در آنجا مدفون اند محل فیض برکات است حضرت شهید سوره مدرس
محمد لالدین از رفقای علی ثانی بود با هم حضرت امیر ساکن کشمیر شد بسیار بزرگ عالم متواضع
در موضع سمپور پرگنه و هو برک شرب بیت ابتدائی عمران زار جا گرفت و هم آنجا مدفون شد
نظیر معنی اثر و مجمع مکارم شهید کاکظم از رفقای حضرت امیر صاحب ریاضات کمال
بود و طی ارض می نمود حواله دار کتب حضرت امیر بود چون حضرت امیر در قصبه یا پوره کتاب فتوحات
طلبیدند و آن در طالقان پانده بود سید مزبور بطی مکان در همان آن حاضر کرد چون بخانه
امته پور را که در آنوقت شهرت داشت ویران کرد با هم حضرت امیر بجهت تعلیم صغیر و کبیر بهمانجا سکونت
در مدفون شد بزرگان عوام مشهور بسید فاضلی است حضرت امیر سید کن الدین و سید فخر الدین
دو برادر صاحب تجرید و تفرید و جامع علوم اهل برز باطن با هم امیر کبیر در موضع آوان سکونت
سکونت کردند و بهمانجا مدفون اند قطب مجید سید سید سید سید سید سید سید سید سید سید
بزرگ صاحب کلمات علییه با هم حضرت امیر بخانه پاره را که بسیار بزرگ و عظمت بود و جامع
صرف آن شده ویران کردند و همی آمد و نشست بت کلان خورد و در آنجا سید سید سید
کلان ساختند و متصل سجد عقبه ایشان است امیر سید سید سید سید سید سید سید سید سید
نیز در جوار ایشان اند برکات مقبره و مسجد بزرگ است سید سید سید سید سید سید سید سید سید

نیز در جوار ایشان اند برکات مقبره و مسجد بزرگ است سید سید سید سید سید سید سید سید سید

برادرزاده محمد قریشی بسیار عالی همت و منظر قدرت و قوت بود در موضع لشر بر گشته شاوره مذکور
پیش از تخریر این رساله بیازده سال اقم حروف در موضع بجاره زیارت حضرت سید محمد کرده بود
در مسجد جامع که آستانه آنجناب سکونت داشت عازم موضع لشر بنا بر تعلق خود بوده از جانب
روحانیت حضرت محمد شاری بلکه اخباری متمسک بر علاقه برادری ایشان شد چون در موضع لشر
زیارت آستانه شد که از سکنه آنجا پرسیدند که گفتند برادر حقیقی سید محمد بعد چند سال دیگر در قریه
مذکور باز وارد شد که با آنجا خبر شوش که موجب خلل کلی بود شنیده تر و خاطر بهم رسانید و بر اثر
رحمت عظم شهرور آستانه حضرت سید در آمد اندکی نشسته از راه غایت تشفی تام از آن
فرمودند بر خلاف گمان بخیر گذشت اصلاً نزدی بخاطر نرسید با وجود آنکه حاکم شهر طرف بود قدرت
اصرار نیافت الحمد لله علی ذلک مولانا پیر محمد قاسمی حافظ کلام اقدس به هفت فرات مابین جامع علم
باطن و ظاهری و حسب الامر امیر کبیر برای تعلیم سلطان قطب الدین اهل شهر سکونت در کشمیر فرستاد
در مقبره سلطان قطب الدین در محله لنگر نه مدفونست و قبرش بانوار و فیوض مشحون مطهر الایقان
شیخ سلیمان از اکابر طائفه هندو کشمیر بود شرکت نام داشت بر شمونی و جذبه ازلی و مدینه رسیده
آمده قرآن را یاد گرفت و به بیم قوم خود که اطلاع یابند از شهر فرار نموده بسم قند رفت و بهره
شده معاود و به کشمیر نمود و بسبب عداوتی اعمام باز انتقال نموده بکولاب رفت و شرف ملازمت
امیر کبیر حاصل نمود از وطن بیگانش پرسیدند کشمیر را باغ سلیمان نامیده عرض احوال کرده
جناب آن قطب الاقطاب سیدی شیخ سلیمان شد و پسرش شیخ احمد که همراه بود نیز مورد الطاف
به تعلیم تربیت فائز گردید و در جوار مسجد جامع از و بر و مزار رسیدند لورستانی مدفونست شیخ
احمد ششخوان ولد شیخ سلیمان همراه والد کشیر الایقان در صغیر سن بعد ملازمت امیر عالیت
رسید و تربیت ظاهری باطن فائز گردید و در زمان ورود مسعود آنحضرت بکشمیر خلیه منظور نظر عنایت
و اکرام آن امام الانام بود و وقت مراجعت آنجناب بکولاب به خلافت سرفرازی یافت و تربیت پدرش
شیخ سلیمان که ریش سفید بود حواله اوست چون درین باب معروض آن بیادانت انتاب گردید
که ریش سفیدی موجب خلافت نمیشود کار بعنایت حق است بالجمله بعد رحلت آنحضرت شیخ احمد
ارشاد و جهاد و استقامت و زریده عالمی را فیض خود بهره ور نمود چون تلاوت قرآن
الحان میکرد مشهور به ششخوان شد و متصل مزار رسید محمد لورستانی با پدر بزرگوار آسوده ادویا
این دو مزار راه عام است در وقت مزار حضرت سید بر شارع ظاهر و نمایان و مقبره شیخ در وان

۴۰ المعروف به حاجی محمد ۱۲ لنگر کبیر

شیخ

و شید است و اکثر حضرات عالی درجات خبر از ظهور فیوض انوار آن مزار میبیاورند اما از آمدن وقت
 عوام الناس مستور شده است ... حضرت سید الدین در موضع دید
 برگزیده گردین آسوده است حضرت سید محمد علی جبرایلی در محله نندی که حال
 بنده پوره مشهور است آسوده است در آنوقت جزیره بود حضرت سید بهیقه صاحب کمال بود در غسل
 کند پوره که حال مشهور حسین شاه آنکو بهت ایمن صحن حسین شاه مدفونست بقبر اش محل فتوحات
 ریت لب بیا مار که درین عهد مشرب خواجگان شهرت دارد و سادات دیگر هم در آن مزار مدفون
 پور انوار فیوض بی نهایت است حضرت سید محمد عین پوش قدیم که بعضی آهین پوش گویند
 رحمه الله کدل آسوده است بزرگ بود امان پاشتهار نداده حضرت سید الدین از متابعان حضرت
 است در موضع راه امام سید حق آگاه نمیشد از رفقای حضرت امیر بود در قضیه پانور آسوده
 است مقبره ایشان بالاتر از مقبره ولایت دستگاه خواجه سعید حامی الاسلام و المسلمین
 سلطان سکندر رشک خن خلف الصدق سلطان قطب الدین بعد فوت پدر بر سر سلطنت
 شدت و تقویت دین مبین نمود و مروج اسلام شد و تاج جلوس او را چنین گفته اند تاج
 مادل سکندر ثانی که از ویافت سرفروزی تاج ملک و شن بنور شرع از دست گرفته بود
 لغز چون تاج بهر تاج سال سلطنتش با عقل گفت بشرع داده بود و تاج
 خودش چون در آن عهد بقیه کفار و تجانه با بسیار بود سلطان زمان اکثر تجانه با
 یران نمود و جم غفیری باسلام آورد و هر که شرف مقام قبول کرد بزل جزیره او را گرفتار ساخت اهل
 سلام را بکرم و همان بنوخت علما فضلا و سادات بسیار در عهد او بکثیر آمدند تو انعمها و خدمات
 شایسته نسبت به همه بجا آورد و رعایت بسیار و فضیلت بسیار نمود چنانچه اسما اکثری که دین
 شهر متعارف است و مقابر ایشان مشهور است درین رساله می آید باعث آمدن این سادات فسطاط
 میر تمیور بود بعد تخیر ایران و توران متوجه به تخیر سند و سنان شد سلطان سکندر از راه کما
 آید عقلی عریضه با تحالف هدایای کثیر بدست پسر شید خود شاهی خان خود را
 آگاه امیر فرستاد و استدعای قبول سکند و خطبه این شهر تعیین مکان ملازمت نمود و امیر تمیور
 بن حرکت بسیار پسندید و شهر کشیده سلطان سکندر بهال گذارشته نقل خدمت و سنان
 اکثر تواریخ چنین نوشته لیکن بعضی تواریخ خدمت و سنان را امیر تمیور بدست دیده
 له شاهی خان پسر سلطان سکندر که مشهور است بر این اعادین برای ملازمت امیر تمیور رفت بود امیر تمیور

برده و شهر بند کرده بعد وفات امیر تیمور خلاصی یافته و العلم عند الله بالجهد مدت سلطان سکن بر سر
 و پنج سال و نه ماه و شش روز بوده آخر ندای یا حی یا قیوم النفس الملئنه ارحمی شنیده باشیانه عرض شده
 در مزاریکه حالابزین العابدین منسوبست مرقدا یافت بلکه ساختن آن مزار هم باعث امدت قبر شد
 مسطور بود در تاریخ شریفه در حلت نمود خاص عام اهل شهر با هم گرفتند و قضایا و تعالیم
 و تواریخ را در دعا گوئی او نداد از انجمله درین صفحات بیک فقه از مرقیه مولانا احمد اکثفا میر و
 قطع در کجاست شاه سکن در کجاست میدانش در انتظار هلاکت گوی چو کانش عجب که
 شود گل شکفته در گلزار عجب که یک تر آمد بنار در کبهار عجب که باغ بخند و چو مردم غافل
 باغ نگرید بان ابر بهار با باب دیده بشویدای مسلمانان در زمین روضه شه را برای استقامت
 درین مقام بخوابید هر چه میخواهید با عقاد دست و درون بی انکار خدا شناس و میر صفت
 سکن در شاه که آفرین خدا بر رویش با و هزاره ولد ز سحر شاه دل هر که هست پر خون است
 جگر در کجاست دیده همچو نیت به خدای و اندو شاه جهان شرح شریفه که حالت دل رویش
 ز دست یزدول سخن پیچوم بیکم به میان یزدول نیز دعوی خونت به یک از غم و اندوه شاه عمگیر
 بزود عقل من آن ثبات محبوست به گواه جان نیت اشک سرخ چهره زرد به زمین میرس که دست
 چونت به اگر چو غنچه مراست خنده بر لب و درون دل همه خونت میجو بیره و با جمله سادات
 درجات که در عهد سلطان سکن در کشمیر نزول فرمودند بدین تفصیل اندزیده دو دمان سیاوت
 ربانی حضرت میر محمد مهدی فرزند ارجمند حضرت امیر کبیر و وارده سال در کشمیر در بودند در رفع بدعات مترجم
 اسلام فرمودند سلطان اقامت خدمت و اطاعت نسبت با پنجاب ظهور آورد و سید صالحه عابد علی بنی کعب
 صبیبه صفیه حضرت سیدن بهادر را بایشان نسبت کرده پنج سال آن سید اید و در جباله حضرت میر
 آن رحلت نمود و در نزدیکی فتحکدران بالا از مزار ملک سحر که مدفونست سلطان در آنجا مقبره برای او بنا
 هنوز مناره مقبره موجود بعد از فوت آن در دختر ملک سیده که بعد اسلام لقب بملک سیف الدین
 شرف محرمیت حضرت میر یافت بعد یکسال او هم قضا کرده در موضع کوه تهر در جانیکه حضرت میر با غمی کرد
 مدفون شد مشهور شد به بدی حاجی بالجهده حضرت میر سید مهدی در سن بیست و دو سالگی شش
 از رفقا او در مقام بیست لزوم بولایت کشمیر آمده بودند سلطان بی ترخی و تردد و ارادت بنیال
 آنجناب را سید و ملک سیده مذکور که وزیر و سپه سالار سلطان بود با جمعی از خاص عام بجناب
 آمد و با سلام مشرف شد و حضرت سید در سال در علم تصویب برای سلطان ششینه اند که مفید ایشان آمان

عاش

در مجلس سلطان جناب حضرت سید محمد آقا در محبت علمی معارف حضرت سید کریم زینب
 بغایت حضرت امیر کبیر قدرت یافته شرح منتهی در اینام سلطان تصنیف نمودند القصد من تقدم
 حضرت سید سلطان نوعی در رفع ظلمات بدعت مانع مزایر سایر مناهای ترویج سخن نبوی علیه الصلوة
 السلام گوید که گویا احوال اسلام در ولایت کشمیر آمد سلطان مذکور بر حضرت سید خانقاهی بر سر
 بون بنا کرده موضع پتین بر آنرا اجازت آن خانقاه نهادن حضرت مقید در نمونه بود و نوعی سخن مسجد
 دیگر کل با آیت ب میباشند که خبر از باغ ارم میداد تا عهد محمد شاه که پیش از قوم چکست خود بوخارا
 نداشت اما تا عهد اکبر شاه باغ و خانقاه بحال بود و پادشاهان هند طرح عمارت انداختند تا سی محمد
 عمارت آمده و مسجد اجماع حوض پرورد و دیگر در شهر باغی معتمد که حضرت سید سلطان قدس که برای آن اوقات
 در یابیت آریست بودند خانقاه عالی بنا کردند و ابتدای تعمیر خانقاه محل در سنه معتمد بود و شش بود
 تمام آن مرئوس و نه جناب سید یک لعل بخشان همراهِ شش تبرک سلطان او در بدین آن از سه برکنه
 سه قریه بجهت معمار خدمه لوازم خانقاه گرفتند یکی در چارپرگنه شاه دوم نونه و بی از پرگنه بازند سوم
 نزال از پرگنه اول خدمت تولیت آن بنام مولانا سعید تقرر یافته و در باطلو فرمان گذاشته و برای طرح
 و غیره معمار و دیگر تعیین مواضع نمودند حضرت سید بعد تمام خانقاه فیض ناه بقصد اولی مناسک ازین
 حرکت نمودند سلطان سکندر به تحریک معابد کفار بسیار نموده عالمی از کفار اسلام آورده مشهور که سه خرد
 رشته های نامردانیکه سلمان مذکور نوشته هر جا بتجان بوجه از ابریم زده در سال شصت و یک بعد انهم
 بتخانه سکندر پور در آنجا توفیق بنای مسجد جامع یافته بود در نیای آن بسایهوس اتمام بکار برده سید
 نقاد و دو دستون کلان از آنجمله می دوستون در چهار طاق از منبج و ارتفاع چهل از شری پیش
 از نقیست نوشته اند جناب ابوسعید خدری خراسانی و سید محمد بوریستانی که هر دو بزرگوار در معماری دخی
 و مهارت داشتند بکار گئی معماران در عرض سلان تمام رسانیدند و مسجد جامع بجایه نیز ساخته
 سلطان سلطان با هر حضرت میر محمد بدلی و سادات دیگر رفع اکثر بدعات ختم نمودند و در
 کرنا از شهر نموده در آن عهد بعیر از خان سلطان دهل جا نمیدوختند چه جای آلائه
 بود سه تالاب شالون مرکز نامت پرگنه پاک باخته سلطان است که اول از آب اوجها و نور که شماره
 جمع شده بود پر کردند بالا ای آن نمک بختند و سد ساختند حضرت سید مرقوم بعد از این که تالاب
 بهما بخار حلت نمودند در جوار حضرت امیر کبیر که در آن زمان سلطان کاندر کشمیر آمدند و با
 از آن آمده بودند در زمان سلطان زلت کردند در این منوبست تدریس حضرت باری حضرت سید

در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

حصاری وطن آنجناب بانست که قریه ایست برده میل از بلخ واقع شد چون آبای کرام ایشان بحصار آن
سکونت نمودند مشهور بحصار شدند قریه بجناب حضرت امیر کبیر و ابزرگه باوقار عالمی مقدار چهل
کشمیر را به قدم خود مزین نمود و بالتماس سلطان در محله سکنه بر پر متصل خانه سلطان سکونت اختیار
فرمود و سلطان اکثر خدمت حاضر میشد چون جناب حضرت امیر کبیر شرف قدم بکشمیر فرمود
سلطان بجهت ارادت که اباعنجید بجناب ایشان داشت اکثر علم ملازمت بدر آن جناب افراشت
بر صخرین حضرت امیر کبیر محسب حصار را غباری از نمعنی بجا طراه یافت در بعض کتب دیده شد که چون
حضرت سید بن باب بیاطن متوجه شد اند ترقیات معنوی حضرت امیر کبیر را معلوم کردند و عنایت
توجه حضرت علمی ثانی را در حق ایشان مفهوم نمودند از راه انصاف خود پیش حضرت امیر کبیر رفته و تسلی و تسکین
نموده خط ارشاد از خود هم بایشان دادند محسب حصار در وقت خود مصدر حالات عجیبه بود روزی
که تمام روز به جوش است و از زمان استین پسینش آب فراوان در جوش بهر حین استفا حاصل کردند
نه فرمود چون مبالغه و سماجت مردم در استکشاف این ازاره گذشت فرمود یکی از اهل ارادتش بفرجه
میرت و بطغیان دریا کشتی بناهی شد و التجا بمن کرد و بهت با بجات آن کشتی صرف کردم این آب از
کشتی است چون آن مرید آمد و پرسیدند تا بیج حکایت تاریخ آن واقعه موافق بود حضرت امیر کبیر
حصار هرگز متنازل نشد و در راه حرکت نمیکرد و در محله نوبته است حضرت امیر کبیر سادات
کسب الالدین ابن سید محمود از چهار فقا و مشوبان حضرت امیر کبیر صاحب کمالان ظاهر
بود تئویر السراج شرح رمحی در الفن از ایشان است و قائل در بیان حقائق بسیار ظاهر نموده نزد یک
آسوده آدر جوار مزار حضرت امیر کبیر خاوری سادات دیگر هم در مزار ایشان مرفون شده است
سید صحنی حسین شیرازی قاضی شیراز بود در آنوقت شیراز بدست سلاطین تیموری
ایستت جماعت بودند و اهل تشیع تسلط داشتند و جناب ایشان همراه مسرت میر کبیر
آوردند و سلطان اعزاز بسیار نموده در کشمیر حکام شرع شریف بسیار جاری ساخته صاحب
تصانیف بود و در ساله در جمع احادیث تنبیه دست نمود و در اینجا می نویسد که از نظر امیر کبیر گذرانید
حرفی که از علما در احادیث تنبیه دارند مشهور است لیکن بعضی مشکل است که از نظر امیر کبیر
حضرت سید بن باب بیاطن را از فخر گذرانند که در کتاب تنبیه حضرت امیر کبیر
بر پشت آن واقعت حضرت سید بن درین زمان در میان غوام بید قاضی ولی شهر است حضرت
امیر کبیر خاوری صاحب کمالان مشهور و معنوی بود و تصانیف و اروا از جمله است شرح لسان و خاور

طبع موزون هم داشت و شعر میگفت نزدیکت نمکدل برابر هزار احمد مسامانی مدفونت حضرت
 قدوة الواصلین عیدالارالدین از اولاد قطب عالیثان مخدوم جهانیان سید جلال الدین بخاریست
 در عهد سلطان سکندر با اہلبیت بچشمی قدم آورد و در گوشه که حالا مشہور سکندر پور^{ست} انزوا فرمود و
 چہار سپہر الا گوہر داشت محسین الدین و ضعیف الدین کہ مشہور سیدزیرکست و سید جلال الدین و میر سید
 محمد سید علما الدین در آخر عمر مبارک التماس سلطان شہر آمدہ در محل سکندر پور گوشہ اختیار فرمودند
 و ہما بخار حلت نمودند و در فرار کلان آسودہ اند و بعضی فرزندانشان ہم آنجا اند و ضعیف الدین در موضع
 کاندھامہ پرگنہ بزرگہ و ضعیف الدین جوان بود کہ در وقت پدربزرگوار رحلت فرمود و سید جلال الدین
 چون متاہل بود در ہمین جا سکونت اختیار کردہ در موضع سکندر پور پرگنہ بزرگہ و یہ معیشت ایشان بامر
 سلطان تقریر یافته بگوشہ نشینی گذرانیدہ خود زراعت میفرمود و قوت اہل عیال می نمود و مزاج سلاطین آنجا
 بود و در وزارت این حضرات تخصیص فرمود سکندر پور جمع غفیر از سادات عالیثان جمع کثیر از رفقای ایشان
 آسودہ اند کہ قبور اکثری غیر معلوم مشہور است شیخ جلال الدین بخاری از رفقای حضرت میر سید بود و جمع
 از سادات علما و بچشمہ توجہ فرمود بسیار بزرگ صاحب کمان بود در فرار سلاطین مدفون عارف عالی گوہر
 حضرت سید اکبر بزرگی عالیثان منظر کثوف و منبع کمالات عالیہ در محلہ تاشوان و محبتاشوان^{ست} بسیار
 بہ تاشانی نبت نامیدت کہ در کمان او درین محلہ بود و بنام حسادگان مشہور شد چنانچہ محلہ شری بسط کہ بنام شری
 نامی موسومہ در آنوقت بعضی اکابر چنین فرمودند بلیت سید اکبر کہ ہر مسلمانان بنام او در نماز میگوید
 شش ہفت سید بگزار از رفقا و اقربای ایشان در اطراف فرارند کہ غیر مشہورند و سوی جمعی کہ بین کتاب بند کوی
 میشوند حضرت میر سید نور الدین ہمیشہ زادہ حضرت میر سیدین سامانی است از ارباب کاتبان
 بود و حل مشکلات فرماندگان مینمود و مقبرہ ایشان طرف شمالینہ کدلی در بازار کاندھ فرودت ان مشہور
 خانقاہی کہ مشہور زرنگہ مسجد است واقع شد بسیار بزرگست حضرت شہید بہا الدین و سید راغد
 در مقبرہ حضرت سید نور الدین اند و قرابت ہم داشتند حضرت حسین نزدیکت ان مقبرہ ان
 در وان کوچہ آسودہ اند قبر ایشان از تعمیر افتادہ و ضمن ان نامند المندرسہ مشہور ہم در وان
 سید لورستانی از رفقای حضرت سید محمد ہمدانی در پردہ کلکای ستور پور جوان سادات
 سکندر علیہ الرحمہ عزم بنای مسجد جامع فرمود استادان شہر ہمدان و ہر طرح اساس انداختند و در بنام
 بنیاد پرداختند جدار کج پیش شمالی اہر چند جہد نمودہ بر میداشتند باز میشت است پس میر سید
 عرض دیوار برآمدہ بند و است چونہ داشت نمودہ اند تا دیوار مشوکام یافت بعد از ان مدتی درین کار

کوی سید اکبر بزرگی

مصلوب و لوی تاشانی است

سید

تاشوان

مشغول بودی مزدی اجره کوشش نموده و در پاره از مال خالص خودم از درم و دینار بجهت رخصت
 پروردگار صرف میفرمود از بجهت مردم گمان بردند که گنج یا ثمنه الحوق که خزینه الهی است میگویند محتاج
 شکایت کثرت عیال و ضیق احوال در خدمت میبرد و در آنوقت بکار کل مشغول بود و سگال بوده خود را تا
 داده بدانش نشانزد گفت بجز خانه خود نخواهی ترا کرد چون بجا رسید معلوم نمود که ریزه های گل ریزهای
 طلاست نوم شهر ربیع الاخری در صمان یافته و بطن اصله شانه مقبره مبارک که اش متصل مسجد جامع
 محله جلد سازان مطاف خاص علم است چندین از اقربا و رفقای ایشان هم در آن مزار مدفون اند
 خواجه صدر الدین خراسانی از اکابر اولیا بود در پرده میگذرانید چون در کار معماری دست داشت
 اعانت بنای مسجد با اتفاق حضرت میر محمد بیار می نمود و در محله زینیه کدل برابر مزار حضرت
 بدر الدین بر راه عام آسوه چهار دیواری مسجد قدیم بود بالفعل مسجد بالکل بهم خورده و از چهار دیواری
 نشانی ندارد حضرت سیدین خوانه زنی از رفقای حضرت میر محمد با اشاره آنجناب بتجاری
 منور را که در آنوقت جزیره بود معبد نمودیران یاخته در بهانجا منردی شد و بعلم و عمل فیض
 نموده تمام عمر بتجربگی تامل گذرانید و سلطان سکندر علم قواعد قرآن اکثر در خدمت ایشان کرد
 چون رحلت فرمود در همان جزیره آسوه الحال محله بیت سبع گویند که از برادر ایشان در آن
 اولاد مانده اند محل خودند که خواهد شد سیدان سبع البرکان حضرت محمد مدنی
 رفقای بلکه از منسوبان حضرت میر سید محمد مدنی قدس بوده بعد مراجعت از حرمین شریفین بان
 ایلی میسر میجو در عهد سلطان سکندر به کشمیر چون گوشه خوب نشین دید اقامت گزید و یکبار
 ادای بعضی عهد و باز توجه بولایت ماوراءالنهر فرمود و زود مراجعت نمود با اهل عیال در محله
 سکونت کرد و سلطان از احوال معرفت منوالش واقف شده بزیارت آمد و بعد اطلاق کمالات
 التماس بالخاص نموده بقدوم در جوار خودش رضی کرد و آنجا خانقاهی بنا ساخت و در همین آثار
 فرمود در حوالی نوشهر آسوه و شیخ العرفان شیخ بهار الدین بموجب هیت خدمت تغیل و تکفین
 آورد حضرت میر مرجع خاص و عام و سلاطین محکام بوده بعضی گویند که در عهد سلطان زین العابدین
 اولی در موضع ماله موه پرگه بانگل توطن فرموده بود ثانی الحال التماس سلطان بشهر آمده در
 سکونت نمودند و بهانجا آسوه اقرب البیدق کوبت اجیره است مقبره شریفه ایشان محل استجا
 و عا میزند استند تا عهد علی مردان خان زیارتگاه تمام شهر بود هجوم و از دعای میرفتد بعد آن
 گون شد این حکایت برین نسخی جای دیگر مرقوم خواهد شد مشهور است که در ضیافت سلطان که حضرت

در میان طرز کسب و کسبیت در این محل کتب خانک آوانی کرد ۲ درین از بعضی گفت که سحر کشته که آن جناب از اولاد و بچه حضرت مولانا اعظم قلی خان عالم

شیخ السموات والارضین العلی بن الدین شیخ عبدالقادر جیلانی زود درین باب بجز هم بنظر آورده ۱۲

میر کرده بود یک قسم او ام از قاضی برسم بود حضرت میر وراثتای مجلس طعام طلب فرمودند که قاضی بری اجد گذارند بعد از فراغ عرض کردند که چه باید کرد فرمود که حواله قاضی را باید نمود چون بمبالغه از قاضی در تحقیق کردند گفت که قاضی خود مرده آورده پنجه بودم و خجل شد اکثری نوشتند که بقصد امتحان این از کسان سلطان سروده بود در راه رجب تاقیه وصال حضرت سید و داده امیگو سید که حضرت سید مسجد خود را سعی زیادی کرده طول عرض برابر بیت ائمه قبله عالم است در فرمودند از سبب تجمید بدین تکرار نمودند حضرت سید که بانی از سادات عالیجات بود در زمان سلطان سکندر فرمود در محله تاشوان متصل اردو بازار مدفون در ایشان خود بلاناظرک واقف شد محل فیوض تبرکات حضرت محسین الدین بسیار بزرگ و آخرتای عهد سلطان سکندر ظاهر آمده آودر وضع نیوه پر گنه جرات مدفونست اولاد امجاد ایشان هم اکثری از اصحاب کمان بودند حضرت محسین الدین پوش صاحب استغراق عالی بود در کج فرار سلاطین مدفون است گویند پسر سید الدین زیرکت که در قریه کاند هامه مدفونست او فرزند سید الدین بخاریست چنانکه ذکر ایشان گذشت

..... کسب الدین در محله چیمبل مدفون اند و در این

این محله ساوا دیگر هم هستند که حالات بلکه نام هم معلوم نیست حضرت سید الدین و غیره برادران کسب الدین مزبور در محله اند و اگر مدفونند امام انجا فقین مرشد التقلین حضرت سید المعروف بمطقی از اکابر سادات بیق است که در زمان سلطان سکندر کشمیر را بوجود آورد و در این منظر کمالات عالی بود و دوسر عالی گوهر داشت سیدین و سید امین المعروف بابا سیدین ذکر ایشان نوشته میاید قبر سیدین در فرار سلاطین طرف قبا و قفت چون لشکر از سیدین دیگر کشمیر در زمان بابا آمد ایشان را منتهم کردند که این جماعه خفیه اینها محبت میروز چون این حقیقت بسمع ایشان رسید در شکر مخالف قتل اندا و اول شکر بیان اور انصیحت فرمودند هر که قدر فرموده است علی سید الرحمة حکام کشمیر را همراه گرفته باطن بدفع این عسکر متوجه شدند و الفوز بفرمان کسب الدین باینجا غلبه کرده که بطرف هند و ان غنیمت است سیدین گشتند حضرت سید الدین

قویه و کمالات معنوی در محله نوشهر نزدیک مراد حضرت سید محمد مدنی باقیات و نیت میبلونند در این مکان ایشان و قبر مبارک در استانه شیخ بهار الدین در سبب حضرت سید الدین حضرت سید غریزی کسب بزرگ در محله نوشهر مدفونست بالاتر از مراد سید مدنی با ذکر فاسله و سید ایشان است آباد بود و هنوز هم بحال است حضرت محسین خلیل صاحب مقام بلیل بسیار بزرگ عالم است و قریه

در فرمودند از سبب تجمید بدین تکرار نمودند حضرت سید

چهره

سید

سید

مدفونست و مطاف مرجع خلایق است حضرت عسیدلی اکبر تانی صاحب قرب سبحانی میر
 مایه سومه مدفونست محل زیارت خاص عام حضرت محسین علی و محسین علی و محسین
 و بنی در محلہ ہارند از توابع ناوہ پور ہر سہ برادر آسودہ اند و بسیار بزرگانند میگویند کہ از رفقا
 حضرت محسین مدنی اند این ہمہ سادات کرام کہ خامہ عقیدت انتظام تبحر ریاسامی سامی ایشان
 چہرہ افزوز سعادت شد از مشاہیر بزرگانند کہ در زمان سلطان قطب الدین و سلطان
 سکندر بر فاقہ امیرین مکرین و سوامی آن بقریب حسیا و انزو او ارد شدند و کشمیر سکونت
 فرمودند و مقابر این بزرگواران اکثر مشہور و معہور و محل عبور انرا نسبت بسفح اشد و در جاتہم و زرت
 اشد من بر کاتہم و غیر این حضرات جمع ہستند کہ اسامی ایشان بجهت انزو او احتقا و اندر اس
 برو شہور و دہور بر اسنہ مردم مذکور نیت تقداد ایشان لایعد و لایحیی است شاعر گشت
 قرب حق اند اکسون کم در رضی اللہ تعالی عنہم و جمعی دیگرند کہ تعدد در این بزرگواران از تالیج و احتقا
 ایشان در دور ہای آئینہ ظہور کردند یا بعد ان باین بلکہ بہشت نشان بجهت امر
 فرمودند ذکر ایشان حتی المقدور در ہمہ ان عہد بر اس حفظ سیاق تاریخ نویسی قوم قلم نیاز رقم
 شد اشارت اللہ تعالی سلطان علی فرزند ارجمند سلطان سکندر بعد فوت پدر عالی گوہر با اتفاق
 ارباب حال عقد تاج سلطنت بر سر نہاد تا مدت شش سال در ماہ ملک انی فرمود چون بدقت
 از لی زہمون دی شد ترک سلطنت بہ خاطر آوردہ قصد مناسک حج نمود و در تاریخ ہشت صد
 بیست و ہفت ہجری اور خود زین العابدین تفویض امور سلطنت کردہ و از بیت اللہ قبلہ اہل اللہ کرد
 سلطان زین العابدین از صغیر سن آثار رشادت ظاہر شد و فرزند دوم سلطان سکندر است از
 عنقوان جوانی در تداہیر ملکہ بہ فطانت رای ممتاز از اقران بود ایم شاہزادگی اور شاہی خان
 می گفتند با مرید پیر بیلان متامیر تیمور سوغات کشمیر عرض داشت پدر گرفتہ رفتہ بود میر تیمور اور باہ
 گرفتہ بہ سمرقند برودہ و شہر سبز کردہ در ہمان اشارت امیر تیمور اتفاق افتاد و شاہی خان خلاصی
 یافتہ چندی رہ سمرقند ماندہ و کسب بعض علوم و آداب کردہ جمعی از ارباب صنایع را مثل کاغذ گرو صفا
 و قالین باف و زین ساز و قابلیہ ہا کہ وقت وضع حمل خدمت عوزت بکنند با خود کشمیر آوردہ و در امور
 سلطنت اعانت و رفاقت پدر بزرگوار گوی سبقت از اقران برد و چون برادرش سلطنت یافت
 سلطان براہ اطاعت و انقیاد او شنافت بعد حرکت برادر با استقلال تمام بر تخت سلطنت
 جلوس نمود مولانا نادری کشمیری کہ بعد مولانا احمد کشمیری افسح شعر بود تاریخ خود نوشتہ کہ سلطان علی بچو

سید بخت اینکہ زوجہ اش دختر راجہ جو بود راجہ آنجا بترنگ ملامت نمود و مانع حج آمدہ محرک لشکر
 لشکر شد چنانچہ سلطان علی خریج آن کافر و غاصب را از راہ کلی بارادہ فاسد متوجہ کشید کہ دید سلطان
 زین العابدین ازین خبر خست اثر جمعیت تمام از بارہ سولہ گذشتہ راہ کلی گرفت و در راہ تلافی طرفین
 اتفاق افتاد و بعد محاربتہ مقاتلہ سلطان زین العابدین منظر و منقوش شدہ سلطان علی اور پکی محبوس
 ساخت ہما بجا وفات یافت چون طائفہ کورچیان کہ کوبہای سلطان بودند تسلط و غالب سلوکی
 مداخلت امور ملکی مینمودند سلطان بحسن تدبیر ملت ربنہ و احمد ربنہ چند اول ملک سعود تھا کور کہ سران
 انوقت بودند سلطان بطائف الجبل آنجا آمد اگر رفتہ در نو شہر تقبل رسانید مصراع سرکشی با پادشاہان
 عاقبت محمودیت ہ و ہما بجا قصر عالی بنا کرد و دارالامارہ ساخت آن قصر از عجائب عمارت عالم بود
 چنانچہ میرزا حیدر کا شعری آنرا دیدہ باوصاف آزاد را بچ خود نوشتہ ولایت تمام با استقلال نام بجزاحت
 غیر سلطان زین العابدین تقرر گرفت سلطان بحسن نیت اہتمام تمام اوقات خود را مصروف عمارت و
 آبادی این شہر ساخت و بجلی تشریف و تعمیر ترتیب شہر پر گنہ و ترویج ارباب شہر پرداخت مہمانی کہ
 در انوقت درین شہر نبود یا کتب بنیہ عربی فارسی از ولایت ایران و توران خصوصاً خراسان کہ بہ تعمیر
 بود بجد و اہتمام فراوان طلبا بند و ارباب حرفہ از مجدد و مشرک کاغذ گرد غیر ہم کہ از ولایت خود آوردہ
 بود و چہ مد و معاش آوردہ بجز خود سرگرم داشت اگر چہ ترویج اسلام و تائید ست بنوی علیہ الصلوٰۃ
 والسلام بر تہ پدرتو فوق نیافت لیکن در ترویج معلوم داعزاز علماء و فضل بلغا و اہل حرفہ و رعیت
 بالغ وجوہ کوشش مینمودند تا کہ ظلم زو لوجو کہ ارضی و بوی رانی داشتند تقدور آ باد فرمودند
 اطراف شہر و پرگت را سیر و سیاحت کرد و اکثر اطراف را بہ تخیل آورد و آخر ہا لشکر کشی میکرد
 خود در شہر حتی بود در ایام او سنود و مسلمین بلکہ جمیع اہل دیان نزاعی با ہم نداشتند ہمہ را در
 مقام خود جا میداد بلکہ از ہر ملتہ بخت فیصل قضایا شخصے از ہمان آیین عقین میکرد از بخت
 اورا پادشاہ مہگفتند یعنی پادشاہ کلان ہر بار از ہر طائفہ کہ جمع میشد حاضر میگشت کہ با او
 شریک داشت و صلح کل میخواست و در عہد قدیم جہای تالاب و لرزشک شہر آباد بود و اہل
 سکونت داشت بسیار فوق و فاد و ظلم نمود ساکنانش ہر آب بند و قفسہ مرد کلان فی بخت پای
 او با اہل زمان عدم اطاعت ہما مروت سورخان قلم آوردہ اند آنجا بتی از بلندی بود کہ در وقت
 کمی آب در مرستان بہ تامل مینمود سلطان زین العابدین کشتی کلانی بطرح گجرات ساختہ
 غرق نمود و بر بالای آن سنگ خاک ریختہ بروی زمین آورد و بنای عمارت و مسجد کرد و

۲۴۷

لنک نام نهاد و پیش از آبادی خواصان را به فرمود تا در آمده از درون تخته‌خانه دو بیت زرین بر آورند
 و سرف ضروریات لنک کردند و بعد تمام عمارت لنک جشن عظیم کردند و او در پیش بسیار نمود
 شعرا قصائد و تواریخ گفته اند از انجمله تاریخ این بقعه چو بنیاد فلک محکم پادشاه مشهور برین زین
 عالم باو بدشته زین عباد تا در روشن کند پیوسته چو تاریخ خودش خرم باو این تاریخ تا حال
 منقش بر سنگ بود سدی از سو پور تا سپور یعنی صفاپور بر پای کرده و بان سنگها یک
 از تخته‌خانه تا پر که تخته‌خانه کلان بود آورده است حکما آن سد نمود و در او کام را برای مرمت آن سد
 فرمود بلکه در هر پر که بلکه در اکثر مواضع که بقرب سیر و نکار میشت عمارت بواسطه نزول خود مینمود
 جمله فتوحاتی که خاصه سلطان زین العابدین است این بود که بهمت بر تنخی اطراف بسته و هر دو
 را که در عهد برادرش از دست گرفته به تجدید گرفته و در تصرف خود آورده لاجرم پادشاه کا شغز از قابو
 اوقات و لشکر عظیم تعیین نموده با جمعیت فراوان و ترکت زان رستم نشان متوجه به تنخی کشمیر شد
 سلطان هم مجرد شهرت این خبر به تنخی لشکر و لوازم قتال شتغال و زید در اثنای عرض لشکر
 هزار سوار و یک لک پیاده ^{تفلیم آمد حمید ملک} تاریخ خود نوشت که سرفوج این لشکر او تر
 چهار روز و جدا بود و طرفین صفوف محاربه آید مستند و از مردانگی او اندر چند روز حرکت
 قائم بود بلیت از فرسوخ تیغ سوزان شد هوای معرکه به وز لفظ میجا بچویش آید زین کار
 آخر الامر حکم کم من فیه قلیه غلبت فیه کثیره باذن الله سلطان غالب شد پادشاه
 را بهر بیت داد سلطان بصفات حمید متصف بود در رعیت پرورد بسیار شنید و خیر لباس کرد
 شهبازی آمد تا حسن و قبح اعمال خود شنود سفت زین آباد کرده اوست زین کوش و زین پور و
 و ب و زین گیر و زین کدل زین لنک زین بازار آباد کرده و ساخته اوست در زین گیر قصر
 بلند و مکانهای رفیع ساخته و اقسام میوه ها و گلها نهال کرده بهیچ آبادی نظارت داشت که در میان
 دیگر مثل آن نشان نمیدادند تا عهد چکان بهمان حال بود میراجید در تاریخ خود اوصاف آن
 در زمان غازی چک بنا بر حد یکدگر همه ابر هم زدند و آتش کشیدند حکم اولاد کم عدد و کم سلطان
 بسبب خدمت و صحبت فقر بلکه تعلیم از کار و افکار که از آنها یافته نسبت باحق سجانه حاصل بود
 و صفای باطن و او میگویند پس میانه اش قصد بد بخاطر آورده بود سلطان در تالاب اولر بود
 که پس فرمود تسبیح من در عبادتخانه لنک نند و بسیار چون آنجا رفت سلطان بچشم سر دید
 که بهنجاشته مشغول به تسبیح است کمال سلطان معلوم کرده از خطره خود گذشته تاب شد

و سلطان منقذ آب تالاب و لر که از راه براری نمنیل ملحق بدریای بهیت میشد بند بسته و سد برشته
 بوی بار را بجهت آبادی چون جعفر فرمود در عرض پنجاه دو سال حکومت کرده در تاریخ هشتاد و هفت
 و هشت ازین عالم در گذشت و خواجگه در مرزا کجوب بهیت ست طرف قبله پیشی بوی بدریانت
 ذکر حضرت عالی در جا که در زمان او بر روی کار آمده بودند ازین عالم رحلت نمودند تقدیم نموده
 بعضی فضلا بجهت قلت که همین قدر معلوم شد و بعد آن ذکر سادات و مشایخ آن عهد که
 طولانیت مرقوم میگردد و مخفی بنماند که در عهد سلطان زین العابدین فضلا و شعرا بسیار در کشمیر بودند
 چه از مردم ولایت چه از متولدین این شهر تمام لطافت چون کسی ضبط کرده حالات شان مستوفی
 ماند از جمله ارباب کمال در زمان آن پادشاه عدیم المثال ملا احمد مردی فصیح عالم شاعر
 و ظریف مصاحب ندیم سلطان بود و شمله دستار بر پیشانی میگذاشت سلطان که طبع موزون
 داشت روزی بزم آراسته بود در بزم معراج لانا گفت بلیت شایخ پیشانی ملا احمد کشمیرین
 گردیدستی تو در آفاق انان شان در ده مولا نامد که در جواب سلطان بدیده گفت بلیت
 شایخ پیشانی عدیو اگر کناری و اتم به نامیام در میان ماده گاوان در شماره سلطان برین
 نمود در انعام و اکرام افزود وقتی مولا ناما یک گناهی خراج نموده به چکله فرستادند دست در تیر
 حیرت سرگردان بود آخر الامرا از چکله این رباعی نوشته فرستاد و سلطان خوش نشاند و امانت
 باز آورد پیش از پیش انعام و اکرام نمود رباعی نیست رباعی نی بگویم نه است شیر زهونی منطلق
 ز جزو کل اثری به بر من این کسر و حیرت بر آمد به احمد را غیر منصرف خوانند و دیگر از اصحاب
 فضل کمال عالم تحریر و تحقیقی بنام کشمیر مولا ناما که است که ات و سلطان بود و در سفرین به سرت رفته
 تحنیل علوم نمود و مباحثی بود سلطان به تکلیف تمام او اطلبید و در جوار شان نمود با دار
 و منصب شیخ الاسلامی یعنی عسکرت که آنوقت درین شهر شایع بود بنام مولا ناما تقریر نمود
 مباحثی در سه تیار کرده تعیین موضع برای لطائف طالب علمان نموده عقب در سال
 نوشته مشهور و تبرکت دیگر قاضی القضاة مولا ناما جمال است که عزیز و انوار
 در رفاه نقاهت امیریه با دوائی لطائف میگذاشتند حکم آنکه در شوق حاکمان در آن هفتاد و هشت
 رفته نیز فصاحت و کمالات بلا تشش سلطان رسید در صحبت خودش همیشه و خدمت فقهاء
 مسلمانان تقویین با و فرود در فنون علوم آراسته در ذمیل حکام بدیانت نمودند این مولا ناما
 جمال الدین سوائی مولا ناما جمال الدین سیالکوٹی بلیت بدید قاضیان که در آن زمان خودی

تا ماسادات و درویشان که در زمان سلطان العابدین در کشمیر بودند یاد آنوقت رحلت فرمود
 یا از ولایت عرب آمد در کشمیر سکونت نمودند جمعی که معلوم و مشهورند بدین تفصیل اند حضرت
 حسن منطقی فرزند کلان حضرت حسین منطقی است که ذکرش گذشت منظر فیوض الهی و مصدر
 کمالات نامتناهی بود معارف گاهای باوقاف راه باطن جمع کرده زینت بخش مسند سیادت و ولایت
 در عهد و کسی بر او فوقیت نداشت علم ارشاد و در موضع و تنی پور که در آنوقت ولایتی معمور بود و افزون
 و هما بنجامد فون شد مقبره شریفش زیارتگاه مشهور و برکات و جذبات فیوض آنجا برلسه طالبان
 مذکور رحمتہ اللہ علیہ ممتد و اسعہ شیخ بہار الدین گنج بخش کشمیری قدس سرہ از تربیت یافتگان
 عارف بانی شاہ اسحاق خندانیت شاہ خلیفہ اول اعلاسی جناب قطب بانی امیر کبیر علی
 است و مرجع سیمہ خلفای طریقت مقامات حقیقت است خدمت شیخ بہار الدین چون از طی مناز
 و قطع مراحل سلوک فراغ یافت در باو یہ سلوات جذبات و غلبات حالات شتافت مدتی در حیا
 جمولت عزلت گمنامی مستور بود چون محمد دوم عثمان معروف بہ بابا اچچی گنای اعیہ طلب بہ
 قصد طواف حرمین محترمین کرد با بسیار زائل شد صحبت داشت و ہر جا شخص و مجلس
 تا کسی از مقتدایان ولایت راہ دانان ہدایت با دلتانی شود و بحق رساند و از تعلق غیر ماند
 ابدال یافت میگویند کہ جناب شیخ ابوالحسن شطاری بود و اورا نشان بایشان داد احوال
 را بہ تفصیل بیان کرد با عثمان چویان و پویان این شعر گویان شمس پس ازین بدیدہ خولم
 گویت آمد کہ بود تا از انوقت بمحبت و جویت بہ ہمان نام و نشان در کشمیر سراغ گرفتہ پیر
 موجب اشتہار شیخ شد مشہور کہ خدمت شیخ بہار الدین در آوان سلوک راہ حق بحبت قوت حلا
 متر و بود و چارہ غیر ازین ندانست کہ دہنہای طعام کہ در راہ افتادہ می دید تمام روز نمی چید و از
 د پاک کردہ قوت خود از ہمان می ساخت زندہ ساختن سپر نانوائی کہ خادش بود اورا مشہور
 کمالات کرامات شیخ بسیار است حکایات جذباتش بیشمار شیخ بدستور معہود برای سیر صحرا از شہ
 متحرک شدہ بود در دوان در کمین بودند بہ گمان مال و متاع شیخ عالم مطلق عرا شہید است با دشاہ
 سلطان زین العابدین این معاملہ از خواب معلوم کردہ و شخص نمود چون شیخ پیش از ان بیازان
 کردہ بود کہ بعد وقوع امر ناگزیر بہمانی در پابانش کردہ ایشان نشان خواہند بر مردم مضطر و متہ
 شد بعد بتالی بسیار گاہ ہورہ آوردند لغزش مبارکش اوان گذشتہ گہورہ را بر ایمان کشیدند
 بزار فالقز الانوار رسانیدند واقع شیخ در سال شہد چہل نہ ہجرت معمور بود با جناب سیا

السادات حضرت محمید مدنی و شیخ العرفا حضرت شیخ نورالدین هم صحبت بودند خدمت بابا عثمان
 گنای نقل کردند که خدمت شیخ نورالدین جناب شیخ بهارالدین ابرار قرآن خود فائق میداد فیوض و برکات
 شیخ هنوز از مقبره اش ظاهر است امروز مزار رفیع او بدستوزار بقیع گلزار مقابر سادات کبار و مشایخ
 ابرار است که ریحی از آن محل خود درین ساله مذکور خواهد شد حضرت سیدالدین زینیه کدلی از سادات
 قدیم العهد در محله زینیه کدلی جانب مغرب فونست در طبقه علییه در ریه آوصحن خانه مجدداوری رقم الحروف
 نفس مزار واقع شده است یادوارم که پیش ازین بمرکز شرفیلا هر بود بعد از آن بسبب حوادث
 و کندی کوب عالم مستور شد و از چند گاه بنا بر سعی بعضی اجباب با نظر ظاهر شد محل فیوض است جمع
 البحرین مطلع النیرین الخبایثین حضرت سیدین قدس سره معروف بلادر یا
 بلاد رومی جامع مراتب سیادت و ولایت بود میگویند که هنگامیکه جناب بابا عثمان گنای در مکه معظمه از
 خدمت بابرکت حضرت شیخ اسحاق شامی اوصاف قطب عالم لکین حضرت شیخ بهارالدین می
 شنیدند خدمت حضرت السیادات هم به تقریب دای مناسک حج در آن مکان قدسی بنیان
 ریختند و با اتفاق بابا عثمان کثیر توجیه فرمودند و مسد آیات بیانات و منظر حالات عالیات بودند
 و اکابرین دنیا از جناب آن قدوه اصفا در جمیع همما صوری معنوی استمدادی نمودند بعد واقعه آنجا
 مرقد مطهرش مرجع و ملاذاکا بر اولیا بود و در مشکلات خاصان الهی از آن درگام میشد چه جای اوست
 و علوم که عقیده ایشان در حق آن عالیشان بزرگ بگیرت جناب مخدوم الاولیا حضرت شیخ حمزه
 قریبی و از ده سال او مت زیارت روضه شریفه اش داشتند و اخذ فیوض فواید کثیره نمودند چنانچه
 کتب خلفای ایشان ازین مذکورات محترز و شیرت کیفیت نسبت طریقت سبب جناب تعیین سید
 کما هو حقه بتحقیق رسید بعضی از سنوبان شیخ اسحق شکاری میدادند و اکثری اظهار نسبت جناب
 شیخ بهارالدین مینمایند رقم کثیر الجرم در وقتی که از حضرت ایشان خلیفه الرحمن قدس سره منظر
 غایات مخصوصه با وصف عدم لیاقت بعضی شبهها در رومانیت مان زیارت الشرف حضرت
 اشتغال یافت از آنجمله زمانیکه شرف زیارت حضرت السیادات شد و در آن وقت
 روضه مبارکه ایشانرا بدستور کتابه شجره عالیه قادریه را بنایت بحقیقت زیای نوشته اند و امام
 عندا شد باجمده این درگاه پیش کتب خاتم و سلطان و اولاد کرامت در اینج و صدای کرامت
 ایشان هفتم رجب السنه ۱۰۰۰ مذکور **حضرت سید نورالدین** زینیه کدلی از سادات کبار و مشایخ
 سیدالدین ستان زینان قدما شنیدند همیشه در قبر خود ایستاد بر در زینیه کدلی بود در نیولا با نشان

سیدین
نظاره

بعضی از کشف که مکرر متنبه شدند باز ظاهراً هر گشت و این رباعی بر سنگ قبر بخط قدیم نوشته یافته شد
 هست سر رباعی جا نیست که عقل آفرین میزندش بد صد بوسه شوق بر جبین میزندش به آن کوزه
 گوهر چنین جام لطیف به میانه دو باز بر زمین میزندش به هر دو قبر مبارک مصدر فیوض مبارک
 است و سبب مختصر قدیم نیز موجود است که الحال مجدد و تعمیر یافته است محرم روزه المعروف بحضرت
 سید نیاز صاحب اسرار نام اصلی ایشان سید رفاعی نوشته و خدمت علی
 که قریباً بعد از این سادات است در تاریخ خود اسم مبارک ایشان را سید اصفهانی نقل کرده
 جامع علوم ظاهر و باطن صاحب ارشاد بود و تجرید گذران مینمود اول در شهر گذرانید چون آن
 مردم حاصل عام فخل اوقات شریفه اش شد بجهت فراغت گوشه اختیار نمود و توجه به باره مول
 فرمود و در اینجا با اهل عیال منوطن و متمکن شد در راه حق صورتی و معنی جاننازیه داشت سلطان
 زمین العابدین چند قریه را بجهت معیشت توابع ایشان مقرر نمود و برای علف اسبان چراگاه
 جاننازیه پوره که در آن وقت صحرائی بود نیاز فرمود در باره موله با توابع و لواحق مدفون است و
 کثیر الاوارش مطاف عالمیان از زبان سلف استماع شده که اطراف مقبره ایشان از قدوم
 ایل لایت که ترغالی میباشد البته یکی ازین طائفه وارد میشود رقم حرد نسیم یکد بار ظهور چنین امر
 گمان برده است حضرت سید لال بدر آسمان کمان صاحب علو حال است و فرات سادات
 کشیر را بقدم خود خیزن فرموده افاده بخش صورتی معنوی بوده در نسبت باطنی آنجناب
 است بعضی ایشان را کبرویه میداند و عقیده اکثری اینست که ایشان در طریقه حضرت خواجه
 عالیتانند بلکه میگویند که بلا واسطه از جناب حضرت خواجه بزرگ بهار الحق و الدین شاد و لغت
 مشکک شاد قدس سره اخذ فیض کرده اند چون بر زبان عوام بخواه بلال مشهور اند
 گفت که این نظام دلالت صریحه به نقشبندی ایشان دارد و از سیر بزرگوار خود هم استماع
 دارم که هرگاه بر قبر مبارک ایشان توجه می نشینم نسبت نقشبندی غالب آمد احتمال دارد
 نقشبندی بود چون بگشایر سید نسبت کبرویه نیز از خدمت حضرت سید سید سید
 خلفاء علی ثانی حاصل کرده باشند با حجاب منظر فیوض بودند در موضع انشم پرگنه سائر الموضع پام
 آسوده اند حاجتمندان از برکات زیارت تبر ایشان عجایب غرائب نقل میکنند سیر تعلیم و صحیح
 جناب سیدوات منبع البرکات سیدنا و سیدنا حضرت بابا میر محمد امین اویسی در احوال
 آنجناب مرفوع میشود حضرت بابا حاجی ادهم بعضی از همی نوشته اند منسوب بخاندان سلطان

بیت

ادبم از اکابر وقت و جامع علم ظاہر و باطن بود از وطن متحرک شده و ادای مناسک حج نمود
 و کشمیر را بہ قدم خود مزین فرمودند از صحبت داران حضرت شیخ بہار الدین و شیخ المصباح شیخ
 نور الدین از اقربان ایشان در مقام میرزای شہر شاعر واری کہ الحال بیرون قلعہ پادشاہیت
 مدفون شد یزاد بہتر کن حضرت سعید امین منطقی بہقی المعروف بابا میرزا علی فرزند سعید
 و شہرہ نخل بر سوز حضرت سعید بہیقی است برگزیدہ سادات روزگار و مختتم محرابان این کار
 وزبدہ اصحاب طریقت و قدوہ ارباب سید معروف الکرامات و شہور العزبات بود و شہرہ نخل
 لکرت آنحضرت زیارت گاہ خاص عام است صاحب علم ظاہری باطنی بسیار بزرگوار و شہساز
 برخصی و بابرکت است و مدح آنجناب کہ قدما گفته اند نشرو نظم بسیار است از ائمہ العظمی با ای
 و بس کنم بہ تازبان رآورد وہاں دارم بہست فرزند پیشوای رسل بہ وصف بیخود میان دارم
 و ولی از رہ و پس شدہ بہ خیر از پیروان جوان دارم بہ بے زن و بیولد چو عیسی بود بہ یاد از پیروان
 دارم بہ فاضل وقت بود عارف ہر بہ این سخن ہم ز ترجمان دارم بہ از خوردی بار آواز زردی
 و ثابت آن قدوہ اہل از روشن ہویدا بود و در حدت ہم در است و عملی طریقت و طمانت فرزند
 فہد با کلام نمکین لطف طبع حسن خلق شیرین تر از شہد با وجود علیہ حال کمال و کمال بیرون
 گاہی بان شای شعری کہ زین بیان سن تو جوہ میفرمود در ان ہم اظهار یکی از بیاز مندی نمود چہ کہ گفت
 فرج گناہ ماز عدم گر نیادے بوجود و وجود غفور تو در عالم عدم نمی بود بہ سلطان ابن العابدین
 علیہ الرحمہ نظر بر اطوار محمود و اوضاع مقبولہ و اخلاق حسنہ و شبیہ کہ یہ آجناب بوالہ ماجد شرف
 نموده آنجناب بہ فرزند کی گرفته در صد و تریست آمد بنا بر کمال عقل و کمال آن سخن از باب سید
 بیخاست تا بعضی امور مملکت با دوی بسیار و حضرت میر خورشید ضمیر قدس سرہ فرزند آن
 و از اشغال دنیا بالکلیہ اعراض نمود در شبیہ کہ ما ان کہ آنجا میفرماری یعنی باغ کہ کن
 ان جنابت متروی شد و ترک اعتلا طریم بالکل نمود در آنوقت درین باب فرمود
 از بود و قدر کی از ان با ترمیش اینست ترمیش بند عاشقان ہستی کہ کردم با
 بہ مقام نیاز بہ عارفان جہتی ز راہ گرم کہ ندارم بجز شما ہزارہ و اسلامان بد بہترین
 ناشوم بانما دے و سازد حاضران التماس تکبیری بہ کہ رہ سخت منزلت را زید را صد
 و صفا کہ فہم پیش بہ میل مہر و وفا نمودم باز بہ از مخالف ہی کہم آہنگ و نام با و از راہ جاز بہ
 بہ چو کسی ز جمع دلداران بہ میروم با ہزار سوز و گداز بہ کہیم بہت عشق بیل بہ ہم ہم آہ و نال ہم آ

بارہجران و کار و در و فراق
 چون کہ گردید با من این آغاز
 حالیا چون طریق در پیش است
 گویا میکنم ہمین آواز
ایضا و لہ
 این زمان من با صل خویش تو
 زانکہ گنجت گنج را ما و اسے
 میر با بیان دہر را دیدم
 بے سم ذل نوالہ حلوا
 کاجیون کس سازم نوش
 بر درت گرفتارم چو گدا
 خیر بادے بگفتم و رفتم
 کہ بتوفیق آیزد دانا
ولہ ایضا
 ہمہ در بند خوشتین مشغول
 نے تکلف لطف یا احسان
 کارشان فی بغیر کذابی
 سر و عسروا عظم دوران
 ہر کہ اگرچی ز سر سببند
 می بد استند موسے عمران
 چون نہ بینند آتشی زرش
 آیدن جان بگو بجان جهان
ایضا و لہ
 نے طمع از در صغار و کبار
 نے ہرے کذب و ن دوس

سکینہ

ہرچہ

نے بگفتم

نہ

از دل

نہ بگفتم

کار خون خوردم شیب فراز
 شتم میکنم بہ بند خیر
 کردم الطاب قصہ ایجاز
 بعد ازین دین ترک گفت و شنود
 منکہ در اصل بودہ ام عنقاہ
 کہ باصلت مرجع اشیا
 آمدہ بر طریق ہمانے
 ہر یکے خود بان اثر در ما
 چون بدیدم براہ معنی نیست
 گر بمیرم بر سچ استنقاہ
 با تو ام اتحاد روحانیت
 گر کند بخت باوری سجدا
 بعد ازین دین ترک گفت و شنود
 از نمودم بہمان و اہل جهان
 ہمہ در کار خوشتین حیران
 جملہ در قصد خون یکدگرند
 بارشان فی بخلق جز بہتان
 نکلند التفات رنجوری
 بر قدوش کنند سر قربان
 کس نہ گوید کہ این خران تاکے
 ہچو گے صبر اندش در بان
 بعد ازین دین ترک گفت و شنود
 تنہو دیم عجز خود با کس
 نے خصومت بہر کس و ناکس
 نے خیالی بکار بار جهان

خاکپای شمام ای رندان
 از مقامات خوشتین ابراز
 چونکہ این منزل قامت نیست
 کنج و کوه و عبادت معبود
 قلہ قاف داشتیم بلحا
 کنج و عدت قرار گاہ منست
 تیج روزی برین سپنج سرا
 نوش بند غیر نیش بکس
 با دل خستہ گفتم اے شید
 کنج مقصود کائنات منہ
 چون بدیدم مرا ز خویش
 کردہ ام عہد و بستہ ام پیمہ
 کنج و کوه عبادت معبود
 آنچه ہستند آشکار و نہار
 نے ترحم بحال غم
 اوقنادہ چو موش در انبار
 در میان شان ہر آنکہ کہتہ
 در دم عیسوی بودم شاہ
 گر بود گا و سامرے اور
 جان دہند از برای یک سبب
 روشم گشت چون حقیقت
 کنج و کوه و عبادت معبود
 تہمتہ بخوان کس چو گد
 نے امید نہ کس ہوا خواہ
 فی جہان بہ جستجوی عس

بوده قانع بطعمه چو پیرایه
 بنیوه کچشمین چون خنس
 من گرفتار آچنان عالی
 بجفایم شاهه همچو جرس
 منکه شهباز حضرت عمیرات
 باز نام با شیبانه فرس
 بعد ازین عین کس گفت
 گزیده پینین تم بجیب
 نماند یکسے زمین آشار
 زن سبب نده ام میانشا
 کاشکے خاک خوروی یا نار
 اندر اینجا که کذب بهنانت
 بجز از گوشت پاره بشمار
 دل مومن چو عرش رحمت
 یا بوزم وجود را بشمار
 کین دغل و ستان دشمن
 چو

سپه کی ایش مانند چو ان گرس
 بهر اورا که مستی مصنوع
 که امیوم نبود غنیه نفس
 گاهی گاهی گذر کند در دل
 چند باشم و گریه بند نفس
 سیرکے به کوشش کا سر
 کج کو عبادت مسجود
 به چو دل جیشد کج جان بزار
 گزکم زور کوشش جیسل
 بهرنانی چنین بزار می زار
 اندر من او خوف کس نیست
 حد مومن مچکل کرده قرار
 من غلام دلم اگر واسے
 دل مر جان گفت زنها
 حال اگشت مسیر من
 چون بچو بند شستم پروار
 کج گوہ و عبادت مسجود

هر قدر تک که آید از دوران
 شده از هر طرف به کوس
 چون تعیین شد مرا که خلق زبانا
 که چه تو هم چه برده ام از کس
 بگسل بند و شکم نه بخسیر
 کس بودی سیر از ام و این
 ولید ایضا
 از حق خستای عالم
 بود از قبله تو کس سبب
 آرزوم نماند از پیکر نان
 زانکه دل نیست در میان کن
 نیست آن دل که نزد اهل نرد
 دل چه باشد خزار اسرار
 نیست آن بد که من شب شوم
 می کنم فکر این پسران غبار
 بعد ازین کس که گفت بود

و این بیت از آنجا است بدینست زده و ای تو انکو فارغ بال اندر برهانی ز تو نیست در وقت آهلی
 با وجود از تو او عزت بنا بر بران سلطان یافته است گاه گاهی بود حال و با جسد انبیا و اولاد
 معجزت شش فرمود و مجلس سدران زده قدم گرفت از جم نمودن و در وقت آنکه
 عمارت لنگ که در میان تالاب اولست با نام رساید بنگران و سبب از آنکه
 عیش و عشرت را بهیا کرد این روشن شاهانه قرار داد خدمت بهیچیز از آنکه
 نمود بهماجت سلطان ابرام مقربان شرف زنده است اما بهیچیز از آنکه
 غیرت شریعت خود را کبانه و در انداخت هر چند غلامان تنگ کیش از غلامان است
 اندیش می کرد و گوشت و پخته است از آنکه

خود درین طبع حزمین باند میان غمگین بشهر مراجعت فرمود در اثنای عبور بر ایوان باغ شنگه نشینوار که برکن
 جوی بہت است رسید بر اقدس سرودید کہ بر لب بخرقہ مبارک خود را میدو و چہرہ نورانیش چون
 خورشید فروخت کہ در از کشتی برستہ در پانچمی افتادند و روی نیازمندانه بر خاک پایی او نهادند
 بہ الحاج و عجز تمام آن سیدالانام را در کشتی در آوردند و چون بجلہ پلچر رسیدند آنجا کہ خانہ و تعلقا
 رنجوشاہ بود بالفعل علامقبہ حضرت سید الشہداء باقی عمر در آنجا عبادت صرف نمود و فریضہ
 و شرفیات نفقات نہ فرمود بہت ابالکل باستغراق گماشت دست از ہر چیز برداشت و خانقاہی عالیشا
 کہ در موضع ششم بحیث درویشان خانہ مان آنجناب سلطان وقت بہ کمال راستگی و نقش و نگار مت
 ستون دیوار درست کردہ بود چند آنجناب با جمعی از اصحاب عبادت رب الارباب بسر بردہ و
 بالکل در بحب و عزلت آورد ملتفت بخانقاہ مسطور ہم شد جناب سید در بانی بود ہر گاہ میگفت
 میر با خداست یعنی حدیث لی مع ائدہ وقت لایعنی فیہ ملک مقرب و لابی مرسل در و ظہور میکرد
 و بیچکس از خصت در آمدن نبود چون اظہار میکرد کہ میر با خدا خودست یعنی مشاہدہ وحدت در
 دار مردم در سے آمدند با میر صحبت میداشتند تا علوم ظاہری و تعلیم قرآن آن سید عالی
 حضرت بابا حاجی اہمست پیر صحبت و تعلیم سید ہلال کہ ذکر ہر روز بزرگ گذشت حضرت میر روز
 بر سر سبزہ نورستہ صفحہ صحن خانہ خود در شحات آب بر آن ریختہ بے بستر با شرف دیار کشمیر نشست
 دانشمند از سر غرور علم بہ کراہت تمام از انوی خشک بر سر سبزہ تر نہادہ در اثنای آن گیسے پرورد
 نشست میر بطیب مودند کہ مگس از سر خود زود دفع کن و گرنہ ہلاک خواهد کرد گفت مگس کشند
 میر سرودند کہ ندیدی نیم پشہ غرور در اومار از دماغ بر آورد یعنی عالم متکبر دنیا پرست عاقبت
 فرود داد چون امرای کشمیر بحیث نفایت بر سادات بہیقی کہ اختیار امور سلطان وقت بر داشت
 بودند تہ انگیختند و هجوم کردند در خانہ سلطان بی خبر عبتہ بر سادات بختیند بعلاقہ قولہ
 ایشان کہ با حضرت میر داشتند حال میر علیہ الرحمہ سید میر کہ میر مسیحی سیدین کہ از سادات
 وزارت سلطان میکرد امرای کشمیر بابل حکومت او بنیادہ ہا چہارہ کس از فرزند ان اقربا
 پادشاہ بر سر دیوان از دست این مردم شہادت یافت با ایمان سادات حضرت میر بابا و سیدی
 الرحمہ شہید شد بعضی میگویند کہ جماعتی از اشرار شب در دو معدن سید لابر آورد آمدند آنحض
 مجروح ساختند میگویند کہ در ہمان حالت این اشعار کہ مشہورست املافرمود مسیحا منم آن
 گزہ میی اغنی ہ کہ من این ہر دو ہمانہ نہ شمارم بخشی ۴ اگر از عشق توام سوز و گور و در ہر گز

سر نہاں تو نگویم کسی + ولہ من فارغ من مصلحت اہل وزگار پو میدان یقین کہ کشتن میں
 بہت بیگناہ پو اکنون بیاو شعر بخوان بر مزار من پو تاروی ظالمان ستمگر شود سیاہ پو ازل
 اتلان بیچ چیز بخاطر بیاورد کہ موجد بود غیر از حق بیچ نذید آنچه برور رسید ہمہ از حق دانست این
 نہادت نعمت عظمیٰ از پروردگار یافت چون بجهت تعیین نشان قبر مبارک الحاج حاضران
 غایت رسید فرمود کہ برای قبر من از غیب خود بخود بیچ چیزی میرسد بر لب دریا منتظر باش
 لے الصباح دیدند کہ تختہ از صندوق از دریا میگذشت و برابر آستان فیض ایشان ماندہ ہما
 داشتند و بر قبر مبارک گذاشتند سلخ ماہ ذی القعدہ سال شصت و ہشتاد نہ ہجری این واقعہ
 و دادہ شہید شہیر تاج ست فتوح و فیوضی کہ اباب باطن بر قبر فیض موطن آنحضرت کسب
 میکنند جاہار دیگر کمترست کہ سموع شدہ باشد مخدوم العرفا حضرت شیخ حمزہ قدس سرہ ہما
 رہ مبادی سلوک ملازمت این آستانہ مقرب باشند چنانچہ حضرت شیخ بابا داؤد خاکی مفصل تو
 ند حکایاتے کہ بلا واسطہ از شاخ متاخرین میدہ و شنید شد از غایت و فور بحیرہ تخریبی آید کی
 ز مخلصان آنجناب تریہ از وزیر پادشاہ ملا دولت نام اجارہ گرفتہ بود پے پے دو سال است
 رازہ کردہ آفت سماوی مجرا ندادہ از روی ستم محمول سالہای آنوضع از ان نامراد گرفتہ کارکن
 بخوشہ چینی کشید شہی نزدیک قبر متبرک فوتہ عرض حال کردہ در واقعہ دید کہ حضرت میر با محمد شیخ
 حمزہ و شیخ بہار الدین کشمیر علیہم الرضوان درین امر مشورت دارند ایشان گفتند ہون ظالم
 مرید شیخ نور الدین علیہ الرحمۃ است ہم منوجہ آستانہ شیخ نور الدین علیہ الرحمۃ شد نہ شیخ باستفقا
 اینہا آئدہ گفت کہ آن ظالم را تنبیہ خواہم کرد اگر تلافی کرد بہتر و گرنہ ہرچہ مرضی باشد بعد تمام خانقاہ
 کہ بر سر آستانہ ماقمیر میکند بوقوع آرزو شہی شیخ عصای غضب سبنہ آن ظالم زود ہین حقیقت
 مطلع ساخت صمیم وزیر مرنور ملا دولت اخلص حضرت میرزا غایت احسان خشنود و راہی کردہ
 از بہت بردا بر این روضہ مقدسہ جلال صوری ہم بسیار بود نہد یکسہ قسم بدو فرستیدند
 زیشد از زبان مولانا عنایت اللہ شال نقلت کہ در زمان گذشتہ اگر کسی از ان آستانہ
 نام مبارک ابی اوبانہ بر زبان آوردی آنا نانا متنبہ میشد بمرو دہور کہ زمانہ فساد گرفت
 و بدعت فضلات عموم یافت تاویب تنبیہ باطنی مستور و موقوف ماند چون حضرت سید جلال را
 الشرمون نقش بندی میدادند و جناب حضرت میر ہم منسوب بایشانند بنا بر ان یکی از وقایع تو
 مرقوم میشود آخر شب برآ بود کہ رقم حروف کہ کترین غلامان در گاہ فیض پناہ این سید کالیجہ است

شرق اندوز زیارت تربت شریف که ما اولجا را اهل غربت و کعبه مقصد و اهل قربت گردید و بین انوار
 و البقیه یکسانی آسودید که بر قبر مبارک بجز انوارانی صحنون این عبارت منقوش است که زبده و دریا
 از جنبدی میر محمد بن تقی بندی سابق فضائل آن عمده اوست که یاد از آنست که این ماجرا تا آن
 ازان تواند بگویم و در بعضی احسان آن مشیخ الکان بر جمیع بندگان الایما از ان عام اگر این
 ناچیز خود را مخصوص لطف و شمول عطا تخصیصا نداند با وصف آن همه تقصدا سوئی معنوی از
 ادای قدیمی از شکر چگونگی بر آید هنگام مفارقت از جوار مزار فائض الانوار یعنی وقت نقل مکان قرار پاره
 اشعار شوق بار بدستور سلیمانیه تمام خوش عرض داشته از آن زمین صیقل زینت یافته به علم آورده

دوشم دیدم نیم سبیل ز انان چون طاران
 پای کوبان بر در شرف چون قدسیان برگرد عرش
 گلشن نورست یار پیا همه بیت السرد
 مرقد سلطان دین شاه ایسیه به تبت است
 وارث جد معظم بود اندر اسم و رسم
 واع صحرای ارم هر گلزمین در گهشش
 از سر صدق الایمان بر در او کشکیه
 السلام ای سیدلی نسب فخر کرام
 السلام ای گوهر روح سعادت شاه دین
 السلام ای آنکه ز ابای کر آمدت هر سیکه
 السلام ای قرة العین سبیل کرامت
 السلام ای غنچه باغ علی سرشته
 السلام ای آنکه برگرد مزار انورست
 السلام ای آنکه سرستان کویت را کشته
 ای گل باغ کرامت ای در دریا ای جوو
 منظر نور تجلی مرقد با فیض نست
 طای بر دل گریه باولای حیالت بوده است
 با سینه ختی و دل سختی ز روی افتقار

در طواف روضه شاه شهیدان نور جان
 در نیم از محبت همسچو مرغان جهان
 یا چو بیت و بهر طائفان دار الامان
 که نسیم کوئی او بگرفته دلها بوی جان
 نام او سید بن نور دین جهان زمان
 باغ نور از لطف آن در نگاه مهر خاوران
 صد سالک و صدها کارکن بدل و روز بان
 ای ابروی مرتبت نور شهید روح شتران
 السلام ای فخر روح سعادت شاه اسلام
 از ره عزت آن در شرف انوار انوار
 السلام ای آنکه سرستان کویت را کشته
 که در باغ سعادت از آن نورده نورده
 یافتند آنجا چون کویک انظار
 نیست بر سر عرواق و تقای میقت غف
 شاه پریم شاهان شاه آقلم شهریه
 در کشته عرواق سعادت کویت را کشته
 صد زبان کردی ز بام گریه در دگر تو بود
 افسر خار حریم بستم خاک تو بود

عمر خود اعظم بسر برده زیر پایی تو خدایبارش این جهان است خوارش زانکه محمود با و
 بر روح سرا با نورت از حق صد سلام پروردگار کی ای عالم است پیروز و درود تو
 حضرت خدیجه جی مراد قدم بر خاک بر می داری چون که اولی بادش شریفه البرکات و استقامت
 نقل فرموده و از علم خود میر غضبناک ال این تو که بیت یافتی و مقامات عالیهاست تا کنده معلوم
 لمالات اصول فرغ بزیارت حرمین الشریفین راه بردی از آن فرستاد بر سر راه تو که گویی
 و جبهه و رختش بسیار تقدیم کردی و این شرح آنچه از آنجا به دست آمده است که در آنجا
 بزبان عالی که امان متوالی بود ندیکند تا به یاد آن ایکن کشید و در آنجا از آنجا که
 اجازت ارتقا و یافتن راه ایران پیام الهی است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 که در آن وقت سرحد خانان و حضرت خدیجه بی بی بود که در آنجا به دست آمده است که
 و باز به حرمین شریفین پیوسته اند و از آنجا که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 یک است و الحاصل سردار به حرمین شریفین پیوسته اند و از آنجا که در آنجا به دست آمده است که
 و در آنجا که چشمه نظریں سیر بر آمده و تری که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 به دست آمده است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 سردار که در آنجا به دست آمده است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 این که در آنجا به دست آمده است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 کرد و نماز کرد و آنجا که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 سید جی مراد و یافتن که کوثر شریفی
 رفته است که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 در آنجا که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 همانی که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 ظرفیت می پر سید جی مراد که در آنجا
 ندانم که در آنجا به دست آمده است که در آنجا
 قرآن میجو تا گفت آنجا که در آنجا
 گفت چیز یکدیگر اولی بودی است آنجا که در آنجا
 بیت در موضع آری که آنجا به دست آمده است که در آنجا

در آنجا که در آنجا به دست آمده است که در آنجا

کاسان بسین مہملہ از بلا و مشہورہ ماوراء النہر است نزد یک سمرقند و سادات آنجا بلا ترو و صحیح الذہب اند
و کاشان بشین منقوطہ از بلا و ایرانت کہ مردم آنجا را کاشی میگویند و ظروف کاشی ہم از آنجا
سید بزرگوار عالمیقدار از وطن مالوف حرکت فرمودہ متوطن در کشمیر شد بعزالت و خدایپرستی
میگذرانید میگویند کہ در واقعہ شہادت سادات بحسب تقدیر او ہم بشہادت رسید و فرزند شیخ
المشاخ حضرت شیخ بہار الدین در کج شمالی مدفونست مرقدش محل فیض بی نہایت مدت علم
تجربید و تقدیر در آنجا بسر برد اکثر عمر ساکن علف خود وقت رحلت ہما آنجا آسود میر رسید
منطقی علیہ الرحمۃ ولی تعقی از اقربای حضرت بابا میرزی علیہ الرحمۃ بر لب ریای بہت در محلہ چہ چہ
آسودہ قبر ایشان معلوم کسی نبود چون کنار دریا منہدم شد آب نزدیک قبر ایشان رسید یکی
از ہم سایگان ز در واقعہ فرمود کہ نشان گور من آنست کہ وقت باران تر نخواہد شد از آنجا جگر
بیرون آ رہر گاہ تن مبارکش از گور بر آوردند بر جسم و کفن کرد کہنگی نشسته بود در پیش منور
بحال خود آ گویا ہمین زمان غنودہ است این واقعہ بعد از سالہای بسیار و نمود منقل قبر قدیم ایشانست
سجدت بالادریحمن آن مسجد مقبرہ متبرکہ ایشان کردند سید حبیب سرخانی علیہ الرحمۃ
بدیت سمرخوی یافت از روی آفتاب پد ہر رانچہ از ان رو آفتاب پد سرخاب شہر نسبت
از توابع کوشان تبریز کہ مقابر اکثر بزرگان و کبری آنجا در ہمان قریہ و اسلاف حضرت سید
ہما آنجا سکونت و توطن داشتند علم ارشاد و ہدایت را عمر ہا در ہمان مکان می فراشتند بالجملہ چون خدمت
حضرات سید و قمرات سادات از ولایت آمدہ در کشمیر توطن اختیار فرمود و روز صرف عبادت
خالق خود می نمود چون وصال یافت در محلہ کاوہ دارہ بر لب جوی مار آسودہ و ہرگز بہ صحت حکم
و اندر در اختیار اضی نبود جمال نور اشعاش گاہی بصفت جلال متجلے میشد و ز تربت سالکان
توجہ طلبان آیتی بود از آیات الہی و در کشف اسرار و قالی سلوک محرک بود نامتناہی سہر تمکین و
از بدیت منورش ظاہر بعد وصال قبر شریف آنجا ہم منظر فیوض برای طلبہ اہل سلوک گردید
و اکثر کج و نشستن در خطیرہ قدسیہ متاثر میشدند و ضہ مبارکہ اش در زمان سابقہ محل جلال بسیار
بود مشہورست کہ شبی نامہ سیاہی در مزار ایشان میزری سفید بر سر کشیدہ بی ادبانه غنودہ بود
از تن او جدا دیدند اکثر مردم از قہر او ہراسان بودند کشیدہا بہا الدین آنجا و سید حضور
و سیدین ہر سہ بزرگ در جوار سادات رنگہ مسجد زینہ کدل آسودہ اند حضرت موسی و
سید الفقار و سید معصوم و سید اسم و سید این ہفت بزرگوار برادران

نہایت
تقدیر است

و بی اتمام یکدیگر در موضع بیرون پرگنه بانگل در یک صحنه آسوده انداز از انجمله قبر سه سید ظاهر است و چنان
 قبر دیگر مستور و مندرج شده است و سید بزرگ که ظاهره ارفیق ایشان بود سرور و از ره روضه بیرون
 رفونت و سید اسم سیدیت بزرگ در موضع تیله گام پرگنه بانگل و سید بخاری در موضع
 کرال پوره پرگنه بانگل است و سیدیل نیز در پرگنه مزبور و سید مشهور است او را انجمله در الکرانه و در
 موضع را دل پوره و سید منطقی ثانی در محله تاشوان پامین تر از ره روضه علی اکبر که الحال بمزار
 ملافت مشهور است حضرت سیدیل کاسانی و حضرت سید محمد و حضرت عمیر و سید علی
 حضرت کاظم و سید ادر و سید حسین از محله پوزه گران تا محله چینی بن تقاریق
 آسوه اند و سید الفقار و سید احمد و سید اسم و سید حسین و سید ابراهیم
 سید سنوازه و سید اسحق و سیدیل و سید و نه که در محلات نور باره و سید که در فرود نواحی آن
 مدفون اند حقیقت مولد و منشا این حضرات غیر از نام در هیچ کتابی بنظر نیامد شرح ندانم
 آغاز و انجام شان چه برابر زبان بسن و نام شان چه بذكر مشایخی که در زمان سلطان زین العابدین
 بعصره مدند تا در آنوقت فرمودند حضرت شیخ نورالدین نورانی مضمون از غایت اشتها
 احوالش محتاج اظهار نیت در کسی ساکنی تو فریق تو به یافت از ره بیابانیت که در آنوقت شایع بود
 روی بتافت بشعار اسلام در راه ریاضت جهان بازی شتافت با و کار مقدماتی و افتخار متاخرین
 نسبتش صورت و معنی تمام لطف جمال همیش ظاهر او باطناً مصلحت متابعت محبوب الجلال غلبه
 الصلوة والسلام من رب المتعال سرد فرزند ایشان کشمیرت بدیشی گیتی گویند که از ره زاهدان و
 عابدان در ریاضت و صلب تر باشد و خود را از اولاد اولاد ج فارغ دارد و از جمیع آرزو با
 و هو او چون دارد چه جای ملک مال جناب بن شیخ با کمال درین امور ازین طبقه متفرد و ممتاز بود و زنده
 تقوی را بغایت لغایت فرمود چون ابتدای کار حضرت شیخ جذبه الهی بود و اشتها نامتناهی در گفت
 و کار با او و نازد اشعار شیرین مقاله داشت باندرک همیتی حجب صورتی انهم که تعلقات آن در وقت
 برداشتن باعی آنکس ترا نشناخت جانرا چکند و فرزند و عیال خانمانرا بکنند و در این احوال
 بخشی بودیوانه تو هر دو جهانرا چکند و دوازده سال در سعادت جبال از بهر یکانه گشته به تنهایی گذرانید
 غیر از کاسنی قوتی نداشت دوازده سال دیگر از هم ترک کرده به یک شیر گذرانید و هرگز در عمر کلام
 نفس نرفت چون شیر را هم موجب لذت نفس پروردگارت از انیز گذاشت و دو نیم سال بر قدری آب
 جوئی علامه گفت که در بیت و شش سال نان و غله نخورد این مذکورات از غایت شهرت از بیان مستغنی است

در موضع آسوده است

در وقت شایع بود

در وقت شایع بود

بیعت تو تا بیرون از سلطان بود و پادشاه و پادشاهان و دروغ و افتراف و شکیبایی
 که بعد از آن پادشاهان مدعیان شد و بود و تجدید زمین آراسته و پیرایه پادشاه و بیعت
 بر قلعه نفس شکست بدین معنای که امیر است ابراهیم است نبوی را در قول فعلی بر افراشت
 ملاقات و قربان بودی حضرت سید محمد باقی که کرد و حضرت امیر قاضی بکمالش شد و تعیین نمود
 با کما ترا وقت شکر میر حسین سلامی را بیعت است بلکه از خدمت ایشان استفاده هم فرمود
 بنام آنکه بود و امیر سید محمد باقی حضرت شیخ بهار الدین و شیخ سلطان که بود
 حاجی و هم ایشان را که سید محمد باقی بود و در سال بود و در بیعت و بیعت ایشان در وقت آن بود
 با جهات پیر و عالی که در حضرت علی بن ابی طالب است نزد مقتدین به تحقیق رسید و علم
 در شکم او بود که در آن بیعت شد و سید محمد باقی که گفت و ایشان از برای عارفه محمد
 باقی حضرت سید محمد باقی که در سال حضرت پیغمبر و بیعت و وصال در شرف
 بیعت بودند و آن شهر بزرگ است که در سال بیعت چهل و دو در علت خود میگویی که آن
 بیعت و سید محمد باقی در بیعت با پادشاهان گفت بیعت کرد و در بیعت بیعت
 شرفی خود را گفت تمام شهر عجمی ترک کرد و این زمان در بیعت خود گفت جان خود تسلیم
 حضرت با پادشاهان الدین و امیر سید محمد باقی که در بیعت و بیعت با پادشاهان آمده و در
 با پادشاهان که از خدمت حضرت شیخ با مشورت سید محمد باقی در بیعت حضرت شیخ مسلمان شد
 عجمی که سید محمد باقی بود و بیعت سید محمد باقی که بیعت با پادشاهان در آن مقام
 خدمت با پادشاهان شیخ محمد الدین سید محمد باقی که در بیعت نشان آید
 وزیران در بیعت سید محمد باقی که در بیعت با پادشاهان سید محمد باقی که در بیعت
 در عجم بیعت در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 کرد که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت

بیعت تو تا بیرون از سلطان بود و پادشاه و پادشاهان و دروغ و افتراف و شکیبایی
 که بعد از آن پادشاهان مدعیان شد و بود و تجدید زمین آراسته و پیرایه پادشاه و بیعت
 بر قلعه نفس شکست بدین معنای که امیر است ابراهیم است نبوی را در قول فعلی بر افراشت
 ملاقات و قربان بودی حضرت سید محمد باقی که کرد و حضرت امیر قاضی بکمالش شد و تعیین نمود
 با کما ترا وقت شکر میر حسین سلامی را بیعت است بلکه از خدمت ایشان استفاده هم فرمود
 بنام آنکه بود و امیر سید محمد باقی حضرت شیخ بهار الدین و شیخ سلطان که بود
 حاجی و هم ایشان را که سید محمد باقی بود و در سال بود و در بیعت و بیعت ایشان در وقت آن بود
 با جهات پیر و عالی که در حضرت علی بن ابی طالب است نزد مقتدین به تحقیق رسید و علم
 در شکم او بود که در آن بیعت شد و سید محمد باقی که گفت و ایشان از برای عارفه محمد
 باقی حضرت سید محمد باقی که در سال حضرت پیغمبر و بیعت و وصال در شرف
 بیعت بودند و آن شهر بزرگ است که در سال بیعت چهل و دو در علت خود میگویی که آن
 بیعت و سید محمد باقی در بیعت با پادشاهان گفت بیعت کرد و در بیعت بیعت
 شرفی خود را گفت تمام شهر عجمی ترک کرد و این زمان در بیعت خود گفت جان خود تسلیم
 حضرت با پادشاهان الدین و امیر سید محمد باقی که در بیعت و بیعت با پادشاهان آمده و در
 با پادشاهان که از خدمت حضرت شیخ با مشورت سید محمد باقی در بیعت حضرت شیخ مسلمان شد
 عجمی که سید محمد باقی بود و بیعت سید محمد باقی که بیعت با پادشاهان در آن مقام
 خدمت با پادشاهان شیخ محمد الدین سید محمد باقی که در بیعت نشان آید
 وزیران در بیعت سید محمد باقی که در بیعت با پادشاهان سید محمد باقی که در بیعت
 در عجم بیعت در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 کرد که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت
 بیعت با پادشاهان در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت سید محمد باقی که در بیعت

ن حاصل نمود چون وقت هدایتش رسید خدمت شیخ نورالدین تربیت او رفت بعد گفتگو بومرود
 روح روحانی با سمان نمود شیخ نعلین خود را اشاره فرمود آن هم روح او پروا کرد بومرود سادی آنرا
 بقولش واگردید سلام آورد سعی به بابایام الدین شد تا آخر عمر در بومرود که بالاتر از مقام
 به بون است عبادت اشتغال نمود و بعد اسلام دوازده سال تربیت و همام بود افطار با س
 در آب از سنگ برمی آمد و محتاج بخام بودیل دیگر و یکدان نمی فرمود وقت آخر فرمود که وی ه
 مل و تکفین به بابازین الدین سپتم او در تربیت است در ساعت دم در کشید بابازین الدین را حاضر
 خت و رحلت فرمود در بومرود مدفون گردید مقبره اش نیز از نگاه خاص عام است و محفل فقین تمام
 حضرت بابا لطیف الدین قدس سره از سردارزاده های پرگنه سروداوان بود پیش از اسلام
 بی رینه نام داشت شیخ المشایخ از بابا لطیف الدین موسوم ساخت و به ارادت و خدمت خود خوا
 ولیران این راه و هزاران درگاه بود حالتی عجیب و مردم ترک دنیا از او سوخته اند اکابر این راه
 اصوات او را دیده بغیرت سوختند شیخ قدس سره در صحبت اول از او پرسید که مقصود تو چیست
 است مقصود من دیدار شما و دوستی شما گفت دوست ما کار دوست نه کند شاید که دعوی دوستی تمام
 است کار دوست چه بود گفت امثال فرمان حق گفت فرمان چیت گفت فرمان آنست که مسلمان
 توی معبود خود را بنده باشی گفت مسلمان نشوم اما معبود خود را بنده باشم گفت معبود کیت گفت
 منم بلیت سرگشتهگان کوی تبار اتونی مراد به مقصد کیت کعبه و آنرا اگر صد اندر شیخ گفت
 از صد مخوری عابد منم باشی نوره بزود و بیوش افتاد چون بهوش آمد شرفنا سلام مشرف شد کلام
 جذبه سن جذبات الحق ابزاری عمل الثقلین ترک سرداری اهل عیال کرد بچکے تن بر با و در روی
 خاموش با ایل ساک نیز که ترخ ترین ساکهاست چید و شسته برای بابا جوش نیز بابا که
 بیرون آمده بود شنید که ساک تکلم شده میگوید مرا برایش نگذار که بان رازم و اگر خدا بکلم
 در گریه شد و خادم را فرمود که ساک خشک جوش نه ده باشد بابا بخت کثرت سعوی مردم
 نگذارد و اختیار نمود و بهما نجا وطن گرفت و بهما نجا در گذشت مقبره اش از شاخه تقابله
 بابا نصر الدین قدس سره خورد سال و بیماری صعب شیدا پنجه بخورد و چشم آنرا
 از اغنیا بودند مال بسیار خرچ کردند علاج پذیرفت تا روزی بهمانی زود خوابید در آن ایام
 شیخی مکر و پیری معظم پارس پوشید از شهنش پرسید که اینان کیتند گفت جماعتی از ابدالانند
 گفت این مرد پیر در میان ایشان کیت گفت این شیخ نورالدین است که در مقام کیموزا و کیرین

عقبه

شد و نشان علاج سرتس از آن عزیز بدیشان یادت اینواقه را بجان خود گفتم چون بدو
 ما در از غم او کار بجان رسیدیم در همان روز در خدمت شیخ قدس که رسانیدند در حال رسید
 که زوی در محبت کفایت بیان کرد گفت چو نام واری و بچه لقب شهوری گفت انصراف
 و در اتساعت نام را از زبان کشمیری پہلوان را گویند گفت پہلوانی مینوان کرد گفت اگر چه پیر باشت
 مینوانم که در پس بفرموده طعام بیارند چون بیاروند گفت بسیار بخور باید و سیر بخور و در است
 تمام غم کرد بعد از آن بر چه بخورد گویش میشد پس در زود خود را در اول آ کرد گفت که من طلب
 تمام آن که در با وجود ما نعت و الدین بخدمت شیخ گذرانید و در این وقت در امر و سپر گذار از صحبت
 ما است شیخ جلالند را در محل اسلام شیخ بود و خطاب حضرت شیخ در اشعار کشمیری که پیشتر
 اسیرت و در اکثر حالات باوست حضرت با باقیام الدین از امر میدان حضرت شیخ نور الدین با امر
 و در سوره کام پر گنه زبده سر که گوشه خلوت و خوش فرا بود از نو و افرو و چشمه بجا می داشت
 و تقوی که داشت نموت خود را که جنگل سفره نمود نقش کشتی بسیار فرمود پوست و استخوانی برد
 مانده بود و در شهنای خنک گرد چشمه سال کرد در ساعت با امر الهی سبزشد و در آنجا مدفونست
 عثمان او چپ گمانی از نجیبان این شهرت گمانی از عرف آنوقت نویسنده را میبگفت ازت
 گرفته تا بتواری همین افسانه و ملامت با یاد از کبر و اصحاب کمال و بعد از علوم باوق خدا
 در طلب معرفت افتاد چون او را در اینجا کسی میرشد نشان ندانند راه حرمین گرفتند تا اینجا رسید
 شد تا خان شیخ اعلی نظاری او قضا مقرب یاری شیخ بهار الدین گنج بخش شد گفت را
 و در آنکه شمه نشان میرشد آن تفصیل شنید بعد از ای مناسک که بجای آمدن دوید بعد از
 شیخ رسید باعث استناده شود و مگر خدمت و طاعت بجان بسته و از نبود و ارسته حاکم
 گرفت و محبت خدمت نشان آنوقت را نیز بدوست نمود مثل حضرت شیخ نور الدین جلال
 با با حاجی او هم امثال ایشان چون رحلت فرمود در مقبره سلاطین پیش روی مقبره سیرا سید
 کاغذی اسودت را داده با با غما را تقوی در علم و تقوی برکت داد اکثر افراد و در ایشان
 که در فضیلت و علم آن در تقریب بسیار تاریخ که بعضی درین سال بی تو خواهد آمد حاف
 شیخ ادیب شیخ خوان خلف در ایضا کبر ایقان شیخ احمد شیخ خوان در جوانی منظر بنوار سجانی فرمود
 اسرار ربانی شد که علم عقاید اولی سیر کرد و مندا اسلاف را در وقت خود زین زینت عجب
 از باب اوست در امرات با ادب لطیف میفرموده است بجان بعد از در مذکرات معرفت و نظرسازی

در این کتاب از شیخ جلال الدین محمد باقر صاحب کتاب "تذکره اعیان الشریع" است
 که در وصف این بزرگواران و در بیان صفات و مناقب ایشان است
 و در این کتاب از شیخ جلال الدین محمد باقر صاحب کتاب "تذکره اعیان الشریع" است
 که در وصف این بزرگواران و در بیان صفات و مناقب ایشان است

داشت از سخن او است که مردم میگویند که فلان از خدا او ورشده است این کفر محض است
چیزی از خدا و در نهایت حیدر شاه پسر سلطان ازین العابدین بعد واقعه بدر تحت تاج پادشاهی
و یکسال دو ماه مملکت آنی کرد و تغییر وضع پذیر نمود و قوا این او را برابر با او در این شامت در غلام
مستی از منظر اقاوه گذشت شکست از دیار و تزیوت در سنه ۸۸۰ حسن شاه پسر حیدر بیگ
برادر بزرگ بر سلطنت نشست از راه تن پروری و ناز مینوی آن با سوار خلیفه سلطنت از راه
علم موسیقی پر دانه حکومت نمود و صلح ساخت گویند که سزای خود و سلطان با او بود و او
شکر و محافظت اطراف کنی پرداخت گویند که در این زمان که بیگ است که در این زمان که
ولایت کی تواند داشت معهوده در مفرقه رفته کاری که در مفرقه از راه پادشاهی
میدادند و گزین شدند تازی بست پسر افغانی عظیم بهر مفرقه از راه پادشاهی
تا تارخان مقابل شده اختیاری بست شاکوت را تا خسته تا تارخان از راه پادشاهی
بگشت همه از کاجی از برگشت لیکن سوار از راه پادشاهی و همه در مفرقه رفته
است عظیم واقعه مسجود جامع سوخت پا و نماند و در مفرقه رفته و بیگ
در عرض مساجد دو ماه زار است کرد و سلطان تارخان از راه پادشاهی و کجا
بکار برود و تمام مسجد باز آتش رحل علماء الدین پوره واقعه خانقاه علی امیر که در مفرقه
که هست بر تعمیر آن بسته و اطراف آنرا که خانه های مردم است زنده داخل سخن خانقاه
پدر قاضی ایراسیم مورخ را قول است خانقاه و دفاع غیر آن فرزند ملک ملا تودیه و در
سجده و از ما که بیان آمده که در عهد اسپه سالار و در ملک حاکم مسجود است
و دیده مرینا نموده و در مفرقه آن بر خود سوار شکیست نموده که در مفرقه رفته
در زمان سلطان آن شاه از مفرقه که در مفرقه و در او این که میر حسن علی بقرب
سلطان حسین میرزا والی خراسان کشته شد که تالی از سلطان با کتیبین که در مفرقه
برای حسن شاه آورده و اظهار فرمایش بعضی مخالفت کرده چون در میان بام واقعه
میر حسن علی از مفرقه شش سال کتیبین که در مفرقه اتفاق افتاد و در مفرقه
مذهب کرده بود و موت نگرفت نمود و در این مفرقه که در مفرقه
و اغوا بابا علی بنجا که در مفرقه با بابا جمعی که در مفرقه که در مفرقه
دور میان امرای کتیبین علی بنجا که در مفرقه اتفاق افتاد و در مفرقه که در مفرقه

کتاب

شد چون سلطان حسین میرزا برخاست و خلل باطنی او واقف گردید از نوکرش بر طرف نمود و با
جهت بازار اده کتیمبر کرده چنانچه بخل خود مرقوم میشود بدت حکومت سلطان و از ده سال
روز بوده در اثنای تمام مسجد جامع واقعه حسن شاه بمیان آسقف دیوارهای و جانب تمام بود
ابراهیم ماکری که از سرداران آنوقت بود توفیق تمام آن یافت در تاریخ هشتصد نود و سه در گذشت
مخفی نماند که تا آخر عهد حسن شاه امور سلطنت سلاطین به ضبط و ربط تمام و استقلال انتظام صورت
داشت با وجود بی پروایی این دو پادشاه عیاشی از امر اقدم از جاده اطاعت و انقیاد بیرون
چون واقعه حسن شاه و دو امر و سرداران پسرکشی و الخراف را در خاطر با جادو اند و پاک و روادبی منافقت
و مخالفت نهادند جمعی بجانب سلطان فتح نال شدند و بعضی محمد شاه را تحریک نمودند از جهت
کلی مملکت کشمیر جا گرفت و درین میان مراجعت میسر شد عراقی کره ثانیه بجانب کشمیر اتفاق افتاد
و بعضی از امرای قبیله چکان که در آنوقت رتبه نوکری و کولکناشی در خاندان سلاطین داشتند
میسر شدند و مذہب و را قبول نمودند این معنی منجر به مخالفت مذہب شد و صورت عبادت
در میان امرایش از پیش راه یافت و هر کس بر اہ خیرہ سری و فتنہ انگیزی شتافت چون وقایع
اوراق آئینہ مرقوم کلاک حیرت سلک اہ شد ادلی اینست کہ احوال حضرت عالیہ درجات
او آخر عهد سلطان زین العابدین تا دور فتح شاه و محمد شاه زمیت بخش مسند ہدایت و تقوی
بودند طراوت افزای این اوراق گردد کہ علت غایبہ تخریر این نسخہ مذکور حالات حضرت عالیہ
حالات شاہان بین التفصیل و الاجمال مرقوم نماید عبرت نگاہ شود بمنہ بکرہ حضرت سید
از پنجای سادات بحالات صوریہ و منویہ مشحون بہ تجلیات قریب الہی فیذات توریہ مقرون
سبارش چون خطہ کشمیر را بقدم خود مزین فرمود در محلہ دائرہ مزارکہ شہادتی صورت
نمودہ بہبظ فیوض الہی بود عمری بسیار یافت چون بر اہ اسلمی شتافت سلطان دقت موافق بہ
برای خادمان او شد و یکے از حادثات صورت اہندام گرفت بعد آن در زمان حکومت چکان با
تعمیر یافت کہ تا الان بہمان صورت و نشان موجود و مقبرہ حضرت سید تریب بجا نفاہ است
و برکات و زیارت گاہ اہل مناجات اولاد آنحضرت شد در محلہ مسطورہ اقامت دارند تا الحال
و اہفوا ایشان سلا بعد نسل در مقام فقر و خدا پرستی مستقیم اند و بعضیہا رتبہ عرفان داشتند
شیخ شمس الدین بغدادی صاحب حالات عالیہ در زمان سلطان زین العابدین کہ
بہ قدم خود مزین نمود و در مقام زینہ پورہ کہ در آنوقت بنا یافتہ بود بجهت لطف و ہوا

در مقام عزت بود یعنی باطنی از جانب محمد و اہل بیت با برکتی با او خطیب

فضای دلکش سکونت اختیار فرمود مصلحتی بابرکت و وسعت داشت روزی و از افغانی
 که خادم خاص شیخ وقت بود طیاری دیدگان فرمود که نمک برود و ساعت خود را بطی مکان
 بر تنه رسانید و یک خرد نمک بر پشت بار کرده به پیر پخال رسید بشد با شن فوراً نواخت
 عبور کرد شیخ حاضر شد و خاکی را از آب گذاریند هنوز دیدگان تا پنجه بود که نمک رسید و در آن
 راه آمد و رفت را در یک ساعت طی کرده برگشت طره شور کرد و راه را با ارادت و ریاضت تا احوال
 حالات و کار و بار شیخ ازین قبیل بود خلق و بیع و نشان منیع و آشت چون ازین دار و دولت فرمود
 در همان مقام زین پور با جمعی از سرداران و معتقدانش در فون ساخته شریف از کوه ساوا
 و از اصحاب مقامات عالیات انزوار او و استیلا و نظر بر شیخ نمیکند همچنان رحمت نمود
 در موضع را دلپوره که از شهر مقدار دو میل بیرون است مضع فرمود مقبره اش در آنجا نگاه تمام
 محل فیض تمام است در موضع کردند پرگنه پرده هم مکانی را بنویسند با این بزرگوار میکنند لیکن بیست
 جسمانی یار روحانی خواهد بود والا قبرش در دلپوره است بزار و بترک کر حضرت اشیهان که در آن
 بودند با بابم کشتی قدس سره مسکن اوقریه چند نو بود از اطراف شهر و مضافات در آنجا
 کثیره و اول شوکت از درازای سلطان این دیار بود سبب لقب ایشان است که روزی اشکاکه و بزرگوار
 دانند و دهان گرفته میرفت باین حال از اسپ فرید و آمد تا شب به نظاره آن فرو رفت گفت آنجا
 برای زیارتان باین تنگ و نوشته بر میدارند برای آنجهان خوشتر بر میدارند که بزرگوار
 پست پانزده از هر چیز بردا و در کار شد حاصل تا بناید یک جلد در آنجا
 در خدمت شیخ زین الدین قدس استقام نمود چون تمام در سلوک آنجا
 پروازت اجازت یافت که در کوهستان بپوشد بر پرگنه با کمال گوشه نشین شود و آنجا
 با نام از بلند خواند دیوان مقارنت نوشتند نمودند آنجا که در آنجا
 در همانجا تا عمری بود و همبناجا آسود با بابا شمس الدین رحمه الله علیه من استقامت
 ارادت بدین فیض مامن بابام الدین و در موضع کوه تافته عبادت آهوی را
 معنی موقوفه آن موقوفه حاصل نمود به ریاضت بی نهایت چون از آنجا
 عمر در تابوت گذارید حتی الامکان سعی در عبادت و راجع میگردید یکی از مخالفان آنجا
 مہام بلکه با شکری بهکاستت رفت به تیر تقناک با وزیر سعید از شریف ای آنجا
 ناگاه خبر کشتن او با بنیاد رسیدنش پیشین با رفته حقیقت جانان نمودن آنجا

در این مقام زین پور با جمعی از سرداران و معتقدانش در فون ساخته شریف از کوه ساوا
 و از اصحاب مقامات عالیات انزوار او و استیلا و نظر بر شیخ نمیکند همچنان رحمت نمود
 در موضع را دلپوره که از شهر مقدار دو میل بیرون است مضع فرمود مقبره اش در آنجا نگاه تمام
 محل فیض تمام است در موضع کردند پرگنه پرده هم مکانی را بنویسند با این بزرگوار میکنند لیکن بیست
 جسمانی یار روحانی خواهد بود والا قبرش در دلپوره است بزار و بترک کر حضرت اشیهان که در آن
 بودند با بابم کشتی قدس سره مسکن اوقریه چند نو بود از اطراف شهر و مضافات در آنجا
 کثیره و اول شوکت از درازای سلطان این دیار بود سبب لقب ایشان است که روزی اشکاکه و بزرگوار
 دانند و دهان گرفته میرفت باین حال از اسپ فرید و آمد تا شب به نظاره آن فرو رفت گفت آنجا
 برای زیارتان باین تنگ و نوشته بر میدارند برای آنجهان خوشتر بر میدارند که بزرگوار
 پست پانزده از هر چیز بردا و در کار شد حاصل تا بناید یک جلد در آنجا
 در خدمت شیخ زین الدین قدس استقام نمود چون تمام در سلوک آنجا
 پروازت اجازت یافت که در کوهستان بپوشد بر پرگنه با کمال گوشه نشین شود و آنجا
 با نام از بلند خواند دیوان مقارنت نوشتند نمودند آنجا که در آنجا
 در همانجا تا عمری بود و همبناجا آسود با بابا شمس الدین رحمه الله علیه من استقامت
 ارادت بدین فیض مامن بابام الدین و در موضع کوه تافته عبادت آهوی را
 معنی موقوفه آن موقوفه حاصل نمود به ریاضت بی نهایت چون از آنجا
 عمر در تابوت گذارید حتی الامکان سعی در عبادت و راجع میگردید یکی از مخالفان آنجا
 مہام بلکه با شکری بهکاستت رفت به تیر تقناک با وزیر سعید از شریف ای آنجا
 ناگاه خبر کشتن او با بنیاد رسیدنش پیشین با رفته حقیقت جانان نمودن آنجا

تاریخ گام

پیرانہ

من واقع بلای او شدم این را که انبار نه خواهی کرد زن ناقص عقل اظهار یعنی نمود از جای قد
 بموضع تادیکام برگرد و یوسر انتقال فرمود چون آن مخلص قدیم آمده بابا علیه الرحمۃ را التماس باز آمدن کرد
 قبول خاطرش نیامد و در قریب مرفوم مدفن دارو زیارت گاه عوام و خواص است که وزی میسر رشتی مؤذن از
 اذان بگو گفت هنوز وقت نرسید بعد از لحظه رجوع باطن کرده بار دیگر تاکیدش کرد گفت حالا وقت
 است که درین ساعت فرشته که بصورت مرغ سفید بر آسمان است اذان میگوید بابا علیه الرحمۃ را از
 سخن شکی خاطر شد کمال باطن او و توقف یافت شیخ پیرانہ باز قدس سره از قریب راز زمین اذان
 پیم است و درین دو آرزو سالگی خدمت سلطان المجاهدین شیخ نورالدین قدس سره راه یافت
 پیایوس رسید فرمان یافت که در صحبت شیخ عبداللطیف ثناء به شیخ شریف انوار که در حیات
 اسوده نیز در صحبت او بود هر سه بزرگوار را حکم شد که در قریب او تریل بمقام چو تر باں مقام
 مدنی در آن مقام فیض انعام مشغول بحق بودند و افطار به گیاه چکنه نمودند چون شیخ عبداللطیف
 بمقام پوشکرفت شیخ شریف سحائز گام در شیخ پیرانہ بمقام چو تر باں ششتم بود روزی
 که خوراک ایشان بود و پیش شیخ عبداللطیف آوردند سخت بود که اثر طبع اندک داشت گفت چرا
 کردند شیخ شریف گفت شیخ پیرانہ شک آرد از آنست که اثر طبع کمتری باید شیخ پیرانہ
 که از گیاه سبز شیخ پیرانہ از آنست نمی بنوم بلیت هر گیاهی که از زمین بر دیدید و عده لاشکر یک
 و اگر برم خون از جاری میشود روزی شیخ گفت که ببینید تا خود چه میخورد و شیخ شریف فرمود
 نمیدانم دید که شیخ پیرانہ صاحب غیرت است شیخ عبداللطیف خود با این کار مشغول شد و دید که شیخ پیرانہ
 در آن وقت که شیخ عبداللطیف هم از گیاه سبز نمود و او را خدمت نه فرمود و بسبب
 کرد و گفت که چو تر باں ششتم چو تر باں چند سال گذرانید بعد از چند سال اثر سبب کند
 که شیخ پیرانہ در مقام بود پیش رسید و این از سلطان تر در در امر او خلاف کردند و در جنگل نش
 روزی که میباید که بر سر در زمین افتاده است و هیچ سومی نمانده باز پشیمان شده آمدند و نو
 کردند شیخ برای ایشان یک حجره فرمود در آن یک حجره دو قبر ساختند و تا که بودند مشغول
 بودند چو تر باں در آن دو قبر مدفون شدند بابا رحیم الدین از خلفای بابا بام الدین
 و انای اسرار بودند با سه بر او را از ولایت آمده بودند و دیگر فخر الدین و شکر الدین چندی در بابا
 نوکری میگذازند بمحبت و نظر بابا بام الدین است از دنیا برداشتند و تخم طلب آبی در دل کاشید
 بابا رحیم الدین در دامان کوه ناکه نارن برگشته ماتند اختیار گوشه عزلت نمود و قوت خود از ک

کلام اللہ فرمود با و ایزده تن از ریشیان درین مکان تا آخر عمر به تشریح و تفسیر و تکرار این دعا و دعا
در بلندی موضع مزبور در آنجا مشیت تمام بابا احتیست در آنجا ای پیام اللہ است ای اهل
حقوق خدمت ریاضت حسب الامر شایسته سعادت در موضع اکمال پرگنه لار که در آنجا
بود و در آنجا ریاضت کمال سعی نمود و فصد آن فاجره که تکلیف فعل نامشروع منوره ایقان
عصو خود را بریدن مشهورت در قریه اکمال عرفوست اصواب پاکیزه در بابا و ریاضت
مدید مرید شیخ زین الدین قدس سره بود سالها در خدمت او استقامت نمود چون با ریاضت
در تمام کشمیر بگردید چون در خدمت شیخ فخر الدین کرد و تمام آنجا که در آنجا
مقامات کا با ششمنه بود و رسید با وی شورت کرد که کجا نزول نماید شیخ فخر الدین
بر خدمت که او را جائے مجاہد پر و بزرگ و کجایی نهادند غار کجا یافت که محل او بوده
دین در آن غار منزل ساخت حال و چنان بود که اول روز شنبه در تمام فوجی بر فسله آن
غار و در آنست خود را اینچنان ساخته و بیچ چیز برای خوردن و پختن و آشپزی
بیچ کس نمیدید و در اوینه او را در تمام خود میدیدند و در همان شب شنبه او را یکروز در تمام
او قطع الطریق افتاد و هر چه از سبب ریشیان در آنجا یافتند آنرا غارت کردند چون
که بر دست و متاع فقر را قسمت کنند همه کوششند پس چنان و خبر آن توپای بر بیاید
خدمت آمدند پس همه کسب بار به ناولان او سپردند و با وی دانند و شیخ فخر الدین
خود عفو فرمود و برای ایشان نماز کرد تا همه دنیا شد و ترک آن کار نمود و شیخ فخر الدین
بیت العین در غار آمد و وصیت کرد که در پیش او بیاید و در آنجا در آنجا
تمام شد ناولان در غار آمدند هیچ ندیدند که غیر از خرقه و کلاه آنجا یافتند و ناولان
که بر آن غار مقبره او بکنند همچنان کردند که ناولان مقبره یا زنگاه خان نام است که در
بابال دال از پرگنه کمالج و خدمت بابا زین الدین است و در آنجا در تمام
ریاضات شایسته عمر و در همان سمت ایستاد و در آنجا در تمام
دست حضرت بابا شکر الدین مسکن بنعلی و فریاد و در آنجا در تمام
از ناولان و سر و تمام اموال بر آنجا صرف کرد و طلبکار شیخ فخر الدین
آمد و در کار شد تا مساوی شد و در آنجا در تمام
در زندگی خود خبری است که در روز یکله این بیاض یافتند که خود را در آنجا

در آنجا در تمام ریاضت کمال سعی نمود و فصد آن فاجره که تکلیف فعل نامشروع منوره ایقان

نایب و کمین بود چون شیخ قدس سره از احوال خبر یافت و وصیت کرد که او در آن قبر مدفون سازد
 که در آن پای دنیا داری را بدست بچنان کرد که بری بود بر جاوه در سبانت نشسته صاحب حالات عجبی
 مقامات غریبه ساوی نام داشت و در مسجد جامع کلانرا که در شهرت آنش گرفته آن برهن را از مقام خود
 آری از چشمه بر کناری باشد آنش فرو نشست او را دیدند که بر بام مسجد استاده میباشد و دیدند که از
 کجائی آورد از مقام او تا مسجد ده فرسنگ بود چون در خدمت بابا شکرالدین قدس سره آمد شیخ او را
 راه پیشین خود را که از کمین گاه مولت در پیشه انگشت نمائی بر بسته است آخر بعد از گفتگوی بسیار صحبت
 داشتند و توفیق باری ایمان آورد و یکبار از او صلوات حق شد بعضی گویند که مسلمان شد ولیکن چون آن
 نمودند در غار در آمد بعد از آن بحکس او را ندیدند که حضرت ربکے ریشی قدس سره متقی زمانه مرید
 شیخ بابا شکرالدین قدس سره بود یکبار از ایشان خود بجای آورد و چند کس همراه گرفته در کشتی نشست
 چون در مال و لر رسیدند با همیان از آب بر بسته در پای او افتادند سگان کشتی این حال بدیدند سگان
 صبر کردند با همیان باز خود را در آب زدند تا باز یک ماهی بر حبت در پای ریشی افتاد و همراهمان صبر کردند
 آن ماهی را گرفتند بریان کرده بخوردند بعد از آن هرگز این حال را ندیدند چون باز در خدمت ربکے
 رسیدند قدس سره لباس نقوی از سهر بر کشید و گفت که ظهور مخالف بطون بنا شد کسوت دنیا داران
 پوشیدگان ریشی که با همیان در پای افتادند شیخ روپے ریشی بابا بالولی حاجی از ساکنان موضع
 چکو پرگنه آوردن بود نه خواسته بود وقت صحبت زانش خوش نکرده خلع بمیان آمد این معنی موجب
 بیرون رفتن از دنیا شده را کعبه گرفت دوازده سال است یا کرده که شمیر آمده با شارت غلبه
 مرید حضرت بابا انصاری شد و بقیه عمر در خدمت صحبت او گذرانید وقت رحلت در آن
 چاره در جوار سینه که گوارا سود شیخ او تر تهمکوره سردار زاده بود بحسب اتفاق در عالم جنون افتاد
 شیخ زین الدین قدس سره یکی از طلباء فرستاد تا پیش شیخ قدس سره رسید او را دید بهوش
 بر کارش تا بمقامات ولایت راه یافت چون با حل موعود در گذشت در مقام عیش مدفون شد
 اول کسی که از طائفه تها که ان کشمیر نزد فرمود ملک حسن بود که ترک بنا کرده بر راه طریقت آمد حساب
 کشا کش بود و هنوز از تریش بوسی ولایت بمشام اهل دمد میرسد و ملک جلال تها که اکثر مردم
 این بار ولایت او محسوس اند و از کز مات و مقامات او متقد نیز از این قبیل است خانقاه گو جوار سی بنا
 ساخته اوست پنجم خانقوان دختر ملک بیف الدین که یکبار از وزرای سلطان سکندر بت شکن است
 ریسیدند بعد از آن قدس سره در تحت یکی از والیان کشمیر آمده آخرو زوجه ملک جلال الدین شد و برای خانقاه مذکور

سالانه

طیبه گوید

وی آب از سندلار که در بیای خوش آید آورد و باین فیض جاری گوئی سعادت شدی
 و به چغندر کول شته یاریافته آب همان جوی به ابرای مسجد جامع اشترآک قرار دادند شیخ المدنی
 و شیخ نوری ریشی بابالدی گناهی مریدان شیخ عبد اللطیف اند قدس سره و در شب دوازده سال شیخ
 ری در خدمت او استقام نمود و درین مدت افطار او معلوم نشد که از چه نوع بود و خریدند که
 اکثر گرم و شور روزه میکشاد و معلوم نشد که دیگر چه میخورد و بابالدی گناهی در ریاصت خدمت شریف
 قیقه نامرعی نگذاشته چون وقت جلش رسید صیت کرد که در مقام زنده پال مدفون نمایند
 بن غلبه خرس که در آن جنگل گوید مردم را شکافته مرده هارا بر آورده میخورد و خادمان در مقام او
 نش نمودند صبح وقت فاتحه معلوم کردند که قبر خالیست متعجبند بعد از آن خبر آمد که در مقام زنده پال
 مان مضطجع است در همانجا خادمان رفته حال او را دیدند از حرکت خود نام شدند و با یارای حاجی مدفون کرد
 حج مردم و محل فیض و فتوح است شیخ نجم ریشی مرید شیخ عبد اللطیف خادم او بود چون شصت سالگی کرد
 شب طعامی تخریب غیر در مجلس گردید از آن طعام بفقیر سائیدی شیخ او نش ریشی مرید او بود
 صاحب کشف و کرامات پیر سیزگار وقت شیخ نوری ریشی مرید شیخ عبد اللطیف قدس سره قوت خود
 اشت زاریت می نمود و چه کسب انبمیر لپها و رباطها نمودی به فقر او مساکین بذل فرمودی روز
 مقام او شصت کس آمدند شیخ قدس سره دیگر هشت سیری به از طعام قدمت کرد همه سیر شدند و دیگر

همچنان پراز طعام بود چون از آن پرسیدند گفت بسم الله الرحمن الرحیم گفته اگر به تمام عالم بر سالم سیر شد
 در مقام خود حاضر نبود بچند فرسنگ خانه خود دور بود در دزدان فرست یافتند در زمان در شالی
 شیخ قدس سره از هماجی آواز داد و جان حال پرسیدند گفت دزدان در شالی قنادند چون بمقام رسید
 همچنان نشد بود دزدان چیزی نیفتاد که بدان آواز رسید بودند و فریاد لولی پوره گشته مدفون سبب
 حضرت بابا حنیف الدین قدس سره مرید با باین الدین قدس سره بودند مدتی خدمت داشتند تمام نمودند
 مرشد بر گوه و راه از گوه پاکجا مومن در خریدنی او را بچکس ندیدند و مخفی بود چون اهل اقلان
 لطف با شتیاق تمام در معاره او آمدند و بقر قوی بکل ماری حاضر شد همه فرار نمودند
 بیدار زمین نما و مشرف شدند با باین که مستور بود وقت تا گیا که با یارای شیخ نوری
 پوست او چون پوست نیل در شده بود چون با اینها زانند فرمودند که همان گوه مذکور شد در این
 و فتوح شیخ نوری در ریشی از مریدان ما به بابا حنیف الدین بهال ظاهر کایا در وقت اول او در
 بعد از با باین الدین تربیت میدان نمود و تمام شد نسبت ریاصت بود کارای مجتهد

در خدمت او استقام نمود و درین مدت افطار او معلوم نشد که از چه نوع بود و خریدند که اکثر گرم و شور روزه میکشاد و معلوم نشد که دیگر چه میخورد و بابالدی گناهی در ریاصت خدمت شریف قیقه نامرعی نگذاشته چون وقت جلش رسید صیت کرد که در مقام زنده پال مدفون نمایند بن غلبه خرس که در آن جنگل گوید مردم را شکافته مرده هارا بر آورده میخورد و خادمان در مقام او نش نمودند صبح وقت فاتحه معلوم کردند که قبر خالیست متعجبند بعد از آن خبر آمد که در مقام زنده پال مان مضطجع است در همانجا خادمان رفته حال او را دیدند از حرکت خود نام شدند و با یارای حاجی مدفون کرد حج مردم و محل فیض و فتوح است شیخ نجم ریشی مرید شیخ عبد اللطیف خادم او بود چون شصت سالگی کرد شب طعامی تخریب غیر در مجلس گردید از آن طعام بفقیر سائیدی شیخ او نش ریشی مرید او بود صاحب کشف و کرامات پیر سیزگار وقت شیخ نوری ریشی مرید شیخ عبد اللطیف قدس سره قوت خود اشت زاریت می نمود و چه کسب انبمیر لپها و رباطها نمودی به فقر او مساکین بذل فرمودی روز مقام او شصت کس آمدند شیخ قدس سره دیگر هشت سیری به از طعام قدمت کرد همه سیر شدند و دیگر همچنان پراز طعام بود چون از آن پرسیدند گفت بسم الله الرحمن الرحیم گفته اگر به تمام عالم بر سالم سیر شد در مقام خود حاضر نبود بچند فرسنگ خانه خود دور بود در دزدان فرست یافتند در زمان در شالی شیخ قدس سره از هماجی آواز داد و جان حال پرسیدند گفت دزدان در شالی قنادند چون بمقام رسید همچنان نشد بود دزدان چیزی نیفتاد که بدان آواز رسید بودند و فریاد لولی پوره گشته مدفون سبب حضرت بابا حنیف الدین قدس سره مرید با باین الدین قدس سره بودند مدتی خدمت داشتند تمام نمودند مرشد بر گوه و راه از گوه پاکجا مومن در خریدنی او را بچکس ندیدند و مخفی بود چون اهل اقلان لطف با شتیاق تمام در معاره او آمدند و بقر قوی بکل ماری حاضر شد همه فرار نمودند بیدار زمین نما و مشرف شدند با باین که مستور بود وقت تا گیا که با یارای شیخ نوری پوست او چون پوست نیل در شده بود چون با اینها زانند فرمودند که همان گوه مذکور شد در این و فتوح شیخ نوری در ریشی از مریدان ما به بابا حنیف الدین بهال ظاهر کایا در وقت اول او در بعد از با باین الدین تربیت میدان نمود و تمام شد نسبت ریاصت بود کارای مجتهد

کرامت مشهوره تقرب اعی حاجت قرضداری سرسبز نهاد و جان داد مردم این امر را حمل بر طبیعتش کردند
 و او در بند آن هم نبود و این شیخ نوروزی رشتی و زری نوروزی است که در موضع کهاکی سوده و متاخر بسیار است
 شیخ هرزی رشتی از مریدان بایار حبیب الدین است و تربیت از شیخ نوروزی رشتی مرزور یافته شیخ نوروزی
 رشتی از مریدان هرزی رشتی است پنجا و چهار سال چکه کشید از نو و اگر اصل را در می زنمان ندید صاحب کمال معلوم
 بود حضرت شیخ اسمعیل خلف و خلیفه حضرت حافظ فتح الله ولد شیخ احمد خوشخوان است که ذکر مرزور گذشت
 عالم علوم ربانی و کاشف روزه سجانی بود دروغ و تقوی مستی عجب است و در عهد خود شیخ الاسلام کتبه
 در مرجع صغیر و کبیر و قطیعه بود و خانقاه کلان و طبقه در ایکی در آن کوه با رپریت در جایکه الحال مقبره
 ایشانست دوم متصل مسجد جامع برابر مزار اجداد و آبای ایشان هر دو خانقاه آباد بود چهار صد صوفی
 آورد خوان هر روز در خانقاه حاضر بوده روزیبه از ایشان می یافتند سوئی آن مسافری از فقر او طلب
 علم کثرت هجوم آمدند داشتند اکثر از ولایت ماوراءالنهر و هرات باین شهر می آمدند و نمان از شیخ
 خانقاه او می خوردند برکت در مال و زراعت خصوصاً نگویند از شیخ بسیار بود ظاهر او باطن از تربیت
 می فرمود و کتب بسیار بالوازم دیگر وقف خانقاه کرده شیخ مذکور عهد از شمسی چک که مرید صاوا
 بود گرفته بود که چون وزیر شمس اعانت اهل اسلام نمائی دهم بت و تخانه فرمای چون شمس مبارک ایشان
 ب حکومت رسید وصیت بمحل دره ترویج شرع مبین بسیار نمود برای شیخ خود قریب استانبول
 نوریستانی که مدفن آبا و اجداد شیخ هم نزدیک بهما بنجاست بنای خانقاه کرده و حجرهای هر دو طرف
 بالا و پایین معمور ساخته و بعد فوت شیخ مطابق وصیت ایشان کتبخانه در سطح بحال بود بعضی
 و راغل دیگر که واقف خانقاه نموده بود تا هزار و نود و شصت این خانقاه بحال بود بعد از آن به حادثه آن
 سوخت چندین تن از اولیاد آن خانقاه خلوت کشیدند این شمسی چک در پیش درازه مزار حضرت شیخ
 بهار الدین که بنای آن در عهد سلطان زین العابدین بود مدفون بیرون مزار متصل خانقاه خشتی
 و قبر با سنگهای قبر بر ابر است بعضی گویند که پس از او نید یار ادران محمد شاه پسر شاه تبار شیخ
 ششصد و نود و منسوب تخت نشینی شد نظیر صغیر سن او که هفت ساله بود زمام اختیار ملک بد شاه
 بهیچ فتاد ایشان نسبت با امرای کشمیر با استقلال و اقتدار شیخ و سلوک تکمیل میکردند از نیجت امرای کشمیر
 و سرشورش بر داشته در دارالاماره چهارده سن سادار که کلان تر ایشان حسین بود بشهادت رسانید
 قتل عظیم بر پاشد مزارها مختلف گردید مردم در فکر رخنه سلطنت افتادند و از هر گوشه قابو جوان
 بشوخی و فتنه انگیزی نهادند از نیجت بگشاکش بعضی مراد پیا بعد دو سال هفت ماه محمد شاه مغزول
 کج وفات است و میدان که بجهت تبرستان اهل

شهر ادران یکصد و پنجاه و پنج ۱۵۴۰ هجری قمری

و باتفاق بعضی معتمدان راه فرار اختیار نمود و خورد باطراف کوهستان رسانید فتح شاه بن ادهم خان
 بن سلطان زین العابدین که در نوشته کوهستان حاکم بود با اشاره مردم کار طلب باتفاق و اعانت
 ملک سیف الدین روز یکشنبه جلوس نمود چون تمام حکومت لایت کشمیر در آن حین تعلق باو داشت
 ملک شمسی چک باتفاق ملک سزنگ نینه و ملک موسی نینه بمخالفت ملک سیف الدین کمر بسته انواع
 مخالفت نموده رفته رفته کار منجر به قتال شد در عین محاربه ملک سیف الدین بجار آمد ملک پیاده
 از هجوم عوام بجا کشتافرو رفت و ملک شمهای کاری خود در اندک مدت نیز ملحق عدوی شد چون نزد
 ملک راه عدم گرفتند وزارت بملک شمسی چک تعلق گرفت اما احوال عالم مثل عهد ملک سیف الدین
 که در عدل احسان بقرین بود زیر رواج نداشت و بسبب پروای پادشاه منجر بمخالفت امر خصومت
 میر سید محمد و ملک ابراهیم باکری و ملک حاجی چاک ملک عبیدی نینه که از مقر بان و ارباب اقتدار بودند
 شد در میان اینجاء و شمسی چک باغوی ملک موسی چادوری محاربات عظیمه داد و ذکر استقلال کشمیر
 عراقی و انحراف ندرت میان مردم کشمیر بسبب غوای او محقق نمائند که از جمله واقعات عجیبه که در زمان
 فتح شاه و تسلط ملک موسی نینه و کشمیر بود او آمدن میثم عراقی که بشیر در عهد حسن شاه بنقریب هفت
 درین شهر رسیده و توطن نموده بود چنانچه گذشت چندی بظاہر درزی صوفیان و متوسلان
 ولایت دستگاه شیخ اسمعیل کبری قدس سره در زمره مرد جهان ملت اسلام که در آن ایام تجارتی
 شائع بود داخل شده و ارادت خاص بجناب شیخ طاہر کرده و در ربط معنوی بابا با علی بنجار که از مریدان
 حضرت بابا اسمعیل بود بهر سائیده و او را اعوان نموده چون بنابر همواری وضع آستانگی طاہر نش که زبانی و
 بیانی داشت و بعضی علوم غریبه میدانشاید خدمت بابا اسمعیل میریدان خود گفته باشد که با این منزل
 نشست برخواست کنید بابا علی که ناوان مجنون و بشیر از همه با او شد بلکه بظاہر باطن با او پیوست
 و ازین غافل که بلیت از ره مرد و بظاہر هموار مردمان در خاکهای نرم بود و ام بشیر با ووسف
 آن شمسی عراقی مترود بود در رنگی نگرفت و باز مراجعت بخراسان نموده بود چون سلطان سلیمان از
 غفلت باطن او معلوم کرد از نو کیش معزول فرمود باز عازم مراجعت کشمیر شد و در آن ایام
 برای تحقیق احوال کشمیر فرستاد معلوم کرد که خدمت بابا اسمعیل بکیر سن رسید و این از صحبت تعلق
 کشیده است بازار بابا علی گرم است خطی برای بابا علی نوشته که من تزلزنا کرده غلظت از جناب حضرت
 محسین نور بخش یافته کشمیر می آیم بابا علی به کثرت و بنگار تمام با استقلال اعتقاد تمام بهر سائیده
 در خالقه خود نشاید مریدان خود را احوال او بیکدیگر اظهار نسبت سید محمد نور بخش برای فریب عام نمید

و این سید محمد نور بخش بچند واسطه از خلفا حضرت امیر کبیر علی ثانیست و کتاب عراقی بخواب ایشان
 افزای محنت کبیرانک نزد ابستان عظیم چون بازار خود را گرم کرد و با اکثر مردم مختلط و مریوطه
 شد و قدرتی که خفیه نه پیش شیخ ارباب می نمود سعی با باغی مرجع اکثر امرای کشمیر شده و خانات و
 بیابان و آشیانه بنا کرده و راجح سکونت نمود خلوتها بجای آورده بر ریاضات شاقه تن واداره
 آفت هر که گفت بیست از ریاضت دیگران بدرون غافل مشو چو سنگ میریزد فلاخن بشکست
 میخورد و با ملا زمان سلطان رباط بهم رسانید و مردم را و عهدهای ظهور کرامات و خوارق خود
 داد اکثر ساده دلان فریخه زدند بلیت بوعدهای تو دل بسته ام چه ساده علم که آب خضر طبع
 از سر آب غلط اما تا جیات محمد شاه اصلا کسی قدرت اظهار و اظهار نمود در پنهانی نزد امرای
 داشت هر با با اتفاق مخلصان بابا اسماعیل شهر و قری دستش میرسید سعی اخلاف مذہب حتی المفسد
 میکرد و خود در خبر پادشاه و لان نادان تعلیم عنینو در ان اشاکل کاجی چک خواهرش در مکان
 بود و اختیار مملکت و اتفاق غازی خان آمد و رفت نزد شمس عراقی کرده بلکه مذہب
 شمس عراقی هر دو کس را تحریک نموده که خانقاه میر سید کبیریه که یک آشیانه است و ایران باید ساخت
 رود آشیانه باید کرد عرضش این بود که بعدد ایرانی باز در تعمیر آن توقف بکنند و راه ندید با خانقاه
 که در جدید ساخته است شرح شود هر دو کس از المہام سلطنت بودند معقول محمد شاه کردند پادشاه
 به همین نیت که آشیانه سازد و خانقاه معلی بر هم زود بارده که مذکور شد بخیاں باطل میر شمس عراقی
 کاجی چک غازی چک که در رفق ارادت دادند چند می تعمیر خانقاه در شیر توقف و تراخی افتاد و
 کسی ل تعمیر آن ندانند آنکه خواهر کاجی چک چه نجر شاه که صالحه باجی نام داشت در سید بابا اسماعیل بود
 و تا سید الهی غیرت آمد و گفته آلات و جهیز خود را جمع کرده و نقد نموده کمر میت بر بنای خانقاه معلی
 و پشت مخازن دین شکست بزیج معمولی لوقت سه هزار روپیه و شصت هزار تنگه صرف تعمیر خانقاه
 معلی نمود و آشیانه نمود و بسیار بیوس اخلاص در تزئین و تربیت آن پرداخت بعد تمام آن
 بکهنار دو دود صد کرتی پوزینه گیری که آن را در عرف آنوقت زینه جامه میگفتند به کارکنان و ممالک
 بخاران پنج هزار کله پوش تو بزدوران انعام داد از مردم شهرده هزار کس ااضیافت طعام کرد و
 گذاشتن قلمس کنگره بام دقت نامه بهر محمد شاه در نمود تولیت آنرا بنام سید بن علی
 که از سادات سینه آنوقت بود و مفوض فرمود و من دخله کان امینا تاریخ تمام شد چون ملک
 موسی صد ملک چاد و در راه نقد تیر بجیت شمس عراقی نمونه مذہب و قبول کرد بازار او بیشتر گرم

سید محمد کبیر...
 در این کتاب...
 در این کتاب...
 در این کتاب...

و ایره حضرت کبیر است از دسه موجود ماند

نزدیکی

شد با مرگ موسی در جدی بکن جایافت و با چرای مذہب خود مشغول شد کتابی احوط نام در نزد
 تشیع تصنیف کرده شایع ساخت بابا علی محمد حسن آباد و کان اغوی مردم را سرگرم داشته بیشتر
 باعث ترویج گردیده علمیه هم رسانیدند همه باباها می تسن ابابره و غیره از اولاد با علی مذکور بعد
 از آن در وقت خود بابا خلیل و بابا طالب و شیخ حسن جیدیله نامید نموده این مذہب بیشتر شایع یافت و تا
 به تبت رسید بر اصل سخن دیم فتح شاه بخوست که ولایت کشمیر چون زمین العابدین میکریم مسلم باشند
 ملک بر اینم بعضی از اعیان عهد رضوی ساخته در تاریخ زندگانش از ۹۱۶ هجری قمری پاره پاره بکنگ و جلال
 پور دستند زمین را بخون کشکان گلگون ساختند بعد محاربات بسیار و کارزار بشمار سیصد سال
 بملک عثمان دار قرار یافت بعد دو ماه سرداران قبیله وانکار از رضوی شکر بر ملک حاجی بکنگ و جلال
 گدائی ملک غلبه کردند بعضی مردم آنها را گشته و ملک عثمان را جبر نمودند فتح شاه را فرار گرفتند و
 یکما ملک بر اینم باگری جمعیت تمام فتح شاه که بیرون بر رفته بود آوردند بر سر بر سلطنت نشاندند
 و خطبه سکه بنام او زمین شد یکسال سلطنت کرد استقلال را بخواهد محمد شاه از سلطان گدائی
 بودی الی هند مدد آورده ملک نصرتا زینه و ملک حاجی چاک بر ملک بر گری مقابل فتح شاه در سر راه
 دادند در فتح شاه طاقت نیآورده راه کوستان گرفته و کوچستان بدله بقارفتند و کلاه بر سر
 امیکت سلطان قطب الدین عنایت کرده بود تا از آن سلاطین سلاطین در سلطنت
 میگذشتند بدست فتح شاه رسید بود آنرا عنایت کرده که کفالت عمیره کنند چون امیر
 شیخ الملاح شیخ فتح فتح خلف خلیفه حضرت ابابکر رسید فرود که سلطنتا زینه نسبت
 که بعد آن اگر در دست پاوشا هم کرده با استقلال داشتند تا اینکه منتقل بنیدیکان
 محل خود مرقوم میگرد و بالجمله نفس فتح شاه اکتیور آورده و مقدر سلاطین در آن
 کشمیر با تمام استقلال بن عدالت اقران تعلق بر محمد شاه گزشت اما ای کمال
 مرتبه رضاع و چاکری بنایه قربت باریت رسید بود در بی عهدی سلاطین
 نزد بیت و شش ملک حاجی چاک خورد ملک مسعود را عنایت تمام با سلاطین
 امرای آن عهد بود و با آنها غالب سلوکی نمودند تا ده سال که در سلطنت
 ناکام بجا الفت پرداختند و تاریخ زنده در سبب است ملک علی میرزا و ملک
 جیره او در باس پناه انبوه بکنگ نهادند آنرا با کشمیر را چهار حصه ساختند یک حصه ملک جلال
 که منصب حکومت بود مردم بر او شش ملک لومر میومد باک علی چهارم که در آن
 از قبیل سلاطین سیدین زنده بخان بطور ریوست

در وقت خود بابا خلیل و بابا طالب و شیخ حسن جیدیله نامید نموده این مذہب بیشتر شایع یافت و تا به تبت رسید بر اصل سخن دیم فتح شاه بخوست که ولایت کشمیر چون زمین العابدین میکریم مسلم باشند ملک بر اینم بعضی از اعیان عهد رضوی ساخته در تاریخ زندگانش از ۹۱۶ هجری قمری پاره پاره بکنگ و جلال پور دستند زمین را بخون کشکان گلگون ساختند بعد محاربات بسیار و کارزار بشمار سیصد سال بملک عثمان دار قرار یافت بعد دو ماه سرداران قبیله وانکار از رضوی شکر بر ملک حاجی بکنگ و جلال گدائی ملک غلبه کردند بعضی مردم آنها را گشته و ملک عثمان را جبر نمودند فتح شاه را فرار گرفتند و یکما ملک بر اینم باگری جمعیت تمام فتح شاه که بیرون بر رفته بود آوردند بر سر بر سلطنت نشاندند و خطبه سکه بنام او زمین شد یکسال سلطنت کرد استقلال را بخواهد محمد شاه از سلطان گدائی بودی الی هند مدد آورده ملک نصرتا زینه و ملک حاجی چاک بر ملک بر گری مقابل فتح شاه در سر راه دادند در فتح شاه طاقت نیآورده راه کوستان گرفته و کوچستان بدله بقارفتند و کلاه بر سر امیکت سلطان قطب الدین عنایت کرده بود تا از آن سلاطین سلاطین در سلطنت میگذشتند بدست فتح شاه رسید بود آنرا عنایت کرده که کفالت عمیره کنند چون امیر شیخ الملاح شیخ فتح فتح خلف خلیفه حضرت ابابکر رسید فرود که سلطنتا زینه نسبت که بعد آن اگر در دست پاوشا هم کرده با استقلال داشتند تا اینکه منتقل بنیدیکان محل خود مرقوم میگرد و بالجمله نفس فتح شاه اکتیور آورده و مقدر سلاطین در آن کشمیر با تمام استقلال بن عدالت اقران تعلق بر محمد شاه گزشت اما ای کمال مرتبه رضاع و چاکری بنایه قربت باریت رسید بود در بی عهدی سلاطین نزد بیت و شش ملک حاجی چاک خورد ملک مسعود را عنایت تمام با سلاطین امرای آن عهد بود و با آنها غالب سلوکی نمودند تا ده سال که در سلطنت ناکام بجا الفت پرداختند و تاریخ زنده در سبب است ملک علی میرزا و ملک جیره او در باس پناه انبوه بکنگ نهادند آنرا با کشمیر را چهار حصه ساختند یک حصه ملک جلال که منصب حکومت بود مردم بر او شش ملک لومر میومد باک علی چهارم که در آن از قبیل سلاطین سیدین زنده بخان بطور ریوست

بود و در آن می آید بار با مردم کشمیر جنگ نموده و در آخر فصل خزان به هندوستان رفت و
 ملک علی خانو شهره بهر ایش بود تبیین این مقال تفصیل این اجمال نکند و تاریخ نه صد سی و هشت
 سیزه کامران ولد ظهیر الدین محمد بابر باوشاه که تبارگی هند را به تسخیر آورده بود ازین عالم رحلت کرد
 و در خطبه تعلق به نصیر الدین محمد سهایون پادشاه گرفته میرزا کامران اجازت گونه از سهایون پادشاه
 حاصل کرده بجانب کشمیر توجیه نمود و در نوشته مانده محرم بیگ شیخ علی بیگ باسی هزاره سوار به کشمیر فرستاد
 چون کشمیر در میان امر منقسم بود کسی مقابل لشکر مخالف نشد تا آمده در قلعه حیره او در فروش نمودند و از
 فتح و قدرت جانب هند رفته مردم تاریخها گفتند و خود محرم بیگ این تاریخ گفته و بکامران میرزا اذیت او
 تا تاریخ به حکم پادشاهی که همیشه به بنیم آسان باشد و تقبیم فرودس به سفر کرد و سوی شهر کشمیر که آن
 خوبی و بد تقبیم فرودس به چو کرد و فتح میسم او بتاریخ به خرد گفتا که فتح نیم فرودس به آخر الامر ای
 کشمیر از حیره او در موضع آت و این آمدند محرم بیگ جمعیت تمام در آت و این جنگ حرب است و
 امرای کشمیر بر کوه سلیمان برآمدند بعد از محاربه بسیار چون محرم بیگ مغلوب شد طبع صلح انداخته
 آنگاه فتن به هندوستان نمود بعد مراجعت او هنوز سپاهیان کشمیر کمر و انکرده بودند که بناگاه
 در تاریخ نه صد سی نه سلطان سعید خان از کاشغر آمده خود توقف در تبت نموده پس خود اسکند خان
 با جمعی از مقریان که سر کرده آنها میرزا حیدر را زاده اش بود با چهار هزاره سوار فصل خزان از راه لار
 در محلات نوشهره رخت اقامت کشودند و امرای کشمیر همه در قلعه حیره او در نزول نمودند کاشغریان
 در عهد فصل فتاد موسم سردی بجانب کارج نهادند امرای کشمیر سرچند که تعاقب ایشان می نمودند لیکن
 از راه غلبه کاشغریان اهل شهر همه جلا شده رو به شواهن خیال و جز از کجا آوردند اکثرها قین از
 صفیر و کبیر بدست ترکان ایشانند فتح سرسری بجان خود کاشغریان کردند یکی از شعرا در آنوقت این
 تاریخ گفته در پیش سعید خان فرستاد تا منجیح محمد قندکان شاه عادل به سلطان سکندر خاقان
 در زمان دبر گرداید او در روزهایجا به قادر شد اندم از لطف یزدان به تاریخ فتحش الحق این است که روز
 چهارم از ماه شعبان به باجمعه مردم کشمیر اجید این واقعه زمت از البصوبت و خواری و شدت متاعب
 و بیقراری بسر بردند چون آثار بهار روی زمین را جلوه زینت و خرمی بخشید سپاهیان کشمیر بالشکر
 ترک متقابل شدند ملک محمد علی و محمد ملک جی چاژدوه و ملک حسین رینه و ملک موسی و غیر هم روی
 بحاره نهادند بعد از کارزار بسیار بر لشکر کاشغریان غالب شدند چون اسپ میرزا حیدر زیجان شد
 به سپاهیان او روی بهر میت نهادند علی بیگ قریب هزاره سوار جانب راست میرزا حیدر و هزاره

از جانب چپ گرفته و لاوران خود را تخریب کند و استمالت نموده مجدداً نائز و جنگ مشتعل ساخته غلبه بهم رسانند تا بجای که هزار و شش کس با چندین امر از مردم کشمیر بقتل رسیدند باقی مردم را و بگریز آوردند با وجو این الت امرای کشمیر از راه جلادت و شجاعت در حرکت گاه مستقیم بودند و بر جنگ قائم شدند کافرین مغلوب کردند تعاقب نمیکردند در آخر بهار صلح بمیان آمده ترکان رود بجان بخت از راه لار نهادند چون اکثر سال بجاریه و فقره گذشت آبادی و زراعت نشد غلبه بر گرانى نهاد و محط و عسرت بر تیره رود داد که پدر از دهن سپرد و مادر از دست دختر لقمه میگرفت مردم به گرسنگی هلاک شدند بدین محط تا حدی که خلق از فرط بی قوتی چو شمع در جسم خود را سوختی بر آتش بردی بکار در تاریخ نه صد و چهل و چهار سلطان محمد شاه قضا کرد شمس الدین شاه پسر محمد شاه بعد فوت پدر با مرغالق خیر و شر سلطنت رسید اختیار امور مملکت بد کاجی چاک که خواهرش بود عقد محمد شاه بود ماند و این کاجی چاک از لاوران نامی بود اکثر اوقات بجهت دفع متغلبان هند در کوستان میگذاشتند سرحد کاجی دار و در آنکه از اکنه صعبه کوستان است بجهت اقامت از آنجا باو شمس الدین استقلالی داشت از راه بر یکسال نرسید در خمس و در عین تسمایه ازین علم گذشت اسمعیل شاه پسر محمد شاه بعد واقعه برادر به پاوتش رسید در زمان او با اهتمام کاجی چاک که مرید شمس خرافی بود در شمع بیشتر رواج گرفت دختر کاجی چاک عقد اسمعیل شاه بود بدین سبب اختیار اقتدار زیاد بر سابقه یافت و بر امی تقصیر امور ندید بسیار داشت امرای کشمیر باز با هم راه مخالفتها و منازعات پیش گرفتند دهات و پرگنه بات را مقوم ساختند و ناگریان و چکان و چادریان و ملکان که در آن عهد از ارباب اقتدار و در بلکه صاحب اختیار بودند یکدیگر شده منازعت میکردند و در محله غلار الدین پوره که بدست قلع و آغست جنگهای نمایان بود اسمعیل شاه چندی به بی استقلالی گذرانده نیز دیکه در گذشت بر اسم شاه پسر اسمعیل شاه به سلطنت برداشتند سبب بدین میرزا حمید بکشمیر مخفی ماند که بیک بدل آگری در یکی کاجی چاک است الهست و جماعه بدستور آبا و اجداد خود مستقیم بودند و اسلامیه تشیع نمودند و در زمان اسمعیل شاه به لاهور پیش همایون پادشاه فرستاده حکایت و تسلط تابعان پیش ازین خرافی و شیون کشی تشیع مفصل عرضه داده بلکه کتاب خود را که میر شمس العلیف کرده بود با عقائد دیگر بجنس گذاریدند التماس اصلاح فرستادن افواج کشمیر نمودند چون در هندوستان نسبت همایون پادشاه در غلبه شیرخان در همان ایام بلهوار آمده بود بدین ملک میرزا حمید در هندوستان از سال ۱۵۸۰

این سردار
در ملک...

پادشاه بودند و همایون پادشاه حرف میرزا انبیر را که ترغیب عزیمت کشمیر کرده بودند نفی نمود
 و بهر گزفته و از آنجا بایران رفته میرزا حمید رجبی خود از لاهور مرخص شده از راه چیره بار کشمیر آمد
 ملک حاجی چاک از راه بهیره پور با جمعیت خود به هندوستان رفت و ملک بدال ماکری از دنیا در گذشت
 و حاجی چاک در شیرخان آورد و طلب ملک و شیرخان او را خطابان خانانی داده با حسن وجه
 پیش آمده لشکر خود را همراه کرد و میرزا حمید را تا مرز اوجیت او تسلط بر کشمیر یافته با مردم کشمیر طرح احسان
 انداخته نوعی سلوک نمود که هر سه امطیع و متقاد خود ساخت حاجی چاک از راه بهیره پور قصد شهر نمود
 میرزا ابوالعیال در اندر کوش و در چون خبر حاجی چاک شنید با اتفاق ریکه چاک ملک عبیدی را مینه جمع و دیگر
 حرب حاجی چاک دستار مدنی ابواب جنگ مفتوح بود مردم طرفین که دلاوران کاری و لائق سرداری
 بودند با هم می جنگیدند اما چون پیجه تقدیر بر تدبیر غالب جلاوت شجاعت امرای کشمیر سب فتوح
 شکست و فائده نکرده تا آنکه او روز چاک کشته شد حاجی چاک شکست یافت باز به هند نهاد
 نازک شاه پسر فتح شاه باهنام حسن سخی ملک عبیدی رینه سلطنت شست نام پادشاهی
 با و بود در حقیقت میرزا حمید تصرف و تسلط می نمود شعار ابلهنت به ابه تجدید درین شهر ظاهر گردید
 جلیل آتش کشید استخوان های شمس عراقی را بر آورده سوخت و مقبره اش را از بله تمام شهر سا
 مدت ده سال حکومت را می کرد نواحی شهر هراتیک ضبط نمود و تبت و اکثر کوهستان در تصرف
 خود آورد دست اعدا را بجز کشمیر کوتاه ساخت و ترویج علم و علماء تنظیم اسلام دال آن خوب
 بجای آورد و ملک عبیدی رینه حسن رینه و ملک محمد ناجی و خواجه حاجی بانندی در اطاعت او بود
 تنبیه و تحریک بسیار با اهل شیخ نمود با ابا دانیال که میر شمس عراقی را که نیم مرزا به تبت خورد در گزخته بود از تبت
 طلبانیده کشت و شکنجی نام پیر شیعه باره که در حدود پور در لباس ریشیان زاهدان میگذازید
 و خود را مرید بابا علی میگفت بنده از بند جدا کرده سرش را اول بشالی کوب کوفت بعد آن جسد
 را به خواری سوخت و جمعی از اهل خدات و ایمان را به تبت رهن نیز بقتل رسانید بحیثیت این امور که
 دوستی در دل های مردم از میرزا حمید رجا کوفت و اهل شیخ بیشتر در مقام خصومت و نزاع افتاد
 ملک عبیدی رینه در تاریخ نه صد و سیاه بهشت قصد مخالفت و منازعت میرزا انبیر را بخاطر آورده باین
 ماکری و خواجه حاجی محمد و پیمان بستند که در نواحی کشمیر و کوهستان لشکر کشی کنند میرزا حمید لشکر
 کشی نموده بملک عبیدی رینه حسین ماکری و خواجه حاجی امر کرد که میرزا بهادر برادر زاده مرزا را این
 خویش همراه دهند تا نظم و نسق کوهستان بماند درین ضمن مخالفت و قفسه ملا قاسم و ملا بانی سردار

از کوه

میرزا ابوالعیال در نزد پیر شیعه در آمدند

میرزا ابوالعیال در نزد پیر شیعه در آمدند

شکر میرزا حیدر به تبت رفته بودند مراجعت نموده ملحق بفرج مزبور شدند کار منجر به قتال شد و کشتن
 عون عیسی بن الفریقین بمیان آمد عجیب محاربه اتفاق وقوع یافت مدتی مردم میرزا حیدر دست و پا زده بودند
 و خیل کارزار نمودند و او مردانگی دادند و میروانگی رو بدفع خصم نهادند جمعی کثیر از طرفین بهلاک رسیدند
 آخر الامر شکست بر فرج میرزا حیدر افتاد سرداران عمده تباہ شدند از انجمله ملا قاسم کشته شد و ملا باقی
 رو به گریز نهادند نزد مرزا آمده و ملا عیسی که هم از معتمدان سرداران میرزا بود و سزیمیت یافته نزدیک قصه
 باره موله اقامت نموده بود و آخر او نیز بقتل رسید و گو که میرزا بصبط کشتوار رفته بود در راه شکست یافته
 با هزار و پانصد کشته شده چون تخم نفاق در زمین دل دوستان افتاد بسبب ظهور چنین حادثات میرزا
 اهل عیال در اندر کوٹ گذاشته قصد شنجون امرای کثیر کرده درین اثنا بنحاط میرزا تاجه رسید که در شاخ
 بندی غنیم باتن تنها در آمد قصابی پرسید که نام تو چیست چون زبان کثیر فصیح نمیداد قصابان یقین
 که مغلست تیر شمشیر و او بر سرش کوفت بهمان زخم درجه شہادت یافت بعضی میگویند که بحیثیت رفیع
 شبیه و نفاق و مخالفت بی یراق برای دیدن عیان آفاق رفته بود در زرد بحسب اتفاق چنین امری در
 و او اهل عیال میرزا با تمام مال و متاع با جمعیت تمام رو بکاشغرنهاوند و همه اهل کثیر را اعانت نمودند
 و این خبر فوت ناگهانی ایشان موجب طفرخالیان خصوصاً اهل تشیع که آنها را بسزای خور رانده بود و بغایت
 مسرور شدند در مرزا سلاطین طرف غرب آسب مدخولت در زرد و پنجاه و هفت چنانچه ازین قطعه که
 بر لوح قبرش کنند معلومست قاری شہ گورگان میرزا حیدر آنکه در بملک شہاد زده کوش شایان
 قضای الهی چنین بود تا هیچ بد شده بهر وصلش قضای الهی و الا ان مرزا کلان قریب مسجد میرزا
 تیرک بعضی گویند که خوابه حاجی از مرزا متوهم شد خمیمه بنام پوز زده بود مرزا بواسطه ملی خاطر خود اجازت
 رفته چون زیر خمیمه رسید قصابان کور غنیمت پنداشته یک ضرب بشهادت رسانند و العلم عند الله غازی
 مذکور و دولت چاک پسر گاجی چاک استه بود که بر نفس مرزا بی دینی کنند و قبر او را از مرزا بسازند و بسازند
 ابدال ماکری که والده اش از قبیلہ سادات بود با جمعیت ماکریان مردم دیگر از اهل سنت و جماعت
 فرج گرفته نفس بر ابرو آید در مرزا سلاطین بعد بخر و زدن کرد یکماه با مردم مذکور در کوش
 دست چکانرا کوتاه ساخت و مقبره را محکم و سنگین نمود این محسبید از اهل کوش و درین
 غازی چاک غیر بسبب حمایت نازک شاه چون دست بر سید محمد نیافتند در اندر کوٹ بحیثیت
 خانہ میرزا حیدر که والبت نکاش همایجا بود و در با فرج رفته زن مرزا جنگ مردانه استعداد مانده و فرزند
 احمد ماکری که از اقارب رسید مجبور بودند در میان آمده صلح کردند چکانرا دفع نمود و قبیله میرزا

بسیار

کا شکر گردن این میرزا جیدر مذکور برادرزاده سعید خان والی کاشغر و خاله زاده ظہیر الدین محمد بابر شاہ بود
 از علوم دینی و شعر و سخن بہرہ وافر داشت و تاریخ رشید تالیف میرزا کتابے معتد و مشتمل بر غرائب
 حالت منافع بسیار در عهد ایشان بال شہر رسیدہ چنانچہ بدو تادائماً میان اسواق و کاغذ گیران
 تشاک کردن شالی بطرف آتش کہ آزارناہ لگو گویند و حمام و غیرہ بہر سائیدہ او سوای این از منافع
 عامہ ازیشان بسیار منقولست ہر چند وہ سال حکمرانی در کشمیر نموده اما رفع سکہ و خطبہ از والی کشمیر
 نموده چونکہ نازک شاہ ہم از اہل سنت و جماعت بود کسی مجوز تبدیل سکہ و خطبہ نشد بعد نازک شاہ
 رفتہ رفتہ کار سلاطین فترت گرفتہ و قبیلہ چکان کہ از نوکران آہنا بودند تسلط یافتہ چنانچہ مرقوم پیش
 مناسب بدیت کہ اول مذکور بطور عبرت دستور شونہ سادات و بزرگان کہ درین مدت بر مندر ایشان
 بودند قدری از ایشان معلوم رقم اند بدین تفصیل اند حضرت اسید مسکن شریف اوس
 شہر متصل دیار است صاحب جذبہ عالیہ اندنی دستور بودند و مقبرہ ایشان معلوم نبود خدمت
 داد و دینہ مالو باعث ظهور قبر و شہرت ایشان در عهد خود شد حال مرجع التقیاء محل فیض است میگویی
 علامت قبر شریف ہرگز قبول نمیکند بعضی رسیدہ دینی نامند و احد علم حضرت میرزا جمال الدین
 از سادات عالیہ درجات است مرید قدوۃ الاقطاب حاجی عبدالوہاب کہ شش واسطہ بجانب حضرت
 مخدوم جہانیاں میرسد در ولایت و سیاہ شائے عظیم و در او اثر عہد سلاطین کشمیر
 بقدم خود مرین فرمود عالمی را فیض ارشاد بہر اندوز نمود انتساب حضرت مخدوم شیخ حمزہ بجانب
 ایشانست میتوان گفت غایبہ قدم ایشان تربیت حضرت مخدوم بود بعد انقضای حقوق ارشاد
 اہل بیت باز مراجعت بہند فرمودہ و در حلی اہل سنت نمود مرزا متبرکہ کاش مشہور بہر بزرگوار حضرت نصیب
 الدین خانیاں یکی از سادات عالیہ ایشانست در زمرہ مستورین بود بہ تقریبی ظهور فرمود مقبرہ میرزا
 سرہ و در محلہ خانیاں بہ بیوی من الوارست در جواریشان سنگ قبر و واقع شدہ در عوام مشہور است کہ
 آنجا پیغمبری آسودہ آکہ در زمان سابقہ در کشمیر معجوت شدہ بود اینمکان بمقام پیغمبر معروضت درکت
 از تواریخ دیدہ شد کہ بعد قصہ دور دور از حکایتی مینویسد کہ یکی از سلاطین زادہ بابرہ زہد و تقوی
 آمدہ ریاضت و عبادت بسیار کردہ بر سالت مردم کشمیر معجوت شدہ در کشمیر آمدہ بدعوت خلایق اشتفا
 نمود بعد رحلت و در محلہ انزہ مرہ آسودہ در آن کتاب نام آن پیغمبر ایوزہ آصف نوشت انزی مرو خانیاں
 متصل واقعست اکثر اصحاب کمال خصوصاً مرشد راقم و خدمت ملا عنایت اشد شال میفرمودند کہ از نمکا
 وقت زیارت فیوض و برکات نبوت ظاہر میشود و اعلم عندہ با با فتح اشد فرزند برہ مندر حضرت

علامہ احمد علامہ در تالیف خودی کار کرد کہ این آصف پیغمبر لکہ و در عهد زین العابدین از سر آسودہ درینجا ماند تحقیق است کہ یوزہ

بابا اسمعیل است و تربیت یافته او ظاهر او باطناً صاحب بیاضات و کرامات بود و امثال قدوة العرفا
مخدوم شیخ حمزه از محدثش بهره ور بودند و او ان غلبه مخالفان دین که بی نخواست سب صاحب سید
المسئوم میکردند بسیار تقبیح میکرد هر سه عالی گوهر را بنام حضرات خلفای ثلاثه تبدیل اسم کرده نسبت
آنکه رخص و دشنام مردم بد فرجام راجع به همین سه نیک نام باشد آخر با طاعت نیاید و دره بال بیت
بجانب سیالکوٹ پجرت نمود و به پنجان توطن فرمود و آنجا مرجع شد و ملقب بشاه فتح الله خوانی گردید و
فاضلین کالمین عالمین مولانا کمال الدین مولانا جمال الدین در سیالکوٹ با تفسیر و تالیفات ایشان عمل آمد
چنانچه در محل خود مرقوم خواهد شد با محله شیخ و در آنجا وفات یافت مستجاب الله دعوات بود و در آن شهر بسیار
علم و تقوی ارباب فضل کمال صدق و صفا بودند یعنی قائل اند با اینکه خدمت شیخ بالتمسک یکی از
طبقه چکان با مزاجت به کشمیر فرموده بودند و العلم عند الله رسی از پیشی زونی برینی و در بر او بودند
از قریر را جور از پرگه جرات داعیه خدا طلبی به سر رسانیده اند و در خدمت شیخ لولی حاجی که ذکرش گذشت
آمده بر او بال مشغول شدند یکی ازین دو برادر داعیه جنگ نشینی سجا طرا آورد بر او درش گفت تا از بایت و شایسته
خود بگذریم یعنی خواهش عار از گذریم جنگ نشینی بی فائده است پس با مر شیخ یکی مشغول علم شد و دیگر
یکمال و در زید و کار هر دو یکمال رسید رسی ریشی در سراج و مرجع کا شعر بیان در پی اسپ مرشد خود شیخ
لولی حاجی که پیشتر بود میرفت ترکی او را بشهادت رسانید سه روز لاشه اش افتاده بود و سگله کهبانی می
کرد از آنجا یارانش بر او شسته و کفین کردند و در آن ریشی قائم مقام شد صاحب حوال بود شخص را با آورد
نکست ستاده پای او در سپهر پخال لغزیده افتاده و زنی ریشی بر او پوشی حاضر شده دستگیرش نمود او
بجهولیت نفرین بر سیکه او را فرستاده بود در زه مراجعت نمود و یاد نفرین و دشنامش او را منکر شد
خدمت ریشی صحبتش مفصل بیان نمود مزدور مذکور بعد از آن درین دست حکایات زونی ریشی
بسیار مذکور است چون رحلت نمود در مقبره چار آمد شیخ ننگ ریشی منفق و اعصمت پرست سیکه
بی بی زاهده بود و بدالات او ارادت در خدمت شیخ بابا شکر الدین ریشی حاصل نمود حالات رحمت
بعد واقعه سکه بی بی مزبوره در مقام بهتو که در آنوقت آباد نمی بود و حوش سباع مسکین
نشست بنیاد اسپان نیوی را با کل شکست چیزی موجود نگذاشت دست از همه برداشتی که
خرقه خود را هم با نلج بشید بالای تن خود بپوشید و در تمام عمرها بجا گذرانید سباع
و حوش الفتو النسی در خدمتش به سر رسانیده همه اسبیع و منقاد خود ساخت شام و چاشت سفره
خوردنی برای آنها می انداخت هر که نامی بی مزاجت یکدیگر بجهت خود می برداشت بعد تصرف و جانی

شیخ حمزه از محدثش بهره ور بودند و او ان غلبه مخالفان دین که بی نخواست سب صاحب سید
المسئوم میکردند بسیار تقبیح میکرد هر سه عالی گوهر را بنام حضرات خلفای ثلاثه تبدیل اسم کرده نسبت
آنکه رخص و دشنام مردم بد فرجام راجع به همین سه نیک نام باشد آخر با طاعت نیاید و دره بال بیت
بجانب سیالکوٹ پجرت نمود و به پنجان توطن فرمود و آنجا مرجع شد و ملقب بشاه فتح الله خوانی گردید و
فاضلین کالمین عالمین مولانا کمال الدین مولانا جمال الدین در سیالکوٹ با تفسیر و تالیفات ایشان عمل آمد
چنانچه در محل خود مرقوم خواهد شد با محله شیخ و در آنجا وفات یافت مستجاب الله دعوات بود و در آن شهر بسیار
علم و تقوی ارباب فضل کمال صدق و صفا بودند یعنی قائل اند با اینکه خدمت شیخ بالتمسک یکی از
طبقه چکان با مزاجت به کشمیر فرموده بودند و العلم عند الله رسی از پیشی زونی برینی و در بر او بودند
از قریر را جور از پرگه جرات داعیه خدا طلبی به سر رسانیده اند و در خدمت شیخ لولی حاجی که ذکرش گذشت
آمده بر او بال مشغول شدند یکی ازین دو برادر داعیه جنگ نشینی سجا طرا آورد بر او درش گفت تا از بایت و شایسته
خود بگذریم یعنی خواهش عار از گذریم جنگ نشینی بی فائده است پس با مر شیخ یکی مشغول علم شد و دیگر
یکمال و در زید و کار هر دو یکمال رسید رسی ریشی در سراج و مرجع کا شعر بیان در پی اسپ مرشد خود شیخ
لولی حاجی که پیشتر بود میرفت ترکی او را بشهادت رسانید سه روز لاشه اش افتاده بود و سگله کهبانی می
کرد از آنجا یارانش بر او شسته و کفین کردند و در آن ریشی قائم مقام شد صاحب حوال بود شخص را با آورد
نکست ستاده پای او در سپهر پخال لغزیده افتاده و زنی ریشی بر او پوشی حاضر شده دستگیرش نمود او
بجهولیت نفرین بر سیکه او را فرستاده بود در زه مراجعت نمود و یاد نفرین و دشنامش او را منکر شد
خدمت ریشی صحبتش مفصل بیان نمود مزدور مذکور بعد از آن درین دست حکایات زونی ریشی
بسیار مذکور است چون رحلت نمود در مقبره چار آمد شیخ ننگ ریشی منفق و اعصمت پرست سیکه
بی بی زاهده بود و بدالات او ارادت در خدمت شیخ بابا شکر الدین ریشی حاصل نمود حالات رحمت
بعد واقعه سکه بی بی مزبوره در مقام بهتو که در آنوقت آباد نمی بود و حوش سباع مسکین
نشست بنیاد اسپان نیوی را با کل شکست چیزی موجود نگذاشت دست از همه برداشتی که
خرقه خود را هم با نلج بشید بالای تن خود بپوشید و در تمام عمرها بجا گذرانید سباع
و حوش الفتو النسی در خدمتش به سر رسانیده همه اسبیع و منقاد خود ساخت شام و چاشت سفره
خوردنی برای آنها می انداخت هر که نامی بی مزاجت یکدیگر بجهت خود می برداشت بعد تصرف و جانی

شیخ نوروز که در احوال و مرقوم خواهد شد او را قائم مقام کرده از عالم فانی رحلت فرمود و همبنا آسود
و این سنگه بی بی مزبور هم از عارفات معروفه بود در ریاضت زهدت گوی از مردان برده نزدیک
مقبره او مکانیست که مشهور بقبر موسی است علی نبیا و علیه الصلوٰة والسلام بزرگان و اصحاب حال
از ظهور فیض برکات آنجا نقلها دارند مولانا میر رضی الدین از فضلاء وقت و سخاوت میره در کار بود
و جامع علوم عقلیه و نقلیه در آخر عهد سلاطین و اوایل زمان تسلط میرزا جید مدرس رسیده محله قطب الدین
پوره بود در اکثر علوم تالیفات میکرد و دختر او در عقد مولانا فیروز مفتی المعروف بملا سحی گنائی بود
چون رحلت نمود و تاریخ وفات او یکی از اکابر گفته تاریخ میر در سجده جان سپرد و بحق پسندیده
پنجاه و شش برافواه و ابرست که وقتیکه در مدرسه از زمان حافظ بصیر صادر شد که شیعه هم سخنی
در همه علما مثل بابا داود خاکی ملا شمس الدین پال و غیرهما در تشیع کردند بمدرسه ملا رضی الدین آمد
و دیگر بمدرسه حافظ بصیر رفتند و العلم عندا شد میر داود و علامه دوارکی و اشمن دبی نظیر بود وطن او
ست و گویند که تحصیل علوم از ولایت کرده به کشمیر آمده بود و رسید به سبب در مزار سلاطین سلطان
زین العابدین طرف همین قبور سلاطین مدفون شد و ذریات او در وقت خود نبوت سرگرم افتاده
علمی آراسته تقوی صلاح و زهد بودند و هستند مولانا کمال الدین از اولاد امجاد قاضی محمد
که بد تمام طبقه قاضی است و این مولانا در جوانی به تحصیل علوم عقلیه و نقلیه در رتبه مولویت حاصل
شد و روز با فاده و افاضه اشتغال داشت در عهد خود از اصحاب کمال بود قاضی موسی شهید قرابت قریب
به مولانا داشت بلکه برادر زاده اش بود قاضی زاده های خانیار یعنی قاضی حسنی و قاضی مقیمیه انتفاع
مولانا مذکور در میسازند و این مولانا کمال سوا مولانا کمال الدین است که ذکر او و ملا جمال الدین
محل خود مرقوم میشود و انشا الله تعالی مولانا نونی گنائی معروف بملاطیحه نبیره محترم عثمان بابا
احب گنائی است در اکثر علوم در عهد خود کامل بوده بعد تحصیل علوم به سلوک راه معنوی سعادت مند شد
بمقامات عالیہ ترقی نموده در زهد و تقوی عجیبی داشت و اصلا نظر بر غیر نیگماشت و در محله قلا شیب
مدفون گشت هنوز از مسجد و خانقاه او روح فیض فتوح است تمام میتوان نمود مولوی ملا شکر
گنائی از احفاد حضرت بابا عثمان احب گنائی است و علم ملا فیروز شهید مفتی است و شکر یا مرخم
شکر است یا در لغت کشمیر بمعنی شاعر است چنانچه تشکر کلام موزون و بی بجنس را گویند
و کلام موزون یا بجنس رنگ خوانند و گنائی دانای قوم را گویند القصه ملا شکر گنائی از اعیان
این دیار و دانشمند با وقار بوده تحصیل علوم عقلیه و نقلیه نموده راه حرمین محترمین گرفت در اینجا بازنده

المتأخرین خاتم المحدثین شیخ ابن حجر کے صحبت و داشته و کسب فوائد نمودہ چنانچہ اجازت نامہ
 مزبورہ بخط شیخ ابن حجر بر پشت اسماء الرجال کتاب شمائل نبوی کہ تماش سب خط بابا شنگرف است
 نزد رقم حروف موجود بابا شنگرف از اجداد مادری راقمت گویند کہ متصل قبر بابانوی گمانی
 در مزار قلا شیورہ مدفونست رفع اقد در جاتہ و در زمان بر کاتہ مولانا بصیر المعروف بہ ملا بابا اعمی
 مادر زاد صاحب استعداد خدا داد بودیم از ما سوی بستہ بدینا آمدہ از پرگنہ کامراج بشہر رسید و ضبط
 علوم بی پایان بدستور حفظ قرآن در صغر سن کردہ با وجود عدم بصارت صوری در بصیرت قلبی ہمانندہ
 در عہد خود مرجع فضلا و فقرا بود و گویند بخضر علیہ السلام ملاقات کردہ فیض فتوح یافته و رستہ رسید
 چل و شش فوات یافته در خندہ بون مدفون گشت حضرت شیخ صرفی در مریہ او چند بیت از شاعر
 آخرش این بیت بدیت آن حافظ علم و ادب بودہ بصیر از فضل ب و تاریخ فوٹوش زان بسبب شد
 عالم نفسیران و مزار تبرکہ اثر محل فیض فتوح است ہر چند بعضی کاہر کہ در آنوقت در تہمتش تلمذی
 کردند مثل بابا داؤد خاکی و ملا شمس الدین پال وغیر ہم بنا بر حرفی کہ در صفحہ بالا مرقوم شد از صحبتش کاملاً
 دامن ہمتش از آلائش قیاس مردم مبرا بود قاضی ابراہیم نسیرہ شرفت شریعت مترجم فاضل
 کہ از بنجار وطن اصل خود جدا شدہ و در شمیر سکونت اختیار نمود و فرزندان داشت و این قاضی ابراہیم
 اسکندرست و اکثر قبائل قاضی شہید یہ اولاد قاضی ابراہیم اند فاضل متبحر بود در عہد نسیرہ
 خدمت قضا یافتہ چون بفتوی او میرزا حیدر بابا دایناں پسر میرزا الدین عراقی را کشتند کہ
 تشیع جا کردہ رفتہ رفتہ منجر عداوت شد و در باب قاضی موسی بظہور آمد چنانچہ کمال خود مرقوم شد
 محجراتی میگویند کہ از تلامذہ و تربیت یافتگان حضرت مولانا عبد الرحمن جاہیست آخر ابراہیم
 در شمیر وارد شدہ جمع از کمالات خود برہ اندوز نمودند خدمت حضرت شیخ یعقوب نسیرہ
 بصحبتش داشتند با وجود کسب علوم عقلیہ و نقلیہ مسلی بشعر ہم و از ہر قسم ابیات موزون میگردد و اسرار
 اینجا از زاد ہای طبعش وقت تخریر این صفحہ سجا طر بودہ مرقوم شد فرح عراقی شہر نسیرہ
 را بزمن مرجع کہ میخواہم آبرو کے تراہم چون رحلت نمود در مزار حضرت شیخ
 مدفون شد و شش سنگی مرتفع بالولاد عرض مناسب از حضرت سہا کمالی
 صاحب مجذبه قویہ بود و درون قلعه طرف غرض آسودہ است حالاً قبر شریفین رحمانی مرقوم شد
 و مردم از زیارت محروم اند بدستور دفعہ مریہی و استانتاب ایشان در طرفیت معلوم
 شاہ کالوسید کالوسیم میگویند کہ از نسوبان خانوادہ شیخ العرفا حضرت شیخ فرید

۲۰ سند اجازت صحیح کتبہ اقد نمودہ

عالیه بود کشمیر را بوجوه سود خود مزین فرمود مزار فائز الانوارش بالاتر از مسجد عدالت است
 بسیار رنگداری که از آنجا بستانه حضرت سید محمدنی یک تیر پر تاب خواهد بود محل فین و فتوح است
 سادات پارسایه چند تن از اکابر ولایت کشمیر را بقدم خود آورستند اکثری میگویند که سفت بر
 بودند از اهل سیادت بعضی قائل سیادت نیستند در کمال ورع و تقوی زهد و صلاح ایشان
 متفق اللفظ والمعنی اند زیر دامن کوه ماران جانب جنوب در جوار حضرت مخدوم شیخ حمزه کیجا آرس
 اند از قبور پر نور ایشان آثار فنی و جذبه و فناط سرت اسامی سامی ایشان بدین تفصیلت
 جلال الدین سید باقر سید محمد حسین سید ابراهیم سید سعید سید محمد ملک
 او با سفت بر اور عالی گوهر و بجا پرستی آورده و در ریاضت و عبادت داده در اندک زمانی بو
 ربانی فائز شدند جا بجا اختیار کرده بدین تفصیل مرفون اند ملک بلند بر قلعه کوه تارچه که در پر
 شاوره در موضع اهن و مدفون است ملک جلال الدین شاکور در محله گوجواره خانقاهی و سنج
 ساخته سعادت خدا میجو و چون انتقال نمود در آنجا آسود ملک آرغوش تبار سنج سنجتم شوال انتقال
 در قریه لاهی پوره برگشته شاوره آرمید ملک آل پال از مقربان آکه و اصلان در گاه بود
 از اوزار و بی انتقال نمود در موضع آره موله مدفون گردید ملک گدا صاحب کمال خامن در گاه
 بود پس از رحلت در موضع سیرن مقبور گردید ملک ناصر صاحب نشان عالی و آروفتن
 صاحب تاثیر در پوره پوره برگشته شاوره آسود +

رحلت سید جلال الدین بر اور در آنجا آسود و در آنجا انتقال نمود و در آنجا مدفون گردید و در آنجا انتقال نمود و در آنجا مدفون گردید

آغاز سلطنت حکام

بر مقتضای تواریخ حکام و متخصان حالات سلاطین عظام ظاهرت که از آن ظهور
 حجت نظیر کشمیر تا آغاز دولت شهمیر نبار تسلط را چهار چند محمود بیشتر و آبادی و شایان
 دین و آیین را هر فرقه سخیال خود بر لوح عقیدتی نگاشت و ضوابط امور ملکی هم چندانی بقاع
 مرعی نبود چون بعد فترت هنگامه و لحو و تخریب مردم او و انقضای نور ریخو سلطنت این صو
 بخاندان سلطان شمس الدین مروف شهمیر تغلق گرفت خالق البرایه و مالک الملک تقالی اقتدا
 باین دو دمان توفیق شعار کرامت فرمود به تخصیص بقدم حضرت امیر کبیر و اطاعت و انقیاد
 تا جناب پیش از پیش ابواب فتوح بر روی روزگار ایمنان کشور هر چند از ابتدای دولت س
 شمس الدین تا عهد نازک شاه چهارده پانزده نفر ازین پادشاهان نیک خستمتگی نشان مملک

ظواهر سب خود با عجز بایشان نمایند و اعلم عند الله

و تزیین مذہب اہلسنت و جماعت بسیار نمودند از زمان فوت سلطان فتح شاہ کہ گماہ حضرت
 امیر کبیر را در قبر خود برد و روز بروز فتور و دهن و قصور بکار خانہ سلطنت ایشان لاحق بدیدند بدین
 قبیلہ چکان کہ نوکران کویہای ایشان بودند اقتدار حاصل کردند رخنے کلی را امور سلطنت و قصور
 و ملت بروداد و تسلط چکان ہم باوصف آن تغلب بر مسیح و چهل سال اتفاق نیفتاد چنانچہ در محل خود مرتوم
 میشود و ہمہ یاد آغاز دولت و حکومت چکان بہ تقدیر پادشہان محفی نماید کہ چون ملک عبیدی
 علم دولت و اقتدار بر فراخت چنانچہ در اوراق گذشتہ تعلیم آمد قبیلہ چکان را علی الخصوص ملک دولت
 چک غازی خان و علی غلزا کہ بعد از مردن ملک حاجی چک ایام پیرشانی و اوقات عسرت و بدیدہ بودند
 عنایات نمود بر خلاف گذشتہ لوازم محبت و تربیت بجا آورد چون بر روزبان بیایہ رسیدند
 ایام ماضی یاد آورده از عهد قوال سابق کہ ملک عبیدی کینہ در میان بود برگشتہ اند و بخرابی ملک
 ملک کور پرورد و آختند لیکن دست بروی نیافتند ناچار با ملک محمد حاجی کہ جد جدید ملک
 ہم با عبیدی رینہ گونہ مخالفتی بہ سبب بان میرزا جدید کہ بالا ذکر داشت و آشتی با چکان محمد از سر
 مراتب جدید با موثوق قدیم مضبوط ساختہ کمر عدوت بر ترابی ملک عبیدی رینہ حکم بستند در سلازل
 کہ یکطرف شہر است و قلعه کونہ است پہلای شہر بریدہ نشستند و جماعہ چکان غیر در خانقاہ سیر
 نمودند درین اثنا برادر علی ملک محمد حاجی نیک و ز نام سنگی از بالای خانقاہ بر آن جماعہ انداختند
 سنگ خطاشدہ بر ستون خانقاہ خورده چنانچہ اثر آن در خانقاہ قدیم از سوختن باقی بود
 این امر شنیع بندوقی از عین انوی نیک و ز رسیدافت و مرد ملک حاجی با اتفاق چکان
 از سر رسانید او آہنگ گریز براہ کویہستان بہند نمود چون بر اول پورہ رسیدند از سر
 گذشت کہ شتخ انگور ش گلگیر شدہ از اسپ قناد چون حمل آورد باز قصد کویہ نمود
 لکہ در از جان گذشت سراسی مخالفت اتفاق کہ در حق میرزا جدید بکار بردہ بود یاد در
 مدفون شد بلین در جزای فعل میناب نتیجہ انتقام دہر کہ بد کردست بدیند برای
 بہنا در محلہ دودہ مرقرب مزار ملک احمد استیوست در میان دو مزار راہ عام است
 فلکے اقتضای آن نمود کہ نوبت حکومت این ملک بہ خاندان چکان انتقال کرد نسبت چکان
 کہ در او خرد و در اہا پیش از ظهور نور اسلام لنگر چک نام شنی از سر بردار و دنانہ کوچ
 بہ شمیر آمد در نسب و اختلاف زیادکی بر زبان عوام مشہور است کہ در زمان قدیم نورانی از
 برہر یکہ در آن سمت بجار بہت است آکبتی ہر روز عبور داشت روزی یکی از اجنبہ بہت

بشری بان عورت فرمود و او را مسخر تصرف خود نموده زرقه زرقه صحبت اینها برار شده آن عورت از دست
 آن اثر دهاکی بی پروا حاصل شد و بوقت خود پسری قوی بسکل برخلاف نوع بنی آدم تولد یافت این
 پسر آثار رشد و قوت بهم رسانیده در وقت خود بر مثال اقران بزور توان تفوق و غلبه میکرد و او این
 ننگ چک شش هفت اسطه از اولاد او و تمام ذریاتش در قوت و نیرو و زور بازو مشهور و براسنه
 آفاق مذکور اند و سومی انیم در سب چکان حکایاتست که بنا بر طول سخن بیفانده تخریر آن موقوف شد
 بالجمله ننگ چک مزبور در زمان سلطان شمس الدین اهل ملان زمان پادشاهی شد تا او آخر عهد سلطان
 زین الدین تسلماً بعد از مرگ خانان بملازمت خدمتکاری اوقات گذاری میکرد و چون بعد
 سلطان حیدر سلطان حسن فترتی بحال سلاطین ایه یافت ایشان اقتدار و استقلال پیدا کرده
 چندی علاقه رضا و گوگی بخاندان سلاطین حاصل کردند آخر الامرتی بمرتبه امارت و حکمرانی دست آورد
 امور ملکی نمودند و در عهد نازک شاه قرابت با حفا و سلاطین پیدا کردند و دختران خود منسوب بسلاطین
 ساختند و از انهم در گذشته بنا بر فتور حال سلاطین خود متمکن پایه سلطنت شد تا اکثری با غوغای
 شمس تابعانش مذمت شیع اختیار کرده اند و جمعی بر عقیده اهل سنت و جماعت ماندند مشهورست که در
 تاریخ نه صد شخصت پجری جماعه چکان که برخی از مبادی حالاً آنها مسطور شد عرصه حکومت و است
 کشمیر افعالی یافته روی از اطاعت تبعیت خاندان سلاطین بر نرفته و اعیه استقلال اقتدار که از
 مرید کمون ضمیر استند بر لوح ظهور بزنگاشتند چون از جانب سلاطین چنان کسی که قابل معارضه شو
 نبود بی ترد و در تمام چکان کوس حکومت نخواستند و لومی دولت بکامرانی تمام بر فراختند اعیل شاه با
 از اولاد سلاطین بقیه بود بطلب هر رخت نشانده بودند اما نام اختیار مملکت بد دولت چکان
 و ایزدی مور سلطنت اوجی نمود از آثار انقلاب دولت سلطنت که در اکثر از منته سابقه نیز بوقوع آید
 قصه غریبه است که بحسب تقدیر خالق کبیر در آن هنگام در شهر واقع یعنی مردم بزرگه عظیمه شد با ستم پادشاه
 شدند گو یا زلزله قیامت بود عمارت مردم بامردم در زمین فرود رفته اقل قلیله از راه روزنه منفری
 یا سفته این بود که در بود و واقعات غریبه طاهر از انجمله میگویند که در پرگنه مراج پایان موضع بجای
 نزدیک نندی مرگ حسن پوره حسین پوره نام دو موضع در دو طرف بهت مقابل یکدیگر بودند و در
 زمین همواره هر دو فرود رفته بجای حسن پوره حسین پوره شد و در مکان حسین پوره حسن پوره نمود
 گشت چنانچه هنوز کیفیت تبدیل زراعت اهل برین احوال است تا ایوم در مردم آنجا این نقل شده
 دارد بعد از وقوع انقلاب سلطنت روداد بالجمله ملک و ت چک و قوت و تیر اندازی بگری بود که تیر

نابد و کرده میرسد روزی چوب درازی که چهل گز طول داشت دو گز مدور پناور بود و صد کس آنرا
 بر بالای خانه میکشیدند از دست آنها جدا شد بر سر ملک مدبر و وی سر چه تمام تر یک دست چوب بزرگ
 محکم نمود بدست است چوب گرفت مردم را حکم بر میان بستن نمود همه دید که دست چوبش نیم گز زمین
 فرورفته است دیگر هر دو دستش اتاده پایان هر دو را نوش میرسد بصحت پیوسته است که در دهن علی حضور
 شیرخان مکرر میل در کوچ مردم گرفته هر دو پای خود محکم ساخته بند ساخت هر چند که قیل و در نمود توانست
 قدم از جای خود برداشته حالش ازین قیل بود در تهور و شجاعت بعید چون در کمال اقتدار از قضا
 زن عمومی خود بعد آورد و غازی خان و حسین خان و علیخان بنی اعمام از این امر که در شدند و فکر
 بودند که انتقام از ملک بگیرند در بشارت تالاب کس رفته بود و فوج را در حسن آباد گذاشت جماعه مرقوم
 یافته اسبابش را تصرف نموده مردانش را که قلیله بودند گشتند چون این خبر به ملک رسید طاقت مقابله
 نمائده راه گریز گرفت بدست چوپانی افتاد دستگیر کرده حواله غازی خان نمود پس در چشمش کشید و مجبور
 ساخت بعد این واقعه در تاریخ نهصد و ششست و یک حکومت این سرزمین با استقلال تمام و اتفاق خاص عام
 بنام حبیب شاه ولد اسمعیل شاه که خواهرزاده غازی خان بود مسلم شده بود چون یافت این امر کما بنفعی با او
 نیافتند در تاریخ نهصد و شصت و دو و علیخان برادر غازی خان تاج از سر حبیب شاه برداشته بر سر راه خود
 بهناور پادشاهی بنام غازی خان مقرر شد بعد در وقت و در چند سال سلطنت از خاندان شاه شمس الدین
 منتقل به چکان گردید و انقلاب ملک ملت در ولایت کشمیر یافت غازی شاه اول پادشاهیت
 قبیله چکان در سنه مذکور جلوس نمود در ایام دولت خود او امی کوهستان را ضابطه نموده از کشمیر بر آورده
 کمال خانرا که از سرداران عمده کوهستان بود در عقد خود در آورده در دست را سخر ساخته از
 راه چکله دوار و دو گلگت عبور نموده و این همه را بچنگ خویش در آورده باز بره باره موآله ملک را
 پروری می کرد و ترمیم مجذوبت بسیار نمود که بناگاه پیش رینه که پیشتر از طرف ملک دولت چکان عمی بدگاه
 پادشاه عالم پناه همایون پادشاه رجوع نموده بود و بندگان همایون پادشاه در ایام از این
 بجلد برین رحلت گزین شده بود میرزا ابوالعالی پسر خوانده پادشاه بر راه نمونے شکر
 بر سر غازیخان آورده بعثت در موضع پتین رسید غازی خان بزمی در پناه سردار موضع
 لشکر کشید و زد دیگر از آب گذشته از یک طرف لشکر مندر از یک طرف لشکر غازیخان در پی مقامات شدند
 پانش پاش بود نیکین بهت و تهور زنان از ان پیش بود پیش بهت که هر عمومی تاخت سران زن سران
 می انداختن خواهان شجاعت کیش فدویت اندیش پیش پیش بودند و کمال با بازاری کار را نمودند

در تاریخ نهصد و شصت و دو و علیخان برادر غازی خان تاج از سر حبیب شاه برداشته بر سر راه خود
 بهناور پادشاهی بنام غازی خان مقرر شد بعد در وقت و در چند سال سلطنت از خاندان شاه شمس الدین
 منتقل به چکان گردید و انقلاب ملک ملت در ولایت کشمیر یافت غازی شاه اول پادشاهیت
 قبیله چکان در سنه مذکور جلوس نمود در ایام دولت خود او امی کوهستان را ضابطه نموده از کشمیر بر آورده
 کمال خانرا که از سرداران عمده کوهستان بود در عقد خود در آورده در دست را سخر ساخته از
 راه چکله دوار و دو گلگت عبور نموده و این همه را بچنگ خویش در آورده باز بره باره موآله ملک را
 پروری می کرد و ترمیم مجذوبت بسیار نمود که بناگاه پیش رینه که پیشتر از طرف ملک دولت چکان عمی بدگاه
 پادشاه عالم پناه همایون پادشاه رجوع نموده بود و بندگان همایون پادشاه در ایام از این
 بجلد برین رحلت گزین شده بود میرزا ابوالعالی پسر خوانده پادشاه بر راه نمونے شکر
 بر سر غازیخان آورده بعثت در موضع پتین رسید غازی خان بزمی در پناه سردار موضع
 لشکر کشید و زد دیگر از آب گذشته از یک طرف لشکر مندر از یک طرف لشکر غازیخان در پی مقامات شدند
 پانش پاش بود نیکین بهت و تهور زنان از ان پیش بود پیش بهت که هر عمومی تاخت سران زن سران
 می انداختن خواهان شجاعت کیش فدویت اندیش پیش پیش بودند و کمال با بازاری کار را نمودند

بلیت سہر یک بجای جامہ ویبا و جام می در برنگندہ جوئن و برکت ہناده جان پ از ان طرف
 لشکر مغل بافاق شمسینیہ غایت سعی و تزد و در دلاوری بکار برده مخالفان روی بہر میت می آورده
 نازہ جنگ صبح تا شام اشتغال بظاہر غلبہ از مغل بود بنا گاہ رعبی و لشکر مغل قتادہ روی بکوہستان آورد
 شمسینیہ دست پاکم کرده در اخراج مغلان سعی نمود کہ مبادا دستگیر شوند و بر مراجعت خود و مغلان نہ
 سعی بود و کشتہ شدن خود را بر تقدیر سلامتی میرزا ابوالمعالی معود او بہند غنیمت میداد و ہمین کنکہ
 اتفاق چنین افتاد کہ غازیخان غلبہ بر لشکر مغل یافت فریب یکہزار ہفتصد کس مغل را معہ شمسینیہ دستگیر
 و در جنگ گاہ سہ چہار ہزار کس طرفین نیز بہ قتل رسیدہ بودند آخر الامر این مغلان اسیر بہ تیغ میدیدند
 بعد از ان با میر محمد پراور ملک شمسینیہ جیب چک جگہا کردہ میر محمد بہ غازی شاہ غلبہ آورد و غازی
 فیل خود را پناہ ساختہ ہر چند میرزا کور آلات ضرب حرب بسیار بکار می برد غازی شاہ آنرا وجود
 داو جیب چک از عقب بروی فیل شدہ حملہای بسیار کردہ لاچار اسیر بدربار انداخت فیل غازیخان
 تعاقب و نمودہ حملہ کردہ اسیر در جہد بند شد فیل برگشت خرطوم را رہا کرد چون سلاحی نہ داشت ہنہ
 خرطوم را چنان گزید کہ فیل باز گریخت چون اجلس تر رسیدہ بود اسیرش مخلوب شد فیل از عقب آمد
 ریزہ نمود و بجاک یک ان شد غازیخان ازین رزم گاہ با فتح و نصرت برگشت بعد از چندی انبانی جہد
 خودش کوک از ہندوستان آوردہ بتجدید سنگامہ پر پا کردہ غازی شاہ ازین اسرار جاہر نہدی عیان
 کردہ بالشکر خود غنیمت را ہامیر پور استقبالی نمود بطائفہ و دہان کہ برای حرارت مقرر این شہر اند حکم فرمود
 ہر کہ مشغول ارد یک شرفی ازین بردارد و قریب پنج ہزار دہم روان شدہ با مغلان جنگ نمود
 آنا فانا بتاید غیبی مغلانرا قسمی مخلوب ساختند کہ امن دامن سر بائی آہن از نزد شاہ می آوردند زیادہ
 وعدہ انعام میبردند انیمرتہ بہت بجنگ سپاہان نیامد بنیت سر یکہ ز امر تو سر میکشد گردوش
 استان تو اینک کشان کشان آوردہ آخر بواسطہ قضیہ کہ در عید گاہ واقع شد و بجهت کمال
 غازی شاہ کہ یکے از نوکران حیدر خان پسرش عنای پی چند از بیگاہ برداشتہ ہنوز بدہان نرسانیدہ بود کہ
 خبر بغاز شاہ رسیدہ حکم قطع پراور فرمودہ حیدر خان آزار کشید ترک ملازمت پدر کرد و محمد ملک خالو
 را کہ نصیحتش میکرد بجان کشت و خود ہم سوار شد و مادرش قسم دادہ باز گرفت غازی شاہ بصد و چنین
 بغضب آمد ہ پسر خود را در راہ عید گاہ بدار کشید ہر گاہ از ان راہ بگاہ می آمد ہم از ان می پوشید لیکن
 بحکم او ادنا اکباد نا جگرش پارہ پارہ شد و بر بہتر مرض صعب قتادہ نہ سال دو باہ حکمرانی کرد چون
 جیان خود مایوس گردید در تہریر پراور خود را حسین شاہ نام سریر سلطنت خود و عمامت سپرد در تہریر

صفت ملک غازی خان چک جگہا کردہ و کورانی شمسینیہ سہ ہزار ہفتصد کس مغل را معہ شمسینیہ دستگیر
 بجای آوردند در ہمان روز غازیخان میرزا محمد پراور ملک شمسینیہ جیب چک جگہا کردہ میر محمد بہ غازی شاہ غلبہ آورد و غازی
 در ہمان آن دنات او بظہور پوینت حضرت شیخ زاپس آمد اس

ہمد حضرت سید کمال کہ از سادات عمدہ صحیح النسب بود در موضع زوکرہ کہ از توابع پرگتہ
 پاکست بقضای خود یا بشریت سموم رحلت فرمود حضرت سید حمید رینہ را کہ تہمت علاقت خویشا
 دزی پرگتہ بالکل مدفون گردید ببقعہ رینہ بود ندغازیناں شہید کرد در موضع ہانجویرہ خستہ شد
 برادر ماوری خود استقلال سلطنت کشمیر یافت خسرو مادل تاریخ جلوس او و باحسان و رعیت را
 ال شد و امور سلطنت را بتدبیر و مشاورہ ملک محمد حاجی المعروف منجی ملک کہ عبدملکان چادوہ
 فوض و جاری می نمود اما یکا یک براہ ترمیج مدرسہ تشیع شافت و ہمہ عثمان علمیت را یکا یک
 نصب و تقید مذہب بر تافت و مردم شیعوں بسیار پیش آورد اما باوجود غالبہ علی تشیع عمدہ
 الہنت و جماعت کار فرما بودند در آنوقت قاضی حبیب اللہ قاضی شہر خلیفہ سید صاحب بود
 عجیبی و واقعہ غریبی بسبب نمود اجمال قصہ اینست کہ در زمان حسین شاہ بر قاضی حبیب اللہ
 بی ادبی جرات کرد و دستار قاضی الزسٹش فرو آورد مردم ازین حرکت نفرت حسین شاہ
 بہ حکم قاضی یوسف مزبور مردم کشند حسین شاہ در مجمع عالی الت از دوقضی بزرگوار یک سوال نامہ
 الماس و دم خدمت مولانا فیروز معروف بہ لاجی لدا بانونی کنانی قلداری کہ از اول
 عثمان کنانی بود فتوی خواست کہ سرکہ ناحق بر قتل کسی حکم کہ در اثر شرفا پیر مدیون
 نوشتہ او نہ خون او بگردن حکم کنندہ آوازمان یوسف مذکور میان زشتی و کفر
 کہ یوسف مطور بیرون مسجد شمشیر بازی میکرد و خطا کشید و بر دست قاضی
 افتاد ہمیں خطا با مر قاضی فتوا می مقتیان او را ناحق کشند ہمیں
 بے گناہ را بشہادت رسانید آرزو بحسب اتفاق مردم شہر تقریباً معتقد
 رفقہ بودند و شہر عالی بود حسین شاہ از وینک از علوم
 رسانید آغاز فتنہ مذہب ترائع شیعہ و ہمہ کلمہ شہادت
 مرزا مقیم بر غایت تشیع و مترتبین شاہ را ہی کہ بر پا
 بخت نفرین مردم تویش ہمہ رسانیدہ از افعال خود آدم گردیدہ
 ہمی تدارک افعال گذشتہ با علوی حال را ایم سلطنت یام
 یافت طائفہ محبت میداشت تبعہ با علمای اہل اسلام
 مشایخ و فقرا و دو شنبہ با قاضی و مفتیان شہر
 و شنبہ با مردم اہل شاطو مردم اہل العام
 از خزانہ نقادی

م
 یوسف مزبور
 در وقت
 حسین شاہ
 قاضی
 شہر
 خلیفہ
 سید
 صاحب
 بود

اشتغال سلطنت گاهی فکر شعری هم میکرد و این شعر از دست بدیت جمایل کرده تیغ و بسته خنجر
 یار می آید و دلا بر خیز کاری کن که جان در کار می آید و اینهم از دست بدیت آن ترک آل پوز
 سوار شدند به یاران حذر کشید که آتش بلند شد به از جمله و قانعی که در نیوقت رود او بدیت
 شاه روزی بشکارت لاجبته نار رفته و ملک محمد حاجی را بجاری فرستاده بود و همان زمان بهادر خا
 هر دو بلیات شجاعت در خدمت شاه اعتباری تمام داشتند و در کهن ملک و نذ آنروز قابو
 بر ملک سختی کبی از جماعت داران اتفاقاً رسید ملک از کشتن باز و او همانروز به حکم شاه خان زمان
 بهادر خان مذکور را کشتند و در خون شد تاریخ این واقعه است در آن اثنا ابراهیم خان پسر شاه بعلت با
 برود و این معنی سبب عروض مرض شد برادر خورد علیخان نام را جای نشین خود ساخت و مملکت و حاک
 مفوض بدو کرد و خود در موضع زین پور که در طراوت و نصارت گوید و اسرار بود رفته چندی بهمانجا
 گذران کرده همان بجای خود سپرد و در نهصد هفتاد و هفت علیشاه در تاریخ نه صد و هفتاد و هشت
 سلطنت نشست و حسن خان برادر خود را که هنگامه بر پا کرده و خود را لاق و فائق قرار داده متقدم
 شده بود از سلطنت معزول ساخته و در قلعه زین پور محبوس و ا بعد سه ماه حسن خان وفات یافت
 علیشاه غایت سعی در عدل احسان رعیت پروری نمود اکثر اهل شهر را رضی و آردان اثنا از سل
 حاجی حیدر خان و سلیم خان پسران نازک شاه با جمعی از امرای هندوستان آمده بکنگ علیشاه است
 نوهر خان و محمد خان برای دستگیر ساختن سلیم شاه و غیره مقرر شدند محمد خان چون چالاک تر از نوهر
 بود یکی ازین شاهان را به قید آورد علیشاه ظفر یافت برای تخیر کشتوار سه فوج کرده برآمد
 راجه بهادر سنگه را که کشتوار باری خود راست دید خواه خود شکر دیو نام را برای یعقوب خان بنیر
 مقرر کرد و طرح صلح پیش انداخت سان سان باج بر خود مقرر کرد و در دوم باز راجه سرکشی کرده
 و حیدر چنگ فرستادند راجه بهادر سنگه از راه لاهور حاجی برادر خود نارائن سنگه را پیش علیشاه فرست
 غفور را هم خود در خوارت فتح خاتون نام زنی که مطلوبه علیشاه بود نیز فرستاد پادشاه بعقد خلج
 آورد و قتیبه نزل بدان موافقت شد از جمله قلعه که بطور آید بدیت قاضی صدر الدین مول
 عتیقی سفیران جلال الدین اکبر پادشاه بطریق رسالت نزد علیشاه آمده دختر برادرش را بجهت
 سلطان سلیم خواستگاری نموده علیشاه برسم تواضع و نیاز مندی سکه و خطبه بنام اکبر پادشاه جا
 کرد و سفیران را دست و پدایا و تحف سائر روانه هندوستان فرمود رسولان که در حقیقت با سوبان
 بودند و هم شمیر بر دیده بعرض اکبر پادشاه رسانیدند و گیسو عظیم که در نیوقت بر داد بدیت از قضا

رب الم تعالیٰ در وقت پختن شالی چنان برف بیوقت بارید که کسی از قدما نشان آن نداد و قحط عظیم
 در ولایت کشمیر افتاد و بر تبه که گوشت آدم را حلال استند مرده ها را قحط زده را بی تماشائی میخوردند بدین
 نخط تا حدیکه خلق از فرط بی قوتی چو شمع در جسم خود را سوختی بر آتش برد بکار برد پادشاه خزان منمور خود
 به محتاجان صرف نموده غم و غصه تمام مردم شهر بر پادشاه افزود و دو سال بدین منوال گذشت سال
 سیوم در آستانهای اه زیتو چک مجذوب معروف بزیتی شاه که از قبیل چکان بود و نظر حضرت جناب محمد
 حمزه قدس سرز مجذوب افتاده و ذکرش می آید شاه ملاقی شد پرسید که این امر تا چند بیاید گفت تا نوزده
 بعد از آن محصول بیع اندکی آباد شد و سال چهارم مردم از عسرت برآمدند اگر چه شاه راضی و شاد می
 روید و لیکن از حرف مجذوب هراسان بود در مسجد جامع به حضور علماء و صلحی از تابش آخرو زمی عید گاه
 به چوگان بازی مشغول بود در وقت کج شدن خلیل و ده خود یافت زود چوگان از دست او گوی گاه
 فراموش نموده بسعت هر چه تمامتر خانه شد چون محادی آستانه قدوة المشایخ حضرت بابا بلبل رسید
 ابدال حکایت او در شاه برخلاف عادت جدا شده بخانه رفت و منتظر خبر برادر ماند شاه پس خود یوسف شاه
 بر تخت نشاند و در گذشت در ۹۸۶ هجری در هشتاد و شش سنه در بروج پهلور آمد یوسف شاه بن علی شاه در
 و ثمانین و تسعمایه بر تخت نشست تا کل عیش و عشرت بود اکثر اوقات را صرف بزم نشاط و انبساط
 می نمود طبع موزون داشت به فارسی کشمیری شعر میگفت این شعر از دست بلیت یلی جمانه را بر محزون
 بخود نراند به زور کند جذب معجز نمای اوست به بالجمده بحیر جلوس یوسف شاه ابدال خان منموم شد
 در نکر و در و در از افتادند میانش بحر جنگ لالت نمودند افواج او بر ویرانی بلها طیار شده اند ابدال
 خان حرف کسی نشنید و گفت فائمن و جان علی شاه یکی بود و ابدال جدا آخر من پیش از برادر بقتیر
 خواهم در آمد مصحوب جهانگیر لوان پیغام بخدمت یوسف شاه فرستاد که اگر عهدی در میان
 برای بجهنیز برادر برسم یوسف شاه عهد نامه بدست بابا خلیل مرشد شیعه باوید میر کفان محمد خان
 بابدال خان رسانده پیمان بهمیان موکد نمود که اگر ابدال خان برای کفین و تدفین برادر خود
 جانب یوسف شاه مزاجمتی نیست ابدال خان هر سه مدار المهای یوسف شاه را در دست
 که بر طبق عهد نامه تدفین علی شاه را متمشی سازد و امرای او بر خلاف آن تدبیر در آنجا تمام مخالفت
 انحراف انجونی گماشتند یوسف شاه این کجاش و داد شنید پدر ابرنخته تا بوت گذاشته در فکر
 تحت سلطنت افتاد بر سر ابدال خان سوار شد چون این خبر بابدال خان رسید او هم مستعد از خانه برآمد
 نوشته محاربه عظیمه و داد بناگاه بندونی بر پهلوی ابدال خان چون نیک متوجه شد طرف راست ابدال

لے سید مبارک خان از اعیان سادات سنی است در عهد حکومت چکان پیر و انوار شد چنانچه حکومت کبیر یافت کبیر سلطان می نامیدند

نماز با فوجی از تعین او دید با وجود چنین زخم همچون فیل است جلد بر آن فوج آورده خلل در لشکر خود انداخت
 و مقابل شده نیزه برید مبارک خان زد چون سخت بند شد بود سید بزور کشید و ان اشنا ابدال خان
 از اسپ زمین افتاده و جان داد قاضی موسی شهید آمده ابدال خان از زمر گاه برداشته همان روز دین کرد
 یوسف شاه از راه مصیبت شادی خندان و گریان ترتیب پدر در مقبره خود رسانید و سکه و خطبه بنام
 خود حکم فرمود لیکن توفیق سلوک روش مملکت انی نیافته اوقات را با زبان و قوالان بسری برد و حیدر
 چک علیخان نوروز چک شمس چک کو پا واره با یکدیگر عهد بسته و سید کرامت موافق نمودند و یک
 بابا خلیل از نوکل گذشت با هم در افتادند قریب سه صد کس از جانبین گشته شدند و اکثر اولاد نجی ملک
 چادوره که به ملک محمد ناجی مشهور است درین واقعه قتل رسیدند یوسف شاه که در زالدگر بود تاج و تخت چتر
 شاهی بدست ملک محمد ناجی بسید مبارک خان فرستاد خود بجانب هندوستان روی نهاد ملک محمد ناجی
 از زخم پسران بدر آمده بود و در وقت گرفته بعد از چهل روز گذشت سید مبارک خان در تاریخ نه صد هشتاد
 و هفت لوای حکومت کشمیر برافراخت بر تخت یوسف شاه نشست مدت حکومت او هشتاد و پانزده روز
 بود چون سید مبارک خان نیز بد سلوکی ناهمواری پیشه گرفت با شاره یوسف شاه که در کوهستان که در کبیر
 بود شکر چک حیدر چک شمس چک کو پا واره امثال آنها کنکاش می یافت و منازعت سید مبارک خان
 مستحکم نمودند و کس بطلبت سف شاه فرستادند هنوز یوسف شاه نیامده که حیدر چک کو پا واره
 شهر را برید زالدگر استنبا حرب بر پا کرده لوسر چک بر تخت نشاندند سید مبارک خان از بسکه
 چکان بود و محمد قرار مخالفت یوسف شاه هم به ناپاوری بی اختیار آید بود دست بحرب نامنوده
 تاج چتر شاهی پیش گوهر چک بدست بابا خلیل فرستاد خود بجانب بابا خلیل آمده در تاریخ نه صد
 هشتاد و هفت او که شاه آن بنی اعمام یوسف شاه بود لوای دولت برافراخت و کوس حکومت
 یوسف شاه بر کشمیر بان اعتماد ناکرده بجانب جلال الدین محمد اکبر پادشاه التجا آورد چون بملازمت
 و نوازش شاهانه معزز و ممتاز گردید مدت حکومت لوسر چک یک سال بود عدل احسان و رعیت پروری
 نوعی کرد که یاد از عدل نوشیر و ان میداد از انی غلبه به حدی شد که یک خردار که او نیم من شایه جانی بیکی
 فلوس فروختند و سکنه شهر مرفه الحال فارغبال یام جمعیت خود بسیر شدند و لهر مند و که هنوز متعارف
 این شهرت در عهد او بود یعنی نان کلانی بچند کوری میفرودختند محمد بیست و نوزده یوسف شاه در بهلول
 به کبیر از سوار پیاده گرفته انتظار یوسف شاه می برد چون بعد از یک سال یوسف شاه برگشته بلاهور
 رسید زبیرش ملازمت نمود یوسف شاه بنابر پریشانی احوال لا علاج شده از بخار لاهور مبلغ و قرض

تاریخ وصال اوست در مقبره بهار الدین گنج بخش در مؤن شده سید ابراهیم خان جاگیر دار پیر اوست ۱۱

گرفته مقدرانه صد و شصت سوار و پیاده سرانجام کرده متوجه کشمیر شد و احکام بنام مردم پرگنه جات
کشمیر نوشته که کماک و شاه چندین هزار سوار پیاده گرفته آمده ام هر که باطاعت و انقیاد پیش نیاند ساز
میرسد مردم پرگنه جات نوشته اورا بنجا طراه نداده و پروا لے نکرده را بہار آمد و ساخته منتظر بود
یوسف شاه از راه بہلول پور بہ جمعیت تمام نزد وزیر رسید از انجا روانہ کشمیر شدہ یوسف از جانب لہور
شاه دوسہ ہزار سوار پیادہ در نوشتہ ہر حاضر بود باوازہ یوسف شاہ در ہر اس قنادہ مقابل نا شدہ کبشمیر آمد
و نامردی بکار برودہ و سبب ہر میت لوہر شاہ شد چون راجہ بہادر راجہ راجور دید کہ یوسف از نا کردہ
کار روی کشمیر گذشت آدہ اطاعت یوسف شاہ نمود با مردم خود سواروں فرج یوسف شاہ شد مورد
عنایات شاہانہ گردید چون یوسف شاہ بہ ہر پور رسید یوسف شاہ نازل مگور زمیندار را با جمعی از راہ
سد و فرستاد از انجا یوسف خان بلخی بہ لشکر یوسف شاہ شدہ این امر سبب سنی لوہر شاہ گردید از راہ
چہرہ ہار پل سو پور را خراب ساختہ بہ کامراج رسید حیدر چاکر سپہ پور بود و شہر آمدہ بالوہر شاہ کی
شدہ دہ دوازہ ہزار سوار و قریب بیست و پنج ہزار پیادہ سو پور روانہ ساختند یوسف شاہ خود مقابل
شدن مصلحت ندانستند در فکر فرار بہ ہند یا چلے یا بہ پونج بود درین ضمن بابا خلیل میر شیعہ پیغام
یوسف شاہ از گوہر شاہ آورد کہ خود را برابر بادند بد کہ را نکان کشتہ خواہد شد طرفی بیرون سو پور چلایا
گذر جاگیر خود بگیرد و دست از پادشاہی کوتاہ سازد یوسف شاہ حرث بابا خلیل خیل نکرده
کہ من فئۃ قلیلة غلبت فئۃ کثیرۃ باذان اللہ شبانہ کہ تہ لو کہ شتہ دوسہ ہزار
گوہر شاہ کہ بر سر بیت بودند ہر ہمہ ست و پای کم کردند چون تمام سپاہان یوسف شاہ از ہند گذشتہ
ابدال سببہ از دلاوران گوہر شاہ بود مقابل شدہ از آن طرف تاکت سن روبرو شدہ بر روی یک گزشتہ
کاری رسانیدہ آخر ہر میت نسبت ال عثمان شدہ گوہر شاہ شکست یافتہ گرخت یوسف شاہ کہ
دوم طبل شاہی نواختہ متوجہ سرنگ کہ پای تخت بودند چون موضع ہار دشت رسید از ہند
ہر سو پیرسان راہ او بود تا موضع بر تونہ رسید انواع انواع مردم شہر گردیدہ گور
از صغیر و کبیر پیر بر ناخوشی خرمی بہ استقلال ہی آیند ملائمہ بین متفقین قرار
غیب اللسان کشادہ بود این بیت آمد نظم سم یوسف کم گشتہ ہر سال ہر سال
انعام اصناف اکرام در خور حال ہر کس سبزان داشت از خانان ہر کہ او شکر سیرتور و ہار چون
او در گذشتہ خلاص می نمود محبت بہترین سانید کہ لوہر شاہ در نا قانہ یعنی از ہند آمدہ یوسف شاہ
شرعیت کردہ خود جو بکشتاہ ہر سزائی جس فرستاد ہر سزائی ہر سزائی ہر سزائی ہر سزائی

کسی بغیر از مادر قاضی خبر نداشت نشان بحجره تنگ تاریک داده از انجا بر کشید و بحکم شاه چشمانش را میل کشیدند بلیت قوه الظهر شپ و شکست پرتو العین کرد چشمش کور فاعتبروا یا اولی الابصار انکم لیکونن لکم عینکم انکم انتم لعلکم ترحمون

لوهر شاه را از هر جا که می یافتند دستگیر نموده می آوردند بعضی را به میل کشیدن حکم میشد بعضی را اخراج حیدر آباد چندی در نبت چندی در شتو اگر گاهی مردم لشکر اقرار فانه دست بر روی کرده میرفت آخر عاجز آمده بر جوع مان سنگه حاکم لاهور آورده بنبر و نوشهره بجا گیرش مقرر نمود انجا می بود یوسف شاه بر خلاف گذشته بگوید

بقوالان مطربان نیز خست اما آنکه از طرف جلال الدین محمد اکبر پادشاه میرزا طاهر با جمعی از مردم پادشاهی ایلیچی گری آمده فرمانی بنام یوسف شاه آورد و مضمون فرمان اینکه از ان بازیکه رفته در شهر خود آسود احوال خویش بعرض رساندی و خود هم نیامدی اکنون بر خلاف گذشته روی اطاعت باین جانب بیاید تو دانی ازین سبب هر سی عظیم یوسف شاه وی او مردم مدبر دانسته اند که اکبر شاه قصد تخریب این ولایت را یوسف شاه بیدل شد قصد فرستادن میراجید رسپر کهنتر خود با پیشکش سنگین نمود هر چند وزیر او امر مانع چیزها آمده بودند قبول خاطر نقتاد چون تخالف کشمیر از نظر جلال الدین محمد اکبر پادشاه گذشته پیشتر شاه ایلولایت گردید و بعد یکسال پس از آن باز فرستاد عذر قبول نقتاده حکم آستان بوسی صادر شد خبر وحشت اثر بیش از پیش دست پاکم کرده دسواس تشویش بنجا طراه یافت باز در مقام عذر آید پیشکش سابق چند چیز افزوده سپر کلان خود و یعقوب شاه را بحضور فرستاد ازین همه مردم شهر را غمگین شد مردم سابق خبر داده بودند که وقت چکان کشمیر از دست میرد یعقوب شاه دور پای تخت اکبر پادشاه بود کسی اقبال نمود روزی جلال الدین اکبر شاه بنجا صان خود به حضور یعقوب گفت که یوسف خان از درگاه ما سرافراز شده بعشرت میگذرانند فرمان ما مکرر رفته اول سپر کهنتر فرزند اکبر خود فرستاد خود از خانه عیش و عشرت پای بیرون نه کشید اراده قدم بوسی نمود حکیم علی شد که تا رسیدن لشکر اینجاست لاهور یوسف خان از کشمیر آورده باستان بوسی مشرف سازد حیل مسلمانند چون این خبر یعقوب خان بلا واسطه شنید به پدر خود نوشت یوسف شاه با وزیران نمود از راه بیدلی گفت که اگر لشکر اکبر شاه بیاید آب علف هم درین شهر نه خواهد ماند بهتر اینست میروم ازین تقریر امانی موالی صغیر و کبیر بر ناد پیر آمده به یوسف شاه طاهر نمودند که از هر گامه نزد لاجو تا الیوم هنوز آبادی شهر به خوبی نشده اکنون اگر پادشاه از شهر بر آید ستموران بیگانگان ملک می آید باز روی بوی رانی می آید تا قیام قیامت بحال نخواهد آمد یوسف شاه بطاهر و لاساء امانه باطن میل رفتن داشت درین اثنا خبر رسید که پادشاه هند از لاهور بکابل متوجه شد یعقوب

شده بکشیر آمد بزودی هر چه تمامتر خود را از کوه کاجی گذرانند و از بیم حیدر چک بگمبه و نوشهر دور
 تصرف او بود و راه دیگر بر اجور رسید و حکیم علی در نوشهره خوفناک شد حیدر چک دلاسا نمود و کیشیر
 راهی ساخت یعقوب شاه پیش از حکیم بسیرنگر رسیده پدرش منخواست که بحبس نماید که چرا این حرکت که
 موجب شورش مزاج اکبر پادشاه شد از کتاب نمود شفیعیان مانع آمده اند بار سلام وی نگرفت تا حکیم
 رسید حکیم به خانپور استقبال نمود به تعظیم تمام خو بی سید علی جادو دوا به انواع اعزاز و تکریم بجا آورد
 گفت که همراه شما یعقوب خان است بسته میدیم حکیم از اصل کل واقف شد عرض داد نمود یوسف خان بایست
 خلانی در آوردن او ممکن نیست پادشاه بمضمون عرض داد واقف شد بگون اس را بر ابا پنجاه هزار سوار
 پیاده از آنک بر راه موله فرستاد این خبر جمع یوسف شاه رسانیده اند حکیم ارخصت کرده متوجه علاج
 شد قصد پای بوسی نمود مردم کشمیر علماء و فضلا خاص و عام آمده باز التما نمودند و بعضی یوسف شاه رسانیده
 که بمغل شاه ندیم تا همه بار اگشته بردند از خرابی زو و بوجو به جد و پدر شما خلاصی یافتیم روی آبادی دیدیم اکنون
 باز و بران ساختن از انصاف و درست صلاح کار نیست که در کوهستان رفته استقامت کرده عمان
 لشکر مغل خو هم گردانید درین اثنا خبر رسید که در لشکر مغل رسید از جن که ماوره گذشت یوسف شاه
 به بهانه شکار رفته در باره موله نشست لشکر خود را سه طائفه قرار داد یوسف خان شمس چک کوپه دواره
 حسن ملک چادر هر اول علم شیرخان باگری و غیر هم در چند اول شده یعقوب شاه با امراد سران دیگر از یک جا
 متوجه گردیده روی به محاربه مغل نهادند جنگها شد که رستم داستان شک از ان میبردند اگر گوشتن هم حاضر
 می بود از ان دار و گیر از حیرت و غیرت خون میخورد و مثنوی چنان خون روان شد ز دشت نبرد
 که چون سیل فتنه ز جاپای مروه چکا چاک کشمیر برنده فرق به زمین را بدریای خون کرده غرق
 سنان آتش کین برافروخته به پر مرغ را در هوا سوخته به با وجود ایام سر ما و گرانی غله نوعی پائے
 جلالت مستحکم کردند که لشکر مغلیه را چپو تیه با وجود آن کثرت عبرت گرفتند و گیرانی در لشکر مغل کشمیر بجا
 رسید که مثل آن در کشمیر کم یاد داده باشد میگویند که یک سیر برنج بده رویه رسید شکم اسبان
 و شتران پاره کرده آب میخوردند مولانا احمد در آن واقعه حساب گفته است نظم گزیده از
 لب نالی خیال میکردند که درن خود دراز میکردند و درین آرز باز میکردند و این را در شاه رسیدند
 یوسف شاه که در ضمن نامه پیغام و فرستاد اتفاقا این هر دو ایچی معونه نامه بد یعقوب شاه افتاد
 منخواست حکم تعقل فریاد از قاعده دور دیدن بیست پدر فرستاد ازین سبب مردم را بیداری نامید
 روداده یوسف شاه بنکر تباہ با وجود آنکه پانزده هزار سوار بدیت پنجاه پیاده هفت هزار سوار

و چینه

بیکر

طیار نموده بود و تنگ شده لا علاج ملحق به لشکر مغل گردید بعد ظهور این ساسخه یعقوب شاه با تفاق با باطل
اصفہانی کہ پیر بابا یعقوب شاه مردی مدبر بود از جانب فرقتہ بر صف قتال قائم ماندہ نوعی قافیہ لشکر مغل تنگ
کرد کہ از جان بہ تنگ آمدند تکمہا جیل و اسب پارہ نمودہ جای نشستن خود میکردند و بجائے گوشت اسب
شتر می خوردند راجہ مذکور لا علاج شدہ طرح صلح با یعقوب شاه انداختہ روی بگریز نہادہ و طبل بازگشت نوا
و چون بہ پکلے رسید یوسف شاه را محبوب ساخته در پیشگاہ خلافت کبریا و شاه رسانید در تاریخ نہ صد و نو و چہ
یعقوب شاه با فتح و نصرت صرفاً مستقر پای تخت کشمیر یافت و تاج حکومت بر سر نہاد و سکہ و خطبہ بنام خود
جاری ساخت اما مدت یک سال و ششماہ حکومت کرد لیکن او صلح پسندید و اخلاق حمیدند و پیش او حرف
کسی اثر نبود از سبکہ خدمت شریعت مرتبت کمالات منزلت قاضی موسی شہید ابدال خان را بطور خود
دفن کرد و از یوسف پیرسید بود ثانیاً لوسر شاه را در خانہ ایشان یافتند و حالانکہ قاضی خبری نداشت
بقصد انتقام قاضی بخت ندیب میان آوردہ خلاف امی رکان دولت خود نمود با وجود آنکہ ندیب بل
شیخ تقیہ از راہ غرور و علانیہ با قاضی بی ادبی نمود مخلصاً قاضی ہر سہ خصوصاً شمس چک کوپہ واری
و ملک حسین چادر و علم شیرخان ماکری علی دار و غیریم سرداران کہ بر سر حشمہ اچہول با یعقوب شاه رفتہ
از انجا راہ کوسستان گرفتہ در ہیر پور نزول فرمودند بر یعقوب شاه ملامت بینمودند کہ همچون اکبر شاہ
بر غضب آردہ مردم شہر اناراضی داشت اکنون حرف ندیب قاضی شہر در میان می آرد معہذا قاضی نرم
سرخن بستہ میداد یعقوب شاه بر خلاقان پیش می آمد جماعہ مذکور قصد ہندوستان کردہ بودند و ملک
حسین مانع رفتن ہند آمدہ مقرر کردند کہ زود رفتہ سرینگر خواہیم گرفت تا یعقوب شاه برسد تحت بند
خواہیم آورد یعقوب شاه در موضع نون پاک بود کہ این خبر وحشت اثر بشنود محمد ست را از جلس خانہ
شورہ پرسید گفت لشکر زود بہر نرسد کہ سرینگر را بگیرند شاہ خود را بزودی تمام سرینگر رسانید
کہ جای سکونتش بود فرود کش نمودہ شمس چک غیرہ جانب غرب آمدہ بودند پلہار اویران ساخته مستعد
جنگ استادند تا ہفت شب از روز مقابلہ و مقابلہ بود آخر بابا خلیل و شیخ حسن جدیلے کہ ہر دو از
پیران یعقوب شاه بودند در میان آمدہ طرح صلح انداختند و قرار دادند کہ از سو پور معہ کامراج تعلق سمی
چک غیرہ باشد و باقی یعقوب شاه مسلم دارند برین قرار از سرینگر برآمدہ بسوی سو پور رفتند و مردم این
شیخ اہل تشیع را کہ ہر مرتبہ باعث نفاق و فتنہ می شدند میخواستند کہ بکشند ملک حسین چادر و مانع آمدہ
کسان خود را ہمراہ دادہ ہر دو را بشہر فرستاد چون ہر دو پیر سرگذشت خود شاہ نوجوان بیان کردند
یعقوب شاه بغضب لشکر انبویہ تعیین نمود شمس چک غیرہ از راہ طمع سرینگر باز بہر آمدہ زبردست شدہ اندبانہ

یعقوب شاه با قاضی حرف مذہب در میان آورده علانیہ ترویج تشیع نمود ملا عینی را مقصدی این کار قرار داده و بخطاب تبرائونی رسوای ازل ابد ساخته تکلیف نمود کہ فقہ علی ولی اللہ را داخل اذان سازند هر چند در صدق این قول کسی اختلاف نیست و جناب مر قنوی شاه ولایت اند چون اہل تشیع این عبارت را بہانہ ترویج مذہب خود و دلیر بیگانہ شروع کرده اند و مکتفی برہین قدر نیستند و رفتہ رفتہ منجر بہ جراحہتہای دیگری شود و در اہ جرأت آنہا مفتوح میگردد قاضی اصلاً از صلابت شائستہ راضی بخلاف سنت نہ گردید یعقوب بد بخت با وجود منع امر او فضلا قاضی را بر تخت شہاد نشاند و بعد از اینکامی دینی و دنیوی رساند میگویند کہ لاشہ مبارک حضرت قاضی ابروم فیل سبتہ در شہر میگردد و اینکہ چون بدرخانہ ایشان رسید والدہ ایشان برآمدہ معجز خود را بطریق نثار برگرد لاشہ گردانید شکر الہی بجا آورد کہ در راہ حق شہید شد ہما ز روز کہ واقعہ خدمت قاضی شہید رود او چنان رعد و برق پیدا شد کہ اکثر مردم از ترس آن بیجان شدند خصوصاً علی دار وزیر پادشاہ مع سپہ چہار کس مردوزن در قاضی یعقوب شاہ از آتش برق سوختند خدمت قاضی موسی از اولاد قاضی میر علی است و بقانون کمالیست علمی علی آراستہ ابا عنجد از عہد قاضی ابریم قضای کشمیر تعلق بجا ندان داشت و در اجفا و ایشان ہم پرورد برکات علمی و مالی و عرضی باقی گذاشت با جملہ بعد شہاد قاضی مردم شہر از یعقوب شاہ متنفر شدند و از خلایق از و برگشت بزرگان اکثری ازین شہر حرکت کردند حضرت با با داد و غاکی بقصد زیارت شہر خود بہ ملتان رفت حضرت جامع الکمالات شیخ یعقوب صرفی با جمعی دیگر از اکابر و ساد فقرا ہجران کرد پادشاہ شدند و بشارت تصرف و تخیر کشمیر با ولیای دولت پادشاہ دادند و عہد و قرار میان آوردند از جملہ موافق و عہود کہ بزرگان مقرر نمودند این امور ہم بود کہ در مقدمہ مذہب غلامی انحرافی از قاضی حکام نیاید و دواہ و غلام از مردم کشمیر معمول نباشد و مردم کشمیر از تکالیف مرفقہ آرند و در سہولت واقعہ ہا ہم باہماندہند و غیر ذلک عہود بسیاری میان آوردند بعد تقریر این پیمانہ بندگان الہی پادشاہ بہ جزم عزم متوجہ کشمیر شدند و کسان را تعیین نمود چنانچہ در اوراق آیندہ شہرستان مذکور است و این ملا عینی مذکور از فضلا و شعرا سے عہد بود و چون بی صرفہ گوی مذہب اہل تشیع را بعارف نامی حضرت مولانا عبد الرحمن جامی نیز بی ادبی کردہ ببلیت حرافہ را در سہولت و سہولت تہی نمیانہ پاک کردند و رفتند بد جواب ملا عینی بلیت بتوزان ابر قست در وقت است بدی بخا باہر و نشان است بدورین دیر رسد کہ ہم نمی نیست بدی گفتن بجز از الہی نیست بد حال و حال ابابکر بد بخت کہ مقتضای لب دہن خود مخاطب تبرائونی شد است نمیند کہ امر او حضرت مولانا

در روز اول کھوار شہر است
 معجزہ تبرائونی
 از اہل کھوار شہر است

مجلس پیر فیض انبیا و ائمه الهیبت و صحابه کرام است که ظهور مثل آن درین زمان صورت ندارد اگر نظر انصاف و دید
شود در هر طائفه چه از اهل عرفان اهل علم و سخن دانان تفاوت در فیضان شده الا حقیقین البته مثل سابقین
بلکه سخن در دریافت این تبری هم هست که چون گفته است مع می و میخانه با هر نشانت پگویی معتقد اینست
سابقین هم مثل لایقین از فیض محروم مانده اند قسم سیموم در ذکر واقعات کثیری از ابتدای تخریب سلاطین
چغنائیه تمجودیه محقق نمازند که درین برج و مرج و خوف رجا از جانب کبریا و شاه محمد قاسم خان میز بحر با متقا
سی هزار سوار از راه راجور پیدا شده از امر کثیری با حیدر چک و یوسف چک جمعی دیگر از بزرگان مشایخ
خصوصاً جناب جامع الکمالات نطهر آیات بیانات قدوة الواصلین حضرت ایشان شیخ یعقوب صر فی قدر
ولد خواجہ حسن کنائی که از حرمین مختبرین مراجعت فرموده بودند در سیرت تاریدین منزل یعقوب با خبر نش
بعد از استماع آن بالشکر بیکر آن متوجه پیر پور شده در راه از غایت تعصب مردم سپاه کثیری پشت پا زد و
روی به قاسم خان نهاد چون یعقوب بازی خویش گشته دید فرار کشتوار مصلحت دانسته چون به پیر گ
بزرگ رسید غیر از محدودی بنام سپاه که فی الحقیقت حکم گاه داشتند با او نماندند روز دیگر لشکر سید و سنا
به بیرم کله رسید از آنجا خان مذکور حضرت شیخ صر فی دجی تو اجمی را که از کارکنان عمده بود همراه لشکر و
که پیش رفته سری نگر را بگیرند در راه حسن خان و شنگی چار بود و شمس کنائی از راه حماقت با تفاق بهادر خان
مومی الیه آمد کرد و بجای آنکه لشکر مغل باین خبر برگشته برود در پیر پور نشسته حسین شاه ولد زینت
بر تخت نشاندند و از غنیمت غافل ماندند و جی تو اجمی خوشوقت شده باز راه پیر پور گرفته منزل اول در م
یا در مانده روز دیگر پیر پور رسید چون حسین خان را پادشاه ساخته بودند از دست او همیشه کار نظر
بعد از آن شمس چک پادشاهی برداشتند و این خبر شهر رسید طغر خان لپسر کلان شمس چک که از سینان
متعصب حساب داعیه ملکی بود بنا بر تعصب بین و دولت محله جڈیل را آتش کشید خانقاه جڈیل
ساخته دولت چک بود نیز میسوخست مدفن شمس عراقی را مزبله ساخته شیعه بار بسیار بخانید درین اثنا
خبر مردم مغل که قریب پیر پور رسیدند رسید یعقوب خان که کشتوار رفته بود در آنجا رفته بود و در آنجا
اجتالی نیافته باز مراجعت نمودند در پرگنه بزرگ جمعیت کرده با تفاق آنکه یعقوب شاه متوجه بانسنت ش
آغاز محاربه نمودند آخری که کبر شاهی غلبه کرده مردم کثیری را متفرق ساخته داخل کثیری شدند خیر مقدم تا رسید
دخول قاسم خان یوسف خان ایبه خان حسین خان حسین ملک جاد در و غیر مقدار هفت و هشت هزار
پیاده بمراج رفته در موضع چندره کوٹ جمع شدند و شمس چک لپسر سید مبارک سید ابو المعالی قریب
چهار هزار و هشت هزار پیاده پیر پور رسیدند مردم مغل ترس فتنه جویان قدم از شهر بیرون کشیدند

وسنگی چار پادشاه

شمس کنائی

تا آنکه یعقوب از چنبره کوٹ شیخون بشهر سری نگر آورده اکثر خانهای مغرب رویه سوخته تاراج نمود
 و خانه قاسم خان را نیز سوختند مردم لشکر او باین حرکت تمام طمع شده اند که کسی از غنیمت حالامقابل نمیتواند
 شد یعقوب شاه از راه او بار ایام خود مردمی را که در هنگام محاربه بر لشکر خودش یافت کرده بودند بقتل رسانید
 ازین مرمردم بسیار از فوج او متوهم شده قدم بر فرار نهادند به یعقوب شاه نهیمت کلی روی داده حیدر علی
 که در قید قاسم خان بود بقتل رسید مردم مغل قوت یافته سر جابجعی زدند و در آن کشته میسیدین قتل عام
 مینمودند و مردم بر شمسی چاک خنک نشیندند تا مدتی شمسی چاک کی قدیم کرده ادولوری داده بود مشهورست
 که بلیت به تیغ بر چوب سنگ بشت و ملک شمسی چاک شخصت کس بجست بد یا وجود کثرت اعدا خود
 از چنگ آنها خلاص کرده رود بکراو که از کوهستان کامراج قلعه جدا افتاده آنها و یعقوب شاه با امر قرار
 بر فرار نموده بجان بشتوار رفت نام و نشانی از و از پدرش یوسف خان در کتبی نماند شیری پیشتر در وقت
 فرار سلطان یعقوب بیگ ترکمان ولد قرا یوسف ترکمان که از سلاطین ایران بودند گفتند رقم حروف اینها
 اتفاق مناسبت اسمی در نیوقت بخاطر آمده نوشت بلیت نه از یوسف نشان دیدیم نه از یعقوب آنگاری
 عزیزان یوسف ارگم شد چه شد یعقوب یاری به زمت از مردم اکبر شاه بفرغت تمام در کشمیر گذراندند
 از غنیمت ظاهر نبوده یعقوب شاه وقت بهار باز از کشته آورده با جمعی بالاسه کوه الورا بار اقامت گشودند
 چاک از کراو آمده بسو پور شست و ماه برین منوال گذشت یعقوب شاه در کوه دونه نزول شد چاک آمد
 بچهره او در فروکش کرد تا طرین بمحاربه افتاده جم غفیری کشته شدند یعقوب شاه بر سر کوه سلیمان و شاهی جایگاه
 قلعه بانجک جای گرفت مغل که نفس شهر در تصرف بود جمع شده و فرود کردند کججا آنرا جمع کردند
 و جماعه دیگر از راه اوت گئی آمده به یعقوب شاه مقابل شدند و در آن طرفین کارزار با تهور افتاد و از راه
 کشته شدند نزدیک و که مغل مغلوب و بناگاه در چشم نوزنگان که سر از فوج یعقوب شاه بود بلیت
 رسید افتاد و جان او لشکر کشمیر شکست یافت قاسم خان با فتح و نصرت بشهر نهیمت نمود یعنی در وقت
 یعقوب بر جاست متوهم شده پای شهر قائم کردند تا آنکه یعقوب شاه بشمسی چاک و ملک الورا
 دستاده بر حرب دلیر کرد و دیگر یعقوب شاه نزد شمسی چاک را بانجک و بالشان
 هفت هشت هزار سوار بر بانجک رسیدند و صفوف محاربه بستند چون بانجک از راه اوت
 آوردند آن پرید مبارک و شمسی چاک بانجک کمان فرستاد و سائنی چند خوب دلاوری نمود و بانجک
 باز و رست نشد هر چند به یعقوب شاه پیغام استقامت کردند باز نتوانست مقابل اش را
 بشخونی مردم مغل را ایزای عالی بنانی میسر این مردم مغل نیز ساری یافتند و کشته شدند

قاسم

کشته می
نموده
شماره
ایشان

طرفین بهمین احوال گذشت تا آنکه کرت سیوم خیر جلال الدین محمد اکبر پادشاه رسید که لشکر مغال ریشه
 نخی تواند بر آمد اکبر پادشاه میرا سید یوسف خان رضوی را با محبت که وزیر پادشاه کشمیر سابق بود بابا خلیل
 اهل شیع که بر فاق یوسف شاه هندوستان رفته و اردوی کبر شاه بود همراه داده بابت و پنجه زر سوار سوار کشمیر
 ساخت یعقوب باین خبر با امرای کنکاش نمود گفتند که لاجو چاک در شمس چاک بر روی یوسف خان شود ملک
 گفت که لاجو چاک بابا خلیل متفق خواهد شد شمس چاک تقابل بنیاد یعقوب خان بر سر قاسم خان بود یعقوب
 این تدبیر پسندید و لاجو چاک فرستاد مردم اکبر پادشاه با اتفاق بهرام نایک زمیندار شاهراه از
 بهرام کله از راه کننر بل روی کشمیر نهادند چون به پیر پور رسیدند رعیت بهرام در لشکر چکان اقتاده از
 با چاک آمده متفرق شدند امرای کشمیر با اتفاق بابا خلیل و خدیو میرا یوسف خان را میدیدند و به حضور
 تا آنکه بسبب اتماع اخبار مختلفه بذات خود بندگان جلال الدین اکبر پادشاه با عساکر نصرت اثر کرد
 را ضرور دانسته در ولایت کشمیر دلپذیر حجت نظیر در تاریخ نه صد و نود و هشت نزول فرمودند یعقوب شاه
 شده خود را در لشکر ظفر اثر رسانیده کار سازی نمود کفش ظل الهی بر سر تبه بعبه بوسی مشرف گردید
 تعلق به سلاطین چغنائیه گرفت اکبر پادشاه خود هم اصلاح فرمودند و متصدیان دیگر نصب کرده رفته
 لیکن تا مدت ها خروج چکان بود از هر سو سر فزانی سری مینمودند ان اشنا هنگامه میرزا یادگار بمیان آما
 ولایت اکتساب قدوة العارین شیخ بابا والی قدس ددره عالی متوجه شده رفیع فساد فرمودند اج
 قصه بجای خود مرقوم میشود العرض از هر گوشه کسی از چکان سر بشورش بر میداشت و تشویش در مردم
 می انداخت تا اوسط سلطنت نور الدین جهانگیر پادشاه سنه هزار و بیست و یک ملک بخلل نمودند
 پادشاه با اهتمام حکام و روسای کشمیر سعی در ردی خوزه از فساد باصلاح آورد اگر اجمال این حکایت
 آینه موقوف داشته بالفعل تحریر احوال سادات و مشایخ و علماء و شعرا که از زمان ظهور دولت میرزا
 و قبیل چکان تا ابتدای تسخیر سلاطین چغنائیه در کشمیر شرف حضور داشتند یاد آنوقت اشغال نمودند
 می شاید حضرت احمد سید کرمانی از کرمان آمده متوطن هندوستان بود چون بعضی ایام
 بنی اعمام خود منہزم شد طرف هند اقتاد سراغ خادمان سیاد ولایت که مستجاب الدعوة بودند یافت
 زاری و خدمت آن عین زیر گواری شتافت بعد حصول سعادت قدموس عرض مطلب نمود
 حضرت عسید در تدار اجزای احکام شریعت در رفع آثار فتن بدعت بشارت حصول سعای اود اود
 مطلبش موجب التماس و خود هم روی عزیمت بجانب کشمیر نهاد در پی رسید دید که هنوز آثار خلاف طاعت
 تیرگی در شصت کرده بر هوا انداخت در حال آن کاذب غدار جهان خود را باخت و مقرر در گوزنگ

که لاجو چاک
 که لاجو

این یک مجموعہ از حضرتان است

ساخت بعد آن حضرت سید کونت درین دیار اختیار فرمود و یکی از ایمان بنای خانقاهی در محله نوره
 بجهت خادمان نمود و والی ملک سه هزار خور و ار برای طائف درگاه مقرر کرده بود چند روز صرف مبلغ آمده
 چون در حلا و باطنی تفاوت دید باختیار خود و از آن کشید کثیر بزیرگان عهد مثل حضرت مخدوم شیخ حمزه قدس
 سرگوفیه در خدمت سید بهره اندوز صحبت فواید معنوی بودند چون رحلت نمود در مزار حضرت شیخ بهار الدین
 آسود مرقد اسدش محل فیض فتوح است مولانا قاضی حبیب الله سید بود و خود از ولایت توران
 آمد ظاهراً خوارزمی است و در کتب توطین نمود در عهد حسین خان چک اقصی القضاة این شهر شد و تالیفات
 مفیده دارد از انجمله عقاید نصرانیه ملک نصره الدین چک اصول فروع اهل سنت جماعت مساله عامه
 بزبان فارسی تالیف کرده در بکث امامت خلافت بط بسیار دارد و در سن خود در او رساله مذکور ملک
 العلماء هر که مولانا محمد نام و امیر ساند و متصل در روزه مسجد در مزار سلطان زین العابدین مدفون است
 ملا فیروز مفتی معروف به پچه گمانی ولد بابا نونی گمانی معروف ملا ایچی در جوانی سفر کرده و بحرین سینه
 بعد مراجعت در او در بیدارن تحصیل علوم نموده و با خضر علیه السلام چهل روز مقابله تقصیر پیش کرده و
 مخدوم الملوک استاد اکبر پادشاه شاگرد او شد چون به تمیز که وطن اصله بود معاودت نمود مفتی اعظم
 شد و اجرای احکام شرع به کمال بیانت مینمود و ارادت معنویه در خدمت حضرت مخدوم شیخ حمزه
 و تعلیم باطنی گرفته چنانچه حدیث شیخ بابا و او دخاکی در ورود المریدین می نویسد که لوی فیروز از خوارزمی
 تلقین او زود از انتاج نوزد ذکر سرخ فرشته است در عهد حسین شاه از دست رخصت ایشان
 شده و در امان کوه ماران نزدیک ولایت صحن سنگین ملا شاه مدفون شده بقصد سال شکر او
 ظلم خود تاسیح عند الشهادة گفته و جناب حضرت شیخ یعقوب سرفی در تاریخ او فرموده تالیف
 تاریخ آن در دین و جید گفتند از بهرین ملا شهید یکی از فرزندان او ملا علی بن ابی طالب
 و صاحب تالیفات بود در هما و فنون و علوم غریبه تالیف نموده حاشیه توفی شیخ حمزه
 شرح شمیمه خوانشی نوشته است ملا الماس گمانی نهم او ملا یوسف بود یکی از سالکان اولاد
 گفته شاگرد ملا فیروز بود و با خضر مکر ملاقات نموده و تحقیق بعضی مشکلات ملک
 بمجاوزه شهادت رسید چنانچه قصه شهادت سرد و بزرگوار در احوال سید بنیامین
 رقم شد ملا جوهر گمانی از بنمایان شهر بود اکثر عمرش تحصیل علم بود و شاگردان
 طلب الدین که متصل سجدات کرد آن بر کتا شرقی بودی باز او آخر عمر راه عربین رفتن وقت
 شیخ اسلام تحصیل سند اجازت حدیث از جوان اکابر علماء حدیث مکه معطر کرده و خدمت

آبجانب

خوارزمی

ملک

قاری را دریافت بلکه بجهت حضرت شیخ ابن حجر مکی هم رسید و اجازت بسند معنی حاصل شد چنانچه
 کتبییر معاودت فرمود گوشه انزوا اختیار کرد و بیادوت و عزلت اشتغال نمود و بجهت قوت جلال کس
 پیشم پیشه گرفت و بسیار به فناعت می گذرانید و توکل انزوارا بدرجه اکمل رسانید و در س علوم در بیله هم
 میگفت و واقعه و بابی عامه و سال هزار و بیست و شش رحلت فرمود و رحمه الله علیه رحمة واسعة بعض
 اولاد و مجادش بحالات صوری معنوی فائز شدند و مزار ایشان طرف شرقی مقبره حضرت اخوند ملا حسین
 بنیاز به کمال بی تکلفی واقعست کنشلی آیشی و میری ریشی و شیخ ریشی هر سه کس از مریدان رومی ریشی که
 ذکرش گذشت بودند در ریاضت هم مانند اشند و در عهد خود بی نظیر بودند بعد فوات مرشد استقامت
 بر جاده شریعت و سجاده طریقت بودند خوب زیستند و خوب گذشتند حضرت محبوب العالم محذور
 ارف سید سلطان شیخ حمزه کشمیری قدس سره و لمن آنجناب موضع تخراب بر گنه زینہ گیرست محض بند
 سلاح و راستی بشهر رسید در صغر سن میل خدا پرستی و سلوک راه حقیقت بهم رسانیده شب و روز بعبادت
 ریاضت انواع و ظالفت طاعت که از صلی وقت استماع و اشتام میگذرانید اکثر تربیت از غیب خود
 و معامله می یافت میتوان گفت که او کسی بود چون جناب حضرت حمید الدین بخاری قدس سره
 درین شهر رسید با شاره غیبی خدمت ایشان رفت بحال عنایات الطاف آنجناب مخصوص شد شش
 سلوک کما هو حقه به تقدیم رسانید و بیشتر به پشانت عظیمه شد در اندک زمانی بقوت استعداد و کس
 خدا و اطمینان اطوار سعه فرمود و بعد مراجعت مرشد با اجازت و اذن آنحضرت باستقامت تمام سر
 در ع تقوی ارثا و گردید مصدر حالات عجیبه و کمالات نجیبه با وجود آن در ریاضت تقوی
 عبادت شاقه و سوخ قدم داشت اکثر چار ضرب تمام شب بکس کنفس می کرد از نجیبت مغز سر مبارک
 تمام گذاخته بود هرگز از حرارت درونی دور و دوز باطنی آرام نداشت شب و روز باه و ناله میگفت
 و رحل عقدهای طالبان چاره سازی در ماندگان طے مکان و احاطه زمین و زمان و خوار
 عادت و جذبات و تقرنات آیتے بود از آیات بیانات الهی اعلم العلماء و مغز الاولیا شیخ بابا
 خالی که اکمل اصحاب آنجناب نوشته که حضرت شیخ مخدوم مرتبه ابدالیت داشته آختر جمیع سلاسل عمل
 ذکر هر بطریق حضرتان سلسله سیویه هم می کرد تفصیل احوال آن قدوه اهل کمال در کتاب رد المرید
 تصنیف اعلم الیها مذکور و کتب دیگر از خلفای ایشان است اینجا چند بیت از متن ورد المریدین تیم
 تبرکای ایدمی یا بد نظم سیر کرده عالم ملکوت و هم جبروت را در باز در لاهوت مرغ جان او سیر شد
 سالها شد رخصت ارشاد و بیعت یافت لیک و محترز از شیخی و بابائی نگر شده است هر سحر که بود غی

نیزین

ص در سلسله اول بود و در سلسله ناسخ زلازل و است

لازم شد در سالها به طلب روح سر از زمین روی اظهر شده است و توبه و زهد و توکل هم قناعت خلق خوش
 رده او در عزالت از توفیق حق اذکر شده است و در توجیه و نهاده صبر شیرینش شده و در مراقبت ثابت
 اندر رضا شکر شده است همچنین در واقعه هر لحظه از فضل خدا صحبتش با اولیای اعظم و او فرشته است
 سب کرد از هر یک کیفیت ذکر و دعا و در روز سه روز زمین روی و آشور شده است چون شود نار تجلیات
 نقش شعله کش و از مزاج و خنده تکمین بخش این آذر شده است و زو کرامات از قبیل کشف قلب کشف قبر
 در میان مخلصان هر لحظه مستظهر شده است هم کراماتش از نوع شرف و طی حرف و همدان مخلصش از تجربه
 لشر شده است از سماع چنگ فی کاره ز روی منع شروع تا گرچه ذکر اند شنو از نار و از فرزند شده است از
 عای منجاش به شده بسیار کور و خاصه آن کوئی که آن فتح آید کاچر شده است و نیست در محل خفا
 نقش اخلاصش و از حقائق پر اگر چون لجه از خر شده است و ظاهرش خندان و بی گریان و شش از
 رس حق و بچو بگ بیدار زنده از صبر شده است و محض ار شد شمه با صاحبش منت نهاد و گاه اکل
 ز حفظ هفتش عقده بر خج شده است و ناگهی گر خورده شد به اختیاری او بقی و در زمان از معده پاکش بیرون
 ر شده است خوردنش زمین واقعات اکثر بوقت منصفه است و شاید قوم تنش بگر که چون لاغر شده است
 لم یخ وصال کرامت مثال حضرت مخدوم العرفا ازین ایات که زاده فکر خدمت شیخ بابا داود و خاک
 ستفاد میشود و تاریخ شیخ حمزه مرشد والا گهر فوت شد در بیت و چهارم از صفر و رفت کامل
 بافت فضل کرد کار و عاقبت در نهصد و نهقاد و چهار و ایضا عقل گفت از مون مرشد آه
 ی باید کشید و نیز از واردات شیخ داود و خاک کی قدس سر در تاریخ وصال آن مرشد با کمال شهرت
 تاریخ پے تاریخ سال و صل مخدوم و مناسب یافت مخدوم مرحوم و شیعه رقصه بنا بر تعین کمال
 آنجناب تاریخ بی او بانه مقتضای حال خرید یافته بودند سینان آنرا بلفظ شیخنا پاک است نمودند چون این
 تاریخ از فصاحت بیرون بود رقم حروف وقت تحریر احوال آنحضرت همان لفظ را تصحیف کرد و شیخ
 گفت خلفا حضرت مخدوم یعنی اصحاب فضل و کمال نذر کردند در محل خود می آید حضرت
 اسوات عظیم الشان در سلسله علیہ حضرتان قادریہ مرید میر سید تقاریت است
 بسیار کرده چون کتبخیر رسید با خدمت شیخ العلماء بابا داود و خاک آشنایند و هدیه ایام
 و از یکدیگر محفوظ و مستفید شدند و اجازت سلاسل خود یکدیگر دادند جناب حضرت سید
 تقوی بود و عقد های طالبان از باطن بیت میکشود و در توحید و تفرید عجیب قدی است و گزشت
 هندی او در سالک میکذاشت بی تکلف بسیار بود و خود را بقدر و نفاذ از ستمید و سال

شعبه

و نمود و کتیمیر را به قدم خود مزین فرمود و در خواست لهابی از خدمت شیخ بابا داؤد کرد و ایشان
 قدوة العرفا میر نازک اگر از خلص بود ایشان سپردند چنانچه در اوراق آینه ذکر میر نازک مفصل
 مرقوم خواهد شد خدمت سید علی سند چندی در کتیمیر گذرانده مراجعت فرمودند حضرت سید
 میر سید اویسی بود در ظاهر دست ارادت بدین نعمت افتاد حصارهای از سادات با کمالات بود زود
 و از صحبتش مستفید شده فرزند برومند حضرت میر سید الدین اندرانی است این میر سید اویسی
 بن میر سید بن محسین در صغریں بو عطا و نصیحت خضر علیه السلام در خواب به هوش آمده طالب
 این راه شد ترک ملازمت امرای کتیمیر نمود و در خانقاه سادات اندرانیه انزوا فرمود و رفته رفته
 صاحب جایت دعوات و مرجع خلائق کائنات شد غائبانه نعمت او مدبر اسلات رشته معنوی
 حاصل نمود چهل سال صائم الدهر و تارک حیوانات بود با اشاره حضرت سید الاولین و آخرین با
 سید عبد الله بن میر سید حسین قمی مناکحت نمود سه پیشتر دختر توکد شد و والده ماجده اش
 صبیبه سید فضل الله بن السید ایت میر حسین بهی برادر حضرت بابا سیدی است که در موف
 دنی پوره مد فونست خدمت سید با اولاد و افتاد و در محله نوبه مد فونست ذکر چندی از ایشان
 رساله مرقوم خواهد شد صبیبه حضرت میر سید شیخ بابا داؤد خاکی بود حضرت هر دی ریشی بابا
 مشهور که از قبیله آهنگران بود گویند شیخ العرفا المیرزا صیبن حضرت شیخ نور الدین پیش از صد سال
 از ظهور آن صاحب کمال خبر داده بود آنجناب در صغریں ذوق خدا پرستی بهم رساند مشغول بطواف
 ریشیان شد اویسی بود که بطاهر کسی انتاب نمود و صائم الدهر و قائم البلی تا آخر عمر گذرانید و در
 هم مظهر کرامات بود میگویند که خدمت همانان بسیار میکرد و روز جهانی در خانه اش ارد شد و ال
 گفت که ماهی رسید بود غلیبوج بر خدمت هر دی بابا ریشی بر زبان آورد که اگر ماهی را برای
 غلیبوج را چاره راه دادند و اگر حق او بود ماهی را چاره با فرستاده در همین حالت غلیبوج ماهی اگر
 آورد سالم پیش رو گذاشت ازین است امور بسیار ظهور می آورد میفرمود که کتایش من بیشتر
 پامن نفاس بوده است الحق که در آن قدم راسخ داشت آخر با بصیرت جناب حضرت مخدوم العرفا شیخ
 حمزه رسید و بهر اندوز فواید کلیه گردید مشهور است که بعد عمر به با اشاره حضرت مخدوم گوشت خورد
 راه ترقی برد بلکه بواسطه حضرت مخدوم داخل طریق هر دی ششم و شجره پیران گرفت بالجملة از
 عجائب روزگار و مهبط فیوض پروردگار بود اسرار معرفت و انوار توحید از ان یگانه فرید بسیار
 ظهور کردند او بر هدایت انبیا عظام بسیار فائز میشد خدمت امرع العلماء شیخ بابا داؤد خاکی از

کتیمیر را به قدم خود مزین فرمود

صغریں بو عطا و نصیحت خضر علیه السلام

صغریں بو عطا و نصیحت خضر علیه السلام

کمالات و حکایات و در تصانیف خود بہ نظم و نثر بسیار نوشته چون رحلت فرمود در قصبہ
 اسلام آباد مدفن یافت تاریخ عمر و روز قضایش را با با داؤد چنین فرمود تاریخ شیخ دین بود
 اندرین کشمیر اندر عہد خویش بہ ہر فوتش شیخ دین بود آمدہ تاریخ سال ۶۰ او دین روزی مہذیقہ
 این سال بود و ذکر گویان نیم شب رقتہ بوصول و الجلال و بود با ہفتاد و سالش ہفت سال چند ہ
 سالہای عمر او اگر شمار سی با ہلال و مزار تمام انوارش محل فیض فتوحات است شیخ نوروز ریشی
 از ملازمان سلطان وقت خود بقرہ شدت و غلظت طبع شہرت داشت و سلطان در جاہا سے زور طلب
 اور امیگماشت روز در اثنای کسیر شکار عبورش بہ جنگلے کہ خدمت شیخ نیک ریشی سکونت شب
 افتاد مردم ہمراہی را دور تر گذارشتہ مچھولانہ جا سے خزیدہ دید کہ در آنوقت شیخ سفرہ برای ساع
 و وحوش کشیدہ اتفاقاً خر سے بر حصہ شغالی تغلب کرد شیخ نیک ریشی طرف خر سے گفت کہ ظاہرا
 اثر عبور نوروز ظالم بتورہ یافت کہ نقدی بشغال می کنی شیخ نوروز این ایشیدہ جا بہار در دیدہ
 در خدمت شیخ حاضر شد و جذبہ الہی یافت و ترک کل کرد شیخ اور اتمام شب بکار ہمئی ترک
 عادت امتحان فرمود و آخر شب تعلیم کار باطن نمود و چند روز تربیت اخلاص فرمود اور اقامت مقام
 خود کردہ بنزدیکے در گذشت شیخ نوروز مدنی بجا مرشد سبز کردہ چون آوازہ پھور حضرت مخدوم
 شیخ حمزہ بگوشتش رسید از شیخی کشید بہت تحسین بقایای سلوک بجانب حضرت مخدوم دویدہ
 غاشیہ خدمت ارادت بردوش گرفته در اندک زمانی برافزان خود تقوی یافت و صاحب حالات
 عجیبہ مقامات نجیبہ شد الحق و بجا است کہ سہ آنا کہ خاک این نظر کمیہ کنند مولانا خواجہ شمس
 الدین پال اعلم علمای دہر مرجع فضلائی شہر بود در زمان میرزا حمید ریشی سبب حق گویان ایشی
 علمای امتیاز داشت و بچہا با علمای میرزا کرد و غالب شد بدلات حواجہ داؤد طوسی کہ شاگرد بود بہ
 ملازمت حضرت مخدوم رسید و صحبت اول با شراف خطہ کہ از فرائض لباس آنجا بہ پیش
 گذشت کار کرد و بتوبہ آمد و بران استقامت در زید و وقف راہ شد بعد شہادت مولانا
 نیارد در راہ حرمین گرفت ہما بخار حلت نمود آسود حضرت نامی روم شیخ اکبر
 خلف و حید محرم سجانی شیخ عباس ملتانی است کہ از مشاہیر پیران ایشی شہر بود و ایشی
 را بواسطہ آباہی کرام خود شیخ الابل شیخ بہار الدین زکریا میرزا بنیہ مخدوم احمد فرزند
 بسیار کردہ بحرین رسید بعد اوی حج از راہ ولایت آمدہ و در لاہور تحسین قرانت از خدمت
 شیخ محمد کہ در اکثر علوم آگاہ و در طریقہ قادریہ از پیران راہ بود و عنان عزیمت بجانب ایشی

نشانی
و حالش

بزار ترک

اشک

فرمودند به بے تکلفی در ماکول بلوس میگذرانید و با وجود کم اختلاطی مردم فیض قرات بوقت بطالبان
 میرسانید چون جناب شیخ بابا داؤد از زیارت عقبات ملتان به لاهور رسید بملاقات مخدوم مسرور گردید
 حرکت توجہ او بجانب کشمیر شد در وقتی رسید کہ غازی خان محاربه با بعضی مخالفان کہ از ہندوستان آ
 متعرض حال او شدہ بودند و در یوزہ توجہ و مدد از مخدوم احمد نمود تیر عابد اجابت رسید و غازی خان
 منظر و منصور باز گردیدند و نیاز و ضیافت اورا قبول فرمود و گفت کہ کتفای آب و از شہر شہاد ارم و
 تقدیر چنین تکالیف سوی شہر دیگر آرم عجائب غرائب از حالات و برکات مخدوم بسیار منظر آثار
 بود چون رحلت فرمود در محلہ قطب الدین پورہ در مقبرہ کہ الحال معروض مقام مخدوم است اسود
 مسجد سنگین بگیم کہ مشہور بنومسجد متصل آن مقبرہ واقعت فرزند ان صاحب کمال داشتہ ذکر جیدی
 در محل خود مرقوم شود انشا اللہ تعالی حضرت شیخ بابا داؤد خاکی قدس انجناب از بنجائی کشمیر
 تحصیل علم ظاہر بحمال نموده بہ جا ذبہ الہی در خدمت حضرت مخدوم اوفسہ فائز شد و داد خدمت
 فدویت داد و رابطہ فانی الشیخ و ترک رسوم و عادات رفیع تنگ ناموس بحد کمال رسانید و صاحب
 تضایف عالیہ است مثل مرد المریدین و شرح آن مسمی بدستور الالکین تصیفہ حلالیہ رسالہ غیا
 نسبت از وواج با صبیہ عقیقہ حضرت السیدان رسید کہ قدس سرہ کہ از سادہ مسلم الثبوت ابر
 حاصل کردند از ان اولاد شدہ و محرم اسرار پیر بزرگوار بود بامشاخ دیگر ہم صحبت داشتہ مثل
 میر اسید کرمانی مولانا شیخ احمد مخدوم فارسی و میر اسید اسمعیل شامی کہ اجازت و خرقہ قادر
 یافتہ و سند خرقہ سہروردیہ بہمانا از شیخ گرفته و وقت خود در علم و عمل بے نظیر بودہ و امر و معروض
 بسیار فرمودہ اکثر بہجت آن در حرکت بودہ مکرر بہ ملتان زیارت حضرات پیران خود رفته و در
 زیارت گذشتگان کسب فیض بالطنی و تقایط طریقہ و خرقہ از اجای آن سمت فرمودہ کہ کشمیر آمد چون
 سوی از دست اہل تشیع بشہادت رسید باز راہ ہندوستان بگرفت و در حق چکان دعای بد کرد و بشہ
 قلع و قمع بنیاد آہنابروم داد و ہمراہ لشکر اکبر پادشاہ معاود بکشمیر نمود و در راہ مرض بہرسانہ بود بہمان
 سال در کشمیر رسید رحلت کرد و خیر مقدم تالیخ رحلت است اولیہ السلام آبا و مقبرہ اش مقرر شد
 یونانی الحال مخلصان بہتر آوردہ در خطیرہ مرشد خودش دفن کردند مصدر فیض برکات بود رقم حروف
 گوید کہ در ایام تحریر این اوراق در قی چند بخط شریف حضرت بابا داؤد بد آمد چون تحریر آن مناسب
 حال است درین رسالہ نقل آن مرقوم میشود و ان اینست این ذکر است مشتملہ آنکہ در سال انحصار
 نود و سیوم در در مبارک سلطنت سلطان محمد یوسف سعیدہ اللہ تعالی در قریہ دارہ پورہ بلکہ کشمیر

در وقت وفات حضرت

چون در وقت وفات حضرت

۴ حاجی داؤد بنی کشمیر از کفاری خواہد بین الملکین

رینہ واری ہر کس صاحب شدہ ۶ سال عمر ایشان بود

حفظها احد عن الآفات والتذمیر مومنی صلح در وقت دمیدن صبح برای استعدا و نماز بهر طهارت
 کردن برکناره جوکارفته بود آنجا مردی معتبر بلبس دید که یک پای بر سنگ نهاده و یکپای بر آبی
 مانده و بعد از آن پای را نیز بر آب مانده چند گام بیشتر رفت از نظر آن ناظر غائب شد و آن ناظر خیال
 کرد که شاید این عزیز دین قریه همان کسی بوده باشد که بمسجد این قریه برای نماز رفته باشد و من
 هم به مسجد بروم تا با او جماعت نماز او کنم چون بمسجد رفت او را نیافت و تنها نماز خود او را کرد باز به
 همان جا که او را دیده بود آمد تقصص کرد و دید که آن سنگ که قدم آن عزیز بر آن رسید بود معطر شده
 است نشان قدم در سنگ پاره فرورفته است بعد از آن ازین واقعه باهل آن قریه خبر کرد همه کس
 بوی خوش آن قدمگاه را شمید اند و اثر قدم را دیده اند و هنوز آن اثر نمایانست و دو مرد حساب
 واقعه که صدق واقعات ایشان اکثر تجرب شده بود استخاره کرده اند برای تعیین آنکه صاحب این
 قدم بزرگوار که بوده هر دو بشارت یافتند که آن عزیز حضرت رسالت پناه صلی الله علیه و سلم
 بود که بقوت اعجاز خود با روح و با بدن با نیولایت بطریق سیر آمده بود و موثر و معطر شدن حجران
 اعجاز اوست علمای حدیث و ایت یافتند که حضرت رسول الله صلی الله علیه و سلم بعد از وفات
 صوری هنوز هم با بدن و روح قوت تصرف کردن هست با جسد روح هر جا که بخواهد و راقطه در آن
 آسمان سیر میکند و ائمه اعلم تا اینجا کلام حضرت باباست که بعینه از عبارت و خط شریف ایشان
 نقل کرده شد را تم این سطور محمد اعظم گوید که عجب نباشد که ظهور نبوی در آنوقت محقق بود همان
 این ملک که از تسلط چکان نخرابی رسید بود شده آتر سیه این رود او آنکه همان سال تیدان سلطنت
 انتقال آن چکان اتفاق افتاده و اعلم شد هم السد محیی البلاد حضرت شیخ بابا و الی الخ
 از ترکستان اند و در سلک مریدان فاس حضرت مخدوم اعلم شیخ حسین خوارزمی بودند و همی در آنوقت
 جناب شیخ محمد رفیع حسین حاصل نمودند منظر کمالات عالییه شد و غزوات اسلام با آن
 شیخ خلیل الله بدخشان مکرر فرمودند در سال نهصد و نود و نه کتیمیر بقدم خود فرمودند در آن
 معنی سکونت فرمودند مرجع خاص عام اینجا شدند استعراق بجمال اشتهای
 در ارکان آن بتحرک گیرے خبر داری شدند در سنگامه نیز ایاب و کار که
 پادشاه نفاق شد کار خسته عظیمه انجامید بود جناب شیخ خود فرمودند نفاق از آن
 بهمان قضیه مخالفان دین و دولت شد بموموم به شیخ رسائید شهبی رسانفت و کان ذاک
 خاص عشرین صفر سه هزار و یکصد یک شیخ کامل تاریخ است در زمان ارتداد حضرت

ظهور در منتهی
 حضرت را از
 بمقام کشید

بجانب

استفاده از خدمت ایشان مینمودند از آنجمله جناب سراج الملة سويد الدين شيخنا و اما من حضرت خواج
 محمد الباقي قدس سره که در آن عهد کتبه را مقدم نمودن فرمودند و اختيار کسب فیض صحبت تا سال ۱۰۰۰
 شيخ محمد روح نمودند اما غلبه استغراق آنحضرت صابراه افاده طالبان شد بهر کيف در هزار فاضل الا نوار هم
 خانقاه عليه ميريه آسودند از اکمل اولياي عهد بودند امتحان پادشاهی که زنده بود در تابوت مرده قرار
 و شيخ را تکليف جنازه کرد و حضرت شيخ اجازت جنازه به تکرار و تا کيد خوانسته چاره تکبير خوانند آن زند
 مرده بر آوردند و در السنه حرام عام مشهور حضرت شيخ يعقوب صبرفي غلف شيخ حسن گنایي
 که از اکابر کتبه بود در هند هفت و هشت بجزی بوجود خود آمده از صغیر سن آثار فطانت و نیز فهمی نیز
 ظاهر و در سن هفت سالگی حفظ قرآن کرده از خدمت مولانا محمد آبی که شاگرد حضرت مولانا جابر
 استفاده علوم نمود و از ایشان مخاطب جامی ثانی شد پس در جناب مولانا التخریر حضرت اخوند ملا
 که از عرفای علمای زمان بودند و ذکرش گذشت که علوم فرمود بجایزه الهی که روح مبارک حضرت
 مکرر جلوه گرفت ذوق خدا پرستی بهم رسانید از آنحضرت در خانقاه معلی که متجیر بودند ثارت و امر در
 خدمت حضرت مخدوم اعلم شيخ حسین خوارزمی یافته عازم ولایت شد و ممانعت مولانا سید
 بود سوخته کرد بلکه آنها در واقعه آنها هم در واقعه از جناب علی ثانی مامور شدند از راه با نهال با چهار
 روانه گشتند در راه عمارت و غراب بسیار از آنجناب مشهور فقا شد چون بمرقند که وطن حضرت مخدوم
 رسید و در دروازه آنجناب نشست معاد درون رفتن نه کرد آنحضرت از آنطرف ایشان را طلبید
 و نواز شهباز و مود خلفا ر هفت گانه که به هفت در متعین بودند بنا بر معناد که تفویض طالبان پیکه از آن
 میشد حاضر آمدند حضرت مخدوم فرمودند که کار این جوان علیحد است ما خود تربیتش می کنم بعد تعلیم بالمعنی
 فرمودند که از جنگل بنیم آورده باشد در همان اثنار و واد خلوت را بعین در ایام شد سراسر با
 کردن متوضای چکشان شد چند گاه در خدمت حضور مانده و ادب مجاهده و خدمت داده نظر
 بر مراعات ظهور فرقت و الدین بعد اجازت ارشاد و مخصن به کتبه شد مجرد رسید بوطن ابواب ارشاد و تقصیر
 خدا و او بر آن جناب اشته نوج نوج سالکین بوجوق جوق طالبین با استفاده بجمع نموده عالمی شد
 خدمت صحبت بجزیه و سلوک شد حضرت ایشان را بعد مدتی باز سودای ادراک خدمت مرشد آقا
 غلبه نموده عازم احرام حریم ملازمت گردید با سماع خبر توجه حضرت مخدوم بحرین حرکت را غنی
 و البته بره خراسان متوجه دریافت زیارت هر دو کعبه شدند در راه فتوحات بسیار بصحبت ابرار
 حاصل نموده از آنجمله مصافحه شيخ ابو سعید معمر ششی بوساطت شيخ سلطان علی اوبهی که

۲ میرزا یزید عالمی گنایي صاحب النور و در وقت سلطان بزرگ منکر از سره الی بار آوردی شیخ یعقوب
 و جرات

واسطه به شیخ ابو سعید میرسد و زیارت شهید مقدس رضویہ در رفع سبب علت قتل سینه که روضہ
 ایران میگردد و نیز تاثیر بصیحت که بشاه لهماں صفوی در اثنای ملاقات او نمود و ظهور کرامات دیگر و
 تحفیل سند عادی بر ولایات مختلفه از خدمت زبده المحدثین شیخ ابن حجر و غیره در حریم دریافتن
 جبه مبارک آنحضرت امام الامت ابو حنیفه کوفی در بغداد و صحبت شیخ المشائخ شیخ سلیم چشتی و اجازت
 طریقه ایشان عطیاد دیگر که تفصیل آن در مشرات الاشجار است بهزاران هزار رحمت مکرمت الهی به
 کشمیر رسید در آنوقت سبب شورش ایلیان اینجا که بفساد مذہب ملک دولت کرد بر باد انداختند
 محل حوادث و آفات شده بود حضرت ایشان متوجہ شدہ بطاہر و باطن سعی مدد نموده ملک بمردم
 اکبر پادشاه تقویین فرمود و یعقوب خان چاک از راه تفاوت ذاتی صدر امور نامشروع شد بود
 رسید حضرت ایشان بعد اطمینان اصلاح شہر برای حفظ اول خود باز سفر حریم اختیار فرمودند در
 اندک زمانی معاودت فرموده کتب تفسیر و حدیث و فقہ کہ درین شهر ۲ آوروند مردم را مستفیض
 ساخته شد شب نشینہ بعد عشا ی اخیر دوازدهم ذیقعد سنہ ۱۰۸۴ رحلت فرمودند شیخ اہم بود شمار
 میشود شیخ اہل مجد شیخ او حدوین شیخ الباطن شیخ جمال شیخ جمیل تصانیف آنحضرت در
 ہمہ علوم بسیار از انجمن تفسیر آن کہ در غایت تجر و بسط و وقت است اما با خیر رسید مساکن الاغیا
 و ائمتی و عذر و بیلی و مجنون و معارضی النبوت و مقامات مرشد کہ ہر پنج نسخہ مقابل حمہ حضرت
 مولانا عبدالرحمن جاہلیت دیگر مساکن حج و شرح صحیح بخاری حاشیہ توضیح و تلویح تفسیر و بیان
 آخر آن در شرح و شہ رباعیات و رسالہ اذکار خلفای حضرت ایشان بسیارند مجمل خود مذکور
 میشود حضرت خواجہ طاہر ہر متیق سہروردی از سوداگران بود از قبیلہ اشاہیہا و در پروردگار
 سعی خدا پرستی و زہد و تقوی می نمود و سبب ہریش این شد کہ اتفاقاً قاید رش خواجہ ابراہیم ہجرت
 لاہور رفتہ بود در اینجا در خدمت کثیر الکریم مطلع نور حضرت شیخ علی شاکر کہ از اولاد حضرت
 قطب الاولیا شیخ بہار الدین زرگریا بود رسید و عنایات فاضلہ دیدہ در حق بعضی فرزندان
 کہ در کشمیر مرخص بودند دعائے خواست جناب شیخ دعای شفا کردہ بے خواست تمام شد
 خواجہ طاہر متیق را قبول فرمود و مورد عنایات و الطاف نمود و خطی شہادت از ہم برایت آمد
 خلوت و اجازت بیعت برای او حوالہ کرد و قرار کرد کہ ہمیشہ حاضر باشند بل بل بل
 خواجہ بزرگوار بعد از اجتماع این اخبار بزرگ و کان یزازی نکرد و بیعت کثرت علماء و
 بازار میرفت با شایرہ حضرت خضر کہ حدیث شریف بقا واقفایا و شش او از دوکان ای

صفا علیہ السلام و شہادت او

معارف و کتب طائیفہ

معارف

وزراعت اختیار کرد و فتوحات را بفقرا میداد و بر ریاضات و کمالات و مقامات عالیه روینا و از عجا
به روزگار بوده و اخلاق و اوصاف ملکوتیه و آشتی چون رحلت فرمود و خلفا و فرزندانش بر حبه و آراسته گذشت
و اگر چندی می آید در محله فتحکده آن سوره مولانا و او و طوسی که از نجبای وقت خود بود تلمذ علوم
صوری در خدمت مولانا شمس الدین پال نمود و بعد از آن توفیق السلاق در زره خادمان حضرت
مخدوم شیخ حمزه یافت و براه طے منازل سلوک شتافت و از مقبولان آن جناب شد و باعث واسطه
هدایت جمعی گردید و استاد خود را نیز راه نمونی نموده بجناب شیخ رسید مدتی با فافاه صورتی بود
مشغول بود حضرت مسیّد مسافر فرزند ارجمند حضرت میر محمد کرمانی است صاحب مقامات محال
بر حبه و آراسته در شرع و تقوی قدم بر قدم والد ماجد و ظاهر او پیش روی مقبره پدر بزرگوار
آن سوره **حسید الدین** از خلفای خاص حضرت **حسید کرمانی** در تصوف قدرت عجبی
داشت و مروج سلسله بود وقت رحلت در خطیره علیه بود حضرت **حسید عین** پوش در او
عمد چکان کشمیر را بقدم خود مزین فرمود چون چشم ظاهر باطن از دیدن اغیار بی پوشید و اصلا
بجناب بیگانه نمیدید شهر بعین پوش شد صاحب کرامات عالیه حالات سامیه بود و تبرک
انزوا میگذرد این مقبره شریفه اش در محله حول مشهور یزار و تبرک بابا مسعود سپهر وردی
خلیفه حضرت **حسید کرمانی** است از اغنیای این شهر بود بجاوزه الهی ذوق راه نامتناهی در دست
کرد و باین نیت بار او دیدن شمس عراقی برآمد او هنوز بلباس رویشی بود خود را از منسوبان محله
بابا سمعیل میشمرد و مذہب شیخ مستور میشد در راه مردمی دو چارش شد و از اصل کار آگاه و منع
رفتن جدیل نمود و ولایت بخدمت حضرت **مسید احمد کرمانی** که در محله بیل بنگر نزول فرمود
بودند فرمود بجز و ملازمت با ستیاره شد بهمان شب وید که سرور دین و دنیا بکشتی میروند و
مشایخ عظام سپهر رویه بر سنها در گردن کرده کشتی را میکشند او هم بامر عالی ریسمان در گردن
کشید کشتی را می برد چون بعضی رسید مرشد رسانیده فرمودند که الحمد لله جبل متین ارشاد و
گردن تو گردن هم از دست از مال متاع بر دست براه باطنی مشغول شد و تقید و زرش او کار
بحدی نمود که در اندک زمانی غبطه جهانے گردید چون در آن نزدیکی مذہب فتن و تشیع درین شهر
شیوع یافته بدلات با اکثری ازین مذہب تاب شد اعاده سخن میکردند با جسم
خدمت و جانفشانی حضرت **سید بدل جان** بجا آورد و با اجازت ارشاد از خدمت **مسید**
نجوم زاده یافته و بعبت **حسید الدین** اخلف الخلفا بسیار شتافته و بزرگان دیگر را هم مثل

حضرت مخدوم شیخ حمزه و شیخ احمد قاری و غیرہما بسیار دیدہ و حضرت مخدوم شیخ حمزه اکثر ذکر خیرش میکرده و از علو استعدادش خیر میداد و بابا مسعود اسی سنت تنگ نموده فرزندانش صالح کہ ہمہ اصحاب بالمن بودند بطور آوردہ و خلفای برستہ داشتہ ذکر چندی در محل خودی آید چون ابوالہسیم کول ملارتنے از دانشندان بہ نظیر بودہ ملا باقر نارہ لکوشا کرد او بودہ در سلاک میدان حضرت فدوۃ الواصلین سلطان مخدوم شیخ حمزه انتظام یافته روز ہر چیز بر تاقہ مشغول بعبادت الہی شد ذکر چندی از مجاہدین کہ در ان زمان بر منصفہ روزگار جلوہ فرمائی اسرہ بودند علیہی شاہ از مجاہدین وقت کشف کوینہ بسیار داشتہ گویا آئینہ سبزنگاہ و در زمان حضرت مخدوم ظهور فرمودہ امثال بابا داد و خاککی در محبتش میرفتند و تحقیق اسرہ میفرمودند و در سال ہنزدہشتاد و یک علت نمود و پیش از ان از رفتن خود خبر داد و مقبرہ حضرت ہر دی رشتی بابا در اسلام آباد جایافتہ زینتی شاہ از قبیلہ چکان است برادر مسعود چکان زمان علیخان چکان گری میکرد و در نواحی رگی پورہ کہ از سو پور یک منزلت با یاران صحبت میدا برقی از آسمان افتادہ خانہ ہستی بود بر باد متی بیہوش حرکت چون فی الجملہ بحال مدبر ہنہ و عریان میرفت و اظہار مغیبات میکرد میگوبید کہ در خدمت حضرت مخدوم شیخ حمزه آمد و رفت داشتہ و کسب نعمت صحبت می نمود کہ خطہ در صفحات گذشتہ کہ در احوال علیشاہ نوشتہ شد منسوب با دست و سبب ہری مردان علیشاہ جذبہ او بود زینتی شاہ در مست ہای کامراج مشہور است میان مانا شاہ عبدالرحمن نام داشت عالم دوران و اعجوبہ زمان بود آخر ہا میزد و شب معارف بلند میگفت و کشف صادقات و اول سلوک زراعت میکرد چون بہ نماز مشغول میشد گاوان خود قلبہ می راندند و خطا نمیکردند و بطور چین امور شہرتی یافت بر خود خط جذبہ و جنون کشید جناب حضرت مخدوم بسیار باو بسیار پابہ ہنہ میرفت شرابا لکر باشارہ او صورت شیر دیدند سر گذشتہ سرت بود چون ارجلت کرد در محلہ رانیواری آسود شاہ بدین مستہور سبادکی شاہ از مخدومان شہرت یافت بود زبانش حکم شمشیر بران داشت باوصف علیہ جذبہ حرف توحید و معرفت را از انشاہ در اظہار مغیبات و حرف جذبات گویا حکمی بود بیرون قلعہ در ملک کولہ آسود شاہ صاحب جلال از قبر اظہار بود و ہر کہ قسم دروغ می خورد در ساعت بسزای رسید زتدہ شاہ جذبہ شوریدگی عجیبی داشت باوجود آن کار فرمای ہوش بود ہر گاہ کسی استفار تا ان زمان بنموت منسوب جانوران کردہ جواب میداد یعنی زاع چنین گفت و گرس چنین خبر داد و دلیل باین قسم اظہار کرد

۱۴ ہنودزادہ عالی تم بر شہر پورہ کرشتہ پر بود در خدمت میان مانا شاہ آمدہ مسلمان شد

حضرت مخدوم شیخ حمزه و شیخ احمد قاری و غیرہما بسیار دیدہ و حضرت مخدوم شیخ حمزه اکثر ذکر خیرش میکرده و از علو استعدادش خیر میداد و بابا مسعود اسی سنت تنگ نموده فرزندانش صالح کہ ہمہ اصحاب بالمن بودند بطور آوردہ و خلفای برستہ داشتہ ذکر چندی در محل خودی آید چون ابوالہسیم کول ملارتنے از دانشندان بہ نظیر بودہ ملا باقر نارہ لکوشا کرد او بودہ در سلاک میدان حضرت فدوۃ الواصلین سلطان مخدوم شیخ حمزه انتظام یافته روز ہر چیز بر تاقہ مشغول بعبادت الہی شد ذکر چندی از مجاہدین کہ در ان زمان بر منصفہ روزگار جلوہ فرمائی اسرہ بودند علیہی شاہ از مجاہدین وقت کشف کوینہ بسیار داشتہ گویا آئینہ سبزنگاہ و در زمان حضرت مخدوم ظهور فرمودہ امثال بابا داد و خاککی در محبتش میرفتند و تحقیق اسرہ میفرمودند و در سال ہنزدہشتاد و یک علت نمود و پیش از ان از رفتن خود خبر داد و مقبرہ حضرت ہر دی رشتی بابا در اسلام آباد جایافتہ زینتی شاہ از قبیلہ چکان است برادر مسعود چکان زمان علیخان چکان گری میکرد و در نواحی رگی پورہ کہ از سو پور یک منزلت با یاران صحبت میدا برقی از آسمان افتادہ خانہ ہستی بود بر باد متی بیہوش حرکت چون فی الجملہ بحال مدبر ہنہ و عریان میرفت و اظہار مغیبات میکرد میگوبید کہ در خدمت حضرت مخدوم شیخ حمزه آمد و رفت داشتہ و کسب نعمت صحبت می نمود کہ خطہ در صفحات گذشتہ کہ در احوال علیشاہ نوشتہ شد منسوب با دست و سبب ہری مردان علیشاہ جذبہ او بود زینتی شاہ در مست ہای کامراج مشہور است میان مانا شاہ عبدالرحمن نام داشت عالم دوران و اعجوبہ زمان بود آخر ہا میزد و شب معارف بلند میگفت و کشف صادقات و اول سلوک زراعت میکرد چون بہ نماز مشغول میشد گاوان خود قلبہ می راندند و خطا نمیکردند و بطور چین امور شہرتی یافت بر خود خط جذبہ و جنون کشید جناب حضرت مخدوم بسیار باو بسیار پابہ ہنہ میرفت شرابا لکر باشارہ او صورت شیر دیدند سر گذشتہ سرت بود چون ارجلت کرد در محلہ رانیواری آسود شاہ بدین مستہور سبادکی شاہ از مخدومان شہرت یافت بود زبانش حکم شمشیر بران داشت باوصف علیہ جذبہ حرف توحید و معرفت را از انشاہ در اظہار مغیبات و حرف جذبات گویا حکمی بود بیرون قلعہ در ملک کولہ آسود شاہ صاحب جلال از قبر اظہار بود و ہر کہ قسم دروغ می خورد در ساعت بسزای رسید زتدہ شاہ جذبہ شوریدگی عجیبی داشت باوجود آن کار فرمای ہوش بود ہر گاہ کسی استفار تا ان زمان بنموت منسوب جانوران کردہ جواب میداد یعنی زاع چنین گفت و گرس چنین خبر داد و دلیل باین قسم اظہار کرد

سخنوران

وگر چہ چنان گفت ہرچہ میگفت بطور می آمد در اینواری بالائے سونہ ٹانگ آلودہ آؤ کر جمع از شعرا
سخندان کہ از ابتدای عهد چکان تا اوائل تخییر سلاطین چغتایہ سند آرای بزم کمال و چین آرای گلشن
قبل قال بودند شاہ فتح اقتدا از مردم ایران علامہ زمان و فاضل دوران بود میگویند کہ سبب او
دست از ولایت بدکن آمدہ احترام تمام یافت بعد از انکہ بخدمت اکبر پادشاہ رسید صنو مرہم شہنشاہ
گردیدہ باعلی مراتب دولت قرب و صحبت آری و منزلت عروج نمود در سنہ نہصد و نو و ہفت
زمانیکہ اردوی پادشاہ در کشمیر حبت نظیر بود بہ تب محرق مستلا شد چون در فن طبابت کمال خدا
داشت بخوردن ہر سبب معالجه نمود ہر چند کہ حکیم علی کہ از تلامذہ شاہ بود از علوم حکمت و خداقت آگاہ
و دیگر از اہل ہای خداقت دستگاہ منع کردند ممنوع نہ گردید و متقاضی اجل گریبان کہ وقت او گشتہ کشا
کشان بمقر اصل رسانید و بر سر کوی کہ تحت سلیمان مشہور مدفون گردید خالی از شاہ از وافر
بنو اول شیخ مقبرہ اور اطراف مرجع کردند میسرا لوالفتح ممدوح ملا عرفی شیرازی کہ قضا بدعرا
در مدح او دارد از انجملہ قصیدہ مشہور کہ یک شعرش این است بلیت میر ابو الفتح آنکہ لوح و اثر
بر سر افہام و اذیان میزنم و دیگریت سوای این شاہ فتح اند میرزا علیخان ولد محرم بیگ است کہ از
امرای ہمایون پادشاہ بود طبع زیرک سلیقہ شعرا در سنہ نہصد و نو و شش در کشمیر شہی کہ یعقوب
خان ولد یوسف خان کشمیری بر قس اسم خان معین شہنشاہ آورود در جنگ معلومہ قتل رسید صاحب
دیوانت از دست بلیت شام چو از چہرہ فگندی نقاب ہ تاب نیاورد نشست آفتاب ہ
با با طالب صفہانی در زمان حکومت چکان بہ کشمیر رسیدہ با حکام اینجا آشنائی ورزیدہ چون
نفتیون علم آراستہ و انواع کمالات پیرستہ بود قبولیتی ہم رسانید و در قرب سلاطین از اوزان
در گذرانید و در نزاع امرا و فتن ارباب داعیہ سعی مصالحو بسیار داشت چنانچہ قدری ازین حکایا را
در اوراق گذشتہ علم عبرت رقم بزنگاشت تا ایام تسلط اولیاد دولت اکبریہ چین پیرای نکند
سنجی بود چون رحلت کرد در محلہ بابا پورہ در مزار بابا خلیل آسود در فنون شاعری ماہر بود و لطف
طبعش از حسن معنی ظاہر صورت گذرانش معلوم نیست این چند بیت از وہ قلم می آید بلیت از
کو تیرہ دل با دیدہ ترمی رود ہ شعلا در دل لہ برب خاک بر سر میرود ہ حرف شرح درد دل گرا
لب کیم ہ خون ز جیب دیدہ نادان محشر میرود ہ شعلا در پروانہ افتد بلبل آید در خروش ہ گر گویم
آنچہ مارا بے تو بر سر میرود ولہ در حلقہ مانہ مزہ سور نباشد ہ ماغز وہ گان را دل مسرور نباشد
بیروی تو بیرون کم از دیدہ نظر را ہ کہ ذوق تماشا ہی تو منظور نباشد ہ ویرانہ دل چون سحر

در اول شعر

بمقام اول

ندارد و بگذارد که این نمکده معمور نباشد و مولانا میر علی از اصحاب کمال و شعری باقیل و قائل
بود از ولایت کشمیر آمده و پیش حسین قریب داشت در استعینق نویسی بتلیکیر روزگار بود و کسی آن
وقت مثل و نه نوشت فکر شعری حبتت جسته میکرد و این دو بیت از زاده های طبعش وقت تحریر بر یاد
آمد بیت گل بستم چه بنی در کف من خار خوش است و این گل تازه بران گوشه دستار خوش است
بیت بسو سو بوده و خم خم دل لوند مرا و قدح چه آب زند آتش بلند مرا مسجد سوزون و مختصر
سنگین در اطراف نوشهر قریب بوته کدل جا نیکه الحال باغ علیم و انخان ساخته اوست
ظاهر اسکن بلکه مدفن او هما نجاست و این میر علی سوای میر علی قدسیت که واضع الاصل
خط استعینق بود و در عهد سید زارغ بیگ در توران ظهور کرده چنانچه این رباعی که بخط میر علی
ثانی دیده شد شایده حالت مولانا نامی از شعر او مصاحبان حسین خان چاکت و مرو و فقیر
گنم نخ و صرف رانیک مید آبا آنکه در هم شکسته قدم کرده پیوسته چون لاله با پیاله در دمام با هم
بزم آرای طرب شوق افزای اهل سوز و شغب بود مقتضای مقام این چند بیت درین سنگ
مرقوم شد نظم عروسیت می شادی آئین او و که توان روان داو کا بین او در کمال
چهره زبانه دید و بفرقت روز جوانی دهد و چو پیداست چون عود تن را گهر و می آتش که
کنز شان هنر و این نیز از منظومات اوست نظم هرگز ولم بغیر تو مایل نمی شود و در وید نظر
رو تیوز امل نمی شود و از دوریت چه باک که از بعد ظاهری و اصلا میان ما و تو آن می شود
بریده باد چه کار آیدم بگو در گردن بتان چو جمال نمیشود و ملا نامی ثانی نیز از شعری
حسین شاه بود در صحبت شاه گستاخی و محرمی بسیار و آیه بسیار بجا می و خلعت خیدین
رنگ استدعای اسپ کرده بود و برای شاه نوشته بیت خلعت شاهی مرا آنگاه
یا زین رسد و شاه در جواب نوشته مضرع دیگر اینچنین کم فهم را نه آن رسد
مولانا ماهر کی از شعری عهد علی شاه بود استاد و خوش فکر است از فضائل علی شاه
این بیت در منقبت امیر المومنین از اشعار او از خزانه حافظه کجوه گاه قریب آن
پادشاه استدعای عالی نسبت و آفتابیت که برج شرفش و شکی نیست
زاد و بوش کشمیریت بو فور زین سید و طبع مستقیم و عهدیوسف شاه پایه اعدایان بسیار
با وصف تخیلی بزبور فتنه و کمان فکر شعری است تمام این ایات از بیت است
منت آتشی بود و تجمیلی اکرم بالیم و ان کجاست و جهان ز کم نشد من اگر چه نیست
پندیرنت و خیر کثیر

شاه چاک

خط

شاه

۴۰ در اولی و در اولی

سمن

که بگیرم از و سارغ کجاست و سیاهی شب را نیز پیر تو مهر و رنجی که در ره نامی بند چراغ کجاست
 و لرد درین چین همه بیگانه هم اندو لے ذر بلبلیم ستمنی آشنا بگوش آید و بر همین کرد تو کردم ره کفر
 که ز ایمان خود شرم سبی می آید و این رباعی از دوست که دلالت بر کمال قدرت و لطف طبع او دارد
 رباعی من خنده نیم طبع عاشق ناسازد یا گریه که بر روی موم چون غماز و یا ناله که سر بگوش بیگانه
 نیم و من در دلم خلوتی محرم راز و این رباعی نیز از دوست ابیانه سینه ز و سوسن توام
 ما رستان و رگهای جوم ز تو ز نارستان و عیسی که از چشم تو بیمارستان و ناز تو بکائنات
 در کارستان و نیز این رباعی است که در تعریف کتیمیر گفته است رباعی دوشینه چشم دل نهان
 از مردم و دیدم نه بهشت بلکه کتیمیر دوم و خاکی ز عبیر و مشک آگنده خمیر و آبی ز صفا و جود خود
 کم و در محله آروث مدفون بیرون آستانه حضرت حبیب اللدین با کجمله چون سلطنت ملک
 و پذیرجت نظیر صابنهای قد تعالی عن التخریب والتدمیر بحبت شامت تعصیب منیب و اخراقت
 از مردم چاک همگی سی چهل سال متصرفان یولایت فردوس شمال بودند با و یک دولت قاهره اکبری
 منتقل گشت نام حکومت به محمد اسم خان میر بحر تعلق یافته سپاهان کتیمیر حیدر گره نشد
 فتنه جویمان کونته اندیش در خیال قلاع باراده افلاک آراوده و جمعی عاقبت اندیشی نمودند
 ناظم کرده اند بعضی حضور رفته منصفیت فتنه لغد و بعضی پیده و دهنسینه بر راه بغی و فتنه انگیزی قاسم
 میر بحر صوبه داری کتیمیر میرزا یوسف خان که از امرای قدیم اکبر شاهی بود تعلق گرفت یکسالی مشارالیه
 بضبط و در بطا امور ملکی پرداخته اما بسبب شورش سرکشی از باب داعیه کاری نه ساخته و ماسور بمملکت
 حضور شد و محمد قلینان صوبداری یافت قاضی نور الدین و قاضی علی که به جهت ضبط محاللات
 جمیع تعلقات خالصه مقرر بودند بنا بر مخالفت مصالقه از باب خیانت که در صورت ظهور توفیر
 محاللات هم آفات داشتند از سر انجام کار ماموره خود عاجز آمدند شیخ حسن بیگ نامی بمعاونت آنها
 از حضور تعیین شد شیخ مشارالیه کتیمیر رسید مقرر نمود که علوفه سپاهیان متعینانه را نقد داده جمیع
 محاللات را ضبط نماید یعنی موجب تردد و خلل احوال عمل که توفیرات و جنانات در میان داشتند
 گردیده شورش برداشتند و جمعی از مردم میرزا یوسف خان که در کتیمیر مانده بودند تحریک نمود
 و گرفتارین و فریب موعده با خود متفق ساخته میرزا یادگار که عموزاده میرزا یوسف خان بود
 به سلطنت برداشتند طرفه حالتی بر مردم پاوشاهی گذشت اما بتوجه جناب حضرت شیخ باباوالی
 قدس که العالی که خود قدم در آن مجمع هجوم نمودند فتنه آنروز فرو گشت آخر الامر طریقین در کین

نورانی

یکدیگر مانده میسر یا دو کار بسو پور رفتند جمعیت بهم رسانیده باز با طرف شهر آمده بازار کشی
 را گرم ساخت و خیال تمام پادشاهی طفلان در سر شوریده خود انداخت و مردم را بظلمت و
 مناصب اعتباری ناپایداری بنواخت روزیکه در کشمیر باین امر خطیر مشغول شدند بندگان
 اکبر پادشاه بتاسید عینی از لاهور اراده کیشمیر فرمودند و پیش از حرکت خود خدمت امیر الامرا
 شیخ فریدنجائی منبختی را که از سادات صحیح النسب امرای عظیم الشان تمام توفیق احسان
 بود روانه کشمیر نموده بودند میسر یا دو کار با اتفاق توابع ناچار نظر بر ایام زمستان است
 طریق کوهستان فاقبال به تنخواه اموال پندار استقلال ز فکر مخالفت مخالفت افتاد
 چون کسان پادشاهی مغلوب شدند حسن بیگ مذکور بلطاف الخیل خود را ازین شهر بر آورده
 دیگران چندی اسیر و چندی فراری شدند اکبر پادشاه در راه این اجناب بناگاه شنید زمین
 کو که را از راه پکلی و صاد قحاز با فوجی کمل از راه پونچ و شیخ فریدنجائی را بطریق ایلعار بر راه
 تعیین کرده خود هم باشکر منصور منزل در منزل عبور می نمود چون خواص مردم کشمیر و جمعی
 سکنه این جنت نظیر رضی بچنین حرکات نبودند همه باستقبال شیخ فرید که با سعادت
 چند قریب بهیره پور با ایلعار در عقب بسیار رسید بود شتافته اورا تقویت و دلیری نمودند
 و جمعی از مردم میسر یا دو سخنان از افعال خود منفعل شده در تعاقب میسر یا دو کار افتادند
 جنگ جلال روپوش شده بود سرخ یافته مردم پادشاهی که سر کرده آنها شهر باره ایستادند
 و ابراهیم خان کاکری و غیر هم بودند نشان داده میسر یا دو کار را بدست آورده و آن
 سرور از نظر پادشاه گذرانیدند اکثری از مفسدان ستمگر رسیدند جمعی راه فرار یافتند
 مورد عفو و تقصیرات شد فاما احوال یوسف شاه و سر فرزان دیگر از قبیل بندگان ایستادند
 استقرار امر سلطنت بچندان چغتیبه اکثری را که از ارباب اعیانه داشتند در مملکت
 بجا قلمت گذاشتند از انجمله یوسف شاه با توابع خود بیت و چهار سال در
 اکبری تا اوائل سلطنت جهانگیری در حضور مانده و خدمات عمو و پسر
 و چندی از اولاد این دیار نیز در رفاهت شاه می بودند و بعد از آنکه پادشاه
 روگردان شده بود عجب دوات نمایان از یوسف خان و اعموان او بظهور آمد چون پادشاه
 فتح کرد یوسف خان معزز و مشمول عنایات شد در کارهای سلطانی بجا افتاد و بکار
 موعود در گذشت اولاد و اعموان یوسف خان با رفقای خود بسو پور او را که از آنجا

اکبر آباد مدتی مدید شده و چندی تنخواہ بر ما پورہ بودند و تا الیوم ہر دو جواز نسل انہا مرو
ہستند و مشہور بجلاوت و دلاوری ... و مصدر کار ہای عمدہ شدند باز بر سر اصل سخن
رویم بعد تخریب ملک کبر پادشاہ راجہ توورل برای رفاقت ناظم و بندوبست امور خراج
صنوا بطور دیگر در کتیمیہ گذاشتند بنامی قلعه پادشاہی کرد کوه ماران و دولتیانہ کہ در میان آن
شدہ اور سال ہزار و ششم با تمام رسیدت حکومت راجہ وقاسم خان سہ سال بود
حکومت سید سفحان یکسال بنامی عمارت بر کوه ماران جانب شمال روی از و بود و بعد
اکبر شاہ با ظہار استالو لوی نجار کتیمیہ کہ پیش پادشاہ جا حرف داشت بر ہم خورد و وزیر
یوسف خان نجم قلیخان سلطان صوبدار شد او در اظفار آتش فساد مردم چپ کہ از سر
سر شورش بر میداشتند سے بلیغ نمود یازدہ سال نظم و نسق گذارید بعد آن از تغیر مشار
در ہزار و سیزدہ ہجری میرزا علی اکبر نظامت کتیمیہ سر از ی یافت قحط عظیم در ہزار
و داد کہ عالم خلقت رو بوی رانی نہاد خرابی ملک حکایات آنوقت از ان باز یادگار
دو سال حکومت رانی کرد در نظامت او در ستم ہزار و چہار دہ ہجری اکبر پادشاہ
گزین شد شصت و چہار سال عمر یافت و پنجاہ و دو سال سلطنت ہندوستان
بلا و باقتدار کرد و ایجاد صنوا بطور قواعد نمود آلف کشید ہلاکیت فوت اکبر شاہ تاریخ
منظہری کتیمیہ تاریخ یافته است تاریخ پادشاہ اکبر کہ پنجاہ و دو سال عدل و ظلم
سیما سوخت ہر کجا شش ز جنبش نعل اند ہ خسرو انرا چتر گردون ساسی سوخت
ناگہان باد اہل بر شمع خورد ہ جامہ فالوس نرم آری سوخت دولت شاہیش چون جان
نور زد گردون کہ خیر انجای سوخت ہ منظہر از صاحب قلن تاریخ جست ہ گفت ازین
دل چتای سوخت ہ احوال حضرات کہ تا آخر عہد اکبر پادشاہ در کتیمیہ روی روی
بودند و در آنوقت رحلت فرمودند بدین موجب اہلہ رہی با با از مرغان وقت
در سلاک بیت یافتگان زبذہ المتراضین ہ روی رشی با بارہ یافتہ روی از لذات
بر تافتہ ہمگے دل بر نفس کشتی و مخالفت طبیعت نہاد او ریاضت و عبادت چون
کرد و در قصبہ ببارہ در خطیرہ کہ حضرت السیدات محترمہ رشی اند متصل آن مدفن یافت
اقتد منظہر فیض ذوالجلال خواند ملا جمال نخریر روزگار و علامہ سہ بود در علوم دینی
عظیم و با کمال شغل علوم خاطر مبارک اکثراً بجانب علمی منازل راہ معنوی میگمان

ارادت معنویہ درسیا لکوٹہ در خدمت عارف جانی با پانچ اقد کہ ذکرش گذشت در دست نموده
 شب روز عمر سعد خود در صرف درس علوم ظاہری و باطنی میفرمود در جناب حضرت شیخ المشائخ
 شیخ نور الدین ظاہر اخلاص کمتر و آشتی برویت ستر عالمیان علیہ افضل الصلوٰۃ و السلام
 شد عزیز بر او دید کہ در پہلوی آنحضرت قریب جایافته است حضرت رسالت فرمود کہ ای جمال این
 شیخ نور الدین ست کاری کہ این کرد کسی بگیرد آن نمیرسد بالجمله کار مشائخ وقت مثل حضرت
 بابالضیبت شیخ اسمعیل چستی و امثال ایشان از خدمت مولانا مستفید بودند بلذات جسمانی
 میل نبود گوشت کمتر خورد بکر تہیے تکلفی و فرشی بوریای می ساخت میگویند کہ یک صبیحہ
 با پانچ اقد در عقد مولانا نیز بدستور برادر بزرگوارش مولانا کمال الدین بود چون رحلت
 رتیمیر اسود و اسم عند مطلع انوار لایزال خودند ملا کمال برادر مولانا جمال
 ملال قائل و کتاب حقائق بود نسبت علمی غالب داشت چنانچہ برادر عالی قدرش اجہت تقوی
 راجح بود با وصف آن مجموعہ علم و عمل مزید و تقوی بود علافہ دامادی بخدمت با پانچ اقد
 سنوی جمع کردہ و سلوک باطن در صحبتش نموده بعد آن در خدمت بابرکت حضرت خواجہ
 شہید نقشبند احراری کہ از احفاد امجاد مقرب پروردگار حضرت خواجہ عبید اللہ احراری
 رسید و بہرہ مند کمالات گردید درسیا لکوٹہ و لاہور سند فادہ علوم برابرہ اہل
 خدمتش بصاحب کمالی برخواست درس فن و حکایات آنها در مدرسہ دانشمندان
 در افواہ مذکور حضرت نجد والف ثانی شیخ احمد سنہری فاروقی ہم اوائل حال کسب علوم
 در صحبت او کردہ و علمای بسیار مثل مولانا عبد الحکیم سیالکوٹی از خدمتش مستفید گردید
 اہل موعودش رسید در لاہور رحلت فرمود و ہمجا آسود در سندہ ہزارہ و ہند
 پنہین ست مصراع ملحق حق قطب تاج اولیا ملا کمال شیخ عبد الحکیم سیالکوٹی
 زہد کشمیر بود بہ توفیق الہی و سعادت نامتناہی مرید شیخ فتح امد شدہ و بعد
 بتر میگذرانید از ارباب سکا شفق بود و برای ستر حال بقوت عیال ہر روز
 بیفروخت و یکدگن فقر امیداد و در ایام فحط کہ شدت بود کاشانی از اسسقاہ لشرت
 اصلا نمود یکے از اکابر در خواب شاربہ سے کائنات اباستدعای توجہ از شیخ عبد الحکیم
 بموجب آن مردم رجوع با و نمودند و الحاج و عجز بسیار شد و نہ مجرد و نما کیصل
 معنی موجب ظہور داشتہاش شد در محابہ علماء الدین پورہ و فتح کمال آسود

و در این کتاب در بیان حال مولانا جمال

میر محمد خلیفہ اہل خانہ جناب حضرت شیخ یعقوب صرغی مستور و رفیع و جامع اصحاب
 احوال تربیت اور فروع و مذہبہ اجاب بوجع نجد منتش نمودند بعد وصال حضرت ایشان ہم قائم مقام
 بود غیر از یک کرتہ تمام سال نمیداشت در ابتدای سلوک بجمال شدت ہمت بر امر مجاہدہ کما
 آخر ما باستدعای دانی پکلی از کشمیر رفتہ در پکلی سکونت نمود و سلطان آنجا خانقاہی برای
 بنا کرد تا بود بارشاد و اشتغال در آپہارم محرم سنہ ہزار و پانزودہ رحلت فرمود حالات
 عزیزہ و ریاضات عجیبہ و اشباح و اسرار حقیقی از سوداگر زادہ ہای این شہر بود اول تحصیل
 علوم مشغول شد و سفر اختیار کرد و در خدمت کثیر البرکت مولانا جمال الدین کہ ذکرش گذشت
 تحصیل استفادہ نمود و از صفای احوال کمال رُبع اورا بسیار می ستود و آخر الامر در صحبت
 شیخ خدا آگاہ شیخ نور احمد کہ از اکابر حضرات چشت بود افتاد و در وی ارادت در خدمت
 مراتب سلوک اعلی کرد و از جناب میر عبید اللہ بلخی نیز مجاز شدہ بمعنان و سعادت و اشد مرا
 بہ کشمیر فرمود و کج عنزت و خلوت را اختیار فرمود استغراق بسیار داشت و ہرگز نہ طرف
 نمی اثر داشت و التفات کہی نمی میکرد و دوازده سال در یک رسد مداومت کرد تا کہ انگوری
 آن مدرسہ بود کہ سایہ بر ساکنان می انداخت روزی قطرہ آبے از آن تاک بر کتاب آن مدرسہ
 ایزد پاک افتاد و متخیر شد حاضران اورا از تاک سایہ او مطلع ساختند مقبرہ اش در ملکہ کواہ
 ترازہ مقبرہ قاضی موسی شہید و نزدیک مقبرہ مولانا جمال الدین سارہ واقع شد احاطہ
 بسیار بابرکت است شیخ محمد یوسف ماجھی از قبیلہ تبار بود بعنایت الہی ہدایت یاز
 ارادت جناب حضرت شیخ یعقوب صرغی حاصل کردہ و براہ سلوک آشنا شدہ راہ حرمین گزید
 سفر بسیار کرد و مشایخ بسیار را دید و خدمت نمود بہرہ و در فیض شد و بعد مراجعت بہ کشمیر
 قصبہ بارہ مولانا متوطن گردیدہ و ہمہا بنجا در سال ہزار و یازودہ آسودا مجد مشایخ تاسخ
 خواجہ بہار الدین محمد خواجہ زمی الاصل است بقصد حج سفر نمودہ بعد از مشوہات
 ہند شدہ چون بفتون آذربائستہ بود در سلک نامی اکبر شاہ منظم گردید بجا ذبہ الہی ترک
 نمودہ در ۹۹۲ھ وارد اینجا شدہ در محلہ بلد میر ساکن شد مرید خدمت میر سید اسماعیل
 و بعضی بنا بر ارادت بجال را اینجا گذاشتہ بدہا رفتہ در ہزار و دو رحلت نمود
 رہ پی بابا زبیدی از خوردی باز بجزونیاز و ذوق بندگی خالق بے نیاز کار سازد داشت
 در خدمت حضرت مخدوم شیخ حمزہ قدس سر رسید و سمی کہ آنجناب اور خلوت خود دید

حضرت مولانا میر عبد شمس از اہل علم و فضل

بہتر از ان یافت و مرید شد و در اندک زمانی ترقیات بی نہایت نمود و مرتاض بسیار بود و یکصد
 بیت سال عمر یافت از آنجمله یکصد نہ سال صائم الدہر بود و روز رحلت ہم افطار نہ کرد و روز وار
 رفت غیر از یک خرقہ پیشینہ از خود چیزی نگذاشت عالی بہت بود و در محلہ حبیبہ کدل مدفن قرار نمود
 محل فیض زیارتگاہ خاص عام است خدمت بابا نصیب رخد متش بسیار رسید و کسب خواہند خربلیہ
 نمود مولانا میر محمد افضل از اشرف روزگار بود و علم وافر داشت و متجدد و دقیقہ بیان بود
 امثال با با داود خاکی در خدمت تلمذ میکردند بعنایت الہی توفیق السلاک ز زودہ مریدان حضرت
 مخدوم شیخ حمزہ یافت و بہ بیدای ناپیدای سلوک شتافت در اندک زمانی براقراں فائق شد و از
 خاصان الہی گردید باشارہ رسالت پناہی کہ در خواب مورد الطاف فرمودند و صبح بے اظہار از
 خدمت پیر بزرگوار تصدیق آن یافت با مرایشان راہ حرمین گرفت و در آنجا رسید عنایات بے
 نہایات دیدہ رحلت کرد و ہمہا بنجا مدفون شد رحمۃ اقدسہ و اسعۃ خواجہ حسن قاری بدیرت
 بہرہ و راز علوم بود و کسب قرأت پیش یکے از خلفای عبد الملک قاری نمود و ہمیشہ درس میگفت
 بجا ذبہ الہی در خدمت حضرت مخدوم شیخ حمزہ رسید و فاندوز بیعت و تعلیم باطنی گردید مجاہد
 بسیار کرد و تبرک اشغال پر و او ہمگی بہت بر امصر و یاد حق ساخت و اکثر از و عنایت فرمود
 دین و دنیا علیہ افضل الصلوٰۃ والتسلیم والتسلیما و الثناء فیض یاب شد و مرحیت بہر سائند و آخر ما در موضع
 شیو کہ از قریات مشہورہ پر گنہ زمینہ گیرت گوشہ نشین شد و ہمہا بنجا مدفون گردید بقبرہ اشکل
 فیض زیارتگاہ است و جلالت بخش خاص عام خواجہ اسحق قاری برادر خواجہ حسن او ہم از علم
 قرأت حفظ وافر داشت و ہمیشہ بصحبت ارباب باطن ہر دو برادر مائل بودند و با شیخ احمد نام خرد
 کہ صاحب جذبہ فتوح باطنی بود ملاقات نمودند و از و چیز ہائے غریب دیدند و بقوا کدر رسید
 بعد آن بچندی مخدوم العارفہ بار یافتند و این خواجہ با دیگرے ہم از قلندران آشنا بود و با مریدان
 شغلہ کہ شاہ جای سخن داشت شد چون بخدمت حضرت مخدوم رسید از ان امر گفتند
 ممنوع گردید و بر توبہ مستقیم ماند و از صداقان این اہ بود روزی بنا بر یکے از کسب
 با مرشد مخدوم خورد و اصلاً تعیری بجالش راہ نیانت و بہ ایشانات قبول توبہ انجا حاصل نمود
 بیت دو سال در مقام شیو بعزالت از نو گذر آید آخر ما خود را بہ شوق تمام بجزین شریفین
 رسانید بعد اوی مناسک حج یکسال و ششم زوارہ سوال شد بہ بر ہمہا بنجا جان بجان بہر
 و در بقیع مدفون شد رحمۃ اقدسہ و اسعۃ شیخ حسن از قریہ چند پورہ پر گنہ گاہ و پارسا

از مریدان خاص حضرت مخدوم بود و مرتبه فنا فی الشیخ حاصل شد و شیخ را ہم عنایت بر حال او بود
از کمال اعتقاد و نفوس در هر کار بسم الله و یا حضرت مخدوم بر زبان آورد و باین سبب فائده حاصل
شیخ بہرام گورنگی از پنختہ کاران دنیا بود تو فیق سلوک در خدمت حضرت مخدوم یافت مولی از
ہمہ بر تافت بیروت کلی از دنیا حاصل کرد بامر پیر در قریہ کوتنکو تبتہ او تر منتهای کامراچ برستہ حشر
سکونت کرد و انزو و امن و وسعود و چاک در زنی شائخ خوب که از مخلصان حضرت مخدوم بود خدمت او
میکرد و ہما نجا عاری کند در نفس کستی کار ہائے عجیب ظہور آورد و تا انقضا حیات در طی مقامات
سیریم بود و در ہمان مقام رحلت نمود شیخ حیدر لاری در زبان عوام مشہور بہر
اما خدمت بآباد او دشکوتی کہ از ہمین طبقہ و قریب لحد اوست در اسرار اظہار سیادت
نکرده از مریدان حضرت مخدوم صاحب ریاضات و کرامات باہرہ و اکثر اوقات جنیان از خدمت
استمداد مینمودند نسخہا در احوال پیران خود دارد کہ بعضی مردم آنرا محمول بر کمال اعتقاد و اغراق
مبالغہ می دارند و العلم عندہ چون رحلت نمود در تیلہ مولہ پرگنہ لارہ آسود شیخ بایزید
شہمت کلی از پرگنہ اچ است مرید حضرت مخدوم شدہ سیاحت بسیار کردہ بلکہ بحرین ہم رسید
زاوینہ نشین بود و آن زاوینہ در و دریکہ پندار روزی حضرت مخدوم قدم در قلبہ اش گذشت حال
را دیدہ شاکر گردید بعد آن یکی از مخلصان در فکر در و دریکہ آن کلیہ فائدہ شیخ بایزید قبول کرد
گفت کہ نظر حضرت مخدوم ہمچین بے در و دریکہ آمدہ است و ایشان بہ ہمین دستور مسلم داشت
وامری نہ کردند و من نمیتوانم مرتکب خلاف منظور ایشان شد سبجان اقد اطاعت پیران مرا
نظر و خاطر ایشان بہ چہ در چہ بود جان بازی تا کجا از مریدان ظہور مینمود مخدوم حاجی موسی
ارجمند حضرت حاجی احمد قاریت از عزائب روزگار بود حالات عجیبہ و از فیود و رسوم آزار
و بسیار ہستی او بر باد گاہی رو بہ جنگل می نهاد و گاہی بہ سکونت خانقاہ تن میداد و کیباری
لاہور رفتہ چون در انجا مواجہہ نیل مست باین مقبول است و دفع او بضر دست موجب شد
اوشد مراجعت بہ کشمیر نمود و جمعی را مستفید ساختہ در مقبرہ والد بزرگوار آسود مولانا شاکر
دولت بہ یاد بہ الہی زمین راہ آمدہ ارادت در خدمت بآباد او دعا کی نمودہ اما با حضرت ہر دی
بایزیدی بسیار نشست ایشانرا پیر صحبت میدادست اکثرے معلوب حال میشد و لغت میرزد
مدتی بیہوش می بود و انجا از احوال آیندہ نمی نمود اکثر با عورات و عروس اہکار می نشست حضرت
ہر دی بایزیدی فرمود کہ پنیہ و آتش کیجانی توان گذشت پارہ آتش در میان پنیہ گذار شدہ

۲ تہو کسب بیکر و دیو خورد و از افواج کے بیکر وقت و کسب ظاہر اربع بسبب ظن بنور کمال ہرگز نہ حال خود تغیر نیابد بہرگز از خراب

دوست روی نماید ۱۲

نزد ایشان فرستاد اصلاً یک ره از پنبه سوخت بود شیخ حاجی او تر از مریدان قدیم حضرت
 بابا و او دست تمام زهد و تقوی بود توفیق زیارت حرمین یافت بصوم نه روز قیام شبهای تار
 میگذازید پیاده به سفر حج میرفت و در سفر افطار نمیکرد و در رفتن زور آمدن چون مراجعت نمود
 در قریه ای بود که درین اقامت فتنه و بهانجا آسود مولانا قاضی محمد صالح خلف الصدق مولانا
 قاضی موسی عالم و عال فقیه کامل بود و در تقوی شایسته بود بعد شهادت والد بزرگوارش چون بنیاد
 چکان بر هم خورد و سلطنت کشمیر تعلق به سلاطین چغتایه گرفت بنا بر استحقاق وراثت کیا
 به منصب قضای کشمیر مکلف شد طوعاً و کرها اجابت نموده در اجراء احکام حتی المقدور مشغول
 عرفانیک نام بود و مراعات تقوی و افاده علوم صورتی هم میفرمود و شرف از خوارج سیده عازمه کامله
 حضرت بی بی بیگم ان بنت ولایت مرتب سیادت منزلت جناب حضرت سید میرخان دریافت
 شیخ کنکے پریشی در عین جوانی و استقامت کافرانی ذوق زهد و پستی بهم رسانیده و طریقه ریشیا
 گرفت گویای او پس بود آخر با اراوت حضرت بابا و او دخاکی اختیار نمود گاوی داشت وقت حاجت
 خادمان به جهت نمک آن گاوی فرو نمند گاوی بر صوم شیخ ایستاده عرض حال کرد شیخ خدمت افزون
 گاوی منع فرمود تا آخر عمر ترک نمک نمود حیوانی هرگز نمی خورد و ماهی بریانی بدیه اش آورد و در وقت
 آزرده خوردنش کردند گفت که برای رفع اثر نمک آب بشوید بجز در سیدن آب آن ماهی بریا
 جان یافت و در آب رفت ازین دست حکایات بسیار در پرگنه با کل قریه دانی گام آسود
 در سال هزار و هفت از دنیا گذشت نورالدین جهانگیر پادشاه سلطان سلیم نام داشت
 بعد رفع مدعیان سلطنت تاج و تخت ازین تخت بخشید جلال محمد اکبر شاه جبار تخت کشمیر فتنه
 سال است این جهانگیر شاه مکر سیر و شکا کشمیر نزول جلال نموده در عیت پرستی و
 آبادی ملک تعمیر تربیت قلعه و عمارت و باغات پادشاهی درون قلعه و بطرف تالاب نصب و
 فیض بخش بنام کرده و چشمه سار را آباد کرده فوائد و منافع بسیار مردم رسید و در تمام
 و پانزده که سال دوم از جلوس پادشاه در سال ۱۵۱۰ حکومت کشمیر بنواب قلی محمد
 سه سال بام حکومت خویش است در نظم و نسق شهر و تربیح اسلام و اصلاح امور
 چون معزول شد در تاریخ هزار و نوزده صوبداری بنواب قاسم خان مقرر گردید تا مدت
 سال حکومت رانی بکار برد و از تغییر او در هزار بیت و در میان ورد و در سال ۱۵۲۲ انتقال بنواب
 صفدر خان گرفت او تا مدت دو سال بر چه توانست در رفاهیت خلق افت و عدالت و سزای

شهادت

از درج

پانزده

و بیست و چهار صوبه تعلق بنواب احمد بیگ خان یافت تا مدت سه سال تا توانست سعی رفاهیت خلق
 اقد و عدل احسان کرد در آن ایام بحسب تقدیر خالق الانام در سنه هزار و بیست و چهار آتش فتنه
 الهی و تند باد سخت نامتناهی وزیدن گرفت یعنی آتار بلای باد و بارطالعون ظهور نمود و کار بجای
 رسید کافه بر ایام مضمون ایبه کریمه یوم یغیر المؤمنین ارضیه و ائمه و ائمه بر صفحات روزگار معاینه نمودند و
 تکفین و تجسیر یکدیگر بدیگری محال شد حسن شال نام مردی معمول بود تمام متعلقانش بدرجه شهادت
 رسید مویشی بید و دوا به جهت عدم تصرف مالک می به جنگل بنا و ندانین حادثه تا چهل وزمی افزود
 قریب دو سال خان مذکور کار فرمای حکومت بود در سال هزار و بیست و هفت حکومت بدلا در خان
 مفوض شد و هنوز مردم ثابت نگشته بلکه اهل تشیع از تعصب باز نه مانده اقربا و یاران خاص حضرت
 رسالت را محلی احد علیه و سلم به بی او بی یاد میکردند و چیزه بر دره های نوشتند باز باد سموم قهر
 در رسید ممدارده دوازده هزار خانه به سبب آتش بر باد رفت مسجد کلان بنا کرده سلطان
 سکندر بت شکن درین حادثه نیز سوخت چون در آن ایام جهانگیر پادشاه وار کشمیر بود اهتمام تمام
 در محافظت آن فرمود لیکن تقدیر کار خود کرد و حیدر ملک در تاج خود می نویسد که سنیان بعد
 نهمت سوختن خانقاه جدیل مراد خان مرا متهم بوزانیدن مسجد جامع ساختند و این معنی را که
 پادشاه رسانیدند ازین جهت با امر پادشاه تعمیر مسجد را برگردان آنها بستند و پدرش ملک محمد
 سعی زیادی کرده تعمیر مسجد بدستور سابق نمود و بعد بنای مسجد تا تاریخ مذکور ازین چند
 بیت که در آنوقت گفته اند مستفاد می شود تاریخ نخستین مسجد جامع زنده اسکندر ثانی به عمارت
 یافت و نگه سوخت از تقدیر سبحانی و دیگر باره حسن شاه آنکه بود از نسل پاک او پادشاه بانی این
 مسجد از توفیق ربانی و لیکن از دو جانب به ستون آراست بی سقفش و ز ابراهیم احمد ماکری شاه
 راست تا دانی به ز هجرت نهصد نه بود تا دور محمد شاه که این جنت را شد ز نیت دین مسلمانی به
 تاریخ هزار و بیست و نه از هجرت رسید و بر روز عید روز سوخته در نوبت ثانی به ملک حیدر
 ملک در عهد جهانگیری به نهاد از نو بنایش باز روز عید قربانی به چو تاریخ بنایش جنت گفتا
 غیبی به نهاد از نو اساستش بارگاه عید قربانی به تا مدت چند سال در خان بمقتضای وقت و حال
 اعمال افعال بوقوع آورده و جراتها بکار برده معزول گشت و تاریخ هزار و بیست و نه پادشاه
 اول بهار از راه پونج که در زمستان با تمام علی ملک اور حیدر ملک مشاهده بود با تمام لشکر داخل
 کشمیر شدند اودت خان صوبدار شد دو سال هر چه ارادت آمد بود از وی صدور نمود و نزدیک

جائیکه آنرا سونتی بتن بار میگویند و یکطرف جانب مغرب جایتست که آنرا قرش مرک نامست
 بنای عمارت نموده بود و در طرف مشرق آن باغ بر چهار زمینه پانهاس سنگین برپا داشته چون
 در آن عهد کار عمارت اکثر از چوب بود و پنجرهای عمارت نوعی ساخته بود که در جا دیگر نبود گویند که
 آن پنجره کار کن را دست برید تا در جای دیگر مثلش نسا زد و وصله اش هم بسیار داد چون ایام
 حکومتش کوتاه شد نو اب اعقبا و خان او اهل سال ۱۳۲۰ هجری شمسی آمد و عمل او ضرب المثل اهل ایولایت
 است فتح پونچ در عهد او شد و بنای مسجد جامع کلان در پونچ با تمام حیدر ملک صورت گرفت مردم
 یک در عهد او بسیار کشته شدند و هر جا که خبر قامت چکان می شنید مردم را تعین مینمود و حسن
 قتل آنها می نمود و در پیش دروازه خود فوج فوج و گروه گروه آورده تقبل میرسانید چکان چون
 شالی از انبار برنج بر می آوردند درین عهد قوم چکان از طمع ملک گیری دست کشیده و چون
 عدم گرفتند و از داعیه شجاعت برخاسته پیشه مزدوری جمالی مزارعت اختیار کردند در زمان اعقبا
 خان نورالدین جهانگیر پادشاه در شهر هزار و سی پنچ باز روانه هندوستان شد باز در سال سی
 ششم نزول کشمیر نموده و از ابتدا جلوس تا آخر وقت هفت بار به کشمیر رسید و هر مرتبه در
 باغات و تعمیر عمارت نموده این بار که مرتبه اخیر بود بیت و سفینه صفر هزار و سی و هفت در سری
 جنگی و در وقت مراجعت از کشمیر جانب هندوستان در قصبه راجور رحلت نمود و در فرستادن
 مزبور از میان اهل خطه افضل العلماء مولانا محمد رضا المشهور حکیم دانا و کمالات دستگانه مولانا
 حبیب قدیر عدلی از مقربان و بدایبان مجلس پادشاه بودند و از کار پردازان اشکر میر تنگ میر
 شکار هم بار سلام و عرض داشت و بالتماس نور جهان بیگم حیدر ملک و در راه همیشه با سوار سوار
 مینمود و در خطاب بیس الملک چغتائی داد و این حیدر ملک ابتدا ابوسالت میرالنا بیگم منصف
 بوطن خود بیشتر زمینداری تعیین شد چون در کشمیر به نظیر رسید ترتیب بعضی امور بقدر حاجت
 نمود و تلاش مرمت جوی پلچمه کول آورده ملک جلال تهکوز بخت سبج جامع کلان دستگانه
 که بی آب بودند کرد در آبادی جدید اهل آن که تا حال ویران بودند هم تقویت کارهای
 شمس عراقی را که ساخته دولت حکایت و بجای آتش سوخته پدرش حسن ملک بن محمد ملک
 بنا کرده بود و بالجمله اعقبا و خان در صوبه داری خود هر چند کارهای دست بسته بلهور آورد و در
 قلع و قمع بنیاد چکان که منظر افساد بودند کجوبی نمود و اکثر بدعات و ظلم و تعدی را درین شهر
 کرد و بجهت کثیره قافیه آرام مردم را تنگ ساخت و اختراعات بی نهایت بریت و مزارع چکان

رسکنه شهر هم از بابت سلاطین سلامیانه و رسوم اعمال و اخذ و جز زیادہ بر حال و طر
 کل زعفران و تکلیف چیدن آن با کثیر اعیان امور دیگر و ضبط میوه باغات مردم و تکالیف دیگر
 جاری نمود که مردم از حیات خود ششیدہ مستعد فرار ازین دیار گشتند چون این حالت بعرض پادشاه
 رسید در اول جلوس حکم بتغیر اوز مودہ تدارک واقعی بطور آورد چنانچہ در صفحات آئینہ مرآت
 عبرت سلاکت شود احوال حضرات که از او اهل عهد جهانگیری تا آخر دور سلطنت او در کشمیر
 ظهور بودند یا در آن عهد رحلت نمودند قدوہ الی شہود و خواجہ مسعود پانپوری از
 طبقہ بود در عین شغل کار و بار توفیق طلب پروردگار یافت و بپرانیہ دور از خانہ اشتافت
 اطلاع احدی سائہ کہ دو نیم چلہ گذرانید باشارہ حضرت علیہ السلام میل ارادت حضرت بابا داد
 خاک پیر سائید چون بخدمتش رسید گذشت از ان طرف شنید و مامور بخلوت شد و در ملا
 ایشان بصحبت زبده العفاسہ ہدی ریشی بابا ہم فائز گردید و از خدمتش نیز موکد بہ ملازمت
 شد و کسب کمالات سلوک بجد و جہد نمود و بقیہ عمر در وطن خود کہ پانپورست سکونت فرما
 نمود از حاصل زعفران داد و ہمت را بہ کمال احتیاط در زراعت میگماشت در وقت خود از
 کشتایش ممتاز بود فتوحات را صرف فقرامی نمود اصلاً بمصار خود و اہل بیت چیری از ان
 در کشف داشتہ آیتی بود بنا بر پنج در سال ہزار و بیست و یک رحلت فرمود در مقام
 در قصبہ پانپور آسودہ فیض برکت بلکہ آثار جذبہ از مقبرہ اش ظاہر است اولاد و خلفا بر حسن
 کہ ذکر چندی در محل خود می آید شیخ محمد لمبیب خلف الصدق حضرت مولانا شکر گنا
 کہ ذکرش گذشت جوہر خدا دانی و مورد الطاف ربانی و تربیت صورتی و معنوی از خدمت
 والد ماجد یافت و ہماناکہ از خدمت حضرت ایشان شیخ یعقوب صر فی ہم استر شاد نمود
 والد ماجد آسودہ بفقہ حدیث فخر امین جیدادری را تم حروف است حضرت میرزا زکریا
 از نجای این شہر و مقتدای دہر شش بہ قاضی میرعلیت کہ حد طبقہ قاضی شہید است
 بصحبت حضرت مخدوم شیخ حسنہ سید است اما ارادت در خدمت بابا داد و خاک حاصل
 بعد از ان تربیتش حوالہ سید علی مرتب میر اسماعیل شامی خود بار ایشان شدہ بود و طریقہ
 قادر بہ را خوب ورزیدہ و با مر سید مزبور سند آری این سلسلہ درین شہر شد و لوازم
 کما ہی بطور آورده و طریقہ اجاری ساخته از علم و عمل بہرہ موفور است و صاحب تمکین
 دشانی عظیم حاصل نمود در ماکولات و ملبوسات احتیاط و واقعی میفرمود پیر و ان امور سگری

در قصبہ پانپور

مشہورست کہ یکے از بزرگان آنوقت کہ بہماع مشغول بہان مشہور بود بذوق دیدنش آمدن
بصحبتش نداد و بیرون بریاد آن بزرگ شفق نوشت کہ با از اشتیاق سوختیم خدمت میرنازک کہ
پشت آن شفق تحریر فرمود کہ ما سوختیم و خاکستر شدیم و بر باد رفتیم الغرض خدمتش در ریاضات و تقنا
از فضولیات از قرآن خود ممتاز بود و غیر از جمعہ و جماعت حرکت نمیفرمود و مریدی التماس ضیافتش کرد
چون برادرش کہ شرکت و انساب بود قبول کرد دیگرے میوه باغ خود با طہار حلال آورد و خورد
و گفت معلوم نیست کہ حق خراج و عشر کما ہوا و اگر دہ با نئی یا نہ حالات تمام کمالانش از گنجایش
تحریر و تقریر بیرونست و کرامات و برکاتش از حد افزون سلسلہ علیہ قادر یہ درین شہر از حال او
او ترویج یافته تا ایوم ہا ربیت ذکر بعض احفاد ایشان کہ بر سجادہ بودند در محل خود مرفوم بیشتر
در سال ہزار و بیست و دو جانورے عجیب الخلق غریب الہیت در محضر عامہ در مسجد جامع
رسید بچار اسطوانہ مسجی طواف کردہ در ان نزدیکے خدمت میرنازک قضا کرد و همانجا نور
مرتبہ دیگر ہمین پنج باختلاف مکان در مسجی جامع طواف نمود ہر مرتبہ حادثہ عظیمہ و وہا کہ
طاعون بار دوم قحط اتفاق افتاد تا پنج وصال حضرت میر تقی تقیاً کرر یافته اند در فتح اف و
در زفا آمدن برکاتہ شیخ بابا عبد اللہ فرزند ارجمند حضرت بابا مسعود نور ربیت مکان
بود در علم و تقوی و فقہ و وسع و مرجع علمائی منبع حقائق و اولاد با کمال دانش کشف نامور
در دست او بود زوجہ تنہا و تیز رو و از دست او ستاری بسیار تہ بہر حیدر و دم تکریم
دفع او میکردند مسیف معرکہ چہا بر دیگرے بقید شیخ بابا حاجی غل پروردگار حضرت بابا مسعود
نور ربی صاحب تعداد عالی بود و مرتبہ ارشاد رسید کشف و کرامت نور ربیت
شان عظیمی و کوبہ عبادت بود شیخ بابا ابراہیم نیز فرزند سعادت مند بابا مسعود
احوال و احسن المقال بود و با مر معروف و نہی منکارتغال میبود مولانا شاہ کمالی
و شیع کرکشون از توابع سوپور بتقریبی ساکن شہر شہ روزی گذشت در شہر
احمد قاری مخدوم افتاد خدمت مخدوم حاجی موسی کہ ذکرش گذشت در شہر
بودند و نظر بجانب او ہم نمودند متاثر شد و التزم او بہت و تہا ساریا لہر و حاجت
علوم دینی تاقیبین اشغال بالہنی یافتند و متکلمان شہر از ہمین وقت و زمانہ کمالی و
کہ برافران فائق شد و مرجع کائنات و شہر الکرامات گردید چون جویم شایق افزود و
محبوب نزد او رفتند ملامت کرد کہ چہا شہر کجوان ریزی از ہمہ کثرتت

گفت هنوز چه دیدی فردا بازار گرم تر خواهد شد روز آدینہ بود کہ یکے را فرمود کہ در یکی از اطراف
خانقاه جاسی طیار نماید کہ جمع دیگر بکار آید شب جمعہ دیگر زیر ایوان با چندی از خادمان معارف
لطائف بسیار گفت آخر شب طرف دریا آمدہ تجدید و صفوف معروض چون بچہ خود رسید خانقہ جنب
و عالم را از آن خبردار کرد تا وقت چاشت خلایق از بیرون حیران و مکران بودند نصف النہار
سپار شد سہ الف و اربعہ و عشرین گدای شاہ اقلیم ولایت تاریخ نخست خواجہ حبیب الدین
نوشہری از طبقہ تجارہ بود چون داعیہ طلب حق در دلش جا کرد تو بنیق ارادت در جناب حضرت
شیخ یعقوب صرغی یافتہ و روی دل از ہر چیز بر تافتہ بالکل با مرحق قیام نمود مورد فتوحات
شد و رغیب حضرت ایشان با اشارہ آنجناب فیض و تربیت حضرت محیی مدخلیفہ کہ ذکر آن
گذشت رسید بعد مراجعت حضرت ایشان باز از آن جناب مستفید شد خلافت یافت با وجود
غلبہ شوق و استعراق و تقید و وجد و حال و شدت سماع جمعی ابار شاور ساہید و در غلبہ شوق
بہ نظم و اشعار می پرخت و غزلہا و ردآ میز شعلہ انگیز موزون می ساخت گاہی بنا بر مغلوبیت
اطفای احترام بہ نعمات و آلائم سماع ہم میفمود و یوان اشعارش تمام سوز و گداز و ناز و نیاز
از آنجملہ این چند شعر غزل ایکہ بہشت برین بی تو عذاب عذاب بد آتش دوزخ سہمہ با تو کلا
کلاب بد گرمی شوق چه کرد زمی ذوق چه کرد سینه کباب دیدہ پر آہم پر آب بدید
سرد و نہ گل بنیونہ جام و نہ مل بدینو کہ امت ماہ بنیو کہ ام آفتاب بد جی بیچارہ بین اشک
بر زمین بد کردہ زراعت چنین بست طعام و شراب بد نشخہ در احوال مرشد بزرگوار خود ہم بہ نظم
درست کردہ است و حالات آنجناب نوشتہ در سال بلیت و شش در ایام غلبہ رحلت فرستاد
متبرکہ اش در محلہ نوشہر مرجع و مطاف فاقست خواجہ داؤد مجذوب در شنای طلب
بہر سانید بد رغبت و بنجودی زود در حقیقت از عقلا بود چون علت و با شیوع یافت و عالم
عالم مردم براہ فناست تافت بعیرت آمدہ بخدمت خواجہ حبیب قد نوشہری و میر یوسف
قادری ولد میر نازک بازاری پیغام کرد کہ چرا بدل عالم خود را فدا سازیم این گفت و عنقریب
رحلت نمود و با دفع شد در محلہ بودہ گیر آسود میر یوسف قادری خلف صاحب شد
حضرت میر نازکست بکمالان ظاہر و باطن آراستہ بود واقعہ والد بزرگوار بر مسند ارشاد و
نشست ہمگی چہار پنج سال زینت در واقعہ با در سال ہزار و بیست و سہفت رحلت فرستاد
در خطبہ والد ماجد آسود شیخ محمد شریف المعروف بشوک بابا از واردات غیبی جذبہ یافتہ بود

بند تاریخ و حقیقت از روی ہدایت

شش

بیش حمل بر خون کرده در خدمت حضرت خواجہ مسعود آوردند خواجہ او را در حجره نشاند و ہما نجا آمد
 ز قلم ز قلم تعلیم باطنی از خدمت خواجہ گرفت جذبہ اش قوی شد و بر اہل بی پرواہی افتاد اما در ضمن آن کار با
 داشت حرفش بلند بود و کشف حالات بسیار بنمود خواجہ اکثر اصحاب احوال او کرد و بعد واقعہ مرشد ہفت سال
 زیت در سال ہزار و بیست ہفت حالت نمود در خطیرہ مرشد بزرگوار خود آسود مخدوم شیخ عیاض
 و مخدوم شیخ عبد و مخدوم عبد الواحد پسران حضرت مخدوم احمد ساری در علم و عمل نزد یکت برادر
 بزرگ خود حاجی موسی بودند و از اصحاب کشف حالات عجیبہ در خطیرہ والد ماجد آسودہ اند شیخ حاجی
 داؤد بلخی از خلفای حضرت بابا داؤد خاکست بعد اہل مناسک حج در موضع انچار غاری اختیار کرد و مشغول
 بعبادت پروردگار شد از اصحاب فوق و جان و مرغی نیست و آن متاثر شد و برکت سنت از مزاجت خلق
 نجات یافت خدمت حضرت میر نازک واقف حالش شد تفقد ظاہری بنمود حضرت نعمت اللہ صاحب
 در اواخر عمر چکان از ہندوستان تشریف آورد در محلہ حچیل سکونت اختیار فرمود و اکثر حالات با او
 از کار و حفظ نسبت قلبی پروردگار مشغول نمود و بعد سماع ہم ایما تا بوقوع می آورد و ہرگز بصحبت اغنیاء
 و حکام فرو نمیدگر گویند کہ روزی چند بفضیلت مردم دو نمنند تن و او تفاوت فاحشی در احوال خود
 افتاد و متروک و متوجہ فکر اصلاح حال شد چون آوازہ کمالات حضرت میر نازک فادری آنوقت شایع بود
 راہ کمال صدق انصاف زیارت خدمت میر نمود جناب میر نازک حصہ از طعام رتبه خود کہ از دہ کہ عورت
 بود بسید مجرب و تناول یک لقمہ حالت قدیمہ باز راہ باطنش سوزنا و خدمت فرستاد کہ سید حفظ سال
 خود را خود خبر دار باید بود و اجتناب از موع نمود الا این لقمہ من ہر روز بہر کس بسید نیست شستگاہ
 نعمت آمد در حجہ بل وقعت بزرگ و تیرک خدمت ... بابا حاجی کا تجو فادری از خلفای اوست
 شیخ محی سعید فرزند سعادت مند حضرت بابا داؤد جاکست بکمالات صورتی معنوی آراستہ
 بیوض ظاہری باطنی پیر استہ چون منظر نظر حضرت ہرزی ریشی مالو بودت حالت بعضی سکنت اسلام
 و خطیرہ مقدسہ ریشہ مالو آسود و اولاد و امجاد اش اکثری اصحاب علم و ورع و تقوی بودند حضرت
 محمد برادر و تربیت کردہ حضرت ایشان شیخ یعقوب صوفیست و از بیان برادر الکریم صاحب
 بودند خدمت شیخ بجزت ایشان بسیار عزیز و قریب بود و از سوزن در زبان تربیت یافتند
 آسود حضرت شیخ ابراریم برادر خود حضرت ایشان شیخ یعقوب صاحب علم و استقامت و
 داو مشہور بود از کلانان سوعت کہ حبیبہ نسیہ رکبہ اش عالیشہ بی نام در عقد حضرت شیخ
 بود کہ از اجداد ماوری رقم حروف و بی بی سطورہ از صالحات و عبادت روزگار بود مقید

در سال ۱۲۹۳
 ملاحظہ فرمائید در حالت در حجاب آسود
 در حجاب آسود

اقصای پرگنه دیوه سر مشهور و مرجع ارباب عبورست و وجه معیشت متروک است از بهمان ده در میان
 و رتبه حومه مقسوم حضرت خواجہ یعقوب از زبیدیہ از کہ مشہورست و طبقہ دارہای عالی کدی از
 ریگی دارند کہ در عهد سلطین کشمیر از اعیان روزگار بود اعتبار و نیوی داشت خانقاہ لب پای ہند
 بنام او منسوبست و این خواجہ یعقوب در عنفوان جوانی و کمال کامرانی بود و ذوق خدا پرستی بہر سائید
 خدمت حضرت شاہ قاسم حقانی قدس سرہ مرید شد و جذبہ پیدا کرد در بہمان اثنا حضرت شاہ قاسم خان
 بسفر حرین متوجہ شد ندغابانہ از خواجہ یعقوب مری بطور آمد یعنی بی ادبی بجدیہ او ہلاک شد حضرت
 سورت بیاطن معلوم کردہ کار فرمای غیرت و تہدید شدند اتفاقاً در کشمیر واقعہ سحلت حضرت خواجہ یعقوب
 در کمال جوانی او داد و غافلہ عظیمہ در طلبان افتاد و در محلہ سازگرن مقبرہ اش مشہورست **محبیب**
 کہ بر کی از اولاد اجماد حضرت سید علی صاحبی مرادست چون طلب آہی پیرامون دل سعادت منزلش گزشت
 خدمت بابرکت حضرت ایشان شیخ یعقوب صرفی قدس سرہ پیوست و قفل غفلت بہ ابواقعی شکست بلانہ
 انجمن و چون حضرت شیخ بسفر حرین رفت بدستور دیگران از صحبت میر محمد خلیفہ بہرہ پور
 بعد واقعہ وصال شیخ ارباب کمان با مراد حضرت مشغول بارشاد عباد گردید از علوم صور بہ نیز بہرہ ہند
 جمعی از فیض انفاس او فائز شدند کہ ذکر انہامی تا بدرسالہ در احوال حضرت ایشان با خلفا و اصحاب
 باختصار نوشتہ آوردن مالوف خود موضع کبری در جوار جد بزرگوار آسودہ در سنہ ہزار و
 شش سحلت فرستاد و بخدمت شیخ باباوالی ہم بہرہ اندوز شدند خواجہ محمد یوسف صاحب
 او نیز در ملک او تمندان حضرت شیخ یعقوب صرفی انحراط داشت اما تربیت واقعی از خدمت خلفای
 در نجادات مشہورست چون رحلت فرستاد در مقام بجواری کہ بیرون شہر شد کہ کویہ تخت سلیمان
 شد پایان آن طرف قبا استاز محسبہ دست کہ آثار جذبہ از قبر شریف او ہوید او ہما نجا شیخ
 کہ بسیار متقی بود شیخ موسی بلدی مری کہروی تحصیل علوم ضروریہ فوق طلب آہی دامنگیرش شد
 کرد و بحرین ہم رسید او ای حج نمود آخر الامر در کشمیر بجناب حضرت شیخ باباوالی قدس سرہ العالی
 شد و فوائد طریقہ گرفت در بہمان اثنا حضرت شیخ رحلت فرستاد بارہ حضرت ایشان در خواب
 ملازمت حضرت شیخ خلیل قدس کہ از اکابر خلفا حضرت شیخ حسین خوارزمی بود و نمود چون در بلخ
 از رحلت انجناب کہ در بہمان ایام شدہ بود شنید و حیران و کدر گردید باہام ملک علام در خدمت
 حضرت شیخ پایندہ ساکتری کہ سنہ نشین طریقہ علیہ کہرویہ بود رفت چند روز بار سخن و خطبات
 چون استقامت کرد و اظہار طلب نمود شیخ متوجہ احوالش شد سہ سال در خدمت گذرا بندہ و فوائد

رحلت نمود

طریقہ گرفتہ باجارت ارشاد مراجعت کفریہ نمود و در بلدیہ سکونت فرمود و خانقاہ بنا کرد و مشغول باجرا
 طریقہ شد عمر بسیار یافته و شب و روز عبادت رب الارباب تزیینت اصحاب صرف میکرد و تفریح و تزیینت
 بسیار نمود اکثر ارباب با زودت آخر شب بیدار آمدند باجماع بلکه جماعت او ای نماز تہجد در خانقاہ با
 ایشان میکردند و این امر درین شهر در آنوقت عمل مخصوصی بود کہ شیخ بود گویند کہ زیادہ بر صد کس وقت
 تہجد در خدمت ایشان حاضر می شدند در شہور سنہ ہزار و بیست و شش رحلت فرمود و در صحن خانقاہ
 معنی در روضہ حضرت شیخ بابا والی بالائی صفحہ کہ الحال خطیرہ مشائخ دیگر ہم هست مدفون گردید حتمہ
 اند علیہ رحمۃ واسعہ شیخ موسی از کبیر از تربیت یافتہای حضرت خواجہ طاہر رفیق سہروردیست
 کہ ذکرش گذشت تنیم بود و ذوق این راہ بہرسانید اولی در خدمت بابا کفکے ریشی و ثانیاً بجناب حضرت
 شیخ یعقوب صرفی و ثالثاً بہ صحبت حضرت خواجہ رفیق رسید و ہمہ آنجا استقامت یافت و زور
 مجاہدہ صاحب کشایش شد و بہ مرتبہ اجازت بلکہ خلافت رسید بر سنت پیران مستقیم ماند میر علی
 مولانا حسن رنگ و شیخ محمد رفیق نیز از خلفای شیخ بودند و ہمہ آراستہ و بر ریاضت و تقوی
 استقامت پیرانند ذکر ہمہ موجب تطویل کلام است حضرت شاہ قاسم حقانی از اصحاب میر علی
 الدین شایستہ کہ او در رکاب حضرت علی ثانی بکشمیر آمدہ است و ہمین جا توطن کردہ شاہ محمد
 را ملا قاسم میگفتند بجای ہم مشہور بود چون باشارہ حضرت ایشان در عین انکار و اراہ و خلقت
 جذبہ یافت و بخدمت میر محمد خلیفہ رسید مخاطب شاہ شد در مجاہدات گوی از اقران و پیروان
 مراجعت حضرت ایشان انظار عنایات آنجناب بسیار یافت روزی از حرارت ذکر جاہا کس
 و شبی بعد غسل کہ معاد ہر وقت نماز داشت بہ شدت سرما خون از تمام بدن مبارکش جاری شد
 طرف منکرے بقیہ بیدار بجان گذرانید بعد واقعہ حضرت ایشان بمکہ سفر حج فرمود و قنوت علیہا
 حاصل نمود از آنجملہ حضرت سلسلہ علیہ قادریہ با کثر تہ مبارکہ حضرت غوث العالم از شیخ پیران
 قادری و اجازت سلسلہ علیہ نقشبندیہ از قدرۃ الاولیایا خواجہ دیوانہ صوری کہ از طرفان
 جو باری و اجازت طریقہ چشتیہ از شیخ سلیم فخری بابتبرکات بر عنایات و کمال
 ارشاد و افلاک سائید و عالمی را بتربیت و افادہ از عوالم وجودیہ با اشارہ در سہ سال
 رتلت فرمود و در جہلم از قبر مبارکش کین خود فرمودہ بودنی از کورہ انکسرت بر سرت و دست
 و خوارق سوی این از خدمت بسیار شہرت شیخ صاحب علی سوپوری از کربلا
 وقت بود بہرہ و افراز علوم از مغربی کردہ و اکثر مشائخ را دیدہ و بعبودت حضرت حق را

شیخ اسکندر ہندی فاروقی ہم رسید و پھر اندرون فواد گزیدہ چون مراجعت بہ کتب فرمود
 قصبہ سوپور توطن فرمود و در جلد دوم مکتوب حضرت مجید و بنام مشار الیہ تقریباً جواب تخریض نامہ فرمود
 ست مقبرہ شیخ در سوپور شہر حضرت **بابا اسحاق** از مریدان بلکہ خلفای حضرت شیخ مسعود
 زوریت صاحب حالات علیہ کرامات سنہ بود و شہرت باستجابت دعوات داشت و از خلفا شیخ اختیار
 حاصل کردہ در استقامت مداومت شدت ریاضت ادوی سنت زبان و عقلا بود سیم ہمدہ بابا کہ
 ذکرش در محل خود می آید از مریدان **آقا ملا حاجی کنالی** مدرس مدرس سلطان قطب الدین در محلہ لنگہ
 شاگرد حضرت شیخ یعقوب صر فی استمالاجیت از نجبای وقت بود تحصیل علوم کردہ میر عدل ملا حاجی
 باندی مفتی شاگرد شیخ یعقوب صر فی از نجبای وقت بود تحصیل علوم کردہ اکثر عمر بافادہ و استفادہ
 گذرانید باندیہای کنکین ظاہر از اولاد اویند **شیخ بابا حسین** بن شیخ عبد الکریم مرید والد ماجد
 خودست کہ ذکرش گذشت بہرہ تمام از علوم صوری ہم داشت چون بفقرا بد بالکل دست از ہمہ بردار و فریاد
 در مسکن خود مقبرہ قرار داد مردم در حروف حکایت افتادند گفت روز وفات من مردم را مسکن کرت
 نخواہد بود روز جمعہ کہ بارش بجمال شدت آمد در اہبار اہل کرد در حلت نمود و در ہماجا آسود مردم محنت
 رسید سخن او کہ اگر یکر روز از یاد خود بر آمد چہل روز بی آرام بود محرم راز اخوان ملا حسین ختیا
 اولاد اوت در خدمت مخدوم الآفاق مولانا خواجہ اسحاق قاری کہ ذکرش گذشت حاصل نمود و تحصیل
 کمالات صوری معنوی میفرمود بعد واقعہ مرشدش در سفر حج مسافرت اختیار کرد و بجناب خواجہ عبد
 کہ از اہفاد مقرب پروردگار حضرت خواجہ عبید اللہ احرار در ہندوستان تشریف داد و در اگرہ
 آسودہ اند خود را رسانید مخط کمال و فیض حاصل نمود و نسبت حضرات خولجگان عالی شان بدست
 آورد بلکہ ملازمت تمام وسعادت افتخار خواجگان عالی شان مرشدنا و امامنا حضرت خواجہ عبد الباقی
 در دہلی نیز نمود بالجملہ بعد مراجعت بہ کتب میر سیمگے کہ سمت را بر ترویج شرع مبین و دفع بدعت امین است
 و ہمین جہت مناظرہ و مجادلہ کرات و مرات با خدمت حضرت خواجہ حبیب اللہ نوشہری کہ در آنوقت
 بجهت غلبہ سکر و حال مشغول سماع و صحبت قوال بودند بسیار گرد حتی منجر بہ مرافعہ طرین نزد حکم
 وقت شد ہر مرتبہ بنا بر قوت دلائل شرعیہ غلبہ با مولانا بود این مولانا صاحب نضایف است مثل
 ہدایۃ اللعنے و غیر ذلک در ان رسالہ در حق حضرات گذشتہ مثل حضرت شیخ فرید الدین عطار و مولانا
 جلال الدین رومی امثال ایشان نیز جواب سوال دارد و یکی از باب فضل و صلاح ناقل است کہ خواجہ محمد امین
 صوفی میگفت کہ بعد نماز جمعہ شیخ ابو الفقرا بابا نصیب مولانا حیدر علامہ در سپرد خواجہ محمد افضل بدین

کنان

مولانا در خانقاه ملک جلال الدین تہکورد کو آمدند و من خور و سال بودم و گفتن برواری بابا نصیب
 مردم من نزدیک و از خانقاه استاده بودم آخوند ملا حسین بجانب ملا حیدر علامہ پرسید کہ این حدیث
 را کدام صحابہ روایت کرده است خواجہ محمد افضل در جواب کردہ گفت کہ حضرت عثمان رضی اللہ عنہ روایت آخوند
 با ولتفات نہ کردہ بجانب مولانا حیدر متوجہ شد ایشان ہم تصدیق کردند و گفتند کہ خلیفہ ثالث بر او
 این حدیث است آخوند گفت اگر اولاً شما گفتید قبول میکنم چون پسر تقریر کرد و مرا ترود شد حالاً خبر
 شد کہ از خدمت خلیفہ ثالث تحقیق شود و خواجہ محمد امین میگفت کہ در بہمان حالت شخصی مرفوع از دروازہ
 خانقاه در آمد و در صدر جلوس نمود و آخوند ملا حسین بابا نصیب مولانا حیدر علامہ علیہ الرحمۃ تعظیم
 برخاستند و دست بقدم مبارک قدم قدسی مقام رسانیدند مذکور سی با ہمہ بگرفت است کہ فرزند
 آن بزرگ برخاستہ رفتہ و از زیر دروازہ خانقاه من ہم دست بقدم مبارک رسانیدم و این بزرگ
 کہ حضرت امیر المؤمنین عثمان بود العلم عند اللہ و در رقم حروف این حکایات از عزیز عالم صالح
 شنیدہ و او بیک واسطہ خواجہ محمد امین صوفی میرساند و مشہور شد کہ در حلت فرمود و در محراب کو چو بارہ
 مقبرہ اش مشہور فیروز شاہ مجذوب عجب شہرہ داشت و آنجا داشت صاحب کشف قوی بود
 و اشعار خواطر بسیار مینمود و جہانگیر شاہ یکبار سی اورا با خود در کشتی خود آورد و شرفی در و بر پیر و اش
 بسیار کردیم ہما بدریا انداخت و دشنام بسیار تنخواہ نور جہان سگیم کہ باعث تکلیفش او بود کہ درین
 مذکورات باہل مطلب و حاجات خبر نہ مدعا میداد خصوصاً بزمرہ سالکان کہ در پردہ نصیحت مہر نطقت
 و اشارہ مطلب صافی مینمود و در بچارہ آسودہ شاہ یعقوب مجذوب ظاہر از بعضی حضرات کہ بر ویہ
 تعلیمی بلاقتہ رفتہ رفتہ کارش بجز کہ کشید زیادہ بر یک ہفتہ و دہ دوازده روز نہ بکجا بخورد و خواجہ
 اقتادہ می بود و اخبار از مطالب اہل حاجت مینمود خدمت بابا بجزون شہر رومی مہر مبادی ملایط
 ترک شغل علمی مصمم کردہ بود روز عبورش برای اقتادہ کہ شاہ یعقوب گذر و آبرو داشتہ طرف
 بابا گفت کہ کتاب و درس گذارشتہ نشسته چہ میکنی تنبیہ غیبی یافتہ مشغول بدرس شد و کتاب
 سہ تعویذ کہ بہ مستورہ پیولہ داد و ہر کہ ام را پسری مہر و صاحب قبائل اخوندی
 مشہور است یکے بجز خواجہ محمد افضل چرخ دوم سہ علی محمد قاری کہ شیخ البصیر از دست است
 سوم ہدیگی از اعیان چون رحلت نمود در خطیرہ حضرت مشائخ کہ در خانقاہ علی بالائی سند کہ
 حضرت والی است آسود خواجہ صادق سودا از اکابران این شہر بود اکثر عمر صرف تبیین علوم
 نمود و از مقتدایان اہل علم شد و بخدمت فقرا آمد و مسافر شد و صحبت حضرت ای و الف تالی

در خدمت مولانا حیدر

شیخ احمد ہندی را ہم دریافت طبعی موزون داشت گاہی شعر و کجا موزون میکرد از اصحاب کلام
 بود نمود یکد و مکتوب حضرت سجد و بنام او هست چون رحلت نمود در وراثت پورہ آسود مولانا
 رضا معروف حکیم انانہ فرزند ارجمند حضرت مولانا کمال الدین سیالکوٹی است کہ ذکرش گذشت جام
 علوم عقلیہ و نقلیہ و در فن تدقیق و تحقیق بدرجہ مولویت رسید جہانگیر شاہ آوازہ کمالا نشین
 باریاب مجلس خموش کرد در وقت امتحان و معارضہ علمائے سنیہ و شیعہ سرآمد علمائے السنن مولانا
 با عانت ملاحظہ علیہ شیعہ را ملزم نمود در محلہ جہانگیر خانہ خود آسودہ است ملا حبیب گنای از بقیہ
 گنایہاست تحصیل علوم نمودہ بمسک سلطانہ رفتہ بہ یکے از امر آشنائے رفتہ رفتہ بصحبت
 شاہ رسید و در امتحان و فائق علوم خصوص بحث شیعہ و سنی بر اکثر اقران فائق گردید کمالات جز
 از خط و انشا ہم بہ کمال دست ارقم حروف کتاب مرصدا العباد اور در تصوف کجا او یافتہ عجیب خط نمک
 شیرین سچتہ نستعلیقہ داشت کہ از اول تا آخر یک قلم وہ ہزار بیت نوشتہ است قاضی ابوالقاسم
 جمالی فرزند مولانا جمال الدین سیالکوٹی است کہ ذکرش گذشت بفقون علم آراستہ و مہمانت
 بود و اکثر علوم در خدمت والد بزرگوار خود و علم عالی مقدار تحصیل نمود و در خدمت فضلاء
 رسید است او گفت کہ ذریکے بحبت ہیرم در یکی از قریات رفتیم من درخت کلانی را بریدند
 از جہیان در خدمت الدمن آمد و استغاثہ نمود والد بزرگوار ازین کار منع فرمود و این قاضی
 القاسم بجلالہ نسبت مصاہرہ قاضی صالح خلف قاضی موسی شہید مشہور شد و خدمت قضا
 کشمیر یافتہ بدیانت و احتیاط انصرام امور نمود چون رحلت فرمود در مقبرہ والد بزرگوار آسود
 ملا حبیب عدل در محلہ لنگرہ سکونت داشت و استفادہ علوم و بینہ از ملا حاجی گنای فاضل
 جد پدری قاضی محمد یوسف کردہ و از علوم غریبہ و فنون فضائل خطی و اسد داشتہ و در سفر ہند
 بسیار حاصل کردہ و بعد از مراجعت بوطن بتقریب خدمت عبدالملک با قاضی صالح ولد قاضی
 شہید در محکمہ فیصل خصوصات میکرد و درس تفسیر بسیار میگفت و تفاسیر بسیاری از سفر ہند
 آورده بود و ملا ابو الفتح کلود ملا طاہر کوجانی و ملا یوسف خاموش و شیخ میر جو تاجی ملا حبیب
 شاگردان او بودند ملا محمد طاہر صدر نواسہ اوست ملا علی پتک دانشمند معقول ان میان
 بود و جہانگیر پادشاہ اورا پتک گفتہ بہمان لقب شد صاحب حسن طبع ہم بود تاج و فاضل
 اوست ہمسال عوامی پست و بلند ہمت کو خواجہ علی بیورانیاری از خدمت ملا شمس
 و جامع الکمالات شیخ یعقوب صرفی اخذ علوم کردہ و مرید قدوۃ الواصلین مخدوم شیخ حمزہ

ملتر

کوجانی

باوصف مرتبه فضیلت بهره یاب از معارف و فائق تصوف هم حاصل شدت او از اصحاب صفا و تقوی
 بود در او واسطه سفر اختیار نمود شده در زیارت حرمین محترمین مشرف گشته و از شیخ ابن حجر استناد
 اجازت حدیث حاصل کرده باز به تلمیح مراجعت نمود و اوقات را صرف فاده علوم نحوی فرمود که غبطه اقران
 و بصلاح و تقوی گذرانید چون رحلت نمود در جوار مسکن خود در محله رانیواری مدفن یافت سوای این
 حضرات مذکور ذکر بعضی از ریشیان ریاضت کیش و مشایخ حقیقت اندیش بربیل اختصار و اسم نویسی بقلم
 می آید تنده ریشی مرید هر وی بابا ریشی قدیم بود نتیجه ریشی پنجم ریشی بابا مردی آگاه آوت ریشی مرید پنجم ریشی
 که ذکرش گذشت پستی ریشی مرید و مرتاض بابا حنیف الدین ریحما ریشی مرید بابا شکر الدین عزیز می از بقا
 ریشیه قدیم بود جنید ریشی و بهرام ریشی مرید نوری ریشی غیر ازین ریشیان دیگر هم بودند که ذکر کردیم
 موجب تطویل کلام است اما مشایخی که درین زمانه ظهور و آشنائی اکثری منسوب بدان حضرت مخدم شیخ حرم
 و خلفای ایشان بتخصیص بابا و او و خاکی انداز از انجمله است یعقوب میر که در وقت غلبه رفقہ شیخ ریشیه
 دست چپ پای راست او را بریدند و بعد آن عمری مکتوبات و عبادت گذرانیدند و بعد ازین الین که
 مرقوم شد غیر ازین الدین رانیواریست خواجہ زید بنابر مرضی حضرت بابا امر بیدین پای او خسته و در
 حال بچ رسید در اینجا مدفون شدند و خواجہ داؤد کنانی باره مولی متورع و متشبع بود و انجمله
 بابا بود مولوی شیخ دولت تخلص بیدار و مؤذن بود بابا حاجی بهرام مدرس و خوشنویس بهرام طایف
 میکرد و از اصدق مینمود خواجہ زید لاری تارکن نیاش بابا یوسف مردی مولانا محمد کمالی
 بابا حسن زید پوری اکثر حلقه های میکشید خواجہ اسمعیل نادعلی قاضی بود از اصحاب کمال خواجہ
 پارسا بود بابا یوسف اولی شیخ اوزر عمادی شیخ خداوردی زینیه بابا سیاه پوئی خواجہ
 میرزا بی سرو و عزیز صاحب وق و شوق بودند شیخ حسین کوهی شواک ریشی سوای شواک
 پانپوری که ذکرش گذشت شیخ محمد ماکری شیخ محمد صاحب تجربی تقریه بود خواجہ حاجی
 سابر حاجی ابراهیم خواجہ احمد کوشک شیخ ابراهیم بجباری جابناز شیخ حسن محمد
 در آسوم مقام آسوده بسیار با فیض و بابرکت بودند شیخ حیدر از اقطاب
 سانی است که ذکرش گذشت بعنوان علم آراستہ و بصلاح و تقوی پیوسته بود و شیخ ابو
 العطاء از منسوبان حضرت بابا عثمان اوجب کنانی است او عاقبت نسبت صورتی هم بحدیث شیخ مذکور
 و شیخ حیدر زارند و نیز میگویند که حضرت عائشه بی بی نبویه شیخ ابراهیم که ذکرش گذشت
 ایشان بود و شیخ محمد امین جباری رزم و شیخ شمس الدین شهباز و شیخ

ریشیه

تعلق و تصرف محمول قریب که مسکن و معیشت حضرت بی بی است دلالت بر صدق دعوی دارد
 عند اقتدای ذکر شعر او در باب سخن که از عهد کبیر شاه او آخر دور جهانگیری بر منصفه روزگار بودند تا
 نمودند ملا منظره سی از مردم کشمیرت در شیوه سخن گسری و آداب شعر و شاعری در میان همگان
 مشهوران بود در جلای که ریجان جوانیش در لباس عونت بود و سپا بر نامی را از خیل سواد موس
 معوی پای ثبات از ان عرصه بر کنده بجانب ایران در حرکت آمد سیر عراق و خراسان کرده بختشم کاش
 و دیگر شعری آن عهد صحبت و آسایش از آنکه مانند باد بسیاری از منازل و دید و بان سحاب بر گز
 از مراحل گردید جلای بر همیشه مستولی شد به کشمیر معاد و نمود و بعد از چند وقت در سلک بند
 حضرت شاهنشاهی منظره گردیده در جنبی که کشمیر به تحت تصرف او یکا قاهره در آمد بمیز بحر این دیار
 معظم ترین بهما خطه فیض انارست ممتاز در سراز گشت پس از آنکه دیوانش شمشیرش تهراریت است
 این اشعار با که بلا فاصله نوشته میشود از واردات اوست قطعه فدای آئینه کرم که دستان مرا
 درون خانه به گلگشت گلستان مراد منظره جهان چوبی نصیبان می باش و وز گل بنوای عند لیب
 باویدی از خوبی عالم می سازد همان نظاره چو غریبان می باش و اقبال حسن کار ترا پیش میبرد
 و رنه صلاح کارند است که حلیت و سیر خپانکه بر نیار در برگزشت و غزنی چنانکه باوینار و
 غزل کو خلوتی که عزلت غنقا بر آورم و تا با هم آسمان در و نیار آورم و چون کودکی که خوی دی از
 و کند من دیده از ذوق تماشا بر آورم و چون نارسید میوه که بادش بر افکند از دل بعنف
 بر آورم و خون شد دل خوشم که بهر جز و در و در و تا کار عشقت از همه اجزا بر آورم و هر صبح آتش
 و در خود او فتم و چون گل بخار سوزی غوغا بر آورم و ولطفی نه کرده دهر ز دیوانه پر شدت و حس
 گفته شهر ز افسانه پر شدت و یکقطره از قرابه ساقی فرو چکید و چندین هزار ساغر و پیمان پر شدت
 گلعدان که لب از شکرشان نتوان بست و هیچ طرنی ز بهار و برشان نتوان بست و چه کتاید
 مردم بیگانه منش و کاشانی بدل کافرشان نتوان بست و جام جیشد دل منظره آسان بشکن
 و گریه بیکدیگرشان نتوان بست و غم نزن خوشی خویش گفتن امروز و در خون خلاف طبع جفند
 امروز و شادی ز دلیم چو گل شکفتست امروز و یکلکله کسی نچیده مفت امروز و از شای آن جا
 که وی پوشیدیم و چون چرخ بگرد خوش میگرد دیدم و پانال بزرگیم فلک میشد من و در جامه آسمان
 نمی گنجیدم و وله در عشق باه و ناله می باید زیت و دل کرده بغم حواله می باید زیت و آماده
 نگفته در گردن جان و کم مهلت تر ز لاله می باید زیت ملا میسرین بهره از علوم رسمی و

در حلقه ایوان
 ۱۳۶

در کتب معتبره در محد بلبل نکر مقبره سید بلبل شاه قلندر آسود

و از خدمت مولانا سید علی کسب خط نستعلیق نموده در اندک مدتی کمال این فن حاصل کرد و مدتی وقت
 شد خط او را بتفاخر تهوران و ایران میدردند و سلاطین به کتابه مینوشتند بلا محمد مراد زین قلم که از مشایخ
 خوشنویسان شناگرداوست بعضی بیک رساله میگویند و اقدس اعلم اوجی کشمیر که هر اوجی بکسب
 و هنر پروری بود در حکومت آصف خان جعفر طالعش از حنیض میل اوج نمود و پس از تخریر آن خان بکته
 دان هر حاکمی که بدین دیار می آمد از خوان عطا و نوال و بهره مند میگردد و آن بسوگش فخرانه معانی
 ساقی نامه نگینی گفته و در غرض این نامه ساقی اندیشه فکرت پیشه سفته گویند مولانا محمد صوفی چون از
 ساقی نامه اوجی این بیت شنید که بلیت مراد من خویش زنجیر شد به مرادست در آستین پیر شد
 آن منصف منصف باضاف انصاف از استماع این دو مصرع بعایت مخطوط شد و ذکر این
 بیت می شنیدم اراده نظم ساقی نامه میکردم در سنه هزار و سی و دو ستاره عمر اوجی از اوج حیات میل
 ممت نمود صاحب یوان از اشعار اوست بلیت اوجی از بیگانه بتقریب میگیریم با دیده و دانسته
 ما را آشنا تاراج کرد و این چند بیت از ساقی نامه آن باده نوش مصطفی معانی است مثنوی ابی زهم بحر
 ناله نهادیم به بهاتم مگر تو امان ز او هم به سر شیشه بروش باران سنگ به نه یاری رفتن نه پامی رنگ
 مراد من خویش زنجیر شد به مرادست در آستین پیر شد به اگر فی المشل حسن صد نوبهار به بر وید ز رو
 زمین سبز زار به نخبند ز پهلوش از سال ماه به گهواره چشم طفل نگاه به چنان در غمش دیده خوبار
 شد به که شب جای خوبم جگر زار شد به بیاساقی آن روق تا که را به ضیا بخش خورشید اوراق به ده تا
 بداتم که آن نوش لب به چرا میگریز روز من به سبب به نسیم سحر خاطر انگیز شد به ز سیمای گل آستین تیز
 شد به بیک نغمه پر داری ارغنون به دلیم از ره گوش آید بیرون به نمی بنیم اوجی در آفاق جای به سفر
 بایدم کرد زین تنگنای به ولر اوجی چراغ عمر با نمانه سوختیم به کاری نکرده ایم و دمیدن گرفت
 صبح به و این اشعار هم از دست بلیت هر سر که کشند و غم فترت ال و بود به و انم یقین که به روز جزا
 سر زو بود به از بس خیال زلف تو در سینه جا گرفت به آب می که زنده زو لم مشکب گرفت به این
 عکس بمالت چنان بنی چشم به که کسب رخ کنده مهر ز اشیا چشم به چو دیده با کسب چشم به
 کند نگاه و اموش راه خانه چشم به بیا که بی تو همی تا بگردان اندر چون باشد مرغ نکاهم در اشیا
 چشم به بجای سبز سر رسید ز خاک اوجی به بهر کجا که بر افشاند ایم و نه چشم به ابوالمظفر شهاب
 الدین صاحبقران ثانی شاه جهان معروف به سلطان خرم در زمان واقعه جهانبگیر پادشاه
 در حدود و کن بود باه تمام حسن سعی صفا خان بعد قلع و قمع بر اوران در سال هزار و سی و دو چشم پادشاه

شد چون رسوم کهنه که سابق بر آن معمول بود بر سیم زوزریت شرع تاریخ گفتند صوبه کشمیر
 باغقاو خان بجال گذاشت در سنه یکپزار و چهل و سه ظفر خان بنظامت صوبه مقرر گردید و در سال
 و چهارم مسجد جامع که سوخته بود و بعد هفتده سال مرتبه سیوم با تمام رسیدت هفت سال این مرتبه
 حکومت داشت درین سال و شاه متوجه جانب کشمیر شده چند ماه بسیر و لشکاره و ترتیب تصفیه باغات نمود
 شماله مار گذرانیده مراجعت نمود فرج بخش را با فیض بخش منتظم ساخت با الحجه ظفر خان مروی عیاش
 خوش خلق بود باغ ظفر آباد که در جوار موضع برید و آبره باغ گلشن که نزدیک پل بتیان است
 او است انواع درخت میوه و اقلام گل لایت سعی آورد تمام آورده درین دو باغ مذکور نهال نمود
 خصوصاً گل بنق و گل کلاب میوه گیلاس که پیشتر در کشمیر نبود در عهد او هم رسید و اکثر بدعات سلی
 و بعضی فحشرانعات منکره عالم اعتقاد خانی در عهد او دور شده سرخسختی و بیکاری از عفران و تکلیف طرح
 آن و سایر ممنوعات شرعی بر حسن سعی و مرفوع گشت چنانچه موجب عرض او فرمان رفع این بدعات
 صادر شده نقل آن بر سه هزاره مسی جامع بر سنگ نوشته اند از ان باز کا نقش فی الحجر شده از زمان
 که در عهد ظفر خان رو داده است اینست که حسن سعی او قلعه بت مسخر او کیا دولت قاهره شده بجل
 انجا کشمیر آورده اند و تمامه کهنه فرستادند و نیز از جمله واقعات شدیده که در عهد ظفر خان که در کشمیر
 قضیه مردم اهل سنن با مردم اهل تشیع است که آتش آن اول از موضع مایه سوخته که جای توت زار بود
 گرفت مردم به جهت توت خوری رفته بودند و هنگامه هجوم مردم بسیار در میان سبیلان و شب
 نزاع افتاده شیعه با از روی بی پروائی لب لبب کشند و نذر عیان سبب خدمت قاضی ابوانقاسم
 قاضی محمد عارف ظاهر کرده اعلام شرعی بنام سبیلان گرفتند در احضار آنها از طرف صوبداران
 مسالیه و داده مردم عوام بشورش آمده اند و قاضی را منسوب بمداهنه نموده خاص عام بجناب لای
 شرفت مرتبت بدایت منزلت قدوه ارباب شهود حضرت ایشان خواجہ غاوند محمود قدس
 اکابر سلسله نقشبندیہ و کشمیر ساکن بودند و جمع آوردند و ایشان به حکم شرع و ناظم صوبه را پیغام
 چون در تنبیه بیان تا خیر سے بوقوع آمد حضرت خواجہ بہفت چار بزرگہ شہ اندازین مضر ناظر
 نسبت بحضرت شہادہ افتادگیہا نموده به الحاح تمام باز آورده و سالیہا را بسزاسانیده اند یک
 ظفر خان تقار حضرت خواجہ در اول آورده و در ضمن شکایت بمبالغه و تفاوت به حضور بزرگداشت
 پادشاهی بطلب حضرت خواجہ صد دریافت مجرور و در حکم از خانه حرکت فرمودند و منزل او
 در بہت چار قرار داد و جمعی از اعیان شہر در رکاب ایشان شدند بعد زیارت بزرگان بجا

بامرسلطان در لاهور توطن فرمودند و مرشد الکلبین خواجہ سعید الدین را به حیثیت زوجه کج طرح نفی و
خانقاه بعد اجازت پادشاه کشمیر فرستاده در سال هزار و پنجاه رحلت آنخدمت الانام در لاهور و
و مقبره متبرکه ایشان در اینجا است هزار و شصت و یک چون تقریباً که حضرت خواجہ درین صفحات اتفاق افتاد
ست که برای نذمین این ساله ریحی از احوال ایشان در قوم شود ولایت لازم آمد چونکه اندام او در شکر
مرز از انعام او به تحقیق نماز که جناب مقرباً بارگاہ عبودیت حضرت ایشان خواجہ فخر و نوحه از اکابر سادات
بخارا اند و والد بزرگوار ایشان مسیّد تشریف است که بیخ و اوسط حضرت قطب الارباب خواجہ غلام الدین
قدس سرهم میرسد چون حضرت ایشان زاده در آن جوانی و این طبع کجوش آمد با شماره نمیمی در خدمت
حضرت خواجہ محمد سخن ده بید کی که از فرزند آن حضرت خدمت اعظم خواجہ احمد کاشانی سیلوک راه بالون
شدند و در حقیقت جذبات روحانیت حضرت خواجہ بزرگ شکستار رضی الله عنه فائده ایشان بود
در اندک مالی بحالات عجیبه و ارادات عجیبه فائز گردیده بر اکثر اوقات فائق شدند و در قدرت مطلقه ای متعالی
بانهتار رسانیده مسافرت از بخارا اختیار فرمودند و از گجرات اول کشمیر رسیدند چندی در آنجا اقامت فرمودند
متوجه هندوستان شدند در اینجا نیز مردم را به نفس رسانیده باز به کشمیر مراجعت فرمودند و در راه
منورند و محله که انبوت مسکن او و ادا ایشان است و خانقاه و اصل آن مکان هزار سعید و پادشاه کشمیر
است تعلق به خادمان حضرت خواجہ گرفت مسجد مختصر بنا فرمودند چون روز بروز در راه بود
اهل اوت در ترز اید شد و او خانقاه سعید فرمودند میگوند درین باب از جناب پیر و اولاد
و اسلام بیشتر نشینند و خانقاه جناب قدوة السادات منبع البرکات حضرت مسیّد و اولاد
در غایت کلف آری سنگ و پیر سنگ بود آنرا به پیش بردند آرزو درین مونس کعبه خداوند
ببادی بیاید و اینجا مسجد مختصر بنا نمودند که الان موجود درین باب با توکی از عقیدت و اولاد
ظفر خان باغ ظفر آباد را که تله پشته نوعی معمور است که از نوادر کشمیر است و اولاد
و جوی صفه سنگین نوعی لطاوت بود که مردم به تماشای دیدنش میرفتند و اولاد
هزار و پنجاه تیر شد تا به اردو سلطان مراد بخش که پیر خور و شایع است
پنجاه و یک بر تخت حکومت نشست یکسان باب هوای کشمیر مختصر است و اولاد
آباد که بیشتر و ختم آنها در عقد آورد و بود موجب تمام کردید و در طلب جسدش بود
یکمیز در پنجاه و دو روز از حضور گردید علیمردان خان بنی است این مودت عزت با فرزند
یکسال از آب هوای کشمیر فائده بیشتر از طبع خان است دوم در تاریخ مکه از پنجاه و یک

در این کتاب در بیان احوال حضرت خواجہ سعید الدین

و تشریح

تا مدت چهار سال نظم و نسق این صوبه تعلق بوی داشت و چون خبر تعمیرش شایع شد غزمت سفر نمودند
 احسن اندام و ظفر خان خطاب داشت و در شعر و غزل حسن و تجلص میکرد از خوانین شاهجهان پادشاه
 بهر طرف که غزمت مینمودند شاید فتح و ظفر نقاب از چهره میکشود بسخندانی و سخا و جود گوی سبقت
 اقران میر بود در وقتیکه صوبدار کابل بود و صاحب شاعر از ایران بیدین او بکابل رسیده در مدح او
 قصید در سلک نظم کشید و این بیت از آن قصیده است بیت اخان تویی که تو زور بر بندن جوان
 خانی دیگران بیک خانی و خان مذکور رعایت بسیار بان نکته دان فصاحت و ثار کرده از صحبت
 بسیار مخطوط گردیده با سر انجام تمام و سامان لائق روانه گردید وقت رخصت میر صاحب غزمت
 در مدح او گفته که این مقطع از دست بدیت خانها ناز ابریزم در زم صائب بده ام و در شجاع و در شجاعت
 چون ظفر خان تونیت و هنگام تحریر این نسخه یکدیگر و شعر ظفر خان از خزانه حافظه مبنصه املا رسیده
 جهان جوان شده عقد بهاری بند و بهار پای چمن و زنگاری بند و مسافران چمن نارسیده در کوه
 اند و شکوفه میرود و شاخ باری بند و در تعریف کثیری کلام بسیار دارد و در ایام صاحب صوبگی
 به پشته نشت و سبعین الف از دست سانی جل ساغر مات در کشید و پیمان عمرش بگریز گردید
 خان پدر سرف خان مقرر بصوبداری می شد در تاریخ یک هزار و پنجاه و هفت برسند حکومت نشست
 دو سال نظم و نسق بند و بست بقید تمام نمود هر چند که خیر خواه و نیک اندیش بود لیکن از قضا نقص
 کلی غلبروی آورده مخط پیدا شد مردم از تنگی معیشت از ضیق عسرت شکنجه الم بسیار یافتند و
 نایافت قوت لایوت بوادی فانی شتافتند القصد سکنه این ولایت ضرر مالی جهانی بسیار و بیش
 کشید و مدتی لبانی و روی طعامی ندیدند و پادشاه از کمال عیبت پروری غمخواری مردم کثیری
 نموده و از اطراف کوهستان مثل گجرات و سیالکوٹ بلکه لاهور و غلبر آبادی کثیری مقرر نموده و
 این کار محصلان سزا و لان تعیین ساخته و در حضور هم حکم جاری کرد که شاهزاده بیگمان و امرا اکثر خیر
 مردم غریبای کثیری که مخط زده کجند رسیده بودند رعایت کرده باشند بهر کیف مردم به جهت قحط
 محنت زیادی کشیدند ازین سبب صعبیدار را آبروی ریزی شد و تغییر یافت حسن بیگ خان صوبدار
 متعین شده تا مدت دو سال حکومت نموده و در نوشته شهر تعمیر مانع فرموده و ایام حکومت کتاب
 بسر برده طلب حضور شد علیروان خان کرت دوم در هزار و شصت یک بصوبداری تقریر یافت
 این مرتبه تا هفت سال حکومت راند نسبت بسا حکام صاحب خزانه بود و خرج و اخراجات عیش
 و طرح عمارت بسیار نمود و حویلی سکنی بطراوت و نظارت طرف نوشته بنا کرده آبجوی آبشار و فواره
 بر بنیاد باغات سلطان بد شاه قزیب به زیارت گاه سید محمد مدنی

۲۰ بر بنیاد باغات سلطان بد شاه قزیب به زیارت گاه سید محمد مدنی

داشت دور پر گنه پهاک در موضع تیل بل طرح باغی انداخته بدیوار خخته هر چهار طرف احاطه نموده است آنچه
کلانی از عقب کوه آورده است و حوضهای کلان در باغ آراسته که در کشمیر در هیچ باغی نیست از درختها
میوه دارد و چهار سفیدار پرست حاصل آنرا در حساب قف مشهد مقدسه رضویه نموده بود علی ساکنها التحیه
والثناء در آمد و رفت این گلستان جوی آب تیل بل در میان که دو طرفش سبزه نخل و اشجار شمر و سید و سید
مشک سبز است در ایام بهار آبش لبالب باشد سرد و گوارا بعضی اوقات مرصیان از آن بشفا
می آیند و علیلان بصحت میرسند و در وسط کوه پیر پنچال سکه آینه کرده و از راه پانمین در آن
باره موله نیز نام هر دو علی آباد ساخته زیر کوه راهها کوهستان امرت نموده که جا بجای خوف هلاک
بود ششماه زمتان به لاهور که نیز در صوبه داری بود گذران بینمود و ششماه تاپستان جنت
نظیری آمد درین آمد و رفت کها خرج می شد بسیار نخل میگذرانید و در خانه و بیرون بجای چشم
داد کامرانی میداد و روز دیوان همین دیسای مردم قزلباش زمین پوشش عصا و گرز طلا و نقره در
دست گرفته استاده بودند و در ظروف طلا و نقره و چینی و غوری بادستار خوان نذر بافت
و کلمات می بود این مرتبه در عهد علی میران خان از واقعاتی که در کشمیر بود و در قصه سوختن همان پادشاه
پیشکار ناظم است که تقریباً بالش فخط غله از دست عوام برسد و حاجه بام بطهور آمد باین جهت آن
روی نکایت ناظم مزبور بر سر کرد های کشمیر را بجنور طلب شد جناب ارشاد ولایت دستنگاه رسید
علی قادری هم در آنها بودند و بزودی مراجعت نمودند و ملایوسف کاو و سوسدر سو کشمیر هم در آن
میان بوده چون روشناس فر بار بود شایع همان پادشاه از او استفسار این نشان آن فتنه نمود
که کاوس از کدام راه آمدی و عوام و بهادریو کدام گناه دارد و ملایوسف گفت که از راه پورچه آمدیم
سوال دوم را بمقتضای دانای خواست که چنان تمهید شاید که طرفین مورد خطاب نشوند گفت که
زاین بهادریو گناه دارد و در عوام گناه دارند تا اظهار توجیه تمهید میخواست بکنند پادشاه غصه شد
گفت که هر دو فریق گناه ندارند پس گناه از من است که مثل تو خرفی شد و نخل الیوم از آن
دانسته مخاطب نمودم و آنچه راست است که از راه پورچه چه که از راه پورچه آمدی بهیچ وجه
بعالم عقیبی متناوت نمود در تاریخ بکبرار و شعوت و هشت تغیر علی میران خان بیان آنکه
خان برسد حکومت قرار یافت و نماندت دو نیم سال ایام سیر و تکرار برونه در زمین پور
و آبادی شهر تقصیر بر و انداخت در عهد و از زانی غلته تا بحدی بود که در دوات یک تر و در دو نیم سال
شاهجهانی باشد بیک مرغ میفرود خستند ازین مرغ خلق اند جمعیت و ارام بسیار داشتند

پرگنه پهاک طرف شمال کول نل طرح باغی بر بلندی نموده و آبجوی و آبشار و فواره جاری ساخته بودند
مرجع و سیرگاہ مردم شهر بود و در آن زمستان در بای بہت نوعی نیچ بستہ شدہ بود کہ اسپا بار بار از آن
تکلف بالای نیچ بست ازین سردرہ با بآن سرسیرت آخر بہین سال بندگان پادشاہ بن اقبال ابو
المظف محی الدین محمد اوزنگ سب بہادر از اقصا ممالک کن بارادہ صلاح امور ملکی کہ بسبب سالی
داراشکوہ بر ہم خوردہ بود و بہت جانب ہندوستان فرمود چنانچہ نخل خود مرقوم خواہد شد اگر
درین مقام رسمی از احوال شاہجہان پادشاہ بطریق اجمال مرقوم کرد و از بیاق تا نیچ نویسی و در بیت توالت آن
کہ ابتدای عہد شاہجہانی بر منصفہ پھور بودند یاد آن دور رحلت و ترمیر فرمودند بدین تفصیل اند حضرت
ابو الفقرا بابا الفصیح شاہ سیر شاہ این دیارست از خوردی بازہ باصناف ریاضات و صحبت
حضرات اشتغال نمود و گوی سبقت از اکثر اقران خود رہودہ خلیفہ برجستہ حضرت شیخ بابا داؤد صاحب
ست و سومی ایشان فقرا بسیار اویدہ تمام عمر بترک لذات گذرانیدہ حتی ترک فواکہ زبیدی و خربزہ
و آب سرد ہم در او عالم با عمل و مروج اہل علم بود و مساکین در خدمتش رجوع تمام داشتند در وقت
بلجا و تاب غم با و بیچارگان بود و یکجا سکونت نمیفرمود با وجود ترک کل بقدر و حبس فقہ حال
بینموند با حضرت خضر اکثر صحبت داشتہ ہمیشہ تجرید بود تمام عمر بصیام ترک حیوانی بسر برد و اکثر
ظمی مکان و تصرف کوان و اعانت غائبان از شیخ دیدند و نقلہا دارند یکے از مریدانش در سفر تہ
گر قنار شد و بہ قید آمد و مردم آنجا مستعد قتلش شدہ از گیناہی بلتجی باطن شیخ شصت و نصف
در مجلس حاضر گردید و او را از آنجا برداشت قدم بالوبراہ گذاشت پاسبانان در خواب بودند کسی
نشد و در رفتن تبت ہم ہمچنین باعثی شد و راجہ آنجا کہ مرید او را قید کردہ بود شیخ مستند بہ
حبسی اخلاص کردہ باز دستدعای قدم شیخ بالجملہ اکثر قریات و پرگنات بقرب بارشاد
خلایق میگذاہند و در ہر جانبی ساجد و اجراء احکام شرع بینموند آخر ہا قصد ابشہر آمدہ
مشائخ و درویشان عہد را دید و فرمود کہ شاید باز رسیدن و دیدن نخواہد شد از شہر رفتہ و رفتہ
بجبارہ غلبہ کردند سیزدہم محرم سنہ ہزار و چہل و ہفت رحلت ایشان واقع شد و ہونو حیر الصاحب
مولانا ملا حبیب اللہ چیرہ می کہ شاگردی بود فرمود و محمد مومن ہمیشہ شیخ مومن گفتند کہ معنی انسان
بر آن دارد و الامتبا و ترکیب تو صیغی است را قم حروف گوید کہ بحسب القیاق تحریر این صفحہ در اول
شیخ ہم سیزدہم محرم الحرام اتفاق افتاد شیخ شمس الدین برادر بابا الفصیح و مرید شیخ اسحاق است
کہ خلیفہ برجستہ حضرت بابا مسعود زوری بود در ریاضت و استقامت از اقران خود ممتاز و بی

رحلت نمود مردم و خلفا خوانندہ بودند کہ در جواب

حضرت محمد و من سازند مردم

بود هرگز از عبادت حق و یاد معبود مطلق نمی آسود بعد وصال بر او عالیقدر چیزی قلاوه و چو در
 مستقاره برگردن داشت و علم ارشاد در زمانی کثیر او داشت چون بر حمت حق پیوست منتهی در بحیث
 در مقبره بابایافت سپیده ریشی بابا از خلفای برجسته صاحب کمال شیخ اسحق مستطربست
 چون قدم در بیدار ناپیدای فقر گذاشت خود را بمنزله زراعت بجهت حلاوت و تلاوت مشغول
 داشت از انصاف شوق بود و نعره های دلسوز جان گذار و در شبهای دراز بجز نوین از وسوسه سرزد
 اکثر اوقات در گریه می بود در هزار و چهل هفت رحلت نمود در مقام موضع دارالاطراف نشانی بارگشته
 پهاک آسود خواجه زین الدین دار سو اگر زاده بود شعله از آتش طلب باطنش افتاد و در خدمت
 حضرت حبیب الله نوشهری نهاد میراتب لایت و عرفان و مناصب که است ایقان نماز گزار
 و در خدمت مرشد بجان سپار و خاکسار کادای حق عقیده و اخلاص مینمود گویند که روزی راه عبیدگان
 بخدمت پیر حق آگاه میرفت در راه حضرت خضر علیه السلام دو چارش شد و اشاره بصحبت نمود
 تن نداد و عذرت تا خیر ملازمت پیر پیش آورد بکین در آشنای سلوک بگوش و خروش سکر افتاد و او را
 جذب و استغراق قوی روداد و جد و حال تقرب نعمه ترانه و سماع عاشقانه بر طبیعت سیرت
 شد خدمت مولانا حسین جبار که ذکرش گذشت با او هم معارضات درین باب داشت بهر حال
 در کمال جوانی که از چهل ساله گذشت بود در سال هزار و چهل و دو رحلت نمود در مسکن خود در
 کمال آسود مقبره اش مشهور و بی فوطن معمورست تا شیخ وصالش عارف خاص ملا سید
 کنالی در جوار مسجد جامع کلان سکونت داشت در خانقاه پاک جلال الدین توگورد درین نیگانت
 و خدمت خواجه حیدر علامه بعضی علوم از او استفاده کرده است حضرت خواجه حمید در خدمت
 والد بزرگوارش خواجه فیروز نام داشت و او از اولمندان حضرت خواجه عبدالمجید در خدمت
 بود تقریبی در جناب حضرت خواجه ظاهر کرد که چهار و ختم اولم چون پیری نیست کمال
 عیال بارم خواجه دعا کرد و بشارت پسند گویم که او چون به طین منزهت نمود در خدمت
 مدت خدمت خواجه حیدر تولد فرزند در وقت سالگی مشغول بعبادت او ای
 تا آخر عمر شیخ فیصله و سنتی از دست نداد او اول خدمت حضرت بابا انصاری سید عالم
 و ثانیاً بخدمت بابرکت حضرت خواجه والانا جوهر شرافت و ثالثاً جوهر اندوز صحبت سراسر
 افتاد قده المتأخرین شیخ عبدالحق دلبوی شد و میراتب علیه علم بمحل سید و اولاد
 فائق گردید و در تجوید قرآن و التزام خدمت سیدان جهان و سیر علم و عرفان بر زبان افغان و اولاد

حضرت خواجه حیدر علامه
 در خدمت پیر حق آگاه
 در راه حضرت خضر علیه السلام
 دو چارش شد و اشاره بصحبت نمود

اعمال ابوسع کار میفرمود با وجود تکلیف و سماجت حکام اجابت خدمت قضاہ گزینہ نمود و بخود
 اکراہ آن فرار اختیار فرمود و بنام فرزند آن خود ہم مجوز این امر شد چون تعلق بدیگر گرفت بشہر باز آمد
 سال ہزار و پنجاہ ہفت رحلت فرمود خیر الواری تالیخ رحلت آو در مزار اسلاف آسود و اختیار تکلف
 تعمیر و وضع و مقبرہ اصلا نمود و اولاد حصہ کمال داشت و ذکر بعضی بمحل خودی آمد خواجہ عبدالقد عاری
 علوم مستعد و تخریر و در علم طب خدمت او تحصیل کردہ گویند کہ در طب لیفات مقیدہ دارد و علم
 و عمل آن در تخریر گویا آورده است دانشمند خان کہ یکے از امرای شاہجہان نیز درین شہر رولج این
 دادہ و منتشر ساختہ ملا حیدر را تہ علامہ روزگار و تخریر بنظیر وقت بودہ و اکثر امر و علمای
 از دست فادہ علوم کردند ملافا فضل محرز دانشمند مق بود و بہ حسب بجا ثانی اشہار یافتہ
 حواشی ملا عبد الحکیم سیالکوٹی را رد می نوشت ملا عبد الرزاق باندی خواہر زادہ ملافا فضل معوقہ
 بنظیر وقت بود بر شرح تخریر کوشش و میگفت کہ تالیف مراد دانشمندان قرأت نمی توانند کہ
 بفہم چہ بعد تحصیل اتفاق سفرش افتادہ شاہجہان پادشاہ اورا تدریس مدرک کابل تفویض نمود
 بر محاکمات و مینوشت خلل مانع بہر سائید کنک حلقہ خود زدہ شاگردان زخمش را بستہ اند
 تدریس کابل کردہ کہ تخریر آمد و فوت شد در گو جوارہ سکونت داشت ملا ابو الحسن معروف بشاہم
 مستعد حید بود اخوند ملا یوسف گنا میفرمود کہ در مجلس بعض ناظران خطہ علمای جمع می
 و عبارات تفسیر قاضی بیضاوی عصام الدین محشی مثل قرآن سید رنگ خواند و اکثر مذکور
 عبد الحکیم را رد میکرد و گاہی التفات بجانب علما حاضر نمیکرد حضرت حاجہ بابائی قادری از
 کاتبو ہاست کہ طبقہ معروفہ از تخریر تخریر چون داعیہ طلبش امان زن شعلہ درونی گردید خاص
 ارادت سید حق آگاہ شاہ نعمت اہل قادری را برگزیدہ و رتبہ ارشاد نمود و جہد بلیغ در تقوی
 و ادای سنت نبوی فرمود روزیکہ والدہ اش رحلت کرد بعد دفن والدہ راہ حریم گرفت در آنوقت
 شش سال عمر داشت ہمت بر اقامت در حریم برگماشت چون چند سال بجا رو کشت
 محبوب الجلال گذر ایند شبی در واقعہ از جناب مقدس ملوڑ معاودت کشمیر و ادای سنت امر خط
 تخریر گزید و ہمیشہ مولودی عثمان نام شد بر طبق اشارہ تمام بشارت آمدہ ادای امر سنت
 و خدمت با با عثمان تولد یافت در ہزار و شصت و شش رحلت فرمود روز برات افشاوت
 دین تالیخ است در جوارہ سید بزرگواری عالیقدری در محلہ بیلنگر آسود شیخ بابلی
 از خلفای برستہ حضرت خواجہ سعید پانورست در تقوی و ریاضت بی بدل و در وقار و تمکک

۱۲۳ وقت تخریر بود و بابا جوارہ از زوری علم طلب

سنت

لذ زیارت گاہ سید بیلست ہ قلندر

والہمارا سر حقیقت ضرب المثل منظر و قائق و مطلع حقائق بود آخوند ملا شاہ بدیدن بابا علی زلفی زلفی بود
 او در خانقاہ بر سر یو یائشستہ سجدہ در دست داشت زانی آخوند شستہ بود چون آخوند ز بان کتبی
 را ہنوز آشنا نبوده و بابا علی فارسی کمتر فہم میفرمودند کوری نا کردہ آخوند بر خاست و روی بدروازہ
 کردہ بلند گفت کہ اینجا غیر از یوریا چیز نیست بابا علی از حضار استفسار فرمود کہ مغل چہ گفتہ
 گفتند چنین گفت کہ اینجا غیر از یوریا چیز نیست بابا علی سرود و در مقام تاسف بر ہم زدہ گفت
 کہ آرزو معرفت و آشنائی میباشم حق میدید یوریا نمیدید گویند کہ آخوند برگشتہ آمد و عذر خواست
 و رسال ہزار و پنجاہ و نہ رحلت نمود در خطیرہ مرشد اسود شیخ نیکریشی از خلفای باکمال
 خدمت خواجہ مسعود پانپوریت بصیام ہزار و قیام شب را مانوس بود عمری غار نشینی کرد و از
 زعفران زار قوت خود کسب حاصل میکرد و در ماکول بلبلوں غایت احتیاط بہ ظہور می آورد از خواجہ عبد
 الرحیم ہانچو قادری کہ ذکرش فی آید منقول است کہ میگوید در اوائل سلوک این راہ بنا بر بلال الدخود راہ
 پانپور گزفتم و خود را در خدمت نیکریشی رسانیدم در غار بود استفسار حال نمود اظہار آرزوی
 سکونت غار کردم فرمود کہ خوش باش من چند روز بمزدوری زعفران میبرم تو درین غار نشین فرم
 قوت من کہ کاک خشک بخت قناعت کن خود رفت و مراد غار ہمین کار گذشت چند روزی
 کہ گفتہ بود بمحل آوردم اقسام انوار و اسلک ملکوت بر من ظہور کرد و در سہم شیر برنج از شہر گز
 پراسان و جویان نزد من رسیدنی اختیار از ان غار بر آمد بقصد اینکه این شیر برنج را در پیش نیکر
 ریشی برسام چون نزدیک بجایکہ او شستہ بود رسیدم پیش از انکہ نظر من بر او بیفتد با خود
 میزد و میگوید کہ این بقال پس آردہ کہ مرا بازی بدہ امتحانی کردہ اور اور غار نشانیدم بی رغبت بہت
 خانہ برخاستہ آمد مرا بطعام شیرین او چہ حاجت است بکار و پیشہ خود مشغول شود کہ از دست
 این کار نمی آمد خجالت زدہ بر شتم کہ در بان غار باز بشینم چون نزدیک بہ غار رسیدم شیر
 ہمیت بنظر من آمد چون از غار راہ خانہ میگرفتم تا پیدای شد و چون باز میل ان غار رسیدم
 استادہ و اما وہ بود بایوس ملول بر شتم و راہ خانہ گزفتم ازین دست حکایت نیکریشی
 از غیاو الہی بسیار محبت بود ازین جهت ہم پیر خود حضرت شیخ تیم الہی یعنی نیکریشی
 را کہ سعد الدخان وزیر مرشد او شدہ نیز معارفہ میفرمود چون رحلت کرد در میان مقام خود لڑ
 پانپور اسود رحمتہ اشد رحمتہ واسعہ شیخ اہلہ ریشی نیز از خلفا خواجہ مسعود در ریاضت
 کشف آئی بود و صحبت غیب داشت و از اخبار روداد غار از خیر و شرف می شنید

در آواز و قصد رحلت

کشف آئی بود

ریشی از مریدان حضرت بابانصیب صاحب ریاضات و مقامات بود و عجائب و غرائب
 راه بر او مکتوف شد و مهمت بر اعمال شاقه ریشیان بست غار نشین شد با دیو و داس و اسرار الفت
 و در شداید تالیفات حضرت معاینه مینمود از واقعه در حلت حضرت بابا پیش از مدت خیر و ا
 تعیین مقام عالی ایشان کرده بود و بعد واقعه شد سه سال است چون رحلت نمود و نمود
 اشاره غیبی که در آن واقعه سابقه دیده بود در همان روضه علییه آسود با شمس الدین
 ناکان خلفای حضرت بابانصیب در صغر سن بنظر حضرت بابا راه یافت و در از کائنات بر
 صاحب حالات و خدمات بود و در پرگنه برای امر معروف مفسد بود سکنه آنجا تفاعل کردند و اجاب
 نصیحت نمودند بچنانی که مدد آب چشمه آن پرگنه خشک شد چون عجز و الحاح نمودند دعا
 و آب چشمه باز آمد و روان شد شیخ شمس الدین برادر مادی حضرت بابانصیب در کما
 جوانی تارک لذات شد و ریاضت را نهایت رسانید و بجلافت حضرت بابا به تبت رفت
 بهر سانید توحید شهود کرامات قائل بود شیخ داؤد کوهی هم از مریدان حضرت بابانصیب
 که عمر را در تخرید گذرانیده و امر معروف بت شکنی را بجا نم رسانیده در میان کفر و زندقه
 کشتوار و کتمیز منزلت و شعار کفر و بت پرستی را از آن فریہ بر انداخت هما نجا آسوده
 شیخ یوسف از خلفای حضرت بابانصیب عالم بود و صاحب تصانیف و اصناف کتب
 داشت شیخ حاجی حسن از خلفای حضرت باباست امام حضرت بابا در قرانت عجب
 و بی تخرید بود و جهاد و حج اسلام بعمل آورد صاحب یتیم بود و خدمت فقرا و مساکین
 و دل مینمود با باصلح ساکن موضع گوا گوه پرگنه اجبه از خلفای شیخ ابو الفکر است
 فریہ مذکور در غار می نشست کتابت قرآن میکرد در اوائل سلوک ترک حیوانی کرده
 مینخورد شیخ ابو الفکر تبریز نمود که بعضی باران مرغ را با بال و پنجه مینخورد از خوردن میضه
 محترز شد سلطان داراشکوه در شکا و اندر او در رفته بود بدین او آمد با چندان اتفاقا
 نکرده سلطان بجانب همراهم خود گفت بزبان ترکی که این مرد کیف کرده او بفرست در
 و گفت کیف بر کسی که کیف کرده باشد و صد کیف بر آنکه کیف باشد سلطان مخطوب و یک خوا
 نه رخ و سفید حاضر ساخته تکلیف قبول نمود با بعد الحاح سی رویه برد و جمال بخت
 و خوان گذشت و گفت هدیه قرآن من همین است گرفتم باقی رو کرد و شیخ صلح و شیخ
 در رویش نیز از مریدان حضرت بابا اندر مرغ و تقوی بی نظیر این چند کس قریب العهد حضرت

در تذکره ابو الفکر مذکور است که بابا در وقت مرگش از دنیا رحلت کند و مقبره او در قریه بجاره بجای عمارت سلطان پیرت
 گویند که حضرت بابا باران را و صیبت کرده بود که در تخریب حضرت سلطان العارفتین در سن از امام مردم بجاره زیاده از هزار کس فرام
 ۹

با بار حلت نمودند و جمعی دیگر که بعد العهد اند در محل خود می آید شیخ بابا طاهر از بنابر حضرت
 سعید پانپوریت صاحب ریاضت و سخاوت و مطیع ولایت بود از اولاد خواجہ شجاع
 م کسی برخاسته در خطبہ جدید بزرگوار آسوده است مولانا یوسف ترکی از مریدان مقرب بارگاہ
 عبود حضرت خواجہ خاوند محمود نقشبندیت مرناض صاحب اردو ایشار بود در نفس کشتی
 شکست بدن عنصری ہمتا داشت بدین جهت قبول نفل ملامت بسیار میکرد و بان مخلوط
 بود و اکثر از ضروریات خاصہ خود ادای حاجت فقرائی نمود شبہا غائب میشد بطرف کوه ماران
 بی اطلاع یاران با سینه سوزان دیدہ گریان میگذاشتند مقبرہ اش در محلہ دیدہ سر بر لب جمع
 است بابا مجنون زور کی جامع علوم طہریہ و باطنیہ شاگرد قاضی ابوالقاسم خلف مولانا
 جمال الدین بود از خدمت مولانا جمال الدین ہم استفادہ کردہ و از ملا عبد القادر عاری اللہ خدمت
 نموده و درین شہر ہندت ساختہ حافظ محمد شریف کانی حکیم خواجہ عبدالرحیم اشاشی کہ علم طب
 بطریق یونانیان از خدمتش کردند با تجملہ خدمت بابا مجنون سلوک اہل طریقت و خدمت حضرت
 شیخ عبد القادر خلف حضرت بابا سعید سہروردی بالفہم رسانید و صاحب اہل عالم
 شد بی ریای و بی تکلف بود و مشائخ را بسیار دیدہ و خدمت ایشان کردہ و خود را بہ جہت
 مسلمین وقف نموده بود برای ادای ہمان محتاجان ہر جا تردد میفرمود و او را اجزای کلمۃ الحق
 لوم لائم نہ داشت باوصف این حالات از سوز و گلزد و عجز و نیاز بہرہ و افزونی داشت چون رفتن نمود
 در مزار اسلاف خود در زورہ آسود وفات ایشان خدمت حاجہ بابا قادری قریباً احمدی عرض
 یکدوماہ شد از بیعت تاریخ ہر دو بزرگوار چنین اتفاق افتادست چون دین ملا علی الممالک
 برادر زادہ ملا الماس مفتی شاگرد ملا جوہر نانت مرید شیخ ابوالفقر بابا نصیب کاشی بود و شیخ
 او کمون پرگنہ بانگل مدنون کشت ملا حاجی طوسی دانشمند خطیب بود و در علوم مغربہ و حکیم
 بی بیسیا بینمود و در بعض علوم شاگرد ملا جوہر نانت است و مرید حضرت ایشان خواجہ
 قدس سر بود در مزار دانی واری قریب بمقبرہ مولانا جمال الدین مدفن است و در
 تحصیل علوم در کشمیر کردہ و در فن اشرا ماہر بودہ و از کشمیر با یکبارہ قرائت کتاب پادشاہ ملا
 اور و اندہ ہندوستان شد و اتفاقاً نامہ الی موم بڑی پادشاہ مذکور در کوشستان بیرون خیال
 پادشاہ حکم کرد کہ زور و جواب بنویسند روان کنت نشیان سرکار حاضر نمودند و بی ملا یوسف
 ظاہر کردہ کہ باسن ملای کشمیری بست با حکم شد زور و بی جواب بہ پادشاہ و بی

یہ اہلیہ تصوفات از مہر شیخ نمبر ۲۸۳ ملاحظہ فرمائید

بلاغت و ایهام نوشت بنظر پادشاه گذشته منظور شد و داخل نشیان سرکار گشته و با فضل کمال
 مکرر مباحثه نمود و در شناس شده و تقرباً صدارت به کشمیر آید اهل علم را جمع می نمود و بدر کس افتاد
 علوم مشغول بود چون در ایام نظامت علیم و انخان فحط شد و دیوان ناظم بها و یونام بهمت احکام
 اشتها یافته عوام الناس از راه اضطرار خانه او را سوختند و غارت کردند و این معنی به پادشاه رسید
 اعیان خطبه بحضور لعلشبه ملا یوسف بهم در آن زمره بود و پادشاه از و استفسار آن فتنه نمود
 بمقتضای انامی نحوی مذکور فتنه را تمهید کرده که گناه نه بر عوام و نه بر دیوان ناظم لازم شود پادشاه
 کرده و آخون از راه ملال مبتلا با سه مال گردیده و در دلی فوت شده چنانچه این قصه به تفصیل در اوراق
 مرقوم شد خواجه بدیع اقد بانذکی المعروف به بدیع الزمان از اکابران کشمیر بوده
 خواجه طالب چون در حضور پادشاه رفتند بخدمت قانو گوئی سرافراز شده مراجعت نمود و فرزند
 خواجه صاحبی بانذکی که ذکرش گذشت مردی متوسع و حق آگاه اولاً از مریدان حضرت بابا
 خاک بود و ثانیاً بجز به حضرت محبوب بود و خواجه خاوند محمود در طریقه عالیہ نقشبندیہ متراض
 ذوق و احوال شده چون رحلت نمود در محله خود نزدیک سردر شاهی آسود مقبره اش محل نمود
 برکت مست ملا حسن کوچو در انواع علوم مشار الیه بود و حواشی او بر نقشبندی بیضاوی فوائد و نکات
 عالیہ افاده میکند ملا باقر صباغ برای تحصیل علوم بایران دیار رفته از فضل آنجا بهره اندوخته
 میر باقر داماد شده در معقول بنظیر وقت بود محله کلاشپور سکونت داشت ملا باقر ناره لکورد معقب
 شاگرد ملا باقر صباغ بوده و در هندوستان با ملا عبید الحکیم و علمای پنجاب یورپ معارفه کرده
 و آنها را ملزم میکرد ملا یوسف حجک مفتی دانشمند بنظیر بوده و اکثر در صحبت حضرت ایشان
 خواجه خاوند محمود قدس سره بهره مند میشد و ذائق علم فقه و تفسیر افاده میکرد و میگویی عجب
 داشت که اورا کسی در مباحثه و معارضه مغلوب نمیتوانست کرد و ملا فاضل محری و ملا عبید الزراق
 کابل ببلانگی و کمال و معترف بودند و با او نمیتوانستند جدل علمی کرد پس او ملا عبید النبی بنظیر
 دانشمند بنظیر بوده در سکون و سجمات مثل او هیچ مفتی ما هر نبود قاضی عبید اقد ملاری
 زنگیر بوده و در سلطنت شایه جان پادشاه اولاً مفتی و قاضی ابوالقاسم سپهر حکیم و انا فرزند
 کمال الدین قاضی بود و هنوز جوان بود و روز دیوان عدالت ملا محمد طبریزک توکل صدر
 بحضور پادشاه استفتا کرد و بجانب قاضی القاضی آمده که شخصی خورده است که نان نخورد اتفاقاً
 آمده بخانه خود گریسته و در طاقچه خوانی بود گفت اگر خورده نیست من بدهند چون اهل بیت

داشتند که نان نمی خوردند و اندوخته خود را که آنچه درین خوانست اگر نخورد و کذا کند چون خوان
 برداشتند در آن نان بود و حالا خائف چه کار کند تا حاجت نشود از قاضی جواب حاضر شده نظر
 پادشاه بر ملا عید افتد که مفتی بود و محاسن او سفید بود و افتاد و گفت که این پیرگی کیست گفت مفتی
 پادشاه گفت پیش بیاید و جواب بگوید او گفت که از آداب فتوی این است که بعد ملاحظه کتاب جواب
 مسئله باید گفت پادشاه تحسین کرد و گفت ملا متدین است همین مرد قاضی باشد از همانجا
 تفویض امر قضا با او شد **میرزا باقر خلیف الصدف** میرزا کریمت صاحب تعدادی
 بود کسب معانی از خدمت والد بزرگوار خود نمود بلکه از خدمت حضرت میر محمد خلیفه هم بهره ور شد
 است و بنظر حضرت ایشان شیخ یعقوب صرفی هم قدرت اسرار هم رسیده و خدمت آنحضرت هم چندی
 کرده و در سیر و کلی در رکاب آنجناب بوده قبولیت بسیار یافته آخرا در راه همت یافته استغفار کسب نما
 نمود و در مقبره آبای کرام خود در موضع کریمه آسود و ذکر **شعر** در سخن سنجی است چه از مردم
 کشمیر چه از مردم ایران هندوستان که در عهد شاه جهان پادشاه در کشمیر سکونت داشتند در
 گزینن هما بجا شدند هر چند در آن وقت کثرت شعر بسیار بود و گفتا بر تخریر حالات چندی از مشهور
 ملاذ هندی شاعر از شعری بر حبت کشمیرت با وصف کمال این فن از علوم دینی بهره ور بود و در آن
 هم داشت و در عهد خود در فن سخنذانی در کشمیر بنظیر بود و هر وقت بزم آری و محفل پیرایا را سخن
 می نمود و منقبت حضرت خلفای اربعه بسیار بحدت گفته است چهار قصیده طولانی برای هر چهار خلیفه
 بر حق موزون کرده و عنوانش را به تعداد اشیای کلیه عالم که اکثری بعد چهار است خوش گفته
 نظر حضرت بابا نصیب گنر رسیده و مورد تحسین عنایات ایشان شد بدیت یا زخمیر شاید بر گزینن
 جز چهار و حجت آن بشنوا ز دهنی که باشد یاد کارم از ما بایک از کتب جز چهار گزیده است حق بدین
 عدد مستحسن از روی معنی در شمارم نه هر خلد و کین کعبه اصل طبع و فصل سال بدین چهار است و چهار
 است و چهارم در منقبت حضرت عمر ابتدا باین طرز کرده است بدیت **مقاله ششم** در بیان

قدش چون از این
 چون طالع شبتان
 کلام نظم خوب
 یعنی مراد اول
 زبانی بود ستاره

آن بر تو در کعبی و اما دوا ما دینی
 خرم دل از نیم گاستان کس نیم
 طفل طپانچه خورد و دستان کس نیم
 هست بیقر و شوم دست نمی خرم
 دست تلخ و از یادمان کس نیم

یعنی نیم در حکر فاروق امیر المومنین
 از اشعار اوست و له
 دانشورم رفیق ولی نکته دان خویش
 سرگرم از انتخاب دیوان کس نیم
 مانند نکته سر بر گریبان نشسته ام

<p>لشسته اجازت دریا کس نم وله آگه کند از جنون من بلبل را شد ایجد شادیم فراموش گر عاشق صادق بدست آرد چون بلبل هرزه گوی محروش نیشی که ز دست دوست باشد از دوزخ دل بگیر سر پوش از نشه جام عشق ساقی</p>	<p>گر با تو کنم آرزوی دیدن گل چشمت من ز گیس خندیدن گل وله از شوق تو زیر پیرهن موت جوشند دل زبان خاموش آن دل که خریده لبه لطف خوشتر ز نهار چشمه نوش یعنی که ز آه آتشینم دل بے دل گشت روشن بهوش</p>	<p>آماده نگاه بر پرستیدن گل تا حرف غم تو کرده ام گوش فواره اضطراب در جوشش پروانه صفت بسوزد تن زن اکنون بعباب ناز مفرودش ای حور بهشت روی زمین پس اندیشه کن بمهره گوش در محله قاضی بابا متصل محله</p>
---	--	--

شعر

کنیزی کو و وطن دشت حاجی محمد جهان قدسی و طمش مشهد مقدس رضویت بخت الطیر
 بعضی همبایند آمده بود شهرت کمال در مستور نگذاشت بصحبت پادشاه باریا و ملک الشعراء عصر
 شد شاعری صفا قدرت بود در قصید گوی غزل پر داری گوی بلاغت از اقران میر بود طغر نامی شایع
 را به فصاحت و بلاغت تمام ادا کرده چون دید که نام عبدالقدخان بهادری و ز جنگ بجز شاهنامه گنجینه
 ندارد و باین حسن و تلاش او اگر بیت نهنکه که از غایت احتشام نه گنجد به بجز از بزرگیش نام چون
 از جای برسم ندرت و غرابت بدرگاه پادشاه پر ز روز بوز مرین ساخته آورد دند حاضر بود بلا و اسط
 خود را با می گذراند مرغی بر فیل سفیدش که مبین او گزند شد شیفته هر کس که گاهی افکنده چون
 شاه جهان بر او بر آمد گوی در خورشید شد از سفیده صبح بلند بجایزه لائق مفتخر و مباحی گشت
 غنوی در تعریف کثیری و صعوبت راه بسیار خوب گفته از انجمله است این اشعار مشهور

<p>بود قطع ره کشمیر مشکل که گوی کوه راموی کمر نیست گروهی دست از جهان بر فشانند که گام اول و ترک دنیا است مسافر کی تواند زین بلا جبت جهان در شیم ره پیمایش تار یک زین رفتنش تدبیر کرده که پر میگردد از پیودن راه</p>	<p>بحق نتوان رسید از راه باطل ز بیم این ره بار یک خوشخوار درین راه چون گره بر تار بایده ازین ره چون توان آسان گذر مگر غزیدن پاگیرش دست ره پیچیده تر از موی زنگه فلک را فکر این ره پیر کرده گویند بان کمال ملک شعری روزی غزله گفته پیش ملای</p>	<p>مگر زین راه بار یکت خبر نیست خلد موی کمر در دیده غار ره فقر از ره کشمیر میداست که گام اول است از جهان گذر ره پیچیده تر از موی زنگه ازین پیمانهای زندگی آه گویند بان کمال ملک شعری روزی غزله گفته پیش ملای</p>
--	---	--

مکتب داری میخواند چون باین بیت رسید بلیت ساقی به صبوحی قدحی پیشتر از صبح و بر خیز که
 تا صبح شدن تاب نداریم و کودکی می شنید و گفت مولانا اگر بجای قدحی کفنه گفتن شود برای صبح
 مناسبت تمام دارد حاجی قبول کرده در جودت طبع آن کودک حیران ماند غزل بگفت عشوه گز
 عربده سازست هنوز و چشم مخمور تو نشسته نازت هنوز و تازه شد دوستی ما بخط تازه تو و تازه
 ناز که آغاز نیازت هنوز و خاک شد پیکر مخمور ز تاثیر وفا و دل و در شکن زلف ایازت هنوز و
 راه نزدیک حرم سے مرا باطل کرد و یک شادوم که ره عشق درازت هنوز و گر چه نبود سروی
 ز حقیقت خالی و دل قدسی ز پی عشق مجازت هنوز و زود به کردم من بی صبر باغ خویش را و
 دل شب میکشد مفسس چراغ خویش را و بارم نشسته تا مژه در دل نگاه کبیت و روزم سیاه کرده
 چشم سیاه کبیت و دل اودن سخن نشین کنه کن و دل بردن و گناه نه کردن گناه کبیت و
 جوانی رفت و باغی ماند بر دل با دگار از و چون سُرخی که بر ناخن پس از رنگ خنابند و اگر ستم دهد روز
 بجیب اهد خود مین و چو شمع آرم بیرون یکدسته ز نار از گریانش و با نیقده که بیالین من نمی قوی
 مترس سحر کبیت مهربان نخواهد گفت و عیش این باغ با اندازه یک تنگ دست و کاش دل و چو شمع
 تا دل با بکشاید و در چنین فصلی که ببلبل است بگلشن پرگلت و گر همه پیمان عمرت خالی خوب نیست
 بجای تاب و در پیش سرتک دیده فرسایم و دو اندر ریشه گر چون شمع مژگان تا کف پایم و چو شمع گل
 آسمان دورنگ و بعد بر سینه و بد کبیت و آنهم تنگ و دنیا معشوق عاشق دین نشود و شیدایان
 شیفته این نشود و بار دل عارف نشود جلوه و هر آینه ز عکس کوه سنگین نشود و هر سس اگر کن
 ز قدر و مقدار کند و کی حاجت خود تواند اظهار کند و خواهی هنر ت بیان شود پستی جو و خورشید
 فرو و آید و بس کار کند و در آیران پس در دست محمد باقر نام در کمال جوانی قضا کرد حاجی محمد جان از
 غصه ترک معاودت بایران کرده در سبزه گذارید آخر با کبیت آید و متوطن آنجا شد و سنین طراز کبیت
 و در کبیت رحلت نمود بالا بلندی متصل خانقاه در کبیت کبیت که نزدیک پست و در کبیت
 و اگر انهامی آید طغرا شاعر خوش فکر و معنی یاب منشی طبیعت بود بیشتر از کبیت
 بسیار بود در تعریف کبیت و راه عبورش رساله نوشته و در سخنورانی از اشعارش تیز خالی از جاتی
 مضامین نیست من اشعاره بدیت خوش است که بزم از اشبعی بر لب جو و خط پشت است
 قلم را گرد و آبروی و آبر میر و از دست بآمدند میر و چون جباب از همه جانب کاشانه میر
 بقاش بطرز خیال بندی و تعریفات باغ و اقسام میوه و گل و جام و دل از هر جزو کمال

مشهور در باب خیالست از فقرات است و رخت آبی از بی آبی روی بی ندیده نیز از دست که تحریر و
 ناشیاتی نماید صفحه کاغذ باقی از دست مرئی کتیمی بود فصل خزان عالم نوزد بر طالب فین دیدن
 ضروری که درین باب چنین ساز قضا آورده نهال شعله از خرمن طور در آن توکران شاهزاده
 مراد بخش بود قضیه در مدح شاهزاده گفته است اول آن قضیه این است بلیت دارای عرش گوکبه سلطان
 مراد بخش به زیت قرای سلطنت او رنگ آسمان به آخرهای عمر کتیمی تحریک رفاقت میرزا ابوال
 دیوان مشهور قاضی زاده کتیمی آورده در گوشه معنی سخن مشغول بود استغنائی عجیبی داشت در محله را میوار
 نزدیک شرب ناید بار و ریگ کانی دیوانه وار سکونت میکرد چنانکه شاله بابا با صالح جراح گفته میشود
 چون رحلت نمود بر صفا مقبره شعرا که بر سر بلندی پل زکریا آسود محبت سلیم در زمان شاه
 از ولایت ^{ایران} هند آمده و از خوشحالی و معنی یابی داد سخنوری داده در ملازمت نواب اسلام خان وزیر اعظم
 میگذازمید و شعرهای خوب بر بسته و فکرهای دست بسته بر منصفه ظهور میرسانید از انجمله است بلیت
 چشم تو ز بیماری خود بر سر ناز است به مرزگان تو همچون شب بیمار در رازت به گدی کوی خراباتم
 که با ده آتش سوزان و کاسه چو بین است به دل چو شد گرم زمی جلوه معشوق کند به ماهی موم آتش
 رسد آب شود و توان از دانه های سحر دانست که دلها را بد لیاست راهی به در تلاش سوختن
 کاغذ آتش به داغهای سینه ام با هم به جنگ فتاده است بسته کمر کنیم از قبضه کمان او در کشتن
 اقتاد یک پهلو به بیماری چشمش را تقوید چو بولسند به از پرده چشم آرنده خوبان ورق آهو به بعیش
 هندوستان غم پیری نمیشد به که نتواند از شرم کمر باشد سفید آجا به کتیر نیم از قیصر و غفور که
 در هند سینه چینی خود شاه سلیم به مشنوی قضا و قدر را بسیار به تلاش گفته است و گوهرهای معانی
 در آن سفته زبان ز دوا صاحب کمال است در باب خیالست تقریب فافت بعضی امر کتیمی آورده و چون
 طبع سلیمش مستقیم شد و از عالم فانی رحلت گزید در صفا شعری ما تقدم مد فون گردید کلیم موسوم
 طالبها مولدش همدان است که از بلاد عراق عجمت و معاشرشید چون محمد جان قدسی را فرود
 آشیانی زیر سنجیدند بعیرت پیچید و بسیار بخید و گفت شخصی را به حلق باید کشید عجب که او را
 کشید او را حال آن عند لیب سخندان در آغاز جوانی بشیر از شافته بهره تمام از دانش و علوم
 یافته ره نور و هندوستان گردید اگر چه مدتی در دکن و دیگر ممالک هندوستان سیر کرد و آخر در گاه
 شاهجهانی رسید در سلک ملازمان منسلک گردید و از بخت نظم نمودن پادشاه نامه کتیمی فرستاد و هم
 بود تا نظم سلسله وجودش از هم گنجت از اشعار او بلیت تا شد مژه بی اشک قناد از نظر من

اکسون چه کم ز رشتہ کہ وقتی گہر سے داشت دوست بہیم فروخت باہم یاری یار فوٹنی درین
 زمانہ ہمیں مست بلیت میان نمک ران سوزم از غم چو آن کشتی کہ در دریا بسوزد کہ دن بر جا تو اند
 داشت پیش چشم شہلایش ^{۱۲} آئینہ بیرون عکس امرگان کسرتش بد مفلسا از کس نینجو اید زمین
 قیاس بد تاتہی شد دیگرش کس دست در گردن نکر و ^{۱۳} وضعی بہم رسان کہ بازی بعالمی بد تلمتے کہ از
 عالم تو ان گذشت بد نامی حیات دور و در ^{۱۴} بود پیش گوید ترا کلیم کہ انہم چنان گذشت بد کفر
 طرف بستن شد باین وان پر روز گر بکندن دل از جهان گذشت بد و تاریخ فوٹش ازین ایبات
 استفاد میشود کہ مولانا طاہر غنی سوزون کردہ ^{۱۵} غزل این است غسل حیف کر دیوار این گلشن پر
 طالبان بیل باغ نعیم رفت و آخر خامہ را از دست داد بدی عصا طی کرد این راہ را کلیم بد اشک حسرت
 چون نمیریزد قلم بد شد سخن از مردن طالبیت تیمم بہ ہر دم از شوق دل ال سخن بد چون زبان خامہ میگردد
 و دیم بد اور یاد او زیر زمین بد خاک بر سر کرد قدسی و سلیم بد عاقبت از اشتیاق بکد گرد گشتہ
 این ہر سہ در یکی مقیم بد گفت تاریخ وفات او غنی بد طور معنی بود روشن از کلیم بد در مقبرہ شعرا
 کہ مسکن طالبان ہمانجا بود آسودیل جنب شاہجہانی را بسیار خوب گفتہ اکثر کتبی باغات
 کشمیر از دست میرالکھی از سادات ایران و از نوادر دوران بود در عہد جہانگیری بکنتہ شی
 و سخندان شہرت تمام داد از انعام آن پادشاہ در بیانوال پیوستہ فیض یافت و چون تحت تاج بود
 شاہجہانی زینت و رواج یافت جانب گلشن کشمیر عمان عزیمت و توجہ بر تافت او در کشمیر
 طرح اقامت انداختہ شدی بد گلگشت آن گلزار ہمیشہ بہار پرداختہ چون خلعت صوبداری باظفر خان
 عطا شد شاہجہان پادشاہ در دیوان فرمود کہ از ظفر خان ضمان بگیرند کہ سکنہ کشمیر را از خود راستی
 بداد و ہمیشہ ہی حاضر بود بد بہ اجرت ساید مصرع خدا نما من رسول چار یارش بد پادشاہ خط
 شد و ظفر خان عرض کرد کہ حکم شود کہ میرالکھی رفیق زامن باشد منظور شد باظفر خان کہ کشمیر
 ملا شاہ فزودہ بود کہ بیت پادشاہی را گذارد دوست آگاہی گزین بد چون باگاہی کشمیر
 میخوای گزین بد این بیت را باب طلا نوشتند و قتی کہ میرالکھی رسید بد کشمیر
 کہ بیت من نمیکویم گدای یا شہنشاہی گزین بد خویشا انگزین بد دیگر ہر جہ میخوای گزین بد
 این معنی موجب غبطہ و غیرت آنوز ملا شاہ کہ زندہ چنان ^{۱۶} بیستہ وفات در مرزا حضرت شیخ بہار
 گنج بخش نزد یک مقبرہ ایشان بجانب غرب بامن یافتہ شد بر بالین قبر تراستادہ ادرا بخان بد
 شد بیت میرالکھی ملک ملک نظم بد بود و قدیم سخن بقرین بد سال فاش طلبیم از عقل بد

مقتد
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶

بود سخن آفرین در اینجا معلوم شد که در سنه هزار و شصت و سه از دنیا رفته است و او را علم بالصواب و اوست بیدیت یا آبی ز اهل توحید پرسی در حشر و آنچه او کرد تو دیدی و چه گفتن دارد و چه است از سر بیا بر عهدی تازه بست در خط مشکیت کتاب حسن را شیرازه بست در نشاء از تندی او دارم که چاک ام در چون خمار آلوده تواند لب از خنارزه بست در ولد شب بچران ریس بسوز کلفت گشته ام ز چو کرد از دامن مژگان نگاه حیرت آلودم در چنان آب متاع زندگی را میدهم از کف در که گو یا کار و عمی ز لب ما را ملاندیمی از شعری بر جبهه کتبیست او را بکسب فضائل اشتغال و اباء لطافت طبع در صحبت مولانا دهنی رسیده و اشعار خود را گذرانیده در اندک زمانی برگزیده آری با فن شده ملا محمد صالح نام داد و در خواجه علی پوتانی ساکن محله نوره بود و ندیم مخلص میکرد خوب گو بسیار گو بود از اشعار اوست بیدیت از آه سردانش غم فروشتست در باد بلا و زیا چیر غم فرو گروی ز چار سوی ازین جست بر هوا برگشت در حیرم و ما غم فروشتست در فده گشت بر بخت جگر مرا در غم در قید بود چیر غم فروشتست در پامال دست بر و خزان غم ندیم بنهار و علی که ز با غم فروشتست در داغ دل بسدند او ای هوس نتوان کرد و چمن آرمی گلزار ز نفس نتوان کرد و چه از عشق طلب ز هوس در سیر عقاب پروبال گس نتوان کرد در خاطر دور و گزین باید و جانی نمک سخن عشق تو پیش همه گس نتوان کرد و نغمه عیش ندارد اثر ناله در در و رسو چمن از کج نفس کرد و اختر بد که بود گردش گردون چکند و گله بنیاد ندیم از همه گس نتوان کرد و پیش با بادال عشق پیایدشتست در یک زبان و یکدل یک رنگ پیایدشتست در جای گرم خاک عاشق را که برخاک ترست نیستم سلطان که بر او رنگت پیایدشتست در پنج پیاید کشید و صبر پیاید نمود در حل پیاید شد و در پیایدشتست در کار برد از ان دنیا رهن دین آمدند در دوزخین مردم بصدر سنگت پیایدشتست گر گل مقصد شگفتن آرزو داری ندیم در غنچه سان در باغ هم گفتگ پیایدشت

بسیار گو بود از اشعار اوست بیدیت از آه سردانش غم فروشتست در باد بلا و زیا چیر غم فرو

پروانه گرو شمع شبستان کس نیم	پیل فراز شاخ گلستان کس نیم
پانی هوس بدست ناعت شکسته ام	دست طلیت امن احسان کس نیم
سمت بس که کرد در در معاش من	با صد گرسنگی گس جوان کس نیم
از اشک و اشک تری شد میسرم	بی آبرو در آرزوی نان کس نیم
بی گیم بهانه بران شگفتگی است	اشفته سحر برسان کس نیم
دامان صلح کل خون آورده ام بدست	سر خجبه جبدل بگریان کس نیم

		<p>مشکلات از دستش فضل خورم ندیم طبع آرزو وقت دیوان کس ندیم</p>	
<p>این گل چراغ غمگده تار کس مباد در سینه بی فغان ال غمخوار کس مباد این بار غمخیز پرور گلزار کس مباد این غم نصیبه دل افکار کس مباد منت پذیر سایه دیوار کس مباد</p>			<p>و غم نصیب سینه افکار کس مباد بی نغمه بلبیل چمن از رونق او نقد دل غم ز دیده پذیرفت آب رنگ صحت در آرزوی دل اهل درد مرد گر خود در آفتاب قیامت طپد لخم</p>
		<p>صد دل بدر و افگفت از هر سخن ندیم در کار شرح بجز تو گفتار کس مباد</p>	
<p>هر دو عالم گر خورد بر هم چه علم وارسته را بسته میازند آری از گیاه گلدرسته را تلخی دایه طیبشان زد خسته را بی کلیدری کستی کشود قفل بسته را از خرد بایر بیدین با جنون پیوسته را</p>			<p>تعبت پر و کس از قید تعلق خسته را بر سر مژگان من شد لخت لخت دل لره عشق در دم واد از جان کاه پیش آن که نکرد بیغم عشقت کشاد کار دل صورت دانش دیوانگی هرگز نمبازد بهم</p>
		<p>عافیت اینست ره در بزمگاه ماندم عشق هم صحبت نخواهد با بلای شسته را</p>	
<p>ز تازه روی این باغ خار گلریزست بنغمه بر چینی را هزار گلریزست نسیم صبحدم از تازناز گلریزست که شاخ گل ز نسیم بیار گلریزست</p>			<p>ز فیض گل مژه اشکبار گلریزست دلت ز رایج نو آوازش چه گل در نه چه تار سیمه در ایام گل چه تار رباب شکوه نیست که ریزد بجاک از سر تیغ</p>
		<p>بیاد کامل مشکین ندیم در سر شب بجا اشک چشمه نما گلریزست</p>	
<p>هرگز نگشت بپرده در شب چراغ ما دار و بصارت گهر شب چراغ ما آوارگی کجاست که گیزد چراغ ما</p>			<p>پوشیده از بخت ریشه درشت و افغان ما آرد بیت دل غم دل آن دیده در که او در جنت و جوی مانده شفق قدم</p>

بی غم نشاط در دل مارا راه تیانداست
در حرف راستخانه ما خامکار نیست

با هم نهد بهار در خزان رو بیایغ ما
هرگز نخرم کج نموده است ز ایغ ما

در تنگنای دل همه طلب سیرت
فایغ نشین ندیم بیخج فسرغ ما

رونق افزای کار خویش تنم
اشک شوغم گره بمشکاکم
تازه دارم بگیریه غنچه داغ
ریخ نیفر و ختم به بزم کس
سزندانله از رنگ جامم

چون سزماپه دار خویش تنم
غنچه شاکسار خویش تنم
آب وزنگ بهار خویش تنم
شمع شبهای تار خویش تنم
نغمه پر داز تار خویش تنم

زندگی روز ششم نه کردیم
ورنه شمع مزار خویش تنم

سزلفت که باول اور لب آشفته حالی را
غمت میرانه دل ایدر آباد چون گرو
دل از خون جگر لبریز خوام شست و مجلس
ز اظهار زبان چون سود بند جوایت دم کس

بوی عقده واکر د آرزوهای حالی را
ولایت پیشه سمور دستورت حالی را
که اندازندستان از نظر پینای حالی را
که باز رنگان نمیسازد عیان نقصان حالی را

ندیم از بیت برویت غمز بخوان غزالانست
که تضمین میکند لیل سخن مضمون عالی را

در کشور تو گل غمناک شاد باشد
اسر غیب و آن محل کن اگر توانی
تا دل و هم هوس را غارت کند نفس را
در سینت دل همین افروز دازم من
از چشم فتنه بارت صد جور تک اشکارت

حاصل چو شد تحمل سید او داد باشد
در سر نوشت خوانی باید سواد باشد
بروز دخانه کس کی اعتماد باشد
اینجا چراغ روشن از روی باد باشد
آری برای غارت ترک او ستاد باشد

از نفس خصلت او دل کن ندیم بکیسو
باور مکن که بدخونیکو نهاد باشد

که سپیدار شود از علم انگشت منا

سازد از ناله مرا فوج علم انگشت منا

<p>آن زمان از دین دوست و بدبوی است دستی از تیغ شود شهر و دستی از قلم مهربانی کند شهره عالم چون مهر حسن در موسم طفلی ز تو عالم افروخت</p>	<p>که وجود تو شود در عدم انگشت بنا ایخوش آندست که شد از کرم انگشت بنا که بد بجوی موریت هم انگشت بنا آفتابی که شدی صبحی هم انگشت بنا</p>
<p>گرازیب دست ندیم از تو ز نذرستان سر میتوان شد بجزاز و عجم انگشت بنا</p>	

صبحی از شعرا مشهور کثرت در دور شاهجهان چمن سپری گلزار سخن دانی بود و در یکی مولانا
 بدیم اختیار نمید و صاحب یوانست این چند شعرا از شایخ افکارش مرقوم شد غنسل سن پیرایه و کان
 پس نتوان کرد و شعله طور چراغ دل حسن نتوان کرد و طوطیان کرلبه ریوزه بخت است
 شکرستان همه در کام مگس نتوان کرد و چون جیا پرده نشین شو که گل خوبی را بدوست فرود نگاهد
 توان کرد و بال پر سوز که تا ثروت پرداز می هست به براد دل خود سپس نتوان که بدوست
 از پرداز می گیر و تکیه بر کرم رویهای نفس نتوان کرد و چه طلسمیت نصیحتی که ز میلن و نایب
 رد باز پس نتوان کرد و وله آشفته تر از ماست بسی انجمن ما به بی او شود شمع طریک ز لگن ماه
 نقش طرب نیست به شرمند برون رفته نسیم از چمن ما به ش گفته بماییم بجز از شهاب
 مگر در غمی در کفن ما به از سوختن ما نشود هیچ تسلی به خوش بر سر لطف آمد چنان مسکنی
 آفران ندی ست نه عالی و آست و در مشاعره علم مقابلت با نصیحتی و زنی انی فرانت از اشعار
 غزل فکر سز زلف تو مرالی سرو پا کرد و اندیشه پایوس توام پشت دو تا کرد و به نغمه که از
 عمره بی وصل پیشرونی عمر وفا کرد و در داکه ترا مر سنا بوخت عدم بد در مکتب خوبی
 در بره با دیه عشق نهاییم به صد گونه غم از هر طرفی بجا کرد و نه می توان ست زانند
 آنکه در دل غم ایضا لطف جا کرد و به قسط شرمیز از همگان ندی نصیحت است
 به زنی بود فطرت بلند و آست در وقتیکه میر افطرت بستمیر آمد و اشعار او را شایه
 نفس و فطرت نمیکردم از اشعار فطرت بیت از باغ و گل جوانی ما هم از است
 خج ز غم فروشت به پر تو فکند عشق فروغ خود مانده به سر ز و آفتاب چراغ فروشت
 بوشنی گلشنی شتری تری سوتی ایشان شعرا بااعت نشان نیز در آنوقت
 بودند بخت اختصار بهین مقدار گفتار است ما شتی و کوس اندکی زبان با نیرت

شبتان معانیت این بیت از دست بیت در بزم از ان به پهلوی خود جاوده مرا تا است
 او تو آنم نگاه کردی ذکر شتری شمه می نگارم اما مہری شہدی بود و لش مشہد مہر شاہان معانی و
 کلامش مقبول طبایع سخن امنیت و گلشنی از عنادل نغمہ سنج گلشن شیراز بود بھراش شہام روح کل مقفہ
 بگلزار ہندوستان جنت نشان توجہ نمود مشتری از ساوا محلہ خندہ بون شاگرد ملا و ہنی بست
 شعری قدرت کاملہ بود بالجمہد در ہنگامیکہ لشکر خان صوبدار کشمیر بود و ہندگان ظل سبحانی زینت بخش
 صاحب لہنی ابو المنظر محمد الدین محمد اوزنگ علی الملکیر بہادر پادشاہ غازی از بلاد و کن
 ارادہ بند و بست مملکت نمودہ و ارانکوبہ برادر کلان را بعد محاربات بسیار قبیل آوردہ بر سر سلسلہ
 جلوس فرمود و شاہجہان پادشاہ در قلعہ اکبر آباد مجوس شد محمد شجاع و دراد بخش بر اوران بر منہرم سا
 ع زیب و رنگ تاج پادشاہان ظل الحق تاریخ است لشکر خان بکرم ظل الہی عالمگیر شاہی طلب حضور
 اعتماد خان بنظامت کشمیر فرزند در تاریخ یکہزار و ہفتاد و یک خان مذکور کشمیر آمد مدت دو سال
 حکومت رانی نمود مصراع ہر کرا پنچ روز نوبت اوست و در عدل احسان نوعی ساعی بود کہ خود متوجہ
 قضایا شدہ مدعی و مدعا علیہ را پیش خودی طلبید چند ابواب در بان نمود و علما و فضلا را تعظیم و کرامت
 مینمود و خود ہم واقف کتاب مسد بود و طرح باغ و عمارت در پیش روی خانہ و عمارت ارادت خان رود
 بشرق نمودہ بود و چون طلبش از حضور آمد در تاریخ یکہزار و ہفتاد و ہر روانہ حضور شد و
 کہ چون دور نوبت سلاطین گذشت رعیت و عجت انصرم یافته قلم و قانع نگار تجریر احوال فضلا
 و مشایخ کمالات شعار کہ بر منصفہ روزگار بودند بعد انقضای دولت ہر یک از سلاطین با مدار پوزانہ
 حالاکہ عالم و عالمیان بجلوس پادشاہ کامگار کامران رونق افزای اوزنگ صاحبقران طراوت گرفتہ
 علم و کمال تقوی بوجہ و سعادتش افزون تر از از منہ گذشتہ ہزاران ہزار روح یافت و حق تعالی این
 عالیت از اچنانچہ برکت تامل در علم و عمل دادہ بطول عمر و فرصت حکومت و وسعت مملکتش نیز منتی
 بہادہ دور عہدش در ہر گوشہ عالمی از اہل کمال فتاویہ ضرورت شد کہ بہت حفظ قانون تاریخ نو
 بعد ہر پنج و ہفت غایت دہ سال احوال اہل کمال کہ علت غائبہ این نسخہ ہمانست مرقوم میشود
 مہیشاہ بابا بنیرہ حضرت میر سید سک بلارانی دانشمند منطقی بود و بعضی علوم از ملا باقر
 اخذ نمود و ہمیشہ بدرس علوم دینیہ اشتغال داشت در عین جوانی رحلت فرمود خواجہ مومن حبل
 متخلص بغازی از خواجہ ابوالقاسم حبل است کہ رفیق یوسف خان کشمیری بود و در علم موسیقی تالیفات
 دارد و این خواجہ مومن استفادہ علوم اول در پیش مولوی ملا جوہر نانت بعد آن از خدمت مولوی

خواجہ حیدر چرخ کی کردہ دترک دنیا نمونہ بطلب مرشد سفر اختیار کرده و بادای حج موفق شدہ
 و از روضہ شریفہ جناب نبوت صلی اللہ علیہ وسلم مبشر شدہ کہ مرشد تو در وطن تست از اینجا کہ تہمت
 و دلش صحبت سپہر یابا در پرگنہ کارج قرار گرفته دو ہفتہ پیش او بودہ و از جواب یافتہ
 کہ بانکہ مبشر شدی من یتیم شیخ تو ابو الفقرا بابا نصیب بنا بران بخدمت ایشان رسیدہ متوجہ
 بدرجہ بلند رسید تا جہا ایشان در خدمت ایشان بود چون ایشان بر حمت الہی پیوستند باز سفر
 کردہ در بغداد پذیرہ بسیار یافتہ و مرتد و معتد اطالبان الہی شد و برادرش خواجہ عبد الخالق بعد
 فراغ حج بہ بغداد رسید و با اولاد ملاقات کردہ و چند صباح یکجا بودند چون حاجی عبد الخالق بقصد
 وطن اجازت خواست وقت مفارقت فرمود کہ امی حاجی عبد الخالق تا بیچ یاد بگذارد کہ حفظ نماید طبع
 عالی و اچنانکہ تا بیچ رحلت شیخ ابو الفقرا او گفت شیخ مومن از واردات او بیت اسی با او تر
 گر گزری در دیوہ سر پاز من خبری نیز بان و بپر بر بہ کشتیری و فارسی اگر گوش نکرد ہندیش بگویی کہ
 او ترمیر او تر۔ ولد عمریت برین رشتہ پریشان کشتیم کہ گفتم گران شوم و از زان کشتیم ہر طالع ما کس
 بازاری بودہ آئینہ فروش شہر کوران کشتیم ہر ملا حاجی گنالی عرف رضوی در اکثر علوم ہر کس
 بودہ اتفاقا بجنور رختہ و در خدمت پادشاہ عالمگیر در ایام شانسزدگی ایشان با ریاست پیشانی
 عالمگیر پادشاہ تلمذ میکرد و منصبی اورد و پادشاہ در وقتیکہ سوید را از گنایا بودند رسید کہ
 کہ چون بر لبی پروای شایہ جان و حرکات نامشروعہ داراشکو قصد خروج نمودہ و فتوی از علماء
 خود خواستہ ہمہ فاطبہ تصدیق خروج نمودند الا ملا حاجی مذکور صراحتہ طرف شدہ و گفته کہ ہر چند
 فسق و فجور از سلطان بظہور آید خروج کہ موجب فتنہ است خاصہ کہ مقابل پدرباش با زنیست
 الغرض بکلیہ عدالت محتانیت آراستہ بود مولانا خواجہ محمد توبیکر و شاگرد مولانا جوہر
 و در اکثر علوم مستعدہ و بیشتر بدین بحث صرف و نجومی پرخت و اکثر اہل علم این دو علم از ہمت
 نمودند شیخ داؤد المعروف بتہ مالوساکن و دیارن و فی درجوار این دیار منہجہ تہمت
 از تہمتی آوز و دیفر و خت چون خواہش خدا طیبی بر اوست داؤد بخدمت خواجہ جوہر
 کہ مروی پر سیرگار و تقوی شعار بود روی ارادت نهاد و این خواجہ جوہر در منزل مالکواہ مدونست
 بہ توسط ایشان بخدمت دل آگاہ الدار شہ بابای بجزاری کہ فیاضہ حضرت ارشد دست کما ہزی بابا
 رسید و معنی تزییت یافتہ از ایشان دید با آنکہ امی بود و علم ہا ہر چند صاحب باطن شاد و علم الہی
 بیافت و مصدر حالات متبرہ گشت و دیار ان صاحب حوال ہمسایند و بطور خواجہ جوہر

مولاانا خواجہ محمد توبیکر و شاگرد مولانا جوہر

شہرت تمام در میان انام سیاف و مرجع خاص عام شد با وجود آن بحکم حدیث اطلبوا الرزق من الارض کسب نسیبت میگرد و خشاوه بذات خود میفرمود و محرر از زبان مرشد خود و آنجناب از خدمت ولایت مرتبت نوزہ بابای پروانہ کہ خلیفہ خاص بود شنود کہ پیر ما در کشف و کرامات از خدمت شیخ قدس سرہ کمتر نبود لیکن احوال ایشان کسی تقلم نیاورد در روز نوزہ بابای مذکور کیسے در پروردہ حال خود کہ در ریشی اور موضع مذکور در خدمت بنہ مالوشب احتیاج غسل افتاد ایام شدت ہواسی بر بڑو جوئی چچہ کول سنج بستہ در پیش آخر پیر خود قہر نمود و در لب جو حاضر آمدہ و سنج شکستہ بدنی آب مکرر بخت افتاد و ہوش شد کسی ازین معنی خبر نبود چون وقت نماز شد در خدمت شیخ در آمد شیخ بہ سران در پیش حرکت داد و گفت کہ تیمم درین وقت روا خود را چرا باید کشت چون ملاحظہ نمود را در مسجد وید و از انکہ اورا از سر جو کہ آورد خبر داشت و نیز مرشد را قسم از زبان دیگر کسی نقل کہ شخصے بخدمت ایشان بہ تضرع گفت کہ فلانی مرا براند از خدمت و در گردانید امید شفاعت و فرمودند بہتر چون برفت از صورت معاملات پرسید شد و فرمودند کہ فلانی ابدال بود و این کہ نگہبانی زراعت این سمت مقرر فرمودہ بود در خدمت مقرر یہ از تو قصیر و واقف شد لہذا ساختہ اند اکنون باز میخواہد کہ سرگرم کار باشد مرد و صلح رفیق القلبے نقل کرد کہ من در سن پانچہم پیش تو م کہ در خدمت حضرت بنہ مالو حاضر آدم ناگاہ مرد و صوفی نما آمدہ و بنہ مالو آنرا دید کہ ایسہ کاکل برہ آستینے ایلیس پس تعظیم او بجا آورد و فرمودتی او کیستگے سجد نمود و گفت کہ من از وہا کہ سیر و تخم و ہنوز خلاصی از تو نبرم ہر چہ کنی بر من چارہ ندارم کہ گنہگارم زار اشارہ و بگوشتہ چشم من کردہ کہ شب جو چہ می گوید بنہ مالو گفت کہ وی مردی نامراد است چہ میداند نزد تو مردم عمدہ و امر ما پس اشارہ بنماز گزاران بنہ خیمو نمودہ برفت ناقل گفت کہ صورتش چنان دیدم کہ گویا آنشہ بسیار بیدر و ز مردی از تصرف جنی در خدمت شیخ شکوہ نمود و استمداد از ایشان کردہ آن جن را کہ فرمودند و نرم و گرم نصیحت کردند و بان مرد بیمار فرمود کہ ہمین مرد را تصرف کردہ بود اکنون خاص و اورایت تمامتر عقبش بدوید ویرا بگیرد چون بدر و ازہ رسید کہ چیز کنی دید و این ہر دو صحبت روضہ ایشان گذشت کجنو مردم حکایات تصرفات و خوارق عادت از خدمت بنہ مالو حیو بہایت در ہزار و ہفتاد و ہشت فرمودند در مسکن خود مدفن یافت مقبرہ اش محل فیض و فتوح ہر بعد از رحلت ایشان ملا محسن خوشنویس کہ مرید ایشان بود در فکر تاریخ او فتاویہ بنہ مالو حیو بہایت در آمدہ گفت فلانی چرا بقدر بیکیشی تاریخ وفات من غوغاست ہزار و ہفتاد و ہشت

بہار
سالی

غرق بحر توحید اله حضرت آخوند ملا شاه شاه مجتهد داشت از مردم بدخشان است
از خوردی آثار علوم استعداد از باطنش ظاهر بود در ایام تحصیل قرآن در علوم غریبه و شعر سبقت
دید بیضا مینمود چون بره فقر و انقطاع آمد و در اکثر عالم سیر کرد و آخر الامر تربیت از خدمت حضرت
شاه میر لاهوری قادری قدس که از محبوبان مجذوب نما بود یافته و مدتها سیاحت قلندر وار
میرفت و در سلطنت توحید سوز و گداز عجب داشت و در همان حال بکشمیر رسید دامن کوه ماران کشمیر را سعید
مسکن ساخته صیت شیخی و آوازه بزرگی او شهرت یافته شاهزاده داراشکوه و بیگم باروت آمد
خدمت عالی بدنی بسیار بکار برده اند و تعمیر خانه و خانقاه سنگین و اماکن معروفه بحمل آوردند منگام
سکونت بکوه ماران برادرانش پسران جوان احوال کشمیر رسیدند و اتفاقاً بخدمت ایشان آمده چون
نام و نشان وطن و آبا و اجداد بیان کردند فرمود که منم آن شاه که الحال مرا ملا شاه میگویند بخوان و
ساز خوششان چون برادران حضرت یوسف علیہ السلام بایشان پیوستند بعد ازین دیگر خوششان آواز
آمده در دامنه این کوه جائے گرفتند خدمت آخوند مسند تشریح را آراسته و هرگز نبال نخواسته
امر و فضلا عصر و بعضی مشلخ و در خدمت ایشان اکثر میر رسیدند طبع موزون داشت و شاه و محمد
را در کثرت یافته قریب لک بیت محتوی بر لطائف در بیان حقائق و معارف تصنیف نموده
با وجود کمال عرفان لطیفه گوئی را از دست نمیداد مشهور است که شاه جهان پادشاه پیش از ملاقات
خود موسوی خان صدر را برای امتحان در خدمت آخوند فرستاده چون بصحبت رسید آخوند اصلا
تن تعظیم و تکویم نداده خان مذکور حمل بر ناشناخت نمود گفت که من موسوی خاتم آخوند جوانمرد
ما محمد یانیم موسوی و عیسوی را نمیدانیم ازین دست حکایات و لطائف از مشهور در زبان ما مذکور
غرق بحر توحید بود و کثرت موهوم و زحمت جان باطنش نمی نمود روزگاری که حوض علوم مردم بسیار
دیده از سبب رسید کسی گفت خدمت بابا نصیب است حضرت مخدوم شیخ حمزه قدس
آورده چون آخوند شوق دیدن بابا نصیب مدت داشتند عزیزان خدمت بابا را عرض کردند
ایشان آوردند مکالمه و مذاکره بمیان آمده آخوند از بابا پرسیدند که این کثرت از کجاست
که وحدت و کثرت است چون تحت و تلج سلطنت در ۶۹ ساله شاه جهان پناه آورند که
عالمگیر رسید منی افغان داراشکوه سعی کرده آخوند را حکم پادشاه بجهت طلبانیده آمد لاجار بلا
رسید و در اینجا چند سال زیسته ایام بعزت نشسته در خوف و در جا میگذرانید و میفرمود الحمد لله
اول از من بعزت گذشت چون ایام مفارقتش از در فغان زد یک رسید متوجه شد در ایام

میتواند و بنام او را

تست استقامت - و لا کا پید کرنا کہ ایک خط بیاید و لایبیت

تست استقامت

در جوار مرزا مرشد زینی از مالکان تجرید و وصیت نمود که مدفن من اینجا باشد و دیگر بھار وقت
 رحلت در واقعہ آخوند ملا محترم و میان اسمعیل لایبور آمدہ ایشان را مطلع از وفات خود خستہ بکھنبر
 خود تاکید نمود این نقل بلا واسطہ محررا از زبان مرشد خود شنید کہ ایشان مشافہہ از جناب حد
 محتسبم استماع نمودند و تاریخ وفات خود را وقت نزع خود گفته تاریخ داود در توجیب
 جان ذہ الحق کہ در فن تاریخ گوئی بی نظیر وقت بود بعضی اشعار آخوند مذکور می شود مر با عی
 مر با عی از علم نظر اگر با کسی خبرست و قطع رہ بار شمع پیر شاہ پیر و از ذکر و فکر ہما ترا
 قربان نظر شوم کہ کار در گرت و در مقام فنا گفته است غزل شاہ جهان آفرین جامی مرا
 گفت تو بر خیز شاہ جای تو شد جای ما صاحب یوان و شنویات و اکثرش مر توجیب معا
 و بقرب حالات سرگذشت خود ہم موزون کرده است حضرت شیخ نجم الدین المعروف بجمعی
 از تربیت یافتگان خدمت عارف باشد خواجہ مسعود پانپوریت در اہل ازوہ بود بعد
 باطنی و اتمام سیر معنوی سکونت در موضع کہوشی پور در زیر دامان شاہ کوٹ کہ تحت
 علی نبینا و علیہ الصلوٰۃ والسلام معروفست فرمودہ مدتی آخر حیات بر ریاضات شاہ
 مشغول بود قدم تجرید و تفرید و صوم و ہر ترک حیوانی استوار نمود جز یک کرتہ در بر نمیک
 کم میخورد سالن دوم اصلا نمیخواست مائل بعزلت و انزوای بسیار بود اما آخر ما بقدر
 در آوان نزول رایات شاہجہانی بسبب آمد وقت سعادت خان وزیر اعظم شہرتی بہ
 پیدا کرد اکثر مردم مصدع خاطر شریف و مضیع وقت لطیفش میشدند سعادت خان
 رخصت طلب نصیحت نمود چون بفارسی آشنا بود فرمودند سعادت خان را بگوئید کہ بالین
 و کمال طالب مع لای حقیقی بی زوال ناشدہ خدمت مخلوقی گیرند کار ہای نافع عام کہ خدمت
 بسیار از انجملہ سد قاضی زاوہ کہ نسبت بانی تمام ماندہ قسمی لحنشان میشد کہ عبور آدم کہ
 ہر معتذر بود و روزانہ بکثرت لای و گل ترودی افزود خدمت بابا مبلغ خطیر خرچ کردہ
 بر تمام آن بختہ دست کرد و اسافی برای مسلمانان و عامہ مخلوقات حاصل شد نحررا از
 مرشد خود شنید کہ روز ملازمت ایشان با اتفاق والد خود و حقایق آگاہ خواجہ اسحا
 نا و چونیک کرتہ در بر و چند کی تیچے برس و نعلین در پا و لاغر ویدہ شد چون ایام حیات
 منقضی شد در سال ہزار و ہفتاد و دو در موضع مذکور مدفون شد صاحب الدہر و صاحب
 بود و با وجود امکان سواری پیادہ میرفت رحمتہ اللعالی و بی تکلفی بسیار داشت و در کمال

بی که امر او در او رخد منش آمد و رفت داشتند تفقد احوال دوستان و همسر بسیار مینمود و صلاً
 صیره بر ای و ابستگان نمی فرمود و روز پنجواهرش یک اشرفی از پدایا با امتحان گرفته و در سر بند خود
 پند گذاشت همان ساعت خواهر بند کور در شکم بهم رسانیده و اشرفی را باز بخدمت با بگذراند
 بود این حالات بسبب تشویش آمد و شد حکام اقران و همسر با شش حرف و حکایت داشتند و
 شد عاقبت میگردید چون امی بود مهری بنام خود کزده بودند این دعا نوشته یا خفی الاطاف
 بملائیخاف و همین مهر را بجای تعویذ هم میکرد و در کاغذها و اسناد مردم بجا نشان میگذاشت
 مروت از او دیده و زیارت کرد حضرت **محمد علی قاورکی** فرزند بر و مند حضرت پیر
 قاورسیت از سه برادر عالیقدر خورد بود چون خدمت **محمد یوسف** در واقعه و با در کمال
 ن از دار فانی انتقال فرمود خدمت **محمد بنابر فرط شغل** علمی اختیار سجاده پینی نمود
 حضرت **محمد علی محمد بجای** اسلا کرام قائم مقام شد در علم و عمل تری بود از زبان ریا لبریات
 بیج طریقه علییه قاوریه بسیار کرد و ظهور این سلسله درین شهر از انقاس شریفه اش بسیار و اخلاق
 میداشت در حسن صورت و میرت جامع بود و تصرفی هم بسا اوقات ظاهر مینمود و دیو جن بمرکز
 کام میفرمود و در انشای ذکر هر طریقه جوشی و خروشی در حلقه ایشان ظهور می نمود صبیبه که مولا
 داود دارکی در عقد داشت و برگز نقش فرزند زینیه بر لوح تمنا نگاشت اما جمعی از راه
 ریجات کمال از خدمت صحبتش ارتقایی نمودند و سندهار شاد و هدایت را مریز فرمودند
 خدمت میر **آختر بای** عمر مقرب بهنگامه نهادید که نصبه آن در ذکر علی مردانخان گذشت
 همان آباد رسید و در انشای عبور بسند حضرت **عروة الوثقی** شیخ **محمد معصوم** فاروقی را طریقه
 محبت و ززیده با شاره با اشارت آنجناب همگی یازده روز در شکر مانده باز به دعوت فرمود
 در شهری رسید در سال هزار و هفتاد و دو در حالت نمود روز چهارم آنجا بادت الهامی تمام
 آنجناب بابل شهر مهیا کرده در مسجد جامع تربیت مجلس ضیافت نمودن کثرت و انعام
 شد که چهار کس در هجوم مردم جان بحق سپردند پیش رو والد بزرگوار مد فوان سینه
 با تشنه است رحمة امد رحمة واسعة ذکر بعضی خلفای **محمد علی** بای
پیر خان **اسلمیر** دانخان در هزار و هفتاد و یک از پیشگاه خلافت بجلد است تا شیر
 از دید تادک یکسال حکومت کرده قضیه آرزو و باب مسجد میان اهل تسنن و تشیع
 واقع شد بود آخر مسجد بدست سینه با افتاد چون نوبت با خمر رسید تغییر خدمت شد

در این کتاب در بیان حال و سیرت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم در این شهر و در این زمان
 در این شهر و در این زمان در این شهر و در این زمان در این شهر و در این زمان

جمع فیض تاریخ و فوات اوست

۳۴ و غیره سید جمال الدین

دین پناه عالمگیر قریب همین تاریخ در اوائل سال ۱۰۶۴ شمسی در مقدم خود آراستند چون در آن
متصل علی باو میل گردون شکوه برگشت و عالمی از اهل لشکر بر باد و از بیگمات و محلات هم جمع تلف شد
منراج مبارکش ناخوش شد بکنه ساهی سیرین گلشن همیشه بهار فرموده مراجعت نمودند اسلام
خان بصوبداری مقرر گردید در تاریخ هزاره هفتاد و چهار داخل ولایت کشمیر شد و تادیت دو سال
حکومت آرد و تزویج اهل اسلام نموده و بافضلاء و علما صحبت میباید در عهد خود در عیدگاه بنامی
مصلا کرده و دیوار نخته بر داشته و وسیع تر از آن مسجد یکمیل ازین ساخته بود از چوب حطب
مسجد آنرا از آن گویند که علی شاه از برادر سلطان زین العابدین در عهد سلطنت خود آنرا
بود و هنوز هم بهمان نام مشهور و صحن مسجد پر از درخت توت بوده اسلام خان در ختتهای ق
تتاور آنرا بریده مسلح نموده چهارزاری قرار داد و ستونی که در عیدگاه استاد استیم ساخته
و این اسلام خان از اهل سخن بود و طبع موزون و اولاً التخلص میگرد و میرضیاالدین نام اصل او
تمام عمر در خدمت دستر ضای خدیو خدا آگاه عالمگیر شاه فر ساخته و مصدر خدمات عمد گشت
غنیات شایسته ای داخل امر پنجزاری بود اشعار آیدار و منظومات بلاغت و تبار دار و این در
مشهور او بر استه سخن بهمان ند کورست بلیت بی تو شام تا بر روز ما شبنون میکند مردم
گریه غوطه در خون میزنند و سستی پدید کن ای صحر که امشب از غمش بشکر آه من از دل خیمه
میزند و بعد از صوبداری کشمیر که بنظم صوبه مستقر الحلا فیه اکبر آباد سر فرانی یا در هما بنام
ملک بقاشد و در خطیره صاحب المعارف الایقان میر محمد نعمان که از خلفای حضرت محمد
شائیت قدس سره دفون گردید و معنی کشمیری قطعه در تاریخ نوشت گفته که ماده تاریخ این کتاب
مرد اسلام خان و الاجاه سیدف خان پسر تربیت فلان در هزاره هفتاد و شش بنظامت کشمیر
گردید سه سال حکومت رانی نمود و مرد مهیب ضابط و ساق بود با وجود آن از قید خمس
ملکه او را و او کار عالی نبود پیمایش از صنی شهر و قصور فرامین و تغیر و تحمیل طلبیه از بدعتهای او
چون سیف خان داخل بهره پور شد زمیندار و منصبی باجمعیم بموجب حکم او استقبال کرد
طس طراق طرفه داخل شهر شد او در پیش اطعام طعام زیاده بر دیگران از میان حکام خاصه بود نظر
مهابت او منصب بزرگان و اکابر شهر لاجول گویان میرفتند بدعوی هسند و مجروح البدن زیر بر
دارای که مسکن او بود و خواجیه محمد صادق نقشبندی استاده کرد و زیر کره گرفت تا حدیکه عیس
شد چون بجان رسانند رحلت نمودند از جمله واقعاتی که در کشمیر در عهد سیف خان گذشت این
نام او میرزا فقیر الله بود در بدویشان می ماندراک درین درین موسیقی و بعضی بلندی بعبادت فارسی تالیف کرد

مشخص گفتند از مصدر لیاقت و لکن کشمیر پنداری کی که حاصلی بود
صوبه کشمیر در عهد سیف خان از آنکه خود را با او در آنجا میبردند و در آنجا میبردند

قریبت کلان است که ولد آن محل نمیدارد آنجا بشرف اسلام مشرف شده خطبه و سکه پادشاه چهارمی ساخت
 بنای مسجد در تبت نمود واقعه دیگر این است که شیخ پناه تقوی دستگاہ شیخ عبدالرشید حکمتی دعوی سب و فتن
 بر حسین ملک در این حیدر ملک کرده تفصیل اینمقال اینکے شیخ مذکور باتانہ چہرہ سیرت ملک سردار
 خانہ خود در چاڈورہ بوجہ بی در میان گفتگو واقعه صحبت بجز مبارزہ کرید در عین دست و گریبان می
 گویند کہ بی ادبی از زبان ملک شان اصحاب کرام سید الانام علیہ الصلوٰۃ والسلام سزہ باشد شیخ
 عبدالرشید حکمتی استغاثہ بجا کم نمود و محسوس کہ استدعای اعلام کرد چون صوبدار با ظہار اعیان شہر کہ
 جمعے قرابت و اکثری خلطہ اور رعایت ملک داشتند در اجرای عدالتی توقف نمود و در داد بحضور
 و از روی وقایع سمہ کیفیت بعضی رسید پادشاہ طرفین را بحضور طلب کنانید آنجا ہر چند بعض
 امرای حضور کہ مذکور شد شیخ و استند سے و حمایت کردہ بودند پیش زنت بعد گفتگوی بسیار پادشا
 عدالت شعار ملک بہ حکم قاضی عسکر قبیل ساریند در نیواقہ بعض اہل شیخ جرأت کردہ این شعرا
 موجب اتہام خود نمودند بلیت شد از ظلم پیدا و قوم یزید بہ حسین ابن حیدر دوبارہ شہید و
 سیف خان باغ سیف آباد در کنار تالاب اول طرف مغرب آراستہ اصل آن باغ از پیر
 بود و در عہد حکومت خود جوی آثار و حوض فوارہ دست نمودہ بود و در ہمان نزدیکی جو مبار
 حکومتش خشک شد و خبر تغیرش متغیر ساخت مبارزہ خان در سنہ یکہزار ہفتاد و ہشت
 بصوبداری مقرر گردید تا مدت قریب سال حکومت نمود مروی سید صالح بود با وجود صوبد
 کفشی می پوشید بسیج جامع حاضر می آمد در روضہ ہم وسعتی داشت لیکن ہمہ رہباننش مردم اورنگ
 پرودہ چاوردیدہ بیباکی بلکہ ناپاکی با مردم سلوک داشتند و اکابر و اصاغر را با ہانت و خوار می کنان
 بلکہ خونہای ناحق رنجیہ میشد از بخت مبارزہ خان خط غزل بر صفحہ عمل خود کشید در ایام انظارت
 مبارزہ خان عیداد خان والی کا شغز بخت مخالفت نمود و از اثر خان وداع سلطنت کردہ
 بارودہ حج اسلام بکشمیر رسید و حکم پادشاہ قدر دان والی مذکور شد مبارزہ خان پناہ
 از خزانہ کشمیر داوہ با تفاق خواجہ صادق بدخشی و دیگر ملازمان کہ از بیگاہ حضرت
 والی مسطور کشمیر آمدہ بود در سایندن تحائف و انعامات و لوازم عنایات پادشاہی از بلوچستان
 و ظروف طلا و نقرہ آلات اورا مشمول اختصاص نمودہ در رفاقت عیداد خان بحضور رفت
 در عہد سیف خان سال ہزار و ہشتاد و ہجری سوم شہر صفر حادثہ زلزلیہ رو داد از شام تا صبح تمام
 عمارت کشمیر بدستور گہوارہ در زلزلیہ حرکت بود لیکن چندان آسیب نرسید سیف خان

والی
 سبب از آنست کہ در دستاورد

میتوان بہ غیر ماہان گفتہ

بنظامت کرة ثانیة مقرر گردید در باغ زیتیه تار که باستقام تمام آراسته بود نزول نمود سیف خان قاضی
 عبدالرحیم منصوب کرده استقلال او قاضی بو القاسم پسر ملا محمد که در عمل گذرشته با سیف خان
 که در وقت دولت در حمایت مبارز خان ازین شهر بدر زد و این مرتبه سیف خان سعی بلیغ در آبادی مزرعه
 نموده و قریه محمد آباد را احداث کرده آبادی در عهد سیف خان سال هزار و هشتاد و هجری سوم شهر سفیر از
 رود او از تمام تا صبح تمام عمارت کشمیر بدستور گهواره در زلزله حرکت بود لیکن چندان آسیبی رسید
 از جمله بر کانی که در عهد او در نمود و نیست که در هنگام حکومت او جناب عارف امجد محبوب البصر مشرف
 وسیلتنا الی قدس شیخ عبدالاحد السندی الفاروقی قدم میمنت لزوم بکشمیر از زانی فرمودند برادر کلان
 ایشان شیخ سعد الدین محمد با خود میان محمد قطب نیز همراه بودند چون خان مذکور با معنی اراده و
 باین خاندان اشتغال بلکه خودش پرورده مزار فاضل الانوار بود و اب خدمت عقیدت را کما یلیغی او نمود
 و حضرت را متصل مسکن خود در آتشخانه جهاد و خود هر روز در خدمت حاضر میشد و لوازم روزمره
 بجمع جهات بحمال حسن عقیدت همیامید جمعی کثیر به حلقه ارادت حضرت شیخ عبدالاحد شرف اند
 شدند خصوصاً خدمت کمالات مترت مرشدی شیخ محمد مراد که ترک دنیا کرده از مدت دو سال در طلب
 مرشد صاحب کمان و ارادت و عنایت و قرب علاقه معنوی حاصل کرد و بواسطه ایشان جمعی از فضلا مثل مولانا
 عبدالرشید زگر علامه مولانا محمد سعید زنج و امثال ایشان در رتبه ارادت حضرت ایشان درآمدند
 چون حال آنحضرت از غایت شهرت محتاج بتذکار نیست با وجود آن احقرم هم شمه در کتاب اشجار
 خلد ثمرات الاشجار و غیر آن نوشته درین رساله که محل آن نبود بهین مقدار اکتفا نمود باجمده سیف خان این
 مرتبه دو سال حکومت کرده تغییر گوشه گیری و بر طر فی منصب اختیار نمود افتخار خان در سال هزار
 و هشتاد و هفت صلحت صوبدار پوشید چهار سال حکومت کرد در حویلی مرزا محمد سلیم میگذرا نید
 مسجد قریب مرزا ملا محمد پارسا که مقبره متبرکه مشهور بنای او ظاهر اواقعه آتش عامه که اکثر شهر را
 با مسجد جامع سوخت در وقت افتخار خان بود ابتدای آتش از کاوه و آره عالمی بر باد و نرفت و
 مسجد جامع هم در وقت تالش سوخت و با مر پادشاه اسلام باز تعمیر یافت قوام الدین
 خان از تعمیر افتخار خان بنظامت تعلق گرفت در حویلی مرزا سلیم نزول نمود از اکابر ادبای
 صدر ایران و برادر خلیفه سلطان که وزیر شاه سلیمان والی آنجا بود در آخر سال هزار و هشتاد و هشت
 به کشمیر رسید و ضابطه دان واقف مسائل علمی بود بر آتینیه باب گناه تخته کلاه از مخترعات
 او است سمیت عید گاه باغی طرح نمود و عمارتی ساخته در خریدن و تعمیر فضای اهل معامله حاصل کرده

مرتباً ثانیة بعد فوت قاضی عبدالرحیم پسر ملا محمد در ۱۲۹۱ هـ

۱۳ هنگام مراجعت بهر عبدالحمید باقی را که از منصب داران عمده کشمیر بود بخشید بنابراین آن را بنجید باغی گفتند

زبان از سه سال نظامت گذرانید در آخر زمان قوام الدین خان بروایت مشهوره واقعه آتش کانی
 که مشهور با تیش کاوه دار لظهور آمد اکثر شهر بیاو رفت و در نظامت خان مذکور خدمت خواجہ محمد
 دہ بیدی خواجہ محمد صابر از اولاد حضرت خواجہ محمد اعظم مخدوم دہ بید در کشمیر شرف نزول فرمود و این خواجہ محمد
 شریف برادر حضرت خواجہ عبدالغفار نسب ایشان بحضرت مخدوم اعظم المعروف بحسب کاشانی رسید
 بسیار فیاض عالی ہمت از اکابر ولایت بودند ذکر بعضی از باب کمال کہ درین چند سال بر
 ملا محمد امین کانی علاء الدین پوری در اکثر علوم شاگرد بابا مجنون و داماد ایشان بودند و پیش ملا
 مقیم کانی از فنون فضائل خطی کمال داشت ملا عبدالنبی دیوانی بد میری استفادہ علوم از خدمت
 قاضی ابوالقاسم خلف مولانا جمال الدین و خواجہ میر حسن و ملا محمد توسیقی و ملا باقر نادرہ لاکڑ
 موفق بسلوک اہ مولی شد و اکثر در خدمت آنخوند ملا شاہ میرفت از صحبت ایشان بہر مندیت
 ملا رحیب کانی علاء الدین پوری دانشمند سبب نظیر بودہ آ و در حدیث و فقہ شاگرد مولوی خواجہ
 علامہ بود پسر عاقل یعقوب فاضل حافظ قرآن صلح بود حضرت خواجہ محمد سراج از قوم تجار کہ
 و کسب از می اشتغال و درین اثنا جاذبہ لطلب حقیقی و کانداری او را بہم زد و کجاست ملا
 حضرت شیخ موسی کبری لالت نمود و از خدمت کمالات طریقہ حاصل فرمود در انحال نیز در
 تجارت بود رفتہ رفتہ نسبت باطنی معلوم ساخت و کارخانہ اشتغال صورت را بالکل انداخت تمام
 بہت باہتمام امر معنوی پر خشت تا فوقیت نمایان بر قرآن پیدا کرد و خانقاہ مرشد بزرگوار را کہ در
 کانی اہ واقعت رواج داد و باجمع از اصحاب ضبط اوقات و تقدیم اربعینات قدم استقامت
 نهاد و در عہد خود ہموری خانقاہ را کمتر از شیخ بزرگوار نداندا و مدار کار بر یافت تقوی گذشت
 چون ایام علنش رسید مزار خانقاہ معلی بر صفہ کہ حضرت کبریہ آسوند بالای مقبرہ مرشد
 شیخ بابا والی آسود خواجہ محمد حسین بدرقم حروف ارادت بجناب خواجہ محمد حسین
 عقیدتش را بر لوح سینه مینگاشت و این خواجہ محمد حسین با وجود ناخواندگی در
 وصف از مشاہیر تجار بود از دیانت و امانت و راستی او بدرجہ اکمل عیان است
 شبی خواب اتم حروف آمد و از نسبت باطنی و ورزش او کار کہ از خدمت مرشد بزرگوار حاصل
 داشت مذکور کرد الحق کہ صلاح حاش موجب بركات کثیرہ در حق اولادش شد حضرت خواجہ
 معین الدین نقشبند النسب والی خلف الصدق تقریب گاہ الہی لایت ایشان
 ایشان خواجہ فخر محمد ہمدانی والد ماجد ہندوستان زنیہ چون حضرت خواجہ کمال

کافی است
 کانی
 کانی
 کانی

کافی است
 کانی
 کانی
 کانی

آنجناب جهت ترمیح طریقہ علیہ آباوی خانقاہ مورسجاوشینی کتب مشیر شدہ این شهر را بقدم مبارک منور
 فرمودند فی الواقع که ترمیح خانقاہ و ترمیح سلسلہ و تقظیم علم و علما بسیار نمود و با وجود صفای معنوی
 صورتی بجمال و اشتند حسن الوجہ و حسن الاخلاق بود چنانچہ ظل الہی چون شکل و شمائل ایشان را دید خوش
 مردم ایران از راه مخالف مذہب انہ ارفار می گسند شریف زیاده بر سنت کہ قبضہ آپ رسیدند علمای
 مولانا عومین مجید در جواب ایشان بر حضور پادشاه گفت کہ علی الرغم اہل تشیع معہذا پیش مبارک حضرت
 غوث الاعظم رضی اللہ عنہ طول عمرین علماء و فضلاء حکام و ارباب عدالت در خدمت ایشان
 و گاہی ہم بدعوت می طلبیدند فضائل پناہ ملا محمد طاہر خلف الصدق مولانا حیدر علامہ و خدمت
 ملا ابو الفتح کلو و ملا یوسف مدرس ملا محمد طاہر مفتی و ملا عبد النبی و ملا شیخ احمد مفتی و فضلاء
 ہر ہمہ آمد و رفت بملازمت ایشان میداشتند و باتفاق علماء وقت فتاویٰ نقشبندیہ
 نموده بودند و جز آن کتاب تالیفات دیگر دارند و رسالہ در احوال الدبیر گوار خود بہ تفصیل تالیف
 نسب خود را بحضرت قطب اشاد خواجہ عطار الدین عطار میرسانند کہ دختر حضرت خواجہ بزرگوار
 اللہ تعالی سر العزیز در جبالہ ایشان بود مطابق روایت صاحب شحات و صاحب سلسلہ العالم
 آورده کہ در دست پسر ایشان بود چنانچہ این روایت رشتات مع روایت آنکہ خواجہ عبد شہید
 حضرت خواجہ عبید اللہ احرار بود قدس سرہ در عہد خود مرج ساختند و چندین رسالہ
 آورده توضیح نمودند کہ بیان نسب اینست کہ حضرت خواجہ فاوند محمود ابن حضرت میر شہید
 خواجہ ضیاء الدین میر محمد نقشبندی ابن خواجہ تاج الدین ابن خواجہ عطار الدین ابن خواجہ
 خواجہ عطار الدین و سند اشاد خود بحضرت مولانا محمد قاضی کہ خلیفہ حضرت خواجہ عبید اللہ
 بود قدس اللہ تعالی سر ہم باین طریق درست می نمودند خدمت خواجہ فاوند محمود خلیفہ خواجہ
 بود و خواجہ اسحاق خلف الصدق مولانا خواجہ علی تربیت از خدمت مولانا لطف اللہ کہ مرید
 اعظم خواجہ احمد کاسانیت یافته و ایشان خلیفہ حضرت مولانا محمد قاضی اند مولانا محمد
 خلیفہ حضرت قطب العرفا خواجہ عبید اللہ سر است قدس اللہ تعالی سر ہم بیز از وجود
 والد ایشان طریقہ نقشبندیہ درین صوبہ رواج یافته است و ہم یاران صاحب معنی درین صوبہ
 صوبہ لاهور از خواجہ کلان مرحوم بودند از انجملہ در لاهور حافظ خادم مرد مشہور بود صاحب
 طہر و باطن جز ایشان مردم دیگر کہ در دیوار خانقاہ اسماعیلی ایشان مکتوب است و احوال
 حضرت خواجہ معین الدین در مقامات بقلم آورده اند چون عمر مبارک حضرت خواجہ معین الدین

مقتول از شہادت اہل القلوب و سیرت اہل شہادت و سیرت اہل طیبہ و غیرہ

از سقاوت و تجا و ز فرموده از ارباب غارض بدن عنصری شده در سال هزار و هشتاد و پنج در ماه محرم
رحلت گزین شدند و در محسن خانقاه فیض پناه منزلی آخرت گزیدند هر سه فرزند از حمید و رحمان خوابه
سفر اخروی کرده بودند بحجت صحران بنا بر جبات محذره معظمه بیگم صاحبه یعنی اعلیٰه صفیه حضرت
خواجہ مشکفل پر دست خدمت خانقاه شدند و در آبادی کار مردان فرمودند و اطعام عمل و خدمت و خدمت
و خانقاه و وابستگیان دیگر بنوعی فرمودند که یادگار اہل روزگار ماند حاجی مصطفیٰ زوی
نقشبندی از مردم روست و بیگم واسطہ مرید حضرت شیخ تاج کلی است که از خلفای قطب النفسی
آفاق حضرت خواجہ عبدالباقی است در شمیم تہا بطریق حسیا تشریف آورده چندی در جوانی
پل صرافان بعبادت مشغول بوده بعد آن در اتصال مقام این شاہ کہ مجذوب معرفت باغی فنا
و خانقاهی بنا فرموده تا آخر عمر سما کجا سکونت داشت و آنرا مناضل بسیار بود شبہا ہرگز نگر و انبیکر و و
اسر عمدہ بود نام پیر ایشان خواجہ باقی مینی است کہ مرید شیخ مغز الیہ بود این معنی حضور از زبان مرشد
خود و ایشان بلا واسطہ از ایشان شنید کہ الحق صما جذبہ و تصرفات بود اما تعلیم طریقہ بکم کسی کردہ
عنیت وقت خویش بود چون بیک اعلیش رسید ہمان بلغ مدفون شد رحمۃ اللہ تعالیٰ فرمود
عبد بیگم پسر خواجہ عبد الکریم ہندی بلدی میری کہ فیض اعلیٰ و تعلیہ کردہ از ارباب استعداد
بود و توفیق الہی اور البصیرت حضرت خواجہ معین الدین نقشبندی لالت فرمود و بہرہ تمام از خدمت
سرسر سعادتش حاصل نمود حضرت خواجہ حبیب اللہ کانی در جوانی ذوق خدا پرستی بپوشید
در خدمت خواجہ یعقوب بار داخل طریقہ شدہ چون واقعہ خدمت خواجہ یعقوب بوقوع آمد در زمان
اشا جناب شاہ قاسم حقانی از سفر حرمین مراجعت فرمودند خواجہ حبیب اللہ کانی از کمال اتقان ملائمت
و تربیت بذات مبارک گردید بنا بر حسن سیرت و صحبت قبول نام در جناب حضرت شاہ قاسم پسر
وازمقبولان حاصل آنجا شد و بکمال اتقان طریقہ برہ اندوزی یافت و بعد واقعہ آنحضرت کہ
استقامت بر لوازم طریقہ نمودہ رتبہ ارشاد حاصل فرمود و عمر بسیار یافت صاحب
بدستور آدمیان تعلیم و تربیت اجنبہ ہم مینمود و بچندی بلا ہر رفتہ ستاد
خدمت حضرت میان میر گرفت جود والدہ را تمیز و توفیق شرف اہل حجاز حاصل آنجا
یافتہ حکایات غریبہ از کمالات عجیبہ عقل میکرد شہد از ان در کتاب ثمرات و قوم است و آنجا
قباب نیز تا آخر عمر تقید تمام در عبادات و از کار بستند واقعہ حضرت خواجہ حبیب اللہ کانی در سال
ہشتاد و چہار و دوم حسیا بوقت در مجاہد طلب الدین بود در جوانی شہد از ان در کتاب ثمرات و قوم است

خواجہ مشکفل پر دست خدمت خانقاه شدند و در آبادی کار مردان فرمودند و اطعام عمل و خدمت و خدمت
و خانقاه و وابستگیان دیگر بنوعی فرمودند کہ یادگار اہل روزگار ماند حاجی مصطفیٰ زوی
نقشبندی از مردم روست و بیگم واسطہ مرید حضرت شیخ تاج کلی است کہ از خلفای قطب النفسی
آفاق حضرت خواجہ عبدالباقی است در شمیم تہا بطریق حسیا تشریف آورده چندی در جوانی
پل صرافان بعبادت مشغول بوده بعد آن در اتصال مقام این شاہ کہ مجذوب معرفت باغی فنا
و خانقاهی بنا فرموده تا آخر عمر سما کجا سکونت داشت و آنرا مناضل بسیار بود شبہا ہرگز نگر و انبیکر و و
اسر عمدہ بود نام پیر ایشان خواجہ باقی مینی است کہ مرید شیخ مغز الیہ بود این معنی حضور از زبان مرشد
خود و ایشان بلا واسطہ از ایشان شنید کہ الحق صما جذبہ و تصرفات بود اما تعلیم طریقہ بکم کسی کردہ
عنیت وقت خویش بود چون بیک اعلیش رسید ہمان بلغ مدفون شد رحمۃ اللہ تعالیٰ فرمود
عبد بیگم پسر خواجہ عبد الکریم ہندی بلدی میری کہ فیض اعلیٰ و تعلیہ کردہ از ارباب استعداد
بود و توفیق الہی اور البصیرت حضرت خواجہ معین الدین نقشبندی لالت فرمود و بہرہ تمام از خدمت
سرسر سعادتش حاصل نمود حضرت خواجہ حبیب اللہ کانی در جوانی ذوق خدا پرستی بپوشید
در خدمت خواجہ یعقوب بار داخل طریقہ شدہ چون واقعہ خدمت خواجہ یعقوب بوقوع آمد در زمان
اشا جناب شاہ قاسم حقانی از سفر حرمین مراجعت فرمودند خواجہ حبیب اللہ کانی از کمال اتقان ملائمت
و تربیت بذات مبارک گردید بنا بر حسن سیرت و صحبت قبول نام در جناب حضرت شاہ قاسم پسر
وازمقبولان حاصل آنجا شد و بکمال اتقان طریقہ برہ اندوزی یافت و بعد واقعہ آنحضرت کہ
استقامت بر لوازم طریقہ نمودہ رتبہ ارشاد حاصل فرمود و عمر بسیار یافت صاحب
بدستور آدمیان تعلیم و تربیت اجنبہ ہم مینمود و بچندی بلا ہر رفتہ ستاد
خدمت حضرت میان میر گرفت جود والدہ را تمیز و توفیق شرف اہل حجاز حاصل آنجا
یافتہ حکایات غریبہ از کمالات عجیبہ عقل میکرد شہد از ان در کتاب ثمرات و قوم است و آنجا
قباب نیز تا آخر عمر تقید تمام در عبادات و از کار بستند واقعہ حضرت خواجہ حبیب اللہ کانی در سال
ہشتاد و چہار و دوم حسیا بوقت در مجاہد طلب الدین بود در جوانی شہد از ان در کتاب ثمرات و قوم است

بہر سقاوت و سال ۱۶۹۰ ہجری بمقتضی مضمون بر مضمون منبر ۱۳۴ ۲ ملاقات

خلف الصدق حضرت لیب بابای ناکاموست که ذکرش گذشت بملازمت حضرت شاه حقانی
است و تربیت از خدمت والد بزرگوار هم یافته وقت سفر حضرت شاه بجانب حجاز تربیت آن شاه
باز حواله حضرت شاه قاسم بدستور دیگران شده سرگرم استفاد و استرشاد بوده در اشناهی ملازمت
ملازمت آخر شبی که بقصد تهجد بخدمت حواجه قاسم برفاقت یاران می نمود چراغی بدست داشت با دو
وزید و چراغ را کل کرد زاهد بابا انگشت صبابه را آباء و من تزکرده مثل شمع روشن ساخت و سر دروازه
قاسم از روشنای باز داشت چون در خدمت حواجه رسید فرمود که سرگام اینهمه قدرت داشتی چرا با
گذاشتی که چراغ را کل کرد و حال تو مستور میماند میدانم که باین شوخی با تش بسوزی میگویند که بی
این واقعه بمذنی آتش در محله واقعه و خانه زاهد بابا هم سوخت با مر و الهه بجهت بر آوردن صندوق
رفت از بالای بام چند تخته آتش بر سر افتاد و خرمن هستی را بر باد داده بیرون قلعه بالا تراز شاد
مدفونست رحمة الله رحمة واسعة جمعی از فضلا و شعرا که درین باره منصفه ظهور بودند شیخ محمد حسن
فانی از اکابر تهرست از بنی اخوان حضرت جامع الکلمات شیخ یعقوب و فریست فن شعری غالب
و شهرت علمی باریاب مجلس پادشاه زاده داراشکوه شد و صدارت تهرست یافت مرجع اصاغر و اکابر بود
شاگردان داشت چون رحلت فرمود در صحن بیرون خانه خود در جوار سید و رسال نهار و شتاب و
آسود از اشعار آیدارش این چند بیت است که مرقوم میشود فانی تخلص میکرد و غزل از بسکول
داسن تر آبی خور و بدی نمیکند تصور اگر آب بخورد و پیوسته گرم و سرد جهان در پی هم است
شب هر که باوه خور و سحر آبی خور و زاهد بشیرش ز چهره و تن نمیدهد و نخلی که خم شود ز تر آبی
خور و بد مردان چو ترکند لب از جوی تیغ تیز نامردیم ز جوی سپر آبی خور و در مجلس شب از باغ
نیم خور و بد فانی بجای باوه مگر آبی خور و ولد سرو استاده بر چو نور فتار میکنی و طوطی خموش
نوگفتار میکنی و کس دل با اختیار مهربت نمیدهد و دامی نهاد که گرفتار میکنی و تو خود چه فتنه که
چشمان ترک مست و تاراج عقل مردم همیشه میکنی و از دوستی که دارم و عبرت نمی برم و خشم آید
که چشم باغیا میکنی و باو دشمنان بصلحی و با دوستان بجنگ و یاری نباشد اینک باغیا میکنی
تا سحر و فاشک شیخ محسن را چنین یافته اند تا بیخ رفته فانی بعالم باقی و در مرض موت بتوبه دستنفا
رفت و دست بسیار توفیق یافت ملا محمد زین قلم نمود اگر زاده بود و مال بخر استعین
شد و در آن خون جگر و خور و با صلاح ملا میر حسین که در آن وقت از خوشنویسان روزگار بود
رسایند در نظر فانی نوعیت اقران حال کرد و یگانه وقت شد شطرنجی مینویشت بخلاف قارشید که اد

عقل را از کسند
کتابه سابقه است و سبب ان الذکر کتبنا
کرده است ابتدا در کتاب مذکور بود
میان محمد امین دل در جوع بجزا آورده باشد
لا حق

در آنوقت در ایران طرز بادامی نوشت بلکه آوازه کمال ملا محمد مراد بمساع شاهجهان پادشاه رسید و نظر
 کتاب نویسان در بارش چنانچه کتاب اکثر عمارات دولتی و باغات پادشاهی بخط مولایت الحق عجب
 آفرینی نمازکی شیرینی در تحریر گو یا تصویر است بکار برده از جناب پادشاه مخاطب بزرین قلمی شد
 ملا محسن **یرین** قلم در حسن خط برادر خور و محمد مراد بود آنچه در تحریر کتاب عمارات بعد فوت برادر
 کلاش باقی مانده بود ملا محسن آنرا به کمال نزاکت در سیاه صورت انصاف نمود بر روی برادر مینوشت
 با وصف کمالات صورتی میل به تحصیل امور معنوییم داشت ارادت بخدمت قدوة المصنفین شیخ
 داود بن ماله زده بود مولانا **محمد** **سید** **عربی** از قبیل اشایه است که لقب معروفیت در کتب عربی
 طبع عالی بود پایه سخنوری را بدرجه کمال رسانده هر چند شاگرد ملا محسن فانی بود اما اتفاق ارباب
 سخن است که از خطه کشمیر بلکه در تمام اقلیم هند در آن عهد همچو او خوش خیال نازک بند برینجا بسته
 و پویش که سرپایان است سیر از محمد علی ماهر تر است او اما اکثر شعورش بطرز ایهام است و غنی ابتدای
 شعر گفتن و تخلص یافتن اوست روزی مطلعی تازه گفته پیش شاه ماهر میخواند بلیت بحر اغت انوار
 خیالم عم نیست در مصرع ریخته شیمی که در عالم نیست پادشاه نظر بر طرز ایهام بندگی او شوی کرده گفت
 شاید مصرع ریخته که گفته باشند همین خواب بود اینچند شعرا در دیوان غنی انتخاب نموده میر **محمود** **سوس**
 نظم فراموشی بنیستان بوری دارم و مبارزه درین بیشه شیر تالین را که در هر قدم فریاد و غمخال
 که حسن گلر خان پادشاه است و بادام ترشدم مجشره گفتند در آفتاب ششین و حسن سبزی
 سیرمرا کرد اسیر و دام همزنگ من بود گرفتار شدم بی نواز دسار همیشه آندم که لاسع یافت قوت
 باشد از پای کس مضرب تار عنکبوت بر ندایم ز اشعار کسی مضمون را طبع نازک سخن کس نتواند بردا
 جان بلب از ضعف نتواند سید و با زور ناتوانی زنده ایم در ضعف تن بجز نامی مانند آفرین باقی
 نگین می نماید گر نهاد این در شیم قلم تحریر کرد از سینه چاکم اگر حرفی که نکتویم ز صد جا پاره بال
 کبوتر شد میان ما نزاکت همچو مور **بستان** دارد و پر مور شمشیر که بر سوی بیابان
 چون استین همیشه حلیم ز چین پرست و بعینه دلم ز **بستان** تو ای نازنین پرست
 غالی را در یوسف از دولت حسن اینجه خودم کرده اثر بر عکس شد معنی از طالع و اثر و ان
 سپندم چشم بد از خواب بر خیز و در چو فانی که بر دست زبیرم فروم چو بر درستی بلند شد
 نامم دل بگردن نه غنی چو قامتت گردیدم و بهر این فام نگین نیست چون سنگ مزاره جلوه
 حسن تو آورد در سر فکر تو بستی و ن معنی زنگین **بسم** یاران بردند شعر را افسوس که نام با

در آنوقت در ایران طرز بادامی نوشت بلکه آوازه کمال ملا محمد مراد بمساع شاهجهان پادشاه رسید و نظر کتاب نویسان در بارش چنانچه کتاب اکثر عمارات دولتی و باغات پادشاهی بخط مولایت الحق عجب آفرینی نمازکی شیرینی در تحریر گو یا تصویر است بکار برده از جناب پادشاه مخاطب بزرین قلمی شد ملا محسن یرین قلم در حسن خط برادر خور و محمد مراد بود آنچه در تحریر کتاب عمارات بعد فوت برادر کلاش باقی مانده بود ملا محسن آنرا به کمال نزاکت در سیاه صورت انصاف نمود بر روی برادر مینوشت با وصف کمالات صورتی میل به تحصیل امور معنوییم داشت ارادت بخدمت قدوة المصنفین شیخ داود بن ماله زده بود مولانا محمد سید عربی از قبیل اشایه است که لقب معروفیت در کتب عربی طبع عالی بود پایه سخنوری را بدرجه کمال رسانده هر چند شاگرد ملا محسن فانی بود اما اتفاق ارباب سخن است که از خطه کشمیر بلکه در تمام اقلیم هند در آن عهد همچو او خوش خیال نازک بند برینجا بسته و پویش که سرپایان است سیر از محمد علی ماهر تر است او اما اکثر شعورش بطرز ایهام است و غنی ابتدای شعر گفتن و تخلص یافتن اوست روزی مطلعی تازه گفته پیش شاه ماهر میخواند بلیت بحر اغت انوار خیالم عم نیست در مصرع ریخته شیمی که در عالم نیست پادشاه نظر بر طرز ایهام بندگی او شوی کرده گفت شاید مصرع ریخته که گفته باشند همین خواب بود اینچند شعرا در دیوان غنی انتخاب نموده میر محمود سوس نظم فراموشی بنیستان بوری دارم و مبارزه درین بیشه شیر تالین را که در هر قدم فریاد و غمخال که حسن گلر خان پادشاه است و بادام ترشدم مجشره گفتند در آفتاب ششین و حسن سبزی سیرمرا کرد اسیر و دام همزنگ من بود گرفتار شدم بی نواز دسار همیشه آندم که لاسع یافت قوت باشد از پای کس مضرب تار عنکبوت بر ندایم ز اشعار کسی مضمون را طبع نازک سخن کس نتواند بردا جان بلب از ضعف نتواند سید و با زور ناتوانی زنده ایم در ضعف تن بجز نامی مانند آفرین باقی نگین می نماید گر نهاد این در شیم قلم تحریر کرد از سینه چاکم اگر حرفی که نکتویم ز صد جا پاره بال کبوتر شد میان ما نزاکت همچو مور بستان دارد و پر مور شمشیر که بر سوی بیابان چون استین همیشه حلیم ز چین پرست و بعینه دلم ز بستان تو ای نازنین پرست غالی را در یوسف از دولت حسن اینجه خودم کرده اثر بر عکس شد معنی از طالع و اثر و ان سپندم چشم بد از خواب بر خیز و در چو فانی که بر دست زبیرم فروم چو بر درستی بلند شد نامم دل بگردن نه غنی چو قامتت گردیدم و بهر این فام نگین نیست چون سنگ مزاره جلوه حسن تو آورد در سر فکر تو بستی و ن معنی زنگین بسم یاران بردند شعر را افسوس که نام با

میان

رفیق ال غفلت عاقبت از کار می ماند و چون یک پارت دیگر پامی از رفتار می ماند در کمال جوانی بعد واقعه
 شیخ محسن فانی بهشت ماه قضا کرد در سال هنر و هفتاد و نه و این قطعه در تاریخ وفاتش گفتند تاریخ
 از فوت غنی گشته که در غمگین به سرش در ماتم او خانه نشین به تاریخ وفاتش از تیر پیرسند گو به بهمان
 شده کج هنری زیر زمین کسی بتعمیه در تاریخ او گفته پی سخن داد سخن داد غنی به خواججه هاشم
 دیوالمی از ایمان شهر کتمیرت با وجود اشتغال قانون گوی کل که تعلق با و داشت گاهی از راه صفای طبع
 خاطر بطرف شعر سخن میگماشت خوش فکر و صفا دهن بود از تمام کلامش تخریر این رباعی که فغانو هر رباعی
 کی ز بیم خجرت خواهد ولم بکسو گرفت و همچو بر و میتوان تیغ ترا بر برد گرفت و کثرت حسن مصفا تا سر آرزو گرفت
 خال خالی ندید و گوشه ابرو گرفت و لاله یکذره را اختیار در دست تو نیست و لیکن معقول فطرت است
 نیست و تدبیر جو کعبین و تقدیر چون نقش و در دست تو هست لیک دست تو نیست قاضی محسن
 عارف خلف قاضی ابوالقاسم نسیره مولانا جمال الدین است که ذکرش گذشت در زمان شاه مجاهد
 بیادری قبایع پیش آمده بعنایات سلطانی امتیاز حاصل نمود و تقریباً تا نبع نگاری سفارت ایران
 انجا بحسن لطائف جواب بود با وصف مشاغل دنیوی بهر تاملی از سخندان و این رباعی را باستان
 آن درین صحیفه بزنگاشت رباعی خودم ازین شیب پستی برسم و در تنگ خودی خود پستی برسم و یک
 جرعه ز جام بستی نوش کنم و از گشامکش خمار هستی برسم و لاله از ان دیر تر بخت کام که دید جلوه که
 زان توقف کند که دریایی و فوق در یوزه گدای را و چنانکه بکتوبی از جناب حضرت عروة الوصل
 شیخ محمد معصوم افسر از دست آن مکتوب جلد ثالث مرقوم است عنایت خان ولد ظفر خان که
 گذشت آشنا تخلص میکرد آشنائی لجه سخنوری و سیاح دریای هنر سردری بود بحال جو دو سخا ابواب
 فیض و عطا بر سر و بیگانه و آشنا میکشود و از خوابین زبان بعلو فطرت و صفای فرحیت طریق امتیاز
 سپرد و او آخر حال آثار تجرد و انقطاع بر دلس تافته با اختیار ترک منصب نمود در حضرت پادشاه عصر کوش
 آمده بر او به عزلت نشست دست از همه باز داشت در سنم هنر و هفتاد و هفت من از صحبت
 و بیگانه بر چیده رخت به بهانه عدم کشید صاحب دوست از اشعار او بلیت ششین بگوش
 اگر آرزو ز خلق و پائے شکسته تو بجای نرفته است و گویند وقتی پادشاه عالم پناه آن آشت
 لجه سخندان را بهت ملاحظه اوضاع و اطوار بر سر برهنه فرستادند و آشنا او را بیگانه از معنی دید
 این بیت در سلاک نظم شده بعرض آن پادشاه انجم سپاه رسانید بلیت بر سر برهنه کرامات است
 کشفی که ظاهر از کشف عورت است استغنا عبد الرسول نام در سلاک تازه گویان استظام داشت

تاریخ

توطن کشمیر بنظیرت در او احوال از امیر و وزیر و غنی و فقیر علم استغنا بر داشت و پیوسته حرم
 فاعلت بی طمعی بر لوح خاطر مدینگاشت و آخر روی بهمت تحصیل اسباب دنیا آورد و بخدمت شاه شجاع
 فرزند سیم شاه جهان پادشاه رسید بمصیبت و خدمت سرفراز گردید و شاه شجاع از قابلیت کاروانی
 او واقف شده در صد و تریستین لوح و در اوقاتی که شاه مذکور سکه و خطبه بنام خود کرده از بنگالہ لوی
 تخیر مندوستان برافراستغنا خدمت دار و نگه تو پچانه داد و بعد از آنکه شاه شجاع از دست
 شجاعان عالمگیری مملکت بنگالہ را از دست داد و آوارہ دست ناکامی گردید استغنا بی سرسازمان
 از بنگالہ ببلدہ اودہ رسید مدتی توکری بعضی مرار نبوت کرده آخر الامر عازم دارالخلافہ گردید و پس سید
 بعض استادگان پایہ سریر خلافت مصیبت شرف ملازمت پادشاه دین پناه عالمگیر دریافت و در
 سائر ملازمان منتظم شد در سنہ ہزار و ہشتاد و دو و ازین ریاض طلال بسری بی زوال اشغال شد و
 منظومات او بلیت ناکجی کمر احتیاج بندہ سراسر باوہ پرستان خمار خواہ و اوہ و قلمی بے
 داشت و ہر چند سعی نمود و تلاش متروک کرد و بیچ یکے از بار یافتگان حضور لایح العورہ را بکلیت
 آن نگماشت و مطلبش بعرض اقدس نہ رسانید آخر بجان قردان بجاہ خاں ملتجی شد و بخدمت
 رسانید و بیک توہ اورا باشاہ مقصود ہم آغوش گردانید و استغنا در آنوقت چند ریاضی عالمگیر
 از بچلہ این رباعی بنیاطر ناز بود رباعی امی خان بلند قدر کسیر سخن و زبان زبان تو خوشتر از زبان
 خاطر آشفندہ دلان جمع شود و یکبار بگو حرف پریشانی من **محبوب** مدحی از مردم
 نظم و شرح بلند سی و اما بجهت گذران معیشت بہت لہن انشا میبگماشت و این تقریب
 ملازمت حکام میداد این رباعی از و رباعی از سایہ خوشین جامی آوارہ و پیرہ در چاہ کمال
 بیچارہ و سید ہر چند کہ کفارہ ندارد و نیکے و نیکے بدان کنید کفارہ و سید ہر چند کہ کفارہ
 جو مردم کشمیر بطرز بجز طویل کرد و سر دیوان سیفخان ناظم خواند خواجہ عنایت او سخن کرد
 یاست کشمیر و ابغیرت آمدہ اشارہ جوایت کشمیر منشی کرد آن صاحب قلم
 در کیساعت جواب بہمان اسلوب نروان کردہ روز دیگر مجلس سیفخان خواند
 مجلس چہ کہ ازین شہر اند چون حالی از لطافتی بود دست از تحریر انشاء را ببرد و انشاء
 آن بجز طویل گفتا نمود و لغتہ او بران نسل کم عمل تہ کار گنہگار کہ خود را بزبان دوستان نام
 سخن از سخن سنج ہمہ آراستہ از نسل ہزار او کہ گریختی بپوش بفتا زند بفریاد بیان چہ در ایام
 حیفست کہ اوقات چنین مردم پاکیزہ دانای کورای خدا نرس حق اندیش کہ جز نہ کرد

محبوب مدحی از مردم

۴۴

شود صرف بسازد تراز خون سگے تیغ زبانه را آنچه در حق این طائفه پاک نماندانی و بد بختی خود گفت همه تمهت
 و بهتان و همه کذب پریشان که جزایش رسد از ایزد متعال درین سال تعجیل تاخیر که فرصت نبود و در
 باین بی ادب خیره سر احمق نادان تاخیرایش بود این دوسه حرفی که بر آید از زبان من آشفته حیران
 زره خشم و غضب آنکه چه لائق که کند سلف قلتاق فرساق که اخوی سیه رو بداندیش عجب پیش بید گو
 ایناسی زمان عباد و سرگین خورد و گنده کند کام و دهان را کی رسد طعن تو بر مردم کشمیر که دارم خبر از حال
 و وضع تو ای بی خبر از خویش که در عهد جوانی بمیان بغل مردم بیگانه کلان کشتی و صد بار بگوش تو زور
 رسیده که از کشمکش کم نتوان بود که دنبال کی در عقب او تا دامی که پدیدار شد از طلعت بخند
 اثر ریش که شیمی نبود پیش این طرز زید کاری و بد فعل گروسی ز عقب دو تو در پیش حمل شو که در
 عصمت خویش سبک باخته عمر گر از ایزد بعد از ان ریش تو گردید گس ان تو دارند ز دنبال تو فوجی که
 چند که عشاق تو باشند در روزی خورش نشستی که الهی همه روز تو چنین با دانه بینی ز جهان بیج
 رونقت کم شد و عشاق تو بیزار شدند و گذشتند عشق تو کس یک قلع بوزه برایت نفرت او را
 بیک ساغر تقویم کسی یاد و کرنگ که میداد و کجا بود بحالت نظری با ده کشانرا از پریشانی و عریانی
 بی نامی و حیرانی و بی عزتی و خواری و حفت که نصیب شد اندر وطن افتاد و هوا سوزت در سرد آزار
 که صد پاچه خراب نصیبش شده رخصت و چیزیکه ز املاک پدر یافته بودی یکی مکد و پیرنگ و پاپ
 بد رنگ بسی که نه پس تنگ و پتاده چرکین و یکی لاشه خر پیر یون آنهم از تاخت ندانم که بدست
 افتاد که دادست تصدق پدر نجبه زنت را و برایتو همیاشده آن مرکب از قریه ویرانه خود آمد
 با دوسه تک نکت و بد حالی و افلاس گدائی بسوی هند که آخر بر این نیست خزانرا کی گمان بود که
 گردش گیتی تو شوی ساکن کشمیر که در آب هوای شک جنانت بیای ز گدائی دوسه نه جامه رنگ
 و تنم کنی از سفره ارباب سخاوت بیخ بنظر زسانی که کجارت قروت و تراچه بد پاچه چه شد آن پاچه
 موزه صد ساله و پتاده صد پاره و ان مکده پی قبضه که میراث پدر یافته بودی و بگوزید بریش که گدائی
 نیست چنین نخوت و لاف تو و اظهار سخندانی بی شاعری کی بتو دارند مسلم بیداری که بود نیز همه مرد
 اینجا نفسهای تو پاکیزه تر و بهتر از شعر و سخنهای تو موزون تر و سنجیده تر ای احمق نادان نفی
 حیوان از خود بی خبر و خیره سر و ابله و قلتاق که از دست زخمی ز خری کمتر و از سگ تیر و گنده تر از جانور
 پاک که خود این همچو ترا کافی و عبرت دگر از ایزد در واقعه آتش برای آشنای نوشته غزل از سوز خاطر
 تو وجودم به تیغ و تاب و آبخانها و آتش و اینجا شدم کباب و وقتی که شعله از در دایم تو سر کشید پس

آنگهی نداد باین دیده پر آب پشیمانی ز سر هر مژه من ذخیره بود از یک نگاه خانه آتش شدی خراب
 نایب خبر رسید بگو شوم ز سوز دل یکدم نگشت دیده من آشنا بخواب در امانه سر نوشت کسی اگر نسبت
 این حرف انتخاب نموده ز صد کتاب در هر شب که عیش تلخ نماید سپهر دوان در بام کار شعاع کند نور تاب
 باطل اندی راه بصحن دل در آخر کند تلافی آتش ابوتراب در ایام هم خان از تغییر قوام الدین خان
 لڑه ثانیه در اوائل هزار و هشتاد و نه بصوبه باری کشمیر تقریر یافت این مرتبه در عهد ابراهیم خان در کشمیر واقعات
 عجیبه حادثات غریبه رودار دیکه حادثه سیلاب که بطغیان آب خانه های مردم را بر باد داد و عالمی بجا ک
 یسان شد میگویند که عمارت مردم مثل کشتیها در میان آب چرخ میزد گرداب سان سرگردان میرفت
 با اوقات خانه داران هم درین در طه میبودند طغیان عید تالیخ است دیگر حادثه زلزله بسیار شدت بود
 مدتی مدید میبود مت زلزله احوال مردم در زلزله ماندن زیاد بر یکماه این حادثه جا نگاه در عمارت شهر وارد
 بود باین تقریب هم ارباب سست و ثروت زلزله خانه ها وارد آورد دیگر آمدن قلماق بقریه تربت کلان بود
 راجه تربت از حضور بواسطت ابراهیم خان تعیین شدن افواج کابل با بد او راجه تربت بسرداری ندادی خان
 پسر ابراهیم خان چون فدای خان و خوانین دیگر نه میت فوج قلماق داده و تخیر تربت کرده مراجعت
 کشمیر نمودند بر عمال تربت را با غنایم و عمال بسیار همراه آوردند بناگاه فتنه مذسب میان آمد
 آن ایست که از مردم حسن آباد که محله شیعه است عبد الشکور نامی با پسر خود صادق نام یکی از مردم
 سنی را ایذا رسانید و خصومت بخر بطول نزاع شد در ضمن منازعت شیعیان مریوز ظاهر امر کسب
 افعال نامشروع و مباشرت احوال مذموم در حق حضرات صحابه کرام رضی الله عنهم شده اند با وصف این بدعو
 صادق مریوز که اعلام شکر برده بود و در حمایت ابراهیم خان ماند ازین طرف قاضی محمد یوسف غیرت
 آمده عوام شهر هم بشورش بسیار نموده آتش فتنه و فساد مشتعل شد چون ابراهیم خان بد علیهم را در خانه
 خود نگذاشت مردم عوام حسن آباد را آتش کشید باین حرکت فدای خان صراحت بجماعت مردم حسن آباد
 داده ازین طرف مردم شهر و خوانین کابل با فوج خود مثل مرید خان و الف خان مریز اقمیم و غیره
 بودند اتفاق بعضی منصبی ان که سر کرده آنها خدمت شرافت و نجابت مرتبت خانان
 ده سید خواجہ محمد صابر عز اسلم و مریز اقلیم بیک کافغری بودند مقال شده جمعی از طرفین متقابل بسیار
 بخرج گردیدند عوام بسیار غلبه نمودند شکر از دست قاضی هم رفت ابراهیم خان خود را عازب یافت
 عبد الشکور ذخیره را که دعوی سب آنها بود حواله کرد و در میو تره محبوس شدند و آخر الامر مشایخ را بجز
 و یک ماوی قتل رسانیدند چون بعد از وقوع این قاضی نزل آمد در وقت خانه بصوبه باری نمود و با و

از خانه بر نیاید و اصلاح ملاحظه طاهره مفتی اعظم شره بر عکس او و خانه او را هم عوام تاخت و مسامه نمودند
 شهر شورش و دست برد عوام بسیار شده و با با قاسم مقتدای شیعه باره در راه گرفته با بابت و خوارگی گشتند
 ندای خان بجهت تنبیه عوام سوار شد و برابر خانه مرزا سلیم مزبور مقابله رود و مرزای مزبور با جمعی از عوام
 رسیده درین اثنا مشیخت پناه بقا با با اولاد عرفان و دستگاه خواجه حبیب قدس نوشهری اجتمع کرده
 حریفی بر اسم خانرا آتش کشید ناظم فوج خود فرستاد بقا با با و قاضی و قانع نگار و بخشی در بار شهر مشیخت
 لاله کانی و خواجه حاجی باندی و خواجه قاسم سنگر را گرفتار کرده محبوس نمود و مردم شهر اطرفه سراسری از طریق
 روداده چون این حقیقت بلاکم و کاست معروض پادشاه عالمگیر شده حفظ اند خان ناظم لاهور حکم
 دین پروردار گستر حق آگاه فرستاد پیش بینی ابقا به طلال شد بر جناح تعجیل خود را بکنتمیر رسانید و با اسم
 معزول گردیده مجبوسان مذکور را همراه گرفته روانه حضور شد و در لاهور حکم حضور مجبوسان نجات یافته بوطن آمدند
 الا قاضی که با اختیار خود به حضور پر نور رفته بود و در حضور رسیده بعد هفته رحلت نمود در سال هزار و نود و
 این هنگامه در کشمیر و در حفظ اند خان که سعادت خان در هزار و نود و پنج بکنتمیر رسیده در محاکمه
 حویلی طغر خان سکونت نموده اصلاح فساد گذشته بسیار فرمود و دو سال به نظم و نسق و حسن عمل و انان
 مملوق گذرانید چون بجهت تنبیه اجماع حضور را مورش ابو الفتح خان دیوان صوبه به نیابت خود
 خان سرفراز گردید یکسال عمل کرده نیابت بنام شیخ ابو الفتح نامی که از منصوبان حفظ اند خان بود
 یافت یکسال دایمی فوینت خود به کمال تدبیر و احتیاط کرد و در عهد او مخط غلات روداده مردم نفس
 بسیار کشیدند شیخ مزبور تقید بکار برده بوده باره اند تعالی پیش زفت و ذکر مشلخ و اگر
 کمال که درین ده سال جلوه بخش ظهور بودند با با و او و مشکونی در علم حکمت معانی و بیان
 و حدیث شاکر و خواجه حیدر چرخمی او را ملقب مشکونی ساخته مرید رسید حضرت شیخ ابو الفکر اباباکر
 قدس سره و رفیق حضور و سزایشان بوده در سلوک مقامات تالیفات عربی و فارسی دار و کتاب
 الا برادر در احوال مشایخ و سادات عالیات و ریشیان کشمیر نوشته و اسرار اشجار در تتبع کتاب منطق
 شیخ عطار قدس سره نظم کرده بصحبت حضرت ایشان خواجه فاوند محمود رسید و در اسرار ابرار در ذکر
 ابو الفکر آورده که واسطه ملاقات شیخ ابو الفکر قدس سره و خواجه مزبور من بودم و مذکور است آن صحبت
 و تطبیق احادیث که حضرت خواجه سوال کردند و حضرت با با جواب گفتند به سبط نوشته است شیخ مزبور
 تاریخ وفات اوست ملا ابو الفتح کلمه در تاریخ او فرموده تاریخ از پی سال محال آن مراد و معتداه بود
 با با شیخ الاسلام از غنیم نداده و هزار و نود و هفت عمر بسیار یافته و بصحبت علماء و فقرا گذرانید

صاحب فرزان شامی در راه سال را بر اسم خان و در حفظ اند خان

در سال ۱۰۹۹
 حیدر چرخمی لور ۱۲

مشهور

عده گذر پوره حوالی عید کل آسوده است رحمة الله رحمة واسعة تمییز با ششم سنورا باوی که معروف
در آباوست مشهور بنسبت خاندان حضرت حسین خوارزمی است تحصیل علم در خدمت حضرت
لانجیدر علامه فرموده و آنجناب در اینستا نمود و سفر شکر کرده و خدمت تدریس یافته عمر مشغول علم
وی گذر اسبده زیاده از هشتاد عمر یافته در هزاره نمود و هفت گذشته در مزار حضرت سید سوسه است
یا حقه قاسم ترمذی بعد علوم سلوک کرده در لباس فقر باوای مناسکت حج موفق گشته و بعد فرمای
ریق سیاه کشمیر در محله قطب الدین پوره وارد شده و شیخ فانی را دید که در آنوقت در خانقاه
بس تفسیر میگفت خواجه داخل حلقه درس شد در میان نکات لطائف معانی بیان فرمود شیخ
در ارضی شد و بدامادی قبول کرد و بعد فوت شیخ بکاشغور فقه و پذیره بسیار یافته و از آنجا بکشمیر
یده نوکر پادشاه هندوستان شد بتقریب سیاق صوبه پهنه از کشمیر برآمده در راه بسفر آخرت
و اخت داشته او به کشمیر رسید و متصل فر فانی بدفون شد ملا افضل نیکو فرزند ارجمند حضرت
بدر چرچیت به فضل و کمال و ورع و تقوی امتیاز داشت و مهمت برافاده و تدریس بعد والد بزرگوار
داشت چون رحلت نمود در جوار والد بزرگوار آسود ملا عبدالرشید زکریا گریه محمد
فضل چرخمی ملا سلطان حاجی قاضی عبدالرحیم در علوم نقلیه عقایبه متعدد لسان خود سخن افروز
شیرین تخریر بود مسموع شد که بیفغان علما وقت برای امتحان کلیف احضار کرده و حضرت
لا ابو الفتح کلو و غیر ایشان بجانه خان مزبور در بلخ جهان آرای رفند خان در برج واری نشسته بود
لغت که یکی را ازین طالب علمان حاضر کنید اول همین ملا عبدالرشید آید و با و از بلند تقریر
کرده که فضلا آید و شنیدند و بعد فرغ مباحثه ظاهر کرد که من کمینه شاکردان علما بیرون
خان مزبور نام شد و کلیف احضاری نمود و این ملا عبدالرشید سیر علم بسیار کرده او آخر عمر سفر
نمود و بشکر عالمگیری رسید و خدمت قضا بر ما پور یافت عالی از شغل باطنی هم نبود و اوقات در حیات
بیر علی قادری داشت و اشغال کرد فکر همه از خدمتش کسی که بود حضرت میان محقق
از طبقه تجار کشمیرست به لاهور رفته نوگری شانه زده بداع دو اسپه و او ترک بدو
تقریب کرد چون میل بر راه حق نمود ترک نوگری کرد و دست از همه دست بستار این طایفه بود
و از یاران خاص انخاص خدمت بیان عبدالوهاب البوری شد که معانی از میان انخاص
انتیاز بهر ساینده و رتبه خود را از اکثر از ان در گذر ایند چون بچشمیر رجعت نمود و خاندان
در خانه با بچیان بیب و خواجه اشنا می فتکدلی بجانه بر دو سکنه متصل سکون خود توالتیج کرد

زند و نخلدان

سال به توالی تو از روز رستمان بملازمت شیخ خود میرفت و اخذ فیوض صحبت و خدمت
مینمود این شیخ عبدالوہاب از خلفای حضرت شیخ عثمان حلبی است نظر خاصی برین
داشته الحال میان مجاہدین در وقت خود از اجل اہل مکین بودند و سعی بلیغ در حفظ
نسبت میفرمودند از نجابت اکثر احوال ایشان به سکوت و خلوت میگذشت آخر با مردم
چه فضلا و علما و چه فقرا و اغنیاء غفیر از ایشان فیض صورت و معنوی بقدر استعداد و اشتیاق
گرفته اند اکثر ایام مرخصی می بودند با مردم کم میجو شیدند ہر چند بعضی اوقات با مردم زار و
می نشستند اما با تحقیق خلوت در انجمن می بودند کسی جرأت سبقت در کلام یا اظهار مرام
بی وقت می نمود از زبان حضرت مرشدی مرادیکہ از مخرمان خاص ایشان بودند سمعست کہ
جمعی از فضلا عمدہ شہر آمدہ بتقریب تحقیق مسئلہ کار بر رفع صوت و مذاکرہ افتاد متغیر شد فرمود
کہ یاران اینجاد رسد قرار دادند بزحمت خلوت نشستند مذکورات علمی این اجتناب بود
بمذکورات دیگر چه بسا یا تصرف بودند بر علما شفقت نہیادگی داشتند و ہر باینہا میفرمودند
و اشارت بسیار میان می آوردند و مذکورات حقایق و معارف و میان آن بجوش و خروش
مرشدی مرادی را مخاطب و متنازع از دیگران می داشتند و سلوک باینہا و تخصیص نام میفرمودند صحبتہا
و خاصہ بایشان بسیار داشتند گاہ گاہ ذکر صحبتہا کہ با حضرت عالیہ جہاد داشتند میکردند و کار
مستقیماً علی الشریعہ و الطریقہ رافع البیعتہ از غایت انصاف آنجناب مرشدی مراد فرمودند
در عین قرائت رسالہ قطرات شبہہ در بیان علامہ ذکر اسم ذات نموده شد قبول فرمود و در ہر
مجلس کھنور یاران از ان نسخہ مکلفہ آن کلمہ احکام کنانیدہ مطابق اطہار با در حاشیہ آن
کتاب تم فرمودند بعد انقضای مجلس تنہا فرمودند کہ این حرف از من غلط است بود بلکہ در او
کہ توجہ و تصرف در وہا طالبان نموده شد چنین ظاہر گشته بر بیاض نوشتہ بودیم بعد از سی
از روی آن نوشتہ درین کتاب یاران درج کردہ بودند الحال چنین است کہ شما گفتہ اید در
حالات کار فرمای غیرت بودند ظاہر کسی بسمع شریف ایشان رسانید کہ خدمت آخوند ملا ناز
نسبت فقر بگوید و غنا بایشان می نماید فرمودند کہ حقیقت فقر و غنا کی من فردای قیامت
منکشف خواهد شد و از اطہار کشف و کرامات اعتراض کلی داشتند در آخر با باطل سبحانی ملاقات
کردہ بودند و چندی آمد و رفت داشتند پادشاہ دین پناہ از صحبت ایشان خوش شد و در
پرسیدند کہ ایچ کشف و کرامت ظاہر میکرد در جواب گفت کہ اگر کشف مطابق شرع شریف

همانست الا تمام العرض در زمان خود در کتبی از امثال خود منطبق بود چون عمر شریف از سقیا
 در گذشت مرصع شده بحمال حصو و آگاهی یازدهم رمضان سنه هزار و نود و نه روح پر نور حسن
 جلوه پرداز عالم بالا گشت رحمة اقد رحمة واسعة یکی از یاران در تاریخ رحلت ایشان باین
 مصرع ملهم گشت تاریخ یازدهم ماه صوم رفت میان از جهان لاله ملک از اخلاصندان
 ایشان بود تاریخ انتقال ایشان چنین یافت که تاریخ عرش بود مسکن روح الامین و دیگر
 گفته تاریخ دل بیک مصرع سه تاریخ وصال پیر گفت شیخ واقف ذو معارف صاحب خلق
 و کرم کتاب قطرات و رساله ضروریه و غیر تصنیف ایشان است خواجہ محمد امین صوفی قبل
 از بلوغ در ملازمت گرامی حضرت بابا نصیب رحمة اقد علیه رسید بود در سن دوازدهگی بود که
 خدمت بابا رحلت گزین شد مومی البینه ملازمت علیا عصر بفضیلت آشناسد در راه حمد در
 چندین سال گنج خلوت گزیده بوظائف طاعات مداومت مینمود تا قبول پیمبر سائده و بیعت مومنین
 چند در خانه کلوها و چندی در محله کنکن میگذازید چون قبول خلائق بشیر شد از خانه مذکور بجوار مسجد
 جامع آمده و تمایل شد بر طبق سنت بابا در دیهات برای توبه و بیعت میسر وزن دوم خواسته
 صاحب سپرد دختر شد و از خانه تا به خانقاه سمسی چاک نشسته گاه حضرت مخدوم بود قدس براس
 حسن الاوقات بیرفت در آنوقت حجره خلوت خاص حضرت مخدوم رحمة اقد که زیاده از بیست سال
 آنجا بودند موجود بود با جمیع مومی البینه شرع و مودب آداب و مرشدی مرادی میفرمودند که روزی
 اول اتفاق رفته بودیم دیده شد که تمام روز بدوز نوشتند مذکورات مقبول و معقول مینمود و در
 اسمایم پستی داشت و اعماش اثر میداد و جواب استخاره هم می گفت آخر بار وزی که قطعی مرشد
 حضرت شیخ عبدالاحد مدظلہ بیعت چهار برآمده اند در خدمت آنحضرة مبايعت نموده بود براس
 مرادی ذکر قبلی غیر گرفته و استمداد طلوع ده حضرت بسیار آن صلح و ذکر هم داشت که ذکر چند
 می آید مثل بودی بابو و حافظ داؤد و خدمت خرم حافظ و غیر هم آخر با از فقر صوری بر فنا آورد
 بسزوا تلف شد و قدری بر حبیب پسرش سیده چون شربت کل نفس القدره است
 مذکوره که از کلوها بود من یافت حضرت مرشدی مرادی گاهی بر تیران بیرون و بیرون حجت آرومانی
 نقل میفرمودند لوزره بابا کی بکلی ساکن بازار پوزشان از مریدان بابا هم علی پانچورست
 مذکور در خانقاه پانچور گدازید مردی بود بخدمت خیریه تقریه سام ال سر نمازک اللهم وقت قاتب
 غلبه احوال بر تبه داشت که چون نظرش بر صورت جمیله یا بر سبزه و گل گلزار می افتاد بی اختیار

در کتب معتبره از حضرت امام رضا علیه السلام در بیان فضیلت این صاحب زاده

بگویید در می مدواشک چشمانش میرفت ساعت آه سر از دل گرم میکشید در آوان قدوم همین
 لزوم حضرت مرشدی شیخ عبد الاحد کشمیری که تمیز اکثر بملازمت میرسد ضیانت بسیار تکلف
 حضرت ایشان کرده و شبها که در خدمت می بود بهمان اوضاع میرفت ایشان رعایت خاطرش بود
 چون اجل بودش رسید در جوار مسجد آب پاره باره فون شد بارانش خوارق و کمالاتش میکند
 مولانا خواجہ ابو الفتح کلوانی بجای کشمیرت در آوان ظهور شبان تحصیل علوم توفیق یاب
 از خدمت مولانا العلماء خواجہ حمید چرخمی بهره اندوز کمالات و معنوی گردیده و با وصف
 علم عقلی و نقلی حفظ از ان از ورع و تقوی هم داشت در عبادت و قناعت از امثال خود ممتاز در دست
 مسائل فقیهیه در وقت خود بی اہواز بود و او آخر عمر خدمت افتای کشمیر تعلق بوجودش فریش گرفت
 سیف السابین در رد شیوعه از مولفات اوست سوای انہم تالیفات و تعلیقات اردو تالیف و تالیفات
 ازین بیت استفاد است بلیت خواجہ ابو الفتح بانہر کمال رفت اندر کمال یکصد سال در صحیح
 مقبرہ سلطان زین العابدین مرقومست حضرت آخوند ملانازک تاشوئی مروی ناظم بود از علم
 بهره داشت بوضع ملایایہ نوکری میکرد تا آنکہ خدمت حاجی فتح محمد سیالکوٹی رحمت بر کشمیر
 از خدمت ایشان تصرفی یافتہ روز ہمت یافتہ برہ طلب یافتہ بر طریقہ مستقیم شد از نزد ابگذشت
 حاجی مذکور کر کشمیر برای تربیتش آمدہ و مولانا ہم در خدمت ایشان سیالکوٹی مکر رفتہ ترسید
 حاصل نموده قدم در دائرہ فنا بہا دویدار ان مستعد ہمہ رسانیدہ تہذیب ایشان منوجہ شد تاثیر
 ایشان بمیوہ تصرف اغریبہ بحالات عجیبہ بہاروی میداد سر گرم کار بود و جوش خروش صحبتش روز
 می افزود در عین گرمی احوال بنا گاہ پسر کشید کہ داشت طالب فقیر و سالک بنظر شیخ محمد باقر
 صاحب حالات عالیہ بود در علت نمود بعد ازین مصیبت احوالش متغیر شد و مرض ممتد بہرسانیدہ
 و تصرف یاران بازماندہ حضرت مرشدی مرادی با ایشان بارہ ملاقات نمودند و صحبت داشتند
 فرمودند کہ روزی در خانہ خالق آگاہ صوفی محمود مغل با ایشان صحبت داشتہ از حدیث الفقر و فقری
 کا و الفقر ان کیون کفر آپسید شد و تطبیق در جہت جویشانی بگفت روز دیگر بجای از ایشان
 والد خویش فتنہ چنان تو اضع داشت کہ مرید پیروز در کتاب نفحات آورده شیخ عبد الصمد مخدوم
 بصر خود تا بخواند و درین اثنا دیدہ شد کہ نسبت بریدان تو اضع بر تہہ مینماید کہ کو پائی محتاج
 الفصہ غزیری خدا پرست بود و دینت خالص و چون بر حمت حق پیوست در جوار خانہ خود در تہہ
 در روز حضرت کشید منقطع قدس مدفون گشت مخلصا کبند و بقیہش تمیز کردند خدمت مولانا

۱۲۰ آخوند ملا غایت داشت اول کتب حسن لایب از دست گردان داشت آخوند ملا سبھان کلوانی در اہواز و در وقتش کمال مستور از ان

شیخ ابو عبدہ بن ابی ایوب اہل حدیثی اعظم کشمیرت گردا دست ۱۲

طبع موزونی هم داشت این چند بیت وقت استوید این رساله از خزینه حافظه منبصه تخریر آمد نظم
 نازکی طره او نقد از دل دزدید بد گزید وز دو چکند حال پریشان دارد بد ولد میکوشد ز کبر گریز صفتی
 که هر شود نام تو در دهر صفتی خود و کز حقی ز جبر پیدا کرد بد زان گونه که از مشق جلی خط خفنی بد
 و اینچند شعر هم از واردات مولانا است شد عسارت مطلوب منظور انا به انت معبود و مقصود لانا به
 لائری فی الکون الا وجهک به انت مشهور و موجود لانا به ندیب از با و مشغوت لهم به مشربا عشاق
 محمود لانا به ان و عدم باللقانی الآخرة به و هو فی الکونین مشهور و لانا به لازوال اعراض للعارین به ناز
 النمل ممد و لانا به و لدر اینا ایوم انوار الحیب به لکن نیما شهید نامن مریب به سخن نشرب
 و اما خمر الودود به لیس للزادین به الضیب به سخن ندعوا حاضرانی حضرتک به یاد ایل الحارین به
 البجیب به مات فی بیتک عزیز زکی به یا رحیم ارحم لا حول الغریب حافظ صادق محدث
 حافظ قرآن بود و خدمت سجد حضرت میرزا کز قادی قدس سره و ارادت در خدمت محمده علی
 قادی و اتفاقا بدلی رفت و در صحبت بابرکت محترم زاده آفاق قدوة الاولیا حضرت خواجہ عبید
 معروف حضرت خواجہ خور و خلف عالی حضرت شیخا و وسیلنا خواجہ عبد الباقی قدس سرهها سپید
 ارادت حاصل کرد و جذب یافت و مرض بوطن گردید و در بل پرزای و خوش شکر بودی اشرف عالی
 بتصرف همزنگ و کرد گاهی بهوش هم می بود در آنوقت تقید با حکام شرعی متود اما در این اشرف عالی
 قیدی و حالت بی پروای بجدی سرت کرد که جاسی اصلاح نه ماند از واردات طبع او بلیت کینه
 پی زیت و ز پور شتیم به در عهد شباب به یکچندی دانش و فیر شتیم به کردیم حساب به چون واقف
 جهان ابر شتیم به نقشه سرت بر آب به دست از همه شتیم و قلند شتیم به اینک بریاب به خواجہ
 محمد با شتم بلیو که از طائفه سوداگران شهرت سر و مرتاض و جانیان و ذوقی و سماکی بود و اشرف
 مکر در احوال خود میگفت از جمله ترنج بانی ست که در وجد و حال مشهور بودند چندی به فقر بود
 متاثر از زیاده ان خدمت اخوند ملا مهدی علی کبریت الحق کر شاه بلیت داشت
 حکایت و معلولت مینمود که دیگر می تمام از ان متاثر میشد در جواریل علی شاه
 وفاقا از خودان ختم خدمت مرشدی مراد میفرمودند که در ایام شمس مراد
 فاضل قادی برآمد بعد بیادش فتنه در میانخانه وقف بهوش فتاوه بود در بلیت جواب سوال
 چون روح از نفس نشد بدار البقا شتیم در گو جواره قریب مسجد جامع بزان یا در شب
 خواجہ حسن مصلح و علم هر باطن بود و اصلاح تقوی معروف از ان خدمت با باقی

در این کتاب از حضرت خواجہ عبید معروف حضرت خواجہ خور و خلف عالی حضرت شیخا و وسیلنا خواجہ عبد الباقی قدس سرهها سپید ارادت حاصل کرد و جذب یافت و مرض بوطن گردید و در بل پرزای و خوش شکر بودی اشرف عالی بتصرف همزنگ و کرد گاهی بهوش هم می بود در آنوقت تقید با حکام شرعی متود اما در این اشرف عالی قیدی و حالت بی پروای بجدی سرت کرد که جاسی اصلاح نه ماند از واردات طبع او بلیت کینه پی زیت و ز پور شتیم به در عهد شباب به یکچندی دانش و فیر شتیم به کردیم حساب به چون واقف جهان ابر شتیم به نقشه سرت بر آب به دست از همه شتیم و قلند شتیم به اینک بریاب به خواجہ محمد با شتم بلیو که از طائفه سوداگران شهرت سر و مرتاض و جانیان و ذوقی و سماکی بود و اشرف مکر در احوال خود میگفت از جمله ترنج بانی ست که در وجد و حال مشهور بودند چندی به فقر بود متاثر از زیاده ان خدمت اخوند ملا مهدی علی کبریت الحق کر شاه بلیت داشت حکایت و معلولت مینمود که دیگر می تمام از ان متاثر میشد در جواریل علی شاه وفاقا از خودان ختم خدمت مرشدی مراد میفرمودند که در ایام شمس مراد فاضل قادی برآمد بعد بیادش فتنه در میانخانه وقف بهوش فتاوه بود در بلیت جواب سوال چون روح از نفس نشد بدار البقا شتیم در گو جواره قریب مسجد جامع بزان یا در شب خواجہ حسن مصلح و علم هر باطن بود و اصلاح تقوی معروف از ان خدمت با باقی

علیه تا مدتی بعد با بزرگت متوال متوکل صاحب دل بود مردم از خدمتش حالات غریبه نقل میکنند
 امور شریعت غرار بسیار مرغی میشد چون رحلت نمود مدفن در جوار پل بتیان بسیار حمد و ثناء
 شیخ حسن اللؤلؤ و اللؤلؤ از آن گویند که در مسجد لالو پاکه قبیده مشهور است امام بود اصلش از موضع این
 پرگنه لارست پدر کلاش خوابه عطار نام مرید حضرت سید جمال الدین بخاری هم پیر حضرت مخدوم
 حمزه قدس سره بود و پدرش تجارت برازی میکرد و تقریبی بهندوستان رفته بعد مراجعت از آنجا
 راجوراجی مانده ذوق خدا طلبی بهم رسانده بخدمت بابا نصیب جمع آمد مشرف شد مدتی در خدمت
 ایشان بود بر قدم تفرید و تجرید و از خدمت ایشان بهره ور گردید اما آخر سال شد بابا ازین راه ملا
 بهم رساند و شیخ هم در حجاب شده از ملازمت باز مانده در محله لالو با بر زمین وقف حجره ساختند
 محله پر داخته عمری بسر برد و مال بید عا و هنگامه نبود و یوطائف دعوات اشتغال نمود و متوکل میگردد
 و از مریدان اندک فتوحی که میرسد بر آن قناعت داشت و با وجود کسین و ریش سفیدیه بدر آخرت
 ملا ابو الفتح کلو حاضر شد استماع مسائل مینمود و گاه بگوشه که دو لقمه داشت به فته عباد میکرد و مریدان
 نقل خوارق میکنند چون ایام رحلتش در رسید و عمر گرانماییش بسر آمد مدفن در جوار روضه حضرت
 مخدوم قدس سره در دامنه کوه ماران بیافت سنه هزار و یکصد و شش بعد از چندی به سر برادر جلند
 گزین شده مدفن در آن دامنه بیافتند و یوسف بابا را نیز مقبره جدا ساختند و هم امام تعالی
 واسعة عارف حق و پسر شیخی در موضع کوچی مولی بود در پرگنه اول و زاد و بوش از آن موضع
 یک کرده بالاست که آنرا موضع لوره کام گویند وقتی که خدا تعالی ذوق طلب بوعنایت فرمود ترک
 کرده وزن و پیر از حضرت داده در جنگله در از آبادی بر ریاضت مشغول شد و در ملازمت فرود آمد
 هم گاهی میرسد و نظری از خدمت حضرت تبه مالو جو یافته با سر ایشان رومی از هر چیز یافته در خدمت
 مسجد موضع کوچی مولی چشمه بود آنجا بدست خود حجره ساخت و در تحت آن غلخانه قرار داد و
 اقامت آنجا محکم فرمود صاحب الدهر و تارک اللحم بر قدم تفرید و قناعت بود و بهما بجا آمدت پنجاه سال
 بسر برده گاهی بر مدت یکماه یا دو سه ماه باز هم به جنگل میرفت و بازمی آمد بر اندک چیزی آنجا فرست
 گذرانید و بر قیلله افطار مینمود بر خلاف ماضی که در آنوقت بسیار میخورد و چنانکه مشهور بر شیخ شمنه
 در زبان کشمیر شده بود و گاهی دوسه روز در حال هم میشد ابدا هر اگر چه در خدمت تبه مالو و مشایخ
 دیگر رسید در خدمت بابا نصیب ارجمه امتد علیه دیده و در مجالس این اعززه نشسته بود لیکن حقا
 تعلیم و تربیت سلوک از کسی نداشت و اویسی بود بودی به شیخ و همیشه بابا که از آن قریه مذکور یک

یوسف بابا را نیز مقبره جدا ساختند و هم امام تعالی
 واسعة عارف حق و پسر شیخی در موضع کوچی مولی بود در پرگنه اول و زاد و بوش از آن موضع
 یک کرده بالاست که آنرا موضع لوره کام گویند وقتی که خدا تعالی ذوق طلب بوعنایت فرمود ترک
 کرده وزن و پیر از حضرت داده در جنگله در از آبادی بر ریاضت مشغول شد و در ملازمت فرود آمد
 هم گاهی میرسد و نظری از خدمت حضرت تبه مالو جو یافته با سر ایشان رومی از هر چیز یافته در خدمت
 مسجد موضع کوچی مولی چشمه بود آنجا بدست خود حجره ساخت و در تحت آن غلخانه قرار داد و
 اقامت آنجا محکم فرمود صاحب الدهر و تارک اللحم بر قدم تفرید و قناعت بود و بهما بجا آمدت پنجاه سال
 بسر برده گاهی بر مدت یکماه یا دو سه ماه باز هم به جنگل میرفت و بازمی آمد بر اندک چیزی آنجا فرست
 گذرانید و بر قیلله افطار مینمود بر خلاف ماضی که در آنوقت بسیار میخورد و چنانکه مشهور بر شیخ شمنه
 در زبان کشمیر شده بود و گاهی دوسه روز در حال هم میشد ابدا هر اگر چه در خدمت تبه مالو و مشایخ
 دیگر رسید در خدمت بابا نصیب ارجمه امتد علیه دیده و در مجالس این اعززه نشسته بود لیکن حقا
 تعلیم و تربیت سلوک از کسی نداشت و اویسی بود بودی به شیخ و همیشه بابا که از آن قریه مذکور یک

پسندیده و اخلاق حمیده دارند یوسف بابا را بسر برده در جوانی بمرد و طاهر بابا را پسر است اما ان اندام محاسب قریبت

کردی بالاترست او از مشایخ قدیم و هم صحبت خدمت هر دو ریشی بابا رحمة الله علیه بود چندی
 تربیت یافته اورا بعدی شناسش میکرد که ردیف حضرت شیخ نورالدین میرزا است چون ذکر بود ریشی
 مایه جدالت تقریبی که از خوارق عاداتش مرقوم میشود که بابای خیر عذار ایشان میگرفت بعضی عزیزان
 پیش بابای مذکور غیب پودر ریشی بابو میکردند هر گاه این حکایت بگوش ایشان رسید ایام مشکوفه
 بیستم شعبان بنیت اربعین در حجره بابک شاخ گل سیب عنبری نشستند و بابای مذکور از فرمودند
 که دروازه حجره از بیرون گل بند کنید از شام و روز عرفه تا صبح عید منتظر باشید هر گاه از درون
 صدا شود دروازه را واخواهید کرد و روز عید اول صبح از درون حجره صدا شد دروازه را بخوشی تمام
 و اگر ندید ادا می نماز عید یا پیش از نماز اکثری زیارت آمدند بعضی با خلاص و بعضی تفاق سبکی
 زان شاخ یک یک سیب پنجه که در آخر پائیر میباشد بطریق تبرک آوردند منافقانه تسلی اخلاصند
 موجب دیاد یقین شد مهدی همیشه بابای **کاکاپوری در جوانی در ایام طلب هرگز کار**
 طریقه از خدمت سیاد پناه حقائق آگاه مذهب باقر نقشبند کرده بود اجداد میرزا ترو در عهد
 سلطان زین العابدین باین ولایت آمده بودند میرزا کور را سکنه موضع نیوه از راه اخلاص انجامیدند
 هم در آن موضع که خدا شده توالد و تناسل بهم رسانید اولاد ایشان در این دیر میشدند سیما پس ایشان
 میرزا مثل نام مرد صالح بود و خدمت مولوی ملا حیدر چرخمی هم از ایشان تعلیم طریقه گرفته بود و با جمله این
 مهدی ریشی مذکور بعد از پیر مرقوم تا مدت چهل سال در مسجد کاکاپور بمکانگامی بشهر می مدرست طلب
 بسیار داد و اکثر خان گریه در دو سوز میگذازند عمر بسیار یافته چون وقت موجودش رسید تعلق
 جسمانی گذاشته قدم بدار البقا نهاد و روحانی شد در حد و دهنراره و نود اندود در جوار مسجد سوره گشت
 در قبرش تعمیر شد برسم عموم مکرر زیارت نموده و برادر کلاش شیخ علی ریشی بابا هم از خدمت تبار
 مذکور تربیت یافته بود در قریه کویل متی لوازم ریاضات شاقه را ملازم بود و محبت بابا به نام مهدی ریشی
 نیز از یاران میرزا کور در خانه روح اندیک بود آنجا رحلت نمود و در جوار خانقاه انجامی کنگار
 روح اندیک است مدفن بیتا در محله کوزه پوره قریب حمد اکل بعد از موت برادر ریشی تمام شد
 تربیت میکرد و چند روز بجلوت انجامی نشست از یاران ریشی بابا شیخ یحیی نام بود و خانقاه
 صالح و ذاکر گوشت شبین حضرت لاله بابا خواهرزاده شیخ نجم الدین ریشی تربیت عنویر از خدمت
 خال بزرگوار خود یاد و در اندک مانی بمقامات عالیه شتافت بعد از وصال شیخ نجم الدین تمام مقام
 شد و در ریاضت جو تا کمتر از مرشد خود صاحبان اللیل و صاحب تقوی عالی مقام

حسنت و مورد فتوحات و ال در رقم حروف و در لفظولیت لکننت زبان بجدی غالب است که تکلم بجایت متعذر
 بود بخدمت لاله بابا بروند فرمود و در سه هفته بیانی بسیار بدیگانه رفت بقیه از طعام خود خورید مرتبه دوم
 نیز چنین بعمل آمد لکننت زبان بالکل ازل شد خوارق عادت بابا مذکور بسیار در سنه هزار و یکصد پنجم حلت
 فرمود در موضع مذکوره آسود رحمة الله تعالی رحمة واسعة شیخ محمد فاضل از قبیده شامیه که مردم شهر
 و ساکن کونیه یار و رعین جوانی و ایام کادمانی مرید خدمت شیخت پناه عارف بالله خواجہ محمد بز از خلیفہ خدمت
 شیخ موسی کبری شده به تحصیل علوم ظاہری نیز متوجہ بود و بعد چندی بز یارت حرین شریفین رفته در
 اطراف ہند بہ علماء و فقرا رسید و در خدمت غلامی ملا عوض و جیہ ہم جزو کشتی نمود چون بوطن آمدہ در
 موضع ہبک کنارہ تالاب دل بعبادت مشغول شد بعد تزویج بہ نیت تعلیم اطفال شہر آمد و در محل خدمت
 یون در جوار آستانہ خدمت بابرکت حضرت ملکہ بابای معروف خانہ ساخت و تاقید حیات در انجا بہ
 قدم توکل بود و بیدعات طریقت شریعت بدکانداری شیخان مقلد مال نبود و در بابیہ فان مع العسر
 یسر ان مع العسر یسر ایام بسر بردہ مریدیم میگرفت گرفته و ساخته نبود و خندان بشاش می بود تا آنکہ
 دست اجلش گریبان گیر شد و در جوار خانقاہ ملکہ بامدن بیافت رحمة الله تعالی رحمة واسعة حضرت
 مرشدی مراد میفرمودند کہ در مرض اخیر برای عبادت رفته شد چون از مرض و طبیعت رسید گفت طبیعت
 تصدیع نمیدہم ہرچہ مولی بخواد ہی شود و خواهد شد عزیزان در دعای حسن خانمہ باشند حاجی
 الحسین حاجی بھرام از قبیدہ بخاران بود توفیق الہی ذوق سلوک نامتناہیش نہ گرفت و از یاران
 خدمت بابا نصیب صاحب الدہر و قائم اللیل و تارک اللحم ساکن موضع پیر بود و در تجرید و تفرید عجیب
 داشت در تحقیق مسائل فقہی از خدمت آخوند ملا حسین کہ مردی دانا و تقوی شعار مرہبای خدمت بابا
 نصیب آمد بود پیش از حاجی بسفر آخرت رفته ۱۰۸۹ در موضع مذکور مدفون شدہ خواہر زادہ رضائی
 شیخت پناہ شیخ عبد اللہ سلریت بالجملہ حاجی معز اللیہ در اخفای احوال دستار کشف و کرامت بسیار
 کوشید فتوح مردم و نذر و نیاز کمتر قبول می نمود و از کتب در خود کہ بخاری میکرد و رقمہ میخورد و در اکل و
 رعایت تام مرعی میداد حفظ اللہ خان پنجاہ روپیہ نذر برزہ بود ہزار سما بیکر و پیہ برداشت سبب یافت
 پوست دستخوانی مانده و سال و از زہ ماہ بالغین چوبی کہ ہمیشہ از گاہ می بود میگذازانید و از آب
 سرد غسل و منو میکرد و در جامی ضویر ایشان چہنمہ بہم رسید بود کہ در ایام سوزی آب گرم میداشت
 حضرت مرشدی اکثر بصحت حاجی میرفتند و حکایات او بسیار نقل میکردند میفرمودند شبی اتفاق
 چنین افتاد کہ ایشان را دیدہ بز یارت غفران پناہ شیخ احمد چاکلی رفته شد بعد مراجعت باز اتفاق

ملاقات حاجی افتاد و در راه یاران خواستش ماریکی که غذای معروفست کردند و بعد رسیدن ماریکی حاضر آورد و بزرگی نماز عشا تکلیف نامت کرد چون وقت شب بود عذر ماندگی راه آورده تاخیر سے کرده شد گفت اینها سخن در وقت درند بیامید ما خوانده رویم صبح تا چاشت افزوده شده شد طعامی بی تکلیف آورده بقدر شتهها خورده شد فرمود که باز باید خور و گفتم که حالاً انقدر شتهها نیست فرمود که خدمت بابای مرحوم روزی تر بزی بیدار کرده بودند همان روز بزیارت حضرت بابا شکر الدین رفتند چون بکوه برآمدند طلب بزم نمودند گفتم اینست نتیجه رد آن بدم بعد مبالغه تمه طعام خورد و شد گفت کسی از بیجا طرف سوپور خواهد گذشت چنین شد و سه فلوس به اسی غلاف کلام الله قبول فرمود و گفت که اگر از سوپور بیارند پارچه کرپاسی بدست همراه بود حاضر کرده شد که این را غلاف نمایند زود یک طنکه برگشته داد که من این را چکنم پارچه کرپاس باز گرفتیم و طنکه حواله ایشان نمودم چون تا کشتی همراه آمد از آنجا رخصت و یک پیچ ان سبب ملاح داد پرسید شد که بدم مردم چرا قبول ندارند گفت احتیاج نه داریم و اینها محتاجانرا نمیدهند گفتم برادر شما نیز محتاج است خبر مسافران میگید و گفت دعای برکت بوی کنم و این شب به ایشان قبول داریم درین اثنا چادر کویتمه داشت بر دوش کشید از راه کمی طول و عرض بردوش نمائده گفته شد اگر بدم قبول میکرد دید چادر و رازی بودنی الحاح در راجت و بزرگ از طرف راست بردوش چپ دوگفت اینک ازت و در پیرو مریدی ارشاد اصلا و ان بود یکسے امانت سپرد الا ما شارقت چنانچه اول حال از بیم مردم در پیشین خواند ملائین مذکور در موضع است لنگو مدتی ماند هر کس است عارت توبه انابت میکرد نشان با خون میداد بعد فوت آخواند سکونت در ده بیرو که سولش بود اختیار نمود و نیز حضرت مرشدی بیفرمودند روز با اتفاق سیاه و سپاه شاه محمد فاضل بزم بار شد ایشان آمدیم و ایشان پارچه سفیدی جوبت کفن حاجی برده بودند از بیم بخصو خورد قبول کنانیم کسی چه داند که آنرا چه کرد روزی گفت که خدای عزوجل فرموده و فی السماء رزقناکم و ما توکمدون بار که طالب علم آنرا خوانده و معنی فهمید چه در طلب روز اوقات نفیسه ضایع میکند و در وقت زیارت حریم ششمین چه بود گفت که شمشیر قحط شد بود بواسطه عیال و در وقت شریف رسیدند و الا مارا حج چه مناسبت حاجی گفتن بزمی بود و در وقت کلاه کسی از او بر روی اخروی از وی می طلبید مسافران می نمودند استدعای فاتی می کرد و تکیه کلاشن خود نشود بود و دیگر همین عمارت از خود رفع میکرد چون امر روز شمشیر رسید و من هم رسانیدند نو رسالگی بداد بقایر و در حد و دهنرا یکصد اندر روی که اول دفن کرده بودند انان و صلی

محبوبت

بچه

کتاب

۱۲۰

تاریخ و تعلیم تاریخ و فاضل است

تاریخ از زبان شیخ حبیب خدا تاریخ فاضل است

غرضمند در صورت اخلاص شب کشیده و تبصیر تمام در ده خود بردند که از وطن ایشان اندکی دور است و بسوی موضع بوم پوره به محنت تمام بعد از شبان روزی آنجا مدفون شد و آن در آنجا زیار و تیرک رحمة الله تعالی رحمة واسعة و سعة خواجه عبد الرحیم مانجو از طبقه سوداگران از محله جماله است در جوانی طالب ربانی شد بهر جا ترویج داشت در یکی از جذبات بخدمت بکر بابا رشتی پانوری رسیده چنانچه در احوال و مرقوم شد ارادت در خدمت میسر شد علی قادری کرد و سلوک راه حق در صحبتش میفرمود و تا آخر عمر استقامت نمود و از جناب شاه ابوالحسن قادری نیز بهره اندوز شد عارف منتشر و ولی متوسل شیخ خدا آگاه خدا پرست و غربادوست و بی تکلف و تعین عمالی است و صاحب باطن بود هر چه بوی عالمیست بخنا جان میداد و ظاهر بود در دعوت هم دستی داشت امر معروف و نهی خوی خلاق بسیار میکرد چنانچه در ایام قسری از خواجه محمد امین صوفی که مردم زیادی شده بود خود در فتنه بخواجه مرقوم اقسام و عطا و نصیحت نمود و القصة غریزی خوش گذران بود و قلع و یاران داشت بیان خوارق ایشان بسیار بینماید چون اهل موردش مد رسید در محله خود مدفون شد زیار و تیرک و العالم عند الله تعالی خواجه حبیب است و متوا از مردم اصیل و نجیب الجملة ملائذ آخوندی ملا ابوالفتح کلو بود و تربیت باطنی در صحبت شریف میسر شد علی قادری یافته در روی از مشاغل صوفی بر تافته و در طلبی های دیگر هم رسید با وجود شیخی از طالب علمی ساده و صنعتی بنا برده فاضل تقوی شعاع و صاحب طبع بود فوت خواجه مذکور در مد و الف مانه حسن اقصی در جوار خانه خود بر کتب بیای بهت مدفون شده پس در از منة رفته در آنجا واقع بود بعد سی سال لاشه مبارک اش از آنجا کشید در صحن خانه سر راه مدفون کرد و نیز تقوی شعاع شیخ عبد القفور غازی مروی نوکر پیشه و مفید بود بعد از مدتی از بی حاشی خدمت ملوک شته از خدمت قطب الاقطابی شیخ محمد معصوم سرسندی قدس سره تعلیم ذکر و طریقی لطائف لاسکانی گرفته ترک نوکری کرده بوطن مالوف آمد و بر ریاضات اتم گرفته چندی در باغ قوتگاه ملا شاه چندی در خانه خویش در چهل گذران داشت و صاحب طبع موزون بود و حسب حال خود در نظم آواز و ذکر مشایخ و وطن خود نیز جزوی نظم کشید بزبان فصیح نقلهای غریب لطائف تفسیر و بیان می آورد و چند سال در فقر باطنی فقر طاهریش نیز بهره بود آخر ما در مرض موت کبوتری یا هونجان در پیش او داشته مشغول بود و دیگر اظهار انتقال خود از و از قبا دار البقا نمود در همان ایام بر حمت حق پیوست شیخ جلال کنده کاری مروی ذوقی و شوقی با وجود عدم علم تصوف او دست میزد و ملا شیخ میکرد حضرت مرشدی میفرمودند که روز در خانه صوفی محمود نشاند از خدمت آخوند ملا نازک سیاه

این دو حدیث الفقیر خیرتی و کاد الفقران یکون کفر آدجه تطبیق پر سید شد شیخ جلال هم حاضر بود بغیرت آمده گفت که از من چه این پر سیدید بهر تقدیر تمام عمر در فقر و توکل گذرانید فقر را بر عتقا دوست میداشت چون یک مجلس در رسیدن با یکدیگر خود در زنده پوره مدفون شد بابا عبد العزیز کبری خلف بابا نازک مردی در پیش و تقوی شعار بود در اوقات بد امن آخوند طریقت ملازم علی نوشهری متوکل صاحب بود و صبیحه آخوندی در عقد خود آورده اشغال قلبی اجازت طریقه هم از ایشان یافته و از خدمت عزیز دیگر هم فوائد پر دست بهر حاصل نموده و مجاز شده خوش طبع و خوش لباس شیرین زبان و صاحب شوق بود گل و گلزار و باغ و صحرا و دست میزد آو سماع و رقص می آمد و آشنا بکتاب هم داشت در آنوقت از مشایخ سلسله کبری و پیش او در غیرت و تمکین کم کسی بود شیخ محمد امین جد و والده رقم حروف بعد عرض مرض علیده قدیمی که جد والده رقمست هر دو خواهرزاده بابا عبد العزیز را بعد فوت بنوبت در عقد آورده بودند و از ایشان نیز فرزندان شده بابا عبد العزیز در خطیره حضرت کبری در جوار خالق مدفونست شیخ یعقوب سیادی از زیاران خدمت بابا نصیب رحمه الله پیش از زوال طریقت قصه خوانی و طبل نوازی داشته چون بخدمت بابا مشرف شد و طریقه گرفته کم بریاست سحت بر بسته بنیادستی را شکسته در مجاهده را بجد و جهد تمام کوشید و جام لبالب معرفت را نوشید صاحب جوانی و جذبات پیر ساینده شیخ داود مشکوتی در کتاب الابرار نوشته که شیخ یعقوب در حفره دیدم کجا گفتند که ده روز بلکه پیش که در اینجا است و چیزی نمیخورد در روزی بخانه زمینداران پیروی حال فتنه چون بسیار گذشته بود کسی اروا نکرده بیرون در بر برف نشست تا صبح مشغول کرد و نفس را برین سبب حرارت و کز قلبی او برف آشفته رفت و زمین خشک اما چون آشنای بکتاب نداء اعمالی کرد در قاف شرعیتمنی آید از وصا و در میشد حسن زنان میدید زنگوله بر پای خود می بست بر مرغی بر سر می نهاد هر چند بابا ازین امور منع میکرد فائده نمی نمود چون یک مجلس در رسید مکان رودن قریب سلام مدفون شد شیخ مومن بر تهنه برادر شیخ شریف بر تهنه موصیفت فریق شهر باغ غربی هر دو برادر مرثامن و صائم و نازک حیوانات بودند و بر قدم تفرید و تحریک و تکرار و احتیاط شرع بسیار داشتند باین درجه که شیخ مومن روز از مفتی وقت که قاضی بود در تهنه تونز ناپاک سوختند بران تخته نماز توان خواند بانه شیخ شریف از آن ده بر آنما تهنه در شهر رسید شیخ مومن او آخر در شهر آمده متاثر شده و اعلیه اش صلاح و قرآن نویسی بود اولاد صالح پسرانید در حاکمان برجت پیوست شریف با می نیز در آن ده آسوده اغفر الله تعالی هم شیخ مومن است و زرگر طایفه

کبری

علی

نیکو سحر فرزند خود میگذرانید و در ایام نزول رایت عالمگیری در کشمیر کار بزرگ می بر روی کسی کوی فاضل خان میر
 سامان میگردانید و از آنجا شخصی واقف صلاح او شده نشان بخدمت خواجہ عبد اقد قادری که بعنوان منصبدار
 همراه لشکر میگذرانید داده مومی اطمینان یافت پادشاه درین شهر مداومت در خدمت این عزیز می فرمود
 و فرغ استعداده و فواید حاصل نمود وقت معاود پادشاه همراه مرشد شد و از عرض او خصیت من یافت و
 در مقام انزوا آمد و شغال الطوار طریقیت از آن عزیز یافته استقامت نمود حتی الح علیه اثر التوحید لظنق با
 سکر بسیار از شیخ سرود با وجود آن اهلی طریق کرد و مردم را بنص رسانید جمعی از خدمت مستفید شدند چون
 رحلت نمود در آن کوه ماران طرف سنگین دروازه آسود پینج یوسف کوه معروف کنانی زاد و
 بودش موضع نادکام در جوار سوپوگ در خدمت حاجه بابا خلیفه حضرت بابا نصیب در خانه پدرش که در
 مشهور بود و بیاضت فرود شد این یوسف کنانی که متاهل بود و اظهار طلب دین نیز واقع خویش را که پیشتر
 دیده بود بیان نمود بابا ترغیب بیشتر کرد و امر با مدو شد و بعد مدتی بموجب آن در کوه ماران گوشه
 گرفت و مشغول بر ریاضت گردید بعد آن مکانی بالاتر از مکان سابق طرف شرق بنا نموده بود و آنجا غار
 کنده بستقامت صلاح گذرانید و هما بنجاد فون شد طائفه دیگر هم از زمره ابرار روزگار بر منضم ظهور در این
 دیار بودند که تذکار احوال همه موجب تطویل این رساله است مثل خواجہ حسن بجم قادری مرید آخوند ملا شاه میر
 قادری نیر حضرت میرزا ک خلف امجدش میر محمد مومن و شیخ آفتاب انواری صاحب ریاضات و شیخ عبد الشکور
 و شیخ عبد الرحیم و ربیلے و شیخ صادق هر کس خلفای شیخ نور محمد پرورد و سوتی ریشته بابا ساکن بنتره که
 و علی ریشته بابا برادر مہدر ریشته بابا کا که پوری و عاشور بیگ منصبدار ساکن بل دیارن از اصحاب حال و توحید
 خواجہ علی الماس ز مریدان حضرت بابا نصیب بر صاحب دین و تقوی شیخ عبد اقد معروف به ابن باب
 از خلفا حضرت ملا محمد سیدی علی کبری اصحاب فوق و شوق دور و تقوی بود فرزند ارجمند حضرت
 آخون ملا مهدی علی کبری بود چون مسجد عدالتش از تصرف مردم شیعہ ال سنت چنانچه اینجا گرفته اند نیز
 بر همین تبرک ایشان تکلیف دادند مسجد مذکور بقدم خود منور سازند ثانی الحال بعد فوت هم در اینجا مدفون
 شد تاریخ فوتش شیخ کامل ادب ان و خواجہ یعقوب پکلی مرید شاه گدای میر میر که هر دو بزرگ از جمده
 پنج بانی که اصحاب حال بودند و بابا عبد اللطیف ساکن مسجد عدالت و صوفی محمود نقشبند از خلفای حضرت
 سرمد بنظر حضرت عروۃ الوثقی رسید و حواله حضرت شیخ عبد اقد با حضرت شده بیرون قلعه آسوده اصحاب
 ریاضت و کشتیش بود و علی شیخ ساکن کوه آسود و صاحب خدمت باطنی و حافظ عبد اقد محمد علی
 سهروردی صاحب جذب زیاران خاص حضرت آخوند ملا طیب صاحب جنبه و کرامت و کشتیش در شهر و یکصد و پنج

پانته چک
 ۲۸۷۱
 علامه از آن

رفته و مهدی بایو برادرش در مقبره برادرش خود بر سر تختکدل آسوده صاحب تقوی و روح بود و رقم
 حروف مکرر اورا دیده و صالح خان جو میزدوب که مصدر حالات علییه و مظهر کرامات سنییه و متصرف اکوان بود
 فیض مطلق تاریخ رحلت آید و خواجہ حسن نمن بولہ کہ لی از مریدان حضرت بابا نصیب شیخ احمد چاکلی و شیخ نموی
 تاشونی نقشبندی مرید حضرت آخوند ملا نازک فیضہ بابا می صرافکدلی و بابا طاهر گانی مرید شاه صادق کیچیک
 اوتزک دنیا کرد و مدت خدمت نمودہ بہ خلافت اور سید شیخ عبد اللہ خان و بابا نور احمد خلعت بابا محمود از کالان
 وقت بود و بابا طاهر بوجہواری کبری از مریدان حضرت شاه قاسم حقانی خواجہ اسحاق نادیم کہ صاحب شیخ
 علم بود از جمیع شیخ ہائی اور شاہ بکت از کالان وقت بود و در سالہ در احوال سادات کردہ در مقبرہ کہ بر پشت درخت
 مبارک حضرت مہدی باباوسی است آسودہ و مولانا محمد شریف و خلف ملا محمد مراد از فضلای کثیر
 العالم و ملا محمد طاهر تنگ منجی ملا عبد الباقی مفتی و مولانا عبد بید کاوسی کہ علم نحریر بر حق بیطیر بود و با وصف
 کمال علمی در فن انشاہم قدر داشت و مولانا عبد کدکائی و مولانا محمد امین قاسمی و مولانا طہیر از ان
 جوہل مفتی دیگر مجاہدین کہ در آنوقت بودند امتیاز نام از اقران داشتند مثل بربری شاہ ساکن بایکسر کہ از شیخ
 نور محمد پروانہ نقشبانی با نوبہ بود و رشتی بابای مجذوب ساکن نوبہ و حسن شاہ و موذن شاہ و دیگر پادشاہ
 اصحاب حالات و خوارق و کرامات بودند چون ذکر علماء و فقہاء و شہداء و کثیری بقدر حال بطریق احوال
 انقضای ستم ہزار و یکصد و چہرہ کی با نظم رسید ضرورت بتجربہ حالات حکام و نظام اگر از ستم ہزار
 فرمای حکومت نظامت نمودند پر داختم اند مفضلہ خان ایشیہ خان از تغیر جناب اوقاف و نظام
 صورت بشیر سراز کردید در ستم ہزار و یکصد و یکت مکان خدمت رسید بزرگب حال شیعہ و شہداء و کثیری
 بایچہ از چونتائی و زردام و ازنی و نکار و بالا دستی و اقسام ظلم و تعدی بسیار کجاں سالی با تخمین احوال
 بعدالت پادشاہ دین پرورد او گستر تغییر یافت ببدائی دین و دنیا ازین شہزجائی بگریستن است
 برادرش از تغیر او ب حکومت او افرسال ہزار و یکصد و ستمہ منسوب نظامت شد و ابو الفتحہ آن دوران
 او نیابت کرد و عبد ابو نصر خان ہم در اکثر امور کمتر از برادرش بود مشہورست کہ بدعت پادشاہ
 بجائی رسید کہ شخصی دعوی کلام اشد شخصی کرد بعد اثبات حق کلام اشد مستور شد و
 بسیارہ را از زبان قرآن بریدہ بسکار داخل کردند جناب فدوقہ الامام شہداء ستمہ نظامت
 فاروقی در عبد او کثیری ازین بقدر خود کردند و عبد او کثیری با توبہ دعوی شیعہ بیادت بابا
 حکم قاضی عبد الکریم نقبل رسید اول عبد ابو نصر خان یا پیش از ان در نیابت ابو الفتحہ و بعد از ان
 رمضان سال ہزار و یکصد و ستمہ بوقت واقعہ در تعمیر رود اوہ نمیل ان باینست کہ مہر ستم ہزار
 قانع بود بہرچہ بیکت میشد

مشائخ
 علم
 مبارک
 حضرت
 مہدی
 باباوسی
 است
 آسودہ
 و
 مولانا
 محمد
 شریف
 و
 خلف
 ملا
 محمد
 مراد
 از
 فضلای
 کثیر
 العالم
 و
 ملا
 محمد
 طاهر
 تنگ
 منجی
 ملا
 عبد
 الباقی
 مفتی
 و
 مولانا
 عبد
 بید
 کاوسی
 کہ
 علم
 نحریر
 بر
 حق
 بیطیر
 بود
 و
 با
 وصف
 کمال
 علمی
 در
 فن
 انشاہم
 قدر
 داشت
 و
 مولانا
 عبد
 کدکائی
 و
 مولانا
 محمد
 امین
 قاسمی
 و
 مولانا
 طہیر
 از
 ان
 جوہل
 مفتی
 دیگر
 مجاہدین
 کہ
 در
 آن
 وقت
 بودند
 امتیاز
 نام
 از
 اقران
 داشتند
 مثل
 بربری
 شاہ
 ساکن
 بایکسر
 کہ
 از
 شیخ
 نور
 محمد
 پروانہ
 نقشبانی
 با
 نوبہ
 بود
 و
 رشتی
 بابای
 مجذوب
 ساکن
 نوبہ
 و
 حسن
 شاہ
 و
 موذن
 شاہ
 و
 دیگر
 پادشاہ
 اصحاب
 حالات
 و
 خوارق
 و
 کرامات
 بودند
 چون
 ذکر
 علماء
 و
 فقہاء
 و
 شہداء
 و
 کثیری
 بقدر
 حال
 بطریق
 احوال
 انقضای
 ستم
 ہزار
 و
 یکصد
 و
 چہرہ
 کی
 با
 نظم
 رسید
 ضرورت
 بتجربہ
 حالات
 حکام
 و
 نظام
 اگر
 از
 ستم
 ہزار
 فرمای
 حکومت
 نظامت
 نمودند
 پر
 داختم
 اند
 مفضلہ
 خان
 ایشیہ
 خان
 از
 تغیر
 جناب
 اوقاف
 و
 نظام
 صورت
 بشیر
 سراز
 کردید
 در
 ستم
 ہزار
 و
 یکصد
 و
 یکت
 مکان
 خدمت
 رسید
 بزرگب
 حال
 شیعہ
 و
 شہداء
 و
 کثیری
 بایچہ
 از
 چونتائی
 و
 زردام
 و
 ازنی
 و
 نکار
 و
 بالا
 دستی
 و
 اقسام
 ظلم
 و
 تعدی
 بسیار
 کجاں
 سالی
 با
 تخمین
 احوال
 بعدالت
 پادشاہ
 دین
 پرورد
 او
 گستر
 تغییر
 یافت
 ببدائی
 دین
 و
 دنیا
 ازین
 شہزجائی
 بگریستن
 است
 برادرش
 از
 تغیر
 او
 ب حکومت
 او
 افرسال
 ہزار
 و
 یکصد
 و
 ستمہ
 منسوب
 نظامت
 شد
 و
 ابو
 الفتحہ
 آن
 دوران
 او
 نیابت
 کرد
 و
 عبد
 ابو
 نصر
 خان
 ہم
 در
 اکثر
 امور
 کمتر
 از
 برادرش
 بود
 مشہورست
 کہ
 بدعت
 پادشاہ
 بجائی
 رسید
 کہ
 شخصی
 دعوی
 کلام
 اشد
 شخصی
 کرد
 بعد
 اثبات
 حق
 کلام
 اشد
 مستور
 شد
 و
 بسیارہ
 را
 از
 زبان
 قرآن
 بریدہ
 بسکار
 داخل
 کردند
 جناب
 فدوقہ
 الامام
 شہداء
 ستمہ
 نظامت
 فاروقی
 در
 عبد
 او
 کثیری
 ازین
 بقدر
 خود
 کردند
 و
 عبد
 او
 کثیری
 با
 توبہ
 دعوی
 شیعہ
 بیادت
 بابا
 حکم
 قاضی
 عبد
 الکریم
 نقبل
 رسید
 اول
 عبد
 ابو
 نصر
 خان
 یا
 پیش
 از
 ان
 در
 نیابت
 ابو
 الفتحہ
 و
 بعد
 از
 ان
 رمضان
 سال
 ہزار
 و
 یکصد
 و
 ستمہ
 بوقت
 واقعہ
 در
 تعمیر
 رود
 اوہ
 نمیل
 ان
 باینست
 کہ
 مہر
 ستم
 ہزار
 قانع
 بود
 بہرچہ
 بیکت
 میشد

کشمیر شد نزدیک بکوه تخت سلیمان سکونت اختیار نموده تکیه قرار داده و بتدریج و مرور ایام آمد
رفت خاص عام شده و استقرار یافت و راه مبارک رمضان بتقریب چراغان سنگامه آرامی به خاطر
آورد اکثر مردم شهر بحیث تماشاخانه آن تقریب پدید آورده در شتیها متوجه بهما نطرف شدند از دوام و غلو
کشتیها بسیار و مردم بی باکیها نمودند از نماز پیشین ظهور باد و باران و غلبه عدو برق بحدی اتفاق افتاد
که تاریکی تمام چون شب کثیر الظلام در تمام شهر رود و مدتی همانسم مانند آنکه مردم غروب قناب تصور کردند
همه افطار نمودند و اغذیه و اطعمه را بذوق تمام تناول نمودند بعد دو سه گری باد و باران و در شد و آفتاب تابان
نمایان گردید همه خجالت و انفعال کشیدند امت این امر راجع بشاعت فعل آن مبتدع شد چون توابع
بے دانش محض در باب تقریر و چه معیشت او درست کرده بجنوب پادشاه فرستاده بودند در همان اثنا
این فعل شنیع متصل بعرض اعلیٰ رسید پادشاه این پناه حق آگاه عاقبت بینی اکار فرما شده حکم باخراج
او نمودند تا سب صوبه محب و حکم سلطانی محصلان و بنال کرده اخراجش نمودند سبحان الله چه نیک اندیشی و چه
دورسی بچه درجه اهتمام و جریان شرع بود ابو نصر خان قریشی شش سال نظامت کرد و فاضلخان از تعیین
ابو نصر خان بحکومت کشمیر از میمنت این فاضلخان میسر از برهان نامشست برادرزاده فاضلخان خا
سامان که آخر با وزیریم شده بود در شهر اوائل سنه یک هزار و یکصد و نه خان مذکور کشمیر رسید در نهایت احسان
غیض بخشی سلوک نمود اعزاز علم مشایخ بسیار فرمود و اکثر بابها صحبت میداد در رفع بدعا و ظلم حکام
کرد در زمان او روز عید وقت رفتن بمصلی میان شهر سوار بیگ رونموی توپخانه حضور و خواجہ محمد طاهر
به تقریب بقیه عبار سہلی کہ با ہم داشتند گفتگو واقعتاً خواجہ محمد طاهر شهر سوار بیگ بر بیانه مصافحہ عید
راکت مومن بیگ شیر برادر شهر سوار بیگ بمساعت خواجہ محمد طاهر از و قبل رسید بالجلد در عهد خود
فاضلخان همه مردم را بحیرات و میرات و وظائف بهره اندوز گردانید و بنای مساجد و رباطات و سربازان
جاها فرمود و سربندیها کرد و تربیم و تزیین باغات بغایت نمود و مردم کشمیر را تجویز مناصب کرد و همه
پذیرائی یافتند عموم منصفی مردم کشمیر گوید در عهد او شد بحیث رفاه رعایا خسارهای نمایان
صوبداری که حکام سابق آنرا در افعال حاصلات میکردند قبول نمود و آنرا سعادت مثل حاصل عمالک کشید
تنگ بود و دام داری امور دیگر که مبلغها از رعایا گرفته میشد همه موقوف فرمود و هفت چنار و سه
آنجا و خانقاه حسن آباد و جوگی سنگ و مدرسه محکم منقل نو مسجد سنگین بنای او است سوای آن مواضع
دیگر هم از باقیات صالحات اوست اکثر جمیع در سید جامع و مقام بزرگان میرفت سه سال و شش ماه
منظ گذرانیده خود استغفا نموده روانه حضور شد در عهد خان مذکور از برکات و مواهب عظیمه الهی نزل

نمیش

نیض نامتناهی است که بلده کتیمی آن اختصاص یافته یعنی ورود سعادت مورد موسی مبارک
 تقدس نبوت علی صاحبها الصلوٰة والسلام و التمجیه که شرافت و سعادت امین خواجه نورالدین مصروف شایسته
 زریبی پور کمبخت بسیار حاصل نموده بود چون واقعه خواجه مذکور در حضور شد این تبرک عالمیقدار را با بخش
 کتیمی آوردند رقم حروف در آنوقت در سن سفت هشت سالگی بود یاومی آورد که وقت دخول بن اثنا
 نور بار چقدر مسلمانان بجان شاری تمام هجوم کرده بزرگ در و مشغول بوده زن و مرد بجمال اخلاص محبت به
 جوش آمدند گویا سیلان آدمیان در هر کویچه و بازار که عبور آن کثیر الانوار بود بشویش می مد علما و فضلا و
 شایخ و فقرا بذوق و شوق فراوان سعی اهتمام میکردند که محفل مبارک که حال آن صند و قیچ همان بود بر سر
 دوش بگیرند بهزار نرد و عقب بخت می یافتند قلندری بگیم در آنوقت از شعرا آراوده بود این تاریخ بقید
 نظم آورد تاریخ محتاجا بوقت حاجت طیبی به موسی مد دست یار رسول عربی به تاریخ نزول بابیکه
 یافت گفت به کتیمی بدید بشد از موسی نبی به اصحاب کمال ارباب جلال قاطبه بمرکات رفیع من این اثنا
 فائز الانوار قائل بلکه متفق اند رقم حروف بلا واسطه از زبان فضائل شرافت مرتبت بسیار و کمالات
 منزلت خواجه نورالدین محمد آفتاب بستی که از بقایای خواجهگان عالیشان اند مشفیه که خدمت ولایت
 ارشاد و پناه حساب حالات صوری و عسکری خواجه احمد سیوی بعد زیارت این آثار که مدتی مراقبت و نذر نمود
 که جناب مقدس معکاتوبی حاضر شدند و در جواب استفسار کیفیت این آثار بزرگان وحی نشان آوردند
 که موسی کیسوی مبارک است از طرف ارباب ازین قبیل حکایات بسیار که ایراد آن موجب تطویل سال
 فضلا و مثل شیخ از ابتدای عهد ابو نصر خان تا او اخر و در فاضلخان سرگرم بازار افاده و استفاده بودند
 تفصیل اند اگر چه بی تفاوت کم و زیادت مدت ظهور مرقوم شد عذر آن نزد مستمعان فن تواریخ سموع
 خواهد بود شیخ میر خوجا جو فاضل مستعد بوده و از خدمت خواجه حیدر چرخ و خواجه محمد طوسی
 و غیر هم استفاده نموده و عمر بسیار یافته تا آخر عمر بقناعت و فقر در درس علوم دینیة سخن آن بزرگان
 در تاریخ وصال و گفته تاریخ آفتاب فضل شد زیر زمین به سال فوتش آه شیخ العالمین در
 ست هزار و یکصد یازده مولانا محمد حسین گالی بلد میری از بهر علمای دین بود
 و در اکثر علوم تالیفات مفید دارد و در کتب متداوله حواشی نوشته و در علم و الفتن نظم و نشر رسائل
 مورخ تصنیف نموده است و اوقات شریفه در قناعت و توکل بدر کتب علوم مصر و در اکثر علماء
 محققین مثل ملا عنایت اشرفی شال ملا محمد حسن شاگرد او بودند و در اخر عمر برای همباز در دختر که بجا
 بهر رسید بودند برای همباز سفر نمودند و استنا اختیار کرده و کتیمی سرود دختر غلبه و استموم خوردند و در

در حدیثی است که فرموده است که هر که در این آثار نگاه کند و در این آثار نگاه کند و در این آثار نگاه کند

ایشان را در دلی در عالم منام بشارت دادند که مهم تر از کفایت کریم باز به کشمیر برو و بدرس علم مشغول باش
 از سزا کشمیر آمده در شهر صیام لیلۃ القدر رحمت الهی پیوسته در سنه هزار و یکصد و پنجاه و یک خالی از نظر اوست
 مشهور است که چون قاضی عبدالکریم از سفر سبزوگشت و خدمت قضای کشمیر آورد ملا محمد امین مبلات
 رفته بود بنابر طول شد مفارقت ظاهر آن شناخت و بعد حصول معرفت اعتماد کرد مولانا گفت معذ
 رخواجگار القضا عمی البصر خواجہ عبدالرزاق کبیر و فرزند و مندر حضرت خواجہ محمد بزاق که از خلفا
 حضرت شیخ موسی کبری بود در عبادت و خدا پرستی عمر بسیار یافته و خانقاہ والد بزوار را که در مح
 لچہرست آباد و آتہ در شہور سنہ ہزار و یکصد و چہارہ رحلت فرمود چون در صفہ و کہ مقبرہ خلفا
 خاندان در کن خانقاہ معلی است جا بود در سکن خود مدفون شد مرشد کشمیر تاریخست ملاط اسرار
 تحصیل علم از خاندان مولانا محمد حیدر چرخمی نموده در اندک مدتی سرآمد اقران شد با وصف شان علم بہ
 روح و تقوی ہم بود قاضی محمد محسن اندرواری از اولاد قاضی موسی شہید و از خاندان علم و ادب
 در فنون علم معقولہ و منقولہ بین الاقران ممتاز بود و اکثر اوقات صرف تدریس اشتغال علم مینمود و
 مستعد عالی و استلا یوسف کنانی از قبیلہ کنانیہاست کہ از مشاہیر قبائل کشمیرت قدری
 علوم در وطن نموده بنابر شرط شوق سفر اختیار کردہ در صوبہ لاپور بصحبت بعضی از کنانہ فضلاری
 اندوز استفادہ کردیدہ بر اقران خود تفوق حاصل نمود و با کمالات راقہ رجوع کشمیر فرمود مدتی
 افادہ و افاضہ بود در شہور ہزار و یکصد و ہفت رحلت گزین شد ملا عبدالرحیم فقو بعد تحصیل
 از علوم رسمبہ از کشمیر تاملہ رفتہ رفتہ کجنور رسید و بار باب ملازمت پادشاہ شد و با مرطل سبحانی
 تربیت یکتار خان شازخان میرنوزک حضور رتبہ روشناسی حاصل نمود در ہمان اثنا خان مزبور
 نزد عبدالعزیز خان والی ماورالانہر خصیت و مولوی ہم رفاقت نمود بقیۃ الاسلام بخارا رسید
 اعلم العلماء سید و محدومنا مولانا محمد شریف الکحکینہ کجنور پادشاہ انجا مباحثہ نمود و بر اکثر علمای
 بحث غالب مدتی کامیاب خدمت سرسرافادش مولانا بود چون کشمیر معاد فرمود بتدریس خانقاہ
 خواجگان مشغول شد در ہزار و یکصد و ہفت رحلت فرمود مدتی در اوپہ پیر شمس الدین نوشہری
 عالی در جاست چون ذوق سلوک اہ حق در دل حق منزلتس جا کرد بخدمت مولانا مہدی علی کبری
 پیوست و کمر سمیت را بر عبادت و خدا پرستی تمام بر بست و بیاضات شاقہ بہ فقر و فاقہ عمل آورد
 وصف خلق معشوی طلاق و جبہ قبولیت صورتی ہم داشت صبیہ ایشا ز نسبت عقد بہ
 محمد فاضل قادری شد بود میر سطور در شہور سنہ ہزار و یکصد و نہ رحلت فرمود در حوالہ خانہ خود کہ از محل
 فقو از ان می گفتند کہ زبان کشمیری خوب نمیدانست

۱۴۱۱
 ۱۴۱۲
 ۱۴۱۳
 ۱۴۱۴
 ۱۴۱۵
 ۱۴۱۶
 ۱۴۱۷
 ۱۴۱۸
 ۱۴۱۹
 ۱۴۲۰
 ۱۴۲۱
 ۱۴۲۲
 ۱۴۲۳
 ۱۴۲۴
 ۱۴۲۵
 ۱۴۲۶
 ۱۴۲۷
 ۱۴۲۸
 ۱۴۲۹
 ۱۴۳۰
 ۱۴۳۱
 ۱۴۳۲
 ۱۴۳۳
 ۱۴۳۴
 ۱۴۳۵
 ۱۴۳۶
 ۱۴۳۷
 ۱۴۳۸
 ۱۴۳۹
 ۱۴۴۰
 ۱۴۴۱
 ۱۴۴۲
 ۱۴۴۳
 ۱۴۴۴
 ۱۴۴۵
 ۱۴۴۶
 ۱۴۴۷
 ۱۴۴۸
 ۱۴۴۹
 ۱۴۵۰
 ۱۴۵۱
 ۱۴۵۲
 ۱۴۵۳
 ۱۴۵۴
 ۱۴۵۵
 ۱۴۵۶
 ۱۴۵۷
 ۱۴۵۸
 ۱۴۵۹
 ۱۴۶۰
 ۱۴۶۱
 ۱۴۶۲
 ۱۴۶۳
 ۱۴۶۴
 ۱۴۶۵
 ۱۴۶۶
 ۱۴۶۷
 ۱۴۶۸
 ۱۴۶۹
 ۱۴۷۰
 ۱۴۷۱
 ۱۴۷۲
 ۱۴۷۳
 ۱۴۷۴
 ۱۴۷۵
 ۱۴۷۶
 ۱۴۷۷
 ۱۴۷۸
 ۱۴۷۹
 ۱۴۸۰
 ۱۴۸۱
 ۱۴۸۲
 ۱۴۸۳
 ۱۴۸۴
 ۱۴۸۵
 ۱۴۸۶
 ۱۴۸۷
 ۱۴۸۸
 ۱۴۸۹
 ۱۴۹۰
 ۱۴۹۱
 ۱۴۹۲
 ۱۴۹۳
 ۱۴۹۴
 ۱۴۹۵
 ۱۴۹۶
 ۱۴۹۷
 ۱۴۹۸
 ۱۴۹۹
 ۱۵۰۰

نوشتہ است مرقد اختیار نمود خانقاہ و مسجد ایشان مہاجناست ملا عبد الشکور تپلو از طبقہ تجار
 این شہر بود و در آن جوانی کہ ایام کامرانیت مشغول تحصیل علم شد و از خدمت اخلاف حضرت خواجہ حیدر
 چرخ و فضلار دیگر استفادہ نمود و در اندک تی بدقائق و حقائق علوم فائز شد اکثر بدرس منقولات اشتغال
 میفرمود با وجود کمالات علمیہ بہرست صلاح و تقوی آراستہ بود و در اکثر اعمال کار فرمائی احتیاط مید
 در تقسیم زر یکہ از پادشاہ عالمگیر براسی علمائے کرام تہنیت بکار برده اصلاً قبول فرمود و در شہور سنہ ہزار
 یکصد و دوازده روز شنبہ رحلت فرمود ابراہیم خان بعد از استغفار فاضلخان کمرہ تالیف بنظارت
 کشمیر سیرزی یافت مشہور است کہ در شنای اہ افاضلخان میرزا ابراہیم خان کی مدسراہ ہمدگیر را دید
 و ساعتی نشستند خواجہ علی کبر و قلع نگار حاضر بود این بیت خواند شعس عبید رمضان آمد و ماہ
 رمضان رفت ہصد شکر کہ این آمد صد حیف کہ آن رفت ہ تا بچہ ابراہیم خان این مرتبہ سعی رعایت
 رعیت و رفاه خلایق بسیار نمودہ کا فہ بر ایار ابتدارک گذشتہ از خود را ضمنی دست و چند ان تفادوی
 در تخصیص شیوہ دینی نکرد و در عہد او دوسہ امر رو داد یکی ظہور شخصہ در پرگنہ کابلج بصورت شاہ شجاع بہا
 بر او پادشاہ عالمگیر چون او را پیش ابراہیم خان رسانیدہ مجرود دیدن حضرت داد عمر و پیر بود میگویی
 ابراہیم خان نظر بر ترود او خود تجاہل کرد و دوم آمدن ارسلانخان برادر زادہ عبد اللہ خان والی کاشغر کہ
 بعد خروج پیش کھنور رفتہ بچہ تخییر کاشغر با مر پادشاہ دین پرور مٹار الیہ را وائل ہزار دیکھد سیر
 بہ کشمیر رسیدہ خان عالی شان تاریخ ورود او سپون او را بر ناظم بر ہمزگی شد ناظم کیفیت و فور خروج
 این خطیر ہم و تغذ طریق ضبط و حفظ آن بر تقدیر تخییر و قلت داخل کاشغر کھنور نوشت این امر را موثوق
 کنانید در جواب دستخط فاضل کہ مرد آخر میں مبارک بندہ وارسلان خان تعیین افواج کابل کشاہ معظم
 بہادر شاہ فرمانروا بودند شوم اینکہ بعد رفع ہنگامہ راجور راجہ زادہ انجا کھنور طلبیدہ باسلام آورد و وی
 بلطف آمد شد دیگر بعد دستگیر ساختن پرست سید عبد الفتاح گوجر پدر عبد الرزاق را در ہمان ہم
 سرشورش و کشی بر دستن بود و بخوار می مقید ساخت حکایات داورسی و رسائی او در امور گاہ
 مرتبہ بسیار شائع است ایراد آن موجب تطویل سالہ است بالجہ ابراہیم خان در آن ہزار
 حکومت گذرانیدہ بنظامت احسن از تغیر شاہزادہ بیدار بخت تعیین شد و آن خان روی
 تعیین نظامت کشمیر گردید نیابت بنام مشرف خان مرحوم شہور بہ بلا شرف کہ سدر و دیوان بود فرستنا
 تا خبر زیادکی در رسیدن خود بظہور آورد چون آخر ہای زستان بود را بارہ سولہ گزنت ہنوز داخل
 شہر شد ہ بود کہ خبر رحلت پادشاہ حق پذیر عالمگیر رسید و عالمی در ہم بر ہم گزیدہ چون قائم بہرست

رقم در احوال نگاری بی اختیار است و مناسب حال نیست که شمه از احوال پادشاه دین پنا
 میگرد و تو که ایشان در سال هزار و شصت و هشتاد و هفت بود آفتاب عالم کتاب رنجست از ابتدا
 تمیز کمال رشد و حسن تدبیر و تنور و بهادری و علم و صلاح و حق پرستی و متانت را می از سیم
 آرای ایشان ظاهر و هوید بود در آوان شاهزادگی کارهای عمده که تصور آن از حیثه عقل سیر
 بانصرام رسانیدند مثل تخییر بلخ و فتح قندهار و اصلاح ممالک دکن که شاهزادگای عالمیقتدا
 شجاعت شعار مدتها روز باخته و کاری ساخته و مایوس گشتند ایشان بنائیدربالعباد و
 بخت و رای خدا داد باندک تو بهی این امور مشکدر با حسن و جوه آسان فرمودند براسنه فنا
 شهور و در کتاب آثار عالمگیری مذکور است و در هنگام تخییر تلخ صفوف محاربه با والی توران قان
 وقت ظهر از نیل فرود آمده در خمیر رفته نماز را بطلانینت و نمکین تمام اوا کردید قدوه ابرار خوا
 الغفاره بیدی که رفیق نماز بودند و ناقل این حکایات انداز ثبات قلب کمال حضور ایشان
 بیگانه در عین اشتداد حرب قتل و وصف جوانی که سن شریف در آنوقت قریب سی سال
 تعجب و تخییر ظاهر میفرمودند بستماع این معنی والی توران از جارفته تن بصلح و ادحکایات آن
 بیات ازین دست بسیار بالجمله در سال چهل و یکم از عمر شریف که در خیال کشی بودند
 بواقعی کرده بنای امور سلطنت را کشور احکام شریعت غرا نهادند و داد و عدلت و انصاف
 رفعت بدعات قدیمه و وضع مقدمات شرعیه بجد کمال فرمودند و در کمال سلطنت عظمی
 تقوی می نمودند و هرگز از مطالعه و مذاکره کتب دینی و لطائف راه یقینی فارغ نبودند از جمله آثار
 آن پادشاه دین پناه ترتیب کتاب فتاوی عالمگیری است که با جماع علماء وقت و صرف
 خطیر این کتابی نظیر را در جمع مسائل فقهیه درست کرده ممکن از اکثر فقهیه مستغنی نمودند
 و دلک پی صرف آن کتاب استغناء شده چندی از کتبات کلام ائمه البجید قوت نفس خود می
 قلیله زمین را تجویز علماء و امرا جدا گذاشته حال آن صرف ماکولات و مطبوخات می یافتند و بمسئله
 شهادت بودند و در آخر عمر که بود و یک سالگی رسیدند دقیقه از دقائق ضوابط سلطنت و مراد
 ملت و اعمال زهد و تقوی و احترام مشایخ و علماء و فرزندان گداشته بقصد پایه شناسایی
 با سادات عظام و مشایخ کرام و علماء اعلام مراعات مراسم اعزاز و احترام میکردند و در مراتب
 روح انصاف داشتند و بمذہب حنیف امام اعظم ابوحنیفه رضی الله عنه صلوة مفروضه را
 در مسجد و بغیر مسجد با جماعت جمیع سنن و نوافل و استجابات بحضور و خشوع تمام ادا میکردند

گویم در شاهان تیموریه که بر کرسی سلطنت در بلاد هند و افغانستان پادشاهی باین عدل و حق پرستی برخاست چنانچه تواریخ نگاران آن عهد احوال خیرالاول در انحصار نوشته اند که هرگز از فائزالدولت بر انداخت و در انصاف کمال

دقیقه فرزند داشت فتاوی عالمگیری در فقه و مساجد کثیر کلمات لطیفه که به رفقات عالمگیری مشهور است از آن

با وضو بید کر کلمه طیبیه و از کار و ادعیه ماثوره رطبه لسان می بودند و روزها بین پنجشنبه و شنبه و جمعه
 صائم بود و نماز جمعه را در جامع با کافه مسلمین میگذاردند و در لیالی متبرکه با جای شب پر داخه و از غایب
 حق طلبی شهباد و مقصوده مسجد و نوحانه صحبت با اهل ائمه میداشتند و در خلوت اصلا تکبر بر سر نداشتند
 و زکوة شرعی آنچه قبل از جلوس والا برای صرف خاص از وجه عدم شبهه بهر سائیده بودند و هر چه در ایام
 سبب اساختن برخی از مواضع دار الخلافه و دوسه محل نمکسار بران افزوده بوده هر سال از باب
 استحقاق میدادند و از اولاد و مجاد نیز حساب نموده مستحقین میسر سائیدند و ماه مبارک رمضان آباد
 سنن و تراویح و ختم کلام مجید فرقان حمید بجماعت تا دوپیش شب با جماعت صلحا و فضلا مشغول می بود
 و دو عشره اخیر در مسجد معتکف میشدند و اوای مناسک حج که منتهای مبتغای خاطر قدسی نظام هر بود
 اگر چه سبب انعم و عوالتی بحسب صعورت در پرده توقف ماند لیکن در تدارک آن بغاز زبان حرمین محترمین
 آنقدر رعایت میشد که بمشابه حجاب کبری تواند بود و در مدت سلطنت مبلغهای خطیر گاه هر سال و گاه
 بعد دو سال سه سال برای مجاوران حرمین نفیسمین می فرستادند و جمع کثیر و در آن بقعهها
 شرف نیابت طواف و حج و سلام رسانی و تلاوت در مصحف مجید که بخط آن پادشاه حقائق آگاه در
 مسوخت و اوای دیگر عبادات موظف بودند و آنحضرت از طلوع صبح تمیز از جمیع طاهری و سنای
 مجتنب بود و از کمال عفت جز با جلال محترمه مقاربت نخبته اند با آنکه نرم آرایان نشاط و نشاط
 افزایان بساط انبساط از مطربان خوش آواز و سازند های دلنواز در پیرایه سر بر خلافت مجتمع بودند
 و در اوایل جلوس گاه گاه سامعه افزوز طربکشدند و بغایت دقیقه باب این فن بودند لیکن از کمال
 تویع و پر سیرگاری از استماع آن احترام کلی نموده بودند و هر که از خوانندگان و نغمه سرایان
 و مطربان تاسی میشد بر وزانه زمین مدد معاش خوشنودی ساختند که در حق و اصلمان لباس
 نامشروع پوشیدند و بطرف طلا و نقره مطلقا استعمال نکرده و هرگز در منزل تقدس منزل
 ناشایسته از غیبت و خبث و کذب مذکور نشد و استادا با حضور موفور و موفور
 بودند که وقت عرض در لفظیکه شایسته غیبت باشد بعبارت حسنه تغیر یافته
 داد با کتاد پیشانی و نرم خونی هر روز در دست استاده شده و او طلبا شرابی ممانعت بیارگان
 سعادت جوق جوق راه میدادند و از غایت توجه آنحضرت بی شائبه خوف بهر اس عرض مطالبی
 می نمودند و اگر انساب مبالغه در کلام یا اوای خارجی از آنها سر بر میزد و اصلا بی دماغ نمی شدند
 و بارها بار یافتگان حضور بر نور حبت استماع از صد در جبهه آنها معروض رفع نمودند و بیست

از استماع چنین کلمات و وقوع امثال این امور نفس را بلکه تحمل حاصل میشود و هرگز امری از امور
 که خالی از زنا نیست جمهوری باشد از آنحضرت بظهور نمی آید و طوائف فواحش از دار الخلافه محرج شده بودند
 و در کل ممالک جمیع اقطار و اطراف ولایت محروسه جریان این حکم محکم بنفاد پیوسته بود و امور احتساب
 کافه انام از خواص و عوام بغایت در تنقید بود و هرگز بافتضا قوت غضبی و استیلائی نفسی نهدند و تحریک
 بنای حیات فردی از افراد آن حکم نمیفرمودند و احدی را هم یار آن نبود به میامن باطن فیض موطن
 آنحضرت دین حنیف ملت بنیف در سواد اعظم به هندوستان بجدی قوت و رواج گرفته که در زمان
 ایچ یک از زمانه و ایان پیشین مانند آن صورت نیافته و جمیع معابد کفار بتکد با عظیم آن اشرار که
 عقل زلف بر بنیان از پیش رفت چنین کارهای دشوار تمحیر بود و منهدم و مندرس گشته بجای آن مساجد
 عالیه اساس یافته و آنحضرت جمعی از کفار را که بدلالات سعادت چهره انوار شرف اسلام بجنور هدایت می
 آمدند خود تلقین کلمه طیبیه موده بغایت خلاج و دیگر عنایات کامیاب ساختند و اوسط ایام سلطنت
 اخذ جذب برهنه و مطابق شریعت عزرا قرار یافته چنانچه در ممالک محروسه بعمل آمد و همچنین حسنیه
 در هندوستان ایچ از منتهی وقوع نیامده و شرف خیرات و مبرات و اورارات آنقدر بعضی وقوع
 و موقوف ظهور میرسید که از سلاطین و ملوک باضیه عشر شیران واقع نشد در ماه مبارک رمضان
 هزار روپیه و در شهر دیگر کمتر از آن مستحقان میرسید و مفلوگان مستعد و در دار الخلافه و امصار
 برای قوت عجزه و مساکین مقرر بود و هر جا که بجهت نزولی مسافران و مترددان رباط و سرائر و احداث
 یافته و ترمیم مساجد ممالک محروسه و از سرکار فیض آثار و امام و مؤذن و خطیب مسکین بود و چنانچه
 مبلغ خطیر روزگشیر صرف این امر میشد و در جمیع بلاد و قصبه این کشور وسیع فضلا و در مسائران
 لائقه موطف ساخته برای طلبه علم و جوه معیشت در خور حالت و استعداد مقرر فرموده بودند و همگی
 بلج غلات و جوبات و دیگر اموال سایر خصوصاً حاصل نمبا که مبلغ خطیره بود و عمده آن صنوا بطرفه فی
 شیرهای بناموس مردم با احتمال مخفی آوردن نمبا کومی نمودند و در کل ممالک محروسه و از فرقه مسیله
 خصوصاً و عفو کردن بعضی و جوه مذکوره از کافه رعایا عموماً که مجموع آن هر ساله زیاده مبلغ سی
 لک روپیه میشود و مطالبات اجداد و آبا و اجداد شستن متروکات امر اعظام که مطالبه دار سرکار معلی
 نباشد از اعتقاپ آنها که منصدیان پادشاهی در ایام سلاطین سابق به فراوان احتیاط ضبط نمی
 نمودند فیوض برکات و ملکات آن پادشاه ملکی صفات تاکی تجریر توان آورد و اینقدر که نوشتیم
 شد رنجی از دریا و کربست از صحرا و دوسه حکایت از احسان و انصاف آن پادشاه معدلت انصاف

اسے یادگار مرقوم میگردد و در ہنگامیکہ رایات عالیات بتقریب دفع شورش افغانہ جانب
 سن ابدال را ہتر از آمدہ بود مستعد خان محمد ساقی تاریخ نویسی ہم در شکر تقریب بقاقت تقریب
 خانان بختاور خان سکونت داشت حکایتی کہ تحریر آورده است بہمان عبارت درین نسخہ مرقوم می
 لرود و مینویسد کہ بعد دو روز کہ باغ حسن ابدال بور و در کرامت امور ہشتہ درخت دولت مفضا
 ہارستان اقبال لاج و کسان راقم بطریق شکوہ و نمودند کہ زیر دیوار دو تختانہ پادشاہی پیشتر از اسے
 آب استیادار دو گردش آواز آبیت کہ از باغ بیرون آمدہ بنا لہ می پیوند و چون آن مکان متعلق
 بہتمام عملہ نضارت است بدست پشتی آب بند کردہ اند ہم مردم را از دستخوشی آورد و ماندگی
 رودادہ ہم در تحصیل سوزی پیرہ زلال تعطیل افتاد و بندہ بی قصد اینخرف بخدمت خان توفیق نشان
 بختاور خان نقل کرد ایشان کہ بحضور پر نور فرستند محروض جناب قدس نمودند بر زبان ^{حقیقت}
 ترجمان نمونہ رحمت رحمان گذشت خود بر وید و راہ آب بکشاید و قدغن نماید کہ کسی متعرض
 احوال پیرہ زلال گردد موجب کم ہمیل آوردند شب کہ پس از مرور یک نیم پاس خان بجائز آمد و حفرة
 بر خاصہ نشاند و وقاب طعام پنج شش اشرفی بشیخ ابو الجیر ولد عمدہ فضلائی کرام شیخ نظام کہ او
 ہم از باریابان بود حوالہ نمودہ فرمودند پیش بختاور خان بروسکن پیرہ زلال میداد باشد ولالت
 خواب کردیان ضعیفہ سلام ما برسان و معذرت خواہ کہ تو ہم سایہ مائی و از آمدن ماتر القصد بکیرہ کمال
 من شیخ نر و خان آمد بعد پس جو پیادہ میداد کہ بر شتہ دیگر وہی افعت در اینجا کلبہ اوست
 نصف شب شیخ را بر و کندہ پیر از خواب بیدار کردند مراتب معذرت بکلی بجا آمد روز دیگر بد را بختا
 نظام حکم شد کہ سواری پاکی فرستادہ بطلب محل فرستہ آورد در تمام عمر در پاکی شنیدہ پاکی و باطل
 نقرہ کی دیدہ آوردند حضرت تفتیش حالت او فرمودند عرض نمود دخترنا کہ خدا او در پیشتر سر باور
 و شوہرش نیز زندہ آورد و صبر و عطا کرد و در شب در محل بود آن مردم را عجب بہت آمد و نقد و زانیہ
 و لباس از ہمکنان یافت چو از کسی شنیدہ باشد کہ این کس تقریب بخدمت بختاور خان نمودہ است
 پیش تنبوی من آمدہ است و دوشالہ بردوش پیشوار از من کناری بر برداشتم باہ
 کجاب دریا و امنی پر از اشرفی و رو پیہ زنیور طلا بازوی صد جاخم یافتہ چشم بد دیدہ و چشم کیست
 گفت من آنم کہ بد دولت تو و خان تو باین دولت رسیدم گفتم مبارکت باد نر و خان بر ہم ایشان
 ہم رعایتی کردند بعد دو روز بناظر حکم شد اورا با دختران بسیارند خواہہ سران پاکی بہارند و اورا
 یک ہزار سپہ کنیا دہن مرحمت شد مردم محل و چند اهل نقد و زیور و انواع پوشاک آوردند و آب تسیا

دیگر در آن نواحی انعام شدند ناظر مامور گردید اسناد معانی محصول عدم مراحمات از جمیع ممنوعات
درست کرده باورساند حکیم بموجب بمبادی چشم بخانه او میرفت بعد ازین بخانه پادشاه زاده
سلطان و محمد معظم و محمد اعظم و محمد اکبر و سعد خان و یلنگتوش برودند از دو متمندان معتبر و معزز گردیدند
که خدا کرد این سریران را اهلای زرفیت پوشیدند شوهرش توان و تابش باب هم رسانیده شیخی و
پیشوای و پیشینان نام بر آوردست اشاب یهود کلاسیست بی ریب با یقین مشاهده شد که این
زلیخانم بدولت یوسف زبان جوان گردید بمپالعه کنجک در نیم یافته روی او بر طرف برشته و در
پیدا کرد و دیده رمد کشیده او روشنای پذیرفت آری ثروت میدان نشاتین فرمودند که از سید و
بگری چون تیر سر اور کوی صاحب دستان گیر انتبه و نیز خان مورخ مزبور در تاریخ مآثر عالمگیری
هنگام تخریب بعضی قلاع و کن که بسبب غلبه باران و طغیان آب شکر پادشاهی اکثر تلف گردیده
همان حالت افواج غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ رسد غلات بکوه رسیده این عبارت
بقلم آورده آورده اشای قطع این منازل چهار کوه مسافت جریبه از ابتدای آنها دور است
بسان لشکر غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ نظر آفتاب نظر پادشاه پادشاهان قبله سلاطین
زمان در آمد خان مغزی الیه محله را از بنه گاه اسلام پوری بار استنگی نمایان و توزکی شایان و بر نیت
بر حالت لو میسان عظیم الشان توپخانه مافوق طاقت سپه داران که از هر سبب شکست فراوان
بود منجمد آن یکس نیمه بدرجه قبول رسید غازی کچه نامش مقرر گردید و اکثر توپخانه در سر کار
ضبط شد و بموجب حکم قضا امضا بطله باره نفاذ گرفت که امر از یاد برین توپخانه نداشته باشند
نقل فقره دستخط خاص که از رو آن حکم ارشاد مواد بشا هزاره بیدار بخت بهادر نوشته شد
مناسب مقام است محله که خان فیروز جنگ که سفت هزار سیت از خانه خود نمود توپ کچک
نشر نال گهور نال همه چیز که آنقدر مانند ل نیامد سوای آنچه از سر کار پادشاهی با او تعیین است
چرا شما صنایع اومی یا بید ز بار اصناف می کند و بی مصرف صرف می نماید بدیت آنچه در کار
بود ساختش خود بار سیت و اندکی ماند خواجه غره سبوز و سبکس نیست که در فکر دل خود باشد و
همه در فکر شکم میگردد و بی انتهی کلامه واقع وصال پادشاه ملکی خصال اول روز جمعه بیست و ششم
ماه ذی قعد و داد و در مرزا فاضل الانوار حضرت سیدین الدین محمد زرش در سه کوهی دولت
آباد آسوده اند عمر سیر بکت نوز و یکسال و سیزده یوم مدت سلطنت پنجاه سال و دو ماه و سبت
تاریخ آه شد آفتاب نریندین و تاریخ است دخل الجنة نیز گفتند رحمة الله تعالی علیه و آله طاهر در
است سال وصال او یقین

از حدود شتاب زبان حق ترجمان آن پادشاه معدلت نشان گذاشته بود که ریجان بر تربت گذاشتن مرغوش
 ست در عین دین ایشان بسبب هجوم مردم خاک کمی کرد و در دوران ششصد و شانزدهم و آن اشخاصی یک شپتاره
 ریجان گرفته آمد گفته تربت ترا که اندکی خاک مانده بود ریجان پر کردند روح و ریجان و جنه نعیم تاریخ وصال
 ایشان شد پنج و الا که هر از آن پادشاه و او گستر حمیده میر بر روی کار آمده بودند سلطان محمد که در
 سال هزار و چهل و نه هجری متولد شد صاحب داعیه و رشادت بود و شجاعت و مردانگی بسیار و از ابتدای
 سلطنت مصدر کارهای نمایان شد چون پادشاه عالم مطاع در جنگ سلطان شجاع مخالفت نمود
 بحکم سلطانی بر فاقت سلطانی مراد بخش مجبوس قلعه گویا ر شد بعد چندی در حضور شد بقضار خود راه
 عالم آخرت در سن سی هفت سالگی گرفت سلطان معظم شاه که ذکر ایشان باستقلال می آید محمد
 اعظم شاه که در هزار و شصت و سه هجری بوجود آمده در زمان والد بزرگوار صاحب رشادت و اعتبار
 و اقتدار بود پادشاه محبت خاصی با او داشت بعد فوت پادشاه در ممالک کن جلوس بر تخت کرده باشکر
 پادشاهی و دیگر افواج نامتناهی از حد و دکن در خاسته بداعیه سلطنت با کبر آبا و اجداد محبت پیرو می
 سلطانی از دست کسان سلطان معظم بعد از نیک و ادور و زینای و معرکه پیمای داده بود و در صرفت لوان
 لشکر شکنی و خصم افکنی تقصیر نکرده بسبب تند او با دقهر آهی که بر روی افواج او آمد بر نیت عظیم خود
 با اکثر پان بقبل رسید سلطان محمد اکبر که هزار و شصت و هفت هجری تولد یافته در صغر سن
 اثنار شد ظاهراً در مهم راجها آجیر و دیگران شد در عین آمادگی محاربه باشکر پادشاهی که یک
 کرده فاصله در میان بود طاقت تقابل نیارده فرار اختیار نمود و بتغایب افواج پادشاهی راه ایران
 گرفت بامر سلیمان والی ایران و فرار اقامت کرد و همبجا پیش از واقعه پادشاه یکسال در گذشت
 و در آستان مشهد مقدسه رضویا سوخته است پیش از وفات خود یکصد و سال عرصه داشت بحضور کرده
 احوال و دستد عا شد و عفو تقصیرات نموده بود و در جواب عده عفو و عطا صوبداری بنگال بر آن
 حرکت از ایران و رسید بسرحد هند وستان بقلم آمده در همان نزدیکی حلت نمود از آن
 پادشاه رسید و بعد از ترمیم و نمودند که فتنه عظیمه هند وستان فرو نشاند
 مخالفان مذہب بر ملت اہلسنت و جماعت گذشت سلطان محمد اکبر که در سن
 بنقاد و هفت بظهور آمده که از میان همه پادشاه زاد ما بغیرت بود بعد واقعه پادشاه در حیدرآباد
 نمود و از راه سور تدبیر و جلد مزاجی بقبل بعضی ارکان دولت خود باندرک شبه مبادت فرود باقت
 اعوان که بزرگم نمیر رسید مقابل لشکر محمد معظم بهادر شاه که افزون از یک صحران زیاد از قطرات

بودند و او عزرائلی و بهادر کی داد بعد او ای لوازم تهور و محاربه زحمی بسیار خورده و نیم جان ابریر
 پیش پا و شارسید در گذشت سوای اینهم چیز بودند چون بسن تمیز نرسیدند ذکر آنها ضروری
حضرات اهل کمال که در عهد سنده هزار و یکصد و سیزده تا جلوس بهادر شاه در کشمیر سنده آری فاده بود
 و ازین عالم رحلت نمودند **حضرت خواجہ احمد یسوی نقشبند** از اولاد حضرت سلطان خواجہ
 یسوی ترکستانی قدس سره عزیز خوش اوقات و اکابر منشی بود چون بحسب تیر از وطن جدا شد
 اطراف اکناف عرب بیت المقدس شام و بغداد و غیره سیر نموده از انطرف به هندوستان سیر
 نموده رفته رفته کشمیر و لیدر آمده اکثر این همه سفر با بر قدم تفرید و تخرید و آنته اوائل بر کوه ماران و
 مزار مرزا شیریک ملا شاهی میگذا رانید بعد از چند سال خواجہ نظام الدین احمد نقشبند مرحوم مطلق
 بر احوال کرامت منوالش شده خود رفته از کوه ماران فرود آورده در همسایگی خویش جای بودن
 نمود چون خواجہ نظام الدین بر حمت حق پیوسته خلف الصدق ایشان فضائل شرافت مرتبت
 کمالات منزلت خواجہ نور الدین محمد آفتاب که امروز بقیه حضرت خواجگان عالیشان و جانشین مسند
 ایشانست آمده و تفقید بیژ از پیش نموده دانشان باطنیه طریقہ نقشبندیہ گرفته و مردم شهر هم
 داخل شد و استمداد از ایشان در سر باب مینمودند خدمت خواجہ احمد از اول تا آخر بر یک موضع و تکبیر
 حین تنهای فضل به اوقات رجوع نداشت ایام رجوع وقت تفرید را مخالفت نبود یعنی صحبت و
 در فیوض مباشرت یکسان بود از جبهه ایشان علامات بزرگی هویدا و از کلامش آثار فیض و جذبہ پیدا
 میشد در تعلیم مردم افراط نداشت و در خوش آمدل رجوع مبالغه نمیکرد بهر حال مصداق آن بود
 بزرگان فرمودند بلیت تکلف گر نباشد خوش توان زیست و تعلق گر نباشد خوش توان مراد
 راقم حروف بنا بر صغیر سن شرف صحبت خواجہ احمد را در نیافتم اما سر راه یکد و بار دیدار نور بارش
 را دیده که طرفی سواره میرفتند و خواجگان دیگر هم همراه بودند و رقمه احتیاط از یاد می داشتند
 دست اجل گریبان جیانش گرفت سوم ذی حجه سنه یک هزار و یکصد چهارده روز جمعہ وقت عصر
 رحلت فرمود جائے در بیرون مرقد شریف زبده اولیائے خواجگی خواجہ معین الدین نقشبند
 یافت رحمه الله تعالی رحمت واسعه مریدان قبر سنگین و کتھرہ چوبین ساختند و عجائب غرائب
 از حالش نقل میکنند الحق که منظر حق بود خدمت بابرکت معارف آگاہ حاجی عبید الله
 البلیخی از زرقای جناب محرم راز خواجہ نیاز نقشبند که رفیق سفر حضرت خواجہ احمد بودند و وصاف
 ایشان از خواجہ نیاز شنیده بشوق دیدن خواجہ مذکور شائق کشمیر شده بودند و کشمیر رسید

۱۴۰ وقتیکه موی مبارک بوی واقفان آثار شریف و کشمیر رسید بحسب تصدیق در میان آمد خواجہ احمد یسوی نسبت خود را بار و حاجت جناب

چند نوبت از احوال شریف سیادت پناه و حقائق آگاه شیخ محمد فاضل استفسار نمودند و ما تقوی را
و توکل ایشان و ولایت بر بزرگی ایشان دارد ازین قلیل البصاعت احتیاج استکشاف نبود و اندک
المستقین بیکین چون استفسار شما مکرر یافت مکرراً صفحه باطن ایشان را تصفیغ و تفحص نمود و چند چیز مفهوم
گشت اولاً باطن ایشان را منور و متجلی بجمالات علییه در لقیقت یافت و فمای وجود و نفی صفات و وجودیه مفهوم
شد ثانیاً فمای نفس که نزد مشایخ کرام اعتبار تمام دارد و منکشف گردید ثالثاً عنایت غوث الاعظم بلکه
انتساب طاهری نیز موجد گشت رابعاً این بیت حسب حال ایشان یافته شعس چون بدستنی که نظر
کیستی بی فارغی گزیده و گزیده استی بد و بعضی امور دیگر هم بود اما تا وقت کتابت و فائز بود و اندک
فقیر در دعوات ترقی ایشانست هم از خدمت ایشان امیدوار و عای حسن خاتمه است تم کلامه الشریف
و چون حضرت مرشدی مرتبه سوم در سرسند بملازمت پیر بزرگوار خود رسیدند شانه فرمودند که
حین رو هایت حضرت غوث الاعظم رضی الله عنه لفظ یا ولدی نسبت با ایشان شنید شد که
و اندک غلم و حضرت مرشدی میفرمودند که خدمت شاه محدث روز فرمودند که مرا وقتی و حالی بود
با وجود کبر سن در صورت طفل شیر خواره که بردستگاه پیرند ظاهراً همیشه در باز عود بوجود اول
و گاه در آب در ایام زمستان بدعوات مشغول می شدم و آن جاها می تریدن خشک می نمودم
ایام تجرید و راههای محوف تنها میگذاشتم و تعلق خادم دزن و نر زنده کوه قاف می دانستم علی بن الفیاض
احوال ماضی بیان میفرمودند فروتنی وجود و سخاوت و فمای ایشان را احتیاج بیان نیست که عیان
چون عمر مبارکش از شخصت متجاوز شد مرض موت عارض جسم گردیده رخت بدار البقا کشیدگان
عشر من جمادی الاول ساله روز چهارشنبه آخر روز بقیع رسیدند که ریاضت و تقوی و استقامت
بابا عبد الله زاده بودش از پرگنه اول از موضع لاری یارست چون ذوق خدا طلبی دامن زن آن
دونی او شد در خدمت حاجه بابا خلیفه حضرت بابا نصیب رسید و مراتب سلوک ابقدم رسانید
که در صغر سن حضرت بابا نصیب با هم دیدن آمدی در ویش و آگاه و طالب علم و متراض و ذاکر بود
سنت سنی مشایخ خود در گرد و نواحی شهر قری امر موعظی نمود و بنای مسجد و پیل و غسلی نه می فر
و اظهار ستم افشای سنت میکرد و مردم قریه از کفر با سلام می آورد و از اسلام بصلاح می برد
مردم بنوعی آرزو زده بدو خانه بخانه میبردند و قبول شمع و نصاب میکردند آخر با جذبی پیر رسانید
کاهی متغیر شد شهر کتری آمد پرسید که شهر چرا نمایی گفت اندک دست طالبان تصور میترسم که مبادا
از زبان سن کلمه بگردد و مردم از ایشان نقل تصرفات و اظهار کرامات بمانند در وطن خویش در مکان

در حدیثی از پیران آمده است که هر که از احوال غوث بگفت

ملک در دامنه کوه بر چشمه تکیه ساخته و بنای مسجد نموده با جمعی آنجا بود گذرک فرحت بخش و مرت
 قز است بهمین دستور در مواضع متعدده تصرفات نموده مؤید دین متین و تائید اسلام می نمود
 جدا از چندی در همان سمت معین ایام حیاتش با خراسید در شش شربت کل نفس فرایقه الموت
 پیشید بعالم بقارفت همه ائمه رحمة واسعة ایوبه باکی را نیواری از یاران خدمت بابا نصیب
 چون بابا در سن حق پیوست بخدمت او تر با با تربیت یافته او خلیفه خدمت شیخ و او
 مای علیه الرحمة بود در پرگنه کردن آسوده است و این ایوبه باکی بعد از مرشد خود مدتی تر سینه مردی بر قدم
 نظرید و تجرید بود و پاکیزگی بغایت و در سینه اش چه در لباس چه در مسکن مدتی درین وضع بکمال خدا
 پرستی بسر برده در همان محله را نیواری مدتی یافت برادرش دولت باکی نیز بر منظر او بود و مرید خدمت
 سید محمد قادری شده نیز هم آنجا مدتی یافت این ایوبه باکی مرید علی شایخ نام در موضع اوین
 از پرگنه و بی داشت در وقت او متجاوز بر قدم نظرید و تجرید و صیام در ترک حیوانی و ضبط اوقات مستقیم
 بود حضرت مرشدی از و نقلها میکرد بعد از چندی در شش ر حلت نموده در صحن خانه مدفون شد در حلقه
 تعالی رحمة واسعة ریاضت تقوی شعار لاله ریشی بابا و ایوبه ریشی عرف تهکاکون موضع
 کهنه موه از مریدان نیکو ریشی بابا اند که منسوب بخدمت خواجہ سعید پانورست تکیه اش در تمام کوه
 کتاره و پیا بهت که مرجع مردم زعفرانست مردم صالح و عابد و مترانس بودند و بر قدم تجرید و نظرید
 اللهم و صائم الدهر کم پوستن و کم خور روز و ک خواجہ علی سود بملازمت ایشان رفته او ضاع پسندید
 ایشان قبول خاطرش افتاد و طریقه اینها قبول نموده بیگ صحبت ایشان ترک آن و فرزند داده قید است
 ایشان در پاکهوس از انداختن حیات لاله ریشی بابا در همان ده می بود چون رحلت نمود برادرش ایوبه
 بابا در محله چچه بل آده عمارت شکست یور خریده در آنجا سکونت اختیار نمود و جزوی نقد که حاصل
 قتل از فقیری بود داده توکل تو ساخته در کیشانه با این خادومی میگزارند و تعبیه با که در دست
 نمود آنها را تزویج نمود و مراسم اخلاص لوزم مریدی و خدمت عالی جانی نسبت ایشان
 چون رحلت نمود مقبره به تکلف برای مرشد تعمیر نموده در جوان آن مسجد مسکن افتاد
 است قریب چهل سال آنجا سکونت داشت و بر قدم تقویت تجرید میگزارند و مشغول باطنی هم آن بود
 بعد از چندی رحلت یافت در همان مقبره آسوده گشت همه ائمه رحمة واسعة حضرت
 بابا عثمان قادری آنجا ب تلف و تلیف والد بزرگوار خود بودند مدتی ولایت مرزبانی
 حاجی محمد قادری و محمل احوال این حاجی بابا سابق مرقوم شد لحنه از آن برای حفظ سر رشته من

از کتاب جامع الفوائد

از کتاب جامع الفوائد

از کتاب جامع الفوائد

این خواجہ همیال ابن کاجو

مجدد مرقوم پیشود ایشان از قبیله کاتجو با که از سوداگران معروف کشمیر اند بوده از صغر سن میل
 بصلاح داشتند و گاهی متایل نشدند و در ایام که جناب سید السادہ معین البرکات شایعیت
 قادری کشمیر بوجود شریف خود مزین فرمودند خدمت بابا حاجی محمد توفیق یافته در سلک ارادت
 حضرت ایشان درآمد و این شاه نعمت الله از اجل حضرت قادریه بود و در علم ظاهر و باطن امتیاز تام
 از اقران داشته مکاتیب عرۃ الوثقی قطب الاولیا حضرت شیخ محمد معصوم سرسندی قادری تکریم
 سه در جلد اول بنام ایشان مرقوم است بالجمله حاجه بابا سلوک راه باطنی در خدمت ایشان
 کرده هنگام مراجعت ایشان بہندوستان بخلافت سر گزار شدہ با وجود مرتبہ خلافت چند ان شیخ تکریم
 و مکسب و سعور خدمت والدہ ماجدہ خود میگذرانید و آرزو سے طواف حرمین محترمین زاوہما شدہ
 بسیار داشتند اما خدمت لہدہ را گذارند رضی بحکمت نبود روزیکہ والدہ ش قضا کرد ایشان را
 مدفون ساختہ برگشتہ بجائہ خود نیامد و از راه کمال شوق راست بجائہ ہزار و نہ شد و دوران وقت
 سن شصت و شش رسید بود بعد زیارت بیت المقد الحرام بمدینہ سکینہ سید الانام علیہ
 الصلوٰۃ والسلام رفتہ و ہمجا توطن فرمودہ و اکثر خاک پاک آن قبلہ پاک را بر پیش خود جا رو بہ زمین
 در گاہ امت پناہ مامور شد کہ ترا بوطن باید رفت ظاہر عرض کرد کہ آرزو دارم کہ بقیہ عمر در جوار فاضل
 بگذرانم بواسطت امیر المؤمنین عثمان بن عفان یعنی المدعۃ خطابہ الاشد کہ بوطن رفتہ باید کہ متایل شو
 ف نہندی کہ از تومی شود با او کار ہاست اورا عثمان نام خواہی کرد بدین جہت بوطن آمدہ تا ہا اقبیہ
 کرد و این فتنہ سعادت مند کہ بابا عثمان است بوجوہ آمد چون بہ بلوغ رسیدہ خدمت والد شریف
 رحلت فرمود بابا عثمان مشغول بتحصیل علم و کسب صلاح و تقوی بود و در خدمت خواجہ محمد طیب چرخ
 و خواجہ ابو الفتح کلکو وغیر ہم فرزند ان و شاگرد ان حضرت خواجہ حیدر چرخ استفادہ علوم و معجز
 و رتبہ اشتر از علم و ورع و اتباع شریع از سایر اقران افزو و بحق تعالی در عمر و کمالات نمود
 و مغنویتش برکت بسیار داد و اصلادل بر تنعمات و لذات نفسانی نہ بہاد و چون حضرت شاہ
 ابو الحسن بر اور کلان شاہ محمد فاضل قادری درین شہر نزول فرمودند خدمت بابا چرخ بصحبتش نمودند
 بلکہ رابطہ باطنی و معنوی ہم حاصل کردی یعنی دینی نفسی بجمان داشت و حکایات زہد و احتیاطش تا کجا
 توان بزرگداشت و قہمی خواجہ محمد اسحاق جد مرحوم رقم کہ از انجیائے روزگار و برگزیدہ ہا سپرد کار
 بود بسیار شدہ خدمت بابا عثمان را بجهت تلقین استغفار آورده بودند صورت مبارکش ایاد علم
 نور مجسم بود بنگورات احادیث نبوی کہ بر زبانش جاری شد طرفہ اثر بخش دلہا شدہ یہ حضرت کہ حاضر کردند

ابو الحسن

قبول نفرمود و گفت که محض بقصد ملاقات این عزیز که از صلحای وقت است آدمیت من
 خللی نمی پذیرد و صافش در ماه جمادی الآخره ساله هزار و یکصد هفتاد و شش مرتبه با بابا این بود که در نماز
 قدیم در بیل سنگ زبر قدم والد بزرگوار مدفون باشد مردم چچیل را منی نشاند و یک پیروز و نیم ایشان نیز
 بهمان طرف نائل شدند و همباجا در چچیل مدفون کردند باین جنابیت در همان نزدیکی آتش واقعه شد هم
 خانه های مردم محله و هم زوجیه بابا سوخت و هم پسر کور بجان و خانمان خراب گرزید بابا اسماعیل
 قادری بخاری مردی بودی اولاد در خدمت خواججه حبیب شد تا تو ارات کرد استعمال باطنی گوشت
 و مدتی بخدمت و صحبت او سرگرم شغل قلبی تیز رو راه معنوی بود و تقیید یا نشانت بسیار نمود آخر
 بسبب بعضی تزودات از انجا جدا شده بصحبت مولانا علامه خواججه ابو الفتح کلمه پیوسته در خدمت
 او باستقامت ظاهر و باطن نشست مسائل شرعی و احکام فقهیه را بحال و وقت و وقت کثرت
 می نمود موافق آن عمل میفرمود و کشف تنگی دست در جای که وارد می شد اگر قوت و زورش قوت
 شکر میداشت با تقا و الهام آگاهی می یافت از ان احترام می و در زید اول آخرش بنظر
 استغنا گذشت او اثر عهد عالمگیری رحلت نمود و در موضع اچار آسور رحمت شد و کتب
 حمزه زیدی او را و خواججه رفیق سهروردیت مردی با مکیین و تقوی آئین استعمال نمود
 سایر احوال باطنش شد در علم فقه و حدیث رتبه عالی داشت و کتب مرغوبه از هر فن بسیار
 بهوش و تکلف بزرگداشت خالی از درد و سوزی کم نبود به پیری نارسید و در آن نشاند
 فرمود لاله بابو سهرانی از مردم موضع چنده بار دست که قریم است بالآخره از این شهر
 و در خدمت زاید بابا ناگامور سید و سلوک او معنوی استتغال و زید در این زمان
 بکار برد و صاحب کتایش شد آثار فنا و نیستی از زید انور بارش ظهور نمود و در صحبت
 بغایت بی تکلف بوجهی کثیر از فیض صحبتش بهره یابند و بجای رسیدند و شهرت
 یکصد و بیست و دو رحلت نمود و در مسکن خود آسود شیخ عبدالرشید حاکمی قادری
 وقت بود برای طلب درس فرزند و ستان اختیار فرمود و بصحبت او
 که از اکابر اولیا بود بهره اندوز شد بعد مراجعت کبکتمیر در غار با و کوه هزاره در آن
 بفقرو فاقه تقدیم رسانید و او در یانست و او آخو با شهر آمده در وان قلعو غار در سنه
 خود قرار داد و بزرگوار بهایت خلاق می گذرانید و در میان این حالات تقریب قصد
 چاره که در احوال سیف فان گذشت کعبه زیم زنت قریب بود سال مسافرینت

کتابخانه حضرت امام رضا علیه السلام

ذی حجه سنه هزار و یکصد و نوزده سفر آخرت فرمود و بعضی اصحاب صلاح و تقوی گذارشتند
 تقوی شعار میان محمد باقر حجتی خانیاری رحمه الله تعالی علیه از قبیلہ سوداگران
 بود در عنقوان جوانی مسافر شده به پتہ رفتہ از انجا بخجرت مسرت برکت حضرت میان حجتی
 کشمیری کہ از قبیلہ کوتولان بود ولد میان حسین مرید شد گویند کہ در خدمت بابانصیب ہم این
 میان حسین مستفید بود در حمد از زبان ایشان رونقے اشارہ شنید کہ از نصیب تو نیست
 به پتہ روانجا موی الیہ رفتہ باز به کشمیر آمد و در خدمت بابا اظہار نمود کہ من در آنجا کسی اینا فتم فرمودند
 آن طرف دریای یافتی این طرف دریا پتہ است و آن طرف حاجی پور باز رفتہ در حاجی پور
 نمکین نام مروی را دریافت بعد از نظر رد و قبول امر باستقامت نموده بتربیت متوجہ شد و معنی
 بخشید و امر به نکاح شرعی فرمود از انست نتیجہ این میان کجی مذکور القصہ میان محمد باقر بعد از
 مدید از خدمت پیر مرخص شدہ بوطن خویش رسید و در خانیار توطن گرفت و اشتغال کہ مامور بود
 استقامت و زہد بعد چند کی تامل بہر ساندہ صاحب بنون و نبات شد و خانہ و خانقہ
 ساخت و اولاد را بصلاح و علم دلالت فرمود و یارانش اظہار خوارق مینمایند چہ در کشمیر چہ
 پتہ چون نیک فالین روح بسر جانش رسیدہ در جوار خانہ کہ احاطہ نموده بودند من یافتند
 حدود سنہ هزار و یکصد و ہشترہ بابا یوسف درود از مردم صحرا بود عمری در شہر سکونت کرد
 با مردم شہر مشہور شد ظاہر از خاندان حضرت بابا مسعود پانپوری و یاران ایشان نظر سے یافت
 رفتہ رفتہ بجز بہ کشید مغلوب احوال شد اکثر ترک نماز میکردہ و گاہی افراط در نماز داشت ہر وقت
 زیادہ برضا بطہ نماز ہا بجای آورد مردم حمل بر قضا سابقہ میکردند مصدر خوارق ہم بود یکبار ہی در
 محلہ اش آتش واقع شد بالا کی بام خانہ رفتہ دامن پر دستہ شاشیدن گرفت ہر طرف شاشہ آن رسید
 از انجا آتش فرو نشست وقت رحلت نفسی چند شعلہ مبارکباد کہ قاعدہ عروپا است خود موزوں
 کردہ حاضران را فرمود کہ بدستور مجلس عروسان بسازید در مقبرہ بابا ادم شاہ آسود حکیم شاہ
 مجذوب در جوانی جذبہ بہر ساندہ و سکونت در محلہ از محلات حول بالاتر از حویلیہ محمد سلیم
 اختیار نمود صاحب جذبہ قوی بود و گاہی بہ تعرض غرضمندان خبر از حالات استقبال ہم میداد و بار
 علم و اصحاب عینی صحبت بہ ہوش میداد و اکثر مردم عوام حرف با شارہ و کنا یہ میزد از انجا اصفا
 مدعای نمودند در شہور سنہ هزار و یکصد و سقندہ رحلت نمود در آنجا آسود یوسف شاہ
 مجذوب ہم در بنگور ات کمتر از حکیم شاہ نبود در ہمان نزدیکی ازین عالم رفت مجاذیب بگریم در

در اولاد بابا یوسف صاحب بنون و نبات شد و خانہ و خانقہ ساخت و اولاد را بصلاح و علم دلالت فرمود و یارانش اظہار خوارق مینمایند چہ در کشمیر چہ پتہ چون نیک فالین روح بسر جانش رسیدہ در جوار خانہ کہ احاطہ نموده بودند من یافتند

آنوقت بر منصفه روزگار بودند بهین مفذرا اکتفارت و تخریر حالات بعضی ارباب سخن پرور
محمد زمان نافع برادر ملاطی بهر غنی است بصحبت شیخ محسن فانی در صغیر سن رسیدن و بهره ور
معانی از خدمت برادر کلان خود گردیده تا آخر عمر تدریس و او این اشتغال داشت و اعلام سخن گستر
می افراشت اینچنین بیت از وادان طبعش وقت تخریر به خاطر بود طبیعت بگیر لذت دنیا سے شوق
شرزده را در مزاج زهر بود نعمت زده را بد شنیدیم از لب فواره این صدای بلند که گریه است
مترخنده های برزده را در قدم شمشیر گذارای خیال بیهوده کرد و بخانه دل ماراه نیست سرزده را
وله میخرامی بهر قلم مر جابمیز سیدت در جان فدایمیز سیدت سرزده پامیز سیدت در پیکرت راه
نار و بود جامه سطر میکشد در از شمیم گل قبای تمنا میز سیدت در میکشتی بازی پری شهید گشتی
این غلط اندازی و بازی پامیز سیدت در همچومی از پرده زنبوری جام بلور در چهره ساز نیما
زنگین از خنایمیز سیدت در پیرشتی نافع اکنون با سان شب تا سحر در خرمن ماهی در آغوش زونا
میز سیدت در ظاهر واقع نافع در هزار یکصد و نوزده شده است میزاد ارباب جو یا پسر کلاست
صاحب سخن و معنی یاب بود و در فن سخن پروازی تتبع مرزا صاحب نمود با محمد سعید اشرف
علی رضای تخلص صحبت داشته این هر دو شاعر مذکور شهو همراه ابراهیم خان بنویرت در کشمیر آناه
و از استادان او بودند مرزا ارباب از شعرای عهد خود امتیاز داشت صاحب یوان فصاحت
بیان ست در نیوقت این چند بیت از حافظه بر صفحہ تحریر برآمد قطع عین دریا و صلاست
بهر چشم زدن در چون جباب آنکه سوایتی بود در سراز در می توان یافتن از ناله قمری که مدام در
آتش است بهمان در زه خاک ترا و در دل جو یا نخورد زین غزل آراتی آب در منقبت شیخ
خامه مدحتگر او در شاه مران جهان آنکه زبان قلمم در زین دو مطلع شده پیوسته تا گستر او مدحت
ندیم ذره خاک در او در عالم دهر که در و جمله بگیرد سراز در هر که شد تاج سرش خاک در قنبر او در
فلک زکشت بلکه به بالانرا او در بعد قنبر ز غلامان علی تو انت در کس نیار دو گریه او در
مهر او در مرتبه اخیر که ابراهیم خان ناظم بود در قرب بسیار در مرزا ارباب در
بکشد شروه سفر گزین عالم آخرت شد چون در مرتبه بعضی اکابر این است جماعت بعضی
گویی شوخی کرده چنین گفت بدیت بر سرش گل با در آتشین در بر تنش ابراهیم نور باد در
هنگام رحلت مرزا بعضی شعرای سینه هم در تاراج و فاش جواب ده شد چنین شوی کرد تا تاریخ
رفتنی تاریخ جو یا بست بهفتش بود کم در چونکه گز کردند او را گشت تا کنین است در هر چه

وارو گماندارد کامران بیگم گویا برادر مرزا داراب جو بیست مشهور است که شاعری از ایران آورده
 بود کامران بیگم ادبانه با او برخورد آن شاعر طاقت نیاورده گفت که لعنت بران سحر که مثل تو
 گو ساله را گویا کرده است و گریه در نسبت این هر دو برادر وارو شده از تخلص هر دو پرسید بیگم گفت
 رو گریه گفت گویا فرمود که تخلص طالب کلیم را هر دو برادر خوب تسلیم کرده بروید زاده کامران بیگم
 است لاله ملک شهید از مردم کشمیر بود در همان وقت او هم راه سمنگه سے می پیوود در تاریخ بابی
 قدرت خدائی داشت اما این امر را بغایت متبذل کرد و بتقریب تهنیه و تعزیه هر کس و نا کس تار پیچ سے
 گفت گویا تار پیش بازاری شده بود شعریم بد نمیگفت این دو شعر او در خزینہ حافظه بود و بیگم
 رسید سر لام قدم با الف قد تو لا شد یعنی که وجودم بوصول تو فنا شد در آتش شسته
 خموش از فراق دوست چون غنچه بائے لاله مرا سر در گلو بست و ده مجلس فتنه عهد ابراهیم خان
 موزون کرده است از خوش طبعان وقت بود حواجه ضیاء الدین و یوانی خلف الصدق حواجه با
 ست در اخلاق اطوار بر پدر خود تفوق بغایت حسن طبع و خوبی اوضاع داشت و اکثر اوقات
 فقر را بسنت جماعت میگماشت گاهی سیل شعر پر دازی هم می نمود این رباعی از دست
 رباعی مردم به جنون نزدیک گرد پیش اند خود را بهتر از غیر خود اندیش اند این بر خرد نماز
 بر نر خویش این مرده دلان زنده به خط خویش اند و قتیکه مختصر شد وصیت کرد که بیست
 امانت جماعت او تکفین و تجهیز و غسل نمایند بهمان طریق عمل شد حاجی اسلام سالم
 پس ابدال بسنت که از اعیان هند کشمیر بود و باتفاق سینه او دیگر در خدمت شیخ نجیب
 شرف اسد یافت و عثمان همت را به تحصیل کمالات انسانی یافت نظر اشعار ابدار گوی
 از اقران پیش برد و متوجه بهندوستان شد در سلک نوکران شاهزاده عالیجاه نجم اعظم شاه
 بعد جنگ سلطانی به کشمیر مراجعت نمود و بار میدگی و همواری وضع و سلامت طبع و لهارا مسخر
 و فیل جنگ شاهزاده را بسیار به تلاش موزون کرده است چون صاحب تاز عالمگیری آنرا به مجلس
 درین نسخه بجهت نطوین دست از تحریر آن باز داشته است کتفابین یک غزل که در دست گفته است از
 فکر و تادشش نمود غزل بر اوج برده شرح تو دین تویم را به پیوند آرد غسل خط مستقیم را به
 تپام که نظر بر انوار هر شد و نطق تو تازه کرده کلام قدیم را به درخشش جیت تبسم صبح هدایت
 روشن منوره معنی خلق عظیم را به ابر شفاعتت که همه بحر رحمت است و تفسیر کرده آیه عفو کریم
 لطف تو بر سر همه افراد کائنات به قسمت نموده سایه منیفن عمیم را به شاید بدل شود به همه آیدینه

نام این کتاب در کتابخانه جامعہ اسلامیہ کراچی ثبت شد و در کتابخانہ جامعہ اسلامیہ کراچی محفوظ است
 و نام این کتاب در کتابخانہ جامعہ اسلامیہ کراچی ثبت شد و در کتابخانہ جامعہ اسلامیہ کراچی محفوظ است

از نثر مشهور است و معیت کرده بود که بر لوح مرزا من نویسد من مات من العشق فقد مات شهید

ز خلد سر سحر ملک رز نسیم را پد از بسکه در ازل شرف بیت تو یافت بدید سید دست نوره
 تہی کلیم را پد از امر ہی شرح بیت دو کلمہ است ہم میزان مدد شتر اسید و ہم را پد لطفت کجاست
 سالم عاصی روز حشر پد باشد شفاعت تو شفا این سقیم را پد سوای این دو جماعہ مزبورہ جمعی دیگر
 بر سادہ کمال تکمیل متکی بودند مثل حاجی حیدر جد پہلی و ملا فائق و ملا پیش آوری و ملا ثابت و حاجی بابا
 پسر حاجی حیدر کہ معنی تخلص میکرد و از میان اقزان در لطف طبع و حسن تلاش بہایت ممتاز بود
 واقع کر بار ابغایت خوب موزون کردہ آچند بیت از ان قلم می آید طبعیت دل آتش ز جوش گریہ
 ریاست پد ز گوہر آب را در دل گر بہاست پد بوالہ زود و او شد آتشین رنگ پد چمن از غنچہ لہریہ
 ز تنگ پد چہ میسرے ز خاک پاک طینت پد کہ دارد کجاست نگرود کہ درت پد اگر رنگ است آتش
 دل دوست پد و گر گوہ است دارد نالہ را دوست پد تو غافل داغ جا کما ہے نداری پد فروغ شعلہ آبی
 مدار می پد برا از پردہ همچون برق نالہ پد لباس شعلہ در بر کن چو لالہ پد بہارستان داغ و سیر خون
 شو پد ز جوشن گریہ طغیان جنون شو پد در آتشکے کہ ریزی در عرش پد جہان مغفرت باشد ز سر
 بگوش دل سخن پرواز گشتیم پد فروغ شعلہ پرواز گشتیم پد کہ از باد پرواز خصم جو کوار پد و در
 شمع نالہ زار پد ترا و آتش خاموش نالہ پد زبان داغست همچون برگ لالہ پد زدن مستند
 بیدار ز خواب پد نمیکرد بگردیدہ ہا آب پد عیان گردیدہ در عہد نگریہ بجائے گل قفا در جوان
 تر پد چو طفل اشک عالم بدیم پد بجز مژگان سبب پوشی ندیم پد ز بس چیدان خصم بدیدہ
 چو داغ لالہ در خون شد آہ آہ پد فغان مانند دل در خون چیدہ پد بجائے نالہ جان بسبب
 مشہور است کہ وقت آمدن ابرہیم خان مرتبہ اخیر کشمیر حاجی بابا کہ نقشش بود کجینورینت
 پد ہمراہ ناظم کشمیر نیامد و حاجی حیدر پد پیش وقت ملاقات با ابرہیم خان گفت کہ نوایان
 بے معنی کشمیر آمدند بنا بر افتخار کتفا برمان مقدار نمود و خامہ سرعت شمارہ توجہ بجزیرہ
 سلطین زود ابو النصر قطب الدین محمد معظّم شاہ عالم بہادر شاہ پسر
 یا نگیرست اجمال حوال ایشان ایست کہ در سبب زہنجارہ و سہ تولد بیانت زہنجارہ
 نقد حدیث و کمالات بے ہدایات انسانی حظ کامل حاصل نمود و در ان وقت صاحب
 نمایان فرمودہ مگر کشمیر بلا درکن وہم ایران وقت حرکت شاہ عباس ثانی بجانب خراسان
 در کمال جاہ و اقبال بحسب تقدیر با بیزال از صحبت رفقاے عاقبت انیش فریب رود و بہر حق
 خیال کشی بخاطر پادشہ ہو وقت با والی اچھا طرہ رود سن تدبیر پادشاہ بقیلہ شاد و یادہ

بخت و نذلت مجوس زندان تا دبیلی اکثر اولاد بود بعد غلامی از حبس فرمانرواے کابل و پشاور
 و ملتان و لاهور مامور شده قریب ده سال در آن حدود گذرانیده چون خبر واقعه پادشاه در پشاور شنید
 جلوریز بهندوستان آمده بانتهام شاهزاده عظیم الشان بهادر سپهروم خزانہ بنگالہ گرفته بحضور رفت
 و حسن تدبیر خیرخواهی منعم خان دیوان که از لاهور بر جلیح نجیب باکبر آباد رفت شکرگیری بسیار شد
 از آن طرف محمد اعظم شاه بالشرک پادشاهی افواج خود و پسران که هر همه در بهادری نظیر رستم و استان
 بقهر و جلال غرور عجب و اردو نواحی اکبر آباد گردید و بر قوت و اقتدار خود بسیاری نازید و در اطراف اکبر
 قریب بیخ و بهره محاربه سلاطین اتفاق افتاد هر چند بطاهر علیہ از طرف اعظم شاه بود آخر روز باد
 عظیم از جانب شکر بهادر شاه و زید کارزار مردم اعظم شاه معکوس شد تیر و تفنگ که بجانب خصم میزدند
 باز بر آنها میگشت در اندک ساعتی بیاد فتنه رفتند و فتح و نصرت باولیا دولت شاه عالم بهادر از زنی
 شد هر دو هم ریح الاول اعظم شاه در عین محاربه بر زمینهای بسیار بره عدم تفاوت و تحت تاج زیب با بنیت
 بوجود مسعود محمد اعظم شاه عالم یافت نوزدهم ماه مزبور جشن عالم فرمودند شعرا و فضی تواریح عربی و فارسی
 بسیار موزون میخواندند از آن جمله عزیزری از مردم کشمیر خواجہ لطف الله نام تاریح جلوس رحین یافته و در
 نظر گذرانیده مورد حسین انعام شد تاریح قدسیان تهنیت سال جلوس به بشته مرشد کامل گفتند
 عرصه جشن شهنشاهی را در محفل خلد مشاکل گفتند به سال تاریح همایون سعید به جشن شهنشاهی
 عادل گفتند به رانم حروف شاه با خبر یافته پادشاه بر احوال اولاد اعظم شاه و نوکرانش رحم فرمودند
 همه را مورد الطاف نموده مطلق العنان گذاشتند و بار بار ملازمت در حرکت و سکون میداشتند
 بعد ضبط و ربط امور ملکه آخر سال دوم از جلوس متوجه دکن شده سلطان کام بخش را که با سعید و در چرخ
 مقابل شده بود مجروح نمیکشند اسیر کرد و باز بجانب ممالک هند توجه فرمودند و بعد تهنیه کرده
 کفار گور و کرار اطراف لاهور تا سرسند هجوم کرده باعث خرابی قضیبات تخصیص سرسند شده بود
 و طرق و شوارع را مدتی مسدود و موقوف نمودند و بار باره سیر کشمیر به لاهور رسید با بجمه نواز شیحان
 که در آنوقت صوبدار کشمیر بودند وقت عبور پادشاه از پشاور و لاهور بملازمت با اتفاق منصبداران
 بود عذر کم خرجی منصبداران و همتا کوهستان نموده تا حقیقت حال بحضور نوشت تا صد و در جواب قادی
 بر دخول شهر شد و در عید گاه گذرانید بعد رود و مرستتوقف داخل شهر شد کیمال کشمیر نظامت گذرانید
 تغیر یافت در خطا ملت و شعور سنگاهی عجبی داشت این شعر از دست بلیت دلم بوده آن پنج بکارین
 کسی که بدل لاشتم زندان است جعفر خان پسر فرخان کلان بصوبدار کشمیر سرافراز شد تا رسید

تاریح جلوس رحین یافته

خودخواجہ عبداللہ دہ بیدرانائب کرچون خود بہ کشمیر رسید پامی از داوره عدالت انصاف بدر کشید
 بعض ابوالطیلم و تقدیرا بر مردم بکشتی از جمله قانع کہ در آنوقت رود او نیست کہ در زمان جعفر خان عورتی
 از اطراف پکلے در کشمیر آمدہ در محکمہ قضا اقرار بصدور کلمہ کہ مستلزم قتل او میشد نمود ہر چند عملہ محکمہ اندر
 حد نمودند رضی اللہ تعالیٰ عنہم و تقبل رسید رہین سال لغزش افغنی القضاات قاضی اختیار معروف بہ قاضی خان کہ
 آخر عہد عالمگیری و اوائل سلطنت بہادر شاہ ب استقلال اعتبار تمام قضا حضور بانصرام رسید
 و بمرض اسہال قضا کردہ کہ کشمیر رسید و در باغ مدفون شد مردم عوام بسبب کسان جعفر خان بستہ
 آمدہ خانہا بعض پیشکارش را سوختند و ناخند خان مزبور اکثر شہر بنام متبلا بود و بسبب فرط آن
 از آرمند شدہ در بگے دوسہ روز بہال حکومتش کہ در عرض یکسال سہ ماہ کشید صرصر خان مرگنیز
 از بخشش بر کند جان جعفر خان بہ حجیم تاریخ شد لغزش اورا امانت گذاشتند آخربہ ہند بردند عارف خان
 معروف بہ قاضی محمد فاروق پیرہ عارف خان کلان را متصدیان شہر بلقانہ دیوانی نایب صوبہ کرد
 ابراہیم خان کہ ناظم کابل پشاور بود ب خطاب علیمیروان خانی مخاطب گردیدہ از انتقال جعفر خان
 مرتبہ چہارم بصاحب صوبہ کہ کشمیر سرانوی یافت درین اثنا طیل عمرش وریدہ شد آواز فرزندش
 درخت انتقال بعالم دیگر بربت عارف خان مزبور نیابت نظامت بتقدیم میر سائیند نواز شہان
 بار دوم خلعت صوبہ اری پوشید عارف خان دیوان صوبہ کہ از دریاو محسلے نایب خان مزبور شد
 بود بہ نظم و نسق پرداخت بنا بر کمال نیابت حسن خدمت عنایت سلطانی اورا بہ خطاب امانت
 خانے بنواخت اوائل سال بیت و سوم بجزی نظامت صوبہ از نواز شہان تغیر شد از جمله قانع
 کہ درین یکدو سال بظہور رسیدیکے حادثہ سیلاب کہ بسبب کثرت بارش طغیان شدت کردہ
 اکثر خانہا و مزرعات بر ہم خورد و او اثر سال در تابستان حادثہ آتش از محلات بازار صرافان بود
 نا محله پھر اطراف آن قریب بیت محلہ زیادہ برسی چہلزار خانہ سوخت بالغرض بجاوشتہ آب
 آتش عالمی با خاک یکسان شدہ بر باد فنا رفت عنایت اللہ خان کہ در حضور خانسانا انوار
 کشمیر تقریر یافت باین جہت نیابت امانت خان کہ از اقارب فریب و محبت ان نایب اسد خان
 بود استحکام گرفت از جمله قانع کہ در آن هنگام رہ و نمودیکے واقعہ قتل خلیل بیگ کردہ است
 کہ تقریباً علان نفس بسبب شورش عوام حکم تاجی محمد اگر تم نایب قاضی شدہ بود دیگر عوام
 شورش و هجوم زیادہی بر خانہ سوشن داس کہ عبت پیشکاری جعفر خان مسدوعین جہت
 بود کردہ مشارایہ مضطر شدہ در عدل نایب ناظم بردست خواجہ نورالدین محمد آفتاب نقشبند

۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۲ و ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ و ۴۶ و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۶ و ۵۷ و ۵۸ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و ۶۷ و ۶۸ و ۶۹ و ۷۰ و ۷۱ و ۷۲ و ۷۳ و ۷۴ و ۷۵ و ۷۶ و ۷۷ و ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ و ۸۱ و ۸۲ و ۸۳ و ۸۴ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷ و ۸۸ و ۸۹ و ۹۰ و ۹۱ و ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰

با فرزند آن پسر اسلام شرف اندوز گردید در ماه شوال سال مزبور خان مزبور در کمال عروج و اقبال
 بمرض چند روز بعالم بی زوال رفت و نیابت صوبه بمشرف خان که منیف است آمد نام داشت و داماد عثمان
 آمد خان بود تعلق یافت مشرف خان مزبور سه چهار ماه به نیابت صوبه اشتغال نمود و اما در امور
 بلکه بسیار بی پروائی نمود و ریویز لا نوزدهم محرم سنه هزار و یکصد و بیست و چهار واقعات پادشاه
 در دادشاه عالم بهادر بسیار رحم دل و صاحب جو و احسان بود مستعد آمدن به کشمیر بود
 و احکام مرمت طیارمی دولت خانه و باغات پادشاهی صدر یافته هفتاد و یک سال عمر داشت علم
 احادیث را بسیار ورزیده بود آخر پانزده بی در ندرت بهر سانیده در فکر پیش بردن مذکورات بحث
 تفصیل افتاد در همان ایام براه آخرت شتافت پنج سال یک ماه سلطنت کرد چهار شایسته
 گذاشت یکی سلطان مغزالدین المصطفی بجا ندر شاه دوم سلطان عظیم الدین المعروف
 بعظیم الشان بهادر سوم سلطان رفیع القدر مشهور بر وسیع الشان بهادر چهارم سلطان
 نجسته اختر مقرب به جهان شته بهادر بعد فوت پادشاه هر چهار برادر قابو جوئی یکدیگر
 آخر الامر جهان ندر شاه پاد و برادر خورد منفق شد هشتم صفر شاه عظیم الشان که در دولت و جاه ترقی
 کردانی و رسائی و جمع خزائن از همه غایت بود از میان برداشت بعد رفع تر و بحسن سعی امیر الامرا
 ذوالفقار خان میر خشی پادشاهی کار دو برادر دیگر هم ساخت همگی بیست روز بعد فوت پادشاه
 هر کدام ازین سلاطین زادگاه که از اولاد و احفاد زیاده بر کسی کس بودند فرصت حیات یافته و در عمر
 دو سه روز قضا و قدر همه اور در طرطه هلاکت انداخت بعد گشته شدن اکثری و حسن بعد السیف
 بر سر سلطنت متمکن شد امیر الامرا که میر خشی بود وزارت کل تفویض نمود و پدرش آصف الدین
 معروف به اسد قانز او کالت مطلق داد لقب خود ابو الفتح جلال الدین جهان ندر شاه پادشاه غازی
 نام پادشاه مرحوم خلد منزل قرار داد عثمانیت آمد خان ناظم کشمیر نامور بمکان خدمت شد
 از تغیر او پیش پادشاه آمد خان را که در عهد خلد منزلیت وزارت مخاطب بخطاب وزارت
 خان بود و خدمت خانسانانی حضور نداشتند و مخاطب بخطاب سعد الدین خانی ساختند عثمانیت
 آمد خان او آخر صبح الاول سنه هزار و یکصد و بیست و چهار به کشمیر رسید و هشت روز ماه
 در ریاض صوبه گذرانید در وقت انقضاست او اکثر خدمات صوبه با قارب او تعلق داشت در عهد
 محمد مظفر که از نوکران سلاطین پکلی بود بعد بر هم خوردن آنها تسلط حاصل نموده متصرف مروض
 در آن کرنا که از تعلقات پرگنه کارج است گردید چون این سرورده در جای صوبه داری بود عثمانیت

اند خان مردم خود و افواج پادشاهی را برای تنبیه و لاسای مردم غنیمتین کرد و در همین اثنا انقلاب
 سلطنت را و داده کار تمام ماند و محمد مظفر غلبه کلی حاصل نمود و در ایام ترو و انقلاب سلطنت خبر آمد که
 صوبدار کی از تغییر عنایت اند خان می آمد و در کوهستان رسید عنایت اند خان با وجود نشستن خاطر
 که در آنوقت بیهوش شده بود سعاد خان پسر شیدش برهم زدگی مقدمات خود بغایت داشت
 قلب استقامت مزاج را کار فرما شده او را باطل دانسته مردم خود و افواج پادشاه را در باره مولد بر آن
 مدافعه او فرستاد و این امر را اصلا وجود نداد چون سلطان فرخ سپرد مردم عظیم الشان مرحوم که در عهد
 خلد منزل ناظم بنگاله بود و بدعوای وراثت خرج نمود بحسن سعی خدمت و جهانتانی ساد و ابار هم فریب
 با کبر آباد رسید و جهاندار شاه بعد از آن پسر سلطان اعزاز الدین خود متوجه شده در کبر آباد جنگ
 سلطانی پیوسته خان جهان بهادر کوکلتاش که میر بخشی بود و بجهت مسایل امیر الامرا کشته شد و امر جنگ
 بخصیص رگ پی بجانب امرای سلطان فرخ سپرد دست کرد دیده و دانسته در امر جاریه با آن
 نمودند از بخت حسن غلظت و رشک جهاندار شاه و داده شاه مزبور محروم شده مثل خان جهان بهادر
 رو به برهمنیت نهاد و دست بشاه جهان آباد و در خانه اسد خان آصفالدوله زکن السلطنت رسید
 متصل آن امیر الامرا پسر آصفالدوله نیز آمد بر آن فاقه پادشاه به پدر محرم شد پدر صلاح کار و در
 جهاندار شاه ندانسته شاعران نظر بند گذاشتند و سلطان فرخ سپردی با نفعی در کبر آباد جلوس بخش
 سلطنت نمود و الملک معبود و کز حضرت ساد و اولیاء و مشایخ که از او اثر عبادت الکیبیر فی الجاهلیه
 جلوس پادشاه محمد فرخ سپرد که تمبر رحلت نمودند شیخ عبد الرحیم سهندی بود از قبیله چوچ و در
 و نجابت با برکت شیخ نجم الدین معروف بچی ریشم با با شرف با سلام شد باز نزل او در شارع
 نمود تقسیم تلقین یافته سالها بر آن استقامت و انانیت که از بابا رحمت یافتت قریب شد
 بر طریق خود مداومت کرد و غرق قدیم زیر پای خود نموده بنای اسلام و مسلمانی را بر استقامت و اود
 و از نو اسب برود چون مثال شد جا و در اینواری ساخته و اولاد بهر ساند و مقبره قبل از
 در جوار استانه میان نانک مجذوب بنا کرده آنجای بود و میگویی که آخرها از خدمت
 کبری نیز نظری یافته بود و بهره این طریقه علیه گرفته قید سکوتش با این عصر مغرب با زمانت
 مردم مناصب عجیب و اوقات و کرامات از ایشان می نمایند در راه شوال ساله در مقبره اند که در دست
 کل نفس ابقه الموت چشید میا بود و تمامه حاتم و اسعد مشیخت پناه سیدین یکی کبری یک
 واسطه از خلفا بر بسته حضرت میر خانی غم بود و سایر ریاضت شاف و حالات عالیه در زمان ساد و اولیاء

در کبر آباد
 در کبر آباد

سببا بجناب حضرت سید علی بن ابی طالب

است بعد آن بجزین محترمین رسیده و مناسک حج او امده و مشیخت ایشاد عجمی را طریقت و وطن خود
 داشته در شغل خود کمال و سرگرم باطن و مضبوط الاوقات قاری الدعوات بود شاه عالم بهادر شاه
 در خدمت اخلاصی بهم رسانیده بعد مدتی مدید در ماه شعبان ۲۲۰ هجری در کبر سن باز به کشمیر آمده دو ماهی ماند
 بعد که پادشاه مذکور در وقتیکه پادشاه رفته از آنجا بیمار شده بولین آورده اند و راجحاً رحلت نمود
 ۲۲۱ هجری اکثر اعزّه که بهره ور در صحبت و محبتش شدند از کمال باطنی ایشان حکایت عجیبه مذکور دارند میگویند
 که صاحب بزرگمکون بودند تقریفات غریبه داشتند حسن خلق و بیستی و شکستگی دید مقصود بوجه اتم
 ایشان بودند شیخ محمد ادریس قنی از اصفا حضرت خواهر رفیق اشائی است که ذکرش گذشت
 با وجود عنوان درویشی و کسب باطنی ذوق کفیل علم بهم رسانیده از فضلک وقت خود استفاده نموده
 شیره نامی از علم منقول کمال فرمود و کتب بهوس و اخلاص بسیار در دست کرده غیر از صحبت کتاب
 اهل علم و کمال کاری نداشت خالی از ورع و تقوی نبوده در عین جوانی در گذشت اولاد صغیره را گذشت
 سرز احیاء بیگانه مریدان معارف گاه شیخ محمد است برین تقدیر بیگانه منسوب بارادت خدمت
 غفران مرتبت ولایت و عرفان منزلت شیخ آدم بنوری بود قدس سره ایشان را هم دیده شیخ آدم
 از خلفای رشید حضرت مجدد الف ثانی قطب بانی فوج احمد سرسندی اندر رضوان الله علیه این جیانت
 بیگانه بعد از آنکه نظریه از ان بزرگوار یافت واقف طریق شده و استقامت نمود در کشمیر رسید
 بمنصب بیلی گذرانیده مستقیم طریقت و سرور درویشی شد صحبتش خالی از تاثیر نبوده خوش اوقات
 بود و صاحب کشتیش از اهل فنا و بیستی قانع بود مودب واقف کار و طریقت شعار حرف
 توحیدیم بقدر استعداد بیان می نمود در طریقات تقوی می گذرانید و جمعی را به هدایت رسانید
 از صحبت اغنیای غافل محبت مستغنی بود علوم هست و در حالت افاده و ارشاد بود که بیگانه حلش
 در رسید در سن هشتاد سالگی بدار البقا شتافت دوم ذی حجه ۲۲۰ هجری در رباع حسن آباد که خرید
 خودش بود مدفون شد تنور پورا او میر محمد کاشمیر بود بدلی آشنا و خوش صحبت با عزت و بکتاب
 آشنا بود بسیار پناه فضیلت و نگاه میر محمد افضل از اولاد شیاد و حقیقت و نگاه بسیار
 میرکلاند بدو واسطه و ایشان معروف و مشهورند و هم صحبت شاه و گداور این بزرگوار در زمان
 سکن درین دیار آمده مکن در محله ملازته گرفته بهما بجا مدفن هم ساختند نام جد ایشان میر محمد
 بود از قبیل ایشان جمعی بموضع زنی پوره کانت اختسار نموده هم آباد اجداد ایشان
 آنجا آسوده اند و بسیار معروف اند خدمت میرک میر عبد فوت والد خود میر شمس الدین

صاحب بزرگمکون
 شیخ محمد ادریس قنی

فقر صوری بسیار داشت و مرتبه اولیبه مربی او شده بود کل واستقامت گذرانید زان
 آثار سل و رسائل از شاه نعمت الله قادری بایشان رسید صاحب حال معتقد شد خدمت
 شیخ داود خاکی معتقد شد و ولایت ایشان بود و در کتب خود ایشان را با و صفا ولایت و سیادت بسیار
 نمود و این میر محمد افضل با وجود کمالات موروثی در خدمت پشاه پناه شاه ابوسعید قادری آمده همانا که
 دست بعیت هم داده و دو صحت هدیه نموده معجزات در متابعت سنت جدا مجد خویش علیه افضل الصلوات
 و التسلیمات سعی زیاد داشت بصلاح و تقوی آراسته منظمی خانه نشین بود و کتابت کلام اندک
 و از ان قوت حاصل میفرمود بسیار متورع بود و سیادت ایشان و سیادت سید بر خور و درین شهر
 متعارف است نموی البیه در شهر ۲۳۳ هجری قضا نمود و در جوار آبا و اجداد خویش بیاسود و رحیم الله تعالی
 رحمه واسعة ملا عبد الرزاق کو جوار کی معروف بشاه صیور در سخن نظر از خدمت خواجگی
 چرخ یافته بود بعد تلمذ در پیش فرزندان و شاگردان او کرده بهره موفور از علوم عقاید و نقلیه یافته
 تعلیم و تعلم میگذرانید و حتی المقدور در ورع و تقوی میکوشید یعنی راعقیده ایست که سبب کلی تندرستی
 شافی داشت بلکه حال آن بود که اکثری میگویند که بنا بر شدت احتیاط گاهی بعضی اعمال شافی
 مباشرت می نمود از سبکه عمر بسیار یا قریب بنود سالگی رسید بود در اتم حروف هم بگریزید
 سعادت بارش فائز شد بیماری در ملازمت حضرت مرشد مراد که بعید از مرض اخیرش فتنه بود و نیز
 در شهر سنه هزار و یکصد و بیست و دو و یاسه رحلت فرمود مولانا محمد عابد فاضل منقول از ان در سنه
 بهره وافر داشت عالم و عال و متورع کامل بود و عمر با نر و اگذا زانیده و هرگز تن بسجیت اغنیان داد
 احتیاط و در معالما بسیار داشت تقسیم خانه با شرکا درخت امرودی کجبه او آمده تحقیق از باغبان کرد
 که نهال این درخت از کدام باغ بود بمالک که بویه زنی بود پیغام کرد که بیای در بگیر و یا بکنش مراد
 درخت را بجنس خود استیجابی تماشی بریده داد استرضام نمود ازین دست حکایات و رع او بسیار
 منقولست زباده بر نهاد عمر یافت در شهر ۲۲۲ هجری رحلت فرمود مکرر بیدار نور با نر
 اندوزی حاصل شد زرقا آمدن برکات ملا عنایت افند چه او در وقت غیبت از بیابان
 اقیانوس دست و کفیل علوم در خدمت فقلای وقت بسیار بگفتند در خدمت آزادگی بسیار
 چون اجل موعود منقاسی او شد در شهر ۲۳۳ هجری گذشت قاضی عبد الکریم از قبیله چو ابی است
 والده اش کریمه مولانا یوسف است تحصیل اکثر علوم در خدمت مولوی ابوالفتح و از ان ایشان از
 پاپیه مولویت رسید و معبر عالمگیری رفته مدتی گذرانیده از تغییر قاضی ابی است به فقلای

کشمیر سے فرزند شد قریب مہلت بیست و چہار سال نفاذ امر قضا بجمال اقتدار و استقلال کرد خالی
از صلاح و تقوی و شب خیزی نمود از مقدمات واردات قضا اکثر گریہ می نمود و او آخر عہد عالمگیری از خدمت
قضا معزول شد بالکل بعباد و استغفار نمود در بہمان یکدہ سال در گذشت مولانا ملا محمد محسن گشتوازد
ملا محمد امین کافی و فضلا دیگر کسب علوم نموده در اندک زمانی براقرآن فوقیت بہر رسانیدہ خصوصاً
در علم معقولہ بلکہ مولویت حاصل کرد و در عہد خود معقولات را بدقت و تبحر درس میگفت و صحبت و
درس او فیض عجیبی و آگاہی کسی از خدمت منشی بی بہرہ ماند بر اکثر کتب خصوصاً مطول ہدایہ حواشی و تعلیقات
امروز انتساب اکثر طلبہ علم کہ بہ مرتبہ افادہ رسیدند بواسطہ بجا پایشان از خدمت آخوند ملا نازک
شغل باطنی ہم یافتہ بود در سن ہزار و یکصد نوزدہ ہنوز بچہ نرسیدہ بود کہ در گذشت و در محلہ تاشکو
در مقبرہ حضرت سعید کرمانی کہ بالای خطیرہ حضرت ملا نازک است مدفون شد ملا محمد اشرف نعتی
از اصحاب حضرت خواجہ حیدر خلف الصدق خواجہ محمد طیب کہ از اولاد بلا واسطہ حضرت خواجہ ابوبکر
طہر و وقت ذہن استقامت مزاج بسیار و بعد تحصیل علم از بزرگان خود در خدمت مولانا محمد
کردارش مرثوم شد تلمذ نمود و تحصیل علوم و تہذیب و غریبہ نمود بسیار تبحر حاصل کرد و تصنیفات اقلہ در علم
قرات آورد شیعہ و بعضی فنون نمود و بجاوردہ و بلاغت کلام در تصانیف از اکثر اقران ممتاز و ستی
ست در آغاز سن کھول در شہور سن ۲۰ رحلت نمود ملا کاظم چہ او از بنی اجمام قاضی عبد الکریم
تحصیل علوم ضروریہ نموده بدرس اشتغال داشت متوسل بسیار بودہ اصلاً التفاتی بمرور روزگار نمیفرمود
بیل انقطاع و انزو اکثر میکرد خالی از فیضی زنتی نبود در اوائل عہد بہا در شاہ در سن ۲۰ در گذشت
قاضی حیدر قاضیخان از قبیلہ بچانست و صنوبرن موفق بہ تحصیل علوم شد اکثر در خدمت مولانا
عبدالرشید زرگر تلمذ نموده باوجود عسرت شدید کہ در ان ایام داشت بہت بر تحصیل علوم گماشت و بجز
و کذب بیخ از متبحران اکثر علوم شد و بانقلاب و زکار مفاقت وطن اختیار نمود بشکر عالمگیر
رسید و آشنائی بسیار بچان صدر الصدور بہر رسانید رفتہ رفتہ آوازہ دانشمندی او بسامع پادشاہ
عالمگیر رسید و باریاب ملازمت پادشاہی شد اکثر در مجالس تحقیق مسائل شرف حضور می یافت
و چندی بہ تعلیم استاد پادشاہ زادہ عظیم الشان بہادر و چندی بہ قضای شاہجہان آباد مشغول بود
آخر ہما کہ برفاقت پادشاہ ہزاوہ مذکور در بنگالہ خدمت قضا بہ تقدیم بہر رسانید قریب یکسال باہر
بجمال اقتدار اشتغال نمود مامور بقضا حضور کردید افضی القضا شد بانتمثال زانجا بہ جہت قضا
حضور شد و بحضور رسیدہ در بہمان اثنا واقعہ پادشاہ عالمگیر بمیان آمد در دور بہادر شاہی ہم فرزند

۴۲ شرح ارفغ و شرح نظام خیال اور شیوہ اولائیکہ بقید برائت

۴۲ خواجہ محمد امین ملک التی پیر اولاد

قریب سے سال ہا میں منصب کامیاب کام رو او بود در او اکل ستم ہزار و یکصد و بیست و یک بحرطن سہان محل
 شد نفس اور از دکن کبشمیر آورده در باغی کہ بیرون شہر داشت در بچہ پورہ مدفون گردید چنانچہ در اوران
 بالابہ قلم آمد و دیگر از عزیزانیکہ در نیوقت تفصیل ہر کدام موجب تطویل است از انجملہ خواجہ باقی قادری ساکن در
 قلعة وقت ملاقات راقم قریب نو و عمر داشت متراض بود و مغلوب بحال در ہزار و یکصد و بیست نو و در گذشت
 دیگر شیخ مومن ہروردی پوتہ گام پورہ کی عزیز ہے صاحب کتابش حالات بود ہما بجا آسود و دیگر خواجہ
 مومن اسلام آبادی صاحب جذبہ و استغراق دیگر ظفر بابای ہمدانی بنیرہ حضرت شاہ قاسم خفانی بکریز
 بزنگ شیش مضبوط الاوقات صاحب تمکین و موفق بجمادات و تارک صحبت ارباب دولت و دیگر بودی
 شیخ عزیز ہے متراض و مستقیم از مریدان شیخ یعقوب ہروردی چچہ ہوا مثال اینہا جمعی کہ ایراد ہمہ فرصتی
 و دفتر ہے باید و از علماء حافظ حبیب اللہ کہ در محلہ جمالہ می بود مرد عالم با عمل و ملا ابو الحسن قاضی ساکن
 کاوہ ڈارہ خلف ملا محمد امین قاضی فاضل متوسع ہروردی بہفتاد رسیدہ ولادت علم و عمل چشمہ رحمت ہا افندہ
 و ملا ابو الحسن بو بساکن ببل لنگروردی فاضل صاحب طبع جامع جزئیات ابو المنظر معین الدین
 عالمگیر ثانی محمد شیخ سیر پادشاہ غازی سپروم سلطان عظیم الشان از دست خادمہ کشمیریت کہ
 شاہ اورا بعقد آورده بود در ایام رحلت شاہ عالم بہادر تقریب نظامیت صوبہ جات بنگالہ حاضر نبود بعد
 برسم خوردن شاہزادہ و جلوس جہان شاہ از بنگالہ حرکت کرد و شکر گیری فرمود چنانچہ در اوراق سابق
 تحریر رسید اورا ہزار و یکصد و بیست و چہار برسیر سلطنت در اکبر آباد جلوس نمود و عالم را با حسن
 فراوان شاہ و کام فرمود شعرا و بلغاتاریخ ہا یافتند از انجملہ یکے گفتہ تاریخ مشرودہ بگوئیم رسید از ظفر
 پادشاہ کہ از پنے تاریخ آن شکر خدا گفتہ ام بہ راقم حروف چنین یافتہ تاریخ چو فرخ سیر شاہ والا
 ہمہ بہ یز او زنگ شاہی ہنارہ قدم بہ جہان را با حسن خود تازہ کردہ ہر افگند بنیاد ظلم و ستم بہ سزاوار
 او زنگ و بیہیم دوست ہر شناساے اسرار شیخ و قلم بہ سال جلوس ہمایون شاہ ہر زدہ کلک با
 معنی رقم بہ از انجملہ گفت اعظم کم رموزہ سلیمان ثانی بعد از کم ہر بعد از انہزام شکر جہان شاہ
 و قتل خان جہان بہادر معروف کوکلتاش خان پادشاہ جلوریز شاہ جہان آباد آمدہ ہر
 و امیر الامرا قبل سائید و اکثر شاہزاد ہا را محمول بلکہ مقتول کرد و بعد چند روز کہ بند و بست نمود بعضی
 امرای دیگر را نیز حکم قتل نمود از انجملہ است سعد اللہ نکلن میر سامان سیر عنایت اللہ خان کہ چلورہ
 مجبوس شدہ کشت عنایت اللہ خان از منصب خدمت صوبہ کشمیر معزول شدہ ساوا نجان بہادر
 معروف بہ میر محمد تقی کہ از بجای امیران بود بظلمت کشمیر بہ دستور عنایت اللہ خان تفریق یافت و

۳۴ از نظر تاریخ از خواجہ ملا طیب ہروردی

در خانہ پادشاہ بود و دیگر خدمات عمدہ کشمیر ہم تعلق بخویشان و منسوبان او یافت بالجمله علی محمد خان
از طرف سادات خان نائب آمدہ عنایت احمد خان بہ لاپور آمد و از اینجا بحرین محترمین رفت از حمدیہ قانق
کہ در ایام او رود و ادیسا قنظقر آباد است کہ بعضی رؤسا و منصبداران فوجدار در او کرنا و احداث کرد
بمقصد تصرف آسنت مردم کوہستان از بشورش آوردند و بخت پسر محمد مظفر بے اعتدالی بکار برده آنها
گرفتار ساختہ از نجات عبد العظیم خان دیوان صوبہ کہ از اکابر ایران و متولی زاوہ کر بلا و صاحب کمال
بود بر نائب صوبہ غایت سلوکے نمودہ متوجہ تنبیہ اصلاح شد چند ماہ صرف این مہم کردہ گرفتار
مزبور را خلاص ساختہ و محمد معز الدین پسر محمد بہت را بیورغمالی آوردہ بہ فتح و نصرت برگشت و
عبد الرزاق عسید الفتح را بیدار بچہ را گرفتہ آوردہ خراج و باج و پیشکش بہ ابو افغے گرفتہ و
در شہر سرگردان نمودہ مرضس ساخت کسان نائب صوبہ دست تطاول در اند کردہ در زہوائی و بدعا
دیگر قرار دادہ اکتسار را بجا بند چون بعد دو سال چندین پادشاہ دین پناہ از نالشی کشمیر متاثر شد
اعظم خان را از تغیر علی محمد خان نائب سادات خان بہ کشمیر فرستاد و اکثر منسوبان سادات خان را معزول
ساخت اعظم خان کمتر از یک سال و کشمیر گذرا بندہ باز نیابت صوبہ تعلق بعلی محمد خان گرفت قریب یک
سال دیگر بسر بردہ احترام بخشی منصبداران کشمیر کہ خویش و قریب سادات خان مزبور بود نائب صوبہ ہند
شد علی محمد خان روانہ حضور گردید احترام خان ہمگے ہفدہ روز نیابت کردہ بود کہ صوبہ واری
کشمیر از سادات خان تغیر یافت عنایت احمد خان کہ از حرمین برگشتہ و مورد تفضلت پادشاہی گردید
کرۃ ثانیہ بنظامت کشمیر تقرر یافت و نیابت بنام آقا بابک خان دیوان صوبہ فرستاد و نائب
مستقل میر احمد خان پسر احمد خان کلان را کہ در شجاعت و ضبط و ربط شہرتے داشت نمود
خان مزبور در سنہ ہزار و یکصد و بیست و نہ بہ کشمیر رسید الحق کہ قریب سال بجمال نظم و احسان
و ادرسی فراوان خلایق را گردیدہ خود ساخت متمردان و متغلبان فاحشات را بہ خواری و ذولت
از مرتبہ اعتبار انداخت اوائل سال ہزار و یکصد سی و یک پادشاہ دین پناہ حسب مرام نمکی مردم
بازداد کہ درین شش و ہفت سال سلطنت ہوارہ غالب سلوکے را کار فرما بودند و پادشاہ ہمیشہ
از دست آنها متروک و متشکے بود از راه فصور تدبیر و از ان تقدیر محمد سرد خان میر تو زک پیش
آورد و اعتقاد خان بہادر قنظام الدولہ خطاب داد و حل و عقد سلطنت را بر او ہناد سادات
بشورش آمدند و امیر الامرا حسین علیخان از اقصا روکن معین الدین نام شاہزادہ جعلے و فوج
عظیمی را اعتقاد خان مزبور برشم آنها اعتماد کردہ بند و بست پادشاہ را برداشتند درون و بیرون

قلعه دو تختانه را بطور کسان آنها گذاشت و پادشاه را از قسم آنها تسلی نمود سادات بعد تصرف قلعه
 دو تختانه غنچه و غنچه پادشاه را گرفتار ساخته بقیه آوردند و میل در چشم نمودند تا یاده بر یک ماه بود
 بود و بعد یک ماه عذابها سے شدید کشیدیم ربيع الآخر نہ مذکور شہادت رسید عجب پادشاہ اور
 دین داری سے بود و قدر دانے اہل کمال از ہر طرف کفہ چہ علماء و چہ شعرا حتی سے موران و نقاشان بسیار
 سے فرمود و صلح را دوست میداشت جو در احسان و عبادت خالق متنازل پیشہ خود گرفتہ بول عالم
 از واقعه اولیہم گرفتند واقع کہ این واقعه موجب ظهور فتن در اکثر بلاد بلکہ ممالک دیگر شد و از آن وقت
 باز تفرقات عالمیان روز افزونست و اصلاح امور راعی و رعیت صورت نمی بند و نشاء خرابست
 درین واقعه کفہ تاریخ دیدی کہ چہ پادشاہ گرامی کردند صد جور و جفا ز راه غامی کردند و تاریخ شہادت
 شہشہ دل گفت بہ سادات بوسے نمک حریمی کردند و ایضا تاریخ اول با سر حریف گفت تاریخ بہ
 تجدید فساد کرد بلا شد و چونکہ سبب فساد پادشاہ میل زہر آلودہ در سر و پیش کشیدان بود و از آن
 بنا ز مہ الفاظ چشم زخم میل در چشم تاریخ ذین تحریر آمد تاریخ از دعائے ستمگران شریرہ شد گرفتار
 تقدیر بہ شاہ فرخ سیر معین الدین بہ وارت تختگاہ عالمگیر و انفسش میل چشم حق بین شد بہ دست
 نفس روان بجای سریرہ چشم مردم تمام خونریزست و از غم آن شد کہ مہمپیرہ شد و شہادت
 نگہ از عبرت اندرین تشویرہ سالین حال پادشاہ جوان بہ خواست اعظم زہر سیرہ شد و شہادت
 در چشم زخم عالم گفت بہ مقتل زہر چشم عالمگیر و نیز فاعتیر و یا اول الامصار بحمدہ
 میل در چشم کشیدش شد رانم حروف تاریخ میل کشیدان چشم و شہید سا فتن پادشاہ را چشم زخم
 یافتہ فی الواقع این واقعه موجب تشویش و تفرقہ اکثر عالم شد احوال اصحاب کمال کہ درین دست
 در کشمیر بر روی روزگار بودند باین تفصیل است ما اعنایت اقدس شال و خدمت فقار دولت
 خصوصاً مولوی ملا ابوالفتح کلود ملا عبدالرشید زہر گزند نمودند از مدرسہ بعضی فرزندان شہادت
 سید رحیم نیر کب علوم فرمودہ در اندک زمانے بر اقران فائق شد و در علم منور شد و شہادت
 آن لایمادریں بیچ بخاری نظیر نہ داشت میگردد ہی پیش بار مذکور شد و شہادت
 آخرہ کردہ بود متقی و متوسع بسیار بود و میل کلے علم و تقوی کی کی بود و شہادت
 در جناب حضرتتہ بیان محبتہ اند سر نہ ہی نام اولی و اولی طریقہ شد و توفیر و اقبال کردہ
 اول بتاثر قلبی رسید بوزنہ نوسیدہ کہ جامع است رو بہ و خانقاہ معلی و جمعہ استغفار یکبارہ
 طبع موندون ہم داشت شعر صوفیانہ در دستندانی گفت در سبب شہادت شہادت و شہادت

تاریخ شہادت پادشاہ در کتب معتبرہ مذکور است و در کتب معتبرہ مذکور است و در کتب معتبرہ مذکور است

یکصد و بیست و پنج در ماہ شعبان رحلت فرمود حافظ حسن اعلمی از وہ آمدہ در شہر در پچھڑوہ
 باستانہ حضرت سیدنا وسدنا میر محمد امین اولیٰ سکونت فرمود اولاً در جناب حضرت میر علی محمد
 قادری قدس سرہ مرید شد و اخذ تعلیم کرد و ثانیاً بخدمت حضرت آخوند ملا نازک نقشبند نسبت حاصل
 نمود و باستقامت در مع عمر خود را بسر برد با وجود عدم عذر حشیم و ضعف پیری اکثر خمس اوقات در مسجد
 اجماعی کرد و بجانہ اہل روزگاہ ہرگز نمیزد و شیوہ تقویٰ و روح پیش گرفته شب روز بعبادت
 مے گذرانید در سال ہزار و یکصد و بیست و پنج قریب بسن نمود در گذشت میر ابو الفتح قادری
 قدس سرہ از طبقہ شادہ پوریہ است کہ از تجار عمدہ کشمیر اند و والدہ ماجدہ اش صبیبہ صفیہ حضرت میر علی
 محمد قادریست چون میر علی محمد را پسر سے بنو و اورا متنبہ کردہ تربیت ظاہری و باطنی نمودہ و
 تعلیم علم و ادب و تقویٰ کرد ہنگام حرکت شاہ جہان آباد در سن پانزودہ سالگی اورا قائم مقام کردہ
 بعد مراجعت از دہلی بمبلی ہمت بر تہ بیتش بستہ وقت رحلت با وجود مخالفت و مخالفت اقران بجلال
 خودش نشاندید بعد ان میر مسطورہ کمال تمکین و تقویٰ و خاتمہ نشینے ظہور فرمود و تا بودہ فضل و تقویٰ
 آراستگے داشت و اکثر اولاد از رعیت بہ تحصیل علم و تقویٰ فرمود و بر تہ فضیلت افادت رسانید
 در سال ہزار و یکصد و بیست و پنج در ماہ شعبان رحلت کرد و در جوار مسکن خود آسود و صلطان
 میر جمیہ برادر زادہ حضرت شیخ نور محمد پرولہ است و تربیت باطنی ہم از خدمت او یافتہ و بر تہ
 با وجود ریاضات و عبادت تحصیل علم نمودہ بفقہ و حدیث آشنا شدہ بعد وفات حضرت شیخ نور محمد
 برستہ خلافت نشستہ تمام عمر بعبادت و تقویٰ و قناعت و آزادگی و سیرنگے گذرانید و خود را
 وقف خدمت خلائق بقدم و قلم نمود و تا بودہ بر طریقہ تواضع و تشرع و دستی مستقیم بود حضرت
 میان محمد امین دار در ملفوظات خود نوشتہ کہ از سلطان میر کوجو فنامی آمد در سال ہزار و یکصد
 بیست و پنج رحلت نمود حکیم عنایت احمد کانی خلف الصدق محمد شریف طبیب است کہ ذکرش گذ
 تحصیل علم ضروریہ نمودہ بہن طبابت مشغول شد در اندکن مانے بکہ فرادانے حاصل نمود و مذاقت
 عجیبہ و از علوم غریبہ خصوص بر علم شانہ با خبر بود و حکایات نادرہ از آثار و ثمرات این علوم از
 منقولست رقم حروف در خدمت مرشدی مراد می شستہ بود کہ محمد طاہر کنت آمدہ نقل کرد کہ
 حکیم عنایت احمد دیر روز در محبت کویہامہ با باران وارد شدہ کجنور من شانہ کوسفند را صاف
 کردہ ملاحظہ نمودہ حکم کرد کہ ازین شانہ معلوم مے شود کہ بار مراجعت بشہر زود ترست
 و یکے از اہل محاسن از اسپے افتد و تر شیخ باران مے شود و یکے در شہر از کلانان می میرد بعد

تاریخ رحلت حضرت سیدنا میر محمد امین اولیٰ

نماز پیشین همان روز جلو دار بطلب حکیم آمد که جعفر خان صوبدار بیمار است بجز در رسیدن خبر سوار شد
 و ترشح آغاز کرد و خود حکیم از اسپ افتاد و رسیدن شهر جعفر خان قضا کرد کمالات حکیم در طبابت
 بسیار بود حسن صورت و سیرت داشت در شهر نهار و بلیقده پنج بمرض خفاق در گذشت حضرت
 شیخ محمد چشتی عرف راد و در صغرسن توفیق خدا طلیعه یافته در چهار سالگی بتقریب فاتحه مکتب
 نشینی بنظر حضرت مولانا حیدر چرخمی رسیده و موفق به تحصیل علوم و آداب شرعی و عبادات شد
 اوائل بتقریب تعلیم کتاب نوکری می کرد چون جاوید طلبش هم رسید در خدمت شیخ علی محمد چشتی
 رفته تقید نام و استقامت کامل نمود پائے توفیق محکم گذاشته بجنب سلوک کار کرد در نزد کل
 استقامت و کثرت عبادت به کمال ریاضت و تحریر تصانیف مفیده ضرب المثل شد در همان
 آغاز یربار عیال آمد اما باز بوضع قدیم میگذازید شہر و خود نمای و دنیا دوستی آشنا نبود و بطریقہ
 علیہ شتیہ عامل ذکر چہر بود بعض مردم ہم بہ تعلیم باطنی از خدمتش مستفید شدند و انوار فنا و بقا و
 آثار ولایت ہویدا از دیدار نور بارش میگردد بحق منظر خفایق اسرار و مطلع ذائق انوار بود و با
 شدت درع و تقوی ہرگز از زرد روی نمی آسود چون عمر مبارکش از ہشتاد و پنج و زود نمود
 شوال در نهار و یکصد و بیست و شش رحلت فرمود راقم حروف ہمان روز شرف زیارت و عبادت
 آنجناب یافته بہ فاتحہ و نظر خاص مفتخر شد از اکابر اولیائے عہد عرفائے وقت خود در ریاضت
 و تقوی و معارف و ضبط اوقات و کثرت عبادات امتیاز کلی از میان افراں داشت و فرزند
 صالح و طالب علم بجای خود گذاشت در جوار خانہ کہ بجنور خود مدفن قرار داد بود و آسودہ
 حضرت فاضلی دولت شاہ حسینی نجارے معروف بہ حضرت ایشان مولد و مسقط راہ
 سیرام از بنا و روس ست چون نشو و نما در نجار یا یافته منسوب با نجاشد وراثتہ سے کھنڈیا نجاشد
 سیدنا و سندا حضرت مولانا میر محمد شریفی البھاری الکیچکینی قدس سرہ رسیدہ تربیت باطنی
 باطن یافته بکمالات سور یہ و معنویہ فائز شد و بمرتبہ تدریس علم طہریہ و مخالفت انجمن
 سرافراز و ممتاز کردید عمر با در ولایت مادر النہر و حدود ترکستان با فادہ و انوار انوار
 بود و ہر حال شرفیون و معانی فرمودہ آخر ہائے عمر بارادہ حسین شہرین ایسہ و دولت ان
 حرکت نمودہ از راہ کاشغور او اخر شہور سند ہزار بیت و سہ بلکہ کشتیہ قدیم شریف
 مزین ساخت و زیادہ برس سال لوای تربیت و ارشاد و دین شہر افراحت و جمع کثیرے
 از اہل علم و صلاح بہ خدمتش شتافتند و بہرہ اتم از الطار تمام انوارش یافتند آخر الامر

بہتر
 حضرت مولانا حیدر چرخمی رسیده و موفق به تحصیل علوم و آداب شرعی و عبادات شد
 اوائل بتقریب تعلیم کتاب نوکری می کرد چون جاوید طلبش هم رسید در خدمت شیخ علی محمد چشتی
 رفته تقید نام و استقامت کامل نمود پائے توفیق محکم گذاشته بجنب سلوک کار کرد در نزد کل
 استقامت و کثرت عبادت به کمال ریاضت و تحریر تصانیف مفیده ضرب المثل شد در همان
 آغاز یربار عیال آمد اما باز بوضع قدیم میگذازید شہر و خود نمای و دنیا دوستی آشنا نبود و بطریقہ
 علیہ شتیہ عامل ذکر چہر بود بعض مردم ہم بہ تعلیم باطنی از خدمتش مستفید شدند و انوار فنا و بقا و
 آثار ولایت ہویدا از دیدار نور بارش میگردد بحق منظر خفایق اسرار و مطلع ذائق انوار بود و با
 شدت درع و تقوی ہرگز از زرد روی نمی آسود چون عمر مبارکش از ہشتاد و پنج و زود نمود
 شوال در نهار و یکصد و بیست و شش رحلت فرمود راقم حروف ہمان روز شرف زیارت و عبادت
 آنجناب یافته بہ فاتحہ و نظر خاص مفتخر شد از اکابر اولیائے عہد عرفائے وقت خود در ریاضت
 و تقوی و معارف و ضبط اوقات و کثرت عبادات امتیاز کلی از میان افراں داشت و فرزند
 صالح و طالب علم بجای خود گذاشت در جوار خانہ کہ بجنور خود مدفن قرار داد بود و آسودہ
 حضرت فاضلی دولت شاہ حسینی نجارے معروف بہ حضرت ایشان مولد و مسقط راہ
 سیرام از بنا و روس ست چون نشو و نما در نجار یا یافته منسوب با نجاشد وراثتہ سے کھنڈیا نجاشد
 سیدنا و سندا حضرت مولانا میر محمد شریفی البھاری الکیچکینی قدس سرہ رسیدہ تربیت باطنی
 باطن یافته بکمالات سور یہ و معنویہ فائز شد و بمرتبہ تدریس علم طہریہ و مخالفت انجمن
 سرافراز و ممتاز کردید عمر با در ولایت مادر النہر و حدود ترکستان با فادہ و انوار انوار
 بود و ہر حال شرفیون و معانی فرمودہ آخر ہائے عمر بارادہ حسین شہرین ایسہ و دولت ان
 حرکت نمودہ از راہ کاشغور او اخر شہور سند ہزار بیت و سہ بلکہ کشتیہ قدیم شریف
 مزین ساخت و زیادہ برس سال لوای تربیت و ارشاد و دین شہر افراحت و جمع کثیرے
 از اہل علم و صلاح بہ خدمتش شتافتند و بہرہ اتم از الطار تمام انوارش یافتند آخر الامر

طواف بیت امد براہ ہندوستان متوجہ شدہ چون بدہلی رسیدہ بنا بر التماس بعض امراخت
اقامت چند گاہ ہماچا کشید و درین اثنا یک اجلس در رسید و بمبتزل اصلے رسانید این واقعہ
پانزدہم شوال سنہ ہزار و یکھصد و بیست و شش ظہور آمد و مصداق آیه کریمہ من یخرج من بیتہ
مہاجر الے امد و رسولہ تم بیدر کہ الموت نقد و وقع اجرہ علی امد شد مد الحمد کہ سعادت دیدار
فائض الانوارش مکر دست داد صحبت خاص ہم اتفاق افتاد اللہم ارزقنا من برکاتہ وارفع درجہ
میتوان گفت کہ طریقہ علیہ علیہ سیویہ را جناب ایشان بہ کشمیر آوردند حضرت شیخ محمد مراد
نقشبند رضی اللہ عنہ مخلف ملا محمد طاہر مفتی معروف است بعد تحصیل علوم ضروریہ
از معقول و منقول در کماں عقوان جوانی دوق معرفت سبحانی بہر رسانیدہ قریب دو سال پیش
وصول بہر شد بر یا شا شا قہ و عبادہ از اندہ اشتغال فرمود چون بہ کشش طلب ایشان حضرت
عالیماں شیخ عبدالاحد سرسندی فاروقی کشمیر را مزمین نمودند بعد ملازمت و انابت و تحصیل لوا
طریقیت دست از اشتغال دنیوی با وجود غلبے صوری و کثرت علائق برداشتہ و بسر سندی
چندے در خدمت مرشد بزرگوار گذرانیدہ زواید فوائد حاصل فرمودہ با مراد حضرت با جاز
ارشاد باز بوطن آمدند بعد سہ چہار سال از خدمت مرشد رشید رفتہ و آنجناب اور شا بھان
یافتند و از خدمت حضرت حجۃ امد خواجہ محمد نقشبند کہ از حرمین می آمدند ہم بوساطت مرشد
آگاہ بہر ہا گرفتند زیادہ بر یک سال در خدمت گذرانیدہ باز بہ کشمیر آمد این مرتبہ ترک خانمان
بر لب جو بار در مسجد معروف بچہ بانزوہ فرمودند قریب چہار دہ سال بہمان حال گذشت
از جناب مرشد طلب آید با وصف کثرت علائق و شدت عوائل و حدوث آفات و فتن و ور
مشاعب و محن روانہ سر شد گردید و خدمت آنحضرت در شاہ جہان آباد رسید مدتی در خدمت
گذرانیدند بجزرتبہ بجمالات خاصہ خاندان احمدیہ فائز شدہ با ہزار ان عطیات و عنایات
بہ کشمیر توجہ فرمودند و ارشاد بطریقہ نقشبندیہ و قادر یہ با جازت حضرت مرشد جاری
و از خدمت قدوۃ الاولیا حضرت شیخ محمد علی رضا کہ در ان آوان کشمیر را بقدم مبارک
رنگ فرودس برین گردید ہم پیرہ و رشدر حضرت طریقہ کبرویہ و سہروردیہ و پشتیہ یافتہ
از ان تا بیچ باز تا آخر مبارک بصبر و قناعت بر جادہ شریعت مصطفوی و سنت نبوی است
نشستہ شب روز غیر از عبادت الہی و دستگیری مستغثان بحرنا مننہای کاری نداشتند و ط
طالب بودند و ہر گاہ بوسے درویشی می شنیدند بیدیش می رسیدند با وجود کمال فراغ کار

بہر شاہ جہان آباد آمدند

کہ از ہم میفرمودند و شبها تا بروز آہہا سے سینہ افروز و نالہا می جگر سوزی کشیدند آنگران
اکثر باصحاب ہم سرایت میکرد جمع کثیرے و جم غفیرے از فیض نوال آن صاحب کمال خود شوال شد
صتی بعض عورات ہم بجز بہ رسیدند و در وقت کمال احتیاط داشتند بدست خود تا آخر کشید
و تفقد و غمخواری یاران در جمع امور زیادہ پر پدر و مادری نمودند و اکثر محتاج بقرض و امہ می شدند
ہرگز روع و سعت و سیرے در داخل ندیدند و درین باب از محفوظان الہی بودند ان عالمی
سعی کردہ بقدرہ صدر و پیم از سرکار پادشاہی عومض طلب ایشان کہ چہار تنگہ روزینہ داشتند
یکجا گرفتہ بود و آنحضرت ہم براسے اولے قرض اہتمام و قبول آن فرمودند تا حیات آنحضرت سعی
بجانشینان چشم از دنیا نپوشیدند ز مذکور ز سبب فدویت و محبت و فسانے پیران خود
قسمی کہ از آنحضرت مشاہدہ کردم از مشائخ دیگر ندیدم سوختہ محبت حضرت بود و درین باب
کار بغیرت میفرمودند آخر با با وجود ضعف سیری در پنج ہزار آبی می خوانند و علاقہ مکتوب
بعد فجر بلا ناغمی کردند گاہی حاضران از چہل ہم زیادہ می بودند و گاہی ہمگی یکدک میسر
بعد اشراق کہ بطول بانماز تسبیح می خوانند بتوجہ بارانے کہ نبوت حاضرے بود و نورانی
باسعائے پیداشتند پس تلاوت بتکرار کلمہ طیبہ مشغول می شدند و درین بین آنقدر ہار
و صادری نمودند و اوقات تمام شب روز بہ ہمین دستور مصروف رہین بعبادت خدا بود
کہ خرید آن گنجایش این مختصر نداید و در خانہ و صحرا و سفر و حضرین امور توفیق نبود حاصل
آنحضرت را در رسالہ فیض مراد کہ تمام احوال آنحضرت است نوشتہ ام بعد ہم حسب سلاطین
کینہ سی و یک روز چہار شنبہ در سن ہفتاد و پنج رحلت فرمودند رانی بعد تقاسم و نالہ
و جعل عالی القرب مشواہ تاریخ وصال آن مقبول ذوالجلال بعین یاران نظم و شعر گفتند
بتعمیت اصحاب حضرت مجد و ہفتاد و پنج تاریخ موزون و منثور عربی و فارسی با الفاظ و انشا
فکر کردہ و ہمہ آزاد رسالہ فیض مراد آوردہ اینجا بچند تاریخ خود اکتفا رفت لشکر
بے وفا بگذشتہ قبلہ عافان حق آگاہ بہ متحد شد بوحدت مطلق
شاہ چون گل سبز سز باغ جہان بہ دست بردست رفت آگاہ بہ عباد اولی
خلل گرفت بہ حال ارباب شوق گشتہ تباہ بہ بید لائز از شوق فرقت او کہ کردہ اہ نگہ دست
نالہ و آہ بہ گفت تاریخ وصال او اعظم بہ وارث کامل رسول اللہ ایضا از جنائے سپہ
بنیاد بہ سرگرم بادل حرمین فریاد بہ چشم از سیل گریہ جیون ست بہ اسن آسمان بہ گناہ

و درین باب از محفوظان الہی بودند ان عالمی
سعی کردہ بقدرہ صدر و پیم از سرکار پادشاہی عومض طلب ایشان کہ چہار تنگہ روزینہ داشتند
یکجا گرفتہ بود و آنحضرت ہم براسے اولے قرض اہتمام و قبول آن فرمودند تا حیات آنحضرت سعی
بجانشینان چشم از دنیا نپوشیدند ز مذکور ز سبب فدویت و محبت و فسانے پیران خود
قسمی کہ از آنحضرت مشاہدہ کردم از مشائخ دیگر ندیدم سوختہ محبت حضرت بود و درین باب
کار بغیرت میفرمودند آخر با با وجود ضعف سیری در پنج ہزار آبی می خوانند و علاقہ مکتوب
بعد فجر بلا ناغمی کردند گاہی حاضران از چہل ہم زیادہ می بودند و گاہی ہمگی یکدک میسر
بعد اشراق کہ بطول بانماز تسبیح می خوانند بتوجہ بارانے کہ نبوت حاضرے بود و نورانی
باسعائے پیداشتند پس تلاوت بتکرار کلمہ طیبہ مشغول می شدند و درین بین آنقدر ہار
و صادری نمودند و اوقات تمام شب روز بہ ہمین دستور مصروف رہین بعبادت خدا بود
کہ خرید آن گنجایش این مختصر نداید و در خانہ و صحرا و سفر و حضرین امور توفیق نبود حاصل
آنحضرت را در رسالہ فیض مراد کہ تمام احوال آنحضرت است نوشتہ ام بعد ہم حسب سلاطین
کینہ سی و یک روز چہار شنبہ در سن ہفتاد و پنج رحلت فرمودند رانی بعد تقاسم و نالہ
و جعل عالی القرب مشواہ تاریخ وصال آن مقبول ذوالجلال بعین یاران نظم و شعر گفتند
بتعمیت اصحاب حضرت مجد و ہفتاد و پنج تاریخ موزون و منثور عربی و فارسی با الفاظ و انشا
فکر کردہ و ہمہ آزاد رسالہ فیض مراد آوردہ اینجا بچند تاریخ خود اکتفا رفت لشکر
بے وفا بگذشتہ قبلہ عافان حق آگاہ بہ متحد شد بوحدت مطلق
شاہ چون گل سبز سز باغ جہان بہ دست بردست رفت آگاہ بہ عباد اولی
خلل گرفت بہ حال ارباب شوق گشتہ تباہ بہ بید لائز از شوق فرقت او کہ کردہ اہ نگہ دست
نالہ و آہ بہ گفت تاریخ وصال او اعظم بہ وارث کامل رسول اللہ ایضا از جنائے سپہ
بنیاد بہ سرگرم بادل حرمین فریاد بہ چشم از سیل گریہ جیون ست بہ اسن آسمان بہ گناہ

درین باب طبع و قناد اوست

شاه دین شیخ آسمان و رگاہ ہر مقامی زمانہ مرشد رہا ہر اختر برج لی مع الہی ہر گوہر معدن
 حق آگاہی ہر بندہ از قبو و از اودہ ہر نقش بند ازین و آن سادہ ہر علم خویش بر سپہر افراخت ہر
 رفت و اجباب راز علم بگداخت ہر سال تشریف او بجلد برین ہر گفت دل نقش بند ثانی دین
 گوہر فکر را چو مے سفتم ہر باز شیخ المکین مے نفتم ہر باز در دشت فکر گردیدم ہر آہ از شیخ راہ بینم
 ایضا شد قیامت آشکارا دور نبیت ہر ماتم دور ویش سلطان مہمت ست ہر سال تاریخ
 وصال ست آن امام ہر گفت ہاتف او مراد وحدت ست ایضا در خیال سال وصل مرث
 عایجناب ہر کرد دل در چار مصرع ہشت تاریخ انتخاب ہر شیخ اہل علم و حال خازن اسرار ہر
 قطب شیخان جہان و صاحب خلعت بیاب ہر قدوہ اہل شریعت گفتیم و خواص دل ہر باز بحر
 الفیض و شیخ دہر بود آمد خطاب ہر از سادات بخار است تلمذ در جناب حضرت مولانا مرشد نام
 شہدایف کھینے کردہ بہند آمدہ و در خدمت با سعادت میان عبد البنی نقشبندی سیام چوراسی
 کہ بجائز مشائخ ہمند دستانت سلوک راہ باطن حاصل کرد در تتبع آثار سنت نبوی و تقید اصول
 شریعت مصطفوی علی صاحبہا الصلوٰۃ و التیمیہ عجب ملامتی داشت او اہل عہد فرخ سیری بکشمیر وار
 شدہ جمعی از طلبہ علم بخدمت بار یافتہ اکثر بتدیس علوم دقیقہ می گذرانید در سال ہزار و یک
 سی رحلت نمود در کشمیر در محلہ کوتہ پورہ کہ سکونت داشت اسود شیخ اکمل الدین محمد کمال
 المشہور بمرزا کمال بیگ بدخشی اولاد حضرت سلطان خواجہ احمد سیویست عبد ایشان از تاشکن
 آمدہ در بدخشان متوطن شد بدخشی از اجنت گفتند در عہد اکبر پادشاہ بہند رسید نوکری
 اختیار کرد چند مے ناظم کشمیر بود ملک محمد خان خطاب داشت بالجملہ والد ماجد مرزا محمد روح
 عادل خان در صغرسن قضا کرد در طفولیت منظور نظر حضرت خواجہ حبیب احد شد در دوران
 ساگے شرف انابت آنجناب یافت و کمر بجا ہدہ و ریاضت سخت بر بست ترک نوکری پادشاہ
 نمودہ در کج فقر و قناعت نشست در خدمت و فدویت مرشد بزرگوار بمال جان نمود
 پیایہ مروان رسید در بیت و پنج ساگے بخلاف آنجناب فائز شد و بر مسند ارشاد این طریقہ
 عالیہ ممکن فرمودہ چشمہ معانی و معارف از دل حق منریش بجوش آمد و بر تبعیت شیخ بزرگوار
 زید الدین عطارد مولوی معنوی جوہر اسرار بمنصہ اظہار آورد چون طبع شریفش موزون
 بود نظم معارف فرمود و جامع معارف کتاب بحر العرفان ست کہ چہار جلد مرتب و مکمل شد
 و سوا سی انہم معارف موزون درین رسالہ بیعتے چند از قصیدہ مسمی بہ مخبر الاسرار کہ در اثنا

میرزا ابوبکر بخاری

مولانا عبدالعزیز اعظمی

سیر و سلوک متبطل آوردہ یتنای آرد و قصیدہ چون بدیدم دو جہانرا کہ سواد الو جہند چشم
 پوشیدم و بر سر و نظر بکشادم و خویش و یگانہ بلامنکر و من زین دشا و بیچ در گوش نمی آید از آن
 زیادم و فکر از دل متولد شد و بر اصل رسید و رستم از باطل محقق راہ بحق بکشادم و سپس انوی خود
 اندہ ام از فکرت و دل معلوم شد و سلیم تصوف دادم و تلخ شیرین شد و علم شادی و سواس رفت و مرکم
 رخص و من چاک رہ آبادم و انس حق و شکستہ از غیر بجان و دل داد و کرد از ظلمت کثرت ز جہان آزادم
 تلح کارم شد و امراض بصحت پیوست و ذائقہ نیز بحال مد ولذت دادم و شد تمیزم کہ چہ تلخست و چہ
 شیرین ز غذا چیت نافع بدلم و آنچه مضراقتادم و طاعت و ذکر و غذا گشت بجانم چون ناک بدست
 از ام شب روز بجز اورادم و آکل نور شدم نیست غذا ہم خاک کی و صد احمد کہ من در چہ مقام افتادم
 علت فقر کہ فخرت مرا بخشیدند و چون بجا ک در مرشد سر خود بہنام و سالہا خاک درش را جو بہر گنا
 رستم و تا کہ بالغ شدم و چشم خود بکشادم و دید مرشد کہ شدم بچہ و آمادہ بکار و در ہمہ قید تعلق ز جہان
 آزادم و بیروت ازین پیش منازل در راہ و گوش دل جانب من کن کہ بشرح افتادم و انگہان
 گفت کہ بے مرگ نخواہی رہ رفت و در زمان مردم و مردانہ بر اہ افتادم و مردم از خویش کسے زبیر
 حضرت دست و جان باقی عوضم و او چون جان دادم و قابلم قلب شد و روح صفت بسیار ست
 بر قدم آنچه نظر داشت درین راہ دادم و اصل ثابت شد و از فرع منزه شدہ ام و لازہ البیت خود
 دیدم از اندل شادم و من چہ ہر کس کہ بدل گشت تو ابدال شناس و خیر مقدم ہمہ عالم کہ بجز افتادم
 لذتے یافتہ ام کہ کتون سی سالست و جانمن مست ہمانست و برفت از یادم و کاشکے ہرگز
 بہتم جان بودی و کاندرین راہ بشکرانہ آن میدادم و تا دوسہ سال درین حال بسر می بردم
 ز ماضی و مستقبل از ان دیدادم و این قصیدہ طولیت بنا بر اختصار در سالہ ہمین مقدار گفتہ
 رفت چون جدہ والدہ راقم در عقد پیر بزرگوار ایشان بود و خاندان جد مادری راقم ارادہ نمودند
 ایشان داشتند در خوردی نظر عنایت و التفات بر راقم حروف می گماشتند بعد واقف حضرت
 مرادی پنجاہ بد بطرف خاص مد اومت ملازمتش میشدہ مورداطراف مخصوصہ گاہی در
 حاصل نمود و در خلوت و جلوت مخصوص بعض عنایات آن منظر کمالاتش کہ کتاب اہل سال
 بقا و ہفتہ عمر شریف امراض بدنی بہرسانیدہ داشتند و مرآت لما است پر والی و صبرت کیبا
 داشت بیت و ہم شہر ذی الحجہ سنہ ۱۰۷۱ و یک مرض حبس بود کہ بجز با امراض دیگر
 بوصول لایزال فائز گردید تاریخ رحلت آنجناب احقر الام حسین یافت تاریخ عالم سیر کا اہل سنت

بقیہ صفحہ نمبر ۲۸۵ ملاحظہ نمایند

گفتیم دیگر ہم چندی از اصحاب علم و حال بودند کہ تفصیل ایشان موجب تطویل است مثل شیخ و
 اسلام آبادی عالم عالم متورع کمال و ملا محمد بائی سہروردی و شیخ حبیب اللہ کانسری
 متورع و شاہ افضل چشتی کلاش پور تارک عارف از کتابت کلام اللہ قوت میگرد و ملا عبد الرشید
 داور و قادری ساکن درون نلندہ و اسمعیل بائی صاحب احمد اکلی و خدمت میر ضیا رالدین نعیم علیہ السلام
 باعمل متشرع و متوکل صاحب تمکین و مروج دین و محتاط در معاملات و ماکولات و حافظ شاہ محمد
 قادری ساکن احمد اکلی متورع و متوکل خادم قرآن مجید و خواجہ عبد کبیری تارک متورع ساکن
 موضع ہنی واری و خواجہ محمد سعید نقشبند از خلفای بابا شاہ مسافر از اولاد انجاد حضرت مولانا زاہد
 وحشی و میر محمد سراد پوشہ تنکو کبیری و بابا حاتم گوجاری کبیری و خواجہ صادق مانجو قادری برادر
 حضرت خواجہ عبد الرحیم مانجو و برادر دیگر خواجہ محمد مومن مانجو و شیخ حمزہ رفیقی سہروردی و عابد ہاشمی
 سہروردی و میر عبد اللہ قاضی ساکن پل ڈرمان و شیخ داود چشتی خلیفہ برادر زاہد جان محمد ہاشمی
 آزاہ فصیح و صاحب ترک کل تمام بشارت مولانا و استاذ نا ملا عبد اللہ خیر روزگار و
 صنغ پروردگار بود و در حدت زمین و وقت طبع وجودت و در کہ سرعت فہم و شدت ذکا و عظیم النظم
 و در فنون علوم معقولہ و ریاضی و اقسام کمالات غریبہ عالمگیر بود از حفظ و انشا ہم حفظ وافر داشت
 بنا بر استعداد خدا و ہر کسی از اہل دانش بوی می شمیدند بذوق کسب کمال میدیدند و از فنون
 وقت چہ از مردم توران و ایران کہ در آن وقت وارد این شہری شدند و چہ از مردم کشمیر کہ زینت
 سند افادہ بودند بہرہ علم و ادب می اندوختند اما اکثر حالات اظہار انتساب و جناب مولانا محمد حسن
 کتو کہ ذکرش گذشت میگردند اکثر عمر تقیعت و توکل گذرا میدہ از صبح تا شام بلکہ قدرے از شب
 ہم گرفته بدرس می پرداختند و عالمی ابہرہ اندوز فیض صحبت خود می یافتند کم کسی از تلامذہ بلکہ
 حضار مجلس ایشان محروم ماندہ باشد و تعلیم مدرسہ آنجناب خالی از برکتی ہم نبود و بین زیاد
 داشت علاوہ این امور فطانت طبع حسن خلق آنجناب برائے حضار نعمتی دیگر بود کہ
 تقدیر در عین گرمی سنگامہ و افاضت و عامہ دل ازین دیار برداشتند و طلبہ را بیدل و بے کس گذ
 و سفر اختیار کردند و حضور رسیدہ باوصف اینکہ بے کس پادشاہی در آن وقت بسبب
 قدر دانے پادشاہ سرخ سیر جمع فضا و ارباب کمال بود و بقتدوم جناب مولوی
 دیدہ دیگر در اردو روداد و اکثر دانش پڑو ہا نزار جووع بہ خدمتش افتاد از جناب پادشاہ
 نامو بتزجیمہ عالمگیر سے شدہ بود کہ حادثہ شہادت پادشاہ بظہور آدر رقم حروف از کمال

بی استعدادی ریافت آن نیست که خود را در سلک تلامذہ ایشان منعقد سازد و بعد از آن
مفتخرست که در آواں جوانی با وجود کثرت مشاغل نفسانی زیادہ بر سہ چہار سال اکثر حال
بہرہ اندوز صحبت اکسیر غاصبتش در مدار سہ بود بقیہ احوال ایشان در اوراق آئینہ مرقوم می
شود مولانا عزیز از فضلہ از عہد بچہ وجودت طبع وحدت اختیار داشت و بحالات عربیہ و
فارسیہ و خط و انشا فائز بود چہ تہہ شکر ہم می گفت قانع تخلص کرد و بنا بر تہہ
روزگار و گردش سلیم بہار در عہد پادشاہ نسخ سیر بہ شاہ جہان آباد رفت بہرہ از دنیا سیر
و در خدمت خواجہ محمد سعید نقشبند شتافت در بہان اثنا بحالت غربت در شاہ جہان آباد
رحلت نمود مولانا امان احمد از سوداگر زادہا این شہر بود چون والد ماجدش خواجہ ابوالمہر
ہم خط وافر علم داشت باقتضای حسن استعداد در صغیر سن تحصیل کمالات رایت بہت بر آواز
در اندک زمان نجوم و اقرا شد و در علوم معقولہ و منقولہ قدرت کاملہ حاصل کرد و باوصف این
مناقب میل کلی بوسع و تقوی داشت سیف مود از حسن اخلاق و عموم اشراف آشناء
بیگانہ اسیرے فرمود در عین گرمی سنگا مہ تدریس بنا بر واروات دنیویے مار ورنی کہان
بوسے رفت و رفتہ رفتہ باوازہ کمالات با امیر الامراخان دوران مصصام الدولہ ربط کلید
رسائیدہ باین تقریب ہم واسطہ فیض صور و معنوی بختا جان شد ذکر حسن عاقبت آن کہان
مرتب در اوراق آئینہ مرقوم کلاحت سلسلکے شود ملا عبد الشکور و ملا ابو الفیض
ہر دو برادر از علوم معقولہ و منقولہ بہرہ ور و در بجا دانشمند و دقیقہ یابے شناسا و بودند
آواں تدریس غرائب تدقیق و عجائب تحقیق و ظاہرے نمودند در علوم غریبہ ہم مثل مدینتہ
امثال آن مہارت داشتہ و مدت العمر بقناعت و محمول گذرائیدہ اشتغال تذکار علوم
داشتند و ہمت برافاضلہ و افادہ می گماشتند و آخر عمر ملا عبد الشکور مہتمم تہرود کے
افضلیت حضرت شہین شہین بر جناب حضرت شاہ اولیا خاتم الخلفا علیہم الرضوان سادات
و مردم بہانہ جو ازین مذکورات غافلہ در جان ارباب علم انداختند فقیر حقیر از اساتذہ
مولوے شنیدہ کہ ہمت محض و افترا سے بخت خدمت مولوی بود زیادہ برین نداشت کہ
در بعض احادیث صحیح بخاری کہ مشیر بہ فضیلت است بعضی شبہات کردہ بود ملا ابو الفیض
فنا کردہ بعد چندے ملا عبد الشکور ہم آخراے عبد نسخ سیر پادشاہی رحلت کرد
شاہ میر نور الدین شارق از سادات ایران و نجباے آن ریاست تقریب قرابت
ہم بسیار از فضلای کتبہ کراہ اور از فضلہ ملا سلیمان کلویج الاسلام مولوی عبد الحکیم متوالی

قوام الدین خان از سہند آمدہ بود مدتی در سہمان حدود گذرا سیدہ میرر صنی برادرش بدیوانے
 کشمیر انتیبا زیافت میرزا نور الدین ہم دار و کشمیر شد باز بہند مراجعت نمود و در زمان پادشاہ
 فسج سیر دار ونگے دفتر دیوانگے یافت باز بکشمیر آمد مہر و صاحب اخلاق جلیلہ بود و بصحبت
 میرزا اصحاب رسیدہ و بانجھ سعید اشرف و اشغال و صحبت بسیار و زیدہ شعر را ہم اکثر
 گاہے بطرز ایہام و گاہے بطریق جنال بندے و اکثرے بمعنی سخن میگفت و دیوانی درست
 کردہ راقم حروف بہرہ یاب اصلاح شعر از خدمتش بود در شہور سہ ہزار و یکصد و بیست و ہفت
 رحلت نمود این چند بیت از واردات طبع نقاد و فکر و قواد و بقلم می آید بیت رفیقین بیکے جو
 مصرع بر حسبہ مختارم ہ ہلال آسایک بالآسمان سیرست پروازم ہ این غزل را بر اسے
 تزلزلما شہان امید تخلص در وقت ارادہ آمدنش بکشمیر بتقریب ہی کہ نوشتہ بود غزل کی بدشرح
 دل دیدہ گریبان کاغذ کے شوگر سیاہی و بیابان کاغذ از سخن کام و دہان را چہ علاوت
 وادی ہ شد از طوطے نطق شکرستان کاغذ ہ ہچو طوطا مارن از رشک بخودی ہچم ہ چون
 برت این غنچہ سخندان کاغذ نامہ از سوز و لم کاغذ آتش زدہ است ہ باشد از خون دل و دیدہ
 افشان کاغذ ہ قاصد آہ بامید روان کن شارق ہ کہ گر آورد از نزد عزیزان کاغذ ہ نظم
 سخنی جان پشت مارا چون کہ نم کردہ است ہ چرخ مرنت کش زمشت استخوانم کردہ است ہ
 رستم در ملک معنی طبع نظم شاہدست ہ دشمنان را عاجز اندر تیر عالم کردہ است ہ از حکایت چرخ سنگ
 دل نہ بیند سچکس ہ آچہ باز از ہر باینہا بچام کردہ است ہ عمرش از ہشتاد تجاوز کردہ بود خواہ
 نور احمد دیوانی از اعیان شہر کشمیرست در علوم تحصیلہ بدرجہ مولویت رسیدہ بود شغل تدریس
 داشت بہرہ مند از فنون شعروانش بود ترجمہ اعد علیہ سیر کمال الدین از نجیب ادہای کشمیر
 در عنقوان جوانی کسب عنوان سخندان داشت دستی در نظم و نثر بہرہ سانیدہ و ضبط نستعلیق
 شکستہ را درست کردہ در سلاک ملازمان شاہزادہ سلطان اکبر انشظام یافتہ بچندے
 باریاب محاسن کارکنان ارباب شاہم در سرکار مزبور بود بعد واقعہ خروج شاہزادہ و فرار ایشان
 بجانسایران بکشمیر رسید و عالمی را بہ تعلیم خط و انشا بہرہ ور گردانید تجویز فاضلخان غائبانہ
 نوکری پادشاہی و جاگیر حاصل کرد در غایت قناعت سے گذرا سید رفعت زنگین بانکات
 و ششہن ازین سیر کمال زمین بر اسنہ خاص عام مذکورست بایرادیک رقعہ درین رسالہ
 اکثفا نمود کہ در باب رسیدہ طبع غسل کہ میان حضور اعد بجای آن مار زندہ فرستادہ بود

مختارم

مختارم

مختارم

مسافر باعی - ماریکہ مخالفت قول عملش بگریر زلابہ سسر و غلش بچون طفل
 بشرینیش از راه مرد و زہر مارت در حقیقت عملش بطبق عمل مصفا کہ از شر تہمانہ غنق آن
 عطوفت انما حصہ تلخ کا مان خطاستان اختلاط ابنا سے زمان شدہ بود وائقہ نامید را شیرین
 ساخت و سنگ رزینورخانہ شوخی این روستا پروردہ بے باکی انداخت بحکم الامام شیراز
 فیہ حقیقت مسطور بر منصفہ ظہور جلوہ نمود با خود گفتم جو فروش گندم نمائی شنیدیم زہر فروش
 شہد نمائیم دیدیم باز نظر بر آنچه افعال بزرگان خالی از حکمتی نمی باشد جاسوس فکر را بہر شوہد
 سرخی از مدعا یافتیم گاہ بقصور می گنم کہ آنچه سالکان طریق پیشتر از است کہ از کثرت ذکر یافتہا
 بصورت ماکر بر آمدہ الگاہ خیال مے بندم کہ زناہر شرکان خفی است کہ از شدت سیاہ کفر باطن
 رنگ سیاہی درون شان گرفتہ گاہ سے حادث سن ایشانرا منظر شوہد مہمید ام کہ مقتضای
 مقولہ الصبی صبی ولو کان ابن النبی از طفل مزاجی من در غلط افتادہ باز بچہ تر ساسی بخاطر آورد
 از تن غافل کہ این فقیر بصورت حقیر و زنا بودن چنین این نوع ہوام حالے جہان حال
 موسی داوم دگاہی ریاضت جہاد ایشانرا ملحوظ داشتہ بخاطر میگذرانم کہ تو ہم کشتن مار
 کہ طبیعت چنین حلقہ عکس نہ وہ کردند ازین بے خبر کہ کینا زان معرکہ جہاد اکبر صید لاغر نفس
 قابل فتراک علوم بہت خود نمیشمارند حاصل کہ ہر چند بار اندیشہ از غصہ عدم دریافت کنج
 این کجور بر خود مے پیچیدہ سپورخ مطلب راہ نمی برد مگر خود ارشاد می فرمایند و این عقیدہ
 بناخن بیان بکشاید واقوہ ^{بہت} کمال لدین در آخر ہزارہ و یکصد ہی رکبت باو اکل ہی و
 اتفاق افتاد خواہد علی اکبر از اکابر زادگان مردم خاف و باورد دست نزدیک بہر ان
 شدہ در او آخر روز کار شاہ عباس ثانی اولایت بقصد بہند بر آمد بنا بر واردات کہ
 بقلم آورده است مراجعت کرۃ ثانیہ باز بہند رسید و در سلک ملازمان پادشاہ منساک
 بتقریب بعض خدمات بکشمیر آمد ہر چند در میان اتفاق سفر ہاشم افتاد اما آن
 و توطن در کشمیر قرار داد با وجود تقید بصلاح و عبادت مرد کمال طبع و
 بود و نظم و نثر سے داشت رفقات رنگین و منذرات و نشین بدکار و ماند دست
 شعر کہ بلا واسطہ برقم حروف رسید مرقوم مے شود فذلک با و از روز کہ داح رخم میسو تو بود
 تویا سے بصرم نماک سرکوسے تو بود و بچو گردیدان و بخود شدہ افتاد ان اثر سے از تلمیح
 سخنگو تو بود و بسبب بچہ شدن در نظر انداختم و اینچہ لایق از تو طبع جہان تو بود و اول

وانداخت و گراز نظرم چشم این چشم که از زنگن جا دو تو بود و در کد تالب لعل تو گویا نشود و درین تنگ
 تو پیدا نشود و نکشاید گره از پیشانی و قطره تا و اصل دریا نشود و گرم نزع نه بنیم رویت و
 تلخی مرگ گوار نشود و مرده را زنده کند از کمنی و کار حشمت زمیجا نشود و سعی بیوده نزار و حال
 سیل از نیت که دریا نشود و چشم مست تو مراد او شراب و چون دگر نشد و وبال نشود و گراز فو
 صحتش که شمله نقلیات و غرائب محاسن که تمام ذوقیات بود خود معاینه کرده شد کسی تا کجا بنویسد
 و عمره بابرکت و علاوت یافت زیاده بر نو دسال رسیده و بجمال تمکین و آسایش گذرانیده
 او آخر سال هزار و یکصد و سی و یک درگذشت در مقبره که بیرون خانه مثل مسجد بنا کرده خود دست
 آسود سلطان رفیع الدیهاات پسر شاهزاده رفیع الشانت سادات باره بعد فید
 محمد سنخ سیر اور از حبس بر آورده پادشاه ساختند و ارث تاج تاج تو لدش بود چهار پنج ماه
 سلطنت عاریتی کرده بمرض دق درگذشت بر اور دوش که سلطان رفیع الدوله نام داشت
 بر آورده والی کردند و طفت شاه جهان ثانی شد او بدستور برادر کلان پنج شش ماه منگ بر سار
 سلطنت بے استقلال بود و قتی که شکر پادشاهی بر سلطان نیکو پسر و سلطان اکبر ابن عالم
 پادشاه که در اکبر آباد خروج کرده بود متوجه میشد در اثنای راه واقع رحلت شاه جهان ثانی نیزه
 او آخر سال هزار و یکصد و سی و یک بود ابو الفتح ناصر الدین محمد شاه پادشاه غازی ابن
 جهان شاه نام اصلی ایشان سلطان روشن اخترت سادات باره و امرای حضور بندگان ایشان
 شبان شب از قلعه شاه جهان آورده با کبر آباد در سائیدند تخت تاج را بوجو و سعود آنحضرت مزین
 ساختند راقم حروف ظل ب تاریخ یافت جلوس پادشاه اوائل سال یک هزار و یکصد و سی و دو بود
 جمله وقایع که اوائل جلوس رو داده اینست که نظام الملک بهادر فتح جنگ اکثر حکام دکن را که از طرف
 سادات باره بودند مغلوب و مقتول ساخته متصرف آنخد و شد سادات مهم دکن را پیش اینها غلبه
 داشته حسن علیخان برادر قطب الملک که میر بخشش و امیر الامرا بود در رکاب پادشاه بجهت دفع این
 غانکه از اکبر آباد متوجه دکن شد و قطب الملک که برادر کلان و دیوان اعلی بود هنگام هم نیکو پسر
 در شاه جهان آباد بر اے نظم و نسق ملک هند توقف نموده بود میر حمید رخان از متعینان فوج
 محمد امین خان بهادر بخشی دوم که از مدت بانفاق امرای دیگر از غلبه سادات متروک شد قابو جو
 بودند بامر محمد امین خان سر راه بهانه التماس مطلبی در عین سواری امیر الامرا را خنجر شکم رسانیده
 بجان کشت کسان امیر الامرا اورا نیزه نیزه کردند بقیه سادات که در شکر بودند با فوج مستعد گیار

فوت شاه جهان ثانی
 جلوس فوج
 از سنگا
 سنگینار یکصد و سی
 و چهار وقت

شده بمقتضای آمدند محمد امین خان پادشاه را بیرون آورده خود در رکاب پادشاه متوجه محاربه آنها
 شده و از شجاعت و مردانگی و ادب سادات را مغلوب ساخته بوزارت اعلیٰ و خطاب اعتماد الدوله
 سرفراز شد قطب الملک سید عبدالرحمن خان برادر کلان در شاہجهان آباد باستماع این سلطان
 ابراهیم پسر کلان شاہزادہ رفیع الشاہ از قلعه بر آورده خروج نموده و فوج عظیم فرام آورد
 ازین سبب لشکر پادشاه عازم دہلی شد و آنها نیز استقبال نموده در اثنای راه محاربه رود اوہ
 فتح و نصرت نصیب اولیاء دولت گردیده سلطان ابراهیم و قطب الملک اسیر شدند سلطان باز
 بمکان خود رسیده و قطب الملک بعد چندی مقتول شد و پادشاه در جهان آباد
 متمکن شد چون عرض از تخریر این رسالہ و افعات کشمیرت خامہ حسرت شمامہ تبتذ کا مجلی
 از داروات فتنہ افروز ملک سوز کہ مخصوص این شہر بود حیرت افزا سے ارباب اعتبار میگردد و در
 در ضمن این تذکار قدرے اشعار از مثنوی آبدار خواجہ احسن احمد راضی المعروف بمصافتی خان
 کہ در بیان این شہر آشوب بقلم فصاحت رقم آورده است بحال ابراز می آید سہ ندر دغلد با
 کشمیر نسبت بہ عیانت این برابر باب بصیرت ہ درین گلشن زرندان قدح نوش ہ کہ چون
 بخزند و ایم پسر جوش ہ چنان مے ہر طرف آب سیل است ہ کہ در پائے کدو چون ناریل
 است ہ چنان در شہر و کوش آب جار است ہ کہ ہر یک خواجہ او جو بہار است ہ درین گلشن
 سپر از چہرہ سبز ان ہ پر سے بار آورد باغ سلیمان ہ تراود چہرہ سبز از البدریہ ہ مفرح
 کیفیت ز ترکیب ہ چو مینانہ است دائم لبکہ شاداب ہ بود ہر گل زمینش عالم آب ہ بوصف
 این زمین در پیش جہور ہ کنی تمثیل بود این بیت مشہور ہ بہشت آنجا کہ آزارے نباشد ہ
 کسی را با کسی کارے نباشد ہ ز شور انگیز چندی بی نمک شد ہ ز لوح سینہ نقش عمیش حک
 شد ہ عجب ہنگامہ گردید ظاہر ہ ز جنگ شیعہ و سنی و کافر ہ مجل این تفسیل و خلاصہ آن قال
 قبل بعیت کہ میر احمد خان نائب عنایت احمد خان قریباً سہ سال حکومت کشمیر انتظام
 و دیانت حتی المقدور کار فرما شد و بہ نیکنامی و ضبط و ربط واقعی بسر بردہ و سبب تقدیر
 طالع مردم کشمیر در آخر حکومت او کہ اوائل جلوس پادشاه در کشمیر ہنگامہ مذکور سبب
 میان محتویجان و مہنود واقع شد صورت واقعہ اینکہ محتویجان المعروف ملا عبد الباقی عالم
 باصلاح بود و در ہنگام نظامت شاہ عالم بہا در شاہ بمالک کابل پیشاور در فوج شاہ
 رفتہ رفتہ خود را بعبت شاہ رسانیدہ و در مذکورات علیہ ہم رتبہ خطاب سوال و جواب ہمہ سالانہ

کہ در این کتاب
 مذکور است

چون شاه ممدوح بسطنت رسید خان مذکور منصب جاگیر کشمیر یافته آخر ہائے سلطنت
 بوطن آمدہ در ایام سلطنت پادشاہ فرخ سیر اکثر جاگیرش رفتہ باز روانہ عسکر شد چون بجائے
 جاگیر صورت گرفت رجحان القہقری نمودہ توقف در وطن اختیار کرد اوائل سال ۱۳۲۲ جلوس پادشاہ
 بعض حکام وزمینداران اطراف ہندوکن و ایچہ سرکشی بدست آوردہ مصدر خروج شدند خان
 مسطور در کشمیر بنابر بعض تقریبات روزگار اظہار مسائل و احکام شرعیہ کہ در بارہ ہنود و اہل وار
 دست نمودہ بمیر احمد خان التماس اجراء آن کردہ حریف میگسار صدق آہنگ چین
 زد شیشہ این قصد بستگ کہ از کفار اہل بتوینان بہ تقصیرے شد از دل دشمن جان بہ
 منادی کرد و کیر اینکہ دستارہ فرود آرد از سر بار کفارہ و دیگر بر اسب نشیند اینہا بہ نشانی
 قشقہ شویند از جینہا بہ زپاہم کفشہ حرمین دور سازند و نگشتہ ماول رنجور سازند بہ تفر
 شد کلاہ از بہر کفارہ و قناد از نام طشت شان زدستارہ کلمہ ہم گاہ ہمے میدہد دست بہ
 سان بدر ماہمے میدہد دست بہ غلبہ ہنود کہ در حضور و کشمیر داشتند میر احمد خان صو
 پیشرفت آن ندانستہ و متصدیان کشمیر بلکہ اکثر اعیان لاسیما رباب محکمہ متصدیان شرعی
 مخالف برای محتویان ماندہ مجوز اجراء این مسائل و احکام نشدند اجتماع طلبہ علم و عوام انار
 در خانہ محتویان بسیار یکدوماہ میر احمد خان از جا عیان کردہ بود چون سررشتہ از دست
 رفت و حرف بدست عوام الناس قناد میر احمد خان بشورہ متصدیان محتویان از اطلییدہ بمواعظ
 نصائح سنجیدہ اشارہ سکوت ازین مذکورات نمود یکے از عمد ہائے متصدیان محرر این صفحہ
 را کہ در آن مجلس حاضر بود آہستہ گفتہ کہ بگوئش نائب ناظم مخفی برساند کہ اگر اینوقت محتویان ترا
 سر باز دید ازین سوئی تواند آورد ہرچہ میشود در ہمین جا و در ہمین مجلس احقر اینترا بنا بہ
 مراعات امر ملت صرفہ در اظہار نہ دیدند و عذر عدم امکان اظہار بحجت از دحام بسیار آورد
 بہر کیف محتویان آنروز بعد ضعف و نقاہت آزار از خانہ میر احمد خان مخلص یافت مجرد
 خروج از صحن عام ہجوم عوام از حد گذشت و مثل مورد بلخ تہبط سواری اوشدند دیگر روز
 غلبہ عوام در ترقی بود مردم بازار می را و ہر جا ہندوسے را مییافتند از اسب فرودی آوردند
 و تہدید و تنبیہ می کردند رفتہ رفتہ بنجر بہ تخریب خانہا و تطاول موال بہا شد تا رنج مغلوبی
 ہنود را شکست کاوان یافتند میر احمد خان بشورہ متصدیان فوج بطلب محتویان
 فرستاد مجرد تخریب انہا مردم عوام بغیرت آمدہ در محلہ قلا شپورہ فوج مزبور را شکست دادند

و اکثریہ عورتاں شہر از باہائے سنگ چوب و شالی کوب زدہ کشتند و آتش عظیم واقع شد
 محلات بسیار بر سوخت و عمل میر احمد خان کست شد چو این ہنگامہ بر اوج سما
 رفت و ازین راہ میر احمد خان ز چارفت و روان فوجے پئے احضار خان کرد و کہ ہر یک بود
 در مردانگے فرد و ہمہ از پاسی تا سرعرق آہن و توگوئے کردہ طغیان آب جوشن و چو این آوازہ
 در ہر سو مگر شد و بخان سعدت آئین خیر شد کہ فوجی شدہ وان مانند سیلاب و ز شمشیر و
 سپر یا سوج گرداب و ز فرمان خود از بیم خرابے و کیکو بود آتش گشت آبے و پئے تسکین مردم
 نے ز تشویش و قدم بیرون نہاد از مسکن خویش و نداوش کس ہ از بیگانہ و خویش و خداش
 خواند زان در خانہ خویش و محتویخان با ستمع خیر تعین فوج خود را بیکس بے پناہ یافتہ
 ہول در مسجد محلہ جا گرفت و بجزوہ الحاح بہامات بسیار نمود چون ہجوم مردم شد بہ خانقاہ معلی
 آمد نظم ازین پر دلاز احزاب و جنگ و کف نبود فاضل دار جز سنگ و پیروان صف بنکن
 در عرصہ کہین و ندیدہ کس بدینان فوج سنگین و چنان از ژندہ پوشان اجتماع ست
 کہ گوی غزوہ ذات الرقاع ست و چو شد نزدیک فوج خان ناظم و در آن ساعت قیامت
 گشت قائم و بان شمع از باد مگر گاہ و ترزل یافت در پیر و جوان راہ و شد بیک تن مظل
 از پے جنگ و نیامد کس بر دستان بجز سنگ و زہام خاہنا چون بر سر نشان و عکس کرد
 از دو جانب سنگ باران و فگندہ از دو جانب نو جوانے و براہ چون فقعہ خوانان نزدیک
 چو آہن پوشش مردان سپاہے و در ان ہنگامہ از تہر الہی و فراز از بیم سنگ انداز کردند
 زمان خبث الحدید آغاز کردند و در آب جو باران کشتگانرا ہینگندند مردم بے محایا و
 ز قتل بوختان چہرہ گلگون و چو جدول یکفتم شد سرخ از خون و از حضور نیابت عنایت
 احمد خان بنام خواجہ عبد احمد خان وہ بیہے تقریر یافت و میر احمد خان کج صورت چون
 عمل خواجہ عبد احمد خان غلبہ عوام و تاخت و زناج شہر مشیر شد و علاوہ آن بکنکاش
 محتویخان و محال صرف خاص را بطور خود گرفت ز حضور موسن خانرا کہ
 مشار الیہ در پیرہ پور رسیدہ بود کہ محتویخان بعد ملاقات خواجہ عبد احمد خان در تمامہ شاپور
 خان بخشی صوبہ برادر کلان میر حمید خان کہ ذکرش گذشت بہت ملاقات و آمدہ چون
 سید اظہر خان دیوان پوتات و جمعہ از منسب داران کنکاش داشتند و محتویخان را با جمعی
 از عوام قتل رسانیدند و بمحالت آخر روز چہار شنبہ بیت و یکم شہر واقعہ ہزار و یکصد سہی دو

شهید سرگذشت شیخ الاسلام بنجمیہ تاریخ ایشان ست پس از یکچند روز دیگر مردم عوام بغیر
 آمدہ بر سر محلہ زوہیل ریختند و مردم شیعہ را کہ در ایام مفہم ہنود اتفاق اجتماع کردہ
 چاک عظیمی کردہ مضبوط بودند و الحال بکنکاش قتل محتویجان متہم شدند تا راج و ناخت نمودند
 اکثر از زن و مرد و صغیر و کبیر تقبل رسانیدند و تنگ ناموس آنہا بغایت کردند بعد از ان خانقا
 میرشمس عراقی مرشد شیعہ ہارامسار نمودند از ابتدا سے عمارت الیوم اینقسم حادثہ بر زوہیل
 و فرقہ شیعہ واقع شد بود و ہنود بلکہ بعضی اعیان مسلمین را ہم مکرر او مجدداً با بیظری آفا
 رسیدہ پس از یکچند خان صدق تخمیر و دل خود جمع کرد از اہل تزویر و براسے دیدن کجستی
 روان شد و اہل و پرودہ با او بمعنان شد و چو بود از زمرہ اتراک کجستی و شکون در قتل خان
 دانش کجستی و بسن شصت چشم از دہر پوشید و قبای ہستیش صد پارہ گردید پس از یک
 لحظہ خلق شورش الگیز شد آتش صفت ہر سو جلو ریز و زدند انش بجان و مان کجستی و
 مسلم جت لیکن جان کجستی و نمودنش مکان بے اعتدالی و زروب بازی قوم شغالی و
 و گری حضرت قاضی دویدند چو آتش کینفس آنجا رسیدند بجرم بیگناہی خانہ آتش را بکشید
 آتش و کردند یغما و بعد دور روز ازین واقعہ موسن خان داخل سواد شہر شدہ چون مردم عوام خدا
 ملا شرف الدین سپر محتویجان را کہ وقت واقعہ پذیر محقق شدہ بود بر آوردہ بجاسے پد رضب
 کردہ بودند رجوع و هجوم مردم زیادہ بر سابق رودادہ امور بلکہ چندان جاری نشد و در اکثر امور
 مداخلت بودہ و عنایت احد خان کہ نائب وزارت اعلیٰ ہم بود در حضور اظہار سید خلی نائب
 کشمیر کردہ استعفا نمود و سید الدولہ عبد الصمد خان بہادر ولیر جنگ از گذشت
 عنایت احد خان بنظامت کشمیر تعلق گرفت سند نیابت خود را بخواجه عبد احد خان وہ سید
 فرستادہ چہار پنجاہ موئی الیہ نیابت کردہ مداخلت رفقا و توابع ملا شرف الدین از تمثیت احکام
 عاجز شد بنالش ہنود و شیعہ سید الدولہ حکم حضور از لاہور برخواستہ با فوج عظیم بکشمیر آمد اول
 محرم سال ہزار و یکصد و سی و چہار داخل شہر شد ملا شرف الدین را با جمعی از رفقا و معاونانش
 بحسن تدبیر گرفتار نمودہ و دستار بستن و بر اسب سوار شدن و لباس فاخرہ پوشیدن ہنود را کہ
 یک نیم سال ممنوع بودند باز بجا آورد و تنبیہ مالی با اکثر اعیان و اہل شہر و طبقات مردم بواقعہ نمود
 شش ماہ در کشمیر گذرانیدہ ادا سطر جب از لاہور شدہ و ابو البرکات خان سپر قاضی محمد کاظم عار
 خانرا کہ برادر کلان انابت خان سزور بود در تہ نیابت بتقرر مبلغ خطیر حاصل کرد شش ماہ بکمرانی

بسبب سعادت مردم تغییر شد نجیب خان احرار سے بہ نیابت سیف الدولہ بکتمیر آمد
 از دست ابوالبرکات خان مزاحمت کشید قریب یکسال کارگزاری کرده بود کہ نظامت صوفی
 کتمیر از سیف الدولہ تعقیب یافت اعظم خان بہادر کہ ذکر او گذشت بنظامت صوفی تقریب
 نیابت سادات خان سابقاً تار سید خواجہ عبید اللہ خان وہ سید راناب مقرر کردیم اعظم خان
 او اہل سال ہزار و یکصد و شش بکتمیر رسید از واقعاتی کہ در عہد او در کتمیر و داد کیے
 خروج منصبداران و بعضے اعیان شہر برداشت کہ بحیثیت بے اعتدالی کس و کومی او شورش
 کردند و اجتماع نمودند از اجسین تدبیر زود تدارک کرد و رفع نمود دوم کہ سخت تر از سہم است
 وقوع قحط عظیم در کتمیر است ہر چند آغاز آن در نیابت ابوالبرکات خان شدہ بود لیکن در عہد
 اعظم خان قسمے بجمال رسید کہ از قرون سابقہ ہم کمتر مثل آن بو قوع آمدہ است پس بہشت
 روپیہ خروارے شالی بدست نیامد برنج حکم طلا گرفت مردم بسبب گر سنگی فوج فوج
 ہلاک شدند رقم این نسخہ مثنوی طولانی مثنوی بر حالت آن ایام نوشتہ بود و چند بینہ
 از ان مناسب حال مرقوم می شود سے زبس در اضطرار نداہل کتمیر و غم خود ہم بخورد ہمکس
 سیرہ ز سوز جوع از بس آتش افروخت و بیاد داند بچتن اشتہا سوخت و چو چشم
 مردمان از قحط برگشت و گرفتہ انقلاب از شہر تار داشت و نشان نعل پیدا نیست یکسیرہ
 بغیر از حسن گندم گون دلبرہ ترقی منحصر دانند مردم و در افزونے نرخ و کال گندم و
 تنور آساشکما گشتہ بریان و بسوز آرزو سے یک لبان و بجز ماہی کہ دل فارغ ز غم و
 مہینان آبے از درم داشت و ز ماکولات حاصل عضد خوردن و بہا سے مشت شالی جان
 سپردن و ز ابار کسی گردانہ چیسند و پے یک کال صد و شنام بیند و اگر جاسے ظہوری
 کرد ہمان و نمک انش بود از شور و افغان و جہان پامال سرجنگ جفا شد و ز قحط آبے
 داند کہ بلا شد و ز پا افتادگان سست حالی و ہمہ سرجنگ خوار شدت شالی و بہا کال
 ارنن نحوفا کند و براسے جو چو گندم سینہ چاکند و جو گندم اگر پیش کسی است
 دارند از دست ہ شدہ ہر فرقہ غرق بحر شوش و خوردہ بہرہ غیر از سرست خویش و ہلاکت
 بر سردریا و بازار و چوموردان جو خوار لکد خوار و چومار گنج ثوت ہر کردہ و بغیر از خاک نیست
 از شہر تار و سپاہی بسکہ دادہ تن بردن و غنیمت می شمارد زخم خوردن و ہزاران
 بیت شاعری سرایدہ ز بیت المال یک شمشیر نیاید و شے سید بہ مادر پے خواب و لطفل خو

خواجہ عبید اللہ خان سابقاً تار سید خواجہ عبید اللہ خان وہ سید راناب مقرر کردیم اعظم خان

از شیر مہتاب و نوید کاتب از بہر تعلق پیر نجی یافت اصططلاب خود باہر بجزرت گفت
 خراوسے بخاتون و نمازہ در کرم جزیچہ خون و طبیب از دیدن اہل مرض سیر و زہین ہمچو نہیں
 مردہ جاگیر برنجی یافت اصططلاب خود را ہم منجم نفس را دادہ تعلق و نیاید چون بکار قوت زہر ہا
 برنج و جواران بہ در مطر ہا و غذائے اہل سودا غصہ خوردن و محالست از تجارت سود بردن
 ہمہ افتادہ در فکر محالند و زشب تار و زخم این خیالند و کمیت فکر سو مہید و اند و بغیر از سبیل
 بر جہ ندادند و شدہ رمال انگلیس مجسم و مکرر اجتماع فاقہ و غم و طریق قیض و داخل فتنش
 از یاد و قرح در قرعہ ہرگز نیفتاد و گدایا بد اگر حب الملوکے و کند شاہانہ باہر کس سلوکے و
 ز فقر و فاقہ بلبل بس لو اگر دہد و گر باریزہ گل اکتفا کرد و بندہ مورچہ را ہے بشکر و بجز شیرین
 لب نو خط دلبر و الی آخر الابیات بعد چند ماہ آتش تہر قحط باب باری فضل و احسان الہی
 فرو نشست و از ان شور و شہد باز ماند اما مدتہا اثر آن باقی بود با حمد اعظم خان فریب
 یکسال بتطامت گذرانیدہ بنا بر نالش مردم از خدمت صوبہ معزول شد اباب کمال کہ از
 ابتداء عہد مبارک محمد شاہ ناسن حال طراوت بخش مسند افضل کر کشمیر بودند با جمال
 مذکور میثود حضرت میر محمد ہاشم قادری حسباً و نسباً آنجناب سیاد تاپ قدوۃ المتور عمین شیخ
 ابو اصلین کوہ را سخ عبادت بحر مواج ہدایت صاحب المناقب و المکارم بود در شہور سہ
 ہزار و یکصد سی و پنج غزہ شعبان بکشمیر نزول فرمود بحر معارف و کوہ مستقیم طاعت و ریاضت
 بود شبان روز و ختم قرآن و گاہے یک نیم و ہمیشہ یک ختم در نماز میفرمود ازین جہت
 از صحبت و آدوشد مردم بالکل فراغ داشت و اصلاً خاطر قدسی مناظر را بجان نہیک
 بد خلایق نمیگماشت بعد نماز فجر تا اشراق و بعد عصر تا مغرب و گاہے آخر شب و بعد
 جمعہ ذکر ہر میگرد و فقیر عاصی در اوائل رسیدن آنحضرت بملازمت مشرف شدہ
 عنایات بسیار فرمودہ و فوائد خاصہ طریقہ علیہ قادریہ بحضرت عنایت بے سابقہ اظہار خود
 مرحمت نمودہ چون احوال آنجناب لایم در مثرات الاثجار نوشتہ اینجا بایرا و سلسلہ پیران و
 نسب ایشان قانع شد آنجناب مرید و فرزند حضرت سیاد و عرفان مترت میر سید محمد علی
 اندام میر سید عبداللہ ایشان ابن میر سید احمد ابن جناب میر سید عمر ابن جناب میر سید
 ابن جناب میر سید حسین ابن جناب میر سید محمد جرمونی ابن جناب میر سید یوسف ابن جناب میر سید
 عبدالرزاق ابن جناب میر سید میمون ابن جناب میر سید سعید و ابن جناب میر سید محمد ابن جناب میر

و حرکت بسیار کثرتی کردند از علوم رسمی بهره داشتند و اشعار شکر تصوف و مواعظ گاه به گاه
فقیر بعد واقعه حضرت مرشد مراد در خدمت ایشان رسیدن زیادہ بر سه سال بهره اندوز آن عالی
کہ دیدہ در ترک کلام فضول عدم التفات بغیر ضروریات و استغراق بوجہ اتم و بی تعین و دوام مراقبہ
جناب از مشائخ دیگر ممتاز و مستثنیٰ دیدہ در سن ہفتاد و پنج ہفتم ماہ شوال سنہ ہزار و یکصد و سی و ہجرت
رحلت فرمودند بعبادت و عنایت روز اخیر حضور غسل و حمل جنازہ ایشان مشرف شد رفع
در جاتہ و رزقنا من برکاتہ شیخ اکابر تاریخ ایشان یافتہ اند و تاریخ دیگر اگر کسی یافتہ بود فقیر
عالی عارف کامل مولانا ابو الفتح سلمہ اللہ قائم مقام آنجناب موزون کردہ بدین صورت تاریخ شیخ آقا
و مراد عشاق بہ آنکہ سرخیل ولایت بودہ بہ بود او عین بصیرت الحق بہ چشم بر غیر خدا نکشودہ و آخر
وحشت کثرت یکبارہ گنج سان زیر زمین آسودہ بہ ہجو خورشید رہ عالم قدس بہ سرسری سروا
شدہ تاریخ و ہالٹس مسموع بہ محرم راز خدا او بودہ بہ شیخ عبد اللطیف قادری عالم
کامل الواسل الی اللہ معروف بکوسہ از نجیبی این شہر بود و عنوان تجارت داشتہ و کسب علم طابع
میکرد و بہرہ ور علوم ظاہریہ بخوبی شد بجا ذبہ الہی سلوک راہ نامتناہی پیش گرفتہ و بخدمت
دستگاہ شیخ اسمعیل انور رسیدے آمد و این شیخ اسمعیل امی بود و بواسطت ولایت اتبناہ حض
حبیب اللہ منسوب بہ خدمت میر محمد علی قادری شد اما بزور ریاضت و استقامت کا
بجائے رسانیدہ کہ در زمرہ رجال باکمال معذور بود کشف کونینہ ہم بسیار داشت و ہر جا
نقہ مشکوک و مشتبه دار و میشد زود از غیب اطلاع یافت اجتناب می کرد تا بحرام چہ رس
حدود شرعیہ بسیار میکرد باین بہت بخدمت مولانا الاعظم خواجہ ابو الفتح کلکو کہ از اکابر سنہ
حضرت مولانا حمیدر علامہ اند و اکثر می گذرانید بلکہ فوائد طریقہ قادریہ کہ از خدمت زیدتہ الہی
شیخ عبد الحق دہلوی علامہ و از ایشان بمولانا رسیدے کرد شیخ عبد اللطیف ترک دنیا و خانمان
ہمگی بظاہر و باطن بر ریاضات شاقہ و ترک عادات رسمیہ استقامت و استحکام بحد کمال نمود
موضع انبریکل سکونت اختیار فرمود حضرت مرشدی مراد می بقرب با لظرف وارد بودند فقط
بود و از احوال ایشان شنید و زیارت کرد در آن وقت ابتدا بہ نیت سہ چل چلہ شستہ بود
عجب حوالی داشتند یک چل چلہ بسکونت نام گذران کردند و بقدر ضرورت باید و حدیث
مسائل مے گفتند بعد آن قریب یازدہ سال حضرت مرشد مراد در قید حیات بودند اتفاقاً
صحبت آن بزرگوار بقا دو یک سال بقریب مکرر رفتہ شد واقعه حضرت مرشدی در همان

و داد و بعد آن سه سال اکثر در خدمت آن روشنی میسر یافت در آنوقت از سه چل چله فارغ
 شده بودند یک لمح از گریه و ناله و آه فراغ نداشتند و غیر از آیت و حدیث و کلام صوفیه ذکر نمیکرد
 نماز سبختی و فروتنی با ایشان بحد کمال بود با وصف آن همه القطار و ستر حال و تواضع گاه گاهی
 شوق کوبیده که بکنایه بود مخصوص فریاد رحلت حضرت ایشان مکر معلوم نموده شد فقیر عاصمی ^{تفقیقت}
 ایشان بسیار بوده و بقدر نصیب اخذ فوائد صحبت شریف ایشان هم نموده در هزار و سی و چهار تاریخ
 پنجم شعبان رحلت گزین شد شیخ اکابر تاریخ است ^{میر شریف الدین قادیانی} فرزند
 و مند میر ابو الفتح قادیانی از همه اولاد ذکور خور و تر بود در عقوان جوانی با کمال کامرانی سلوک
 رقیه باطنی را پیش گرفته اشتغال با و را در کار نموده از معاملات صورتی برداشت با وجود صحبت
 الدبیر گوار در یافت عزیزان دیگر هم نمود بعد وصال میر ابو الفتح بر سبب خلافت اسلاف منکس
 نده استقامت تمام کرامت دریافت در وجود حسن خلق و بشاشت وجه و خدمت و اردین ^{صنایع}
 و قات از اقتران خود ممتاز بود و بیدار مبارکش از صفا باطن خیر میرا و تخصیص فریاد غیب فیضی و
 ملا و بر منصفه ظهور می نهاد و ماه شوال از ابره ساینده را تم حروف که منظور عینیتش بود بیاد
 سراسر سعادتش فائز شد خواننده ز فریاد غیبی میگرد و خدمت ایشان بسوز و گداز غیبی گریه شوق
 می نمود و آه جانگاہ بیاد آمد میفرمود روز دیگر سال پانزدهم ماه شوال سنه هزار و یکصد سی و پنج
 در کمال خیر داری رحلت فرمود اتفاقات حسنه آنکه تاریخ واقع وصال میر ابو الفتح و سال خلافت
 شرف الدین را خلیفه شاه جیلان یافتند و تاریخ رحلت میر شرف الدین خلیفه شاه جیلانی شد
 شیخ نور الدین برادر کلاش تحصیل علوم معقوله و منقوله در خدمت محول علماء وقت نموده فوتیت
 بر اقتران بهر ساینده در جناب والدبیر گوار در کمال جوانی متنا کرد و احوال برادر کلاش مجلس خود متوجه
 هواد شد حضرت خواجہ ^{عبد نقی} ^{بند} اجمال احوال صاحب کمال در ابراق بالا
 داشت بعد کسب لوازم طریقت خرید و تفرید اختیار کرده اکثر بلاد مشهوره را دیده و
 عزیزین بر سیده قریب هفده حج گزارد بکشمیر بار شریف آوردند اول آن سالی که پادشاه
 انگلیز ثانی در لول پادشاهی محمد معظم شاه عالم بهادر شاه که سیدین جیری هزار و یکصد و نوزده
 بیت رسیده بود در آنوقت فقیر حقیر در خدمت حضرت مرشد مراد بیعت ایشان رسیده است
 تمام از دیدن مردم شوق اکثر در اینده کرده و نشستند در آن اثنا خبر آمدن جناب ملکوت پرواز خواجہ
 ملازب پشاور و بنابر طلب بهادر شاه رسیده برادر ایشان بکشمیر آمدند چون جناب حضرت خواجہ

در وقت حج از پای کلاش نام آید

نیاز زود بشکر بہادر شاہ رفتند خدمت خواجہ عبید اللہ راہ حرمین گرفتند و مدتی بہما نظر بود
 بعد چند سال ولایت بلخ آمدہ در آنجا بسبب طبع رفتن و خرابی بلد و آرام نگرفتہ در آخر سنہ ہزار و یکصد و
 دو و ہشتاد و شصت آمد و زیادہ از پنج سال درین شہر نگذرا نیدند این مرتبہ از پیران فقیر کسی رفیق حیات صورتی نہ
 صحبت و خدمت ایشان غنیمت دانستہ شد در ضبط اوقات و انظار حالات و مراعات آداب طرفیت
 و نادبلیبان حقیقت و کمال استغنا و تنہد یاد غنیا و تشریح تمام و ترک فضول کلام در وقت خود در
 کشمیر بی نظیر بودند قصد سکونت درین شہر فرمودہ بودند آخر ما بسبب علول شدہ اکثر می گفتند کہ
 را در اماکن متبرکہ از حرمین و مسجد اقصی کہ مکرر در سیاحتہا دیدہ بودند در خواہیہامی یابم او اہل بیعت
 ہجری از راہ ہند بحرین رفتند و در ہنگام رکوب جہاز این غزل خود بر آن حقیر مخلصان فرستاد
 غزل زہر گلے کہ وزد بوسے او بشامہ من نہ ز شامہ دور سازم کہ شد شمامہ من نہ بسوزان
 مژہ از دہنہائے اشک خم نہ جیاطہ از لی بچینہ زد بجامہ من نہ زہر گلے کہ وزد بوسے او بزمین برسند
 ز شامہ دور نمایم کہ شد عمامہ من نہ ز اوج قدس جو روح الامین کند پر وا نہ کہ بوترسے کہ بر
 سوی یار نامہ من نہ ز پیچ و تاب خم جعد او بسپر چید نہ فضا ز دست قدر پیچ بر عمامہ من نہ
 موجہ طوفان نوح با کم نیست نہ چو باد شرط شود باید کہ سلامہ من نہ بکشتی کہ خدا نا خداست رفتہ
 رسد بکعبہ مقصود حج عامہ من نہ و بعد از آن حج بمدینہ مطہرہ رسید آزار مند شدہ در او اہل سال
 نہم ہجری بیت و نہم محرم اول روز جمعہ بجمال ہوش و خیرداری غسل کردہ نماز خواندہ رحلت
 بر فقیر عنایت خاصہ داشت در آن ایام کہ ایشان بحرین رسید بودند فقیر در صد و ہشتاد و ہجرت
 مشائخ بود و رسالہ اشجار خلد را تخریری آورد و روز بعد نماز فجر در خانقاہ معلی بروحانیت حاضر
 و بعد صحبت طولانی اشارت تخریر احوال خود کردہ فقیر منجیر شد بعد سہ چہار ماہ خیر واقعہ ایشان
 رسید نور اللہ مرقدہ رحمہ اللہ رحمۃ واسعہ عنایت احمد خان مرتبہ ثالث از تغیر اعظم خان
 بصوبہ داری کشمیر رتبہ اعتبار یافت نیابت بنام محضر الدین محمد خان دیوان بیوتات کشمیر کسوف
 نمود مشا را البیہ زیادہ بر یک سال حسن عمل تقدیم رسانیدہ ہنوز یک سال گذشتہ بود کہ واقعہ ناگزیر
 عنایت احمد خان در حضور روداد و کان ذلک فی شہور سنہ الفنا مایہ وسیع و ثلثین چون ذکر خان
 بعض اقارب او کہ درین شہر حکمرانی کردند بقرب درین رسالہ شد ضرورت کہ شتمہ از حسب و نسب نہا
 مخفی نما نہ کہ عنایت احمد خان ولد میر شکر اللہ ابن میر موسی ابن قاضی صالح اولاد قاضی موسی شہر
 کہ ذکرش در ضمن احوال چکان کہ والی کشمیر بودند گذشت والدہ عنایت احمد خان کہ بی بی مریم نام داشت

بعداقہ والدہ خود جان بی بی دختر ملا شرف الدین میر عدل کہ تقرب معلیٰ و اتالیقی بیگمات و مخدرات سلطنت
 در سرکار شاہ جهان پادشاہ نوکر بود در ہنگام در و درایات عالمگیر سے دختر خود مریم بی بی مرزبورہ را
 باریاب و ولتسر پادشاہی گذرانید رفتہ رفتہ کارش ترقی یافتہ کمال محرمیت و اعتماد و در سرکار نواس
 زیب النساء بیگم صبیہ دوم پادشاہ حاصل نمود و برادرش ملا محمد طاہر در حضور ہمراہش بود و میر عنایت
 احد پس خود را بحضور طلبیدہ بتدریج و مرد در بیار سے طالع خدا داد و قابلیت و استعداد اور ایجاب
 علیہ رسانید و عنایت قرب و محرمیت در جناب عالمگیر پادشاہ باختصاص اعتماد و خاص حاصل کرد
 و محسود عمدہ ہائے حضور شد بہرہ و حظ کامل از اورا کہ نیکوئے معاشرت و ضابطہ دانی و تہذیب
 اخلاق و ضبط اوقات و شغل علم و عمل بدست آوردہ بود در حسن صورت و سیرت کمال و قیود مکنات اختیار
 تمام داشت حکایات حسن تدبیر و درایت را می صواب نمائی او دانستہ مذکورہ در خاص عام مشہور
 بینزدان گفت کہ مثل او در اقبال و دولت و شعور و فطرت کم کسی از مردم کثیری برخواستہ است چنانچہ
 مد عالمیان ظاہرست اختیار و قربے کہ خان معزے الیہ در جناب عالمگیر داشت کسی پوشیدہ نیست
 یک حکایت تمام غرابت نشا ہدایمقولہ بعینہ از کتاب ماثر عالمگیری بہان عبارت مرقوم میشود
 از سوانح این ایام تا در مقدمہ یعنی از ششمہ حفظ مراتب خانزادہ پروری و تقدیر و انی و پوس مرادم فرمان
 فرمانی و تہرمانی پادشاہ عادل کامل بحربے ساحل حروف غنیم باطل شوبات کار ساز و تہذیب و تہذیب
 انور با خدیو بہان کشا خداوند حکم قضا و مضا جوہر تیغ دعا گوہر دریا سخا ساکسا اکستی و دستی
 واقف و موافق بند دستی سبک تحریر می آرد کہ ہنگام نزل کر امترہ شمول جہام فاکت تمام و تہذیب
 کیف التحق دیرہ امیر الامراء زمین دستی واقف شد و خیمہ عنایت آمدن ان خالندہ متن بہ
 مکانے مرتفع پس از چند روز کہ خان مذکور محوطہ ہم بجائے سربہر وائل سراسا خندہ و در دست
 خواجہ سرائے امیر الامراء گفتہ فرستاد ازین مکان بر نیزید خیمہ نواب بیجا ستادہ خواہد شد و خان
 جواب فرستاد خوبست ما جاسے درین مثل کہ ناگزیر فرود آمدن ست چہرہ بہدست آمد
 خواجہ سرائے نیز تریک جواب کردہ کام و ناکام در جہان نزدیکی ہانیمہ را مکان
 الامرا بران مکان استادہ شدہ ایمقدرہ از افراد اخلاص کبیرہ و انہو بر لچہ دیوانہ
 قدسی در آمد ہما نوشتہ بحیب الدین خان بہادر کہ گفتہ با سیر الامرا کہ بی خوب نوشتہ شد
 بجائے قدیم یا جاسے دیگر بہرہ کہ سبب خیمہ نوشتہ بجاسے خود باشد خان مذکور رفتہ
 ابلاغ حکم فرود از سیر الامراء قبولین نے مکنتہ کردہ خان بہادر از پیش ایشان برخواستہ از راہ

اخلاص بجانہ عنایت اندخان آمد و سرگذشت بیان نمود و گفت بہتر اینست کہ نزد امیر الامرا
 رفتہ بگویند کہ برائے من جا بہر سید راضی نیستم کہ تبدیل مکان نمایند عنایت اندخان گفت
 شما موجب حکم نزد ایشان رفتہ بودید من بے حکم چگونہ تو اتم رفت خان بہادر کھنور دور آمد
 این مرتب بعرض ارفع رسانید فردا بوقت دیوان امیر الامرا کھنور آمد باہتمام خان قول حکم شد
 امیر الامرا بجانہ عنایت اندخان بر دنا معذرت آنچہ رفتہ بخوابد حالا امیر الامرا چند جان وارد کہ
 سراز چنبر امر آرد و سمعت اطاعت گفت جاوہ فرمانبرداری بشکرگان رفت خانرا و خان راقم
 را براسے ابلاغ این پیام نزد عنایت اندخان فرستاد کہ چنین حکم صادر شدہ است اما صلح آنست
 جلد عرضی بکنند کہ آمدن ایشان موقوف شود - روز رفتن بندہ و آمدن امیر الامرا بجانہ خان مذکور
 سگ اتفاق افتاد گفتن من موقوف ماند از اتفاقات عنایت اندخان در حمام بود امیر الامرا آمدہ
 دیوانخانہ کہ ہوز فرش درست نبود نشست خان جلدی بر آمد امیر الامرا دست مومی ایبہ گرفتہ بر
 و سوار شد و بجانہ خود آورد و لفظ پارچہ اقامت گویان بجان مذکور تکلیف نمودہ و ہیچ گاہ ہیچ
 تانتہائے مدت صحبت و رفاقت اظہار نگاہید ماعنی نمود و در مہربانی و دلداری افزو و چنین کہ
 وزیر آسمان بود نہ مراحل عمر باین طریق اینق فرمودہ کہ الحمد للہ الاولی و الآخرہ کہ وزارت خان خطبات
 نائب وزارت اعلیٰ شدہ و اکثر خدمات کشمیر تعلق بجانہ انداختہ و بعد فوت شاہ عالم ب
 کشمیر و خدمات کلیہ باقبال رسید شرح آن گذشت عقیدت خان از تغیر عنایت اندخان
 بصوبداری کشمیر افزائی یافتہ از اولاد خلیل اندخان عالمگیر شاہی بود نیابت اورا ابوالکلام
 خان حاصل نمود قریب سال بکامرانی مشغول انصرام امور ملکہ بود او آخر سال ہزار و یکصد
 چہل سبب نالش مردم خطہ عقیدت خان از خدمت معزول شد آخر خان دیدہ مغل نظر
 کشمیر رتبہ افزائی فخر و مہاہات و شوکت شد پس آخر خان کلان در صوبہ آراہ امیر عنایت
 خان بکشمیر آمدہ بود و تار سپیدن خود میر صدیق بخشی را کہ نواسہ شاہ پور خان ست و ذکر شد
 گذشت نائب کرد آخر خان اوایل ذی الحجہ سنہ مسطور داخل کشمیر شد پنج شش ماہی باستقلال مہاراجہ
 کار فرمای بندوبست بود اظہار حسن نیت و صفای طوبیت می نمود و اکثر نزو راقم حروف کہ
 مغرب گذرا سپدن تاریخ قدم مذکور است شعری سخن مربوط بسیار بود در خلوت این شعری خواند
 الہی چو بر بنیتیم آگہی بد چونیت بخیرت خیرم ذی بحسب تقدیر چندی از عزیزان بد تدبیر
 را ہر نی او تہہ و طبعش را با محرف آورد ہا و طریق ضلالت و غول بیابان جہالت گشتند و ایرہ

۴۴ و کلل تاریخ این خاندان در مہاراجہ سلطنت شاہ عالم بہادر شاہ کہ خود و عنایت اندخان بکشمیر آمدند

کشمیر و پسرش ہر ایت اندخان کہ

سامعہ اش را بدعوا یہاں بی سرودم از ہوش بردند و نازہ طائفہ اش را بوعده خون مردم بچوڑ
 آوردند نتیجہ برگشتت خلاف عہد و قول و قسم کہ بجنور راقم حروف کردہ بود پیش گرفت اول کار طبع
 سوزونی داشت این غزل وقت تحریر مناسب در ونگوے و خلاف عہد او بقلم آمد غنیمت بخم
 ابروی نگار قسم ہم ہم تیغ آید از قسم ہم خط تو آیت ہدایت شد ہم بسیر مصحف غبار قسم ہم کار
 شمشیری کند ابرو ہم بعلے وہ ذوالفقار قسم ہم دیدہ غیر ترا نمی بیند ہم یک قسم صد قسم سزا قسم ہم عمدہ
 الملوک امیر خان تعلق نظامت از تغیر آغز خان گرفت و نیابت باز با بوالبرکات خان کہ بجنور راقم
 بود مرحمت شد مشارالیه تار سیدن خود بکشمیر خلیل الدین بر اور یاد کار خان را نائب کرد او واسط
 سال چل و دوم ابو البرکات بکشمیر رسید قریب دو سال نیابت بنیاطر خواہ خود تقدیم رسانید
 احترام خان کہ ذکرش گذشت از تغیر ابو البرکات خان نیابت امیر خان تقریر یافت مومی الیہ
 بکشمیر رسیدہ اتفاقاً قلت غلات روداد و مجرد دخول او بکشمیر عوام سبب کمی نالشی آنها ہنگامہ
 آراسی کوچہ و بازار شد و احترام خان از راہ نادانستگے خود و غوغائے مردم آنجا کہ بعض نقوش بر آ
 پیش آمد خود و خود خواہی پر دای خرابی شہر بی آبروی حاکم و سہرنگردہ این کار را ہر وقت پیش
 گرفتند معقولش نمودند بجهت غلات متعرض بہر کس شد و شہر آشوب طرفہ معلول آورد عوانا سزا
 باضطرار خود و قدری بخریک ال فساد و اغوا از دست رفتہ متوجہ بنجایمان مردم شدند و سرشتہ
 از دست رفت واقعہ دیگر کہ ہنگامہ با و افساد است روداد این است کہ او باش بدقماش بنا بر
 خیانت ذاتی یا بخریک را باب غرض حسد و طغیان اول و ز جمعہ مولانا غایت احد معروف بہ
 فضیلت خان کہ خدمت میر عدلی و دار ونگے عدالت شرعیہ و مولانا محمد اشرف مفتی
 اعظم تقریب او خواہی و استند علمے اصلاح گیرانی غلام خانہ بر آورده مسجد جامع بردند و در
 آنجا ہنگامہ و غوغائے کردہ بی تحمل و نجاشی ہر دو فاضل را بشتہا رسایدند و خانہای مردم سیا
 بہ غلامی متہم بودند سوزا بیند ہر دو فاضل از غراب روزگار بودند مولانا غایت احد خان
 ہشتاد سال عمر بدس افادہ گذرانیدہ تبحر زیادہ داشت در ہندوستان کہ تالیف ہست
 پادشاہی را بتقدیم رسانیدہ اکابر را دیدہ بود مولوی محمد اشرف نیز بہ ستور عا و علم و صاحب
 وقت طبع ذکاے و فطرات بود و استعداد عجیبی داشت و در ورزش قضا با و مسائل فقہی از میان
 اقران علم امتیازی افزاشت ہر دو بزرگوار با محال در ہشتاد یا نشتاد از سبب دلہا برد
 آمدہ و در شہر نورش علیم شد تاریخ شہادت ہر دو بزرگوار را انفراداً و اجتماعاً راقم حروف چنین نوشت

یہ ایشیہ مصنون بر صفحہ نمبر ۲۸۵ ملاحظہ فرمائیں

تاریخ دیہ پرنثار مشہد مفتی دین پناہ اعظم گہرائشک بحسرت می سفت ہ تاریخ شہادتش زول
 پر سیدم ہ با آہ زہی سعادت اشرف گفت ہ تاریخ دیگر صدحیف ز افعال شیائین سفید ہ گشتند
 ز بس مرتکب فعل کریہ ہ دل با سر بیداد بسال تاریخ ہ می گفت زہی شہادت ہر دو فقیہہ ہ روز جمعہ
 احترام خان بسجد جامع رسید و ابو البرکات خان بجا نقاہ معلی آمد چون مردم طرینین از ہمدیگر اندیشہ
 شدند و در خبر داری بودند نزدیک یکدیگر رسیدہ دست و گریبان شدند مردم پر شور و شکر گفتار
 ہمین قدر زکودہ ابو البرکات خان را کہ قابو جو بود از احترام خان غیر مطمئن ساختند و تردد و تشویش در دل
 انداختند با احترام خان ہمین نوع مذکورات از خان مذکور معقول و مرکوز خاطر کردند رفتہ رفتہ منجر بدایم
 ہر کدام و در استعداد تقابل شدند مردم شہر و خدمہ خانقاہ معلی مراعات جانب ابو البرکات خان کردند
 احترام خان شکست خورہ بخواری برگشت و از حضور بکمال ادوسی باز نیابت امیر خان بابو البرکات
 خان تقریر یافت از جمیع وقایع کلیہ این بار بظہور آمد یکے اینست کہ مردم منطقہ آباد شور انگیزی کردہ ہر
 سرکامراج آمدند و محصولات و اموال مردم را تاختند ابو البرکات خان با افواج پادشاہی بقصد تنبیہ
 بر سر بارہ مولد رفت روز پنجشنبہ ہم صفر کہ سپاہیان اینطرف از کتل گذشتہ در حبس غنیمت
 آہا در کمین گاہ خزیدہ مترصد فرصت بودند یک گاہ بر سپاہیان اینطرف رختند و بی تیغ بید
 گشتند مختار ملک سپاہی در ملک بنیدار عمدہ شاہراہ و جمہور دیگران را کشتند و شکست
 طرفہ روداد ہمانوقت کہ چنین حادثہ در بارہ مولد اتفاق افتاد در شہر بی آنکہ بظاہر باغنی معلوم شود
 یک پیر روز پنجشنبہ مذکور گذشتہ خانقاہ فیض پناہ علیہ میریہ از بالا اسقف اعلی سوختن گرفت
 تا دو پیر روز باز ہمین یکسان شد و ہا عالمی سوخت خادمان خانقاہ فرصت بر آوردن تبرکات
 یافتہ بودند این ہر دو واقعہ در سال ہزار و یکصد و چہل چہار شد بہر کیف ابو البرکات خان در تنبیہ
 صوبہ یعنی افواج پادشاہی صلح نامای با مردم منطقہ آباد نمودہ بشہر آمدند در سال چہل و ششم تجرید ہا
 خانقاہ معلی با تمام ابو البرکات خان شدہ رقم حروف کتبہ البرکات تاریخ یافتہ ہوا این بنامی چہار
 خانقاہ است و کہ بعضی اصحاب کمال کہ درین چند سال در کتبہ البرکات فرمودند ہ
 قبلہ اہل اہل حضرت شیخ عبید اللہ البخاری الفاروقی از فرزند حضرت شیخ ایاس بخاری بودند
 کہ نسبت ایشان بوساطت حضرت الکبری ابو الجناح شیخ نجم الدین کبری بحسرت امیر المؤمنین امام
 المسلمین عمر الفاروق رضی اللہ عنہ میرسد تحصیل کمالات صوری و معنوی در ولایت بخارا کہ مسقط
 از آن حضرت است مستردہ بعد واقعہ شد شریف در ہر قدر شریف و در دادہ فوائد از علوم ظاہر

۴ درین سال ملا حبیب اللہ عدالت خان انتقال کرد و میرزا محمد خلیل پیرش عدالت یافت

باطن بدست آورده ترک خانداری فرموده از راه اشترخان و بلاد روس و اطراف روم و از انجا
 بمصر عبور فرموده بحرین شریفین آمدند و در خدمت حضرت شیخ احمد مکی که شیخ مکی و از خلفای حضرت
 عروۃ الوثقی شیخ محمد معصوم سرسندی بودند رسیدند و کسب کمالات طریقہ علیہ احمدیہ بجمال خدمت و جہانگشا
 مالی و جانی مرشد حقانی ورزیدند بعد واقعه مرشد با مرثیان برسند خلافت آن عالیشان ممکن
 فرموده قریب ہفت سال در حرم محترم فیض بخش مناجان انم از نوال نعم صورتی و معنوی بود مدہ
 زیارت والدہ ماجدہ از راه ہند بولایت بجا شریفین بردند والدہ را با خود برداشتہ باز بحرین
 رفتند و نہ وہ سال دیگر در آن سرزمین خانہ رب العالمین بعبادت و افادت بسر بردہ و در مرتبہ
 بیت و یک حج ادا کردہ بہند و ستان مراجعت فرمودہ بجان سالی ہر جا بقریب خلوات اربعینا
 گذرایندہ از نفرت صحبت بعضی امرا کہ اقربا سے آنحضرت بودند اختیار حرکت فرمودہ اوائل فی قعدہ
 سنہ ہزار و یکصد سی و ہشت کتھیر با بقدم کرامت لزوم خود نمود فرمودند جامع علوم ظاہر و باطن
 و مائل تجرید و تفرید و ترک کل بودند اعزاز علماء و تفقد احوال کافہ بر ایا و نفی وجود بدل موجود و خوف
 حالات دستکرامات و اکل بصورت مرضی بلکہ در حالت مجسمہ و نوم بوضع غرق و رجوع بکتب شریعہ
 و در حال عدم فہر و عبلاں دوام طہارت و فضول کہاست و قیام بعبادت در جمیع اوقات خصوصاً
 در وقت شدت جوع و ایشار غیر و اختیار غار در آخر کار گریہ و زاری و ماتم و سوگواری و دوام توبہ
 بحضرت باری خاصہ وجود شریفین آن عاقبت مسعود مقبول بالمعبود بود توحی از احوال آنحضرت
 در سالہ فراق ما کہ بعد وصال آن قدوہ اہل حال برگزیدہ رب المتعال ترتیب یافتہ بقلم آنحضرت
 ایشان آخر با علانیہ اذکار و اوراد ہر سہ طریقہ علیہ اجاری میفرمودند اول فادریہ بعد یسوعیہ
 آن مراقبہ نقش بند یہ می کردند الا بعد نماز فجر کہ تقدیم باوراد نتیجہ بنا بر رعایت این شہری بکشت
 ولادت آنحضرت در نہار و ہفتاد و ہشت و شصت و سہ سال موافق سن محبوب رب المتعال سال
 احد و سلام علیہ عمر یافتند پس بعالم ابدی شتافتند عنایتی کہ تفضیل و اہمال است
 و استحقاقاً بر حال این کثیر الاختلاف فرمودند بیاقت عشر شہر آن داشتند کہ در ہر روز
 اولاً عشق و محبت ذات شریفین نمود عطا کردند و این ذرہ ناچیز را از کتاب صاحب جہان اہل
 مؤمنند بعد آن شت آنچه شت از عشق و محبت خود بان ذات مقدس کہ بان در رعایت و اہتمام
 تحریر چہ توان آورد بقدری نویسم کہ وصف شدت رابطہ کہ یک لحظہ از نظر بیست و ہفت
 جانب نمودند و تہ خود را بشرطیات آنحضرت اختیار می کردم و این آرزو را گریہ و زاری

باری بخواستم و کفی یا لله شهیداً ابیت حیف آرزو سے من با فرزند سید پیکر
 سرگز بر نمی آید تمنائے دست پر در ملت آن حضرت موجب هزاران هزار گرفتاری و آوارگی و بدنامی
 من گردید قدامت تقدیر العزیز العلیہ قدوة المتقین و زبدة العاشقین تاریخ وصال
 کرامت مثال آنحضرت است تعداد بعض اصحاب کمال که درین چند سال افادہ بخش بودند بدین تفصیل
 بابا محمد یوسف فنیو از خاندان حضرت خواجہ حسین خباز مردے موجد و عارف خدا پرست بیرون قلعہ
 قریب مزار پستی آتسود شیخ محمد ککو از منسوبان حضرت آخوند ملا طیب عزیز صاحب کمال استقامت
 الحال شیخ یعقوب کرایی پاک از منسوبان حضرت مهدی ریشہ بابا مرد مستقیم الحال شب بیدار
 معمر با ثبات و جہ شیخ عبد اللطیف تنبا کو فروزش از منسوبان حضرت بابا عبد البنی کبروی
 مردی مستور الحال در زے اہل بازار بسری برد شیخ عبد اللطیف کول قادری از خلفای فقیہ
 بابا زگر عزیز پاکیزہ حال صاحب وسعت مشرب توجید منش عمرے در آزادی گذرانید و در زمین
 کوه در مزار مرشد آسود خواجہ محمد حسن خندہ بونی از یاران خاص حضرت آخوند ملا نازک عزیز
 صاحب تمکین کار کرده و راہ رفتہ بعزالت و غربت خود کرده قریب ہشتاد و در رسید در صحن خانہ خود
 آسود حرم حافظ عزیزے فاضل عمر در علم و عمل گذرانیدہ تربیت از خدمت خواجہ محمد امین صوفی
 یافتہ آخر ہا مغلوب الحال شدہ از صد سالگی تنجا و ز نمودہ چون در گذشت در صحن خود مدفن یافت
 شیخ ابو القاسم تونی سہروردی مرد متراغن قناعت پیشہ بفقرو فاقہ خود کردہ تربیت از شیخ یعقوب
 ساد و واقران او یافتہ در زے ملانی گذرانیدہ صاحب ربلند و معارف ارجمند بود و ہرگز مہمل
 آسایش و راحت نفس ہمچو و عالی ہمت و متعالی نہمت بود شیخ معین الدین رفیق خلیف
 شیخ حمزہ مرد فاضل و متقی و آراستہ طاہر باطن بوضع ہموار و طلاق گفتار صاحب اخلاق پر
 بصورت و معنی و آراستہ شیخ عبد الصبور قادری معروف بہ بسترل مرد متراغن جان باز و آزادہ
 امی کشیر العارف محمد رضا مشتاق تخلص از قبیلہ ناجی ہاست کہ در محلات نوشہرہ ساکن بودند اکثر
 شغل خطاطی و کتابت می نمودند مومی الیہ از ابتداے عنفوان شباب بفن استکتاب میگذرانیدہ در
 ضمن آن کمیت فکر را در میدان طبع آزمای مید و ایند چون طبع و قادی و استعداد خدا داد است
 در اندک زمانی پایہ سخندان و نکتہ بنجی را بمبارج ترقی رسانید و وضع آراستہ و دل آزیوی
 حاصل کردہ بود و قوت خود را از کتابت خصوصاً مستوی معنوی کسب فرمود و اصلاح
 بتشریح حکام و انبیا از گوشہ انزو و متحرک نشدند تا آخر عمر بتفرید و قلندر منشی و آزادہ و
 در طریقہ قادریہ مرد مجاز و ممتاز بود دست بیعت از شیخ محمد مراد بیگ و او در محلہ گذر پورہ متصل مکن مدفن

بقیہ صفحہ اول بر صفحہ نمبر ۲۸۶ ملاحظہ سازند

۱۳۱۱ و ۱۳۱۲ و ۱۳۱۳ و ۱۳۱۴ و ۱۳۱۵ و ۱۳۱۶ و ۱۳۱۷ و ۱۳۱۸ و ۱۳۱۹ و ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ و ۱۳۲۳ و ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ و ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷ و ۱۳۲۸ و ۱۳۲۹ و ۱۳۳۰ و ۱۳۳۱ و ۱۳۳۲ و ۱۳۳۳ و ۱۳۳۴ و ۱۳۳۵ و ۱۳۳۶ و ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ و ۱۳۳۹ و ۱۳۴۰ و ۱۳۴۱ و ۱۳۴۲ و ۱۳۴۳ و ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ و ۱۳۴۶ و ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ و ۱۳۴۹ و ۱۳۵۰ و ۱۳۵۱ و ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ و ۱۳۵۵ و ۱۳۵۶ و ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ و ۱۳۵۹ و ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱ و ۱۳۶۲ و ۱۳۶۳ و ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ و ۱۳۶۶ و ۱۳۶۷ و ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ و ۱۳۷۱ و ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ و ۱۳۷۵ و ۱۳۷۶ و ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ و ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵ و ۱۴۰۶ و ۱۴۰۷ و ۱۴۰۸ و ۱۴۰۹ و ۱۴۱۰ و ۱۴۱۱ و ۱۴۱۲ و ۱۴۱۳ و ۱۴۱۴ و ۱۴۱۵ و ۱۴۱۶ و ۱۴۱۷ و ۱۴۱۸ و ۱۴۱۹ و ۱۴۲۰ و ۱۴۲۱ و ۱۴۲۲ و ۱۴۲۳ و ۱۴۲۴ و ۱۴۲۵ و ۱۴۲۶ و ۱۴۲۷ و ۱۴۲۸ و ۱۴۲۹ و ۱۴۳۰ و ۱۴۳۱ و ۱۴۳۲ و ۱۴۳۳ و ۱۴۳۴ و ۱۴۳۵ و ۱۴۳۶ و ۱۴۳۷ و ۱۴۳۸ و ۱۴۳۹ و ۱۴۴۰ و ۱۴۴۱ و ۱۴۴۲ و ۱۴۴۳ و ۱۴۴۴ و ۱۴۴۵ و ۱۴۴۶ و ۱۴۴۷ و ۱۴۴۸ و ۱۴۴۹ و ۱۴۵۰ و ۱۴۵۱ و ۱۴۵۲ و ۱۴۵۳ و ۱۴۵۴ و ۱۴۵۵ و ۱۴۵۶ و ۱۴۵۷ و ۱۴۵۸ و ۱۴۵۹ و ۱۴۶۰ و ۱۴۶۱ و ۱۴۶۲ و ۱۴۶۳ و ۱۴۶۴ و ۱۴۶۵ و ۱۴۶۶ و ۱۴۶۷ و ۱۴۶۸ و ۱۴۶۹ و ۱۴۷۰ و ۱۴۷۱ و ۱۴۷۲ و ۱۴۷۳ و ۱۴۷۴ و ۱۴۷۵ و ۱۴۷۶ و ۱۴۷۷ و ۱۴۷۸ و ۱۴۷۹ و ۱۴۸۰ و ۱۴۸۱ و ۱۴۸۲ و ۱۴۸۳ و ۱۴۸۴ و ۱۴۸۵ و ۱۴۸۶ و ۱۴۸۷ و ۱۴۸۸ و ۱۴۸۹ و ۱۴۹۰ و ۱۴۹۱ و ۱۴۹۲ و ۱۴۹۳ و ۱۴۹۴ و ۱۴۹۵ و ۱۴۹۶ و ۱۴۹۷ و ۱۴۹۸ و ۱۴۹۹ و ۱۵۰۰ و ۱۵۰۱ و ۱۵۰۲ و ۱۵۰۳ و ۱۵۰۴ و ۱۵۰۵ و ۱۵۰۶ و ۱۵۰۷ و ۱۵۰۸ و ۱۵۰۹ و ۱۵۱۰ و ۱۵۱۱ و ۱۵۱۲ و ۱۵۱۳ و ۱۵۱۴ و ۱۵۱۵ و ۱۵۱۶ و ۱۵۱۷ و ۱۵۱۸ و ۱۵۱۹ و ۱۵۲۰ و ۱۵۲۱ و ۱۵۲۲ و ۱۵۲۳ و ۱۵۲۴ و ۱۵۲۵ و ۱۵۲۶ و ۱۵۲۷ و ۱۵۲۸ و ۱۵۲۹ و ۱۵۳۰ و ۱۵۳۱ و ۱۵۳۲ و ۱۵۳۳ و ۱۵۳۴ و ۱۵۳۵ و ۱۵۳۶ و ۱۵۳۷ و ۱۵۳۸ و ۱۵۳۹ و ۱۵۴۰ و ۱۵۴۱ و ۱۵۴۲ و ۱۵۴۳ و ۱۵۴۴ و ۱۵۴۵ و ۱۵۴۶ و ۱۵۴۷ و ۱۵۴۸ و ۱۵۴۹ و ۱۵۵۰ و ۱۵۵۱ و ۱۵۵۲ و ۱۵۵۳ و ۱۵۵۴ و ۱۵۵۵ و ۱۵۵۶ و ۱۵۵۷ و ۱۵۵۸ و ۱۵۵۹ و ۱۵۶۰ و ۱۵۶۱ و ۱۵۶۲ و ۱۵۶۳ و ۱۵۶۴ و ۱۵۶۵ و ۱۵۶۶ و ۱۵۶۷ و ۱۵۶۸ و ۱۵۶۹ و ۱۵۷۰ و ۱۵۷۱ و ۱۵۷۲ و ۱۵۷۳ و ۱۵۷۴ و ۱۵۷۵ و ۱۵۷۶ و ۱۵۷۷ و ۱۵۷۸ و ۱۵۷۹ و ۱۵۸۰ و ۱۵۸۱ و ۱۵۸۲ و ۱۵۸۳ و ۱۵۸۴ و ۱۵۸۵ و ۱۵۸۶ و ۱۵۸۷ و ۱۵۸۸ و ۱۵۸۹ و ۱۵۹۰ و ۱۵۹۱ و ۱۵۹۲ و ۱۵۹۳ و ۱۵۹۴ و ۱۵۹۵ و ۱۵۹۶ و ۱۵۹۷ و ۱۵۹۸ و ۱۵۹۹ و ۱۶۰۰ و ۱۶۰۱ و ۱۶۰۲ و ۱۶۰۳ و ۱۶۰۴ و ۱۶۰۵ و ۱۶۰۶ و ۱۶۰۷ و ۱۶۰۸ و ۱۶۰۹ و ۱۶۱۰ و ۱۶۱۱ و ۱۶۱۲ و ۱۶۱۳ و ۱۶۱۴ و ۱۶۱۵ و ۱۶۱۶ و ۱۶۱۷ و ۱۶۱۸ و ۱۶۱۹ و ۱۶۲۰ و ۱۶۲۱ و ۱۶۲۲ و ۱۶۲۳ و ۱۶۲۴ و ۱۶۲۵ و ۱۶۲۶ و ۱۶۲۷ و ۱۶۲۸ و ۱۶۲۹ و ۱۶۳۰ و ۱۶۳۱ و ۱۶۳۲ و ۱۶۳۳ و ۱۶۳۴ و ۱۶۳۵ و ۱۶۳۶ و ۱۶۳۷ و ۱۶۳۸ و ۱۶۳۹ و ۱۶۴۰ و ۱۶۴۱ و ۱۶۴۲ و ۱۶۴۳ و ۱۶۴۴ و ۱۶۴۵ و ۱۶۴۶ و ۱۶۴۷ و ۱۶۴۸ و ۱۶۴۹ و ۱۶۵۰ و ۱۶۵۱ و ۱۶۵۲ و ۱۶۵۳ و ۱۶۵۴ و ۱۶۵۵ و ۱۶۵۶ و ۱۶۵۷ و ۱۶۵۸ و ۱۶۵۹ و ۱۶۶۰ و ۱۶۶۱ و ۱۶۶۲ و ۱۶۶۳ و ۱۶۶۴ و ۱۶۶۵ و ۱۶۶۶ و ۱۶۶۷ و ۱۶۶۸ و ۱۶۶۹ و ۱۶۷۰ و ۱۶۷۱ و ۱۶۷۲ و ۱۶۷۳ و ۱۶۷۴ و ۱۶۷۵ و ۱۶۷۶ و ۱۶۷۷ و ۱۶۷۸ و ۱۶۷۹ و ۱۶۸۰ و ۱۶۸۱ و ۱۶۸۲ و ۱۶۸۳ و ۱۶۸۴ و ۱۶۸۵ و ۱۶۸۶ و ۱۶۸۷ و ۱۶۸۸ و ۱۶۸۹ و ۱۶۹۰ و ۱۶۹۱ و ۱۶۹۲ و ۱۶۹۳ و ۱۶۹۴ و ۱۶۹۵ و ۱۶۹۶ و ۱۶۹۷ و ۱۶۹۸ و ۱۶۹۹ و ۱۷۰۰ و ۱۷۰۱ و ۱۷۰۲ و ۱۷۰۳ و ۱۷۰۴ و ۱۷۰۵ و ۱۷۰۶ و ۱۷۰۷ و ۱۷۰۸ و ۱۷۰۹ و ۱۷۱۰ و ۱۷۱۱ و ۱۷۱۲ و ۱۷۱۳ و ۱۷۱۴ و ۱۷۱۵ و ۱۷۱۶ و ۱۷۱۷ و ۱۷۱۸ و ۱۷۱۹ و ۱۷۲۰ و ۱۷۲۱ و ۱۷۲۲ و ۱۷۲۳ و ۱۷۲۴ و ۱۷۲۵ و ۱۷۲۶ و ۱۷۲۷ و ۱۷۲۸ و ۱۷۲۹ و ۱۷۳۰ و ۱۷۳۱ و ۱۷۳۲ و ۱۷۳۳ و ۱۷۳۴ و ۱۷۳۵ و ۱۷۳۶ و ۱۷۳۷ و ۱۷۳۸ و ۱۷۳۹ و ۱۷۴۰ و ۱۷۴۱ و ۱۷۴۲ و ۱۷۴۳ و ۱۷۴۴ و ۱۷۴۵ و ۱۷۴۶ و ۱۷۴۷ و ۱۷۴۸ و ۱۷۴۹ و ۱۷۵۰ و ۱۷۵۱ و ۱۷۵۲ و ۱۷۵۳ و ۱۷۵۴ و ۱۷۵۵ و ۱۷۵۶ و ۱۷۵۷ و ۱۷۵۸ و ۱۷۵۹ و ۱۷۶۰ و ۱۷۶۱ و ۱۷۶۲ و ۱۷۶۳ و ۱۷۶۴ و ۱۷۶۵ و ۱۷۶۶ و ۱۷۶۷ و ۱۷۶۸ و ۱۷۶۹ و ۱۷۷۰ و ۱۷۷۱ و ۱۷۷۲ و ۱۷۷۳ و ۱۷۷۴ و ۱۷۷۵ و ۱۷۷۶ و ۱۷۷۷ و ۱۷۷۸ و ۱۷۷۹ و ۱۷۸۰ و ۱۷۸۱ و ۱۷۸۲ و ۱۷۸۳ و ۱۷۸۴ و ۱۷۸۵ و ۱۷۸۶ و ۱۷۸۷ و ۱۷۸۸ و ۱۷۸۹ و ۱۷۹۰ و ۱۷۹۱ و ۱۷۹۲ و ۱۷۹۳ و ۱۷۹۴ و ۱۷۹۵ و ۱۷۹۶ و ۱۷۹۷ و ۱۷۹۸ و ۱۷۹۹ و ۱۸۰۰ و ۱۸۰۱ و ۱۸۰۲ و ۱۸۰۳ و ۱۸۰۴ و ۱۸۰۵ و ۱۸۰۶ و ۱۸۰۷ و ۱۸۰۸ و ۱۸۰۹ و ۱۸۱۰ و ۱۸۱۱ و ۱۸۱۲ و ۱۸۱۳ و ۱۸۱۴ و ۱۸۱۵ و ۱۸۱۶ و ۱۸۱۷ و ۱۸۱۸ و ۱۸۱۹ و ۱۸۲۰ و ۱۸۲۱ و ۱۸۲۲ و ۱۸۲۳ و ۱۸۲۴ و ۱۸۲۵ و ۱۸۲۶ و ۱۸۲۷ و ۱۸۲۸ و ۱۸۲۹ و ۱۸۳۰ و ۱۸۳۱ و ۱۸۳۲ و ۱۸۳۳ و ۱۸۳۴ و ۱۸۳۵ و ۱۸۳۶ و ۱۸۳۷ و ۱۸۳۸ و ۱۸۳۹ و ۱۸۴۰ و ۱۸۴۱ و ۱۸۴۲ و ۱۸۴۳ و ۱۸۴۴ و ۱۸۴۵ و ۱۸۴۶ و ۱۸۴۷ و ۱۸۴۸ و ۱۸۴۹ و ۱۸۵۰ و ۱۸۵۱ و ۱۸۵۲ و ۱۸۵۳ و ۱۸۵۴ و ۱۸۵۵ و ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ و ۱۸۵۸ و ۱۸۵۹ و ۱۸۶۰ و ۱۸۶۱ و ۱۸۶۲ و ۱۸۶۳ و ۱۸۶۴ و ۱۸۶۵ و ۱۸۶۶ و ۱۸۶۷ و ۱۸۶۸ و ۱۸۶۹ و ۱۸۷۰ و ۱۸۷۱ و ۱۸۷۲ و ۱۸۷۳ و ۱۸۷۴ و ۱۸۷۵ و ۱۸۷۶ و ۱۸۷۷ و ۱۸۷۸ و ۱۸۷۹ و ۱۸۸۰ و ۱۸۸۱ و ۱۸۸۲ و ۱۸۸۳ و ۱۸۸۴ و ۱۸۸۵ و ۱۸۸۶ و ۱۸۸۷ و ۱۸۸۸ و ۱۸۸۹ و ۱۸۹۰ و ۱۸۹۱ و ۱۸۹۲ و ۱۸۹۳ و ۱۸۹۴ و ۱۸۹۵ و ۱۸۹۶ و ۱۸۹۷ و ۱۸۹۸ و ۱۸۹۹ و ۱۹۰۰ و ۱۹۰۱ و ۱۹۰۲ و ۱۹۰۳ و ۱۹۰۴ و ۱۹۰۵ و ۱۹۰۶ و ۱۹۰۷ و ۱۹۰۸ و ۱۹۰۹ و ۱۹۱۰ و ۱۹۱۱ و ۱۹۱۲ و ۱۹۱۳ و ۱۹۱۴ و ۱۹۱۵ و ۱۹۱۶ و ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ و ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ و ۱۹۲۲ و ۱۹۲۳ و ۱۹۲۴ و ۱۹۲۵ و ۱۹۲۶ و ۱۹۲۷ و ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹ و ۱۹۳۰ و ۱۹۳۱ و ۱۹۳۲ و ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ و ۱۹۳۵ و ۱۹۳۶ و ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ و ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰ و ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ و ۱۹۴۳ و ۱۹۴۴ و ۱۹۴۵ و ۱۹۴۶ و ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ و ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ و ۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ و ۱۹۵۳ و ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ و ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ و ۱۹۵۸ و ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ و ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ و ۱۹۶۶ و ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸ و ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ و ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶ و ۱۹۷۷ و ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ و ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ و ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱ و ۱۹۹۲ و ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ و ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ و ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ و ۲۰۲۸ و ۲۰۲۹ و ۲۰۳۰ و ۲۰۳۱ و ۲۰۳۲ و ۲۰۳۳ و ۲۰۳۴ و ۲۰۳۵ و ۲۰۳۶ و ۲۰۳۷ و ۲۰۳۸ و ۲۰۳۹ و ۲۰۴۰ و ۲۰۴۱ و ۲۰۴۲ و ۲۰۴۳ و ۲۰۴۴ و ۲۰۴۵ و ۲۰۴۶ و ۲۰۴۷ و ۲۰۴۸ و ۲۰۴۹ و ۲۰۵۰ و ۲۰۵۱ و ۲۰۵۲ و ۲۰۵۳ و ۲۰۵۴ و ۲۰۵۵ و ۲۰۵۶ و ۲۰۵۷ و ۲۰۵۸ و ۲۰۵۹ و ۲۰۶۰ و ۲۰۶۱ و ۲۰۶۲ و ۲۰۶۳ و ۲۰۶۴ و ۲۰۶۵ و ۲۰۶۶ و ۲۰۶۷ و ۲۰۶۸ و ۲۰۶۹ و ۲۰۷۰ و ۲۰۷۱ و ۲۰۷۲ و ۲۰۷۳ و ۲۰۷۴ و ۲۰۷۵ و ۲۰۷۶ و ۲۰۷۷ و ۲۰۷۸ و ۲۰۷۹ و ۲۰۸۰ و ۲۰۸۱ و ۲۰۸۲ و ۲۰۸۳ و ۲۰۸۴ و ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶ و ۲۰۸۷ و ۲۰۸۸ و ۲۰۸۹ و ۲۰۹۰ و ۲۰۹۱ و ۲۰۹۲ و ۲۰۹۳ و ۲۰۹۴ و ۲۰۹۵ و ۲۰۹۶ و ۲۰۹۷ و ۲۰۹۸ و ۲۰۹۹ و ۲۱۰۰ و ۲۱۰۱ و ۲۱۰۲ و ۲۱۰۳ و ۲۱۰۴ و ۲۱۰۵ و ۲۱۰۶ و ۲۱۰۷ و ۲۱۰۸ و ۲۱۰۹ و ۲۱۱۰ و ۲۱۱۱ و ۲۱۱۲ و ۲۱۱۳ و ۲۱۱۴ و ۲۱۱۵ و ۲۱۱۶ و ۲۱۱۷ و ۲۱۱۸ و ۲۱۱۹ و ۲۱۲۰ و ۲۱۲۱ و ۲۱۲۲ و ۲۱۲۳ و ۲۱۲۴ و ۲۱۲۵ و ۲۱۲۶ و ۲۱۲۷ و ۲۱۲۸ و ۲۱۲۹ و ۲۱۳۰ و ۲۱۳۱ و ۲۱۳۲ و ۲۱۳۳ و ۲۱۳۴ و ۲۱۳۵ و ۲۱۳۶ و ۲۱۳۷ و ۲۱۳۸ و ۲۱۳۹ و ۲۱۴۰ و ۲۱۴۱ و ۲۱۴۲ و ۲۱۴۳ و ۲۱۴۴ و ۲۱۴۵ و ۲۱۴۶ و ۲۱۴۷ و ۲۱۴۸ و ۲۱۴۹ و ۲۱۵۰ و ۲۱۵۱ و ۲۱۵۲ و ۲۱۵۳ و ۲۱۵۴ و ۲۱۵۵ و ۲۱۵۶ و ۲۱۵۷ و ۲۱۵۸ و ۲۱۵۹ و ۲۱۶۰ و ۲۱۶۱ و ۲۱۶۲ و ۲۱۶۳ و ۲۱۶۴ و ۲۱۶۵ و ۲۱۶۶ و ۲۱۶۷ و ۲۱۶۸ و ۲۱۶۹ و ۲۱۷۰ و ۲۱۷۱ و ۲۱۷۲ و ۲۱۷۳ و ۲۱۷۴ و ۲۱۷۵ و ۲۱۷۶ و ۲۱۷۷ و ۲۱۷۸ و ۲۱۷۹ و ۲۱۸۰ و ۲۱۸۱ و ۲۱۸۲ و ۲۱۸۳ و ۲۱۸۴ و ۲۱۸۵ و ۲۱۸۶ و ۲۱۸۷ و ۲۱۸۸ و ۲۱۸۹ و ۲۱۹۰ و ۲۱۹۱ و ۲۱۹۲ و ۲۱۹۳ و ۲۱۹۴ و ۲۱۹۵ و ۲۱۹۶ و ۲۱۹۷ و ۲۱۹۸ و ۲۱۹۹ و ۲۲۰۰ و ۲۲۰۱ و ۲۲۰۲ و ۲۲۰۳ و ۲۲۰۴ و ۲۲۰۵ و ۲۲۰۶ و ۲۲۰۷ و ۲۲۰۸ و ۲۲۰۹ و ۲۲۱۰ و ۲۲۱۱ و ۲۲۱۲ و ۲۲۱۳ و ۲۲۱۴ و ۲۲۱۵ و ۲۲۱۶ و ۲۲۱۷ و ۲۲۱۸ و ۲۲۱۹ و ۲۲۲۰ و ۲۲۲۱ و ۲۲۲۲ و ۲۲۲۳ و ۲۲۲۴ و ۲۲۲۵ و ۲۲۲۶ و ۲۲۲۷ و ۲۲۲۸ و ۲۲۲۹ و ۲۲۳۰ و ۲۲۳۱ و ۲۲۳۲ و ۲۲۳۳ و ۲۲۳۴ و ۲۲۳۵ و ۲۲۳۶ و ۲۲۳۷ و ۲۲۳۸ و ۲۲۳۹ و ۲۲۴۰ و ۲۲۴۱ و ۲۲۴۲ و ۲۲۴۳ و ۲۲۴۴ و ۲۲۴۵ و ۲۲۴۶ و ۲۲۴۷ و ۲۲۴۸ و ۲۲۴۹ و ۲۲۵۰ و ۲۲۵۱ و ۲۲۵۲ و ۲۲۵۳ و ۲۲۵۴ و ۲۲۵۵ و ۲۲۵۶ و ۲۲۵۷ و ۲۲۵۸ و ۲۲۵۹ و ۲۲۶۰ و ۲۲۶۱ و ۲۲۶۲ و ۲۲۶۳ و ۲۲۶۴ و ۲۲۶۵ و ۲۲۶۶ و ۲۲۶۷ و ۲۲۶۸ و ۲۲۶۹ و ۲۲۷۰ و ۲۲۷۱ و ۲۲۷۲ و ۲۲۷۳ و ۲۲۷۴ و ۲۲۷۵ و ۲۲۷۶ و ۲۲۷۷ و ۲۲۷۸ و ۲۲۷۹ و ۲۲۸۰ و ۲۲۸۱ و ۲۲۸۲ و ۲۲۸۳ و ۲۲۸۴ و ۲۲۸۵ و ۲۲۸۶ و ۲۲۸۷ و ۲۲۸۸ و ۲۲۸۹ و ۲۲۹۰ و ۲۲۹۱ و ۲۲۹۲ و ۲۲۹۳ و ۲۲۹۴ و ۲۲۹۵ و ۲۲۹۶ و ۲۲۹۷ و ۲۲۹۸ و ۲۲۹۹ و ۲۳۰۰ و ۲۳۰۱ و ۲۳۰۲ و ۲۳۰۳ و ۲۳۰۴ و ۲۳۰۵ و ۲۳۰۶ و ۲۳۰۷ و ۲۳۰۸ و ۲۳۰۹ و ۲۳۱۰ و ۲۳۱۱ و ۲۳۱۲ و ۲۳۱۳ و ۲۳۱۴ و ۲۳۱۵ و ۲۳۱۶ و ۲۳۱۷ و ۲۳۱۸ و ۲۳۱۹ و ۲۳۲۰ و ۲۳۲۱ و ۲۳۲۲ و ۲۳۲۳ و ۲۳۲۴ و ۲۳۲۵ و ۲۳۲۶ و ۲۳۲۷ و ۲۳۲۸ و ۲۳۲۹ و ۲۳۳۰ و ۲۳۳۱ و ۲۳۳۲ و ۲۳۳۳ و ۲۳۳۴ و ۲۳۳۵ و ۲۳۳۶ و ۲۳۳۷ و ۲۳۳۸ و ۲۳۳۹ و ۲۳۴۰ و ۲۳۴۱ و ۲۳۴۲ و ۲۳۴۳ و ۲۳۴۴ و ۲۳۴۵ و ۲۳۴۶ و ۲۳۴۷ و ۲۳۴۸ و ۲۳۴۹ و ۲۳۵۰ و ۲۳۵۱ و ۲۳۵۲ و ۲۳۵۳ و ۲۳۵۴ و ۲۳۵۵ و ۲۳۵۶ و ۲۳۵۷ و ۲۳۵۸ و ۲۳۵۹ و ۲۳۶۰ و ۲۳۶۱ و ۲۳۶۲ و ۲۳۶۳ و ۲۳۶۴ و ۲۳۶۵ و ۲۳۶۶ و ۲۳۶۷ و ۲۳۶۸ و ۲۳۶۹ و ۲۳۷۰ و ۲۳۷۱ و ۲۳۷۲ و ۲۳۷۳ و ۲۳۷۴ و ۲۳۷۵ و ۲۳۷۶ و ۲۳۷۷ و ۲۳۷۸ و ۲۳۷۹ و ۲۳۸۰ و ۲۳۸۱ و ۲۳۸۲ و ۲۳۸۳ و ۲۳۸۴ و ۲۳۸۵ و ۲۳۸۶ و ۲۳۸۷ و ۲۳۸۸ و ۲۳۸۹ و ۲۳۹۰ و ۲۳۹۱ و ۲۳۹۲ و ۲۳۹۳ و ۲۳۹۴ و ۲۳۹۵ و ۲۳۹۶ و ۲۳۹۷ و ۲۳۹۸ و ۲۳۹۹ و ۲۴۰۰ و ۲۴۰۱ و ۲۴۰۲ و ۲۴۰۳ و ۲۴۰۴ و ۲۴۰۵ و ۲۴۰۶ و ۲۴۰۷ و ۲۴۰۸ و ۲۴۰۹ و ۲۴۱۰ و ۲۴۱۱ و ۲۴۱۲ و ۲۴۱۳ و ۲۴۱۴ و ۲۴۱۵ و ۲۴۱۶ و ۲۴۱۷ و ۲۴۱۸ و ۲۴۱۹ و ۲۴۲۰ و ۲۴۲۱ و ۲۴۲۲ و ۲۴۲۳ و ۲۴۲۴ و ۲۴۲۵ و ۲۴۲۶ و ۲۴۲۷ و ۲۴۲۸ و ۲۴۲۹ و ۲۴۳۰ و ۲۴۳۱ و ۲۴۳۲ و ۲۴۳۳ و ۲۴۳۴ و ۲۴۳۵ و ۲۴۳۶ و ۲۴۳۷ و ۲۴۳۸ و

بسر برده چون این شعرا آن صاحب کمال بگوش را تم شکسته بال رسید آرزوی او را که
 خدمتش بپرسایند همگی یکبار بیدار آن معدن اسرار فائز نشد شعرا نیست شعور پامال جفا شد
 و این بود در عشق تو سر نوشت مارا چه تمام غزل باین تقریب مرقوم می شود غزل عشق
 چومی سر نوشت مارا چه رو کرد سوئے کشت مارا چه نئے میوه درونه سایه داریم چه در هفتان بچه کا
 کشت مارا چه گلدسته مطلعه نه نسیم چه بیفانده چرخ زشت مارا چه زاهد باشیم بی تو باشد
 گر آرزوی بهشت مارا چه گرد گفتی نگو نگفتی چه خوبان گفتند زشت مارا چه پامال جفا شدیم
 این بود در عشق تو سر نوشت مارا چه یارب که بهشت منزش باد چه هر کس نعمت بهشت
 مارا چه بر آتش سنگ طفل سنگی چه آشوب جنون برشت مارا چه دیوان مجتیم و مجنون چه از خون
 جگر نوشت مارا چه هست از خم باده پشت بر کوه به مشاق بان خشت مارا چه **أَيْضًا وَ كَلِمَاتُ**
 کریم سیر گلشن تا ما و یار هر دو گذشتند ببل و گل بی اعتبار هر دو چه چشم سیاه شش بع قدم
 بستش چه از عاشقان ر بودند صبر و قرار هر دو چه از خواب ناز برخاست از عشوه جام می خست
 چشمان دل فریبش مست خمار هر دو چه زلفین تا بدارش بر گلشن عذارش به خوش حلقه تنگ
 کرده مانند یار هر دو چه آیا بود که روزی این آرزو بر آید چه سپیدست با هم مشتاق و یار
 هر دو چه در متن محاوره از شعرا و وقت ممتاز و بی نظیر بود در سال هزار و یکصد و چهل و هشت
 فرمود اول **دکیر خان** که از مردم پانی پت بود تو سل منسوبان جهان شاهی داشت بنظارت
 کشمیر از تغیر امیر خان **رایت افراشت** ^{اعتبار} مشاراً الیه هر چند بار او کشمیر روانه شده بود اما در راه
 مکت طولی نمود و ابوالبرکات خان را ناسب کرد بعد چند ماه **دکیر خان** در لاهور قضا نمود از جملة
 حوادث کلیه که در آن هنگام در کشمیر رود و اول حادثه سیلاب است که اوائل سال چهارم و هشت
 هجری با فراط طغیان نمود و مدتی آب بسیار در محروم و خانها بیرون شهر ماند و مردم تعجب
 کشیدند و در آخر همان سال شب بیست و دوم شهریومی فعه زلزله عظمی که نشان آن
 کبری بود بظهور آمد خانهای بسیار در شهر و دیات افتاد بنیابستی و در آن وقت
 قریب سه ماه این زلزله ظاهر بود اما مثل اوائل شدت نداشت و شبانه روز چند بار
 لرزه میشد بحدیکه مردم مانوس بان شدند تا رخ این زلزله را **ابن العباب** طبع از آیه
كُرِمَاتِ بَنِي الْمُؤْمِنِينَ وَ زَلْزَلُوا نَسُوا لَآئِن كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ كَرِهْتُمْ
 کلام خالق البریات است بعد رفع این حادثه مفده **الکشمیر** بانام **انظم** میان اند تقصیر آن

در این کتاب از شعرا و شاعران که در این کتاب ذکر شده است - تقریباً ۳۸۰ نفر نام برده شده است

ساخته این است که ابوالبرکات خان بعد وقوع و عادت باره موله که سابق گذشت محمدجعفر
 کنت را با جمعی از برادرانش و مردم خود بغین و دفع کسان محمدسیت زمیندار منظر آباد کرده
 بآنها بدست کار بست که کردند و مردم منظر آباد را که مشهور بقوم بنو هستند و دفع نمودند
 چون محمدجعفر و غیره فاجور خدمت ساکن ندیدند سیدلی بهم رسانیدند و از محافظت در باره موله
 یک سو مانند بلکه متغافل گذرانیدند میدارنده آنها مردم بنو باز سرشورش برداشتند ابوالبرکات
 خان منصبداران پادشاهی را قاطبه بدفع غنیم روانه باره موله کرد و سپهر صغیر خود را همراه آنها
 داد منصبداران بعد چندی بنا بر بعض توهمات و تحریکات بی اجازت برخاسته آمدند چون
 اهل شهر هم از بعض اطوار ناسب لگبر بودند همه متفق شده و اشراف و اجلاف یکدل یک زبان
 بخصوص ناسب کمر بستند و راه عبور پلهار اشکستند غره رحب محاربه جابنین اتفاق افتاد
 و شکست بر مردم ناسب روداد و ناسب هر جا قدرت یافت آتش کشیده زباده بر پانزده
 بیت هزار خانه در عرض یکدیگر و پیر شب سوخت و آتش عداوت طرفین و مخالفت جابنین
 پیشتر فروخت اوائل جب سینه هزار و یکصد پنجاه و نه این هنگامه بر پاشد تا سه ماه صف آرا
 تمام بود اما جنگی نشد دیگر در میان آتش های فریشتی بسیار بوقوع آمد و مردم شهر را
 سبب طول مدت کسنتی راه یافت و محمدجعفر مذکور با برادران خود و جمعی از منصبداران بد
 شده قدری از مردم پونچهر را با عانت خود آورده تخریب محمد فارق خان پسر امانت خان
 که با ابوالبرکات خان با وصف عم زاده که مخالفت داشت چهاردهم محرم سنه هزار و یکصد
 پنجاه تنال فریقین روداد چون عوام شهر هم در کار بودند ناسب صوبه شهر میت خورده خود را
 غنیمت دانست خانه اش را سوختند و اموالش را تاراج نمودند ابوالبرکات خان بلاهور
 رفت و نیابت منصور بنام جلیل الدین خان برادر یار دگوار خان تقریر یافت مومی الیه چند
 ماه نیابت کرده در عمل او هم سبب مذکور آن غله شورش عوام اوائل سال فتنه و فساد روداد
 ملاساح پسر ملا غالب است عبدالحکیم نام داشت و طالب علمی میکرد چون طبع موزون داشت
 میل شعر بر طبعش غالب شده و بالا که مالک شهید که ذکرش گذشت صحبت داشته و اصلاح
 شعر خود از وی گرفت بعد حصول فوت و ظهور ترقی نمایان از لاله ملک شهید استغداد
 وجودت طبعش را معلوم کرده خود را در تربیت او پیاخته اشاره سجدت مرزا داراب جو یا
 فرمود و بامر او در صحبت مرزا آمد و شد می نمود و در اندک زمانی ترقی نمایان کرد و بر اقران

فائق شد و بہ پیشاورد در اردو سے شاہ عالم بہادر کہ در آنوقت ناظم آن ممالک بود
 رفت و در اثنائے راہ با ملا محمد سعید اشرف کہ از عمدہ شعری روزگار بود صحبت و نشست
 و اصلاح اشعار خود از حد متشنع یافت و بعد جلوس پادشاہ در اردو سے معلیٰ ملکہ شعر خصوصاً
 قصائد بسیار بہرسانیدہ و در دور پادشاہ شہید محمد فرخ سیرت پیش از پیش رتبہ حاصل
 کردہ باریاب ملازمت پادشاہ در حضور پادشاہ اشعار خود بعرض میرسانید و آنرا بسیار
 تقرب امتیاز و انعامات میگرددانید بعد شہادت پادشاہ مراجعت بہ کشمیر فرمود با این ہمہ
 کمالات وسعت مشرب حسن خلق و انبساط عجب داشت از اشعار آبدارش کہ ہمہ سبب
 ست این چند بیت مرقوم میشود بدیبت شراب عشق تازد اولین جوش در اشد نشان
 از دل فراموش ہستم ز جام عشق مستی دادند کہین سیتیم نقدستی دادند سرایہ سرانچہ
 بود و ادم از دست ہ از زان ز متاع تنگستی دادند سخنچال بچندین رنگ گشتم از گنہ چو
 خامہ مانی ہ شدم مو سے جز این صورت نمی بندد پشیمانی ہ نفس زندانی خود را کن دیگر
 نگہبانی ہ کہ رفت این ناتوان چون گل تباراج پر افشانی ہ رعونت بیشتر داری در آغوش
 دل تنگم ہ برنگ غنچہ میرید ترا این جامہ سپیانی ہ ز من آموز آداب محبت شہر بے
 عشقم ہ اگر فرہاد کہساری و گر محبوب بیابانی ہ ولدانینا در بر شاہان معنی من ہ
 از رقم جامہ قلمکاست ہ و لکہ در چین عہد یکہ اوضاع جہان ناوید نیست ہ دیدہ تقو
 اگر راست جاگہ حیرت است ہ گر بوصف شمع رخساری رود پروانگی ہ خامہ در سینه
 شود صورت نگار آن نگار ہ سہل شمر شو شگافی زین ریاضت ماندہ است ہ شانہ یک
 استخوان چون زاہد شب نندہ دار ہ تاز کرد جوہر غم باشد اہل درد را ہ در غل سیپا
 دل مصحف خط غبار ہ و شمنت را در فشار چہ مشرکان غم ہ با دل از خون تہی سڑ
 خون افسردہ مار ہ بزم بادہ ادب بیش ازین نمی باشد ہ تو در کنار من آمد
 گرفتہ کنار ہ ترا غرور بصورت مرا یعنی خویش ہ کمال حسن ترا در راستان کمال
 در نشر ہم بے نظیر وقت بود در کمال جوش و خروش بزم سخنوری بیت و کیم رمضان
 سال ہزار و یکصد چہل و سہ ہجری رحلت نمود و عالمی را از خویش و بیگانہ گرفتار تاسف و تہمت
 فرمود تجویض رقم حروف کہ قریب بیت سال بفرط محبت و اتحاد مجلس را ای محبت و بادہ پیمانہ
 الفت نذر اشعار آبدار و طرح قابیہ ہائے بدایت شعار چہ در حضور غنیت بزم اطف طبع را

راحت افزای حاصل بود و درین در و فراق گذاشت این تاریخ را در تمام حروف عجاظه بر صفحه نیت
 نگاشت تاریخ نور ایمان بر قدش ساطع لمولفد مهر اوج سخنوری ساطع و از صفات
 ذہن النور ش لامع و رایت عالی فصاحت را و بود راسی متین اورا رفع و صحبتش وقت نکته
 پیرائے و بفقیر و غنی بسی نافع و از علو فطانتش استناد بود جو یای او زہی طالع بد بزم
 آرا سی شعر شد یکچند و آن با صنایع معرفت جامع و شدہ مقرر من موت آخر کار و صفحات
 بقاش را قاطع و پر وہ جسم ار چه فانی گشت و روح قدسش شد بحق راجع و گفت اعظم
 سال تا پیش و نور ایمان بر قدش ساطع و فخر الدولہ بہادر برادر روشن الدولہ از
 انتقال دل دلیر خان از حضور نظامت مقرر شد و قاضی خانزادہ نائب خود نمود آخر ہائے سال
 بذات خود کہ شتمیر رسید چند ماہ عمل بہ خشونت و درشت و ضعیفی کرد و اکثری بہمانہ غلہ داری
 و سنگامہ آرائی و اجتماع رنجانید در ایام حکومت او محمد فاروق خان مزبور بعلت اجتماع
 و نتمت غلہ داری از دست کسان ناظم و عوام الناس وقت فرار گرفتار آمدہ بجزاری وزارت
 عین کشاکش مردم او باش و بازاری بہلاکت رسید و جمعے دیگر مثل جلیل الدین خان و قاضی
 خان و غیر ہم بکس زہر مانے بہستلا کرد و پندانہ فخر الدولہ بعد فراغ ازین ترددات در سو پور
 رفتہ محمد جعفر کنت را با برادران خود کہ از مدت در انجا جمعیت مستقیم بود منہزم حنت و بصرای
 زاکامی سمیت کویہا مہ کہ سرحد زمینداری آہنا بود انداخت چون نالاش او بہر حبت بیاد
 رسید از خدمت معزول شد عنایت احمد خان مشہور بعظیۃ احمد خان پسر عنایت
 احمد خان مرحوم کہ بعد فوت پدر خطاب عنایت احمد خانی یافت خلعت صوبداری کتیمیر خان
 نمود و نیابت بعصام الدین خان پسر شرف خان ملا محمد اشرف صدر و دیوان کہ ذکر شد
 گذشت و فخر الدولہ کہ سنوز در کتیمیر بود اورا بعلت سعی اجتماع مردم قید کردہ وزیر سیما
 گرفت و قاضی خانزادہ نائب خود ساختہ روانہ ہندوستان شد عصام الدین خان بر قاضی خان
 غلبہ کردہ و خیل نیابت شد و چند ماہ بہر کیف گذرانید آخر سال پنجاہ و یکم فخر الدولہ کہ در
 لاکپور بود رنجی از نادر شاہ کہ بلاہور رسیدہ بود حاصل کردہ قدر از مردم کوستانزادہ
 آوردہ او اسط محرم سال ہزار و یکصد و پنجاہ و دو داخل کتیمیر شد و خیلے کرد و فرخیالات زیادہ
 سری نمودہ جوست کہ سکہ و خطبہ نادر شاہ جاری سازد عوام الناس بسیار بغیرت و شورش آمدہ
 ساخت نمودند چون پہل روز تسلط و تغلب گذرانید مردم را بے حبت بسیار رنجانید و بعد مصالحہ

پادشاه بانادرشاه صوبہ کشمیر در ذیل تعلقات پادشاه ماند و عنایت احمد خاں را بدستور سابق
 نظامت بحال داشتند خاص عام ششہ از اکابر و اصغر اتفاق نموده فخر والد و لہ را از شہر بر آوردند
 مشاراً الیہ بر وقت چارہ باغواہی بعضی اشرا ششہ اطراف شہر را آتش کشید و جمعہ را کہ یافت
 بقتل رسانید قریب دو ماہ از طرفین استنادگی بود او عنایت احمد خاں بکشمیر رسید چون تقریباً کہ
 ناوشاہ بمیان آمد ضرورت است کہ براس حفظ ششہ و قایع نگاری شخی از احوال او کہ از غرائب حالات
 نو اور واقعات بقلم آید بدین سبب اگر شہ نہ الا سلاطین گذشتہ ایران بحیث مرآت عاربط قصد بردا
 و تاریخ طرازی نوشتہ شود میثاید بر متبتعالن حالات اہل و عیال مخفی نیست در او اول
 نہصد شش تا ہزار و یکصد سی و دو صد و بیست و چہار سال دہ نفر از خاندان سلاطین صفویہ
 در ایران دیار بستند استقلال و اقتدار حکمرانی کردند اول انہا شاہ اسمعیل صفوی بود و آخر ہمہ شاہ سلیمان
 حسین پشہ سلیمان ابن شاہ عباس ثانی چون شاہ حسین در بند و بست امور ملکی مجوزہ ماہستہ شد
 از عمدہ ضبط و ربط امور ملکی نتوانست برآمد و خلاف طور اسلاف پیش گرفت در اکثر اطراف ایران
 اختلال نمایان بود او کہ از احمد اولسین نام یکی از سرداران افغانہ علیہ در ہنگامیکہ پادشاہ کشمیر
 محمد معظم شاہ بہادر پادشاہ عالمگیر در کابل فرمازد ابو ذر بحیث ظہور تزداد حضرت مورخہ نمایان
 شاہی شدہ بخطاب علمیردان غانی سرفراز گردید و نظامت صوبہ قندہ ہار کہ ہمیشہ نماند
 طرفین سے بود شاہ عالم با و دادند مشاراً الیہ در ضبط و ربط تعلقات داد بہادری و اولی
 حدود خراسان را تا ہرات متصرف گردیدہ چون بہادر شاہ سلطنت ہند رسیدند علمیردان
 زیادہ بر سابقہ مداخلت ممالک ایران نمود و او اول عہد جہاندار شاہ از دنیا رتلت فرمود
 پسترن بجای او سپر گرم شد و زیادہ بر پدر اجلاہ اقبال نیت و چندی سکہ و خطبہ نام پادشاہ
 ہندوستان جاری شد و عمر الفتن بجنور بفرستادہ او آخر عہدہ فرخ میر کہ بر ہنگام فتنہ
 شد چون اطوار و اوضاع کسان شاہ حسین ولی پرواہی و نجیری او متفقہ بود
 سنت جماعت کہ در صفہا ہان سکونت داشتند از دست کسان ہندوستان
 بمیر محمود مسطور کہ در ہرات بود حقیقت احوال خود ولی پرواہی شاہ را گذارن کردند و اورا بغیرت
 آورند بانوج کشیر از راہ جنگل ہرات بعتہ بر صفہا ہان آمد و در حالتیکہ مردم شاہ ست
 کہ از ان بی پرواہی اورا سرفرازدہ بودند سلطان حسین بہمان حالت بہت و خیزی کردہ ہم
 افوج نمودہ چند بار متفاکہ افتاد و بقدریر بانی لشکر شاہ مغلوب شد و خود را پای خود و افوج

رفته با ملاقات نیافته بجس رسید و محمول شد و میر محمود بر تخت صفا بان اعلان اقبال متمکن
 گردید این بیت صبح مهرش شد بیت جهان داری حکم خالق معبود میباشده غلام چار سرور محبت
 محمود میباشده لیکن همگی دو سالی فرما فرما بود زودتر بعالم فنا گذر نمود و اشرف سلطان برادر
 قائم مقام او شد و هشت سال کما بیش در صفا بان و خراسان حکمرانی کرد درین چند سال که دروغا
 بود طرفه هرج و مرجی و تاخت و تاراجی در ایران رود و احوال مردم بغارت رفت و زن و بچه آسیر
 میتوان گفت که بعد واقعات جنگیتر و بلا کوچنین حالت در ایران دیار هرگز نگذشته باشد
 درین بین اکثر مردم اطراف خروج کردند از آنجمله ملک محمد خان از اولاد رستم داستان در شهید
 مقدس متصرف شد و نذر قلی بیگ که از قوم افشار از الوس ترکمان ساکن با درود بود بمشبه
 آمده داخل کارکنان ملک محمد خان مرزبورش در همان حالت شاهزاده میرزا طهماس پسر حسین بعد
 مقتول شدن پدر شاهزاده ها دیگر که زیاده بر بیت کس در دروغا غنمه قتل رسید بود ندیافته
 یا معدود و چند خود را همیشه مقدس ساینده شهر قدوم شاهزاده را معتنم دانسته همه با
 و انقیاد تمام سلوک نمودند و نذر قلی بیگ که کور هم از ملک محمد خان جدا شده ملازمت شاهزاده
 نموده و متکفل دفع ملک محمد خان گردید چند روز در کمن بوده قابو یافته او را بقتل رسانید و
 خطاب طهماس قلیخان سرفراز شد و سکه و خطبه شاه طهماس اجاری نمود و اشرف سلطان
 افغان را دفع ساخته بندوبست جدید در ایران فرمود چون شاه طهماس سبب صغرس
 و عدم تجریه و قصور عقل از عهده ملک داری نتوانست برآمد و حل عقد سلطنت بر طهماس
 قلیخان ماند و در اکثر امور میان او و شاه اختلاف و مخالفت واقع می شد و طهماس قلیخان
 را خالی دید و داعیه سلطنت بخاطر جا داده بمصلحت ملکی شاه بعضی تمهیدات طهماس بقید آورده
 طفل دو ساله او را که عباس مرزانا نام داشت سلطنت برد و خود متوجه تخیر بغداد شد مدتی
 نمتد محاصره بغداد نمود و یکطرف بغداد را که طرف ایران بود تاراج کرده بقصر آورد چون
 پادشاه روم بعلیه آمده طرح مصالحه انداخته بصفا بان برگشت ضبط و ربط مقدمات نمود
 بجهت صلاح امور خراسان و دفع اشرف سلطان که بعد تسلط شاه طهماس بر راه فرار حقاً
 کرده بخراسان آمده بود متوجه هرات شد پیش وصول مشاراً الیه حسین خان افغان اشرف
 سلطان را دفع نموده خود در قندهار علم اقتدار بر افراخت طهماس قلیخان که بتدریج بند
 و نظم و نسق ممالک ایران از خود پیش برده شاهزاده بر سر سلطنت نشست دفع بعضی

را که از عهد سلاطین گذشته موجود بود گرفته و لکهای از مردم شهر و امرا جرمانه تحصیل نمودند
 با پادشاه مرصاحه کوزه هند و سند و کتیب را بطور ایشان گذاشته پشاور و کابل ساور و لکه خود
 آورده اوائل صفر سنه پنجاه و دوازده شاه جهان آباد بر آمده فاعنه را تنبیه نمود با طرف ملتان رفت
 با خدیار خان زمیندار محاربه کرده بعد انفصال آنجا متوجه بممالک ترکستان شد تخریر این مقده
 بتقریب مراعات سرشته سخن از احوال نادر شاه ضرور بود بر اصل سخن رویم پادشاه صوم
 کشمیر را عنایت احمد خان بجال گذاشته مشاء الیه ابو البرکات خان را که در تبا و له بود نائب کرد
 عنایت احمد خان در هنگامه در شاه بعضی ناموس مال تصدیقا کشید بود مردم کشمیر از دست
 فخر احمد که خود را بسید نادر شاه قرار میداد و نالید مانع سکه و خطبه نادر شاه شدند و بجهت پادشاه
 غیرتها بکار برده فخرالدوله را آوردند بر آمدن او در رسیدن ابو البرکات خان بر ابرش ابو البرکات
 خان دوسه ماه نیابت عنایت احمد خان با استقلال کرد عنایت احمد خان بجهت واردان
 که بر او گذشت فراغتی خواسته بکشمیر آمده او آخر ذیقعد سنه هزار و یکصد پنجاه و دو در شهر کابل
 پنج ماه عمل نظامت بحسن سلوک کرده بکامرانی گذرانید و بقدر قدرت در رفاه خلایق و احسان
 انام کوشید و اکثر متمدان را بسزاسانید و بر نام فقر و درویشی غایت عقیده و اخلاص بجای آورد
 آخر الامر بسبب ملات مالی و حالات امور ملکی و نفاق مردم ملال تقاریر میان ابو البرکات خان که فقه
 مدخلت بلکه تسلط داشت راه یافت و رفتن فتنه منجر بحاربه شد یکبار بعد نماز جمعه اطراف مسجد
 متقاتله نمودند آنروز و آن زیاد بفرج عنایت احمد خان راه یافت ابو البرکات خان نشاطی حاصل نمود
 دیگر در عید گاه سواجم مردم طرفین شده مردم عنایت احمد خان شکست عظمی یافته خودش چند
 باختفاد متروک و سرگردان بود آخر الامر روپوش در شهر شده پسرش خلعت احمد که راه سوپور گرفت
 بود از پنج سده است منظر آبادی بخر یک طرفین در سوپور آمده بود استمداد نمود نیم ماه تا
 گذشته سلخ شعبان در موضع هار تملانی فریقین افتاده این مرتبه ابو البرکات خان بهر میت خود
 و راه فرار اختیار نمود عنایت احمد خان غره ماه رمضان از مکان اقتفا بر آمده و باز استقلال
 یافته چون رقم این نامه حسرت شمامه بتقریب و سلطت روپوش شد پس آشتا بجز میت رفت
 از اطوارش کمال بزرگی و عدم مناسبت امور ملکی بطرز بیکه الحال رسم روزگار معلوم نمود
 و استقلال مزاج که اکثر از راه ورود تفرقات بود اصلاً ندید ابو البرکات خان راه قضیه پونجه گرفته
 روز استقلال عنایت احمد خان صورت گرفته اما سرشته اختیار ملک داری اصلاً نیافته بعضی مالی

توان دانست و اگر مدت حمل از سه اربعین بگذشت علمای اجازت کونه در رفع ولد بر صفا زوج و او اندر
 راه تفرقات فرصت اسقاط نیافت معانی ظهور آمد از ابتدا سلطنت محمد شاه پادشاه تا زمان شخصی
 موسوم بسعد احمد خان میر آتش و سعد الدین خان میر آتش معزول که خانسانان بود در غیر تبه حکومت
 نیافتند تعیین ایالت با سعد الدوله که گاه میر آتش نبوده بود بحسب اتفاق تولد ول که پیشتر بر رسم خور
 کار رعایت احمد خان سعد احمد خان میر آتش حضوراً اللهم اغفر لک بعد شهادت عنایت بنظارت
 کشمیر سرافراز شد ابوالبرکات خان استقلال تمام یافته در مجلسی که راقم رساله هم حاضر بود بندگی
 شدید برات خود از قصد قتل عنایت احمد خان بلکه از اطلاع آن ظاهر کرد و العلم عند الله بقدر
 خان مسطور مردم پوچھ را که در هر غالب سلوکی میکردند بندیر بعد ششماه بهر تقدیر ازین شهر بر آورد
 اندک مئی بگذشت که آن بدجنان بخیاں فاسد باز و کشمیر کردند یک تبه مغلوب شده برگشته مرتبه دیگر
 باز نمودند و تقابل نمایان کردند اوائل شوال بعد از آنکه اطراف شهر مئی استقامت کردند و مردم
 نائب اهل شهر هم تقابل داشتند آخر شبی بر سر خانه ابوالبرکات خان هجوم آمدند قضا را مشاراً ال
 همان ساعت بر آن ملاحظه مورچال بندی و زیارت خانقاه معنی بر آمده بود خانه را خالی یافته و هر چه
 یافته کس کوی زون و بیرون تهنه از محنت جانی سلامت برده ابوالبرکات خان مجروحان بر گرد
 و مردمش هم رسید سر راه خانه خود مانده راه بر آمد آنها گرفته بعد دوسه روز آنرا بکلیه بر آورد
 گرفتار ساخته شانزدهم شوال هر دو در محمد زمان محمد ولی را با دیار ام کافر حربی قاتل خواب شهید
 بقتل رسانید و سه چهار روز فرزندان واقارب عامه سپاهیان آنها را در چو تره کوتوال
 از سر جای حاضر کرده گردن زدند زیاده بر چهار صد پانصد کس بقتل رسید باشند این واقعه در آخر
 هزار و یکصد پنجاه و پنجم رود او قصاص عنایت احمد خان باین تدارک بظهور آمد راقم اوراق عبرت
 و شاق چنین تالیخ یافت در تاریخ پی سال قتل لے زبان چه گفتم سزای بدطایغان و ابو
 البرکات خان را در برابر این تردد نمایان خطاب بهادری بسین فراوان از پیشگاه حضور آمد
 و یک چند بے مزاحمت غیر کی باقتدار کامرانی گذرانید در همین حالت مرصن صعبی بهر سانید
 ایام تفرقاتش بهر راه پیش آمد بلیت درین حدیقه بهار و خزان هم آغوش است و زمانه جام
 و جنازه بردوش است و قبل از ظهور سور یک مسطور میشود او اسط شب ستاره و مدار خود بخوار
 فتنه ریز بلانگیز از افق طلوع میکرد و در ظاهر می بود و تجربه محاسبات حرکت فلکی بلکه بملاحظه
 بعضی احادیث نبوی مرش زحمت عامه و قیامت نامه است سبب آن مبغضه بر وز آمدن گرفت

بحسب اتفاق تولد ولد کشمیر سرافراز شد ابوالبرکات خان

تفصیل این اجمال تبیین این مقال آنکه خان مسطور با وصف کمال انانی و ادعای فطرت رسالی هنگام
 عرض نفسانی اصلاً مراعات ملک انی ملحوظ نمیداشت و عنان بطوری و جرات ملازمان خود را درین
 امور بار خای گذاشت از آنجمله برآمد نام نسیره شکر آمد یک سیفخانی را که یکی از ملازمانش بود و بعد
 بعضی ترددات بعقیده او شده تقریب تهران داری کا مراح استقلال داد و زمام اختیار و اعتبار را
 بدست اختیار بی باکی بی راهه و بی او نهاد ابو البرکات خان را در ابتدا ای این امر آسان دانست و سهل انکار
 نمود گویا از مضمون این بیت غافل بود ولایت سر چشمه شاید گرفتن بمیل و چوپر شد نشاید گذشتن پیل
 بر آمدند بوز بجلال و تصرف سو پور با مردم غنیمت کوستان مظفر آباد و پونچھ ساخت دست تعدی و
 تجاوز در مال و ناموس مردم شهر و پرگنت انداخت و پرده حیا و حجاب از میان برداشت با وصف این حالت
 بصحبت مخالفان ملت قنار و سر رشته دین داری و حق گذاری را بر خلاف سلاف خود از خاندان مرز
 و صلاح بودند از دست داد و با دلی نعمت خویش در صد و محاربه قتال شد ابو البرکات خان جمعی را از نوکران
 پادشاهی ملازمان خود بسر کردگی مراد یا خان پیشکار صوبه بدافند او فرستاد اطراف اندر کوشاوی
 پور طاقی هم شدند مردم ابو البرکات خان بسبب نفاق جمعی که در آن فوج بودند و غا خورده بی وقت متعز
 شده خود را بطوفان آفت بلاد او ندیدند جرات بی محل ایجا برده بنا بر غلبه غنیمت راه فرار نیافته شهر
 خواستند اما از تقدیر الهی بمنزل مقصود نرسید بلکه جانها خود را بهلاکت انداختند همه در نیامی بهت که
 در آنوقت طغیانی داشت مع مراد یا خان امثال و جمعی از اعیان شهر منصفان ملازمان ابو البرکات
 خان غرق شدند معدود چند از آن فوج جهان بستار بودند وقوع چنین حادثه بر آمد جرات بیشتر بهر سائیده
 قدم شوخی را پیشتر گذاشت و بسواد شهر آمد و این مرتبه مردم شهر با ابو البرکات خان منفق شده متوجه تنبیه
 شدند بعد کارزار طرفین بر آمد غازا منبزم ساخته از شهر را ندانند خطا عظیم که از ابو البرکات خان درین
 وقت آمد اینست که با وصف اظهار خیر خواهان عاقبت بین متعاقب غنیمت را گذاشته متوجه بتاخت
 سوخت محله زودی بل شد و اکثر بیگناهان آن محله و محلات گرد و نواحی آنرا تاقی رنجانید و چند
 محله در عرض یکروز باین تقریب بیاد فساد رفت غنیمت اسفت گریه ایند همان روز که با این فساد
 منعکس شد و تبلیغ خیر طلبان بی عرض فاده نداد بر آمد دست تسلط زیاده برگزیده در از کرد صوبه
 از اسد بار خان تغیر شد ابو المنصور خان بهادر سفرد جنگ اصوبه بداری کشمیر تقریب یافت مردم بهار
 وزیرت استوار که برای کومک ابو البرکات خان آمده بودند از راه شامت فتنی حرم و طمع تاراج و اغوا
 افسا و کوتاهه بیان نفاق مترج متفق با بر آمدند و علامت دست بر ناموس مال و جان مردم کردند

تاریخ برکت

شہر و درہ پر از مردم غنیم شد عام التثویث تاریخ است بتوقع محافظت مصالحوہ او آخر رمضان سنہ
ہزار و یکصد و پنجاہ ہفت محاربه و مقاتلہ در شہر بیان آمد از طرفین اکثر جاہاں کشیدند آخر غنیم غلبہ
کردہ ابو البرکات خان از آمد بود در خانہ خواجہ میرزا سے نقشبندی کہ از دست معاونان بہر اہل ہند
و غاخورہ اورا با خود موافق میدانت بر آمدند و کسانش فتنہ از اینجا بر آوردہ بچوہلی قدیس سانیدہ تہتیا
خود گذاشتند از روز از دست مردم شتوار و کوشستانیان بہموجب حالتی بر ضلالت گذشت و یاد
از دستخیر قیامت انگیز و او مردم از مال و جان و عرض ناموس بالکل مایوس شدند انش جلال در اشتغال
بود و ہر فردی از رہزنان کویستان کہ نقای بہر آمد بودند علانیہ در خانہاں مردم در آمدہ تصرف مخرج
نمودند مویشی و دواب پرگتہ جات را بناخت آوردہ تقسیم ارثانہ فرمودند عجیب عجیب اینکہ اگر اجانہ احد
از صحرائیان فرصتہ یافتہ چیز از گاومیش بگوہ و جنگل توالت سانیدہ در آنجا ہم کارش بہت افتخوری بلاکہ
انجامید او اہل سال پنجاہ و شت خان بہادر شیرجنگت نیابت ناظم و اصلاح این مقدمات بکشمیر رسید
در عید گاہ شست اول ابو البرکات خان را بعد گرفتہ ازین شہر بر آورد و روانہ حضور نمود تا نیا بہر آمد را
بتقریب مصالحوہ ارادہ نوکری از کاراج طلبانیدہ با خود گذاشت بمبار سلوک نمود چون خود ہمان اثنا
خیرہ سری و سرکشی او معلوم کرد بجزر و ظہور شبہ اندازہ او عاقلانہ وقت سلام اورا گرفتار ساختہ بقبل
آورد و سر اورا بحضور فرستاد شیرجنگت ہا در ہمگی یکدما ہی در کشمیر بسر بردہ از امور دیگر بتخصیص اصلاح
مقدمات کویستان تغافل کردہ روانہ حضور شد ابو البرکات خان بحضور رسیدہ یکدوماہ گذرانیدہ
دوم ذی قعدہ در گذشت در وحدت فہم و فطانت و سرعت ادراک حیاتی چشم و مروت امتیاز خوش
و بیگانہ و سواد انشا و ملا حسن خطہ از اقران بلکہ از اکثر اعیان ستثنیہ بود اما حرص مال و جاہ و خود
خواہی و عاقبت اندیشی وقت عرض ہمہ صفاتش را پوشند عاقبتش در مسافرت و غربت گذشت
خدایش بیامرز و او فرا سیاب بگیان از ملا زمان قدیم این خاندان بہ نیابت صوبہ در کشمیر ماند
در عمل خان مشا را ایہہ اتفاقات کلیدیہ و وادیکے وقوع شدت قحط و غلہ کہ منجر بہ ہلاکت و و باشد چون
از مدت دو سہ سال سبب شورش را باب غوایت ضلال قسام احتلال بجال مزارعان در عایا
راہ یافتہ بود و اسباب زراعت از دو اہل حرارت کہ اکثری بناختہ وقت بالکل مفقود علاوہ آن
نزول باران مو فورہ بیوقت و فقدان آن وقت ضرور نیز موجب توقف آبادان کاریے شد
و غلات رو بکمی آورد و سبب بدینتی محنت گران و بی رحمی ایشان اگر چیزے موجود ہم بود ہرگز
در نظر محتاجان جلوہ ظہور نمی نمود نایاب مطلق شد شدت عسرت بغایت صعوبت و کربت انجامید

تعمیر توپ میگفت و صورتی مخلص کی نمود

و باد قہر الہی سلسلہ جہان آتش غضب پاوشا ہے کردند و عالمی را از اکابر و اصاغر نجاک
بی آبروی رسانید روپیہ را دو سیر زنج ہم بدست کسی نیامد باوجودیکہ ملیوسات و زبور الہی
را بنجاک بہا فروختند کلا کلا بنا بر فقدان غلہ در آتش جوع سوختند نظم فشر و آچنان قحط
پاے نبات ہک کہ نایاب شد زمان چو آب حیات ہر دو صد منزل زد و گشت آتش دورہ فراموش
شد نام نان بر تنور پخت قحط آتش دگک نہا برودہ چہ قحطی کہ آتش ازان جان نبردہ مردہ
قحط زدہ را اول گاہ پوشی کردہ بجاکی سپردند چون کار بجز رسیدن شوشی بجال مہیت فرمودہ
بدریامی بردند آب دریا از دور موتے متغیر بلکہ متعفن شد دیگر فرصت با با انداختن ہم نیامد
و ہر جای چارہ افتادہ گگ گریہ و طہیز خوردن آن میت ہا پر داختند و سموع شد کہ بعض
جا ہا مردم دست گوشت آدم کردند بلکہ اطفال خورد خورد را بدوق خوردند مغز پیچہ انہ و سبزہ و
عنب لغمتی بود کہ بدست کدم اقبال مندا آمدہ باشد این چنین حال یکت ثلث بہلاکت رسید
و ثلث دیگر راہ فرار گرفت و یک ثلث سالم دہانی ماند تعداد اطفالی کہ بقوت آمدند و مقدمہ
قیمت آدم بد و تنگہ و سہ تنگہ رسید ماش عدسے جو حکم دو گرفت از ابتدای رزج الاولی
مقدمہ قحط بعروج آمدند تا آخر رمضان المبارک شدت وحدت داشت و قہر بان قضا و قدر
رایت قہر و جلال بیغایت می افراشت بعد از مدتی فصل شدہ ابواب فضل فی الخلیفہ برود
خلایق مفتوح گردید و دیگر از واقعاتی کہ درین سال تمام اختلال سلسلہ مال بظہور آمد اینست کہ
خدمت شریف حضرت خواجہ علامہ الدین نقشبندی معروف بخواجہ میرزا کہ در آنوقت مسند
شہین خانقاہ حضرت خواجگان عالی شان بودند تخریک علوم کا الانعام بعض غیر شہادت
مفاہت انجام بقربیا لش گیران فرشتی خود را ہدف کردہ حاجی عتیق امداوری از اولاد جناب
حضرت میر سیرک ملارنی کہ از چند سال بعض حرکات نشوونماے داشت پیش از شہادت
اشتعال نازہ شورش شدہ کان نایب صوبہ متوجہ تہدیدان جماعہ گردید و انظار
روداد مردم نایب با اطراف زمینہ کد آتش زدند چند محلہ سوخت و تانہ
بقرب مصالحو وعدہ معاہدہ خدمت حضرت خواجہ علامہ الدین را با عوالش طلبیدند و حاجی عتیق
را کہ گریختہ بود نیز بدست آوردند خواجہ معظم البیرا با جمعی از اخوان و عنوان بعضیہ میر بہار الدین
قاوری و خواجہ ہاشم دہ بیدی کہ اسلاورین سنگامہ کاسے داشتند کھنوز خستادند و جان محمد
عتیق امداور کہ در معارضہ اور مجاہدہ زبانی داد حرارت و جسارت دادہ بودند شہادت رسانیدند

۱۳ معروف بخواجہ جانی ابن خواجہ بادشاہ ابن خواجہ محمد شریف معلوم

ایام میر عمر سپر صدیق خانہ داماد ابوالبرکات خان کہ بشوخی طبعی خود سری بہبودہ کردی جائے تانت
در شہر نہ داشت در موضع بسرد خانہ محشم بیگ کا شغری جداوری خودی گذرانید از راہ عاقبت ناہم
ویدند بیری چند او باش را جمع کردہ شبانہ نہاندار اسلام آباد گشت و خیال خیرہ سری بنیاط آورد
از سیاب بیگان افواج خود و ملازمان پادشاہی را ہجوم تعین کردہ طرفہ ہرج و مرج در سمت
اسلام آباد واقع محشم بیگ پسران در تعاقب کشتہ شد و میر عمر ناہم براہ شتوار و را
منوہہ باین تقریب ہم عالمی خیرانی رسید و مدتی ترددات افواج در میدان باقی ماند بجهات مترو
دیگر حادثات معلومہ تقرقات کثیرہ بمردم شہر راہ یافت قہر مردم کثیر تاریخ این سال یافتہ شد
در سال ہزار و یکھد شخصت باوصف موجودات غلط فرمایستی بمیل از خروار شمالی شیش سفت
رو پیہ رسید در مہین حالت بکروزے در اوائل جمادی الاولی باوقہر الہی و زیدان گرفت و از دو پہر تا
غروب آفتاب سبب شد باد و ہیجان کردہ غبار غلبہ سحاب ظلمت بار عالم تاریکی آورد و غریب
احوالے بر روی جہان بیان ظہور کرد ہنوز شستہ و ز از نیجات نگذشتہ بود کہ باران غیر موسم بونو
غیر محصور رفت ہشت و ز علی الاتصال متراکم شد و طوفان و آفت بلا قسمی برانگیخت از مردان
ماضیہ عشر عشیر آن کسی ایاد نیست نظم و لم از غیرت آشوب طوفان ہ شدہ گریان چو ابرو
بہار ان ہر رنگی کرد چشم خونفتانی ہ کہ گردیدہ نگاہم از غوانی ہ ندیدم فرش غیر از چادر آب ہ بجای
حلقہ در بود گرداب ہ گرفتہ آب نہ ماہ تا بہا ہی ہ جہاز آسمان گشتہ تباہی ہ زیادہ برسی ہزار خانہ
خورد و کلان بسبب طغیان و بوریانی آورد و پلہا ہی نفس شہر اکثرے بر ہم خورد و محصولات و
غلات بہ انتباہی رسید و از بقول اثمار چہ توان پرسید بطرز بی رحمی سخت ولی قابو جو بیان و گمان
و خواست خواران ماندہ اشکار سوزش افزونی زرخ غلات بہانہ قلت محصولات بسیار بود
قدرت کاملہ و فضل شاملہ پروردگار کار فرمائے و بلطف و کرم خلاف کمال پندار خلایق برکت نما
جلوہ گر دید گیرانی بان در چہ مقتضای آفت بود فحمد اللہ ثم حمد اللہ شکرہ ثم شکرہ جمع از اہل
کمال اصحاب علی کہ درین چند سال از دار ملال انتقال فرمودند بقلم می آید خواجہ محمد صادق موسی
نقشبندی از خلفای خاندان حضرت خواجہ ملا حسین خباز عزیزی مکر و متشرع و متورع صاحب
باطن و خوش گذران طاہر بود در رفع بدعات و محذات غایت جد و جہدی فرمود خواجہ
محمد شفیع گکوہرودی از منسوبان حضرت آخوند ملا طیب مرد موجد و واقف معارف حساب
حالات برجستہ بود متصل فرزند خواجہ اسمعیل شہتہ پی آسود مولانا ابو الفتح ابن عارف بن مولانا احمد

جو در اعظم بیگ لایعہ لایعہ

این خواجہ صالح ابن خواجہ محمد باقر نقشبندی

در مقبرہ ملہ کواہ

کافی عالم عامل کامل با وجود بزرگواری در کمال خاکساری و اتباع سنت و اجتناب از عبت
 عمر مسعود را بسر برده میل به او بوس نه فرموده و ترک کل نموده شمیرات فنا از تقای نور افزای
 او ظهور داشت اولاد در خدمت شیخ محمد چشتی و ثانیاً به ارادت و صحبت شیخ محمد مراد متوسلی نقشبند
 فائز شده و سمانجا استقامت یافته و در از همه تافته در غایت احتیاط و تقوی متابعت سنت
 و حسن سلوک با وضع و شریف رفیع پذیرا بود تا بود و نفی آثار و وجود در پرده علم یقین و توحید
 گذرانید ششم محرم سنه هزار و یکصد و چهل نه آن مقبول آفاق بعد فراغ از نماز اشراق با کمال
 ذوق شهو در حلت گزین شد در حقه آمد علیه بابا محمد محمدی سهروردی از خلفا بابا عبد
 بود عمری در آن یافته اکثر در خدمت مرشد خود و ریاضت گذرانید بعد فوت مرشد خود باطل هر شرع
 تقوی استقامت در زبده آشنا کتاب حاصل نموده شیخ آثار سنت و اطوار سلف بکمال همت بود
 هر جا میرسد مسجد بنا میکرد باین تقریب تبت هم رفته آزرده وضع در غلب امر معروف بودند
 مدتی در باره موله سکونت داشت خدمت خلق آمد بجای آورد در تجرید و تفرید از اقران ممتاز
 بود آخر با تخریک اتم حروف شهر آمد در محله اندرواری زاویه نشین شد بی تکلف عمری گذرانید
 عمرش قریب لصد بلکه زیاده رسید غره شهر ذمی فعه سنه هزار و یکصد و پنجاه و یک همت فرمود
 در همان محله عبید آمد آسود عبید الرشدید با تبحر از خاندان حضرت خواجہ عبد الرحیم با تبحر
 و بهره اندوز علم ظہری لفظین صحبت مرشد بزرگوار حفظ و افزای معانی و اسرار هم داشت در غایت
 بی تکلفی و بی تعنتی گذرانید مہذب الاخلاق و محمود الاسلاف هرگز در بندگی نبود بوضع اسلاف
 آشنا بوده زیاده بر شتا و عمر یافت شیخ عبد القدر المعروف بابہ بایوس دید مری مرد
 مریاض بود از خدمت حاجی بہرام کامرانی نظرے یافته بکامرانی در خدمت بابر کتشی سعی
 طریق ریشیان داشت باستان حضرت سید احمد قدس سرہ کہ پیشہ و خانقاہ شیخ داود بنہ باکو
 آمد و رفت بسیار میکرد میگویند کہ بترتیب از روحانیت سید بزرگوار فائز بود و کامرانی
 و معنوی با احتیاط میفرمود و تجرید و تفرید و تار توحید و ترک در ریاضت و عدم اضداد کہ با
 نمونہ قدما بود آثار تصرف کوان ہم ایما داشت از اطوارش بہ منصفہ ظهوری آمد در نشر و
 شان عجیبی داشت بابا ابو الفتح کاتلی از بہرہ اندوزان ارادت و صحبت حضرت میان محمد
 امین دار بود عمری و فرمود حضرت خدمت ایشان گذرانیدہ بعد واقعہ رحلت آنجناب بسیار
 زندگانی کردہ تقوی و زرع و توکل قناعت گذرانیدہ در مرتب حضور و آگاہی خط و افروخت

شیخ محمد مراد متوسلی نقشبند

آزاده وضع و بطن خلق و تقنی بلکه ذات بابر کتشی شده بود تربیت نو در سال بهین سال گذران
 خوب بود و خوب گذشت حضرت خواجه نور الدین محمد آفتاب نقشبند قدس سره
 ولد خواجه نظام الدین ابن حضرت خواجه شرف الدین ابن حضرت خواجه معین الدین اتفاق
 ع یکے میرود دیگر آید بجایه این خواجه محمود الصفات از بدو شباب توفیق الکتاب کمالات
 هر باب بنموده از علوم دینی بهره یاب شده تعلیم باطنی و ظائف معنویہ اجازت ارشاد و طریقه
 از جناب حضرت خواجه احمد سیوی گرفته امتیاز کلی از اقران حاصل فرموده وقت سفر والد بزرگوار
 زینت بخش خانقاه حضرت شده تاریخ آنست نادیم شده از نور منظر خواجه در عرصه خانقاه
 چون گلشن بافت از بهر سال ارشادش گفت دل آفتاب بن روشن دیگر روز
 استقامت استقامت لوازم طریقه علیہ بضبط اوقات و توفیق طاعات کوشش فرموده کار
 در ترقیات باطنی روز افزون بود باوصف این حالات شغل کتاب اتا آخر عمر شریف مد او
 میفرمود بعینه از اتا خواجه گان عالیشان و نتمه از انوار ایشان بود شجره این طریقه بذات کتشی
 پر شمر و سر رشته این سلسله بوجود مسعودش جمعیت آورد هزار و هشتاد و هشت متولد
 ششم شعبان در هزار و یکصد پنجاه و شش درس نهاد و در ولادت نمودند بعد چشم
 چه چشم زخمها که بران خاندان عالیشان روی نمود و سه بیت اخیر از اشعار یک مضمون
 آن شهر فضل و کمال یافته مرقوم میشود تا در نیم رفت آن سال ملک معرفت در رکابش
 هزاران فوج دل کشتی چشم جهان پر آبی ست در غرض این بود یک معراج دل اعظم
 در ده کم تاریخ یافت بود خواجه آفتاب با وج دل آفتاب شد کسوف نیز تاریخیت
 ملا عبدالسلام دت شیخ محمد پارسا صاحب فقر و فاقه و تارک سوال استغنی که در موضع
 پرگنه کوه بهامون مدفون است شیخ محمد فاضل زونمیری دکشی محمد موسی بن شیخ محمد
 خلیفه عم خود شیخ محمد یعقوب چچلی خلیفه شیخ محمد پارسا خلیفه شیخ داود خاکی که صدر مرقوم
 بقوی تمام آراستگ داشت در سنه هزار و یکصد پنجاه مرکل شد در محله زونمیر متصل خان
 در مقبره ثانی مدفون است رحمه الله تعالی رحمه واسعه خواجه نور احمد معروف بدلو که قبیل
 معروف از مردم کشمیر عزیزی بجمالات صوری معنوی آراستنه از علوم غریبه و شعر و سخن در اوق
 با امتیاز تمام برخاسته و تحصیل اکثر علوم در خدمت ملا ابوالحسن و ملا عبد الصبور اود ملا
 احمد چو کرده و فصوص را در خدمت عرفان مرتبت شاه ابو البقاء گذرانیده و از برکات

صحبتهش فوائد تصوف را بسیار اخذ کرده در غلبات حال بهره نماند از مشرب توحید و توحیدی
 درین مشرب قدم بر قدم شاه مدوح بود اکثر عمر بار استنگ و حسن معاشرت و استقامت نام برده
 با وجود نسبت قادر به از منسوبان حضرت اخوند ملا نازک نیز فیض طریقه شریفه نقشبندیه یافته
 در سلوک راه باطنی بجمال ذوق و شوق شناخته از نخبه توحیدی بمنظور جمیل هم میفرمود و حظ او
 ز انهم گرفته حاجی محمد صادق در جوانی بار اوت حضرت شیخ محمد چشتی فائز شده و منظور نظر
 نائیش گردیده و بعد طی قدس از منازل سلوک با مرشد بزرگوار کجوهین شریفین رفته اولی
 نما ساجم نموده در اثنای این سفر عالی خدمت قدوة الاولیاء حضرت شیخ محمد علی خاوار سمرقند
 پرسیده بهره اندوز کثیر الاواثر شده بعد مراجعت پیر بزرگوار را در قید حیات یافته شنب
 روز براه رضامتا بعثت شتافته بعد واقعه آنجا با بقیه عمر با استقامت توکل و ثبات
 بر شریعت طریقت گذرانیده درین شصت و شش سالگی در گذشت در مزار اسلاف خود
 اسود و دیگر درین حال چند سال عزیزان که بر او کار بودند میر محمد سلطان قاضی خلیف
 ماضی مقیم جامع علوم عقلیه و نقلیه و منقولیه از مشرب صوفیه بهره تامی حاصل نموده بسیار
 بار استنگ اوضاع و اطوار آثار فنا و نیستی را اشعار خود ساخته و اکثر بزرگان کشمیر و هند و ولا
 نظر یافته و ارادت در خدمت حضرت خواجہ عبدالرحیم نقشبند که از منسوبان حضرت باباشا
 مسافر بود درست و در سفر اخیر در شایه جان آباء در گذشت میر محمد اسمعیل در جوانی ذوق
 غدا پرستی یافته و بنظر حضرت مولانا میر محمد شریف رسیده چون از بخارا متحرک شده در شایه
 مدتی مانده بخدمت شاه عباس کوزری که از اکابر اولیا بود سلوک نمود با مرایشان بکشمیر توجیه
 فرمود و در انجام از بزرگان وقت استفادہ می نمود درین مدت دو چند در سنه هزار و یکصد
 بجاہ و سه در گذشت در ضمن خود اسود حافظ احمد بارہ مولی با کبر آباد رفته و از خدمت
 بیان عنایت اندر رویش بهره ور شده بکشمیر آمد استقامت بر طریقه ورزید و در
 شاییش شد و مردم بسیار را فیض معنوی رسانید عمر در کار سلوک تسلیم نگردد سیر
 با این هفتاد و هشتاد سال در گذشت میر قاسم احمد ابدی عزیز و عمربارہ برسد سال
 عمر یافته از صحبت دارالمن صلاح خان حیو و قران ایشان بود و عمری بار استنگ توکل بر
 شیخ عبدالرحیم کبری از منسوبان میر محمد مراد پوشتہ تنگ و عزیز صاحب تقدیر و تجرید فطری
 عتیق آمد یعنی آشنا عالی ممت قریب بهفتاد و در گذشت عب الغنی انگر از منسوبان نام

۱۲۰ ما تبحر

عبدالمجید

کارهای از او را در این کتاب

تاریخ و سیرت و سوانح و مناقب و کرامات و معجزات و شایع و مشهور و غیره

بابا سے پلو مری صاحب ق در توجید معرفت سلوک فرمودہ جمعہ را ہدایت و رہبری نمونہ اکثر
 بوجد و حال غرق شوق و مغلوب ذوق بودہ عمر کی سب کچھ گذرانیدہ در سن ہفتاد و چند رحلت فرمودہ
 جوار خانہ آسودہ بابا عبد الباقی کبری خلیفہ بابا محمد صفی صاحب عالی ہمت و احتیاط ریاضت از اصحاب
 غیرت در صغر سن بر سجادہ نشست نظر از صحبت با برکت شاہ حسین کبلی یافتہ بہرہ تامی از علوم دینی
 برداشتہ بالکل راہ تقوی و روح گرفتہ در کمال جوانی مسافرت اختیار نمود متوکل بود کبار شوق زیارت
 مرقد منور حضرت امیر کبیر کردہ چون مسدود بود از کابل برگشت و راہ حرمین محترمین گرفت اوائے
 حج و زیارت مدینہ منورہ نمود بعد ہفت سال مراجعت فرمود در سن پنجاہ رسید بود کہ مدت عمرش بسر رسید
 در خطیرہ حضرت شیخ بابا والی قدس سرہ جانی شیخ محمد نیکوی از منسوبان قاضی شاہ دولت عزیزی
 عالم و عامل معرفت و ریاضت شامل بعد فراغ از تحصیل علوم در سلوک راہ حقیقت کمر ہمت بستہ
 و از قبو و سبکی بالکل وارثتہ تا بود غرق ذوق و شوق بودہ ہرگز ایک لحظہ از سوزش معنوی نمی آسودہ اول
 بیش ہم در صلاح و تقوی از بزرگ دیدہ ہا پروردگار بودند در سن پنجاہ ہفت سالگی رحلت نمود شیخ
 محمد قائم تارخ و صالح یافتہ شد در مغل مسجد مدفن یافت از اہل اہل متذکران قدیم حضرت مرشد مراد
 عنقوان جوانی بجناب ن مقتدای اولوالالباب رسیدہ و ترک خانہ داری گرفتہ در رکاب آنحضرت کہ سفر
 دوم بسر رسیدہ رفتند و مسافرت اختیار فرمودہ دیگر بقیۃ العرصاد اندوز خدمت و صحبت حضرت
 بود بامر آنحضرت نہ باز تفرید و تجرید بہ بند رفت بسیار گزارا کہ در آنوقت مسند آرامی ارشاد بود
 زیارت کردہ و منظور ہر ہمہ شد و سوخ فدویت و عقیدت پیر بزرگوار خود و کمال فنا و نیستی فناک
 و رفع قلمادہ شیخی با وجود اجازت حضرات مثل ابن عالی ہمت کم کسی دیدہ شد قریب نو سال ہمین
 حال گذرانیدہ در ماہ ذی الحجہ سال پنجاہ و پنجم ہجری رحلت فرمودہ و برادر گزرا فیض آثار مولانا یوسف
 ترکی مدفن یافت شیخ عبد الرشید فرزند بر و منہ حضرت مرشد مراد تقوی قدس سرہ در آغاز
 جوانی بطلب ہانی بقیہ ریاضات و کسب کمالات نمودند بعد اخذ فوائد طریقہ از خدمت والد ماجد
 خود بعلیہ شوق مسافرت اختیار کردہ بملازمت مرشد اعلی شتافتند و آنحضرت را در سر رسیدہ
 و داد خدمتکاری و جانفشانی دادہ و کمال رضای عالی حضرت حاصل فرمودہ و مراجعت فرمودند
 دو سال گذرانیدہ بہرہ آوری یافت مرشد آفاق باز متوجہ ہندوستان شدند این مرتبہ در شاہجہان
 آباد سعادتاً اندوز آن قطبے شاہ گردیدہ زیادہ برد دو سال از محصور سر پانور بہرہ ور شدہ در همان
 واقعہ وصال آن قدوہ اہل کمال دادہ بامر حضرات اہل بیت بخش مبارک را بسر رسیدہ آوردہ

بھقا از کمال خلیفین

۱۲ میر محمد یوسف کشف کلم

در حکم برادر پورہ لولہ کلم

خدمت تدفین بتقدیم رسانیده باز بدلی در جناب حضرات رفته با جازت ایشان بوطن مالوت
 معاودت نموده با فاضله و افاده طالبان توجه فرموده با وجود امراض شدید و تفرقات قدیمه جدیده
 که ایشان وارث بر جاوه استقامت ثابت ماندند چون عمر ایشان از حدود پنجاه و چهار متجاوز
 شد بهمان شدت امراض باراده حج اسلام و طواف بود سید الانام علیه الصلوٰۃ و السلام مکرم است
 سخت بسته روانه شدند چینی در سرسهند و بدلی گذرانیده براه ملتان رفته و حج ادا کرده و جمعی اوردن
 حدودیم به هدایت رسانیده راجع بهندوستان شدند در شا بهمان آباد امراض غلبه نمودند
 معراج نبوی بیت و هفتم ربیع سال هزار و یکصد پنجاه و پنج رحلت نمودند کانی استعداد و شعله
 ادراک بود بحسب تقدیر مرض کثیر کرد و آنچه کرد مولوی حاجی محمد ^{حاجی} برادر زاده ملاط هر غنی است
 عالم و عامل و فاضل و کامل بود و اوقات معنویه در جناب حضرت مرشد مرادی حاصل نمود و چندی مراتب
 ضروریه سلوک اظہی کرده بعد حفظ اوقات معنویه زیاده بر دوپیر روز بدریس معقولات و منقولات
 اشتغال می فرمود در قوت اکثر امور معاش احتیاط کلی داشت هنوز عمر شریفش نسبت نارسید
 نوای اقامت را در ملک باقی داشت از علماء روزگار در اکثر اطوار ممتاز و مستثنی بود و وفات ایشان
 شب شنبه در ساله میر عبد الوهاب سنور آبادی خلف الصدق میر محمد با ششم که ذکرش گذشت
 عالم فقایت دستگاہ منور و منتشر بود عمری در شغل قال احد و قال الرسول بسر برده صبیبه کلان
 حضرت مرشدی مرادی در غفدا بود و زیاده بر شتاد عمر یافته در شهر سلفیه در صلاح و بهوشیاء
 در گذشت ملازمین الدین ولد امجد خواجه عبد اللطیف که سیره خواجه زین الدین علی که ذکرش
 گذشت فاضل و کامل و مدقق از فضلاء عصر در حدت و دقت و ذکا سخاوت علو شان حسب
 نسب ممتاز بود در صلاح و تقوی و قناعت و آراستگی تمام داشت در شعر و انشا گوئی فصاحت
 از افزان بوده در امور معاش احتیاط کلی داشت صاحب کرم بود سن شصتین پنجاه و دو رسید
 بمرض سهال جلگی رحلت نمود در ساله القریب بیت هزار کس بجنازه ایشان در
 بمزید فاضل الانوار جد امجد خود در محله رانیواری مدفون است دیگر جمعی از ایشان در
 فصاحت نشان درین زمان رحلت آری شد محمد اشرف ^{بیکنا} که گوی در بسته گوی این
 شعر از دست شعر در میان این همه آری بشعر به شعر اکرم بود و بیکنا که گفت به لطافت اجته
 بیک صبا و انشال اینها که هر همه تربیت یافتگان ملاس طع و محمد صناعی مشتاق اند و اکرم صبا
 جد امجدی نظر است در حقیقت جمعی از اهل کمال که درین نسخه تمام اجماع بر قوم قلم بر احوال نشان

مخبر است که در سن ۱۱۳۰ هجری قمری در شهر سنور آبادی در روز شنبه در شب شنبه در ساله میر عبد الوهاب سنور آبادی خلف الصدق میر محمد با ششم که ذکرش گذشت عالم فقایت دستگاہ منور و منتشر بود عمری در شغل قال احد و قال الرسول بسر برده صبیبه کلان حضرت مرشدی مرادی در غفدا بود و زیاده بر شتاد عمر یافته در شهر سلفیه در صلاح و بهوشیاء در گذشت ملازمین الدین ولد امجد خواجه عبد اللطیف که سیره خواجه زین الدین علی که ذکرش گذشت فاضل و کامل و مدقق از فضلاء عصر در حدت و دقت و ذکا سخاوت علو شان حسب نسب ممتاز بود در صلاح و تقوی و قناعت و آراستگی تمام داشت در شعر و انشا گوئی فصاحت از افزان بوده در امور معاش احتیاط کلی داشت صاحب کرم بود سن شصتین پنجاه و دو رسید بمرض سهال جلگی رحلت نمود در ساله القریب بیت هزار کس بجنازه ایشان در بمزید فاضل الانوار جد امجد خود در محله رانیواری مدفون است دیگر جمعی از ایشان در فصاحت نشان درین زمان رحلت آری شد محمد اشرف بیکنا که گوی در بسته گوی این شعر از دست شعر در میان این همه آری بشعر به شعر اکرم بود و بیکنا که گفت به لطافت اجته بیک صبا و انشال اینها که هر همه تربیت یافتگان ملاس طع و محمد صناعی مشتاق اند و اکرم صبا جد امجدی نظر است در حقیقت جمعی از اهل کمال که درین نسخه تمام اجماع بر قوم قلم بر احوال نشان

۱۳ از وقت است حسن بخیرتی از بیت ترا بمان دهد در همه جا دست ترا بماند بماند بماند بماند

نمی از نمی است که صورت تناظر گرفت و گرنه در هر قرن از اقران درون شهر بیرون بوجود آید باب فنون
 مشهور بودند هر چه نوشته شد فراخور علوم و اطلاق خود دست در همین مقدار منحصر اشخاص نیست
 کلیه بجز این را بجز غیرت نمی آید بود که جناب سیادت مرتبت و فضائل منزلت میر محمد یوسف معروف
 بنواجده پادشاه نقش بند و کبروی که در شهر سنه هزار و یکصد و چهل و هشت کتیمیر بوجود خود در زمین فرمودند
 از بعضی کلان لایت هند نقل سلب عقیده کمال از مردم کتیمیر فرمودند دیگر دوسه عزیز یکستور اظهار عقیده
 بند و ولایت نمودند هر چند جناب خواجہ معظم احمد بعد معاینه احوال معدود چند که در آنوقت از اوقات
 سلف آید و کار مانده بودند و زیارت گذشتگان استماع حالات ایشان نمودند کمال عقیده
 بابل کمال صوری و معنوی کتیمیر شدند در لاهور و استان دستان نیز داعزه آنجا ازین مقوله بیان کرد
 اما ک غیرت راقم بجزیت نام بجزکت آمد بر سبیل محبت در همانوقت در چند مرتب لبت شملیه احوال
 کمال تبسید رسائید و بجزت مراعات ترتیب تاریخ نگاری و حفظ سر رشته احوال گذاری ضبط
 سلاطین و حکام هر زمان ضرورت داشت بنحاطر بود که دیگر ذکر عزیزانی که از اهل کمال درین چند سال
 گزین شدند ملحق احوال گذشتگان نموده ختم رساله بر تعداد جمعی که امر و جزایغ افزود خانه علم و عمل
 مثل عالم و عال شیخ رحمة الله مدق کمال ملا محمد عظیم و جامع علوم نظاری و باطنی کمال و مکمل شیخ
 مولانا عبدالسلام معروف بولیل سبحانی و فقیه و فاضل ملا ابوالوفاسفتی و غیره درویشان سلسله که
 مستاد ای ارشاد بودند و حضرت جناب اخوان عبدالسلام صاحب علیه الرحمه وفات ایشان هر دو
 ماه شوال سنه گذشته بوقوع آمد پوشیده نماند چون قلم درین محل بید راقم حروف بمرض صعب
 مبتلا گردیده بنجر باشتند او اسباب ضعف شده و فرج شد کار این اخبار نیافت و اتمام رساله
 بر همین حالت معتمد دانسته و خصائص این شهر را پیش از ترتیب تقسیم آمده بود در ذیل خانم الحاق نمود
 وقت نشوید که با یکدیگر زیر نظر بودند بدین تفصیل است تاریخ سید علی و تاریخ رشیدی از میرزا
 و منتخب التواریخ از حسن بیگ تاریخ حیدر ملک چادر و درستی نامه بابا نصیب در جات ساوا
 از خواجده اسحاق نام وجود اسرار الا برار از بابا داود مشکونی و محقق فقرا و دیگر رساله ها حضرت مرث

ایشان شاکر در آمدند مولوی محمد انور بود با مولوی امان الله کتیمیری معارضه با محتاجه امیکرد بوساطت کبریا خان کوچا ری کمال
 خدمت اقبالیات جاکیر هم حاصل کرد و سبیل شریعیه فقهیه در چهار جلد جمع نمود و انوار النبوه از تصانیف اوست

<p>۱۹ ۳۶ علی</p>	<p>مراد و ماثر عالمگیری از مستعد خان یکدیگر تاریخ از بعضی متاخرین که تا اوسط عبد عالمگیر تصنیف شده اند</p>	<p>۵۵ ۱۳ هجری</p>
--	---	---

خاتمه در تذکار بعضی عجائب و غرائب کشمیر و احوال پرگنه جات این خطه و لپیذیر

اگرچه در کتب قدیمه عجائب و غرائب و کثیره و احوال بسیار نوشته اند لیکن آنچه بصحت رسید و تخریب
رسمی از ان میباید یکی از نوادرات و اوقات که وقت تخریب بجای این فقیر رسید اینست که
لفظ مبارک شرح کثیره بر است الحق که مراعات امور شرع درین شهر بعد ولایت ما در شهر نسبت
ببلا و دیگر بسیار دیگر امن و امان که خاصه این شهر بود محتاج اظهار نیست از حد و کثرت و اقرب
پکلی یکس تنهاری و پیه و اشرفی گرفته بلا و سواس میرفت و دیگر از انی غلات که با وصف آن فنا
قسمی که درین شهر بود از بلا و دیگر کمتر یاد میدهند و دیگر از طراوت و امان و نصارت آب هوا که منفع
مسافر و مقیم است کسی تا کجا شرح دهد و دیگر از چشمه سارها که جایجا جاریست تا چه مقدار توان نوشت
از انجمله در موضع کرشور پرگنه بجه چشمه ایست نزدیک تاسرو مار سرکه دو حوض بزرگست قریب بنالای
و عمقش را کسی نمیداند و میگویند که در آغاز ماه اردی بهشت که هنگام زراعت است در زمان
سابق مردم با اسباب ساز و سرود در انجا رفته بمذبحی چشمه می پرداختند گو سفیدی زبان نموده طعم
ترتیب میدادند بعد فراغ از تناول طعام آب چشمه طلب نمودند در عین استماع آب جریان
نی یافت هرگاه از آب استغنی می شدند باز همان دستور رفته می گفتند که آب کافی است آن چشمه
مختفی میگردد و این دو حوض که مذکور شد از عجائب روزگاست بالای کوه باغند کم کسی در انجا می رسد
ایضا بومه بامه پرگنه و نیو کوهی است در انجا مکانی است کناری نامی که اطراف آن تا دو میل
اصلاً آب نیست بتقدیر خالق قضا و قدر مالک خیر و شر پنج ماه ثور از بغل آن کوه بچرخ آب
جاری می شود دیگر باقی در انجا ممکن نمی باشد و دیگر در همین پرگنه نواحی شهر تالابست با کوه نام دریا
آن تالاب جزیره چند واقع است چراگاه مویشی مردم انجا هرگاه باو کشت می و جزایر کشت
کشتیها متحرک یابند و فتنه حیوانات خود را از راه خشکی که دو میل مسافت را دارد اراکس درین
در پرگنه با شکل طرف باره موله براه پوچھ پلانی است کوری مرگ نام دارد زیاده بر مقدار است و
زنگ گل که یکی به دیگر نمی ماند در میان جدول آبی مهارت قریب هفت میل شرعی نهایت خود
و طرف کلرگن خونیتر و پیشتر ازین صورت واقعت تخریب و صاف هر یک جدا جدا کتبی باید در پر
ساز الموضع پامین نزدیک شهابالدین پوره چهار از است بر آب با اگر هزار کس تمام روز در انجا

بماند نماز شام هر که ام بجانه خود روند علی الصباح پاکیزه مصفا می بیند گویا جادو بوده اند در پرگنه
 لار بر سر کوه رنگو سنگی چون نمودارست مقررست که در هر شتر و هم ماه فروردین از هر استان آن سنگ
 آب جاری میشود تا آن سنگ پر آب نمی شود و اگر در هزار کس از اینجا بردارند هیچ کمی نمی کنند بکشتبانه
 چنین می باشد بعد آن دوازده ماه خشک و خالی است و در آن پرگنه بر سر کوه جوی آب جانب شمال جاریست
 او زنگ نام دارد اگر حیوانات در موسم متوز گوشت گاو یا مرغ می پذیرند برف آنقدر می بارد که سی چهل هزار
 زیر برف غرق می شوند و در آن پرگنه کوهی است بلند هر سو که نام تاسر جا که قلعه در نظرست مار و کژدم
 نمی باشد و زیر دامن آن کوه مار و کژدم بسیار بسیار است که نظر نسبت بالارفتن آن کوه اسکان نیست
 زیرا که مجرب و عبور زنبور سرخ آنقدر ظاهر می شوند که رونده را باک نمی سازند و در پرگنه کامراج کوهی است
 بلند و درختها و گیاه آن کوه تمام شیر میباشند بعد هفت سال اگر کسی نیم گرز زمین را بکشد شعاع
 ظاهر میگردد که از آن آتش طعام می باید بخت در پرگنه دیوه سر چشمه است پهلو نام دارد که در
 بهار مردم از برای امتحان طالع می روند و طرفهای سفال خود را بر آن برنج می کنند و مام خود در آن
 طرف می نویسند در آن چشمه می اندازند و بعد یک ساعت همان روز باز آن طرف می آید و اگر طالع
 صاحب طالع خوش دارد و طعناش با تقسیم بر می آید و در پرگنه و چمن پاره در موضع بابل نزدیک سر خط
 بر سر کوه غار است امر ناخه نام و در آن غار چشمه است که از آن بخت بسته می شود و در نقصان ماه پانزده
 روز غائب می شود و پانزده روز دیگر که نور ماه در او ایش است بجمال می آید و بلندی آن چشمه با
 از یک گز است و بزبان هندی کنگ بهاد یونامند و دوازده ماه بر همین حال می باشد و در پرگنه
 در موضع بلبل و درخت عمر سفید است که تنه و جمع کثیر در زیر آن سایه توانند کرد با این همه
 اگر کبک شاهی رامی جنباند تمام شاخ و تنه آن می جنبند و بلزش می آید شاعری گفته است ۱۳ تنش از
 بلرز و چو درخت بلبل ایضا در کتبی و روتنی پوره جمالی بود در کلخن آن چراغی روشن می شد
 و حمام علی الدوم گرم بود گویند حکیم بوعلی سینا این حکمت کرده بود پیش ازین صد سال کسی بر
 معلوم کردن حکمت چراغ را کل کرده بود بار دیگر باز درست نتوانست کرد حکمت قدیم هم بر هم
 خورد و در پرگنه بزنگ در موضع نزول کام حوضی است سنگین سد باری نام یازده ماه خشک
 باشد و یکماه اول بهار هر روز سه بار آن حوض پر آب میشود هر مرتبه تا دوسه گری بقدر دوسه
 آسیاب آب جاری می شود و مشهورست که بانی آن بوعلی سیناست خدمت با بادا و و خاکی
 رحمته اند علیهم در تصنیفات خود نقل کرده است که در راه با بادرویشی صالح بود اینجا رفتند دید که از حمام

۱۲ حقیقت الامر آنکه در فرق او کمال از مردم موجود است و خاصیت کان زمر و این است که همیشه مار بزرگ در آن جا

مردم کفر از هر طبقه بسیاری شود آن سنگ بر هم زده هم بنامی مسجد نمود آب آن چشمه از زیر
 مسجد در وقت خود جاری می شود اگر چه از غراب بود لیکن آن درویش بقصد دفع آن بدعت
 دور فرمود و اینها در پرگنه ناگام در موضع کویه شور چشمه البیت که وقت زراعت شالی مردم
 آنجا گو سفندے بر سر آن چشمه می کشند و طعام بهتر ترتیب میدهند خوروه فاتحه سلامتی بنجوانند
 آب از چشمه جاری می شود هرگاه آب در کار نباشد باز بهمان دستور طعامی بچته ساختن فاتحه بنجوانند
 آب غاب می گردد و اینها در پرگنه دیوه سرور دامنه کویه چشمه البیت و اسبک نام وقت بهار جاری
 می شود باز تا بهار خشک میگردد و آب در غایت سردی و خوشگوار است اینها در پرگنه مارتند
 در موضع بومه زوه در دامن کوه غار البیت مشهور گوینداری کا نام شخصی در حوض آن کوه
 کنده و منتشای آنرا کسی نمی بیند از سبب بسیار تاریکیت غرض آنکاره حج گز و ارتفاع بهار
 گز و کسری قریب آن غار مقبره عفران بنه بابا بام الدین رشتی رحمت الله علیه که ذکر پیش گذشت
 واقعتاً تمامی آنکاره الحان در تصرف لشکر شب پز افتاده است بجا یک ساعت و حساب
 طبیعت میگردد و اطراف آن دانه صورت حجرهای که گویا معابد خلوتنگاه و شیشیان است
 ست و حیدر ملک چادورے در تاریخ خود نوشته که روزی بقصد تحقیق در آنکاره آدم
 نفر چراغها بدست گرفته و یک یک نار روغن بهر کرد می سپرده و مابین یکایک شمشیرهای
 مفاصله هر مشعلی بوده چون مسافتی بعد قطع شد در یک کنه ای که از آنفاصله است گز
 و دورش پنجاه گز رسیدیم چهار راه بنظم در آمد جانب است راهی چارچشم و جانب چار راه
 بالارویه در راه پیش طرف مابین می نمود یعنی مال با اسفل بود زمین سر سه راه دیرگی توانستیم
 مانسنگی در راه مابین رویه بجهت امتحان غلط نیده شد تا یک گری آواز فرود نمان آن سنگ
 در گوش می رسید و از سقف گنبد و غیره آبی می چکید اندک زمین تر شد بود در آن تنه
 کردند که کمتر و غنن مانده باز همانرا برگشته بیرون آمدیم بزرگی دیگر چون در آنجا
 آن غار در آمد بعد از اندک مسافتی طرف چپ در یک دید چون و امانت کردیم در آنجا
 آن فراست و مذکور است دیگر هم ازین قبر و ازین غار معلوم مرتقم است بنا بر تطویل مردم اعتماد
 بر همین قدر اکتفا نمود و اینها در همان موضع بالای بلن سجایت گویند بنا کرد حضرت پیر
 ست قدس سره بنوعی چون چکل قدیم آن مسجد بحالت قریب بان مسجد اطالیست
 میان اعطاط حجره دیگر است بقای آن در زیر آن چاد با این است که باروت و باروت و باروت

عاصی آنجا آویزاند چنانچه قصه ایشان مشهورست ایضا نزد یک بهمان مکان عمارت عالیہ بودست
 کہ ہر چہا طرفش دیوار ایوان دار سنگین ستونہا منقش سنگین بودند گویند تجانہ ساختہ پانزدہا
 کہ ہمیشہ در دولت قوت ضرب المثل بودند عجب نگار خانہ بود تا زمان سلطان شہاب الدین
 بحال بود در عہد ایشان مدتی آن تجانہ را پر از ہیزم کردہ سوختند و برہنہا کہ ساکن آنجا بودند
 بدر کردند تا الان آثار آن در اطراف میانہ اش بحالست و جاویران و محل عتبرنگاہ مکان حسرت
 بخش عمارت کہنہ قدیم است ایضا در موضع عیش مقام غارست کہ خدمت بابا زین الدین
 رحمۃ اللہ علیہ رفید حیات در آن غار درآمدند فرمودند کہ جاے بالای آن غار نیزہ من ظاہر
 شود مقبرہ خواہید ساخت ایضا تالاب اول از عجائب روزگارست ہر حد آن ہفت ہفت
 کردہ است کہ مقدار تمام دورش بیست و ہشت کردہ است و اکثر جاہا عمقش ندارد گویند
 ایست از دریا محیط اطراف آن کوستان واقع شد در چین تالابی مردم شکار تاز و مرغابی
 اکثرے کنند از انجملہ ملاحان در اہان ناہ ہزار ہا جمع شدہ کشتیہا را پر از شاخ و سنگ کردہ
 نواحی کنار جنوبی آب غرق می سازند در ہمان موسم یک سال گذشت اول ماہ اہان ہر
 کشتیہا خود استادہ میشوند کہ دیگرے بعد ہزار مشقت نام و نشان کشتیہا در نمی یابند
 ملاحان فی الفور کشتیہا را از آب برمی آرند پر از ماہی ایضا در تالاب ل در عہد قناتیہ از عمارت
 و باغات و کشتی ہر یون بطراوت و لطافت و مقرون عمارت بطرح بسیار شد و در ہر باغ جوئی
 سنگین فوارہ و آبشار تجصیص در باغات پادشاہی باغات امیران کہ ہر یک شکوفہ و سبزی بود
 مردم ایام بہار و گلاب کشتیہا سیرین مع جمعی از یاران درین تالاب میزدند و اقسام طعام
 سبزہ ہا نیز درختہاے سیر شکوفہ و بوتہ ہاے گلاب را غنڈال ہوامی خوردند جنت علیہ
 تجوی من تحتہا الانہار و فیہا ما تشہیہ الا نفس و تلذ الاعین
 حسب حال ایشان ست این نوع سیر و شکار و تفریح و تنعم غیر از کشتیہاے دیگر نشان نمی
 دہند و سوار کشتی کشتی ہر جمع سوار بہا تفوق دارد با نجات کہ جمعی از معاشران دستان
 از ہر جنس ہر گرا نحو صحتہ مرغوبست بزم رباب و یا صحبت کتاب در آن مہر و رفتار کشتی
 در کمال آسانی و مہواری فی تکلف کتابت کردن میسر است چہ جا امور دیگر فروش کشتی و پوشاک
 چیزے بہر سبب کہ قبل ازین خاصہ سلاطین بود و از اسلام باہر تا بارہ سورہ کہ خشکے چہا زخم
 منزل در عرض یک شبانہ روز براہ کشتی از میان نفس شہر زدند ہر چہ از حواجم ضرور باشند

۱۳۰
 ایچینان کردند

از هر جا تواند برداشت ایضا در پرگنه ویرناگ غار بیت و در آنغار چشمه ایست که سال و از ده
 ماه نیم می بندد و اگر حیانا در آن کسی در آید و پاره از آن نیم بخورد خوشگوار است و چون سرد
 می آرد سنگ سخت مانند بلور شود نیز کان نیم خاصه شهر کشمیر است ایضا در پرگنه پهان بیت
 که سال تمام نیم از اینجا بر می آید و هرگز کم نمی شود و خلق کثیر بر آن عمل نمند گاهی بسری بر بند
 میخورند و آب دریا که زمستان نیم می بندد بان لطافت و صفا گواری میباشند و از بلاد دیگر
 سیاحان نشان نمی دهند ایضا در کشمیر شکار جره باز بلطافتی معمولست تعلق بدیدن دارد
 هنگام شکار در میان کشتیها بایران و دوستان در یکجای می نشینند بدست هر کدام کمر
 خواهند باز جره میدهند و در میان تالاب و رود چند تالاب دیگر و تهنه نار و گره و پیمه سرخ و
 سرکه مخصوص این کار است سیرکنان باز جره را بمرغابی می پرانند و باز جره شکار گرفته در آب
 صاف می نشینند تا کشتی میرسد و او را بامر غابی می دارند تا سپر ساختن آن بار دیگر می پرانند
 بهمان روش اگر صد باز جره باشند سیر می شوند و گاهی شکار گرفته خود بکشتی صاحب
 شکار می آید و در کشتی هم طعام بچینه می شود و وقت بهار کناره آن تالاب با پر از گل و گلزارها
 باشد و بر سر آن انواع گل بایران متعدد و راحت افزا و غمزد است و عکس آن در آب می نماید طر فو لند
 روحانی نمیدهد و هنگام خزان هم یک قسم فرجی بدل می رسد که دل ال سیر و بصردیده بدست در بسیار سبب
 در و عشق میگردد و در خزان باعث فنا و غمست میشود و بعضی اوقات در اکثر جویها در زیر آب
 و گلزار بزرگی نمودار است که اکثر مدقوقان قدیم المرض بنظر آن صحت می یابند و بر بالای آن آب
 صاف می رود و در شاه آباد که سیرگاه پادشاهان است چشمه نادر واقع شده چنان جوی آب بهرگز
 سیر و منبع اصلی دریا بیت و انهار کلان کشمیر گویا همانست عمقش هیچگاه معلوم گشتیست
 ایضا در موضع توابع موله سمت لار در زمین خشک صیادان را چوب فرازیست که خاصه مانی
 گیران این دیار است آنرا در سوراخی فرو میسازند از همان سوراخ نیم شش ماسی بیچیه آید
 بیرون می آید ایضا در پرگنه اولر چشمه ایست بنوعی که در سال خشک متواتر آب مونس آن
 بالای آن چشمه گریه و زاری می کنند و بزبان خشوع و خضوع استند و آب می نمایند مجرد این نوع
 آب پدید میشود بارانی و بخواب فضل از روی متعاطی می گردد ایضا در همین پرگنه سنگ و ن
 بگذشته متصل تندی پوره چشمه ایست که بعین العفوت شهرت دارد یعنی چشمه کند و مجرد غوطه زدن
 صاحب جرب از زحمت خلاصی مییابد همان کان که گریه دست و عبارات آن نیز اکثری است

آب و قلعہ و سواد بخارست رویہ کہ از انست دلالت صیرحہ بران می کند صاحب قولنجر این زمانہ
 ست ایضا چشمہ الیت واقع در قریہ لوکہ بون مسمی بکالون بصورت کشادہ و معنی واحد العین و جہ تسمیہ
 این است کہ ہر قدر ماہی در ان چشمہ است یک چشم دارد و ایضا در پرگنہ شاہ آبا چشمہ الیت موسوم
 بہ بون کہ یک نفس آب بسیار از ان چشمہ می جوشد و نفس دیگر منقطع میگردد و چنانچہ در فروردین
 یک قطرہ آب در آن چشمہ یافتہ میشود در روز و شب ماہ و سال پیوستہ بدین منوال است ایضا
 در بلاق پرگنہ دہین پارہ عاریت پیوستہ سقف آن غار آبی متر شخمی شود و جوہرے از آن
 منعقد میگردد و موسوم بامرنا تھ است موافق دال نقصان ماہ در تریاید و کمتری باشد در ایام تحت
 اشعاع از ان اثرے نیم ماہ ہر ماہ و سال ہمین دستور چنین واقع میشود و ہنوز کتبی و جوگیان و پستان
 از ہند آخر سرطان بنا بر امکان عبور از بخت فراغ از برف و سہولت سر بار بر سر ان چشمہ میرود و سوا
 ایام اثرے از چرندہ و پرندہ و شجر و شتر در ان نواحی نیست در میان آن غار یک جفت کبوتر بان پران
 کشادہ مشاہد می نمایند نازل این حکایت ہنودند و العہدۃ علیہم ایضا در پرگنہ مذکور در قریہ کہ
 چشمہ الیت اگر بالای چشمہ فریاد و فغان بظہور آید خیالی از ان ظہور می کنند ہر قدر فریاد بیشتر
 چشمہ بیشتر است ایضا در قریہ بہاک پرگنہ بیروہ چشمہ الیت مسمی بر ان کہ اگر از خارج صد و آشتی
 اتفاق افتد آب چشمہ چنان متلاطم میشود کہ امواج از کنار گذشت بکنار مردم میرسد ایضا در
 در پرگنہ دیوہ سر ماہین چشمہ الیت گرد آن چند چوب بزرگ واقعت ہر گاہ ساکھ غریب و میباید
 آن چشمہ متلاطم می آید آن جو بہا بر ہم می خورد متوطن آن سر زمین از مشاہدہ این حالت استنباط
 وقوع حادث می کنند ایضا در پرگنہ کوٹھار چشمہ الیت مسمی بچو ہر این چشمہ نملو از اقامت ظروف
 سفالین ست ہر چند مردم می خوانند کہ ظرف را از چشمہ براند صورت نمی بندد ہر گاہ بطرف
 اختیار از دست رہا شدہ تحت تحت میگردد تا رسیدن باز بہ قعر آب بہم می پیوندند ایضا در
 قریہ بچیمہ کام متعلق پرگنہ دیوہ سر چشمہ الیت مسمی بوا سک ہر وقت کہ مزار عمان بخت زراعت
 محتاج بآبی شوند فی خواست استند عام مقدار دہ آسیاب آب از ان می جوشد و صورت عدم
 ضرورت یک قطرہ آب از ان چشمہ یافتہ نمی شود ازین مقدار بعضی عیون معینہ بقلم آمد و گرنہ اکثر ان
 خالی از چشمہ نیست تخصیص سمت اسلام آباد کہ در ہر کوچہ و خانہ و بازار انہار خوشگوار از چشمہا
 فیض آثار جریان دارد و ظرف سنگ سفید عجائب غرائب است کہ تعلق دیدن دارد و نیز بالای دیوہ سر
 مکانی ست بر کوہ کہ آب از ان بدستور چادر آب یادہ از ہزار درعہ می ریزد و بالا کوہ چند ماہ متعلق

یکدیگر از یک لخت سنگ واقعت مسمی بگوهر قیصر که ابداع و اختراع آن از حیثه عقل بشری بیرون است
و یا بلا واسطه صنایع صانع همچون ست و ازان کوه گذشته توصیفست مشهور کی سزناک که تالاب کلانی است
لختهای برف مثل کوه پاره‌هایی مبالغه هر کدام زیاده بر صد خردار در میان میگردد وقت بارش باران
که مجال که آن طرف تواند دید و عبور بان سمت تواند کرد تا آنکه فوجی همراه نباشد صورت ندارد و بهترین
غراب کشمیر شالی که مخصوص همین شهر است در عرب و عجم چنین تخفگی و خوش قماش می‌وزی و سبکی و
دیر پایدگی موجود و مخلوق نیست با این اوصاف اکثر اهل عالم از فیض فائده چه با استعمال و چه
تحویل و تجارت منتفع و متمتع اعجاب عجیب است اینک مختصران بعضی با فندک این چنین جنس در کشمیر قومی است
صعب‌تر و عاجزترین مردم هرگز روی ز فاه نمی‌بیند و همیشه محتاج و متبذل می‌باشد فاما محالات
متعلقه اینصوبه مخفی نماند که در وقت راهها و سلاطین کشمیر نصران آنها تا کابل و تالاب هور بلکه با اوقات
تا دلی پیشتر ازان می‌بود چنانچه اشاره بان در اوراق گذشته گذشت تصرف و عمل آنها در وقت
بیتین و کشتوار و جمون و غیر آن بود و هر روز کثرت از تعلقه دایمان اینجا بدینست الحال در نسخه
پادشاهی پنجاه و پنجم محالست که حاصل آنهمه بدست و شت کرور در اهمست بدین تفصیل از پرگنه
معمول کشمیر چهل نه محال از ملک هر دو بیت و غیر شش محال و از ده محال بلاقیه مواضع است
از جمله دو از ده محال حاصل هفت محال بواجبی ضبط نمیشود بکلی دارد در میال و متور و کاشیال
و کلاب کهل پنجم محال دیگر اگر چه تعیین مواضع ندارد لیکن حاصلش بضبط در نمی‌آید با نهال و پوچ
در آجور و آدون و نوشهره سی و هفت محال تعیین مواضع دارد و مجموع آن سه هزار و دو صد و هفتاد
قریه است پرگنه ناگام دو است و دو قریه و ما پنجاه سون هشتاد و نه قریه پرگنه و لری کبیر است
و یک قریه است پرگنه پنجمه یکصد و چهار قریه پرگنه و سوسی قریه پرگنه آوران است و شت
قریه پرگنه اندر کوٹ هشت قریه پرگنه بیروه یکصد و هشتاد و دو قریه پرگنه بانگل است و سوسه
پرگنه نپاک شصت و چهار قریه پرگنه بانو شصت و سه قریه پرگنه پنجمه یکصد و شصت و سه قریه
سی و دو قریه پرگنه تیکام چهل و شش قریه پرگنه دیوه سر یکصد و شصت و دو قریه پرگنه وین
پاره هشتاد و قریه پرگنه دهنو یکصد و شصت قریه پرگنه کها و پاره یکصد و دو قریه پرگنه زین کبر
سی قریه پرگنه شاوره پنجاه و دو قریه پرگنه مارتند یازده قریه پرگنه اسلام آباد یکصد و
شش قریه پرگنه شاه آباد است و یک قریه پرگنه کوٹهار چهل یک قریه پرگنه و چنار و کها و
هر دو پنجاه و شش قریه پرگنه کرور پن شصت و شت قریه پرگنه کویا سون پنجاه و پنج قریه

پرگنه کهونی چهارده قریه پرگنه کامراج چهارصد و شصت و نه قریه پرگنه محمد آباد سی قریه اناست
ملک بیرون از پرگنه کشمیر ست تبت بزرگ و تبت خورد و کشتوار و گلگت و می شال و سر شال
که در زمان سلاطین خراج هر ملک ضبط می آمد اما بعد فطرت سلاطین که ملک بچکان رفت بهر دور
از تصرف بدر رفت الا از بتتین کشتوار که در دور پادشاهان تیموریه نامی از تصرف بتتین
دیور شمال و لوازم آن بحصول میا بجا میدر شمی از ان در اوراق سابقه گذشت خاتم

بنام ایزد مرتب شد کمای
بمی کردم بلوح سینه تصویر
مدد از لشکر توفیق جستم
زدیون حقیقت برده ام راه
بدا و غنبر افشان کرد امداد
بذکر صاف طبعان خامه من
بود هر صفحه او چون حدیقه
هم چون دفتر گل عشیرت انگیز
بسان سینه دانا صفا بخش
قلم آسادرین سودا و دیدم
مرا زین قصه پروازی چه حاصل
غرض لغتی است که با یاد ماند
بازل نیستی دارم هوای
مگر صاحب دلی روز بر حمت
ز راه صدق بی سوی دریائی
ز تجدید تجریر این صحیفه
قلم در فکر تار بخش روان شد
اگر پرسند تار بخش چنان بیاید
گرامی نامم کاری چه فرمود

گرامی نامم از فضل الهی
شوم زینت ده گلزار کشمیر
سرخ از گوهر تحقیق جستم
با حوال شه دور ویش آگاه
تجربه کمال اهل ارشاد
چو شمع افروز نور نامن
مزن از مضامین دقیقه
همه چون سینه سنبل دلاویز
چو چشم مردم بینا ضیاءش
بسی بخار سیه بختی کشیدم
بجز ذکر جو المزدان و اصل
الهی تا ابد آباد ماند
که هستی را نمی بینم بقای
فتا ند از مروت دست بخت
کذب بر حال این سکین دعائی
مرتب شد تا بنین لطیفه
ازین معنی که فیضیان رسما شد
بگو زرتیب ابو الجمان یافت
که زینت زینت کشمیر افروز

ابواب الجمان

الراقم قاضی نظام الدین خانیاری

تمام شد

فہرست مطالب کتاب تاریخ کشمیر تصنیف خواجہ اعظم ودھیری

مطالب کتاب	صفحہ	مطالب کتاب	صفحہ	مطالب کتاب	صفحہ	مطالب کتاب	صفحہ
۵۱	مولانا کبیر ...	۳۷	سید فخر الدین ...	۳۸	سید جمال الدین	۱	این کتابی عہد محمد شاہ پاشا
۵۲	مولانا جمال الدین ...	۳۸	سید تاج الدین ...	۳۹	سید کمال الدین جمہا	۲	تصنیف شدہ
۵۳	سید حسین منطقی ...	۳۹	سید ضیاء الدین ...	۴۰	سید کمال ثانی	۳	مقدمہ
۵۴	سید بہار الدین گنج بخش ...	۴۰	شیخ جمال الدین ...	۴۱	سید جمال الدین محمد شاہ	۴	در احوال صفات کشمیر
۵۵	سید بدر الدین ...	۴۱	عارف عالی گوہر ...	۴۲	سید فیروز رحمانہ	۵	قسم اول بیان ابتدائی نامی این
۵۶	سید حسین بلاذری رومی	۴۲	سید نور الدین	۴۳	سید محمد کاظم ...	۶	صوبہ و وجہ تسمیہ کشمیر
۵۷	سید نور الدین زین العابدین	۴۳	سید تنہا الدین و حضور اقصیٰ	۴۴	سید کرن الدین و فخر الدین	۷	بیان حکومت کوٹان و
۵۸	سید جابناز ...	۴۴	سید محمد نورستانی	۴۵	سید محمد قسیمی	۸	پانڈوان و راجہ ہاویان
۵۹	سید ہلال ...	۴۵	صدر الدین خراسانی سید خواجہ	۴۶	سید عزیز الدین سید مراد	۹	حکومت کفار کہ از راجہ
۶۰	بابا حاجی ادھم ...	۴۶	سید محمد مدنی	۴۷	سید احمد	۱۰	او گنڈ تاراجہ زو جو فریب
۶۱	شیخ بہار الدین	۴۷	سید محمد کرمانی ...	۴۸	مولانا پیر محمد	۱۱	و کسین و مذرا از ابتدائی آبادی
۶۲	سید محمد بن علی	۴۸	سید فخر الدین ...	۴۹	شیخ سلیمان ...	۱۲	کشمیر ۳۵۰ عجمی جائزہ
۶۳	سید حاجی مراد ...	۴۹	سید محمد زبیر کوشا	۵۰	شیخ احمد خوشخوان	۱۳	سہ صد کسری لافچی نازوانی کرڈ
۶۴	سید حبیب کرمانی	۵۰	سید محمد عبید اللہ	۵۱	سید بہار الدین	۱۴	بیان ابتدائی شیوع اسلام
۶۵	سید محمد منطقی ...	۵۱	سید حسین منطقی	۵۲	سید محمد بہتقی	۱۵	کشمیر بقدم فیض زو دم مسلح
۶۶	سید حبیب مدد سرفرازی	۵۲	سید حسین دسید محمد امین	۵۳	سید محمد عین پوشش	۱۶	رضوان علیہ کہ راجہ رتجو الی کشمیر
۶۷	سید تنہا الدین بٹمرہ	۵۳	سید محمد افضل	۵۴	سید بہار الدین	۱۷	اول شرف باسلام در ۳۵
۶۸	سید موسیٰ مودہ سادات	۵۴	سید حبیب اللہ	۵۵	سید نعمت اللہ	۱۸	احوال شیخ الانام بلیس شاہ
۶۹	سید محمد علی کبر خج غلیب	۵۵	سید محمد علی راجہ	۵۶	سلطان کنڈریت سنگھ	۱۹	بیان شجاعت و حکومت فی
۷۰	سید محمد علی راجہ	۵۶	سید محمد اویسی	۵۷	سید محمد ہدایتی زونڈا پیر	۲۰	کوٹہ دین نام ...
۷۱	سید محمد علی راجہ	۵۷	سلطان علی لرونڈا سادات	۵۸	بنائے سجد جامع	۲۱	تاریخ حکومت شہیر عقب سلطنت
۷۲	سید محمد علی راجہ	۵۸	سلطان بہار الدین	۵۹	ابتدائی تعمیر قلعہ علی	۲۲	شمس الدین پیر سن
۷۳	سید محمد علی راجہ	۵۹	سلطان بہار الدین	۶۰	وانام و ...	۲۳	ذکر بادشاہ کا ملہ رسہا
۷۴	سید محمد علی راجہ	۶۰	سلطان بہار الدین	۶۱	سید محمد ہمار	۲۴	سلطان قطب الدین
۷۵	سید محمد علی راجہ	۶۱	سلطان بہار الدین	۶۲	سید احمد ساداتی	۲۵	حضرت سید علی ساداتی
۷۶	سید محمد علی راجہ	۶۲	سلطان بہار الدین	۶۳	سید محمد حسین	۲۶	تاریخ کشمیر سید
۷۷	سید محمد علی راجہ	۶۳	سلطان بہار الدین	۶۴	سید محمد حسین	۲۷	سید حسین ساداتی
۷۸	سید محمد علی راجہ	۶۴	سلطان بہار الدین	۶۵	سید محمد حسین	۲۸	سید سید
۷۹	سید محمد علی راجہ	۶۵	سلطان بہار الدین	۶۶	سید محمد حسین	۲۹	سید سید

مطالکتاب	مطالکتاب	مطالکتاب	مطالکتاب	مطالکتاب
سلطان حسن شاہ پیر حیدر	۶۷	علی شاہ چک	۹۲	خواجہ ابراہیم کول
واقعہ آتش کہ مسجد جامع و خانقاہ علی ہونہو آمدن میر شمس اعلیٰ شیعہ	۶۸	یوسف شاہ بن علی شاہ	۹۳	عین شاہ مجذوب
سید بر خور دار	۶۹	گوہر شاہ چک	۹۴	زینبی شاہ از قوم چک
شیخ شمس الدین بغدادی	۷۰	ملا عینی شیو شاہ کوہر ملا	۹۵	ناک شاہ عبدالرحمن
سید جعفر	۷۱	جامی بی ادبی کردہ	۱۰۰	بدیع الدین بادی شاہ
بابا پیم ریشی لاری	۷۲	قسم سیوم	۱۰۱	سید زندہ شاہ
بابا شمس الدین	۷۳	در ذکر ابتدائے تخییر	۱۰۲	شاہ فتح اللہ
شیخ پر بازو و حب الدین	۷۴	سلاطین چغتایہ	۱۰۳	میر ابو الفتح
ذکر و پریشیاں تادہ کس	۷۵	سید احمد کرمانی	۱۰۴	بابا طالب صفحانی
حضرت پیر حسن شاہ	۷۶	قاضی حبیب دلا فیروز	۱۰۵	مولانا میر علی و نامی
واقعہ آمدن شمس اعلیٰ شیعہ	۷۷	ملا الہاس و ملا جوہر	۱۰۶	ملا نامی ثانی
شمس الدین پیر حیدر شاہ	۷۸	کنگلی ریشی میری ریشی	۱۰۷	مولانا محمد
پیر حسین شاہ بن محمد شاہ	۷۹	شیخ زینبی مریدان	۱۰۸	مولانا محمد امین مستغنی
ابراہیم شاہ پیر اسماعیل شاہ	۸۰	امی ریشی	۱۰۹	ابو ریشی
نازک شاہ پیر فتح شاہ	۸۱	محبوب عالم شیخ حمزہ	۱۱۰	ملا محمد جمال
سید احمد سید جمال الدین	۸۲	سید اسماعیل شامی	۱۱۱	ملا محمد کمال
سید نصر الدین بابا فتح اللہ	۸۳	سید میر میرک	۱۱۲	شیخ عبد الکریم
زینبی ریشی و ناک ریشی	۸۴	ہروی ریشی بابا	۱۱۳	میر محمد خلف صرغی
مولانا رضی الدین شیعہ	۸۵	شیخ نوروز ریشی	۱۱۴	شیخ اسماعیل حشتی
میر داؤد مولانا کمال	۸۶	خواجہ شمس الدین پال و	۱۱۵	شیخ محمد یوسف
مولانا نونئی ملا شکر	۸۷	شیخ احمد قارنے	۱۱۶	خواجہ بہار الدین خوارزمی
مولانا بصیر قاضی ابراہیم	۸۸	بابا داؤد خاکے	۱۱۷	شیخ زویے ریشی
مولانا محمد سید کرمانی	۸۹	ذکر قدم آنحضرت صلعم	۱۱۸	میر محمد افضل
شاہ کالو	۹۰	بابا ولی ترکستانی	۱۱۹	خواجہ حسن قادری
آغاز سلطنت چنگان	۹۱	شیخ یعقوب صرغی	۱۲۰	خواجہ اسحاق قادری
غازی شاہ چک	۹۲	خواجہ طاہر نسیت	۱۲۱	شیخ حسن
سید کمال رحمتہ اللہ علیہ	۹۳	خواجہ داؤد طوسی	۱۲۲	شیخ بہرلم گور سنگے
سید شاہ برادر غازی	۹۴	میر سید مسافر	۱۲۳	شیخ حیدر لاری
	۹۵	سید محمد بن پویش	۱۲۴	شیخ بایزید ثمنہ کی
	۹۶	بابا مسعود پیروردی	۱۲۵	مخدوم حاجی موسیٰ
	۹۷		۱۲۶	ملا حاجی گنٹے
	۹۸		۱۲۷	
	۹۹		۱۲۸	
	۱۰۰		۱۲۹	
	۱۰۱		۱۳۰	
	۱۰۲		۱۳۱	
	۱۰۳		۱۳۲	
	۱۰۴		۱۳۳	
	۱۰۵		۱۳۴	
	۱۰۶		۱۳۵	
	۱۰۷		۱۳۶	
	۱۰۸		۱۳۷	
	۱۰۹		۱۳۸	
	۱۱۰		۱۳۹	
	۱۱۱		۱۴۰	
	۱۱۲		۱۴۱	
	۱۱۳		۱۴۲	
	۱۱۴		۱۴۳	
	۱۱۵		۱۴۴	
	۱۱۶		۱۴۵	
	۱۱۷		۱۴۶	
	۱۱۸		۱۴۷	
	۱۱۹		۱۴۸	
	۱۲۰		۱۴۹	
	۱۲۱		۱۵۰	
	۱۲۲		۱۵۱	
	۱۲۳		۱۵۲	
	۱۲۴		۱۵۳	
	۱۲۵		۱۵۴	
	۱۲۶		۱۵۵	
	۱۲۷		۱۵۶	
	۱۲۸		۱۵۷	
	۱۲۹		۱۵۸	
	۱۳۰		۱۵۹	
	۱۳۱		۱۶۰	
	۱۳۲		۱۶۱	
	۱۳۳		۱۶۲	
	۱۳۴		۱۶۳	
	۱۳۵		۱۶۴	
	۱۳۶		۱۶۵	
	۱۳۷		۱۶۶	
	۱۳۸		۱۶۷	
	۱۳۹		۱۶۸	
	۱۴۰		۱۶۹	
	۱۴۱		۱۷۰	
	۱۴۲		۱۷۱	
	۱۴۳		۱۷۲	
	۱۴۴		۱۷۳	
	۱۴۵		۱۷۴	
	۱۴۶		۱۷۵	
	۱۴۷		۱۷۶	
	۱۴۸		۱۷۷	
	۱۴۹		۱۷۸	
	۱۵۰		۱۷۹	
	۱۵۱		۱۸۰	
	۱۵۲		۱۸۱	
	۱۵۳		۱۸۲	
	۱۵۴		۱۸۳	
	۱۵۵		۱۸۴	
	۱۵۶		۱۸۵	
	۱۵۷		۱۸۶	
	۱۵۸		۱۸۷	
	۱۵۹		۱۸۸	
	۱۶۰		۱۸۹	
	۱۶۱		۱۹۰	
	۱۶۲		۱۹۱	
	۱۶۳		۱۹۲	
	۱۶۴		۱۹۳	
	۱۶۵		۱۹۴	
	۱۶۶		۱۹۵	
	۱۶۷		۱۹۶	
	۱۶۸		۱۹۷	
	۱۶۹		۱۹۸	
	۱۷۰		۱۹۹	
	۱۷۱		۲۰۰	

صفحہ	مطالعہ کتاب	صفحہ	مطالعہ کتاب	صفحہ	مطالعہ کتاب	صفحہ	مطالعہ کتاب
۱۳۲	شیخ بابا حسین	۱۲۳۳	ملا حسین گنائے	۱۳۲	ملا حسین گنائے	۱۳۲	شیخ بابا حسین
۱۳۳	ملا حسین خباز ...	۱۲۳۴	خواجہ حمید	۱۳۳	خواجہ حمید	۱۳۳	ملا حسین خباز ...
۱۳۴	فیروز شاہ مجذوب	۱۲۳۵	خواجہ عبدالعزیز غازی	۱۳۴	خواجہ عبدالعزیز غازی	۱۳۴	فیروز شاہ مجذوب
۱۳۵	شاہ یعقوب مجذوب	۱۲۳۶	ملا حمید ر ملا حافظ ..	۱۳۵	ملا حمید ر ملا حافظ ..	۱۳۵	شاہ یعقوب مجذوب
۱۳۶	خواجہ صادق ...	۱۲۳۷	ملا عبدالرزاق ملا ابوالحسن	۱۳۶	ملا عبدالرزاق ملا ابوالحسن	۱۳۶	خواجہ صادق ...
۱۳۷	ملا حبیب گنائے	۱۲۳۸	شام بابا حاجہ بابا ...	۱۳۷	شام بابا حاجہ بابا ...	۱۳۷	ملا حبیب گنائے
۱۳۸	قاضی ابوالقاسم سیالکوٹی	۱۲۳۹	شیخ بابا علی بنکر ریشی	۱۳۸	شیخ بابا علی بنکر ریشی	۱۳۸	قاضی ابوالقاسم سیالکوٹی
۱۳۹	ملا حبیب میر عدل	۱۲۴۰	ملا شکر ریشی شمس الدین لودکوٹی	۱۳۹	ملا شکر ریشی شمس الدین لودکوٹی	۱۳۹	ملا حبیب میر عدل
۱۴۰	ملا علی پستک	۱۲۴۱	حاجی حسن بابا صالح	۱۴۰	حاجی حسن بابا صالح	۱۴۰	ملا علی پستک
۱۴۱	خواجہ علی پنو ...	۱۲۴۲	شیخ صالح لکھری	۱۴۱	شیخ صالح لکھری	۱۴۱	خواجہ علی پنو ...
۱۴۲	ذکر ریشی و بعضی مشائخ	۱۲۴۳	شیخ بابا طاہر مولانا یوسف	۱۴۲	شیخ بابا طاہر مولانا یوسف	۱۴۲	ذکر ریشی و بعضی مشائخ
۱۴۳	برصا شہ صفحہ ۱۳۵	۱۲۴۴	ترکی بابا مجنون علی الماک	۱۴۳	ترکی بابا مجنون علی الماک	۱۴۳	برصا شہ صفحہ ۱۳۵
۱۴۴	مرفوم ست ...	۱۲۴۵	حاجی طوسی ابو کاوس	۱۴۴	حاجی طوسی ابو کاوس	۱۴۴	مرفوم ست ...
۱۴۵	شیخ حبیب	۱۲۴۶	ملا باقر صباغ ملا باقر ناز	۱۴۵	ملا باقر صباغ ملا باقر ناز	۱۴۵	شیخ حبیب
۱۴۶	ملا منظر حسری	۱۲۴۷	ملا یوسف چمک	۱۴۶	ملا یوسف چمک	۱۴۶	ملا منظر حسری
۱۴۷	ملا میر حسین ...	۱۲۴۸	قاضی عبدالعزیز ملا رٹی	۱۴۷	قاضی عبدالعزیز ملا رٹی	۱۴۷	ملا میر حسین ...
۱۴۸	اوجی کشمیری ...	۱۲۴۹	میر محمد باقر خلیفہ میر محمد زکریا	۱۴۸	میر محمد باقر خلیفہ میر محمد زکریا	۱۴۸	اوجی کشمیری ...
۱۴۹	ابو المنظر شہا بابا الدین	۱۲۵۰	ذکر شعرا و سخن سنجان	۱۴۹	ذکر شعرا و سخن سنجان	۱۴۹	ابو المنظر شہا بابا الدین
۱۵۰	شاہ عجمان پادشاہ	۱۲۵۱	ملا ذہبی و ابیاتش	۱۵۰	ملا ذہبی و ابیاتش	۱۵۰	شاہ عجمان پادشاہ
۱۵۱	خواجہ غاورد محمود حضرت شاہ	۱۲۵۲	محمد جان قدسی	۱۵۱	محمد جان قدسی	۱۵۱	خواجہ غاورد محمود حضرت شاہ
۱۵۲	مرفون در لہور ست ...	۱۲۵۳	ملفوظ ...	۱۵۲	ملفوظ ...	۱۵۲	مرفون در لہور ست ...
۱۵۳	شاہ مراد بخش ...	۱۲۵۴	محمد قلعہ سلیم	۱۵۳	محمد قلعہ سلیم	۱۵۳	شاہ مراد بخش ...
۱۵۴	علی مردان خان ...	۱۲۵۵	کلبیہ موسوم بہ طالبیہ	۱۵۴	کلبیہ موسوم بہ طالبیہ	۱۵۴	علی مردان خان ...
۱۵۵	ترتیب خان ...	۱۲۵۶	تاریخ وفات او	۱۵۵	تاریخ وفات او	۱۵۵	ترتیب خان ...
۱۵۶	حسن بیگ ...	۱۲۵۷	میر تقی شاہ ...	۱۵۶	میر تقی شاہ ...	۱۵۶	حسن بیگ ...
۱۵۷	علیمردان کرت دوم	۱۲۵۸	بلانڈ بی سٹا ...	۱۵۷	بلانڈ بی سٹا ...	۱۵۷	علیمردان کرت دوم
۱۵۸	بابا نصیب غازی	۱۲۵۹	معیب کشمیری شاعر	۱۵۸	معیب کشمیری شاعر	۱۵۸	بابا نصیب غازی
۱۵۹	شیخ شمس الدین	۱۲۶۰	بہی شاعر	۱۵۹	بہی شاعر	۱۵۹	شیخ شمس الدین
۱۶۰	سید ریشی ...	۱۲۶۱	نثر تے شاعر	۱۶۰	نثر تے شاعر	۱۶۰	سید ریشی ...
۱۶۱	خواجہ زین الدین ...	۱۲۶۲	مولانا محمد علی ہرنوئی	۱۶۱	مولانا محمد علی ہرنوئی	۱۶۱	خواجہ زین الدین ...
۱۶۲	خواجہ ہاشم قاضی عارف	۱۵۸	مشرقی شاعر	۱۶۲	خواجہ ہاشم قاضی عارف	۱۶۲	خواجہ ہاشم قاضی عارف
۱۶۳	عنایت خان استغنا	۱۵۹	محمد اود گناب عالمگیر	۱۶۳	محمد اود گناب عالمگیر	۱۶۳	عنایت خان استغنا
۱۶۴	محمد رفیع منشی کشمیری	۱۶۰	میر شاہ بابا ...	۱۶۴	میر شاہ بابا ...	۱۶۴	محمد رفیع منشی کشمیری
۱۶۵	ابراہیم خان کرت ثانی	۱۶۱	خواجہ مومن چیل	۱۶۵	خواجہ مومن چیل	۱۶۵	ابراہیم خان کرت ثانی
۱۶۶	حفظ احمد خان ...	۱۶۲	ملا حاجی گنائے	۱۶۶	حفظ احمد خان ...	۱۶۶	حفظ احمد خان ...
۱۶۷	ابوالفتح خان ...	۱۶۳	خواجہ محمد نو پیکرے	۱۶۷	ابوالفتح خان ...	۱۶۷	ابوالفتح خان ...
۱۶۸	بابا اود مشکوتے	۱۶۴	شیخ داؤد معروف	۱۶۸	بابا اود مشکوتے	۱۶۸	بابا اود مشکوتے
۱۶۹	میر ہاشم برہا شہ صفحہ	۱۶۵	بیتہ مالودر شاہ رحلت کرد	۱۶۹	میر ہاشم برہا شہ صفحہ	۱۶۹	میر ہاشم برہا شہ صفحہ
۱۷۰	خواجہ قاسم تریزی	۱۶۶	اخوند ملا شاہ	۱۷۰	خواجہ قاسم تریزی	۱۷۰	خواجہ قاسم تریزی
۱۷۱	محمد افضل تنو	۱۶۷	شیخ نجم الدین	۱۷۱	محمد افضل تنو	۱۷۱	محمد افضل تنو
۱۷۲	عبدالرشید زکریا	۱۶۸	میر محمد علی قادری	۱۷۲	عبدالرشید زکریا	۱۷۲	عبدالرشید زکریا
۱۷۳	محمد امین صوفی	۱۶۹	ابراہیم خان پسر علی میرزا	۱۷۳	محمد امین صوفی	۱۷۳	محمد امین صوفی
۱۷۴	نور بابا ابوالفتح	۱۷۰	اسلام خان ...	۱۷۴	نور بابا ابوالفتح	۱۷۴	نور بابا ابوالفتح
۱۷۵	اخوند ملا نازک ...	۱۷۱	سیف خان ...	۱۷۵	اخوند ملا نازک ...	۱۷۵	اخوند ملا نازک ...
۱۷۶	حاوڈ محمد صادق	۱۷۲	مبارز خان ...	۱۷۶	حاوڈ محمد صادق	۱۷۶	حاوڈ محمد صادق
۱۷۷	خواجہ ہاشم و خواجہ حسن	۱۷۳	سیف خان کراہ دوم	۱۷۷	خواجہ ہاشم و خواجہ حسن	۱۷۷	خواجہ ہاشم و خواجہ حسن
۱۷۸	عارف امی دہا ریشی	۱۷۴	انتخار خان ...	۱۷۸	عارف امی دہا ریشی	۱۷۸	عارف امی دہا ریشی
۱۷۹	دار لودریشہ بابا	۱۷۵	قوام الدین خان ..	۱۷۹	دار لودریشہ بابا	۱۷۹	دار لودریشہ بابا
۱۸۰	مہدی ریشہ بابا	۱۷۶	ذکر ارباب کمال ..	۱۸۰	مہدی ریشہ بابا	۱۸۰	مہدی ریشہ بابا
۱۸۱	مہدی بابا مالہ بابا	۱۷۷	ملا محمد امین ملا عبدالغنی	۱۸۱	مہدی بابا مالہ بابا	۱۸۱	مہدی بابا مالہ بابا
۱۸۲	شیخ محمد قاسم	۱۷۸	ملا رجب محمد بزانہ	۱۸۲	شیخ محمد قاسم	۱۸۲	شیخ محمد قاسم
۱۸۳	حاجی محمد	۱۷۹	خواجہ حسین معین الدین	۱۸۳	حاجی محمد	۱۸۳	حاجی محمد
۱۸۴	میرزا محمد	۱۸۰	حاجی مسطقی رومی	۱۸۴	میرزا محمد	۱۸۴	میرزا محمد
۱۸۵	عبدالغفور شیخ عبدال	۱۸۱	عبد الحکیم حبیب صد	۱۸۵	عبدالغفور شیخ عبدال	۱۸۵	عبدالغفور شیخ عبدال
۱۸۶	عبد الغنی شیخ یعقوب	۱۸۲	زاہد بابا ناکہ مو	۱۸۶	عبد الغنی شیخ یعقوب	۱۸۶	عبد الغنی شیخ یعقوب
۱۸۷	شیخ مومن	۱۸۳	ذکر فضلہ شاعر حسن	۱۸۷	شیخ مومن	۱۸۷	شیخ مومن
۱۸۸	شیخ یوسف کوہ	۱۸۴	شمس دانی ...	۱۸۸	شیخ یوسف کوہ	۱۸۸	شیخ یوسف کوہ
۱۸۹	ذکر مولانا محمد علی ہرنوئی	۱۸۵	محمد مراد زرین قلم ..	۱۸۹	ذکر مولانا محمد علی ہرنوئی	۱۸۹	ذکر مولانا محمد علی ہرنوئی
۱۹۰	عجزی حلام شہ	۱۸۶	ملا محسن شیرین قلم	۱۹۰	عجزی حلام شہ	۱۹۰	عجزی حلام شہ

مطالعات کتاب	مطالعات کتاب	مطالعات کتاب	مطالعات کتاب
۱۸۹	بہادر شاہ سپردوم	۲۰۹	سیر نور الدین شارق
۱۹۰	اوزنگ زہیب	۲۱۰	خواجہ نور احمد دیوانی
۱۹۱	جعفر خان عارف خان	۲۱۱	سیر کمال الدین ...
۱۹۲	ابرہیم خان عنایت خان	۲۱۲	خواجہ علی اکبر ...
۱۹۳	چارپین معظم شاہ غیرہ	۲۱۳	سلطان رفیع الدرجات
۱۹۴	شیخ عبدالرحیم سعید	۲۱۴	ابوالفتح ناصر الدین
۱۹۵	محمد مراد حیات بیگ	۲۱۵	محمد شاہ غازی
۱۹۶	سیر محمد افضل	۲۱۶	عبد الصمد خان ...
۱۹۷	عبد الرزاق عنایت احمد	۲۱۷	شیخ محمد مراد کشمیری
۱۹۸	قاضی عبدالکریم ...	۲۱۸	شیخ عبداللطیف
۱۹۹	محمد حسن محمد اشرف	۲۱۹	میر شہناز الدین
۲۰۰	قاضی حیدر قاضی خان	۲۲۰	خواجہ عبدالقدوس نقشبند
۲۰۱	ابوالمظفر سعید الدین	۲۲۱	نور الدین محمد خان ...
۲۰۲	عالمگیر ثانی فرخ سیر	۲۲۲	عقیدت خان ...
۲۰۳	علی محمد خان ...	۲۲۳	آ غر خان ...
۲۰۴	اعظم خان احترام خان	۲۲۴	شیخ عبدالبنیاری
۲۰۵	آقا بیگ خان احمد خان	۲۲۵	شیخ محمد سگھو ...
۲۰۶	ملاعنایت احمد ...	۲۲۶	شیخ یعقوب
۲۰۷	حافظ حسن اعظمی	۲۲۷	عبد اللطیف دوس
۲۰۸	میر ابو القاسم	۲۲۸	محمد حسن ابو القاسم
۲۰۹	سلطان میر جو ...	۲۲۹	معین الدین عبدالصبور
۲۱۰	حکیم عنایت احمد ...	۲۳۰	محمد رضا شتاق ...
۲۱۱	شیخ محمد چشتی	۲۳۱	دل دیر خان ...
۲۱۲	دولت شاہ ...	۲۳۲	جلیل الدین خان ...
۲۱۳	محمد مراد نقشبندی	۲۳۳	ملاس طع ...
۲۱۴	شیخ محمد کمال چشتی	۲۳۴	نور الدین بہادر ...
۲۱۵	عبد عبدالاحد ...	۲۳۵	عنایت احمد خان ...
۲۱۶	عزیز احمد عبدالشکور	۲۳۶	خاندان سلاطین
۲۱۷	حضرت اخوند مطہب	۲۳۷	سیر محمد خوشحال خواجہ نقشبند
۲۱۸	بابا عبدالرحمن بلخی	۲۳۸	شاہ ابوالقاسم صیبرا الدین
۲۱۹	شاہ قطب الدین ...	۲۳۹	میر ابوالقاسم ملا ساطع
۲۲۰	قاضی عبدالرحیم شہزاد حسن	۲۴۰	مرزا عبدالغنی بیگ
۲۲۱	خواجہ قاسم تاشوانی	۲۴۱	میر محمد مونس
۲۲۲	شیخ علی خان حبیبی	۲۴۲	شاہ رضا چشم سیر ابرہیم
۲۲۳	میان محمد حسین خواجہ عبدالصمد	۲۴۳	عبد الحکیم مونس
۲۲۴	ملا سلطان مابھی	۲۴۴	عقیدت اور اس کے نظائر

اعلام بخدمت ناظرین کتاب

برناظرین تاریخ کشمیر اعظمی یعنی واقعات کشمیر محفی نیست که تاریخ واقعات کشمیر در ۱۱۴۸
 ہجری بعهد ابو الفتح محمد شاہ بادشاہ غازی ہنگامیکہ نواب فراسیابان ہر کشمیر آمدہ
 واد نظامت میداد حوالہ بقلم شد تقریرت پناہ شصت سال متقاضی کردید کہ
 جناب مولانا مولوی مفتی ہدایت الدین متوشیخ الاسلام علامتہ الورا ویرا مکمل تکمیل کرد
 کہ از ابتدای ۱۲۸۸ھ لغایت ۱۳۰۶ھ ہجری متضمن بر حالات سلاطین بزرگان دین
 بادگاریست از بس مقبول۔ بعدہ مولانا مولوی محمد نظام الدین محسن صاحب
 وارہ پوری عزیزند شیخ الاسلام مولانا مولوی محمد نظام الدین مفتی وارہ پوری
 موسوم بہ وقایع نظامیہ تکمیل تاریخ اعظمی سپرد و مقبلم کرد
 جناب شرافت پناہ پیر بدر الدین قادری کاوی کہ لی در ۱۳۰۶ھ واقعات کشمیر را
 بدین صورت اختصار نمود کہ تذکرہ سلاطین و اعز کلیتاً حذف کردہ صرف حالات
 بزرگان دین در ضبط تحریر آورد و درین جزو زمان راقم الحروف ہم تاریخ مذکور را
 از ابتدای ۱۲۸۸ھ تا لغایت ۱۳۰۶ھ تکمیل کمال در ضبط ترتیباً در وہ دوران
 طرز و طریق خواجہ محمد اعظم دیدہ مری بلحاظ نظر داشتند۔ بزرگان دین کہ از
 ابتدای دور محمد شاہ بادشاہ غازی سلم خیر سلم چند مورخین کئی بر سرمد صاحب
 خان شاہ آبادی خواجہ امیر الدین چکلیوال مفتی علام سرور لایہ پوری جیرا دہ
 کویہامی غلام محی الدین سرایلی پنڈت ہرگوپال کول پنڈت دیارام کول صاحب
 مرہا پوری منشی محمد الدین فوق وغیرہ جہت تاریخ نویسی قلم برداشتند۔
 و تصرفات دین در ضبط تحریر آوردند ہر کسی از انہا کی خود سبب با واقعات
 تاریخ واقعات کشمیر نمودہ اند مدحتہ اند حوالہ دہی کنند تصور دیدہ اند۔ از انجا
 کہ تاریخ واقعات کشمیر صنف جناب خواجہ محمد اعظم دیدہ مری کچھ ویسا محقق از حسب
 تاریخ نامہ جہت کشمیر از حد معروف است و مشہور اگرچہ بنا بر احوال حوالہ علی الحدیث
 بوجہ غلات طبیعت و امتداد مرین و مشہور است۔ پسندیدہ موقع یافت کہ نظر ثانی

کند طرف آنکه از تخریر بسیار از راجگان کشمیر دست برداشت و تذکره حضرات سادات
 علما و بزرگان دین اجمالاً بتوسیع آورده حواله جات چند کتب تاریخ مثل تاریخ سید علی
 متولی ہمدانی و منتخب التواریخ و تاریخ حیدر ملک ڈورہ و نور نامہ در جات السادۃ السراپار
 تحفۃ الفقرا وغیرہ ماخذ خود دانستہ بلکہ بدو از سماع ثقات روایت و معاینہ حسبہ بعد
 الامکان ہر قدر کہ زیر تخریر آورده حوالہ بقلم کرد اہل تحقیق وی را موثق و مستند دانند
 عنینت ہزار درجہ عنینت می شناسند مگر بنا بر مرور و دور نسخہ جات آن تقریباً
 کتب نایاب باشند۔ در شہور ۱۳۳۳ھ فقیر احمد کتب فروش شخصی از ہاشم آباد
 لاہور کشمیری الاصل بنا بر حسب لوطی قدیمی جدید و جدید کردہ بعد شکل نسخہ واقعات کشمیر
 بدست آورده طبع کرد۔ مقام افسوس است کہ نسخہ مطبوعہ مذکورہ خالی از سہو و سقم
 ندیدند بوجہ آنکہ نقل کامل نسخہ صحیحہ پیدا نہ بود تذکرہ بعض حضرات بلکہ کار نامہ بعض
 حکام از اصل کتاب ترک داده دیدند تا ہم نسخہ مطبوعہ مذکورہ با وجود آنکہ ناقص و غیر
 کامل بود درین جزو زمان نایاب گردید اکنون خواجہ غلام محمد صاحب و خواجہ نور محمد صاحب
 مشہور تاجران کتب ہماراچ رنیر گنجیار خواستند کہ تاریخ واقعات کشمیر از ہاشم
 طباعت بر طرز جدید بخشند نسخہ مطبوعہ مذکورہ بدست آوردند حوالہ بکتاب کردند
 چنانچہ کاپی طباعت ہم بضبط کتابت رسانیدند در ان ضمن کاپی ہای مذکورہ بابت
 توضیح آنہا بنظر راقم در آمدہ نسخہ جات قدیمی تاریخ واقعات کشمیر کہ در کتب خانہ
 راقم بلکہ در کتب خانہ ہای دیگر علمی حضرات موجود دارند بالمقابل انور نظر آوردند
 اصلاح و تکمیل محسوس شد اندکہ بر محل خود صورت اصلاح گرفت چنانچہ متروک
 شدہ تذکرہ جات در خانمہ الکتب بضبط صفحہ وسط در قید تخریر آورده
 تلافی مافات ممودہ شد علاوہ بر ان خانمہ تقریب جو در بعض مقامات بحسب
 ضرورت قدری از حاشیہ نویسی در خرامش آمد کہ از کتب مستندہ و موثقتہ
 اقتباساً استنباط حوالہ بقلم شد تخریر ۲۰ جمادی الاول ۱۳۵۵ھ ۱۳ ہجری
 اراقم
 (مولوی محمد شامتی سعادت سورتخ کشمیر)

بقیہ صفحہ نمبر ۱۲۲ اسطر ۱۶۔ تولد آن پادشاہ نصفت دستگاہ در سال ہزار ہجرت
 سلطان خرم موسوم بود بعد رحلت جہانگیر بادشاہ
 از منتهای حد و دہند خروج نمود کین تدبیر اصطفی جاہ کار بر اوران ساختہ در ہزار و سی ہفت
 جلوس فرمود مسیح حکیم رکن کاشی قطعاً ملا کردہ بعرض رسانید و بانعام و از وہ ہزار روپیہ کامیاب
 گردید از ان قطعہ است سہ پادشاہ زمانہ شاہ جہان بہ خرم و شاد و کامران باشد بہر
 سال جلوس و گفتم بہ در چہان بادشاہان باشد بہر خلاف قرون اسلاف مرفح و ضبط و بط
 امور ملکی بجدی بظہور آورد کہ شاہزادگان عمدہ ہم قدرت انحراف از جاوہ اوب در حضور
 و عنیت نداشتند و با سلاطین ہفت اقلیم تجویس مردم ایران و توران بجال خوشین داری
 و بزرگ منشی سلوک مرعی داشت و آنہار اجد خود سر حساب گذاشت کہ چندی باقتضای سوا
 ہوس بشری بعضی اوقات صرف آراستگی بزم ہم میساخت اما ہرگز در انصرام امور مملکت
 صلاح و صواب بندوبست سلطنت ذرہ باہمال نمی انداخت چون بعرض رسید کہ ملکوس
 اورنگ باجمعی از بلخ آمدہ چند خانہ را از کابل تاخت و سکی از قبر بابا پادشاہ برداشتند برد
 و سارغہ شاہ ایران بقرب تصرف قند ہار ہم در میان بود خود متوجہ شدہ بکابل رفتہ و ایشکوہ
 را بہ قند ہار و مراد بخش سپر خود را بلخ فرستاد چون از ہر دو کاری بحد عاصورت نداد پادشاہ
 عالم گیر اورنگ بیب انغین نمود بندگان ایشان بعد تسخیر بلخ فتح قند ہار ہم فرمودند و تسخیر
 اکثر ممالک کہن ہم از دست ایشان شد آخر ہای عمر بسبب عروص امراض و تصرف در ایشکوہ
 کہ از شاہزاد ہا کسی غیر ازہ و بھنور نبود در مزاج و ہاشم خللی راہ یافتہ عمان اختیار را بہت
 او داد ازین ہمت ہر شاہزادہ بغیرت آمدہ عازم ملازمت پدر عالمقدار شد چون شاہ
 عالم گیر و مراد بخش متفق بودند و دارا اشکوہ افواج برای ممانعت مزاحمت ایشان تازہ
 فرستادہ سلطان شجاع از تبتہ قدم جرات نہادون مصلحت ندانستہ پیشتر
 توقف دید شاہ جہان بعد فرار دارا اشکوہ بجمعی کہ در اوراق آئینہ اجمال مرعوم پیدا
 و در کبریا و نظر بند شد بعد جلوس پادشاہ عالمگیر قریب ہشت سال بہین منوال میگذاشت
 در سال ہزار و ہفتاد و شش ہجرت حبس البول رحلت نمود تا بیخ سال تاریخ فوت شاہ جہان
 رضی اللہ عنہ گفت اشرف خان بہ ایضاً ز عالم سفر کرد شاہ جہان بہ حکایات و ادویہ ضبط
 و نسق آن پادشاہ عالی شان آن قدر بر اسناد افواہ مذکور است کہ عشرتیری از اطفال

اثران ایشان معلوم نیست مشهور است که در ایام سکون که در قلعه اکبر آباد بقره پی از فاضل خان
 خانان که واسطه گذارش مطالب امور ضروریه در میان ایشان و پادشاه عالمگیر بود
 کیفیت و رسیدن والد امجد خود بامور سلطنت پرسید ظاهراً فاضل خان بعد گذارش اوضاع
 و اطوار پادشاه عالم مدار ظاہر کرد که هر روز بذات خود چهل پنجاه کس از مستغنیان را پیش
 آورده داری میفرمایند شاه جهان دست تاسف بر زانو زده بجزرت فرمود که ملک خراب
 نمود هرگاه پیش پادشاه پنجاه کس بفریاد برسد از وزیر قاضی و داروغه و کو تو ال چه توان
 در شمار آورد و وقتیکه باین امر خطیر مشغول بودیم همیشه یکبار دیوان مظالم می نمودیم و
 در کوچ و بازار میرفتیم بس نیاورده بود کس فریادی حاضر نمیشد ازین دست حکایات
 بسیار و خامه حسرت شماره در صد و اختصار ازین جهت بی اختیار بتذکار رباب
 کمال آن روزگار بی پرداز حضرت صاحب کمال

بقیه صفحه نمبر ۱۲۳ سطر ۱۰ :- که آنچه منقول و مرور متحقق است که نسبت نقشبندی
 از خلفای محبوب عالم حضرت مخدوم سلطان شیخ حمزه قدس سره یافته بود در سایل معلق
 خود ذکر کردند که نسبت سهروردی از حضرت خواجه اسحق قاری حاصل کردم و نسبت
 نقشبندی از حضرت خواجه حسن قاری که ایشان این نسبت را هم از حضرت مخدوم هم
 از خلفای احرار حاصل داشتند حاصل کردم و پیش مشایخ محققین هم مشهور است ملاقات
 ایشان با خواجه عبدالشہید واحد نسبت نقشبندی از ایشان غیر مثبت است

بقیه صفحه نمبر ۱۲۲ سطر ۲۲ :- خواجه قاسم ناشوانی از خلفای حضرت شاه قاسم حقا
 از تاجر زاده های اینجا بود و در جوانی بخدمت شاه صفائی ترک دیبای فانی کرده بدرجه رحمان کمال
 فائز شده شاه وقت سفر حرمین مریدان را حواله تربیت او کرد و در حد و وسعت رحلت
 نمود و در محله ناشوان مدفن یافت یزار و تمبرک بابا یوسف سونی نیز از خلفای شاه
 قاسم صفائی متصل مکن خود در محله ناشوان مدفن یافت

بقیه صفحه نمبر ۱۲۱ سطر ۱۰ :- شیخ علی خان جیو ساکن موضع جیو ڈاره مرید حضرت
 بابا نصیب است و سلسله سهروردیه بخلافت ایشان ممتاز صاحب خوارق طاهره و در تربیت
 طالبان جذبہ کامله داشت مرقدش در موضع مذکور است سه فرزند داشت که هر سه تقوی مجذوب
 مشهور اند یکی بابا عبد الکریم فاجیو دوم صالح فاجیو سیوم حسن فاجیو در سنه ۸۳۰

لما جید ریتلو قالی لسیا و شہ چنانچه بجزه انتاب او بنظم در آورد در کتاب سلطان منظم مصنفه آخوند ملا پهلوان
 متوفی زاده علامه مفتی بدایت احمد منہ مذکور است

بقیہ صفحہ نمبر ۱۲۶ سطر ۲۲ :- میان محمد حسین از قبیلہ کوتوال بودہ اولاً
 در خدمت کثیر البرکت شیخ ابو الفقرا سیدہ مدنی ماندہ فرمودند از نصیب نصیب توفیق
 در تلبہ برو و در آنجا رفتہ کسی را یافت رجح الفہری نمودہ باز در خدمت با پاشا رفتہ
 احوال خود عرض داشتہ فرمودند کہ اگر آن طرف دریا میرفتی می یافتی مرہ بعد از سفر گزیدہ
 آن طرف دریا در قضیہ حاجی پور یکے از خانوادہ جناب شاہ مکین نام بارشاہ متشرشد
 متعین یافت و در آنجا بحالات علیہ فائز شد و مامور بتزویج گردیدہ بعد چندی بتشرک افغان
 اسمہ یحیی مبشر شد و میان محمد یحیی نیز در خدمت والد مرئی شد بحالات طریقت سید
 و ائد اعلم و ہو علی ذلک شہید ہمیان محمد ہاشم جاننازی حشتی از مریدان میان محمد یحیی حشتی بود
 بقیہ صفحہ نمبر ۱۲۷ سطر ۳ :- خواجہ عبد اقد بانڈی از نجای کشمیر بودہ است
 پدر بزرگوار ایشان با علام جلال الدین محمد اکبر بادشاہ در حضور رفتہ چندی در آنجا گذرانیدہ
 خدمت قانونگوئی یافتہ مراجعت بکشمیر بعد نواز شہای بسیار کردہ گویند صبیہ عقیقہ جناب
 حضرت بابا داؤد خاکی در عقد او بودہ و خواجہ عبد اقد از دست اوست چون جناب مقرب
 بارگاہ دودہ حضرت خواجہ فاوند محمود تشریف بکشمیر حجت نظیر آوردند و خواجہ مذکور با ایشان
 در خدمت حضرت ایشان مشرف گردیدہ از اکابر خلفای ایشان شد چون رحلت نمود
 در جوار مسکن خود متسل مدرسہ پادشاہی مدفن یافت رحمتہ اللہ علیہ رحمتہ واسعہ
 بقیہ صفحہ نمبر ۱۲۸ سطر ۱۱ :- ملا سلطان مابھی در خدمت مولانا حیدر چرخ تلمذ
 فرمودہ از سحران روزگار شد تمام عمر با فادہ گذرانید و بر حرفات دنیوی ہرگز مایل نگشت
 چون رحلت نمود در مزار اسلاف آسودہ
 بقیہ صفحہ نمبر ۱۲۹ سطر ۲۵ :- حضرت آخوند ملا طیب تحفیل کمالات ظاہرہ نمود
 بدرجہ مولویت رسید دست طلب امنگیرش شدہ صحبت خدمت شیخ ابو الفقرا سیدہ مدنی
 در یافتہ و از عزیزی دیگر طریقہ نقشبندیہ گرفتہ قلندری دیگر رسید شہسوار
 مغلوب شد با صالح خان جیو و میر محمد علی قادری و خواجہ معین الدین نقشبندی صحبت ہا داشتہ
 بحال خود آمد جذبہ بکمال داشت و تصرفات عالیہ و خوارق از او نقل میکنند شیخ محمد اعظم نواز
 ایشانست یاران باصلاح گذاشتہ چون در حدود سنہ ہزار و ہشتاد و شش کہ تازیم شیخ
 دین ہادی نام بگوید دلالت بر آن دارد رحلت نمود در محلہ دباغان برکن جوی کہ کول

بابت
 اعظم نواز
 حضرت
 مولانا
 حیدر
 چرخ
 تلمذ
 فرمودہ
 از سحران
 روزگار
 شد تمام
 عمر با
 فادہ
 گذرانید
 و بر
 حرفات
 دنیوی
 ہرگز
 مایل
 نگشت
 چون
 رحلت
 نمود
 در
 مزار
 اسلاف
 آسودہ
 بقیہ
 صفحہ
 نمبر
 ۱۲۹
 سطر
 ۲۵
 :-
 حضرت
 آخوند
 ملا
 طیب
 تحفیل
 کمالات
 ظاہرہ
 نمود
 بدرجہ
 مولویت
 رسید
 دست
 طلب
 امنگیر
 ش شدہ
 صحبت
 خدمت
 شیخ
 ابو
 الفقرا
 سیدہ
 مدنی
 در
 یافتہ
 و از
 عزیزی
 دیگر
 طریقہ
 نقشبندیہ
 گرفتہ
 قلندری
 دیگر
 رسید
 شہسوار
 مغلوب
 شد
 با
 صالح
 خان
 جیو
 و
 میر
 محمد
 علی
 قادری
 و
 خواجہ
 معین
 الدین
 نقشبندی
 صحبت
 ہا
 داشتہ
 بحال
 خود
 آمد
 جذبہ
 بکمال
 داشت
 و
 تصرفات
 عالیہ
 و
 خوارق
 از
 او
 نقل
 میکنند
 شیخ
 محمد
 اعظم
 نواز
 ایشانست
 یاران
 باصلاح
 گذاشتہ
 چون
 در
 حدود
 سنہ
 ہزار
 و
 ہشتاد
 و
 شش
 کہ
 تازیم
 شیخ
 دین
 ہادی
 نام
 بگوید
 دلالت
 بر
 آن
 دارد
 رحلت
 نمود
 در
 محلہ
 دباغان
 برکن
 جوی
 کہ
 کول

متصل مکن خود مدفن یافت میرزا محمد طاهر پسر کلان امانت خان گنبد عالیشان و
خانقاه فیض نشان بنا نموده سال تارخ این نجسته مکان در روضه طیب نام بگو
مولانا یعقوب نابت ابن مولانا جوهر نابت با وجود کمالات ظاهری و باطنی کرامت
والد ماجد خود کسب نموده بود در خدمت شاه صفائی مرید شد عمر بقومی گذرانیده در مقبره
والد ماجد خود مدفن یافت در پایا عبدالرحمن بلخی ولد بابا حاجی بلخی داعیه سلوک بهم رسانید
خدمت مشایخ عصر نموده در خدمت شاه صفائی مرید شد بعد فوت در مقبره بابا حاجی
مدفون شد در شاه قطب الدین فرزند شاه صفائی بوده چون ازین عالم رخت بست
در جوار والد ماجد خود مدفون شد در قاضی عبدالرحیم ملاکمال شاگرد برادر خود حکیم دانا
وقاضی ابوالقاسم ملاجمال بوده و تحصیل علوم فرموده بدرس افاده مشغول بود چیزی فرزند
قضا هم بود چنانچه در اوراق بالا بقلم آمد چون اجل موعودش رسید در محله جماله آسود
شیخ حسن مثل بیرون قلعه بالا تر از شاعر واری مدفونست رحمه الله واسعه
بقیه صفحه نمبر ۱۸۸ سطر ۱۰ میر محمد خوشحال سید صحیح النسب از سادات رتی
پوره است صاحب حالات و کرامات عجیبه و زبده خلفای اخوند ملاطیب است و با حضرت های
عبدالقدحکدلی که از اکمل بزرگانست و صالح خان جو صحبت داشته در تربیت طالبان
بود در سنه هزار و یکصد بیت چهارمین عالم رحلت نمود متصل خانه خود در محله کادو
داره برکنار جوی مار آسود رحمه الله علیه در سادات رتی پوره و ملا رت میگوزند که از اولاد میر میرک
بقیه صفحه نمبر ۲۰۵ سطر ۱۶ خواجه عبدالقدحمتو از سوداگران این شهر بود
بعد دریافت خدمت ارشاد و خواجه زاهد بلخی ترک دنیا بالکل نموده در دهی نشست و تا
آخر عمر بتوکل انقطاع و تقید عبادات ظاهری و باطن بود دستی در امور باطنیه هم داشت راقم
صروف بزیارت او فائز شده در خاندان متواضعان قبال کشمیر تصوریده اند علامته انورا
بقیه صفحه نمبر ۲۰۸ سطر ۵ در نظم بود فیض درک در عالم از خود در میدها در آ از
خویش چاکن در بهشت آر میدها من و از غیر تو وحشت تو و با غیر من الفت در من
پیوستن با تو تو و از من ر میدها من و چون انک جوشیدن تو و از چشم افکندن
من و خاک ربت گشتن تو و در امن کشیدها من و بوی بهاری اندلبت گلزار شنیدن
من شنیدنها از کس ناکس شنیدها من و تو چون آب در گهواره گلست آسایش

من و چون موج سرگردان بگردل طپیدنها من و چون شام در چاه سپهر روزی
 فرورفتن و تو مانند صبح از مشرق طلوع و میدنها من و چون بومی گل برگرد رخسار
 تو گردیدن و تو مانند رنگ از چهره گردیده دیدنها
 بقیه صفحه نمبر ۲۲۵ سطر ۲۵ - در یغای شیخ کامل عسکریان در طراوت بخش نرم
 اهل ایقان و بسوی عرصه جنت روان شد و ز بجزش چشم جان گوهر نشان شد و گذشت
 از ماه حج چون بیت و ندر روز و بیکشنبه شد او فردوس افزوز و گرفتار آن خویش جانش
 چو ذره محو نور لایزالش و بی تابوت اوقات و خیزان و چو ابر نو بهاران اشک یزان و
 همه از جان و خان و مان بیکسو و همه از سوز دل و امر شد آگو من از حرمان خود بس لفظ کلام
 بجز مدحتگری کاری ندارم و بزرگان گوهر تاریخ سقتم و
 بقیه صفحه نمبر ۲۲۶ سطر ۲ - خلیفه حضرت بابا مخنون زوری مستقیم الاحوال متقی و
 متوسع عمری بر ریاضت و قناعت و خانه نشینی و تقید و طایف و اوراد گذر آید و متصل سکون
 خود در محله دیده مردم فن یافت شیخ محمد قطب بود تاریخیت و سلمه
 بقیه صفحه نمبر ۲۲۸ سطر ۱۸ - این چند شعر از دست نظم هرگز نرفت بی اثری از
 فغان مراد و بچون جرس اگر همه دل شد زبان مراد ساقی تمام نشاء شرابی بجام کن و کار
 شعور ناقص ما را تمام کن و بیستم اینهمه معقل که فرزانه شویم و القدر عقل نداریم دیوانه شویم
 وزن بر یکدگر مغوله های زلف و کاشش را از این آشفته ترمپست و لبهای مشوش را
 بقیه صفحه نمبر ۲۲۳ سطر ۲ - که ابوالبرکات خان را که محل خود میداشت پیشکاری
 خود غافل ساخته نیکشبی گرفتار نموده بهندوستان روان ساخت دست تقدیر و نظادل
 مجال مردم خصوص بعض اعیان که حق خدمت آنها داشت انداخت و بیرحمیها و نا انصافیها
 بکار برد و در نقد و جنس هر جا که سراغ یافت بیجا آورد و خورد عالمی را بپوچه و بیحیثیت
 و از اینجهت در حضور نالش مردم بسیار رسیدند و پادشاه جمایت روشن الدوله العزیز
 بخشی سیوم که واسطه نظامت و مربی او بود مؤثر شد لاپار مردم کشمیر که از اطوار او سینه
 بده بودند اجتماع و اتفاق نموده کمزور دفع او بستند زیاده برد و ماد بقابل و قابو جوی نظر
 داشت درین بین روشن الدوله هم در حضور تنبیه غیبی خورده چون روز چهلیم از وظیفه خوانی من
 بیکر کتیره سوداگران مقید بودند ظفر خان در مسجد جامع دہلی پا پویش کاری سخت از

در این کتاب در باب اول از تاریخ و سیرت حضرت بابا مخنون زوری مستقیم الاحوال متقی و متوسع عمری بر ریاضت و قناعت و خانه نشینی و تقید و طایف و اوراد گذر آید و متصل سکون خود در محله دیده مردم فن یافت شیخ محمد قطب بود تاریخیت و سلمه

دست مردم و زیر خور و آزار از آه و ناله منگولومان و استغناء مجوز تغییر آغزخان شد اما پیش
 از ورود حکم مردم شهر قافیه اش را تنگ کرده اورا مغلوب ساخته بودند سیزدهم رمضان
 سه چهل و یک مغلوبیت براه باره موله روانه هندوستان شد +
 بقیه صفحہ نمبر ۲۴۶ سطر ۳۰۰ قدوة المتقین و زبده عشق خدا تمام رحمت بود تا بیخ
 وصال کرامت مثال آنحضرت است قدری از مرثیه که احقر در آن حالت قیامت اثر
 با آه خشک چشم از بطریق ترکیب بند قلم آورده بود و آن اینست ترکیب بند مرثیه
 روزیکه آن امام بدار الفت بر شد + جانهای بیدلان ز فراقش فگار شد + آتش چگونگی
 که چپا بر سرم گذشت + صد محترم ز بهرین مو آشکار شد + پیر طریقت از سرمارفت و دو
 نیست + اگر طفل اشک هدم دوش و کنار شد + ایگاش ریگ تربت او فیض ماست می +
 این جسم مضطرب که ز غم بقرار شد + قندیل دل بمرقدش گرفته جامی + نور خیال من هم
 شمع مزار شد + گرمیرسد بگوشن اجابت عجب مدار + این اشک من که رشک در شا
 شد + موسی صفت بگر سفر کوه طور کرد + یا چون سیح جانب گردون عبور کرد +
 صبا سرعت ازین خاکدان گذشت + یا روح قدس باز سوی آسمان گذشت + عمر
 چو او سکونت بیت الحرام کرد + بنوع عجب که باز بان آستان گذشت + او بود اصل گو
 تابان معشر + مردانه پاک و صاف ازین بحر و کان گذشت + این آه سینه سوز که
 با من رسیق بود + از اضطراب دل ز نیم آسمان گذشت + روز فراق او که مباد الصیبا
 یارب تو دیده که چو بر انس و جان گذشت + زین خاکدان بجانب بیت الحرام قدس + چو
 نور چشم زود بطنی مکان گذشت + یارب که جز تو در دلم را دو اکند + رحمی ز راه لطف
 بر احوال ما کند + ایدل ز حال ما بشه اصیفا بگو + دین درو سینه سوز بان مقتدا بگو
 این گریه آبروی دل خاک راست + زین آتش فراق بباد صبا بگو + باد صبا ز غصه
 دو غم فسرده شد + احوال زار من بشه اصیفا بگو + امشب شب جدائی پیر طریقت است
 از حال تن جدا ز غم دل جدا بگو + احوال جانگداز شهیدان عشق را + در حضرت رفیع
 که بلا بگو + تا بیخ وصل مرشد عالیجناب + ای روح قدس زنده عشق خدا بگو + چند ان
 گره ز گریه بکارم فتاده است + زین کار بسته باشه مشکلاکشا بگو + جوهای اشک سوی بخار و
 کغم + در پیشگاه حواجه عالم فغان کغم + یا شاه نقش بند بین حال ار ما + رحمی بکن بجا

پراضطرار ما به مارا مگر فراق جمال تو بس نبود به کین عقده دگر زده گردون بکار ما به شد
عزق خون چو لاله مرا هر دمک چشم به باشد شفق نگار شب انتظار ما به جوهای خون زانک
روان شد ز بحر دل به هست استخوان سینه من آب را به گریه بمن حمایت آن مقتدا
رسد به در چنگ نفس دون چه بود اقتدار ما به بادا همین جا ذبه زایران تو به ریگ روان
براه تو مشت غبار ما به اعظم خموش باش چه خوش گفت آنکه گفت به با اختیار حق چه بود
ختیار ما به المستغنی عن النشا شاه ابوالبقا ایشان از حضرات سادات کولابند
نسبت بحضرت امیر کبیر رضی الله عنه منتهی میگردد آبار امجادش در چکلی اختیار سکونت
رده بود ند شاه محدود بنا بر بعضی و ازات وارد کشمیر شد با حضرات آنوقت چون شیخ محمد
مین دار و غیره صحبتها داشته مدتی در اینجا بود بعد چندی بجهت دریافت مشروبات اخروی
ختیار سفر حرمین فرمود و خدمت بسیاری از اکمل اولیا نمود در علوم خصوصاً تصوف
ستی قوی داشت و اکثر مردم از خدمت بابر گشت بهره اندوز فیوض شدند و سایر
غیره درین علم بر نوح بقایا و کار گذاشت در سنه هزار و یکصد و سی و شش بوصول
حضرت ذوالجلال فائز شد در محله بوزه گران متصل مسکن مدفن یافت از خدمت شیخ
بدا ابویاب نقی خلافت داشت امیر صیاد الدین قادری خلیف اکبر میر ابو الفتح قادری
بامع علوم عقلیه و نقلیه و صاحب کمالات از خطا و انش بعد واقعه والد بزرگوار بچند سال
ناقاه نشینی اختیار فرمود و انقاد حلقهای ذکر میفرمود تا آخر عمر بر مسند عبادت و
تقوی استقامت نمود و او اخر سال هزار و یکصد و چهل و دو رحلت کرد و در خطیره حضرت
بیرنازک اسود میر ابو القاسم از ابناء حضرت میر احمد قادری عزیز می بفضایل و
خلاق گزیده و آراسته و بجلائل الطوار و اوصاف حمیده پیراسته عمر معهود را بکمال
عبادات و عبادات قریب ستاور ساینده در شهر هزار و یکصد و سی و شش رحلت کرد
بقیه صفحه نمبر ۲۴۷ سطر ۱۵- این چند بیت او برای استحضار در این کتاب
ذمت بود تجریری آید و نظم هر که زمین چار بنا شد بدش معرکه می باشد هر دو جهان باد
بوالیس و زرم به احمد بر سل اولاد می و اصحابش به دوستدار چه مستم بخوانند قسم به هر که باور کند
بن قسم از حق و حسد به و بقر باد باغلاان سلاسل حکم به خاطر هر که بخواند او را شاق تو شاد
او شفق تر از زلف پریشانی غم به ملا ساطع است با غالب است غیب الخیر نام در دست و لب

بسیار است از این کلمات او در کتب دیگر از جمله کتابهاست که در این کتابهاست
و در این کتابهاست که در این کتابهاست

علمی میکرد چون طبع موزون داشت میل شعر بر طبعش غالب شد و با ابوالاله ملک شهید که ذکرش گذشت
 صحبت داشته و اصلاح شعر خود از او میگرفت بعد حصول قوت طبع و ظهور ترقی نمایان از لاله ملک
 شهید استعداد وجودت طبعش را معلوم کرده خود را امر و تریه او نیافته اشاره بحدیث
 میرزا و ارباب جو یا فرمود با امر او در صحبت میرزا آمد و شد مینمود در اندک زمانی ترقی نمایان
 کرد و بر اثر آن قایق شد و به پشاور در اردوی شاه عالم بهادر که در آنوقت ناظم
 ممالک بود رفت و در اشنای راه با ملا محمد سعید اشرف که عمده شعرای روزگار بود صحبت
 داشت و اصلاح اشعار خود از خدمتش یافت بعد جلوس پادشاه در اردوی معلی ملک
 شعر خصوصاً قصاید بسیار بهم رسانید و در دور پادشاه شهید محمد فرخ سیر پیش از
 پیش رتبه حاصل کرده بتوسط مصمم الدوله خاندوران بهادر باریاب ملازمت پادشاه
 شد در حضور پادشاه اشعار خود بعرض میرزا سید و آنرا وسیده تقریباً اقلیاز و انعامات
 میگردانید بعد شهادت پادشاه مراجعت بکشمیر نمود با اینهمه کمالات وسعت مش
 و حسن خلق و انبساط عجبی داشت از اشعار آبدارش که همه بیامنی است اینچند شعر
 میشود نظم شراب عشق ناز و اولین جوش به مرشد شامین از دل فراموش
 مغمم نه ز جام عشق مستی دادند کین غنیم بقصد هستی دادند سرمایه سیر آنچه بود
 از دست به ارزان نه متاع تنگستی دادند بچندین رنگ گشتم از گنه چون خام
 مانی به شدم موسی جز این صورت نمی بندد پشیمانی به نفس زندانی خود را کن دیگر
 نگهبانی به که رفت این ناتوان چون کل بتاراج پرافتخالی به رعونت پیشتر گشتت در
 آغوش دل تنگم به برنگ غنچه میزید ترا این جامه سپانی به زمن آموز آداب محبت
 شهری غمگم به اگر فرهاد کوساری و گر مجنون بیابانی به در بر شادان معنی من
 از رخم خامه قلم کار است به در نشر هم بنظیر وقت بود در کمال جوش و خروش بزم
 سحر و سحر بیست و یکم رمضان سال چهل و سه هجری رحلت نمود و عالمی از خویشتر
 و دیگران که شمارتاسف و تلف فرمود بخصیص راقم حروف که قریب بیست سال بفرط محبت
 و استخار مجلس راقمی صحبت و باوه پیمانی الفت بذکر اشعار آبدار و طرح قافیه های بدست
 شعاریه در حضور و غنیمت بزم لطف طبع را راحت افزائی حاصل بود قرین در دوق
 را گذارشتت و این تاریخ را رسم حروف بحال بر صفحه بغیرت نگاشت تاریخ نوربانی

بمرقدش ساطع + تا درینج لمولد مهر اوج سخنوری ساطع + از صفای ذهن انورش لامع +
 رایت عالی وضاحت را + بود برای متین اورافع + صحبتش وقت نکتہ پیرایه + بفقیر و
 غنی بسی نافع + از علوفظانتش استاد + بود جو یای اوز بهی طالع + بزم آرامی شعر
 شد یکچند + آن باصناف معرفت جامع + شده مقرض موت آخر کار + صفیات
 نقاش راقاطع + پرده جہش ارچه فانی گشت + روح قدسیش شد بحق راجع + گفت
 اعظم سال تاریخش + نور ایمان بمرقدش ساطع + میرزا عبدالعزیز بیگ قبول تخلص از
 قوم پہلوچ است طبع موزون داشت بطرز ابہام و نکتہ سنجی حرف پہلو دار میرود در
 عهد پادشاه بہادر شاہ بجنور رفتہ ہارباب مجلس ہدایت اندخان نائب وزارت
 اعلیٰ شدہ بعد واقعہ خان مزبور در شاہجہان آباد متمکن گردید و مجلس طراز می شعر و
 سخن و دقیقہ پرداز می این فن را بحکال رسانید مرجع ارباب سنی در وقت خود بود یکی
 دو بیت او وقت تخریر از خزانه حافظہ مبضہ ظہور آمد نظم گرہ ز کار کسی و امنی
 تواند کرد + کسی کہ در کروجاہای حلکا است + تا بر قضا اندازنازای سرور عا کردہ +
 بستہ زنگولہ و صدنت نہ بر پا کردہ + پیش میرزا کریمی ہم صاحب سخن بود این
 دو بیت از دست نظم ہمیشہ حکم کسی در دیارنا چارست + کہ خامہ اش چورک ابر
 در گہر بارست + ہزار داغ فلک خود ز اختران دارد + ترا توقع مرہم ز چرخ زنگارست
 و سپہ تانیش ارجمند در تازہ گویان منتظم بود ز حمیہ او شاہد این معنی است ملاوانا
 محمد امین نام داشت صاحب کرسی بود در اوایل عہد فرخ سیری در زمرہ منشیان
 امیر الامرا انحراط داشت این شعر از دست نظم اضطراب اندر سخن عیب است و ناچون
 ہلال + مصرع جربستہ باید کوی پس از ماہی رسد نظم نمیکرد و حد اور ملالت از شراب
 من + بود چون لالہ شب پہلو نشین آفتاب من + چو طفل غچیہ است از زانو ہما +
 مکتب + بود از لحت لحت دل و رقبہای کتاب من + ز شوق رویتو خورشید فانی
 بدوش است + فلک بزدق و صالت تمام آغوش است + بیاس فقر بر اندام
 من بود ز بیا + مرا ہمیشہ چو طاوس خانہ بردوش است + ہمیشہ بند معرفت
 فرزند برومند قاضی محمد حسن اندر وارست کہ ذکرش گذشت بفقون ہنر در ہی آراستہ
 وار حسن خط و انشا خط و انشا حاصل نمود باوصف آن را ہی بصلاح ہم داشت

و منظور نظر سبوح حضرت میان محمد امین دارم شہدہ نسخہ در احوال بعض مشایخ
تحریر آورده و در اینجا ذکر ایشان ہم بیضا کرده خوش گذران مہذب بود و شعرش
بطرز قدیم است این دو بیت از زاد ہای طبعش ترقیم یافت نظم چرخ از بگم بود
واعنی بد افروخت بزم خود چرخا بد از دولت داغ عشق کافیت بد خاکستر من
بطرح باغ بد معشرد و درین بہارتوبہ بد دیوانہ بہر زہ کردہ داعی بد شاہ رضا
چشم مردی وارستہ ازادہ وضع بود اوایل شعر صوفیانہ میگفت رفتہ رفتہ بتلاش
مضمون یابی و سنی سخمی ہم کار رسانیدہ در بدیہہ کوئی دست عجیبی داشت دیگر ہم از باب
سخن در نیوقت بودند کہ ذکر ہمہ موجب تطویل سالہ است بد شمس کاک سہروردی
شیخ شمس الدین کاک نام مبارک اوست در خدمت شیخ بابا داود خاکی حاضر شد کسب فضائل
نمود و در مقام تہید بمقام سوننہ بوگ سکونت پذیر شد وضع ریشیا پسندید و در ۲۱
بعضا پیوستہ بمیرا بہیم پیشی تہیدی فرزند سید حاجی محمد کی از خلفا اوست کہ بود
تعلق دامادی قائم بمقام وی شد و زینات و جاگیرات سید بابا غلام الدین ریشی
نگرانی میکرد و در ۱۰۰۰ وفات یافت در موضع تہید بمعہ فرزند ان خود آمد و
عبد الحکیم متوا از طبقہ علما کثیر بود در عنفوان شباب توفیق تحصیل علم یافت
ملا عبد الشکور بدشتی شتافت در اندک زمانے سرآمد علما و ہر شد مشرف بشرف
صحبت حضرت خواجہ حضرت متصل بکنج غربی مسجد جامع گشت آنجناب زبان مبارک خود
در دہانش انداخت ازین بہت خاطر مبارک او حشر شہہ علوم شد در حسن تقریر لطافت
زاید الوصف یافت آمد و رفت با میرزا اکمل الدین کامل بیگان بدشتی و شاہ جمال الدین
قلندر رسیدار و لغے در انشای درس عاشیہ خیالی جاک محتاج نال شد رجوع بروست
مصنف نمود اندکے نال کرد سر برداشت فرمود مصنف این کتابین شکل و شمایل حاضر آمد
باین تقریر حل مشکل نمود از طرف بادشاہ اورا یازدہ روپیہ روزینہ مقرر کردہ بود
اصلا منظور نفرمود آخر عمر در ہی رفت بعلت سرسام انتقال نمود در اینجا ہزار خواجہ
باتی باسد آسود مولوی ہدایت اقد بنیرہ اوست کہ در خدمت والد ماجد خود ملا کریم اقد و خواجہ
ملا سلیمان کلوتلمذ نمود در خانہ خود بمقام محلیہ پانڈان متصل مسجد جامع شستہ خلق خدا را تعلیم ندرین نمود
بمصنف شیخ الاسلامی فتوا نویسی اعتبار کلی حاصل ساخت تحقیقا شایستہ بکار و کلمہ تاریخ اعظمی در

در مجموع تہید حاصل شد

متغذر میشد بخدمت لاله بابای ریشی ساکن ^{بمقصد} ذوکره آمده قدرے از بقیہ طعامش
 خورد فوراً لکت زایل گشت و در بدایت شعور نسبت آگاہی پیدا کرد کتب بسیار پڑ
 ذایقہ علوم چشید بمقام ارجمند رسید بر دوکان تجارت پشمینہ فروشی نشست
 محل مسافرت بر بست سیر و حسیتا بحر و بر کرد خود را در دار الحکومت بلده دہلی رسانید
 جہین حاضر باشی و در بار بار اوزنگ بیب عالمگیر شاہ مالید عالمگیر شاہ حذاقت و
 لطافت طبیعت سلیقہ دیانت داری او دیدہ خصوصیت ربار داری بخشید مورد عنایات
 بیغایات گردید خیر الزمان خان خطاب ستا بس او آمدنی چند دہات بطور جاگیر بومی سپرد
 چون تشریف بکشمیر واپس آورد و جهت ادای شکر یہ این عنایت الہی کہ بواسطہ نخل سبحانی
 رسید مسجد می مضبوطا مشتمل بر جام گرم متصل دولت خانہ خود بمقام ملک یار من محلات قحک
 تعمیر کن شد ہوارہ بصحبت فیض رحمت لاله بابا یو ہمدانی ساکن موضع پانپورہ سعادت
 باطنی روحانی اندوخت در حالت حیات خود اعطاء مزار وسیع در حد و قبرستان ملک کو
 بمقام والدہ گری محلہ بیرون مقبرہ متبرکہ کہ قطب العالم شیخ بہار الدین گنج بخش آراست ^{۱۱۶۵ھ}
 وفات یافت در همان مزار پر الوار کہ الحال بہ مزار دیدہ مرد ہا مشہور است مدفون شد ^{۱۱۶۵ھ}
 وفات او بر لوح مزارش منقوش است بہ چو خان ملک خوی ہفتاد و شش سال پست
 منظر وصل حق بے تنہا ہی بہ خلقش مزمین ریاض بہشت است بہ بذاتش مروت خرامان
 کما ہی بہ معینش بود حضرت پاک عزت بہ شفیعش بجزر رسالت پناہی بہ رقم کرد اعظم
 بہ سال وصالش بہ کہ خیر الزمان نحو وصل الہی بہ دو فرزند از وی دارند یکے خواجہ محمد اعظم
 دیگرے خواجہ نعمت اللہ خواجہ نعمت اللہ تجارت پیشہ شد در ^{۱۱۶۵ھ} بقضا پیوست
 خواجہ حمید اللہ فرزندش بجای پدر نشست در محلہ ملک یار بر لب ریای بہت سکونت
 پذیرفت طریقہ قادریہ از حضور میان گل محمد کنگال و خلیفہ اش صاحبزادہ میان محمد رفیق کنگال
 نمکدلی اخذ کرد محترم زلیت محمد خان عطار اللہ دو فرزند از وی دارند
 خواجہ محمد اعظم در ^{۱۱۶۳ھ} بعہد اوزنگ بیب عالمگیر شاہ ہنگامیکہ ابونصر خان در کشمیر
 آمدہ فرایض نظامت او سیکرد قدم در دایرہ وجود بناوہ صغیر السن بود کہ کمر ہمت
 جہت تحصیل فضائل انسانی چست بر بست در مدرسہ اخوند ملاعبید اللہ شہید سعید
 بستندہ محلہ بلدیہر یکے از شاگردان اخوند ملا محسن کشتو آرمید سال گذرا نیدر پیش

مطالعه و مذاکره از دست نداد و علم او ب دینیات منطوق و شمه و غیره از ملا ابوالحسن کاوه
 ڈاری ولد قاضی محمد فایق نجوبی آموخت و در مدرسہ ملا عبدالرزاق گو جواری آمد و دست
 داشت زانوی تلمیذتہ کرد۔ میل خاطرش بشعر گوئی افتاد اصلاح شعر و سخن از میرزا
 نورالدین شارق گرفت چراغ خاطر عاظر از انفاس قدسیہ میرزا محمد رضا مشتاق ساکن
 نوشہرہ و ملا عبدالحکیم ساطع افزوخت منسلک ز زمرہ شعرا شد جذبات شبانہ خود و آواز
 در کمال خروش و ہیجان بود کہ ناگاہ جذبہ روحانی باطنی در پیش آمدہ رجوع بحق حقیقت
 شناسی نمود اشتغال تہذیب الاخلاق و رزید از مشایخان عظام حاضر شدہ بر خود
 در ۱۹ سالہ وقتیکہ عمر عزیزش از سہذہ سالگی متجاوز نبود شرف خدمت قدوۃ
 الیکلین شیخ محمد مراد ٹنگ فرزند ملا محمد علی ہر نقشبندی دریافت نسبت عزیزان حاصل
 کرد منازل سلوک بانجام رسانید مطابق بمشاغل حضرات مجددی شغل گرفت خلعت ارشاد
 در بر نمود مدت دو از دہ سال رسک ملازمتش منخرط ماند۔ عرصہ پنجاہ در صحبت میرزا
 اکمل الدین محمد کمال بیگان بد خستی بسر برد۔ ۹ سال بملازمت شیخ محمد مراد متوگذا رسانید
 می عرفان چشید و در ۲۳ کھنوز سیادت پناہ قاضی دولت شاہ بخاری سیومی خرابیہ
 دامن از بخار خود پرستی بر چید و در ۲۳ پایہ بلند از جناب سید میر محمد ہاشم قادری
 گو جواری (کہ مدفنش در مقام باچہم دروازہ متصل قلعہ شاہی در عین باغات سرکاری واقع
 است) دریافت مقام ارجمند از معارف لطائف ربانی حاصل نمود و در ۳۲ احرام
 بملاقات حاجی عمید الدینی بر بست نکات سلوک سموز تصوف شنید و در ۳۸ اتفاق
 ملاقات با خلیفہ عمید الدین بخاری فاروقی افتاد مورد الطاف روحانی شد در حلقہ
 صحبت بابا قائم بچھواری مخدوم العرفان شیخ محمد علی رضا دہلوی سرسندی و عبد الرحیم قادری
 زینہ کدلی و شیخ عبد اللطیف کہوسہ و خواجہ محمد زاہد بلخی و غیرہ درآمدہ قوت روحانی
 رسانید با وجود تعلقات دنیا و وجود و سخا صدق و سفائی ممتا بود و طبیعت سزونی و
 در نظم و نثر و ہامی بے بہامی سفت و اشعار آبداری گفت نفسیفات او بر صفحہ
 روزگار یادگار دارند عجیب تر آنکہ سال تئسین ہر کتاب از نام او است بر آورد
 ۳۵ فقین مراد و حالات شیخ محمد مراد ٹنگ بسبب خرابی و رو کہ مشتملست بر فتاویٰ
 پنج تاریخ موزون مشور عربی فارسی با نقطہ بی نقطہ در پنجہ بر یک تاریخ زلت او کتفا

رفت سه گفت تاریخ وصل و اعظم و وارث کامل رسول الله و شیخ محمد رضا ولوی
 در اینجا آمده اشاعت طریقه شریعه مجددیه کرد که در رساله فوائد الرضا مصنفه خواجہ محمد اعظم دست
 ضبط و ربط گرفت فوائد الرضا نام و تاریخ اوست ۲۵۰ خلیفہ عبید اللہ بن جبار می فرمود
 فرزند شیخ محمد الیاس فاروقی عمری چون رحلت نمود رساله فراق ما را بر نام او ترتیب داد چند مرتبه
 ما می در دامین ترکیب بند سپرد بقلمم کرد از انجمله این ترکیب پسند تر آمد سه یا شاه نقشبند
 بهین حال ارباب رحمی بکن بحالت پُر اضطرار ما را مارا مگر فراق جمال تو نبودم کین عقده
 و گرزده گردون بکار ما شد عرق خون ز اشک ان ز بحر دل بدست استخوان سینه ما
 آبشار ما گزیدمین حمایت آن مقتدار سد در چنگ نفس و ن چه بود افتد ارباب باد
 بهین جاذبه ز ایران تو در رگت ان براه تو مشت عمار ما اعظم خموش باش که خوش گفت
 هر که گفت یا اختیار حق چه بود اختیار ما در ۲۶ قواعد المشایخ جمع آوردن
 از آداب پیری مریدی و ادب رساله اثبات الجہر متضمن بر ضبط دلائل و قواعد ذکر جہر مطابق بطریق
 سیوی مرتب گذرانید تصنیف او در ۵۸ دست بهم داد در ۲۶ تجرید الطاہرین تصنیف
 کرد اشجار الخلد در ۴۰ بسکات ترتیب آورد که نام او بر تاریخ تصنیف می اطلع امید
 ثمرة الاشجار در ۴۰ بضبط تحریر آورد کبریت اجمیر مجموعہ محبوب سبحانی جناب شیخ عبد القادر
 جیلانی را ببط هر چه نامتر فارسی شرح کرده است و سال الاعظم ۴۹ نام و تاریخ تصنیف
 پسندید در ۴۸ دست در تحریر و اوقات کثیر تاریخ اعظمی داد عرصه ده سال بود آنکه
 عوایق موانع جسمانی و در میان آمدند منقضی شد اتفاق اختتام آن افتاد تاریخ افتتاح و
 اختتام بدین منظر مذکور شد سه شد سال اوقات کثیر با نام کتاب اوقات کثیر و ایضا
 اگر پسند تاریخ چنان یافت و بگو ترتیب ابوالجنان یافت و مقصاید غزلیت قطعات تاریخ
 مناقب اولیا که از حد مقبول اند شاید کمالات عالیات او دارند میر کمال الدین اندرابی از ساوا
 ملاطہ شیخ محمود تارلی خلف الصدق آخوند ملا رحمت اندرس تارہ ملی وغیرہ از نظر یافتگان
 اوست در ۴۹ دست در ۹۰ محرم وفات یافت در مزار دیده مرو با ہمدوش الدخود مدفون شد مولانا
 العلامة مولوی ہدایت اللہ مفتی ولد مولوی کرم اللہ متودر کلمۃ التواتر می نگار و کہ خواجہ محمد اعظم
 از دست میدعت ضعف کرده بیمار سنگام نزع رسید شخصی بعبادش آمد از حکیم پرسید کہ خواجہ یا چہ علت
 دارد حکیم گفت ضعف کرده خواجہ فرمود ہمین لفظ بشمارید کہ تاریخ وفات من است سه اگر پسند
 اعظم از چہ مرده و بگو سال حالش ضعف کرده و ایضا زخیر ملا یک برسم دعا و خدایش بیامرز

تذکرہ سادات منور آبادی

اما بعد ۔ ذکر جناب میر سید محمد ہاشم قادری و خوارزمی منور آبادی را کہ مسلسل نسبت نسب از
 اولاد ان جناب محبوب بجائی شیخ سید عبدالقادر حیلانی رضی اللہ عنہم برادرزادہ سید محمد حسین خوارزمی منور آبادی
 معروف منورہ شہور نسبت بدان پید محمد منورہ است واضح آنکہ جناب سیادت اب میر سید محمد ہاشم
 خوارزمی سیر و حسیتا نمودند و گوشہ نشین ہم بودند و ارشاد اذکارت سلسلہ قادریہ از عموی صاحب خود
 گرفتند چند گاہ در حدود کامراچ در پرگنہ ہایہامہ در موضع سوکہ کوٹ دور پرگنہ لار در موضع نیگر و گوشہ
 نشین بودند واضح آنکہ جناب سیادت اب بروز شنبہ نهم ماہ صفر المظفر ۱۱۳۷ ہجری تولد شد ند اول
 ماہ محرم ۱۱۹۶ ہجری از دار فانی بدار جاودانی رحلت نمودند عمر شریف ہشتاد و دو سال گذرانیدہ
 میر سید محمد ہاشم رخت برودہ از جهان چون ستا بان رخت سوئی ہمہ بان ۴ سال تاخر شین ہجرت گفت
 یافت گوشدار ہم بالیقین شد سوئی سدرہ آن حبیب مکان بہ در مزار فین الالوار حضرت سید
 آسودہ اند و فرزند لبند آن صاحب میر سید عبدالوہاب قادری کہ خلف الصدق میر سید محمد ہاشم است ہجرت
 و لا و او ہفتم ماہ دی الحجہ در سال سنہ ہجری یکہزار و سی و چہار عمر شریفش ہفتاد و پنجہ سال بود و یوم آوینہ ہم
 محرم الحرام سنہ ہجری یکہزار و یکصد و نوزدہ سال می بود جان بجان آفرین سپرد و میر و ہاشم بہ ہجرت
 خاص تشریف چنان رخت از دنیا کشید رفتہ او سوئی جان بہ سید السادات بود و مخر عالم بود
 و نیز ہاتھی گفتا بہن این عازتے اکمل بدان مادہ تاریخ از عازتے تا کمل ہویدت در مزار حضرت
 سید مدفون است و فرزند از جناب سید نظام الدین روز تولد شان یا نهم ماہ رمضان المبارک
 بیوم دوشنبہ در سال سنہ ہجری یکہزار و پنجاہ و نہ و عمر شریفش ہفتاد و پنجہ سال بود و روز پنجہ ماہ
 سہتم ماہ شوال در سنہ یکہزار و یکصد و سی چہار وفات یافت و در مزار مذکورہ مدفون است
 از جناب سید جمال الدین است روز تولد ایشان بیوم پنجہ ماہ صفر المظفر ۱۱۳۷ ہجری
 سیدار و دفن گاہ آنجا ہم در محن مبارک بارت مذکورات متذکرہ شد و فرزند از جناب سید جمال
 الدین اولاد آن جناب خاص بروز عید الفضحی بیوم جمعہ در سنہ ۱۱۳۷ ہجری تولد یافت و عمر شریف یکصد و یازدہ سال
 اوقات مددہ العمر تقویٰ و عبادت معبود و تحقیقی گذرانیدن و سبب خرقہ و عبا و اہلبیت بودند و روز وفات
 او بیوم پنجہ ماہ سہتم محرم سنہ یکہزار و دو صد و نہ سال بود در محن زیارت مذکورہ مدفون
 اب میر سید جمال الدین منورہ اندک سید جمال الدین سادہم سید جمال الدین سادہم سید جمال الدین سادہم

سید عتیق الله صاحب زولادت سید جلال الدین که فرزند کلان سید جمال الدین است بروز
 شنبه واز دهم ربیع الاول در ۲۷۰ هجری و عمر شریف نو و پنج سال یافته و تمام عمر شریف شوق و ذوق
 الهی بسر برده بلکه ساکن نجد و حبش استغراق لجه شهنو بود بر و ز چهارشنبه نهم ربیع الثانی در
 ۲۷۰ هجری ازین دار فانی بدر جاودانی کوس رحلت نموده در سخن زیارت گاه سید بلا در رومی واقع
 کشمیر آسوده و از سید جلال الدین صاحب فرزندان اند یکی سید نصر الدین و دوم سید جمال الدین
 سیوم سید احمدی سید نصر الدین که فرزند کلان سید جلال الدین است هجرت دهم ربیع الثانی بروز
 شنبه در سال ۲۶۹ هجری عمر شریف نو و پنج سال بود در سال ۲۷۲ هجری بر و ز چهارشنبه رحلت
 نمود در سخن زیارت گاه خواجه عالی شان خواجه خاوند محمود نقشبندی رحمه الله علیه فن شد کیفیت
 آن این است که در سال ۶۳۰ هجری از محد منور آباد که مسکن گاه اجدادش بود و از اینجا تجار و زور
 بانگل در قریه چچی پوره سکونت پذیر معال عیال شد آخر الامر در شهر کشمیر در محله راجویر کدل
 خانه مریدی بحسب دعوت فتند آخر الامر بهما نجا و بعلالت ریش آمد و در خانه مرید مذکور رحلت
 و از سید نصر الدین صاحب سه فرزندان مستظهر اند یکی سید محمد شاه صاحب و دوم سید اسد احمد
 سیوم سید خیر الدین صاحب او سید محمد شاه صاحب فرزند کلان سید نصر الدین است بمرسقا و سال بود
 و ارشاد و تعلیم و اذکارات سلسله قادریه اند پذیر بزرگوار خود گرفته و تمام عمر در یاد الهی مشغول
 و غذا از تجارت خود خورد و در سال ۲۶۷ هجری وفات یافته در موضع دهره مونه که سمت سوی
 دار در ضار حمام کهنه و در دهره مذکور مدفون شد و از سید محمد صاحب صدر در موضع گند خور و اولاد
 موجود اند و فرزند دوم سید نصر الدین صاحب که سید اسد احمد است بمر نو سال بود در سال ۲۸۱
 بود که در علاقه شهر پونچیه در وهی که بنام موضع ترانه است اینجا رحلت نموده بهما نجا و فنکا
 شد و اولاد آن صاحب در موضع چچی پوره باقی اند و فرزند سیوم سید خیر الدین صاحب
 او هم عمر شصت سال یافته در بهار و دو صد و پنجاه و شش وفات یافت بمقام بابا گند پرگنه بانگل
 مدفون شد و در بیت او در موضع او کوشیه پوره پرگنه بانگل مسکون است او هم از برادر سید جلال الدین
 صدر در شهر امرتسر و کوچی تیلیان اولاد موجود است و هم نزد و ارشان این خاندان
 سندات مصدقه احمد شاه عازی و در درانی و بیله معانی بابیه اراضی منور آباد موجود است

غلام محمد نور محمد تاجران کت سرنیکر کشمیر

سید عتیق الله صاحب زولادت سید جلال الدین که فرزند کلان سید جمال الدین است بروز
 شنبه واز دهم ربیع الاول در ۲۷۰ هجری و عمر شریف نو و پنج سال یافته و تمام عمر شریف شوق و ذوق
 الهی بسر برده بلکه ساکن نجد و حبش استغراق لجه شهنو بود بر و ز چهارشنبه نهم ربیع الثانی در
 ۲۷۰ هجری ازین دار فانی بدر جاودانی کوس رحلت نموده در سخن زیارت گاه سید بلا در رومی واقع
 کشمیر آسوده و از سید جلال الدین صاحب فرزندان اند یکی سید نصر الدین و دوم سید جمال الدین
 سیوم سید احمدی سید نصر الدین که فرزند کلان سید جلال الدین است هجرت دهم ربیع الثانی بروز
 شنبه در سال ۲۶۹ هجری عمر شریف نو و پنج سال بود در سال ۲۷۲ هجری بر و ز چهارشنبه رحلت
 نمود در سخن زیارت گاه خواجه عالی شان خواجه خاوند محمود نقشبندی رحمه الله علیه فن شد کیفیت
 آن این است که در سال ۶۳۰ هجری از محد منور آباد که مسکن گاه اجدادش بود و از اینجا تجار و زور
 بانگل در قریه چچی پوره سکونت پذیر معال عیال شد آخر الامر در شهر کشمیر در محله راجویر کدل
 خانه مریدی بحسب دعوت فتند آخر الامر بهما نجا و بعلالت ریش آمد و در خانه مرید مذکور رحلت
 و از سید نصر الدین صاحب سه فرزندان مستظهر اند یکی سید محمد شاه صاحب و دوم سید اسد احمد
 سیوم سید خیر الدین صاحب او سید محمد شاه صاحب فرزند کلان سید نصر الدین است بمرسقا و سال بود
 و ارشاد و تعلیم و اذکارات سلسله قادریه اند پذیر بزرگوار خود گرفته و تمام عمر در یاد الهی مشغول
 و غذا از تجارت خود خورد و در سال ۲۶۷ هجری وفات یافته در موضع دهره مونه که سمت سوی
 دار در ضار حمام کهنه و در دهره مذکور مدفون شد و از سید محمد صاحب صدر در موضع گند خور و اولاد
 موجود اند و فرزند دوم سید نصر الدین صاحب که سید اسد احمد است بمر نو سال بود در سال ۲۸۱
 بود که در علاقه شهر پونچیه در وهی که بنام موضع ترانه است اینجا رحلت نموده بهما نجا و فنکا
 شد و اولاد آن صاحب در موضع چچی پوره باقی اند و فرزند سیوم سید خیر الدین صاحب
 او هم عمر شصت سال یافته در بهار و دو صد و پنجاه و شش وفات یافت بمقام بابا گند پرگنه بانگل
 مدفون شد و در بیت او در موضع او کوشیه پوره پرگنه بانگل مسکون است او هم از برادر سید جلال الدین
 صدر در شهر امرتسر و کوچی تیلیان اولاد موجود است و هم نزد و ارشان این خاندان
 سندات مصدقه احمد شاه عازی و در درانی و بیله معانی بابیه اراضی منور آباد موجود است

W exp	GRAD	Pass or Fail	R

بین سخن

سید عتیق احمد صاحب راولا

شعبہ وارڈن محمد رفیع

الہی ر

یعنی

کشمیر کی ایک معتبر تاریخ

تین جلدوں میں

اور اس کے علاوہ

کشمیر کے سابق شاہی محلوں کا بہترین

مطبوعہ وغیر مطبوعہ لٹریچر

ہم سے طلب کریں!

غلام محمد نور محمد ناصر ان کتب

بہارچ زینبیر گنجیہ سر